

Åtgärder för en mer hållbar konsumtion

*Betänkande av Utredningen om
mer konsumentmakt i den gröna omställningen*

Stockholm 2025

STATENS OFFENTLIGA
UTREDNINGAR

SOU 2025:124

SOU och Ds finns på regeringen.se under Rättsliga dokument.

Svara på remiss – hur och varför
Statsrådsberedningen, SB PM 2021:1.

Information för dem som ska svara på remiss finns tillgänglig på regeringen.se/remisser.

Layout: Kommittéservice, Regeringskansliet

Omslag: Åtta45

Tryck och remisshantering: Åtta45, Stockholm 2026

ISBN 978-91-525-1447-4 (tryck)

ISBN 978-91-525-1448-1 (pdf)

ISSN 0375-250X

Till statsrådet Gunnar Strömmer

Regeringen beslutade den 20 februari 2025 att tillkalla en särskild utredare med uppdrag att analysera hur svensk rätt förhåller sig till dels direktiv (EU) 2024/825 om ändring av direktiven 2005/29/EG och 2011/83/EU vad gäller mer konsumentmakt i den gröna omställningen genom bättre skydd mot otillbörliga affärsmetoder och bättre information, dels direktiv (EU) 2024/1799 om gemensamma regler för att främja reparation av varor och om ändring av förordning (EU) 2017/2394 och direktiven (EU) 2019/771 och (EU) 2020/1828. Uppdraget har bl.a. innefattat att föreslå nödvändiga författningsändringar och andra åtgärder för att genomföra direktiven i svensk rätt (dir. 2025:13). Till särskild utredare förordnades den 20 februari 2025 hovrättsrådet och vice ordföranden Anne Kutteneuler.

Som experter förordnades från och med den 14 mars 2025 handläggaren Björn Spak, juristen Cecilia Nordlander, rådmannen Ricardo Valenzuela, universitetslektorn, numera professorn, Carl Dalhammar, professorn Jacob Östberg, internationella sekreteraren Jens Henriksson, näringspolitiska experten Anna Svärd, juristen och policyexperten Eva Häussling och VD:n Pernilla Enebrink. Samma dag förordnades rättssakkunniga Jakob Sindahl och Freja Lindström samt kanslirådet Lisa Anfält Widlund som sakkunniga i utredningen.

Som sekreterare anställdes från och med den 1 mars 2025 rådmannen Christian Malmqvist.

Utredningen, som har antagit namnet Utredningen om mer konsumentmakt i den gröna omställningen, överlämnar härmed betänkandet Åtgärder för en mer hållbar konsumtion (SOU 2025:124).

Stockholm och Luleå i december 2025

Anne Kutteneuler

Christian Malmqvist

Innehåll

Sammanfattning	13
Summary	21
1 Författningsförslag.....	29
1.1 Förslag till lag (2026:000) om reparation av konsumenters varor.....	29
1.2 Förslag till lag om ändring i konsumenttjänstlagen (1985:716).....	32
1.3 Förslag till lag om ändring i lagen (2005:59) om distansavtal och avtal utanför affärslokaler	34
1.4 Förslag till lag om ändring i marknadsföringslagen (2008:486).....	41
1.5 Förslag till lag om ändring i konsumentköplagen (2022:260).....	52
1.6 Förslag till lag om ändring i lagen (2023:730) om grupptalan till skydd för konsumenters kollektiva intresse	54
1.7 Förslag till förordning om ändring i förordningen (2012:989) med instruktion för Naturvårdsverket.....	55
2 Utredningens uppdrag och arbete	57
2.1 Utredningens uppdrag.....	57
2.2 Utredningens arbete	58

3	Den berörda EU-regleringen	61
3.1	Inledning	61
3.2	Gällande EU-reglering på området	61
3.2.1	Direktivet om otillbörliga affärsmetoder	61
3.2.2	Konsumenträttighetsdirektivet	62
3.2.3	Direktivet om försäljning av varor	63
3.2.4	Ekodesigndirektivet	64
3.2.5	EU:s ekodesignförfordning	66
3.2.6	CPC-förordningen	67
3.2.7	Direktivet om grupptalan för att skydda konsumenters kollektiva intressen.....	68
3.3	De nya direktiven	69
3.3.1	Bakgrund – Den europeiska gröna given	69
3.3.2	Direktivet om mer konsumentmakt	70
3.3.3	Reparationsdirektivet	72
3.4	Genomförandet av direktiven	74
4	Gällande rätt	77
4.1	Inledning	77
4.2	Marknadsföringslagen	77
4.3	Lagen om distansavtal och avtal utanför affärslokaler	78
4.4	Konsumentköplagen	80
4.5	Konsumenttjänstlagen.....	80
4.6	Lagen om grupptalan till skydd för konsumenters kollektiva intressen.....	81
5	Marknadsföring i den gröna omställningen	83
5.1	Inledning	83
5.2	Nya definitioner i marknadsföringslagen	84
5.3	Bestämmelsernas tillämpningsområde	92
5.4	Vilseledanden om miljömässiga och sociala egenskaper samt cirkularitetsaspekter	95

5.5	Påståenden om framtida miljöprestanda	97
5.6	Påståenden om irrelevanta fördelar	100
5.7	Tjänster som jämför produkter	102
5.8	Bilaga I till direktivet om otillbörliga affärsmetoder (svarta listan)	104
5.8.1	Direktivregleringen	105
5.8.2	Överväganden	111
6	Utökade informationskrav vid konsumentavtal	113
6.1	Inledning	113
6.2	Information om näringsidkarens ansvar för en varas avtalsenlighet och om garantier från tillverkaren	114
6.2.1	Direktivregleringen	114
6.2.2	Information om näringsidkarens ansvar för varans avtalsenlighet	117
6.2.3	Information om garantier och liknande utfästelser från tillverkaren	118
6.2.4	Det harmoniserade meddelandet och den harmoniserade märkningen	121
6.3	Information om miljövänliga leveransalternativ	123
6.4	Information om reparerbarhetsindex och tillgången till reservdelar m.m.	124
6.5	Information om programvaruuppdateringar m.m.	125
6.6	Särskilda informationskrav vid distansavtal som ingås på en webbplats	127
7	Ändringar i konsumentköplagen	131
7.1	Inledning	131
7.2	Reparerbarhet som köprättsligt krav på en vara	131
7.2.1	Direktivreglering	132
7.2.2	Överväganden	132

7.3	En förlängd ansvarstid vid fel på varan.....	133
7.3.1	Direktivreglering	133
7.3.2	Överväganden.....	135
7.4	Konsumentens rätt till information	138
7.5	Möjligheten att låna ut en ersättningsvara under reparationstiden	139
7.6	Tillhandahållande av en rekonditionerad vara vid omleverans.....	140
7.7	Sanktioner	141
8	Ett europeiskt formulär för reparationsinformation	143
8.1	Inledning	143
8.2	Direktivregleringen	143
8.3	Nya bestämmelser i konsumenttjänstlagen	145
8.4	Förutsättningarna för att använda formuläret	146
8.5	Kostnader vid användande av formuläret.....	149
8.6	Näringsidkarens avtalsrättsliga bundenhet	150
8.7	Uppfyllande av vissa informationskrav i andra lagar	151
8.8	Efterlevandeåtgärder	153
9	En ny lag om reparation av konsumenters varor	155
9.1	Inledning	155
9.2	Direktivregleringen	155
9.3	En ny lag om reparation av konsumenters varor	157
9.4	Ord och uttryck i lagen.....	160
9.5	Konsumentens rätt till reparation av en vara	163
9.6	Villkoren för reparationen	166
9.7	Förbud mot avvikande avtalsvillkor	168

9.8	Tillverkarens skyldighet att informera om reparationstjänsten	169
9.9	Ansvar för representanter, importörer och distributörer...	170
9.10	Tillhandahållande av reservdelar och verktyg till skäligt pris	172
9.11	Förbud mot avtalsvillkor och teknik som hindrar reparation.....	174
9.12	Efterlevandeåtgärder	176
9.12.1	Direktivregleringen	176
9.12.2	Efterlevnaden av konsumentens rätt till reparation.....	176
9.12.3	Tillsyn och sanktioner.....	178
10	En europeisk onlineplattform för reparation	181
10.1	Inledning.....	181
10.2	Direktivregleringen.....	182
10.2.1	Den europeiska onlineplattformen för reparation	182
10.2.2	En expertgrupp och en nationell kontaktpunkt	184
10.3	Myndigheter med ansvar av relevans för uppdraget att vara nationell kontaktpunkt och ingå i kommissionens expertgrupp	185
10.4	Naturvårdsverket bör vara nationell kontaktpunkt	190
11	Övriga frågor i anslutning till reparationsdirektivet.....	195
11.1	Inledning.....	195
11.2	Konsumentinformation.....	195
11.3	En åtgärd för att främja reparation	197
11.4	Ändring av direktivet om grupptalan för att skydda konsumenters kollektiva intressen	198
11.5	Ändring av CPC-förordningen.....	199

12	Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser	201
13	Konsekvensanalys	205
13.1	Utgångspunkter.....	206
13.2	Utredningens förslag.....	206
13.3	Europeiska kommissionens konsekvensbedömningar	208
13.4	Konsekvenser för miljön.....	209
13.5	Konsekvenser för företag.....	210
13.6	Konsekvenser för konsumenter.....	215
13.7	Konsekvenser för det allmänna.....	216
13.8	Överensstämmelse med EU-rätten	217
13.9	Konsekvenser ur ett jämställdhetsperspektiv	217
13.10	Konsekvenser om inga åtgärder vidtas	217
13.11	Informationsinsatser och uppföljning.....	218
14	Författningskommentar	219
14.1	Förslaget till lag (2026:000) om reparation av konsumenters varor	219
14.2	Förslaget till lag om ändring i konsumenttjänstlagen (1985:716)	232
14.3	Förslaget till lag om ändring i lagen (2005:59) om distansavtal och avtal utanför affärslokaler	236
14.4	Förslaget till lag om ändring i marknadsföringslagen (2008:486)	244
14.5	Förslaget till lag om ändring i konsumentköplagen (2022:260)	258
14.6	Förslaget till lag om ändring i lagen (2023:730) om grupptalan till skydd för konsumenters kollektiva intressen	262

Bilagor

Bilaga 1	Kommittédirektiv 2025:13	265
Bilaga 2	Direktivet om mer konsumentmakt.....	275
Bilaga 3	Reparationsdirektivet	291
Bilaga 4	Genomförandeförordning (EU) 2025/1960	311
Bilaga 5	Konsoliderad version av direktivet om otillbörliga affärsmetoder	321
Bilaga 6	Konsoliderad version av konsumenträttighetsdirektivet	343

Sammanfattning

Uppdraget

År 2024 beslutades två direktiv på konsumenträttens område. Det ena direktivet är Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2024/825 av den 28 februari 2024 om ändring av direktiven 2005/29/EG och 2011/83/EU vad gäller mer konsumentmakt i den gröna omställningen genom bättre skydd mot otillbörliga affärsmetoder och bättre information (direktivet om mer konsumentmakt). Det andra direktivet är Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2024/1799 av den 13 juni 2024 om gemensamma regler för att främja reparation av varor och om ändring av förordning (EU) 2017/2394 och direktiven (EU) 2019/771 och (EU) 2020/1828 (reparationsdirektivet).

Direktiven utgör en del av den s.k. gröna given inom EU som är ett paket med politiska initiativ för en grön omställning i EU med målet att det inte ska finnas några nettoutsläpp av växthusgaser år 2050. Ett av fokusområdena i den gröna given är att varor ska återanvändas, repareras och återvinnas för att minska avfallet och bevara naturresurser. Det övergripande syftet är att verka för ändrade konsumtionsmönster som bl.a. ska gynna reparation av varor till förmån för inköp av nya varor. Genom direktivet om mer konsumentmakt införs nya bestämmelser om marknadsföring och om den information som ska lämnas till konsumenter innan ett avtal ingås. Reparationsdirektivet innehåller bestämmelser som på olika sätt ska förenkla och möjliggöra att varor i större utsträckning repareras till förmån för nyinköp. Det införs bl.a. en skyldighet för tillverkare att på begäran av en konsument reparera vissa varor. Vidare inrättas en europeisk onlineplattform för reparation där konsumenter ska kunna hitta reparatörer och jämföra olika erbjudanden.

Utredningen har haft i uppdrag att ta ställning till hur direktiven ska genomföras i svensk rätt. I uppdraget har ingått att analysera hur

svensk rätt förhåller sig till direktiven och att föreslå nödvändiga författningsändringar och andra åtgärder.

Marknadsföring i den gröna omställningen

I syfte att genomföra ändringarna i direktiv 2005/29/EG föreslår utredningen att ändringar görs i marknadsföringslagen (2008:486).

I 10 § finns ett förbud mot vilseledande marknadsföring. Av bestämmelsen framgår att felaktiga påståenden eller andra framställningar som är vilseledande inte är tillåtna. Utredningen föreslår att det i paragrafen införs en ny bestämmelse som innebär att en näringsidkare inte får använda sig av vilseledande framställningar som rör miljömässiga eller sociala egenskaper eller cirkularitetsaspekter såsom hållbarhet, reparerbarhet eller återvinningsbarhet.

Vidare föreslås en ny bestämmelse som gäller marknadsföring med påståenden om framtida miljöprestanda (14 b §). Det kan vara påståenden om övergång till koldioxid- och klimatneutralitet. Bestämmelsen innebär att sådana påståenden får användas om de har stöd genom tydliga, objektiva, allmänt tillgängliga och kontrollerbara åtaganden i en genomförandeplan.

Det föreslås också en ny bestämmelse om irrelevanta påståenden (14 c §). Den innebär att en näringsidkare inte får använda sig av påståenden om fördelar för konsumenterna som är irrelevanta och som inte är motiverade av på någon egenskap hos produkten eller näringsidkarens verksamhet.

Dessutom föreslås att det införs en bestämmelse om tjänster som jämför produkter (12 d §). Bestämmelsen gäller jämförelser med utgångspunkt i aspekter som tar sikte på produkters hållbarhet, reparerbarhet eller återvinningsbarhet eller andra miljömässiga, cirkulära eller sociala egenskaper hos produkter eller leverantörerna av dem. I sådana fall ställs krav på att konsumenten ska informeras om bl.a. den jämförelsemetod som används.

Genom direktivet om mer konsumentmakt ändras bilaga I till direktiv 2005/29/EG (den så kallade svarta listan). Det införs tolv nya punkter om affärsmetoder som under alla förhållanden ska anses otillbörliga. Utredningen föreslår att svarta listan i sin helhet endast ska gälla marknadsföring som riktas till konsumenterna.

Utökade informationskrav vid konsumentavtal

I syfte att genomföra ändringarna i direktiv 2011/83/EU föreslår utredningen ändringar i lagen (2005:59) om distansavtal och avtal utanför affärslokaler (distansavtalslagen) och i marknadsföringslagen. Det gäller vilken information som näringsidkaren ska lämna till konsumenter innan ett avtal ingås.

Det föreslås att näringsidkaren ska informera konsumenten om sitt ansvar enligt lag för varans avtalsenlighet. Informationen ska lämnas på ett tydligt sätt genom *ett harmoniserat meddelande*. Om tillverkaren lämnar en garanti som täcker hela varan och som har en löptid på mer än två år ska information om detta ske genom *en harmoniserad märkning*. Utformningen av det harmoniserade meddelandet och den harmoniserade märkningen har fastställts genom en genomförandeförordning från EU-kommissionen.

I syfte att uppmärksamma konsumenten på och öka intresset för att reparera varor föreslås att konsumenten ska informeras om en varas reparerbarhetsindex (ett index som kan finnas för en vara och som fastställs inom EU). I de fall ett reparerbarhetsindex inte finns ska information, om detta är tillgängliggjort, lämnas om tillgången till och beräknad kostnad och förfarande för att beställa reservdelar, om tillgången till reparations- och underhållsanvisningar samt reparationsbegränsningar.

För varor med digitala delar, digitalt innehåll, och digitala tjänster föreslås att konsumenten ska få information om den minimiperiod under vilken tillverkaren eller leverantören tillhandahåller kostnadsfria programvaruuppdateringar.

Om ett avtal ingås på näringsidkarens webbplats föreslås att näringsidkaren ska informera om tillgången till miljövänliga leveransalternativ.

Ändringar i konsumentköplagen

I syfte att genomföra ändringarna i direktiv 2019/771/EU (varudirektivet) föreslår utredningen ändringar i konsumentköplagen.

En vara ska enligt 4 kap. 2 § konsumentköplagen bl.a. ha de egenskaper och andra särdrag som är normalt förekommande för varor av samma slag och som konsumenten med fog kan förutsätta med

hänsyn till varans art. Utredningen föreslår att reparerbarhet införs som en tillkommande egenskap i bestämmelsen.

Enligt 4 kap. 14 § konsumentköplagen svarar näringsidkaren för fel på varan som har funnits vid avlämnandet och som visar sig inom tre år från denna tidpunkt. Konsumenten har i sådana fall rätt att välja mellan avhjälpande och omleverans. Om näringsidkaren avhjälpert ett fel på varan föreslår utredningen att den tid inom vilken näringsidkaren ansvarar för fel på varan förlängs till fyra år. Syftet är att konsumenter i högre grad ska välja avhjälpande som felpåföljd.

Utredningen föreslår också att näringsidkaren ska vara skyldig att informera konsumenten om den valrätt som han eller hon har och om den möjliga förlängningen av ansvarstiden som ett avhjälpande innebär.

Ett europeiskt formulär för reparationsinformation

Utredningen föreslår att nya bestämmelser om ett europeiskt formulär för reparationsinformation införs i konsumenttjänstlagen (1985:716).

Formulärets utformning framgår av bilaga I till reparationsdirektivet. I formuläret anges bl.a. vilken vara som ska repareras, felets natur och typ av reparation som föreslås, tidsåtgång samt priset eller beräkningsgrund för priset. Näringsidkare som utför reparationer av lösa saker ska få ge formuläret till en konsument. Formuläret är frivilligt att använda men fungerar som ett anbud. Om det används och lämnas till en konsument är det giltigt som ett anbud i minst 30 dagar. Syftet är att konsumenter ska kunna begära formuläret av flera reparatörer och ges goda förutsättningar att jämföra olika reparatörers erbjudanden. Genom formuläret ska intresset för att reparera varor öka.

Det ska vara kostnadsfritt för konsumenten att begära formuläret. Näringsidkaren får dock ta ut en kostnad för undersökning om det behövs för att identifiera felets art, typen av reparation och för att uppskatta priset för tjänsten. Innan en avgift tas ut ska dock konsumenten informeras om detta.

En ny lag om reparation av konsumenters varor

Utredningen föreslår en ny lag som ger konsumenter rätt att begära att en näringsidkare ska reparera vissa varor. Lagen omfattar tio varor som specificeras i en bilaga till reparationsdirektivet. Det är bland annat tvättmaskiner, diskmaskiner, mobiltelefoner, surfplattor och batterier för lätta transportmedel. De aktuella varorna omfattas av unionsrättsakter där det finns krav på reparerbarhet, bl.a. kan det finnas krav på vilka reservdelar som tillverkaren måste tillhandahålla och under hur lång tid. Avsikten är att listan med varor ska utökas.

Enligt den föreslagna lagen ska tillverkaren av en vara på begäran av en konsument reparera varan under den tid som varan omfattas av krav på reparerbarhet. Skyldigheten att reparera varan gäller endast om en reparation är möjlig. En reparation får inte vägras endast av den anledningen att varan tidigare har reparerats av någon annan än tillverkare. Tillverkaren har rätt att ta ut ett skäligt pris för en reparation.

Bestämmelserna kompletteras med informationskrav för tillverkaren. Konsumenter ska informeras om reparationstjänsterna och riktpriiser för typiska reparationer.

För det fall tillverkaren inte är etablerad inom Europeiska unionen ska i stället tillverkarens auktoriserade representant, importören eller distributören svara för skyldigheten att reparera varan.

Av den föreslagna lagen framgår vidare att en tillverkare som tillhandahåller reservdelar och verktyg till en vara ska erbjuda dessa till ett skäligt pris. Det finns också ett förbud mot avtalsvillkor och teknik som hindrar reparation.

Konsumentverket ska utöva tillsyn över att de marknadsrättsliga bestämmelserna i lagen följs och kunna meddela de förelägganden som behövs för att bestämmelserna ska följas.

En europeisk onlineplattform för reparation

Genom reparationsdirektivet inrättas en europeisk onlineplattform där konsumenter ska kunna söka efter reparatörer av varor. Det övergripande syftet är att uppmuntra till reparation och därigenom främja en mer hållbar konsumtion och cirkularitet i ekonomin. Den europeiska onlineplattformen ska hanteras av Europeiska kommissionen. Medlemsstaterna kan välja att inrätta en egen plattform. Utredningen föreslår att Sverige ansluter sig till den europeiska onlineplattformen.

Medlemsstater som ansluter sig till den europeiska onlineplattformen ska utse en nationell kontaktpunkt. Kontaktpunkten ska bl.a. ansvara för att tillhandahålla tillgång till den nationella delen för registrering för reparatörer och utgöra stöd till kommissionen vad gäller driften av plattformen.

Utredningen föreslår att Naturvårdsverket ska vara nationell kontaktpunkt för onlineplattformen och få i uppdrag att utse någon eller några personer att ingå i den expertgrupp som kommissionen ska inrätta för detta.

Övriga förslag

Utredningen föreslår att Konsumentverket ska ansvara för att konsumenter får tillgång till information om sina rättigheter enligt reparationsdirektivet.

Konsumentverket ska även ansvara för uppgiften i direktivet att en åtgärd ska vidtas i syfte att främja reparation.

Det föreslås vidare att lagen (2023:730) om grupptalan till skydd för konsumenters kollektiva intressen ändras så att den omfattar överträdelser av de bestämmelser som genomför reparationsdirektivet.

Ikraftträdande och övergångsbestämmelser

Utredningen föreslår att den nya lagen om reparation av konsumenters varor och övriga lagändringar träder i kraft den 1 januari 2027.

En ändring i förordningen (2012:989) med instruktion för Naturvårdsverket föreslås träda i kraft den 31 juli 2026.

Konsekvenser

Lagförslagen till följd av direktivet om mer konsumentmakt innebär att det ställs tydligare krav på marknadsföring, särskilt miljörelaterade påståenden, samt utökade krav på vilken information som ska ges före ett konsumentköp. Förslagen till följd av reparationsdirektivet innebär bl.a. skyldigheter för tillverkare att reparera vissa typer av varor på begäran av en konsument.

Åtgärderna syftar till att bidra till mer miljömässigt hållbara konsumtionsmönster och att minska förtida kassering av fungerande varor, vilket leder till minskade utsläpp av växthusgaser. Konsekvenserna för miljön bedöms positiva.

För konsumenter bedöms förslagen leda till bättre köpbeslut som gynnar hållbar konsumtion och den cirkulära ekonomin. Förslagen bedöms innebära kostnadsbesparingar för konsumenter eftersom varor i större utsträckning kan förväntas repareras till förmån för nyinköp. En ökad konkurrens när det gäller reparationstjänster är ägnad att leda till lägre priser på reparationstjänster.

Förslagen kommer att gynna företag som erbjuder miljömässigt hållbara produkter. Företag som säljer varor till konsumenter kan få vissa kostnader, främst initiala, för att anpassa marknadsföring och information. Förslagen förväntas leda till en minskad omsättning av vissa typer av nya varor till följd av att konsumenter i stället låter reparera varor. Reparatörer bör kunna få en ökad omsättning.

Summary

Remit

Two consumer rights directives were adopted in 2024. The first is Directive (EU) 2024/825 of the European Parliament and of the Council of 28 February 2024 amending Directives 2005/29/EC and 2011/83/EU as regards empowering consumers for the green transition through better protection against unfair practices and better information (the Empowering Consumers Directive). The second is the Directive (EU) 2024/1799 of the European Parliament and of the Council of 13 June 2024 on common rules promoting the repair of goods and amending Regulation (EU) 2017/2394 and Directives (EU) 2019/771 and (EU) 2020/1828 (Directive on Repair of Goods).

The Directive is part of the EU Green Deal, which is a package of political initiatives for green transition in the EU with the target of zero net emissions of greenhouse gases by 2050. One of the focus areas of the Green Deal is the re-use, repair and recycling of goods to reduce waste and preserve natural resources. The overall aim is to promote changes in consumption patterns that will, among other things, encourage repair of goods, which will benefit consumers by avoiding costs associated with new purchases. The Empowering Consumers Directive introduces new provisions on marketing and the information to be provided to consumers before conclusion of a contract. The Directive on Repair of Goods contains provisions that in various ways simplify and enable goods to be repaired to a greater extent so as to benefit consumers by avoiding costs associated with new purchases. The Directive introduces an obligation on manufacturers to repair certain goods upon the consumer's request. Moreover, it establishes a European online platform for repair, where consumers are able to find repairers and compare various offers.

The Inquiry has been tasked with determining how to implement the Directive in Swedish law. The remit has included analysing how Swedish law relates to the Directive and proposing necessary legislative amendments and other measures.

Marketing in the context of the green transition

With the aim of implementing the amendments under Directive 2005/29/EC, the Inquiry proposes amendments to the Swedish Marketing Act (2008:486).

Section 10 includes a prohibition on misleading marketing. The provision stipulates that false claims and other misleading representations are not permitted. The Inquiry proposes introducing a new provision in this section stipulating that a trader must not utilise misleading representations that concern environmental or social characteristics or circularity aspects, such as durability, reparability or recyclability.

Moreover, the Inquiry proposes a new provision on marketing with claims related to future environmental performance (Section 14 b). This may concern claims relating to a transition to carbon or climate neutrality. The provision would entail that such claims may be made if they are supported by clear, objective, publicly available and verifiable undertakings in an implementation plan.

The Inquiry also proposes a new provision on irrelevant claims (Section 14 c). This would entail that a trader must not make claims of consumer benefits that are irrelevant and are not directly related to any feature of that specific product or the trader's business.

Moreover, the Inquiry proposes introducing a provision on services that compare products (Section 12 d). The provision would apply to comparisons based on aspects concerning the durability, reparability or recyclability of products or other environmental, circularity or social aspects of products or their suppliers. In such cases, traders would be required to provide consumers with information about the method of comparison.

The Empowering Consumers Directive amends Annex I to Directive 2005/29/EC (the 'black list'). Twelve new points have been added to the commercial practices that are considered unfair

under all circumstances. The Inquiry proposes that the entire black list must only apply to marketing aimed at consumers.

Information requirement for consumer contracts

With the aim of implementing the amendments under Directive 2011/83/EU, the Inquiry proposes amendments to the Swedish Act on Distance Contracts and Off-Premises Contracts (2005:59) and the Swedish Marketing Act, stipulating the information traders must provide consumers before conclusion of a contract.

The Inquiry proposes that traders be required to inform consumers about their legal obligation for the conformity of goods. This information must be presented clearly through a “harmonised notice”. If the producer provides a guarantee covering the entire good for a duration of more than two years, this should be indicated through a “harmonised label”. The designs of the harmonised notice and the harmonised label are specified in a Commission Implementing Regulation.

With the aim of informing the consumer about, and increasing interest in, repair of goods, the Inquiry proposes that consumers be informed about a good’s reparability score (an index established for goods at EU level). In cases in which a reparability score has not been assigned, information, insofar as available, should be provided about the availability, estimated cost and procedure for ordering spare parts, and the availability of repair and maintenance instructions, and repair restrictions.

For goods with digital elements, digital content and digital services, the Inquiry proposes that the consumer be informed about the minimum period during which the producer or supplier provides software updates free of charge.

If a contract is concluded on a trader’s website, the Inquiry proposes that the trader be required to provide information about environmentally friendly delivery alternatives.

Amendments to the Consumer Sales Act

With the aim of implementing the amendments under Directive 2019/771/EU (Sale of Goods Directive), the Inquiry proposes amendments to the Swedish Consumer Sales Act.

Chapter 4, Section 2 of the Consumer Sales Act stipulates that a good must possess the qualities and other features that a consumer can reasonably expect, given the nature of the good. The Inquiry proposes that reparability be introduced as an additional quality under the provision.

Chapter 4, Section 14 of the Consumer Sales Act stipulates that a trader is responsible for defects of goods that were present at the time of delivery, as well as those that appear within three years of that time. In such cases, the consumer has the right to choose between remedy and redelivery. If the trader rectifies a defect of a good, the Inquiry proposes that the period within which the trader's liability for defects of the good be extended to four years. The aim is to encourage consumers to choose remedy in the case of defects to a greater extent.

The Inquiry also proposes that traders be obliged to inform consumers about their right of choice and about the possible extension of liability that the choice of remedy entails.

A European form for repair information

The Inquiry proposes introducing new provisions on a European form for repair information into the Swedish Consumer Services Act (1985:716).

The design of the form is specified in Annex I of the Directive on Repair of Goods. The form specifies which good is to be repaired, the nature of the defect, the type of repair that is recommended, the time needed to complete the repair and the price or basis for calculating the price. Traders who carry out repairs of tangible movable items must provide the form to a consumer. Use of the form is voluntary, but it serves as an offer. If used and presented to a consumer, the form applies as a valid offer for at least 30 days. The aim is for consumers to be able to request the form from multiple repairers and thus have good conditions to compare the offers of various repairers. The form should help increase interest in repairing goods.

Consumers should be able to request the form free of charge. However, a trader may charge a fee for inspection, if this is necessary to identify the nature of the defect and type of repair, and to estimate the price for the service. However, the consumer must be informed before a fee is charged.

A new act on repair of consumer goods

The Inquiry proposes a new act that would give consumers the right to request that a trader must repair certain goods. The act would cover 10 types of products specified in Annex II to the Directive on the Repair of Goods, including washing machines, household dishwashers, mobile phones, slate tablets and light means of transport batteries. The relevant products are covered by EU legislation that sets out requirements on reparability, which may include requirements on which spare parts a manufacturer must provide and for how long. The aim is to expand the list of products.

Under the proposed act, the manufacturer of a good would have to repair the good upon the customer's request for the time period that the product is covered by the reparability requirement. The obligation to repair the good would only apply if a repair is possible. A repair could not be refused solely on the grounds that the good had been previously repaired by someone other than the manufacturer. The manufacturer would have the right to charge a reasonable price for the repair.

The provisions would be supplemented with information requirements for manufacturers. Consumers must be informed about repair services and guideline prices for typical repairs.

If the manufacturer is not established within the EU, the manufacturer's authorised representative the importer or the distributor of the good must be liable to repair the good.

The proposed act would additionally state that a manufacturer that provides spare parts and tools for a good would have to offer them at a reasonable price. The act would also prohibit contractual conditions and technologies that inhibit repairs.

The Swedish Consumer Agency should be responsible for supervising to ensure compliance with market law provisions, and be able

to communicate the necessary measures to ensure compliance with the provisions.

A European online platform for repair

Through the Directive on the Repair of Goods, a European online platform is being established, where consumers can search for repairers of goods. The overall objective is to encourage repairs and thereby promote more sustainable consumption and circularity in the economy. The European Commission will manage the platform. The Member States can choose to establish their own national platforms. The Inquiry proposes that Sweden join the platform.

The Member States that join the European online platform must designate a national contact point. The national contact point should be responsible for maintaining availability of the national section for registration of repairers and provide support to the Commission as regards operation of the platform.

The Inquiry proposes that the Swedish Environmental Protection Agency be designated as national contact point for the online platform and be tasked with appointing one or more persons to be part of the expert group that the Commission will establish for this.

Other proposals

The Inquiry proposes that the Swedish Consumer Agency be responsible for ensuring that consumers have access to information about their rights under the Directive on the Repair of Goods.

The Swedish Consumer Agency should also be responsible for the task stipulated in the Directive that a measure must be taken with the aim of promoting repairs.

The Inquiry also proposes amending the Act on class action for protection of consumers' collective interests (2023:730) to cover violations of the provisions that implement the Directive on the Repair of Goods.

Entry into force and transitional provisions

The Inquiry proposes that the new act on repairs of consumer goods and other legislative amendments enter into force on 1 January 2027.

An amendment to Ordinance (2012:989) with instructions for the Swedish Environmental Protection Agency is proposed to enter into force on 31 July 2026.

Impact

The legislative proposals under the Empowering Consumers Directive provide clearer regulation of marketing and information to be provided to consumers, primarily with respect to environmental and circularity aspects. The proposed changes under the Directive on the Repair of Goods entail, amongst other things, obligations for manufacturers to repair certain types of goods upon a consumer's request.

The measures aim to reduce premature disposal of viable goods, which leads to reduced greenhouse gas emissions. A positive impact on the environment is expected.

For consumers, expanded and clarified requirements on marketing and pre-purchase information may lead to better purchasing decisions, which benefit the circular economy. The proposals are expected to entail savings because more goods can be expected to be repaired in lieu of new purchases. Increased competition in the repair market may lead to lower prices for repair services.

Companies that sell goods to consumers may incur costs for the updating of marketing and information. The proposals may lead to reduced turnover of certain types of new goods due to consumers repairing goods instead. Repairers, which are often active in small and medium-sized enterprises, may have increased turnover. The proposed extension of the liability period by one year arising if a good is repaired can be expected to bring about certain costs for companies that sell goods.

The proposals are not expected to lead to increased costs for the general public and have no impact on gender equality.

1 Författningsförslag

1.1 Förslag till lag (2026:000) om reparation av konsumenters varor

Härigenom föreskrivs¹ följande.

Lagens tillämpningsområde

1 § I denna lag finns bestämmelser om reparation av varor som köps av konsumenter.

Lagen gäller varor som omfattas av de unionsrättsakter om krav på reparerbarhet som anges i bilaga II till Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2024/1799 av den 13 juni 2024 om gemensamma regler för att främja reparation av varor och om ändring av förordning (EU) 2017/2394 och direktiven (EU) 2019/771 och (EU) 2020/1828.

Ord och uttryck i lagen

2 § I denna lag avses med

auktoriserad representant: en fysisk eller juridisk person som är etablerad i Europeiska unionen och som enligt skriftlig fullmakt från en tillverkare har rätt att i tillverkarens ställe utföra särskilda uppgifter avseende tillverkarens skyldigheter enligt förordning (EU) 2024/1781,

distributör: varje fysisk eller juridisk person i leveranskedjan, utom tillverkaren eller importören, som tillhandahåller en vara på marknaden,

importör: varje fysisk eller juridisk person som är etablerad i unionen och som släpper ut en vara från ett tredjeland på unionsmarknaden,

¹ Jfr Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2024/1799 av den 13 juni 2024 om gemensamma regler för att främja reparation av varor och om ändring av förordning (EU) 2017/2394 och direktiven (EU) 2019/771 och (EU) 2020/1828.

konsument: en fysisk person som handlar huvudsakligen för ändamål som faller utanför näringsverksamhet,

krav på reparerbarhet: krav enligt de unionsrättsakter som förtecknas i bilaga II till direktiv (EU) 2024/1799 som gäller varor eller komponenter i varor och som gör det möjligt att reparera en vara, inbegripet krav som rör förbättrade förutsättningar för enkel demontering och krav som gäller tillgång till reservdelar, reparationsrelaterad information och verktyg,

tillverkare: varje fysisk eller juridisk person som tillverkar en vara eller som låter konstruera eller tillverka en vara och saluför den under sitt eget namn eller eget varumärke,

vara: lös sak, med eller utan digitala delar.

Konsumentens rätt till reparation av en vara

3 § Tillverkaren av en vara ska på begäran av en konsument reparera varan under den tid som varan omfattas av krav på reparerbarhet.

Skyldigheten att reparera varan gäller endast om en reparation är möjlig. En reparation får inte vägras endast av den anledningen att varan tidigare har reparerats av någon annan än tillverkaren.

4 § En reparation ska utföras kostnadsfritt eller till ett skäligt pris och inom skälig tid från det att tillverkaren får tillgång till varan.

5 § Avtalsvillkor som i jämförelse med bestämmelserna i 3 och 4 §§ är till nackdel för konsumenten är utan verkan mot denne.

6 § Tillverkaren av en vara ska ge konsumenter kostnadsfri information om reparationstjänsten på ett lättillgängligt, klart och begripligt sätt under den tid som reparationsskyldigheten gäller.

Vägledande information om priser för typiska reparationer ska ges på en fritt tillgänglig webbplats.

7 § Om tillverkaren av en vara inte är etablerad i Europeiska unionen ansvarar tillverkarens auktoriserade representant i unionen för skyldigheterna enligt 3, 4 och 6 §§.

Om tillverkaren inte har någon auktoriserad representant i Europeiska unionen ansvarar importören av varan eller, om det inte finns

någon importör, distributören av varan för de skyldigheter som avses i första stycket.

Tillhandahållande av reservdelar och verktyg

8 § En tillverkare som tillhandahåller reservdelar och verktyg till en vara ska erbjuda dessa till ett skäligt pris.

Förbud mot avtalsvillkor och teknik som hindrar reparation

9 § Tillverkaren av en vara får inte använda avtalsvillkor eller hårdvaru- eller programvarutekniker som hindrar andra än tillverkaren från att reparera en vara, om det inte är motiverat av legitima och objektiva skäl.

Tillsyn och sanktioner

10 § Konsumentverket ska utöva tillsyn över att bestämmelserna i 6, 8 och 9 §§ följs.

11 § Konsumentverket får meddela de förelägganden som behövs för att bestämmelserna i 6, 8 och 9 §§ ska följas.

Ett föreläggande enligt första stycket ska förenas med vite om det inte av särskilda skäl är obehövligt.

12 § Konsumentverket får förelägga var och en att lämna upplysningar och att tillhandahålla de handlingar som behövs i ett ärende om tillämpningen av denna lag.

Ett föreläggande enligt första stycket får förenas med vite.

13 § Konsumentverkets beslut enligt 11 och 12 §§ får överklagas till allmän förvaltningsdomstol.

Prövningstillstånd krävs vid överklagande till kammarrätten.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2027.

1.2 Förslag till lag om ändring i konsumenttjänstlagen (1985:716)

Härigenom föreskrivs¹ i fråga om konsumenttjänstlagen (1985:716) att det ska införas tre nya paragrafer, 62–64 §§, och en ny rubrik närmast före 62 § av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

Det europeiska formuläret för reparationsinformation

62 §

En näringsidkare som utför reparationer av lösa saker får ge konsumenter det europeiska formulär för reparationsinformation som avses i bilaga I till Europaparlamentet och rådets direktiv (EU) 2024/1799 av den 13 juni 2024 om gemensamma regler för att främja reparation av varor och om ändring av förordning (EU) 2017/2394 och direktiven (EU) 2019/771 och (EU) 2020/1828.

Formuläret ska ges i en handling eller i någon annan läsbar och varaktig form som är tillgänglig för konsumenten. Formuläret ska ges inom skälig tid från den tidpunkt då konsumenten begärde det och innan konsumenten blir bunden av ett avtal om utförande av reparationstjänsten.

¹ Jfr Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2024/1799 av den 13 juni 2024 om gemensamma regler för att främja reparation av varor och om ändring av förordning (EU) 2017/2394 och direktiven (EU) 2019/771 och (EU) 2020/1828.

63 §

Det europeiska formuläret för reparationsinformation ska ges utan kostnad för konsumenten.

Om en undersökning behövs för att identifiera felets art och typen av reparation samt för att uppskatta priset för tjänsten, får näringsidkaren begära att konsumenten betalar kostnaden för undersökningen. Näringsidkaren ska före undersökningen informera konsumenten om kostnaden. Konsumenten är annars inte skyldig att ersätta den.

64 §

Näringsidkaren får inte ändra villkoren i det europeiska formuläret för reparationsinformation under en period av 30 dagar från den dag då formuläret lämnades till konsumenten. Näringsidkaren och konsumenten får dock komma överens om en längre giltighetstid.

Om konsumenten inom giltighetstiden godtar villkoren i formuläret är näringsidkaren skyldig att utföra tjänsten på dessa villkor.

-
1. Denna lag träder i kraft den 1 januari 2027.
 2. Äldre bestämmelser gäller för avtal som har ingåtts före ikraftträdandet.

1.3 Förslag till lag om ändring i lagen (2005:59) om distansavtal och avtal utanför affärslokaler

Härigenom föreskrivs¹ i fråga om lagen (2005:59) om distansavtal och avtal utanför affärslokaler att 1 kap. 2 §, 2 kap. 2 och 3 §§ ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1 kap.

2 §²

I lagen avses med

affärslokal: fast eller rörligt affärsställe där näringsidkaren varaktigt eller vanligen driver verksamhet,

avtal utanför affärslokaler: avtal som ingås

– då näringsidkaren och konsumenten samtidigt är närvarande på någon annan plats än i näringsidkarens affärslokal eller efter det att konsumenten lämnat ett anbud på en sådan plats,

– i näringsidkarens affärslokal eller med hjälp av ett medel för distanskommunikation i omedelbar anslutning till att konsumenten kontaktats av näringsidkaren på någon annan plats där de samtidigt varit närvarande, eller

– under en utflykt som har organiserats av näringsidkaren i marknadsförings- eller försäljningssyfte,

digitalt innehåll: data som framställs och tillhandahålls i digital form,

digital tjänst: en tjänst som gör det möjligt för konsumenten att skapa, bearbeta, lagra eller få tillgång till uppgifter i digital form, eller att utbyta uppgifter eller interagera på annat sätt med uppgifter i digital form som laddas upp eller skapas av konsumenten eller av andra användare av tjänsten,

distansavtal: avtal som ingås inom ramen för ett av näringsidkaren organiserat system för att träffa avtal på distans, om kommunikationen uteslutande sker på distans,

driftskompatibilitet: förmåga att fungera med annan hårdvara eller programvara än sådan som normalt används med samma typ av varor med digitala delar, digitalt innehåll eller digitala tjänster,

¹ Jfr Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2024/825 av den 28 februari 2024 om ändring av direktiven 2005/29/EG och 2011/83/EU vad gäller mer konsumentmakt i den gröna omställningen genom bättre skydd mot otillbörliga affärsmetoder och bättre information.

² Senaste lydelse 2022:655.

kompatibilitet: förmåga att utan konvertering fungera med sådan hårdvara eller programvara som normalt används med samma typ av varor med digitala delar, digitalt innehåll eller digitala tjänster,

konsument: en fysisk person som handlar huvudsakligen för ändamål som faller utanför näringsverksamhet,

marknadsplats online: en tjänst som använder programvara, inbegripet en webbplats, en del av en webbplats eller en applikation, som administreras av en näringsidkare eller för dennes räkning och som gör det möjligt för konsumenten att ingå distansavtal med andra näringsidkare eller konsumenter,

näringsidkare: en fysisk eller juridisk person som handlar för ändamål som har samband med den egna näringsverksamheten,

personuppgifter: sådan information som avses i artikel 4.1 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/679 av den 27 april 2016 om skydd för fysiska personer med avseende på behandling av personuppgifter och om det fria flödet av sådana uppgifter och om upphävande av direktiv 95/46/EG (allmän dataskyddsförordning),

programvaruuppdatering: en uppdatering som är nödvändig för att säkerställa att varor med digitala delar, digitalt innehåll och digitala tjänster förblir avtalsenliga, inbegripet en säkerhetsuppdatering eller en funktionalitetsuppdatering,

reparerbarhetsindex: ett index som uttrycker möjligheterna att reparera varan och som fastställts inom den Europeiska unionen,

tillverkare: den som tillverkar varor eller som genom att sätta sitt namn, varumärke eller annat kännetecken på varor uppger sig vara tillverkare, eller den som importerar varor till Europeiska ekonomiska samarbetsområdet,

vara: lös sak, med eller utan digitala delar,

vara med digitala delar: lös sak som är integrerad eller sammankopplad med ett digitalt innehåll eller en digital tjänst på ett sådant

sätt att avsaknaden av det digitala innehållet eller den digitala tjänsten gör att varan inte kan användas på det sätt som är avsett.

2 kap.

2 §³

Innan ett avtal ingås ska näringsidkaren ge konsumenten information om

1. sitt namn, organisationsnummer, telefonnummer, adress, e-postadress och andra medel för kommunikation via internet som näringsidkaren tillhandahåller och som gör det möjligt för konsumenten att bevara uppgifter i en läsbar och varaktig form, och, om näringsidkaren agerar för någon annans räkning, motsvarande uppgifter för den näringsidkaren,

2. varans eller tjänstens huvudsakliga egenskaper i den omfattning som är lämplig med hänsyn till varan eller tjänsten och till hur informationen ges,

3. varans eller tjänstens pris, inbegripet skatter och avgifter, eller, om priset inte kan anges i förväg, hur priset beräknas; om avtalet löper på obegränsad tid eller avser en prenumeration, ska även kostnaderna per faktureringsperiod och per månad anges,

4. personanpassning av priset på grund av automatiserat beslutsfattande,

5. kostnader för leverans eller porto och andra tillkommande kostnader,

6. kostnaden för att ett medel för distanskommunikation används, om inte kostnaden är beräknad efter normaltaxa,

7. villkoren för betalning samt för leverans eller fullgörande på något annat sätt och tidpunkt för leverans eller fullgörande; om avtalet ska ingås på näringsidkarens webbplats, ska det i början av beställningsprocessen anges vilka betalningssätt som godtas och om det finns några begränsningar för leveransen,

7. villkoren för betalning samt för leverans, *inbegripet tillgången till miljövänliga leveransalternativ*, eller fullgörande på något annat sätt och tidpunkt för leverans eller fullgörande; om avtalet ska ingås på näringsidkarens webbplats, ska det i början av beställningsprocessen anges vilka betalningssätt som godtas och om det finns några begränsningar för leveransen,

³ Senaste lydelse 2022:655.

8. handpenning eller andra ekonomiska garantier som konsumenten ska lämna och de villkor som gäller för detta,

9. *den rätt som konsumenten har att reklamera enligt lag*, hur reklamation kan göras och gatuadressen till det verksamhetsställe dit konsumenten kan vända sig för att framställa klagomål, 9. hur reklamation kan göras och gatuadressen till det verksamhetsställe dit konsumenten kan vända sig för att framställa klagomål,

10. huruvida och under vilka förutsättningar det finns en ångerrätt, tidsfristen och övriga villkor för ångerrätten, hur ångerrätten utövas samt att det finns ett standardformulär för utövande av ångerrätten,

11. den skyldighet konsumenten vid utövande av ångerrätten kan ha att på egen bekostnad återsända varan samt, vid distansavtal, kostnaden för att återsända varan om den är sådan att den inte kan återsändas med post,

12. huruvida konsumenten är skyldig att ersätta näringsidkaren enligt 15 § 3 eller 4,

13. *åtaganden från näringsidkaren eller tillverkaren om att, utöver vad som följer av lag, betala tillbaka det som betalats för varan, byta ut eller reparera den eller utföra någon form av service på den, ifall varan inte överensstämmer med uppgifter som lämnats i utfästelser eller marknadsföring eller om det finns andra avvikelser från uppgifter som lämnats på ett sådant sätt,*

13. *näringsidkarens ansvar för varans avtalsenlighet på ett tydligt sätt genom ett sådant harmoniserat meddelande som avses i Kommissionens genomförandeförordning (EU) 2025/1960 av den 25 september 2025 om utformningen av och innehållet i det harmoniserade meddelandet om den rättsliga garantin om avtalsenlighet (reklamationsrätt) och den harmoniserade märkningen för den kommersiella hållbarhetsgarantin,*

14. *garantier och liknande utfästelser som innebär att tillverkaren av en vara svarar för varans hållbarhet under en längre tid än två år, baserat på uppgifter från tillverkaren, på ett tydligt sätt genom en sådan harmoniserad märkning som avses i Kommis-*

14. den assistans och service som gäller efter försäljningen,

15. uppförandekoder som gäller för näringsidkaren och hur konsumenten kan ta del av dem,

16. avtalets löptid

17. kortaste giltighetstid för konsumentens skyldigheter enligt avtalet,

18. villkoren för att säga upp avtalet, om det gäller tills vidare eller förnyas automatiskt,

19. funktionen hos en vara med digitala delar, digitalt innehåll eller en digital tjänst, inbegripet tekniska skyddsåtgärder,

20. kompatibilitet och driftskompatibilitet mellan varor med digitala delar, digitalt innehåll och digitala tjänster, i den utsträck-

sionens genomförandeförordning (EU) 2025/1960,

15. näringsidkarens ansvar enligt lag för avtalsenligheten i fråga om digitalt innehåll och digitala tjänster,

16. den assistans och service som gäller efter försäljningen samt andra garantier och liknande utfästelser än de som avses i punkten 14,

17. för varor med digitala delar, digitalt innehåll och digitala tjänster, den minimiperiod under vilken tillverkaren eller leverantören tillhandahåller kostnadsfria programvaruuppdateringar, baserat på uppgifter som tillverkaren eller leverantören tillgängliggjort för näringsidkaren,

18. uppförandekoder som gäller för näringsidkaren och hur konsumenten kan ta del av dem,

19. avtalets löptid,

20. kortaste giltighetstid för konsumentens skyldigheter enligt avtalet,

21. villkoren för att säga upp avtalet, om det gäller tills vidare eller förnyas automatiskt,

22. funktionen hos en vara med digitala delar, digitalt innehåll eller en digital tjänst, inbegripet tekniska skyddsåtgärder,

23. kompatibilitet och driftskompatibilitet mellan varor med digitala delar, digitalt innehåll och digitala tjänster, i den utsträck-

ning näringsidkaren känner till eller borde känna till det, och

21. vilka möjligheter som finns att få en tvist med näringsidkaren prövad utanför domstol.

ning näringsidkaren känner till eller borde känna till det, och

24. vilka möjligheter som finns att få en tvist med näringsidkaren prövad utanför domstol,

25. *varans reparerbarhetsindex eller om ett sådant inte finns, baserat på uppgifter som tillverkaren tillgängliggjort för näringsidkaren, information om*

a) tillgång till samt beräknad kostnad och förfarandet för att beställa reservdelar som är nödvändiga för att upprätthålla varans avtalsenlighet,

b) tillgång till reparations- och underhållsanvisningar samt

c) reparationsbegränsningar.

Vid en auktion får informationen enligt första stycket 1 ersättas med motsvarande uppgifter om auktionsförrättaren, om det är möjligt att delta i auktionen även på ett annat sätt än genom att använda ett medel för distanskommunikation. Under samma förutsättning får information enligt första stycket 9 om gatuadressen till det verksamhetsställe dit konsumenten kan framställa klagomål avse auktionsförrättarens verksamhetsställe.

3 §⁴

I fråga om distansavtal ska informationen enligt 2–2 b §§ ges klart och begripligt och på ett sätt som är anpassat till det medel för distanskommunikation som används. Särskild hänsyn ska tas till behoven hos underåriga och andra särskilt utsatta personer. Informationen enligt 2 b § 1 ska ges i ett särskilt avsnitt i onlinegränssnittet och vara direkt och lätt tillgänglig från den plats där sökresultaten presenteras.

Om avtalet ska ingås genom ett sådant medel för distanskommunikation som gör att information endast kan ges i begränsad omfattning eller under begrän-

Om avtalet ska ingås genom ett sådant medel för distanskommunikation som gör att information endast kan ges i begränsad omfattning eller under begrän-

⁴ Senaste lydelse 2022:655.

sad tid, ska åtminstone information enligt 2 § första stycket 1, i fråga om näringsidkarens namn och organisationsnummer, 2–5, 16 och 18 ges med hjälp av det kommunikationsmedlet. Om det finns en ångerrätt, ska information enligt 2 § första stycket 10 också ges med hjälp av kommunikationsmedlet. Övrig information enligt 2 § första stycket och 2 a § ska ges på något annat lämpligt sätt i enlighet med kraven i första stycket i denna paragraf.

Om avtalet ska ingås på näringsidkarens webbplats, ska konsumenten särskilt uppmärksammas på innehållet i den information som ges enligt 2 § första stycket 2–5 och 16–18.

sad tid, ska åtminstone information enligt 2 § första stycket 1, i fråga om näringsidkarens namn och organisationsnummer, 2–5, 19 och 21 ges med hjälp av det kommunikationsmedlet. Om det finns en ångerrätt, ska information enligt 2 § första stycket 10 också ges med hjälp av kommunikationsmedlet. Övrig information enligt 2 § första stycket och 2 a § ska ges på något annat lämpligt sätt i enlighet med kraven i första stycket i denna paragraf.

Om avtalet ska ingås på näringsidkarens webbplats *och medför en betalningsförpliktelse för konsumenten*, ska konsumenten särskilt uppmärksammas på innehållet i den information som ges enligt 2 § första stycket 2–5, 14 och 19–21.

1. Denna lag träder i kraft den 1 januari 2027.

2. Äldre bestämmelser gäller för avtal som har ingåtts före ikraftträdandet. Äldre bestämmelser gäller även om avtalet har ingåtts efter ikraftträdandet för information som näringsidkaren till grund för avtalet har lämnat före ikraftträdandet.

1.4 Förslag till lag om ändring i marknadsföringslagen (2008:486)

Härigenom föreskrivs¹ i fråga om marknadsföringslagen (2008:486) dels att 3, 4, 10, 22 a §§ ska ha följande lydelse, dels att det ska införas tre nya paragrafer, 12 d, 14 b och 14 c §§, och närmast före 12 d, 14 b och 14 c §§ nya rubriker av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

I denna lag avses med

affärsbeslut: ett beslut som fattas av en konsument eller en näringsidkare om huruvida, hur och under vilka förutsättningar en produkt ska köpas, om hela eller delar av köpesumman ska betalas, om produkten ska behållas eller överlåtas, eller om en avtalsenlig rättighet i samband med produkten ska utnyttjas, oavsett om konsumenten eller näringsidkaren beslutar att handla eller att avstå från att handla,

certifieringssystem: ett kontrollsystem från tredje part som intygar att en produkt, en process eller en affärsverksamhet uppfyller krav för användning av en hållbarhetsmärkning på villkor som är allmänt tillgängliga och som uppfyller följande kriterier.

a) Systemet är tillgängligt på transparenta, rättvisa och inte diskriminerande villkor för närings-

3 §²

I denna lag och i direktivbilagan enligt 4 § avses med

allmänt miljöpåstående: ett miljöpåstående som inte ingår i en hållbarhetsmärkning och som inte specificeras tydligt och väl synligt på mediet,

¹ Jfr Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2024/825 av den 28 februari 2024 om ändring av direktiven 2005/29/EG och 2011/83/EU vad gäller mer konsumentmakt i den gröna omställningen genom bättre skydd mot otillbörliga affärsmetoder och bättre information.

² Senaste lydelse 2022:656.

idkare som vill och kan uppfylla systemets krav.

b) Systemets krav utarbetas av systemets ägare i samråd med sakkunniga och berörda parter.

c) Systemet fastställer förfaranden för att hantera bristande efterlevnad av systemets krav och föreskriver återkallande eller tillfälligt inställande av näringsidkarens användning av hållbarhetsmärkningen vid bristande efterlevnad av systemets krav.

d) Övervakning av näringsidkarens efterlevnad av systemets krav sker inom ramen för ett objektivt förfarande och genomförs av en tredje part vars kompetens och oberoende i förhållande till systemets ägare och näringsidkaren grundar sig på standarder och förfaranden på internationell nivå, unionsnivå eller nationell nivå,

digitalt innehåll: data som framställs och tillhandahålls i digital form

digital tjänst: en tjänst som gör det möjligt för konsumenten att skapa, bearbeta, lagra eller få tillgång till uppgifter i digital form, eller att utbyta uppgifter eller interagera på annat sätt med uppgifter i digital form som laddas upp eller skapas av konsumenten eller av andra användare av tjänsten,

driftskompatibilitet: förmåga att fungera med annan hårdvara eller programvara än sådan som normalt används med samma typ av varor med digitala delar, digitalt innehåll eller digitala tjänster,

elektronisk post: ett adresserat eller på något annat sätt individualiserat elektroniskt meddelande i form av text, röst, ljud eller bild som sänds via ett allmänt elektroniskt kommunikationsnät och som kan lagras i nätet eller i mottagarens terminalutrustning tills mottagaren hämtar det

erkänd utmärkt miljöprestanda:
miljöprestanda som uppfyller kraven i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 66/2010 av den 25 november 2009 om ett EU-miljömärke eller i nationella eller regionala EN ISO 14024 typ I miljömärkesprogram som är officiellt erkända i medlemsstaterna eller krav på högsta miljöprestanda i annan unionsrätt,

förbrukningsvara: en komponent i en vara som återkommande förbrukas och som behöver bytas ut eller fyllas på för att varan ska fungera på avsett vis,

god marknadsföringssed: god affärssed eller andra vedertagna normer som syftar till att skydda konsumenter och näringsidkare vid marknadsföring av produkter,

hållbarhet: en varas förmåga att behålla sin funktion och prestanda under normal användning,

hållbarhetsmärkning: en förtroendemärkning, kvalitetsmärkning eller motsvarande som syftar till att särskilja och marknadsföra en produkt, en process eller en affärsverksamhet med hänvisning till dess miljömässiga eller sociala egenskaper och som inte uppfyller något krav inom Europeiska unionen eller i nationell rätt,

kompatibilitet: förmåga att utan konvertering fungera med sådan hårdvara eller programvara som normalt används med samma typ av varor med digitala delar, digitalt innehåll eller digitala tjänster,

konsument: en fysisk person som handlar huvudsakligen för ändamål som faller utanför näringsverksamhet,

marknadsföring: reklam och andra åtgärder i näringsverksamhet som är ägnade att främja avsättningen av och tillgången till produkter

inbegripet en näringsidkares handlande, underlåtenhet eller någon annan åtgärd eller beteende i övrigt före, under eller efter försäljning eller leverans av produkter till konsumenter eller näringsidkare,

marknadsplats online: en tjänst som använder programvara, inbegripet en webbplats, en del av en webbplats eller en applikation, som administreras av en näringsidkare eller för dennes räkning och som gör det möjligt för konsumenten att ingå distansavtal med andra näringsidkare eller konsumenter,

miljöpåstående: en framställning som inte uppfyller ett krav inom Europeiska unionen eller i nationell rätt, inbegripet text, bilder, grafik eller symboler, och som anger eller antyder att en produkt, en produktkategori, ett varumärke eller en näringsidkare

a) har positiv eller ingen miljöpåverkan eller är mindre skadlig för miljön än andra produkter, produktkategorier, varumärken eller näringsidkare, eller

b) har förbättrat sin påverkan på miljön över tid,

näringsidkare: en fysisk eller juridisk person som handlar för ändamål som har samband med den egna näringsverksamheten,

produkter: alla typer av varor och tjänster, även digitala tjänster, digitalt innehåll, fast egendom och rättigheter och skyldigheter,

programvaruuppdatering: en uppdatering som är nödvändig för att säkerställa att varor med digitala delar, digitalt innehåll och digitala tjänster förblir avtalsenliga, inbegripet en säkerhetsuppdatering eller en funktionalitetsuppdatering,

rankning: den relativa position som en näringsidkare tilldelar produkter så som de presenteras, organiseras eller vidarebefordras, oberoende av vilka tekniska medel som används för sådan presentation, organisation eller vidarebefordran,

reparerbarhetsindex: ett index som uttrycker möjligheterna att reparera en vara och som fastställts inom Europeiska unionen,

tillverkare: den som tillverkar varor eller som genom att sätta sitt namn, varumärke eller annat kännetecken på varor uppger sig vara tillverkare eller den som importerar varor till Europeiska ekonomiska samarbetsområdet,

vara: lös sak, med eller utan digitala delar,

vara med digitala delar: lös sak som är integrerad eller sammankopplad med ett digitalt innehåll eller en digital tjänst på ett sådant sätt att avsaknaden av det digitala innehållet eller den digitala tjänsten gör att varan inte kan användas på det sätt som är avsett.

4 §³

Bilaga I till Europaparlamentets och rådets direktiv 2005/29/EG av den 11 maj 2005 om otillbörliga affärsmetoder som tillämpas av näringsidkare gentemot konsumenterna på den inre marknaden och om ändring av rådets direktiv 84/450/EEG och Europaparlamentets och rådets direktiv 97/7/EG, 98/27/EG och 2002/65/EG samt Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 2006/2004 ska gälla som lag i Sverige. Regeringen tillkännager den aktuella bilagan i Svensk författningssamling.

Vid en prövning enligt någon av bestämmelserna i bilaga I till direktivet ska denna lag tillämpas.

Bestämmelserna i punkterna 1–31 i bilaga I till direktivet ska tillämpas även om marknadsföringen riktas till näringsidkare.	Bestämmelserna i punkterna 1–31 i bilaga I till direktivet gäller endast marknadsföring som riktas till konsumenterna.
--	--

Bestämmelsen i punkt 14 i bilaga I till direktivet ska tillämpas på åtgärder som skett i strid med denna punkt om inte åtgärden omfattas av spellagen.

³ Senaste lydelse 2020:338.

10 §

En näringsidkare får vid marknadsföringen inte använda sig av felaktiga påståenden eller andra framställningar som är vilseledande i fråga om näringsidkarens egen eller någon annans näringsverksamhet.

Första stycket gäller särskilt framställningar som rör

1. produktens förekomst, art, mängd, kvalitet och andra utmärkande egenskaper,

2. produktens miljömässiga och sociala egenskaper eller cirkularitetsaspekter såsom hållbarhet, reparerbarhet och återvinningsbarhet,

2. produktens ursprung, användning och risker såsom inverkan på hälsa *och miljö*,

3. produktens ursprung, användning och risker såsom inverkan på hälsa,

3. kundservice, reklamationshantering samt metod och datum för tillverkning eller tillhandahållande,

4. kundservice, reklamationshantering samt metod och datum för tillverkning eller tillhandahållande,

4. produktens pris, grunderna för prisberäkningen, särskilda prisfördelar och betalningsvillkoren,

5. produktens pris, grunderna för prisberäkningen, särskilda prisfördelar och betalningsvillkoren,

5. näringsidkarens egna eller andra näringsidkares kvalifikationer, ställning på marknaden, åtaganden, varumärken, varunamn, kännetecken och andra rättigheter,

6. näringsidkarens egna eller andra näringsidkares kvalifikationer, ställning på marknaden, åtaganden, varumärken, varunamn, kännetecken och andra rättigheter,

6. belöningar och utmärkelser som har tilldelats näringsidkaren,

7. belöningar och utmärkelser som har tilldelats näringsidkaren,

7. leveransvillkor för produkten,

8. leveransvillkor för produkten,

8. behovet av service, reservdelar, byte eller reparation,

9. behovet av service, reservdelar, byte eller reparation,

9. näringsidkarens åtagande att följa uppförandekoder, och

10. näringsidkarens åtagande att följa uppförandekoder, och

10. konsumentens rättigheter enligt lag eller annan författning.

11. konsumentens rättigheter enligt lag eller annan författning.

En näringsidkare får inte heller utelämna väsentlig information i marknadsföringen av sin egen eller någon annans näringsverksamhet. Med vilseledande utelämnande avses även sådana fall när den väsent-

liga informationen ges på ett oklart, obegripligt, tvetydigt eller annat olämpligt sätt.

Tjänster som jämför produkter

12 d §

Om en näringsidkare tillhandahåller en tjänst som jämför produkter och som ger konsumenter information om miljömässiga eller sociala egenskaper eller om cirkularitetsaspekter såsom hållbarhet, reparerbarhet eller återvinningsbarhet, när det gäller produkterna eller deras leverantörer, ska näringsidkaren informera konsumenten om

- den jämförelsemetod som används,*
- de produkter som jämförs och deras leverantörer, och*
- de åtgärder som vidtas för att hålla informationen uppdaterad.*

Informationen enligt första stycket ska anses vara väsentlig vid tillämpningen av 10 § tredje stycket.

Påståenden om framtida miljöprestanda

14 b §

En näringsidkare får vid marknadsföring som riktas till konsumenter inte använda sig av ett miljöpåstående om framtida miljöprestanda utan att påståendet stöds av tydliga, objektiva, allmänt tillgängliga och kontrollerbara åtaganden i en genomförandeplan.

Genomförandeplanen ska vara realistisk och innehålla mätbara och tidsbundna mål. Den ska även innehålla andra relevanta och nödvändiga delar för att stödja dess genomförande. Näringsidkaren ska se till att en oberoende sakkunnig regelbundet kontrollerar hur genomförandeplanen följs och att slutsatserna görs allmänt tillgängliga.

Påståenden om irrelevanta fördelar

14 c §

En näringsidkare får vid marknadsföringen inte använda sig av påståenden om fördelar för konsumenter som är irrelevanta och som inte är motiverade av någon egenhet hos produkten eller näringsidkarens verksamhet.

22 a §⁴

Vid andra avtal än distansavtal och avtal utanför affärslokaler enligt 1 kap. 2 § lagen (2005:59) om distansavtal och avtal utanför affärslokaler ska näringsidkaren innan avtalet ingås ge konsumenten klar och begriplig information om

1. sitt namn och telefonnummer samt sin gatuadress och e-postadress,
2. produktens huvudsakliga egenskaper i den omfattning som är lämplig med hänsyn till produkten och till hur informationen ges,
3. produktens pris, inbegripet skatter och avgifter, eller, om priset inte kan anges i förväg, hur priset beräknas,
4. kostnader för leverans eller porto och andra tillkommande kostnader,
5. villkoren för betalning samt för leverans eller fullgörande på något annat sätt och tidpunkt för leverans eller fullgörande,

⁴ Senaste lydelse 2022:656.

6. den rätt som konsumenten har att reklamera enligt lag och hur reklamation kan göras,

7. åtaganden från näringsidkaren eller tillverkaren om att, utöver vad som följer av lag, betala tillbaka det som betalats för produkten, byta ut eller reparera den eller utföra någon form av service på den, ifall produkten inte överensstämmer med uppgifter som lämnats i utfästelser eller marknadsföring eller om det finns andra avvikelser från uppgifter som lämnats på ett sådant sätt,

8. den assistans och service som gäller efter försäljningen,

6. hur reklamation kan göras,

7. näringsidkarens ansvar enligt lag för varans avtalsenlighet på ett tydligt sätt genom ett sådant harmoniserat meddelande som avses i Kommissionens genomförandeförordning (EU) 2025/1960 av den 25 september 2025 om utformningen av och innehållet i det harmoniserade meddelandet om den rättsliga garantin om avtalsenlighet (reklamationsrätt) och den harmoniserade märkningen för den kommersiella hållbarhetsgarantin,

8. garantier och liknande utfästelser som innebär att tillverkaren av en vara svarar för varans hållbarhet under en längre tid än två år, baserat på uppgifter från tillverkaren, på ett tydligt sätt genom en sådan harmoniserad märkning som avses i Kommissionens genomförandeförordning (EU) 2025/1960,

9. näringsidkarens ansvar enligt lag för avtalsenligheten i fråga om digitalt innehåll och digitala tjänster,

10. den assistans och service som gäller efter försäljningen, samt andra garantier och liknande utfästelser än de som sägs i punkten 8,

11. för varor med digitala delar, digitalt innehåll och digitala tjänster, den minimiperiod under vilken tillverkaren eller leveran-

9. avtalets löptid,
10. villkoren för att säga upp avtalet, om det gäller tills vidare eller förnyas automatiskt,
11. funktionen hos en vara med digitala delar, digitalt innehåll eller en digital tjänst, inbegripet tekniska skyddsåtgärder, och
12. kompatibilitet och driftskompatibilitet mellan varor med digitala delar, digitalt innehåll och digitala tjänster, i den utsträckning näringsidkaren känner till eller borde känna till det.

tören tillhandahåller kostnadsfria programvaruuppdateringar, baserat på uppgifter som tillverkaren eller leverantören tillgängliggjort för näringsidkaren,

12. avtalets löptid,
13. villkoren för att säga upp avtalet, om det gäller tills vidare eller förnyas automatiskt,
14. funktionen hos en vara med digitala delar, digitalt innehåll eller en digital tjänst, inbegripet tekniska skyddsåtgärder,
15. kompatibilitet och driftskompatibilitet mellan varor med digitala delar, digitalt innehåll och digitala tjänster, i den utsträckning näringsidkaren känner till eller borde känna till det,
16. *varans reparerbarhetsindex eller om ett sådant inte finns, baserat på uppgifter som tillverkaren tillgängliggjort för näringsidkaren, information om*

a) tillgången till samt beräkning kostnad och förfarandet för att beställa reservdelar som är nödvändiga för att upprätthålla avtalsenligheten hos varan,

b) tillgången till reparations- och underhållsanvisningar samt

c) reparationsbegränsningar.

Informationsskyldigheten enligt första stycket gäller inte, om informationen framgår av sammanhanget. Informationsskyldigheten gäller inte heller i fråga om

1. avtal som inte innebär en betalningsförpliktelse för konsumenten eller, i fråga om avtal om digitalt innehåll som levereras på något annat sätt än på ett fysiskt medium eller digitala tjänster, att konsumenten ska tillhandahålla personuppgifter på det sätt som anges i 2 kap.

1 § andra stycket lagen om distansavtal och avtal utanför affärslokaler,

2. vardagliga avtal som fullgörs omedelbart,

3. andra avtal om fast egendom än sådana som avser uthyrning av fast egendom, eller

4. avtal som anges i 2 kap. 1 a § första stycket 1, 2 och 6–8 samt andra stycket och i 3 kap. lagen om distansavtal och avtal utanför affärslokaler.

1. Denna lag träder i kraft den 1 januari 2027.

2. Äldre bestämmelser gäller för marknadsföring som har vidtagits före ikraftträdandet.

1.5 Förslag till lag om ändring i konsumentköplagen (2022:260)

Härigenom föreskrivs¹ i fråga om marknadsföringslagen (2022:260) dels att 4 kap. 2 § ska ha följande lydelse och dels att det ska införas två nya paragrafer, 4 kap. 14 a § och 5 kap. 4 a § av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

4 kap.

2 §

Varan ska, utöver vad som följer av 1 §,

1. vara ägnad för de ändamål för vilka varor av samma slag i allmänhet används,

2. stämma överens med kvaliteten på och näringsidkarens beskrivning av ett prov eller en modell som har gjorts tillgänglig för konsumenten före köpet,

3. ha den mängd och de egenskaper och andra särdrag i fråga om hållbarhet, funktionalitet, kompatibilitet, säkerhet och särdrag i övrigt, som är normalt förekommande för varor av samma slag och som konsumenten med fog kan förutsätta med hänsyn till varans art,

3. ha den mängd och de egenskaper och andra särdrag i fråga om hållbarhet, *reparerbarhet*, funktionalitet, kompatibilitet, säkerhet och särdrag i övrigt, som är normalt förekommande för varor av samma slag och som konsumenten med fog kan förutsätta med hänsyn till varans art,

4. stämma överens med sådana uppgifter om varans egenskaper och andra särdrag eller användning som näringsidkaren eller någon i ett tidigare säljled eller för näringsidkarens räkning har lämnat vid marknadsföringen av varan eller annars före köpet, och

5. åtföljas av den förpackning och andra tillbehör samt anvisningar för installation, montering, användning, förvaring och skötsel som konsumenten med fog kan förutsätta.

¹ Jfr Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2024/1799 av den 13 juni 2024 om gemensamma regler för att främja reparation av varor och om ändring av förordning (EU) 2017/2394 och direktiven (EU) 2019/771 och (EU) 2020/1828.

14 a §

*Om näringsidkaren avhjälp-
ett fel på varan, förlängs den tid
inom vilken näringsidkaren enligt
14 § första och andra styckena
svarar för fel på varan till fyra år
från de tidpunkter som anges där.*

5 kap.*4 a §*

*Innan näringsidkaren vidtar
en åtgärd enligt 4 § ska närings-
idkaren informera konsumenten
om rätten att välja mellan ett av-
hjälpande och en omleverans samt
om den förlängning av närings-
idkarens ansvarstid som ett avhjälp-
ande innebär enligt 4 kap. 14 a §.*

*Informationen enligt första
stycket ska anses vara väsentlig vid
tillämpningen av 10 § tredje stycket
marknadsföringslagen (2008:486).*

-
1. Denna lag träder i kraft den 1 januari 2027.
 2. Äldre bestämmelser gäller för avtal som har ingåtts före ikraft-
trädandet.

1.6 Förslag till lag om ändring i lagen (2023:730) om grupptalan till skydd för konsumenters kollektiva intresse

Härigenom föreskrivs¹ att 1 § lagen (2023:730) om grupptalan till skydd för konsumenters kollektiva intressen ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1 §

Denna lag tillämpas i fråga om grupptalan till skydd för konsumenters kollektiva intressen i domstolar eller vid förvaltningsmyndigheter avseende överträdelser av

– bestämmelser i förordningar som omfattas av Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2020/1828 av den 25 november 2020 om grupptalan för att skydda konsumenters kollektiva intressen och om upphävande av direktiv 2009/22/EG, i lydelsen enligt Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2022/2065 av den 19 oktober 2022, och bestämmelser som kompletterar dessa, och

– bestämmelser som genomför direktiv som omfattas av Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2020/1828, i lydelsen enligt Europaparlamentets och rådets *förordning (EU) 2022/2065* av den 19 oktober 2022.

– bestämmelser som genomför direktiv som omfattas av Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2020/1828, i lydelsen enligt Europaparlamentets och rådets *direktiv (EU) 2024/1799* av den 13 juni 2024.

Lagen tillämpas också i fråga om godkännande av enheter för att väcka sådan grupptalan.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2027.

¹ Jfr Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2024/1799 av den 13 juni 2024 om gemensamma regler för att främja reparation av varor och om ändring av förordning (EU) 2017/2394 och direktiven (EU) 2019/771 och (EU) 2020/1828.

1.7 Förslag till förordning om ändring i förordningen (2012:989) med instruktion för Naturvårdsverket

Härigenom föreskrivs att 8 b § förordningen (2012:989) med instruktion för Naturvårdsverket ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

8 b §¹

Naturvårdsverket ska vara nationell kontaktpunkt och samordnande myndighet i fråga om Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1293/2013 av den 11 december 2013 om inrättandet av ett program för miljö och klimatpolitik (Life) samt om upphävande av förordning (EG) nr 614/2007.

Naturvårdsverket ska vara nationell kontaktpunkt enligt artikel 9 i Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2024/1799 av den 13 juni 2024 om gemensamma regler för att främja reparation av varor och om ändring av förordning (EU) 2017/2394 och direktiven (EU) 2019/771 och (EU) 2020/1828.

Denna förordning träder i kraft den 31 juli 2026.

¹ Senaste lydelse 2023:613.

2 Utredningens uppdrag och arbete

2.1 Utredningens uppdrag

I februari 2024 beslutades direktiv (EU) 2024/825 av den 28 februari 2024 om ändring av direktiven 2005/29/EG och 2011/83/EU vad gäller mer konsumentmakt i den gröna omställningen genom bättre skydd mot otillbörliga affärsmetoder och bättre information (fortsättningsvis benämnt direktivet om mer konsumentmakt). Direktivet reviderar de befintliga EU-direktiven om otillbörliga affärsmetoder och konsumenträttigheter, vilka ligger till grund för bland annat marknadsföringslagen (2008:486) och lagen (2005:59) om distansavtal och avtal utanför affärslokaler.

I juni 2024 beslutades direktiv (EU) 2024/1799 av den 13 juni 2024 om gemensamma regler för att främja reparation av varor och om ändring av förordning (EU) 2017/2394 och direktiven (EU) 2019/771 och (EU) 2020/1828 (fortsättningsvis benämnt reparationsdirektivet). Genom direktivet införs bl.a. en skyldighet för tillverkare att reparera varor på begäran av en konsument och en möjlighet för näringsidkare som reparerar varor att använda sig av ett europeiskt formulär för reparationsinformation vid ingående av avtal med en konsument. Vidare inrättas en europeisk onlineplattform för reparationer. Dessutom införs en förlängd ansvarstid för säljare vid fel i en vara om konsumenten som felpåföljd väljer att varan ska repareras.

Utredningen har haft i uppdrag att ta ställning till hur de båda direktiven ska genomföras i Sverige. I uppdraget har ingått att analysera hur svensk rätt förhåller sig till direktivet och att föreslå nödvändiga författningsändringar och andra åtgärder. Uppdraget har också inneburit att utredningen ska föreslå vilken eller vilka myndigheter som ska ansvara för att upprätta ett nationellt avsnitt i den europeiska onlineplattformen för reparation eller en nationell platt-

form, ingå i kommissionens expertgrupp om utformningen av onlineplattformen och utföra vissa andra uppgifter i reparationsdirektivet. I uppdraget ingår att analysera, jämföra och ta ställning till de valmöjligheter som EU-direktivet erbjuder, exempelvis när det gäller ansvarstidens längd när konsumenten väljer att få varan reparerad. Utredarens utgångspunkt ska vara att svensk konkurrenskraft ska bibehållas eller stärkas och att förslagen ska genomföras på ett sätt som inte bidrar till att ökade kostnader eller regelbörda läggs på företag i onödan.

Förslagen ska ansluta till den systematik och terminologi som används i svensk rätt. Förslagen bör dessutom utformas på ett sätt som går att förena med grundläggande civilrättsliga principer. Liksom vid all lagstiftning bör enkelhet, överskådlighet och konsekvens eftersträvas. Utredaren ska ta hänsyn till både näringsidkares intressen och intresset av en hög konsumentskyddsnivå. Med denna utgångspunkt ska utredaren utforma förslagen så att näringsidkares och myndigheters administrativa kostnader hålls så låga som möjligt. Förslagen bör utformas så att cirkulära affärsmodeller kan främjas på ett samhällsekonomiskt effektivt sätt.

Kommittédirektivet finns i sin helhet i *bilaga 1*.

2.2 Utredningens arbete

Utredningen påbörjade sitt arbete i mars 2025 och höll sitt första sammanträde i april 2025. Sammanlagt har utredningen haft fem sammanträden. Utredningens arbete har också förts framåt med hjälp av underhandskontakter som utredaren och sekreteraren har haft med utredningens sakkunniga och experter.

Utredningen har följt genomförandet av EU-direktivet i de berörda nordiska länderna och i flera andra EU-länder, däribland Tyskland och Nederländerna. Sekreteraren har också deltagit vid två möten som kommissionen anordnat om genomförandet av direktiven.

Utredningen har inhämtat uppgifter och haft kontakter med flera myndigheter och organisationer, bl.a. Konsumentverket, Allmänna reklamationsnämnden, Naturvårdsverket, Tillväxtverket, Kommerskollegium, Myndigheten för Digital förvaltning (Digg), Statens energimyndighet, Konkurrensverket, Ekonomistyrningsverket, Miljömärkning Sverige AB och KRAV Ekonomisk förening.

3 Den berörda EU-regleringen

3.1 Inledning

År 2024 beslutades inom EU två direktiv på konsumenträttens område. Det ena direktivet är Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2024/825 av den 28 februari 2024 om ändring av direktiven 2005/29/EG och 2011/83/EU vad gäller mer konsumentmakt i den gröna omställningen genom bättre skydd mot otillbörliga affärsmetoder och bättre information (i fortsättningen benämnt direktivet om mer konsumentmakt). Det andra direktivet är Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2024/1799 av den 13 juni 2024 om gemensamma regler för att främja reparation av varor och om ändring av förordning (EU) 2017/2394 och direktiven (EU) 2019/771 och (EU) 2020/1828 (i fortsättningen benämnt reparationsdirektivet).

I kapitlet redogörs till en början för den gällande EU-regleringen på området (avsnitt 3.2). Därefter presenteras de båda direktiven översiktligt (avsnitt 3.3). Slutligen redogörs för vissa utgångspunkter för genomförandet av direktiven (avsnitt 3.4).

3.2 Gällande EU-reglering på området

3.2.1 Direktivet om otillbörliga affärsmetoder

Den 11 maj 2005 antogs inom EU direktiv 2005/29/EG om otillbörliga affärsmetoder¹, fortsättningsvis benämnt direktivet om otillbörliga affärsmetoder. Det syftar till att bidra till att den inre marknaden fungerar korrekt och att säkerställa en hög konsumentskyddsnivå

¹ Europaparlamentets och rådets direktiv 2005/29/EG av den 11 maj 2005 om otillbörliga affärsmetoder som tillämpas av näringsidkare gentemot konsumenter på den inre marknaden och om ändring av rådets direktiv 84/450/EEG och Europaparlamentets och rådets direktiv 97/7/EG, 98/27/EG och 2002/65/EG samt Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 2006/2004 (direktiv om otillbörliga affärsmetoder).

genom att tillnärma medlemsstaternas lagar och andra författningar avseende otillbörliga affärsmetoder som skadar konsumenternas ekonomiska intressen.

En konsoliderad svensk version av direktivet finns i *bilaga 5* till betänkandet.

Direktivet gäller otillbörliga affärsmetoder som tillämpas av näringsidkare före, under och efter en affärstransaktion som gäller en produkt (artikel 3). I direktivet finns en generalklausul som innehåller ett generellt förbud mot otillbörliga affärsmetoder (artikel 5). Av artikeln följer att en affärsmetod är otillbörlig om den strider mot god yrkessed och innebär eller sannolikt kommer att innebära en avsevärd snedvridning av det ekonomiska beteendet i förhållande till produkten hos den genomsnittskonsument som affärsmetoden riktar sig till eller som nås av metoden, eller den genomsnittliga gruppmedlemmen om affärsmetoden riktar sig till en viss konsumentgrupp.

I artiklarna 6 och 7 finns bestämmelser om vilseledande affärsmetoder. Sådana affärsmetoder ska enligt artikel 5 anses som otillbörliga och därmed förbjudna. Artikel 6 definierar vilseledande handlingar från näringsidkarens sida. Artikel 7 tar sikte på situationer där det anses utgöra en vilseledande affärsmetod att underlåta att till konsumenten lämna viss information.

I bilaga 1 till direktivet finns en lista med affärsmetoder som under alla omständigheter är otillbörliga, den s.k. svarta listan. I dessa fall krävs inte någon bedömning av om genomsnittskonsumenten har påverkats av marknadsföringen utan affärsmetoderna är under alla förhållanden otillbörliga.

Direktivet har genomförts i svensk rätt genom marknadsföringslagen (2008:486). En översiktlig beskrivning av lagen finns i avsnitt 4.2.

3.2.2 Konsumenträttighetsdirektivet

Direktiv 2011/83/EU om konsumenträttigheter, det s.k. konsumenträttighetsdirektivet, antogs den 25 oktober 2011². Direktivet, som fortsättningsvis benämns konsumenträttighetsdirektivet, är i huvudsak tillämpligt på distansavtal och avtal utanför affärslokaler. Syftet

² Europaparlamentets och rådets direktiv 2011/83/EU av den 25 oktober 2011 om konsumenträttigheter om konsumenträttigheter och om ändring av rådets direktiv 93/13/EEG och Europaparlamentets och rådets direktiv 1999/44/EG och om upphävande av rådets direktiv 85/577/EEG och Europaparlamentets och rådets direktiv 97/7/EG.

är att åstadkomma ett konsumentskydd på hög nivå och att bidra till att den inre marknaden fungerar väl genom att tillnärma visa aspekter av medlemsstaternas författningar avseende avtal som ingåtts mellan konsumenter och näringsidkare.

En konsoliderad version av konsumenträttighetsdirektivet finns i *bilaga 6* till betänkandet.³

Direktivets tillämpningsområde är brett. Den övervägande delen av bestämmelserna är tillämpliga på distansavtal och avtal utanför affärslokaler (exempelvis avtal som träffas i konsumentens bostad, på dennes arbetsplats samt avtal som träffas på offentliga platser som gator, köpcentrum och badstränder). I direktivet finns bestämmelser om bl.a. vilken information som näringsidkaren ska lämna till konsumenten i samband med att ett avtal ingås (artiklarna 5–8). Vidare regleras konsumentens ångerrätt (artiklarna 9–16). I artiklarna 17–22 regleras vissa andra konsumenträttigheter om bl.a. leverans och risken övergång vid köp av varor.

Direktivet har huvudsakligen genomförts genom lagen (2005:59) om distansavtal och avtal utanför affärslokaler (distansavtalslagen). En översiktlig beskrivning av lagen finns i avsnitt 4.3.

3.2.3 Direktivet om försäljning av varor

Direktiv 2019/771/EU om vissa aspekter på avtal om försäljning av varor, fortsättningsvis benämnt varudirektivet, antogs den 19 maj 2019⁴. Direktivet ska bidra till en väl fungerande inre marknad och en hög konsumentskyddsnivå genom att fastställa gemensamma regler om vissa krav för avtal mellan näringsidkare (säljare) och konsument (köpare) och särskilt regler om avtalsenlighet, avhjälpande åtgärder vid brist på avtalsenlighet (fel) och formerna för att vidta dessa åtgärder (artikel 1).

Artikel 2 innehåller definitioner och artikel 3 anger tillämpningsområdet. Direktivet ska tillämpas på köpeavtal mellan en konsument och en säljare. I artikel 5 anges att säljaren är skyldig att tillhandla-

³ Den konsoliderade versionen omfattar inte ändringarna genom Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2023/2673 av den 22 november 2023 om ändring av direktiv 2011/83/EU vad gäller avtal om finansiella tjänster som ingåtts på distans och om upphävande av direktiv 2002/65/EG. Angående genomförande av det direktivet, se SOU 2025:34.

⁴ Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2019/771 av den 20 maj 2019 om vissa aspekter på avtal om försäljning av varor, om ändring av förordning (EU) 2017/2394 och direktiv 2009/22/EG samt om upphävande av direktiv 1999/44/EG.

hålla konsumenten avtalsenliga (felfria) varor. Artiklarna 6 och 7 reglerar de subjektiva krav (enligt köpeavtalet) respektive objektiva krav (utöver köpeavtalet) som ska uppfyllas för att en vara ska vara avtalsenlig. Artikel 10 innehåller bestämmelser om felansvaret. Säljaren ska ansvara mot konsumenten för all bristande avtalsenlighet som finns vid den tidpunkt då varorna levererades och som framkommer inom två år från den tidpunkten eller den längre tid medlemsstaten föreskriver. I artikel 13 regleras konsumentens rätt till påföljder vid bristande avtalsenlighet, dvs. när konsumenten kan kräva reparation, utbyte eller prisavdrag eller häva avtalet. Närmare bestämmelser om påföljderna vid fel på varan finns i artikel 14 som reglerar reparation och utbyte, i artikel 15 som reglerar prisavdrag och i artikel 16 som reglerar hävning av avtal. Vidare kan nämnas att artikel 17 behandlar garantier.

Direktivet har genomförts genom konsumentköplagen (2022:260). En översiktlig beskrivning av lagen finns i avsnitt 4.4.

3.2.4 Ekodesigndirektivet

Den 21 oktober 2009 antogs inom EU direktiv 2009/125/EG om upprättande av en ram för att fastställa krav på ekodesign för energirelaterade produkter (fortsättningsvis benämnt ekodesigndirektiv)⁵. Genom direktivet upprättas en ram för fastställande av gemenskapens krav på ekodesign för energirelaterade produkter. Syftet är att harmonisera krav på energieffektivitet och låg påverkan på miljön inom den inre marknaden. Ekodesigndirektivet omfattar såväl energianvändande produkter som produkter som inte använder energi men som har påverkan på den totala energianvändningen, exempelvis fönster på ett hus.

Genom regleringen integreras miljöhänsyn i produktutvecklingen i syfte att skapa varor med minsta möjliga miljöpåverkan under hela livscykeln.

Ekodesigndirektivet är ett ramdirektiv. Det sätter ramar för hur krav ska tas fram och vad som kan regleras. De specifika kraven på produktnivå beslutas av kommissionen i produktförfordningar. Tillverkare måste anpassa sig till ekodesignreglerna för energirelaterade

⁵ Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/125/EG av den 21 oktober 2009 om upprättande av en ram för att fastställa krav på ekodesign för energirelaterade produkter.

produkter såsom element, kylskåp, dammsugare eller datorer, för att minska energiförbrukningen under användarfasen och negativa miljöeffekter från tillverkning och avfallshantering som avgörs i designstadiet.

I de specifika produktförfordningarna uppställs krav på produkter, bl.a. hur de ska utformas. Därutöver kan det finnas krav på vilka typer av reservdelar som tillverkaren ska tillhandahålla och under hur lång tid. Det kan vidare framgå krav på att reparation ska kunna ske av andra än tillverkare. Professionella reparatörer ska i sådana fall kunna få tillgång till tillverkarens reparationsinformation och även kunna få tillgång till reservdelar. Även konsumenter ska kunna få tillgång till reservdelar. Som exempel kan nämnas att det i produktförfordningen för diskmaskiner för hushållsbruk anges att tillverkaren ska tillhandahålla professionella reparatörer vissa angivna reservdelar (bl.a. motor, kretskort och fast programvara) under minst sju år efter det att den sista enheten av modellen har släppts ut på marknaden. Under 10 år ska slutanvändare ges tillgång till vissa reservdelar.⁶

Ekodesigndirektivet har i Sverige genomförts genom lagen (2008:112) om ekodesign. Lagen föreskriver bl.a. att regeringen får meddela föreskrifter om vilka produkter och delar som ska omfattas av lagen. Föreskrifter får meddelas endast för sådana produkter och delar som varit föremål för genomförandeåtgärder enligt artikel 15 i ekodesigndirektivet. Enligt lagen får produkter som omfattas av föreskrifter endast släppas ut på marknaden om de uppfyller vissa krav. I första hand är det tillverkaren som har ett ansvar. För de fall tillverkaren inte är etablerad inom EU har importören i stället motsvarande ansvar.

Energimyndigheten är enligt 3 § förordningen (2016:187) om ekodesign kontrollmyndighet och utövar tillsyn och marknadskontroll. Energimyndigheten kan bl.a. besluta om förelägganden för att föreskrifter som har meddelats med stöd av lagen ska följas. Sådana förelägganden kan innebära att inga fler produkter får säljas utan att de först ändrats. En yttersta åtgärd kan bli ett försäljningsförbud för produkten. Om företaget inte följer Energimyndighetens beslut har myndigheten rätt att förena dessa förelägganden med vite.

⁶ Se Kommissionens förordning (EU) 2019/2022 av den 1 oktober 2019 om fastställande av krav på ekodesign för diskmaskiner för hushållsbruk i enlighet med Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/125/EG, om ändring av kommissionens förordning (EG) nr 1275/2008 och om upphävande av kommissionens förordning (EU) nr 1016/2010.

3.2.5 EU:s ekodesignförordning

Den 13 juni 2024 antogs inom EU förordning (EU) 2024/1781 om en ram för att fastställa ekodesignkrav för hållbara produkter (fortsättningsvis benämnt ekodesignförordningen)⁷. Förordningen bygger på ekodesigndirektivet men har utvidgats till att omfatta en större bredd av produkter och fler hållbarhetsaspekter. Förordningen utgör en revidering och utvidgning av ekodesigndirektivet, under vilket alla gällande ekodesignkrav har tagits fram. Till följd av ekodesignförordningen upphör ekodesigndirektivet att gälla med vissa övergångsperioder för att säkerställa fortsatt funktion av de produktregleringar som fastställts under direktivet.

I förhållande till ekodesigndirektivet omfattar förordningen nästan alla produkter och har större fokus på krav relaterade till cirkularitet och på produktens alla livscyklfasar. Ekodesignförordningen utgör i likhet med ekodesigndirektivet en ramlagstiftning och produktspecifika krav regleras i delegerade akter. I förordningen anges hur kommissionen ska prioritera vilka produkter som ska omfattas av ekodesignkrav.

Utöver den utökade omfattningen av produkter innehåller förordningen en del nya bestämmelser. Det införs bl.a. ett krav på att produkter ska ha ett digitalt produktpass. Detta ska innehålla information om ekodesignkraven inklusive information om skadliga ämnen och följa med produkten längs hela dess livscykel och detaljeras i respektive delegerad akt. Syftet är att förbättra spårbarhet och transparens genom produktens livscykel. Förordningen reglerar även rapportering av, samt i vissa fall förbud mot förstörelse av osålda konsumentprodukter. Syftet är att minska onödig användning av resurser samt förbättra cirkularitet på marknaden för konsumentprodukter.

I en promemoria har det lämnats förslag på nationella bestämmelser som ska komplettera ekodesignförordningen. Förslagen innebär bl.a. att Statens energimyndighet, Naturvårdsverket och Kemikalieinspektionen ska vara ansvariga marknadskontrollmyndigheter samt att Naturvårdsverket blir tillsynsmyndighet för kravet i förordningen

⁷ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2024/1781 av den 13 juni 2024 om upprättande av en ram för att fastställa ekodesignkrav för hållbara produkter, om ändring av direktiv (EU) 2020/1828 och förordning (EU) 2023/1542 och om upphävande av direktiv 2009/125/EG.

om att lämna information om osålda konsumentprodukter och förbudet att förstöra osålda konsumentprodukter.⁸

3.2.6 CPC-förordningen

Den 12 december 2017 antogs Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2017/2394 av om samarbete mellan de nationella myndigheter som har tillsynsansvar för konsumentskyddslagstiftningen och om upphävande av förordning (EG) nr 2006/2004 (CPC-förordningen). Den började tillämpas den 17 januari 2020.

Det övergripande syftet är att utöva tillsyn över konsumentskyddslagstiftningen, att säkerställa att den inre marknaden fungerar smidigt och att förbättra skyddet av konsumenternas ekonomiska intressen. Förordningen ersatte en äldre förordning från 2004. Den nya förordningen har jämfört med den nuvarande större fokus på överträdelser som sker digitalt.

Syftet med förordningen är att utöva tillsyn över konsumentskyddslagstiftningen, att säkerställa att den inre marknaden fungerar smidigt och att förbättra skyddet av konsumenternas ekonomiska intressen. Enligt förordningen ska medlemsstaterna utse behöriga myndigheter som ska ansvara för tillsynen av de aktuella konsumentskyddande reglerna. En av dessa myndigheter ska även vara central kontaktpunkt. I förordningen fastställs de villkor enligt vilka myndigheterna ska samarbeta med varandra och med kommissionen för att säkerställa att konsumentskyddsreglerna efterlevs.

Förordningen är tillämplig på vissa överträdelser som har skadat, skadar eller sannolikt kommer att skada de kollektiva intressena för konsumenterna i en medlemsstat, när näringsidkaren har viss koppling till en annan medlemsstat (artikel 2). Överträdelser delas in i tre kategorier beroende på bl.a. hur många medlemsstater som berörs: överträdelser inom unionen, utbredda överträdelser och utbredda överträdelser med en unionsdimension (artikel 3).

I förordningen finns bestämmelser som rör samordnade utrednings- och tillsynsmekanismer avseende de två kategorierna utbredda överträdelser och överträdelser med en unionsdimension. Vid skälig misstanke om en utbredd överträdelse ska de behöriga myndigheter

⁸ Klimat- och näringslivsdepartementet, Promemoria KN 2025/01772, den 19 september 2025, Kompletterande bestämmelser till EU-förordningen om ekodesign.

som berörs av överträdelsen inleda en samordnad insats enligt artikel 21 i förordningen. Vid en sådan insats ska berörda myndigheter i olika EU-medlemsstater och kommissionen samarbeta och myndigheterna ska samordna sina utrednings- och tillsynsåtgärder. De behöriga myndigheter som berörs av den samordnade insatsen ska inom sin jurisdiktion vidta nödvändiga tillsynsåtgärder mot den näringsidkare som är ansvarig för överträdelsen för att se till att den upphör eller förbjuds (artikel 21.1). När det är lämpligt ska behöriga myndigheter förelägga den ansvariga näringsidkaren sanktioner, t.ex. böter eller viten.

Insatser vid de allvarligaste överträdelserna (s.k. utbredda överträdelser med en unionsdimension) ska alltid samordnas av kommissionen.

Förordningen innehåller en bilaga med förteckning över de rättsakter som täcks av förordningen.

3.2.7 Direktivet om grupptalan för att skydda konsumenters kollektiva intressen

Den 25 november 2020 antogs Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2020/1828 om grupptalan för att skydda konsumenters kollektiva intressen. Syftet med direktivet är bl.a. att uppnå en hög konsumentskyddsnivå och att förbättra konsumenters tillgång till rättslig prövning. Det ska säkerställas genom att det i medlemsstaterna ska finnas ett förfarande som gör det möjligt för s.k. godkända enheter att väcka grupptalan för att skydda konsumenters kollektiva intressen mot näringsidkare som brutit mot rättsakter som framgår av en bilaga till direktivet. Bilagan innehåller ett stort antal EU-rättsakter avseende bl.a. marknadsföring, avtalsvillkor, finansiella tjänster, transport, läkemedel, dataskydd och energi.

En grupptalan kan vara inhemsk eller gränsöverskridande. En gränsöverskridande grupptalan innebär att en godkänd enhet ges rätt att väcka talan i en annan medlemsstat.

Med en godkänd enhet avses en organisation eller ett offentligt organ som företräder konsumenters intressen och som av en medlemsstat har utsetts till godkänd enhet för att väcka grupptalan i enlighet med direktivet. För att en organisation ska kunna godkännas som enhet krävs att vissa krav uppfylls. Medlemsstaterna får själva

uppställa villkor för inhemsk grupptalan. I fråga om gränsöverskridande grupptalan måste enheten uppfylla vissa kriterier.

Godkända enheter har rätt att ansöka om åtminstone åtgärder för förbudsföreläggande och åtgärder för gottgörelse. Med förbudsföreläggande avses en åtgärd som syftar till att en överträdelse upphör eller förbjuds medan en åtgärd för gottgörelse syftar till att ge konsumenter rätt till t.ex. skadestånd, återbetalning, byte, reparation, prisavdrag eller till att häva avtal.

Direktivet innehåller en bilaga med förteckning över de rättsakter som täcks av direktivet.

Direktivet har genomförts i svensk rätt genom lagen (2023:730) om grupptalan till skydd för konsumenters kollektiva intressen. En kortare beskrivning av lagen finns i avsnitt 4.6.

3.3 De nya direktiven

3.3.1 Bakgrund – Den europeiska gröna given

Som redogjorts för tar utredningens uppdrag sikte på genomförandet av två nya EU-direktiv; direktivet om mer konsumentmakt (direktiv 2024/825) och reparationsdirektivet (2024/1799). Direktiven är en del av den s.k. gröna given inom EU. Den gröna given lades fram av kommissionen 2019 och har till syfte att göra unionens ekonomi hållbar.⁹ Det är en del av ett paket med politiska initiativ för en grön omställning i EU med målet att det inte ska finnas några nettoutsläpp av växthusgaser år 2050.

Ett av fokusområdena i den gröna given är en cirkulär ekonomi innebärande att varor ska återanvändas, repareras och återvinnas för att minska avfallet och bevara naturresurser. I mars 2020 lade kommissionen fram en handlingsplan för den cirkulära ekonomin. Den innehåller åtgärder som syftar till att säkerställa att varor blir mer hållbara och reparerbara samt att konsumenter ges möjlighet att göra mer hållbara val. Detta inbegriper bl.a. ekodesignkrav. Exempel på andra sådana åtgärder är direktivet om mer konsumentmakt och reparationsdirektivet.¹⁰

Det övergripande syftet i dessa delar är att verka för ändrade konsumtionsmönster genom att bl.a. gynna reparation av varor. Kon-

⁹ Den europeiska gröna given, COM/2019/640 final.

¹⁰ https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/sv/ip_20_420, (läst 29 oktober 2025).

sumenter ska förmås att reparera sina varor i stället för att köpa nytt. Otillbörliga affärsmetoder som vilseleder konsumenter från hållbara konsumtionsval ska förhindras.

3.3.2 Direktivet om mer konsumentmakt

Allmänt

Direktivet om mer konsumentmakt syftar till att bidra till en välfungerande inre marknad med utgångspunkt i en hög konsument- och miljöskyddsnivå. För att föra den gröna omställningen framåt är det viktigt att konsumenter kan fatta välgrundade köpbeslut och därmed bidra till mer hållbara konsumtionsmönster. Det innebär att näringsidkare har ett ansvar för att tillhandahålla tydlig, relevant och tillförlitlig information. Regler införs inom unionen för att bemöta otillbörliga affärsmetoder som vilseleder konsumenter och hindrar dem från att göra hållbara konsumtionsval, t.ex. genom metoder förknippade med förkortad livslängd för varor, vilseledande miljöpåståenden (s.k. grönmålning) och vilseledande information om produkters eller verksamheters sociala egenskaper. Det kan också vara fråga om icke-transparent och otillförlitlig hållbarhetsmärkning.

Avsikten är att de nya reglerna ska göra det möjligt för behöriga nationella organ att hantera sådana metoder på ett effektivt sätt. Genom att säkerställa att miljöpåståenden är tillbörliga, begripliga och tillförlitliga kommer näringsidkare att kunna verka på lika villkor och konsumenter kommer att kunna välja produkter som faktiskt är bättre för miljön än konkurrerande produkter. Därigenom uppmuntras konkurrens som leder till miljömässigt mer hållbara produkter så att de negativa miljökonsekvenserna minskar.

Direktivet innehåller 6 artiklar. Artikel 1 innehåller ändringar av direktivet om otillbörliga affärsmetoder och artikel 2 innehåller ändringar i konsumenträttighetsdirektivet. I artiklarna 3–6 finns bestämmelser om bl.a. rapportering, översyn, införlivande och ikraftträdande.

Direktivet finns i *bilaga 2* till betänkandet.

Ändringarna i direktivet om otillbörliga affärsmetoder

Genom artikel 1 i direktivet om mer konsumentmakt har artiklarna 2, 6 och 7 och den s.k. svarta listan i direktivet om otillbörliga affärsmetoder ändrats.

I artikel 2 i direktivet om otillbörliga affärsmetoder finns sedan tidigare ett antal definitioner av begrepp och uttryck. Genom direktivet om mer konsumentmakt tillförs flera nya definitioner, rörande bl.a. miljöpåståenden och hållbarhet.

Artikel 6 i direktivet om otillbörliga affärsmetoder rör vilseledande handlingar. Det har förtydligats att artikeln omfattar information om produkters miljömässiga, sociala egenskaper eller cirkularitetsaspekter. I artikeln har även införts nya bestämmelser om vilseledande miljöpåståenden och om förbud mot marknadsföring av s.k. irrelevanta fördelar.

Artikel 7 i direktivet om otillbörliga affärsmetoder reglerar vilseledande underlåtenhet. Det innebär att en affärsmetod anses vilseledande om näringsidkaren underlåter att lämna viss information. I artikeln har införts en bestämmelse om att näringsidkare som tillhandahåller jämförelsetjänster avseende bl.a. en produkts miljömässiga egenskaper ska informera om jämförelsemetoden.

Bilaga 1 till direktivet om otillbörliga affärsmetoder (den svarta listan) har utökats med tolv nya punkter. De flesta av de nya punkterna tar sikte på hållbarhets- och miljömässiga aspekter. Det handlar bl.a. om förbud att uppvisa hållbarhetsmärkningar vid marknadsföring som inte uppfyller vissa krav, förbud mot allmänna miljöpåståenden som inte kan styrka erkänd utmärkt miljöprestanda och vissa påståenden relaterade till växthusgasutsläpp. Det rör sig vidare om påståenden om att en vara kan repareras när så inte är fallet och om påståenden som syftar till att konsumenten ska förmås att byta ut förbrukningsvaror tidigare än nödvändigt.

Ändringarna i konsumenträttighetsdirektivet

Genom direktivet om mer konsumentmakt har artiklarna 2, 5, 6 och 8 i konsumenträttighetsdirektivet ändrats. Dessutom har en ny artikel, 22 a införts.

I artikel 2 i konsumenträttighetsdirektivet har införts nya definitioner, bl.a. kopplade till hållbarhet och reparerbarhet.

I artikel 5 och 6 har näringsidkarens skyldighet att lämna information till konsumenten i samband med köp utökats. Näringsidkaren ska bl.a. lämna information om den rättsliga garanti för avtalsenlighet som följer enligt varudirektivet. Denna information ska lämnas i ett harmoniserat meddelande. För det fall tillverkaren utan kostnad lämnar en s.k. kommersiell hållbarhetsgaranti för varan ska konsumenten informeras om den genom en harmoniserad märkning. I en genomförandeförordning har kommissionen fastställt utformningen av det harmoniserade meddelandet och den harmoniserade märkningen, detta finns som bilaga 4 till direktivet. Näringsidkaren är vidare skyldig att informera konsumenten om bl.a. tillgången till miljövänliga leveransalternativ, reparerbarhetsindex, tillgången till och beräknad kostnad och förfarande för att beställa reservdelar.

I en ny artikel, artikel 22 a, finns bestämmelser om det harmoniserade meddelandet respektive den harmoniserade märkningen som ska lämnas.

3.3.3 Reparationsdirektivet

Direktivet syftar till att förbättra den inre marknadens funktion och samtidigt uppnå en hög konsumentskyddsnivå och ökad cirkularitet i ekonomin. Inom ramen för den gröna omställningen syftar direktivet till att förbättra den inre marknadens funktion och samtidigt främja en mer hållbar konsumtion. Direktivet kompletterar därmed det mål som eftersträvas med varudirektivet.

För att uppnå dessa mål och för att underlätta gränsöverskridande tillhandahållande av tjänster och konkurrens mellan reparatörer av varor köpta av konsumenter har det ansetts nödvändigt med enhetliga regler för att främja reparation av varor som köpts av konsumenter. Detta gäller både inom och utanför säljarens ansvar enligt varudirektivet.

För att minska förtida kassering av fungerande varor köpta av konsumenter och för att uppmuntra konsumenter att använda sina varor under längre tid har det ansetts motiverat att stärka bestämmelserna om reparation av varor så att konsumenter kan få reparation till överkomliga priser från en leverantör av reparationstjänster som de själva väljer. Syftet är att reparationer ska leda till hållbar konsumtion i och med att det kommer att genereras mindre avfall av kasse-

rade varor, mindre efterfrågan på resurser som orsakas av tillverkning och försäljning av nya varor som ersätter defekta varor samt minskade utsläpp av växthusgaser. Direktivet främjar hållbar konsumtion med målet att skapa miljönytta, genom att främja en livscykel för varor som inbegriper återanvändning, reparation och rekonditionering, och samtidigt uppnå fördelar för konsumenter genom att kostnader i samband med nya inköp undviks på kort sikt. Vid valet mellan reparation och köp av en ny vara spelar beslutskriterier som ekonomiska fördelar, hållbarhet, tillgänglighet och närhet till reparationstjänster och den tid som krävs för reparation en viktig roll. Tanken med direktivet är att motverka de hinder som kan finnas för konsumenten att välja nyinköp framför reparation.

Direktivet finns i *bilaga 3* till betänkandet.

Artikel 1–3 i reparationsdirektivet innehåller vissa inledande bestämmelser och definitioner.

I artikel 4 finns bestämmelser om ett europeiskt formulär för reparationsformulär som reparatörer får förse konsumenten med inför ett eventuellt avtal om en reparationstjänst. I formuläret ska anges viss information om bl.a. näringsidkaren och den tjänst som erbjuds.

I artikel 5 och 6 finns bestämmelser om reparationsskyldighet för vissa varor, det är fråga om vissa energirelaterade varor. Det tar sikte på tillverkare av vissa varor som anges i bilaga II till direktivet. Medlemsstaterna ska säkerställa att tillverkaren på konsumentens begäran reparerar sådana varor kostnadsfritt eller till ett skäligt pris. Under vissa förutsättningar gäller reparationsskyldigheten i stället auktoriserade representanter, importörer eller distributörer. Konsumenterna ska tillhandahållas viss information om skyldigheten att reparera.

Genom artikel 7 införs en onlineplattform för reparation i syfte att underlätta för konsumenter att hitta företag som erbjuder reparationstjänster. För de medlemsstater som har en egen plattform kan detta ske genom en länk på onlineplattformen, i annat fall genom en nationell del i det gemensamma gränssnittet.

Artikel 8 anger att kommissionen ska inrätta en expertgrupp som ska ge råd om utformningen av plattformen. Av artikel 9 följer att medlemsstaterna bl.a. ska informera om den nationella kontaktpunkt de utsett för den europeiska onlineplattformen.

Artikel 11 och 15 anger att medlemsstaterna ska tillse att det finns sanktioner för efterlevnad.

Artikel 12 föreskriver att konsumenterna ska ges information om sina rättigheter enligt direktivet. Medlemsstaterna ska enligt artikel 13 vidta minst en åtgärd för att främja reparation.

Artikel 16 innehåller ändringar i varudirektivet. I artikel 7 i varudirektivet anges objektiva krav på avtalsenlighet. Enligt bestämmelsen ska en vara bl.a. ha vissa egenskaper jämfört med varor av samma typ. Genom reparationsdirektivet införs en varas reparerbarhet som ett ytterligare exemplifierande särdrag vid sidan av bl.a. hållbarhet och funktionalitet.

Artikel 10 i varudirektivet reglerar säljarens ansvar. Bestämmelsen har ändrats så att ansvarsperioden förlängs med minst tolv månader om en vara repareras i anledning av ett fel av vara.

Artikel 13 i varudirektivet har ändrats så att konsumenten vid val mellan reparation och utbyte ska få information om den möjliga förlängningen av ansvarsperioden om varan repareras.

Artikel 14 i varudirektivet har ändrats på så sätt att näringsidkaren vid reparation får erbjuda konsumenten en ersättningsvara, som kan vara rekonditionerad, som lån.

I artikel 17 och 18 i reparationsdirektivet har vissa mindre ändringar gjorts i den s.k. CPC-förordningen och i direktivet om grupp-talan för att skydda konsumenters kollektiva intressen.

3.4 Genomförandet av direktiven

Ett EU-direktiv är bindande för medlemsstaterna när det gäller det resultat som ska uppnås men överläter åt medlemsstaterna att bestämma form och tillvägagångssätt för genomförandet (artikel 288 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt). Det innebär att en medlemsstat vid genomförandet av direktivet inte behöver använda sig av samma terminologi och systematik som direktivet. Genomförandet måste dock innebära att det avsedda resultatet uppnås.

Både direktivet om mer konsumentmakt och reparationsdirektivet syftar till en fullständig harmonisering inom EU, s.k. fullharmoniseringsdirektiv. Som utgångspunkt vid genomförande av bestämmelser i dessa direktiv gäller därför att medlemsstaterna endast får bestämma ett skydd för konsumenterna som är i nivå med vad som anges i direktiven, såvida de inte föreskriver annat.

Det svenska genomförandet bör ske på sådant sätt att direktivens konsumentskydd säkert är uppfyllt. I de fall medlemsstaterna har getts utrymme att utforma regelverket på ett sätt som innebär ett mer långtgående konsumentskydd eller att välja olika alternativa regleringar finns det anledning att överväga om denna möjlighet bör utnyttjas och i sådant fall på vilket sätt. Vid genomförandet bör vidare beaktas att det ansluter till den systematik och terminologi som gäller enligt svensk rätt och som går att förena med grundläggande civilrättsliga principer.

Genomförandet av direktivet om mer konsumentmakt kommer för svensk del att innebära ändringar i marknadsföringslagen och distansavtalslagen. Genomförandet av reparationsdirektivet kommer att innebära ändringar i konsumentköplagen, konsumenttjänstlagen och lagen om grupptalan till skydd för konsumenters kollektiva intressen. I avsnitt 4 redogörs översiktligt för dessa lagar.

4 Gällande rätt

4.1 Inledning

De båda direktiven som ska genomföras i svensk rätt berör i första hand konsumenträttslig reglering. Konsumenträttsliga bestämmelser kan ha till syfte att skydda den enskilde konsumenten vid köp av varor och tjänster, exempelvis konsumentköplagen och konsumenttjänstlagen. Den marknadsrättsliga regleringen på konsumentområdet syftar till att skydda konsumentkollektivet. I svensk rätt finns ingen generell lag på konsumenträttens område. De aktuella direktiven aktualiserar ändringar i ett flertal lagar.

I kapitlet redogörs översiktligt för de lagar som av intresse för utredningens uppdrag nämligen marknadsföringslagen (avsnitt 4.2), lagen om distansavtal och avtal utanför affärslokaler (avsnitt 4.3), konsumentköplagen (avsnitt 4.4), konsumenttjänstlagen (avsnitt 4.5) och lagen om gruppitalan till skydd för konsumenters intressen (avsnitt 4.6).

4.2 Marknadsföringslagen

Marknadsföringslagen (2008:486) genomför bl.a. direktivet (2005/29/EG) om otillbörliga affärsmetoder i svensk rätt.

Lagen är tillämplig vid marknadsföring. Med detta avses reklam och andra åtgärder i näringsverksamhet som är ägnade att främja avsättningen av och tillgången till produkter inbegripet en näringsidkares handlande, underlåtenhet eller någon annan åtgärd eller beteende i övrigt före, under eller efter försäljning eller leverans av produkter till konsumenter eller näringsidkare (3 §).

I lagen finns en generalklausul som innebär att marknadsföring ska stämma överens med god marknadsföringssed (5 §). Marknadsföring som strider mot god marknadsföringssed är att anse som

otillbörlig om den i märkbar mån påverkar eller sannolikt påverkar mottagarens förmåga att fatta ett välgrundat affärsbeslut (6 §).

Utöver generalklausulen finns mer specifika regler som förbjuder bl.a. aggressiv marknadsföring (7 §) och vilseledande marknadsföring (8–17 §§). Bestämmelserna om vilseledande marknadsföring delas upp i förbud mot vilseledande handlingar respektive underlåtenhet. Marknadsföringen kan vara vilseledande bl.a. om näringsidkaren har använt sig av felaktiga påståenden eller andra framställningar som är vilseledande i fråga om näringsidkarens egen eller någon annans näringsverksamhet. En näringsidkare får inte heller utelämna väsentlig information i marknadsföringen av sin egen eller någon annans näringsverksamhet

För att en marknadsföringsåtgärd ska anses otillbörlig krävs att den har en viss faktisk eller sannolik påverkan på mottagarens förmåga att fatta ett välgrundat affärsbeslut. I en bilaga till direktivet om otillbörliga affärsmetoder finns en lista över vilseledande och aggressiva affärsmetoder som alltid är otillbörliga (den s.k. svarta listan).

I marknadsföringslagen finns även vissa andra bestämmelser om obeställd reklam, information om garantier och information innan ett konsumentavtal ingås (19–22 a §).

Vid överträdelser kan näringsidkaren förbjudas att fortsätta med viss marknadsföring (23 §) och åläggas att lämna information (24 §). Sådana påföljder ska normalt förenas med vite (26 §). Näringsidkaren kan också påföras marknadsstörningsavgift (29–36 §§). Näringsidkaren kan även bli skyldig att betala skadestånd till en konsument eller annan näringsidkare (37 §).

4.3 Lagen om distansavtal och avtal utanför affärslokaler

Lagen (2005:59) om distansavtal och avtal utanför affärslokaler (distansavtalslagen) är en skyddslagstiftning för konsumenter vid ingående av avtal i vissa situationer där behovet av konsumentskydd har ansetts särskilt stort, nämligen vid s.k. distansavtal och avtal utanför affärslokaler.

Distansavtal är avtal som ingås med hjälp av ett s.k. medel för distanskommunikation – t.ex. brev, internet eller telefon – inom ramen för ett organiserat system för att träffa avtal på distans.

Avtal utanför affärslokaler tar sikte på tre typfall där konsumenten har ansetts vara i särskilt behov av skydd. Det första fallet – som är grundregeln – gäller avtal som ingås eller anbud som lämnas av näringsidkaren när konsumenten och näringsidkaren samtidigt är närvarande på en annan plats än i näringsidkarens affärslokal, t.ex. i konsumentens bostad eller på en offentlig plats. Det andra fallet gäller avtal som ingås i näringsidkarens affärslokaler eller genom distanskommunikation, men där konsumenten omedelbart dessförinnan blivit kontaktad av näringsidkaren utanför affärslokalen. Det tredje fallet avser avtal som ingås under en utflykt organiserad av näringsidkaren. De två senare fallen avser alltså situationer där avtalet ingås i näringsidkarens affärslokal men under speciella förutsättningar.

Enligt lagen har näringsidkaren en särskilt omfattande skyldighet att ge viss information till konsumenten innan och efter ett avtal ingås. Denna informationsskyldighet är huvudsakligen marknadsrättsligt sanktionerad genom hänvisning till marknadsföringslagen. I vissa fall är dock underlåtenhet att lämna information civilrättsligt sanktionerad. Det gäller bl.a. näringsidkarens skyldighet att informera konsumenten om ångerrätten (2 kap. 2 § 10) och om kostnader för leverans eller porto och andra tillkommande kostnader (2 kap. 2 § 5).

Enligt lagen har konsumenten som regel en rätt att frånträda ett avtal (ångerrätt) om varor och tjänster genom att lämna eller sända ett tydligt meddelande om detta inom 14 dagar utan att behöva ange någon särskild motivering till detta. Vid avtal om överlåtelse eller upplåtelse av en vara börjar ångerfristen löpa den dag då konsumenten får varan i sin besittning. Vid avtal om en tjänst börjar ångerfristen löpa den dag då avtalet ingås (2 kap. 10 och 12 §§). Om konsumenten utövar sin ångerrätt ska konsumenten utan onödigt dröjsmål och senast inom 14 dagar lämna eller sända tillbaka varan till näringsidkaren. Näringsidkaren ska betala tillbaka vad konsumenten har betalat till näringsidkaren (2 kap. 13 och 14 §§). Bestämmelserna om konsumentens ångerrätt är av civilrättslig karaktär.

I en nyligen publicerad utredning har föreslagits att näringsidkare vid distansavtal som ingås genom ett onlinegränssnitt ska vara skyldig att tillhandahålla en särskild ångerfunktion (SOU 2025:34 s. 143 f.).

4.4 Konsumentköplagen

Konsumentköplagen (2022:260) gäller från och med den 1 maj 2022 och ersatte 1990 års konsumentköplag. Genom 2022 års lag genomförs Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2019/771 av den 20 maj 2019 om vissa aspekter på avtal om försäljning av varor (varudirektivet). Lagen genomför även Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2019/770 av den 20 maj 2019 om vissa aspekter på avtal om tillhandahållande av digitalt innehåll och digitala tjänster (digitaldirektivet). De båda direktiven syftar till att skapa ett bättre och mer heltäckande konsumentskydd inom EU vid köp av varor och vid avtal om tillhandahållande av digitalt innehåll och digitala tjänster. De ska bidra till en väl fungerande inre marknad genom att fastställa gemensamma regler om vissa krav för avtal mellan näringsidkare (säljare) och konsument (köpare) och särskilt regler om avtalsenlighet, avhjälpande åtgärder vid brist på avtalsenlighet (fel) och formerna för att vidta dessa åtgärder.

Konsumentköplagen innehåller även bestämmelser som faller utanför varudirektivets och digitaldirektivets tillämpningsområden. Många bestämmelser i 1990 års lag har överförts med i huvudsak endast språkliga eller redaktionella ändringar till den nya lagen.

Lagen gäller vid köp av varor där köparen är konsument och säljaren är näringsidkare. I lagen finns även bestämmelser om avtal där näringsidkare tillhandahåller en konsument digitalt innehåll eller digitala tjänster. Lagen reglerar varans avlämnande (2 kap.), näringsidkarens dröjsmål (3 kap.), fel på varan och påföljder vid fel (4–5 kap.). Vidare finns bl.a. bestämmelser om skadestånd vid näringsidkarens avtalsbrott (6 kap.) och konsumentens betalningsskyldighet (7 kap.). I ett särskilt kapitel regleras avtal om tillhandahållande av digitalt innehåll och digitala tjänster (9 kap.).

4.5 Konsumenttjänstlagen

Konsumenttjänstlagen (1985:716) gäller avtal om tjänster som näringsidkare utför åt konsumenter. Lagen trädde i kraft 1 april 1986 och omfattade ursprungligen arbete på lösa saker, arbete på fast egendom med undantag av uppförande av bostadshus, samt förvaring (deposition). Senare kom även s.k. småhusentreprenader att omfattas av

lagens tillämpningsområde. Innan lagen infördes fanns det inte någon särskild lagstiftning som reglerade konsumenttjänster.

Lagen är huvudsakligen opåverkad av EU-rättsliga influenser. Vissa mindre ändringar i lagen har skett i anslutning till att annan konsumenträttslig lagstiftning ändrats. År 2002 gjordes t.ex. ändringar med anledning av direktiv (1999/44/EG) om vissa aspekter rörande försäljning av konsumentvaror och härmed förknippade garantier (prop. 2001/02:134). År 2004 infördes vissa ändringar med anledning av direktiv 2002/65/EG om distansförsäljning av finansiella tjänster till konsumenter (prop. 2004/05:13).

Lagen gäller avtal om tjänster som näringsidkare utför åt konsumenter då tjänsten avser arbete på lösa saker, dock inte behandling av levande djur. Lagen gäller vidare arbete på fast egendom, på byggnader eller andra anläggningar på mark eller i vatten eller på andra fasta saker. Dessutom gäller lagen tjänster om förvaring av lösa saker, dock inte förvaring av levande djur (1 §).

I 2 § anges vissa undantag från lagens tillämpningsområde. Den gäller inte tillverkning av lösa saker och inte heller installation, montering eller annat arbete som en näringsidkare utför för att fullgöra ett avtal om köp av en lös sak. Inte heller omfattas arbete som utförs för att avhjälpa fel i såld egendom.

I lagen finns bestämmelser om hur tjänsten ska utföras innefattande bl.a. näringsidkarens skyldighet att avråda (4–8 §§), fel i tjänsten (9–23 §§), näringsidkarens dröjsmål (24–30 §§) och näringsidkarens skadeståndsskyldighet (31–35 §§). Vidare regleras frågor om priset (36–41 §§), avbeställning (42–44 §§) och konsumentens dröjsmål (45–50 §§). Det finns också bestämmelser om begränsning av skada (50 a §) och om småhusentreprenad (51–61 §§).

4.6 Lagen om grupptalan till skydd för konsumenters kollektiva intressen

Lagen (2023:730) om grupptalan till skydd för konsumenters kollektiva intressen genomför direktivet om grupptalan för att skydda konsumenters kollektiva intressen. Genom lagen möjliggörs för godkända enheter att för en grupp konsumenters räkning väcka talan mot näringsidkare. Lagen tillämpas för rättsakter som anges i Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2020/1828 av den 25 novem-

ber 2020 om grupptalan för att skydda konsumenters kollektiva intressen och om upphävande av direktiv 2009/22/EG.

I lagen anges vissa förutsättningar för att en enhet ska kunna godkännas för att föra en grupptalan. Av 4 § framgår att en svensk juridisk person får ansöka om ett sådant godkännande hos den beslutande myndigheten. Ett godkännande ska omfatta gränsöverskridande eller inhemsk grupptalan eller båda. Ett godkännande ska vart femte år omprövas av den beslutande myndigheten (7 §). Ett godkännande kan också återkallas om inte förutsättningarna längre är uppfyllda (8 §). En förvaltningsmyndighet får utses till en godkänd enhet på beslut av regeringen (9 §).

Enheter som har godkänts att väcka gränsöverskridande grupptalan ska anmälas till kommissionen (12 §). Dessa godkända enheter har rätt att väcka en grupptalan (15 §). Det innebär att enheter som godkänts i andra medlemsstater har talerätt i Sverige.

I lagen finns vissa bestämmelser om grupptalan vid förvaltningsmyndighet och domstol. I det senare fallet finns bestämmelser om vad en sådan talan får omfatta för åtgärd (18–19 och 22 §§). Lagen innehåller också bestämmelser om finansiering av grupptalan (23–25 §§).

5 Marknadsföring i den gröna omställningen

5.1 Inledning

I kapitlet behandlas behovet av lagändringar för att genomföra direktiv (EU) 2024/825 (direktivet om mer konsumentmakt) i de delar ändringar har gjorts i direktivet om otillbörliga affärsmetoder (2005/29/EG).

Direktivet om otillbörliga affärsmetoder har i svensk rätt genomförts i marknadsföringslagen. Även de nya bestämmelserna i direktivet aktualiserar ändringar i den lagen.

I avsnitt 5.2 behandlas behovet av lagändringar med anledning av nya definitioner av ord och begrepp i direktivet. I avsnitt 5.3 behandlas de nya bestämmelsernas tillämpningsområde. Avsnitt 5.4 handlar om vilseledanden som hänför sig till miljömässiga och sociala egenskaper samt cirkularitetsaspekter. I avsnitt 5.5 berörs påståenden om framtida miljöprestanda och i avsnitt 5.6 påståenden om irrelevanta fördelar. Avsnitt 5.7 handlar om marknadsföring av tjänster som jämför produkter och avsnitt 5.8 om bilaga I till direktivet om otillbörliga affärsmetoder (svarta listan).

5.2 Nya definitioner i marknadsföringslagen

Utredningens förslag

I 3 § marknadsföringslagen införs definitioner av begreppen allmänt miljöpåstående, certifieringssystem, erkänd utmärkt miljöprestanda, förbrukningsvara, hållbarhet, hållbarhetsmärkning, miljöpåstående och programvaruuppdatering.

Det förtydligas att definitionerna i paragrafen gäller ord som förekommer i lagen och i bilagan till direktivet om otillbörliga affärsmetoder (den svarta listan).

Utredningens bedömning

Det finns inte behov av att i marknadsföringslagen definiera ordet funktionalitet.

Genom direktivet om mer konsumentmakt har det i artikel 2 i direktivet om otillbörliga affärsmetoder införts flera nya definitioner av ord och uttryck som används i de nya bestämmelserna i direktivet. Frågan är i vilken utsträckning definitionerna bör komma till uttryck i marknadsföringslagen.

Enligt svensk rättstradition brukar definitioner anges i lag endast om det finns ett reellt behov av det. En målsättning är att inte utan skäl tynga lagtexten. Ibland kan det vara möjligt att låta definitionen framgå i den relevanta materiella bestämmelsen i fråga eller att utveckla den närmare betydelsen av ett begrepp i förarbetena. Det har dock blivit allt vanligare att definitioner som i sig inte är självförklarande tas in i lag. På så sätt säkerställs ett tydligt genomförande av direktivet (se t.ex. prop. 2021/22:85 s. 47).

I 3 § marknadsföringslagen finns redan i dag definitioner av olika ord och uttryck som förekommer i lagen. Antalet definitioner har under senare år ökat i samband med genomförande av ändringar i direktivet om otillbörliga affärsmetoder och konsumenträttighetsdirektivet. En utgångspunkt bör vara att även de nya definitionerna, i den mån de inte är självförklarande, införs i 3 §. Speciellt i sammanhanget är dock att flera av de nya definitionerna endast hänför sig till bilaga I till direktivet om otillbörliga affärsmetoder (den s.k.

svarta listan), vilken innehåller bestämmelser om marknadsföring som under alla förhållanden inte är tillåten. Som utredningen återkommer till i avsnitt 5.8 införs genom direktivet om mer konsumentmakt flera nya bestämmelser i svarta listan. Definitionerna som tar sikte på dessa gäller begreppen allmänt miljöpåstående, certifierings-system erkänd utmärkt miljöprestanda, funktionalitet, hållbarhetsmärkning, förbrukningsvara och programvaruuppdatering. Det kan diskuteras om dessa definitioner bör införas i marknadsföringslagen. Mot en sådan lösning kan invändas att definitionerna inte förklarar några begrepp som förekommer i paragrafer i lagen och att definitionerna på ett onödigt sätt kommer att tynga lagen. Samtidigt kan konstateras att svarta listan enligt 4 § marknadsföringslagen gäller som lag i Sverige och att den tillkännages av regeringen i svensk författningssamling. Det är i detta hänseende fråga om en speciell lagstiftningsteknik som har valts för att genomföra direktivet (s.k. inkorporering). Svarta listan har ett nära samband med lagen och utgör en central del av regleringen om marknadsföring. De nya definitionerna kommer att ha stor betydelse för förståelsen av de nya bestämmelserna i svarta listan. Med hänsyn till detta bedömer utredningen att det inte är tillräckligt att de endast framgår av direktivet utan särskilda lagstiftningsåtgärder. Det kan inte heller anses lämpligt att genomföra definitionerna genom att i marknadsföringslagen ange att de ska gälla som lag. Direktiv ska som utgångspunkt genomföras genom att direktivtexten omvandlas till författningstext. Detta gäller särskilt när det, som i detta fall, är fråga om bestämmelser som riktar sig till enskilda och som har stor praktisk betydelse. Det är vid rättstillämpningen viktigt att innebörden framgår på ett tydligt sätt.

Sammantaget bedömer utredningen att det finns skäl att i marknadsföringslagen definiera även de begrepp som har anknytning till svarta listan (dock med undantag för ordet funktionalitet, vilket utredningen återkommer till nedan). På så sätt säkerställs ett tydligt genomförande av direktivet. Även dessa definitioner bör lämpligen införas i 3 § där de övriga definitionerna finns. Det bör i inledningen till 3 § tydliggöras att det i paragrafen finns definitioner av ord och begrepp som förekommer såväl i lagen som i svarta listan.

Utredningen konstaterar i sammanhanget att det i direktivet om otillbörliga affärsmetoder sedan tidigare finns en definition som endast hänför sig till svarta listan, nämligen definitionen av begreppet uppförandekod (se artikel 2 f i direktivet om otillbörliga affärsmetoder).

Begreppet används i punkten 1 i svarta listan, enligt vilken det är otillbörligt att påstå att näringsidkaren har undertecknat en uppförandekod när så inte är fallet. Begreppet används också i punkten 3 i svarta listan, enligt vilken det är otillbörligt att påstå att en uppförandekod rekommenderas av ett offentligt eller annat organ när så inte är fallet. I samband med att direktivet om otillbörliga affärsmetoder genomfördes diskuterades ordet uppförandekod endast i anslutning till vissa andra bestämmelser i direktivet som inte ansågs nödvändiga att genomföra i lagen (se prop. 2007/08:115 s. 75–77). Det kan konstateras att punkterna 1 och 3 har funnits i svarta listan under lång tid. Såvitt utredning kan se finns det inte något praktiskt behov av att nu definiera begreppet i lagen.

Nedan redogör utredningen för de nya definitionerna i artikel 2 i direktivet om otillbörliga affärsmetoder och vilka närmare överväganden som utredningen gör avseende dessa.

Miljöpåstående och allmänt miljöpåstående

Miljöpåstående definieras i direktivet som meddelande eller representation som inte är ett obligatorium enligt unionsrätten eller nationell rätt, i någon form, inbegripet representation genom text, bilder, grafik eller symboler, såsom märkning, varumärkesnamn, företagsnamn eller produktnamn, i samband med ett kommersiellt meddelande och i vilket anges eller antyds att en produkt, en produktkategori, ett varumärke eller en näringsidkare har positiv eller ingen miljöpåverkan eller är mindre skadlig för miljön än andra produkter, produktkategorier, varumärken eller näringsidkare, eller har förbättrat sin påverkan över tid.

Med allmänt miljöpåstående avses enligt direktivet ett miljöpåstående i skriftlig eller muntlig form, även genom audiovisuella medier, som inte ingår i en hållbarhetsmärkning, där påståendet inte specificeras tydligt och väl synligt på samma medium.

Ordet miljöpåstående har betydelse för den föreslagna bestämmelsen i 14 b § marknadsföringslagen om påståenden om framtida miljöprestanda (se avsnitt 5.5). Begreppet allmänt miljöpåstående har betydelse vid tillämpningen av de nya punkten 4 a i svarta listan, av vilken följer att ett sådant påstående endast får lämnas under vissa förutsättningar och den nya punkten 4 b, enligt vilken ett miljöpå-

stående om hela produkten eller näringsidkarens hela affärsverksamhet inte får göras om det enbart avser en viss del. För att underlätta tillämpningen av bestämmelserna bör definitioner av de båda begreppen införas i 3 § marknadsföringslagen. De bör, med vissa språkliga justeringar, utformas i nära anslutning till direktivtexten.

Certifieringssystem

Med certifieringssystem avses enligt direktivet ett kontrollsystem från tredje part som intygar att en produkt, en process eller en affärsverksamhet uppfyller vissa krav som tillåter användning av en motsvarande hållbarhetsmärkning, vars villkor, inklusive krav, är allmänt tillgängliga och uppfyller följande kriterier:

- Systemet är tillgängligt på transparenta, rättvisa och icke-diskriminerande villkor för samtliga näringsidkare som vill och kan uppfylla systemets krav.
- Systemets krav utarbetas av systemets ägare i samråd med relevanta experter och berörda parter.
- Systemet fastställer förfaranden för att hantera bristande efterlevnad med systemets krav och föreskriver återkallande eller tillfälligt inställande av näringsidkarens användning av hållbarhetsmärkningen i händelse av bristande efterlevnad av systemets krav.
- Övervakning av näringsidkarens efterlevnad av systemets krav sker inom ramen för ett objektiva förfarande och genomförs av en tredje part vars kompetens och oberoende i förhållande till både systemets ägare och näringsidkaren grundar sig på standarder och förfaranden på internationell nivå, unionsnivå eller nationell nivå.

Begreppet certifieringssystem förekommer i den nya punkten 2 a i svarta listan. Definitionen är lång och detaljerad. Den ska ses i ljuset av att det måste stå klart för enskilda parter vad som ska iakttas när en hållbarhetsmärkning visas upp. En definition av begreppet bör införas i 3 § marknadsföringslagen. Den bör utformas i nära anslutning till direktivtexten.

Erkänd utmärkt miljöprestanda

Med erkänt utmärkt miljöprestanda avses enligt direktivet miljöprestanda som uppfyller kraven i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 66/2010¹, eller i nationella eller regionala EN ISO 14024 typ I miljömärkesprogram som är officiellt erkända i medlemsstaterna eller enligt högsta miljöprestanda i enlighet med annan tillämplig unionsrätt.

Begreppet erkänd utmärkt miljöprestanda förekommer i den nya punkten 4 a i svarta listan. Utredningen konstaterar att definitionen hänvisar till specifika krav som en näringsidkare i marknadsföringssammanhang har att förhålla sig till. Det bedöms vara av stor vikt att det klart framgår för enskilda parter vad som avses med erkänd utmärkt miljöprestanda. En definition av begreppet bör införas i marknadsföringslagen. Den bör utformas i nära anslutning till direktivtexten.

Funktionalitet

Ordet funktionalitet har i direktivet om otillbörliga affärsmetoder samma innebörd som i varudirektivet. Med funktionalitet avses där varors förmåga att fungera på avsett vis (artikel 2.9 i varudirektivet). Ordet förekommer i punkterna 23 e och 23 j i svarta listan.

I samband med att konsumentköplagen infördes bedömdes det att definitionen inte tillförde något utöver vad som normalt måste förstås med funktionalitet och att det därför inte fanns anledning att i lag definiera begreppet (prop. 2021/22:85 s. 51).

Det saknas anledning att göra någon annan bedömning i detta sammanhang. Någon definition av begreppet funktionalitet föreslås alltså inte i marknadsföringslagen.

Förbrukningsvara

Med förbrukningsvara avses i direktivet varje komponent från en vara som återkommande förbrukas och behöver bytas ut eller fyllas på för att varan ska fungera som avsett.

¹ Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 66/2010 av den 25 november 2009 om ett EU-miljömärke.

Begreppet förekommer i de nya punkterna 23 i och 23 j i svarta listan. Det kan diskuteras om det är självklart vad som avses med en förbrukningsvara. Utredningens bedömning är dock att det inte kan uteslutas att det skulle kunna uppkomma tolkningsfrågor och att det i syfte att säkerställa en direktivkonform tillämpning bör införas en definition av begreppet i 3 § marknadsföringslagen. Definitionen bör utformas i nära anslutning till direktivtexten.

Hållbarhet

Begreppet hållbarhet definieras i direktivet om otillbörliga affärsmetoder på samma sätt som i varudirektivet. Där definieras begreppet som varornas förmåga att behålla sina funktioner och sin prestanda under normal användning.

Varudirektivet är genomfört genom den nya konsumentköplagen. Vid införandet av konsumentköplagen bedömdes att definitionen knappast sade något mer än vad som normalt avses med en varas hållbarhet och att definitionen var så självklarklarande att den inte behöver regleras (se prop. 2021/22:85 s. 52).

I direktivet om otillbörliga affärsmetoder används ordet hållbarhet med något skiftande innebörd i de nya bestämmelserna. Till exempel används hållbarhet i artiklarna 6.1 b och 7.7 för att beskriva en varas hållbarhet i den mening som avses med den nya definitionen. I skälen till direktivet används ordet hållbarhet i stället för att uttrycka miljömässiga konsekvenser (se skäl 1 till direktivet om mer konsumentmakt). Detsamma gäller punkten 2 a i svarta listan. Enligt bestämmelsen är det otillbörligt att uppvisa en hållbarhetsmärkning som inte grundas på ett certifieringssystem eller som inte fastställts av offentliga myndigheter (se nedan angående ordet hållbarhetsmärkning). I sammanhanget kan konstateras att det i den engelska översättningen av direktivet används olika ord för att beskriva de olika betydelserna. Ordet "sustainability" uttrycker miljömässig hållbarhet medan "durability" används för att uttrycka en varas hållbarhet.

För att undvika oklarhet när det gäller innebörden av en varas hållbarhet, till skillnad från miljömässig hållbarhet, bedömer utredningen att det finns behov av att definiera begreppet hållbarhet i marknadsföringslagen.

Hållbarhetsmärkning

Med hållbarhetsmärkning avses i direktivet en frivillig förtroendemarkning, kvalitetsmärkning eller motsvarande, antingen offentlig eller privat, som syftar till att särskilja och marknadsföra en produkt, en process eller en affärsverksamhet med hänvisning till dess miljömässiga eller sociala egenskaper eller både och, med uteslutande av obligatorisk märkning som krävs enligt unionsrätten eller nationell rätt.

Begreppet hållbarhetsmärkning förekommer i den nya punkten 2 a i svarta listan, enligt vilken det är otillbörligt att uppvisa en hållbarhetsmärkning som inte grundas på ett certifieringssystem eller som inte fastställts av offentliga myndigheter. Enligt utredningens bedömning bör en definition av begreppet hållbarhetsmärkning införas i marknadsföringslagen.

Programvaruuppdatering

Med programvaruuppdatering avses i direktivet en uppdatering som är nödvändig för att säkerställa att varor med digitala delar, digitalt innehåll och digitala tjänster förblir avtalsenliga i enlighet med Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2019/770 (digitaldirektivet) och direktiv (EU) 2019/771 (varudirektivet), inbegripet en säkerhetsuppdatering eller en funktionalitetsuppdatering.

Definitionen har betydelse för den nya bestämmelsen i punkten 23 d i svarta listan, enligt vilken det är otillbörligt att undanhålla konsumenten information om att en programvaruuppdatering kommer att inverka negativt på funktionen hos varor med digitala delar eller användningen av digitalt innehåll eller digitala tjänster. Den har också betydelse för punkten 23 e i svarta listan, enligt vilken det är otillbörligt att framställa en programvaruuppdatering som nödvändig när den bara förbättrar funktionaliteten.

Enligt utredningens bedömning kan det inte anses självklart vad som avses med en programvaruuppdatering. För att säkerställa en korrekt tillämpning av lagen bör en definition av begreppet införas i marknadsföringslagen. När det gäller den närmare ordalydelsen av definitionen kan det konstateras att en definition av begreppet programvaruuppdatering även finns i konsumenträttighetsdirektivet. Den definitionen har betydelse bl.a. för den föreslagna informationsbestämmelsen i 22 a § 11 marknadsföringslagen. Definitionen

i konsumenträttighetsdirektivet avviker något från den i direktivet om otillbörliga affärsmetoder, framför allt på så sätt att det i definitionen i direktivet om otillbörliga affärsmetoder inte anges att uppdateringen ska vara kostnadsfri. En lämplig lösning är att ordet kostnadsfri inte tas med i definitionen i marknadsföringslagen utan att det i den nya bestämmelsen i 22 a § 11 anges att den just gäller kostnadsfria uppdateringar (jfr övervägandena om detta i avsnitt 6.5). En annan skillnad mellan definitionerna i de båda direktiven är att det i direktivet om otillbörliga affärsmetoder anges att programvaruuppdateringar inbegriper säkerhetsuppdateringar och funktionalitetsuppdateringar. I konsumenträttighetsdirektivet nämns uttryckligen endast säkerhetsuppdateringar. Såvitt utredningen förstår kan avsikten inte vara att från definitionen i konsumenträttighetsdirektivet exkludera funktionalitetsuppdateringar. Definitionen i marknadsföringslagen bör därför lämpligen formuleras så att den omfattar båda typerna av uppdateringar. Detsamma gäller motsvarande definition i distansavtalslagen (se avsnitt 6.5). De kommer alltså att få samma lydelse.

Vara

Genom direktivet om mer konsumentmakt införs en definition av begreppet vara i direktivet om otillbörliga affärsmetoder. Begreppet anknyter till den definition av begreppet som finns i varudirektivet som har genomförts genom en definition i 1 kap. 2 § konsumentköplagen. Med vara avses där lös sak, med eller utan digitala delar (angående övervägandena om definitionen av varubegreppet se prop. 2021/22:85 s. 50 f).

Begreppet vara är sedan den 1 september 2022 definierat i marknadsföringslagen. Lagändringar gjordes då i anledning av ändringar i konsumenträttighetsdirektivet. (jfr prop. 2021/22:174 s. 172). Det finns inte nu behov av ytterligare lagstiftningsåtgärder för att genomföra definitionen.

5.3 Bestämmelsernas tillämpningsområde

Utredningens bedömning

De nya paragraferna i marknadsföringslagen bör endast gälla marknadsföring som riktas till konsumenter. Detsamma bör gälla bilaga I till direktiv 2005/29/EG i dess helhet (svarta listan).

Direktivet om otillbörliga affärsmetoder är begränsat till att gälla affärsmetoder som riktas till konsumenter. När marknadsföringslagen infördes valde man för svensk del att gå längre och att ge lagen ett vidare tillämpningsområde på så sätt att de allra flesta bestämmelser liksom bilaga I till direktiv 2005/29/EG (svarta listan) kom att gälla marknadsföring oavsett om den riktas till konsumenter eller näringsidkare (se 1 § och 4 § tredje stycket). Motiven i denna del är relativt kortfattade. När det gäller svarta listan framhölls att det var fråga om typiskt sett oönskade former av marknadsföring, oavsett vem åtgärden är riktad till. En enhetlig utformning av lagstiftningen talade för att bilagan skulle vara tillämplig även ifall en förbjuden åtgärd endast riktades till näringsidkare. En annan bedömning gjordes i fråga om bestämmelserna om köperbudanden i 12 § som endast gjordes tillämpliga i förhållande till konsumenter. Något uttalat skyddsbehov ansågs inte finnas vid köperbudanden mot andra än konsumenter (se prop. 2007/08:115 s. 100 och 108).

År 2014 infördes nya bestämmelser i marknadsföringslagen om information innan ett avtal ingås (22 a §). Dessa är endast tillämpliga i förhållande till konsumenter.

I samband med genomförandet av ändringar i direktivet om otillbörliga affärsmetoder år 2019 infördes i marknadsföringslagen den 1 juli 2022 flera nya bestämmelser som begränsades till att gälla marknadsföring till konsumenter. Det är bestämmelserna om framställningar på en marknadsplats online, rankning av produkter och konsumentrecensioner (se 12 a–12 c §§). När det gällde rankning av produkter framhölls att en tillämpning i förhållande till andra näringsidkare skulle leda till en alltför stor informationsbörda (se prop. 2021/22:174 s. 46 och 47).

Utredningen redogör i avsnitten 5.4–5.8 nedan för de nya bestämmelserna i direktivet om otillbörliga affärsmetoder och i svarta listan samt för övervägandena i fråga om genomförandet av dessa. Redan här

kan dock konstateras att den nya direktivregleringen är utformad med ett tydligt fokus på konsumentskydd. Syftet är att bemöta otillbörliga affärsmetoder som vilseleder konsumenter och hindrar dem från att göra hållbara konsumtionsval. Det är fråga om specifika och relativt långtgående krav som är ägnade att medföra kostnader och administrativa bördor för näringsidkare. Detta gäller t.ex. de föreslagna bestämmelserna om tjänster som jämför produkter och påståenden om framtida miljöprestanda. Detsamma gäller de tolv nya punkterna i svarta listan. Exempelvis ska en s.k. hållbarhetsmärkning enligt punkten 2 a grundas på ett certifieringssystem om den inte fastställts av offentliga myndigheter. Med certifieringssystem avses ett kontrollsystem från tredje part som intygar att en produkt eller verksamhet uppfyller krav som uppfyller vissa specificerade kriterier. Vidare kan nämnas förbudet i punkten 4 a mot att göra ett allmänt miljöpåstående utan att det styrks genom en erkänd utmärkt miljöprestanda. Det kan visas bl.a genom efterlevnad av förordningen (EG) nr 66/2010 om ett EU-miljömärke eller officiellt erkända EN ISO 14024 miljömärkesprogram i medlemsstaterna.

Utredningen har inhämtat uppgifter om genomförandet av direktivet i några andra länder. I Tyskland kommer de nya bestämmelserna att genomföras så att de uteslutande gäller marknadsföring riktad till konsumenter. Detta gäller också bestämmelserna i svarta listan. Det kan för övrigt konstateras att svarta listan i tysk lag sedan tidigare är genomfört med den begränsningen att den endast gäller marknadsföring till konsumenter (se 3–5 §§ Gesetz gegen den unlauteren Wettbewerb). Utredningen har också tagit del av berörd lagstiftning och lagförslag i Danmark, Finland och Norge. Även i dessa länder görs de nya direktivbestämmelserna tillämpliga endast för marknadsföring riktad till konsumenter och svarta listan har i sin helhet samma begränsade tillämpningsområde.²

Vid en avvägning av berörda intressen bedömer utredningen att det skulle vara alltför långtgående att utsträcka den nya direktivregleringen till att gälla marknadsföring som riktas till näringsidkare. En reglering som endast omfattar marknadsföring riktad till konsumenter är väl

² Se 4–9 §§ i den danska Markedsforingsloven och Lovforslag nr L 147 den 26 februari 2025, 2 kap. i den finska konsumentskyddslagen och betänkandet Översyn av konsumentskyddslagen för att främja grön omställning, Arbetsgruppens betänkande samt den norska lov om kontroll med markedsføring og avtalevilkår (markedsføringsloven) och Høringsnotat om forslag til endringer i markedsføringsloven, angrerettloven, avtaleloven og forskrift om urimelig handelspraksis den 13 juni 2025.

förenlig med direktivet och ligger i linje med lagförslagen i bl.a. andra nordiska länder. En utvidgad tillämpning i förhållande till andra näringsidkare skulle innebära att ytterligare kostnader och regelbörda läggs på företag. Det skulle också innebära konkurrensnackdelar för svenska näringsidkare i förhållande till näringsidkare i de övriga nordiska länderna och andra EU-länder. Utökade skyldigheter i förhållande till andra näringsidkare riskerar dessutom att verka processdrivande på så sätt att enskilda näringsidkare för talan i domstol med påståenden att andra näringsidkare inte iakttar lagkraven.

Utredningen bedömer alltså att de nya bestämmelserna som föreslås i marknadsföringslagen endast bör gälla vid marknadsföring riktad till konsumenter. Det gäller bestämmelserna om tjänster som jämför produkter (12 d §), påståenden om framtida miljöprestanda (14 b §) och irrelevanta fördelar (14 c §). Utredningen återkommer till dessa förslag nedan i avsnitt 5.5–5.7. Däremot bör tillägget av ordet reparerbarhet i 10 § gälla marknadsföring såväl mot näringsidkare som konsumenter. Det är en grundläggande paragraf med förbud mot vilseledande marknadsföring som i sin helhet är tillämplig även för marknadsföring riktad till näringsidkare.

Svarta listan har redan enligt sin nuvarande lydelse en särskilt tydlig inriktning mot konsumenter. Ur ett EU-perspektiv står det klart att den endast är avsedd att tillämpas vid marknadsföring som riktas till konsumenter. Även om det vid införandet av marknadsföringslagen ansågs motiverat att låta den gälla även i förhållande till näringsidkare finns det nu skäl att göra en annan bedömning. Sedan marknadsföringslagen infördes har frågor om regelförenkling för företag fått ett allt större fokus. EU-reglering på konsumentskyddsområdet ges som regel inte tillämpning i förhållanden mellan näringsidkare vid genomförande i nationell rätt. Med de nya tolv punkterna blir svarta listan betydligt mer omfattande och betungande för näringsidkare än vad som hittills har varit fallet. Enligt utredningens bedömning bör tillämpningsområdet för svarta listan nu begränsas så att den endast gäller marknadsföring riktad till konsumenter. Detta bör inte endast gälla de nya punkterna utan listan i sin helhet. I fråga om sådana handlanden som avses i svarta listan och som skulle kunna riktas till andra näringsidkare ger generalklausulen och de allmänna bestämmelserna om vilseledande och aggressiv marknadsföring i marknadsföringslagen ett gott skydd, detta även med beaktande av att marknadsföringen sannolikt ska påverka mottagarens förmåga att fatta ett

välgrundat affärsbeslut (det s.k. transaktionstestet). En näringsidkare som berörs av en annan näringsidkares otillbörliga marknadsföring har möjlighet att väcka talan i Patent- och marknadsdomstolen och yrka att näringsidkaren ska förbjudas att fortsätta med den (47 § marknadsföringslagen).

Utredningen återkommer i avsnitt 5.8 till de föreslagna lagändringarna gällande svarta listan.

Utredningen vill i sammanhanget framhålla att det inte har legat i uppdraget att göra någon mer generell översyn när det gäller systematiken eller utformningen av regleringen i marknadsföringslagen i förhållande till direktivet om otillbörliga affärsmetoder. Enligt utredningens bedömning skulle det dock kunna finnas anledning att överväga sådana frågor i annat sammanhang.

5.4 Vilseledanden om miljömässiga och sociala egenskaper samt cirkularitetsaspekter

Utredningens förslag

I 10 § andra stycket 2 marknadsföringslagen anges att en näringsidkare vid marknadsföring inte får använda sig av vilseledande framställningar som rör produktens miljömässiga och sociala egenskaper samt cirkularitetsaspekter såsom hållbarhet, reparerbarhet och återvinningsbarhet.

I artikel 6.1 i direktivet om otillbörliga affärsmetoder finns bestämmelser om vilseledande affärsmetoder. I artikeln beskrivs i ett antal punkter (a–g) i vilka avseenden en metod kan vara vilseledande. I punkten b anges bl.a. framställningar om produkters utmärkande egenskaper på olika sätt.

Enligt artikel 1.2 i direktivet om mer konsumentmakt har punkten b ändrats på så sätt att vad som avses med en produkts utmärkande egenskaper utökas. Ett tillägg har gjorts avseende information som berör produktens miljömässiga eller sociala egenskaper samt cirkularitetsaspekter såsom hållbarhet, reparerbarhet eller återvinningsbarhet.

Av skäl 3 till direktivet om mer konsumentmakt framgår att syftet är att konsumenter genom den samlade presentationen av en produkt

inte ska vilseledas. Som exempel på en produkts sociala egenskaper nämns information som avser kvaliteten på arbetsvillkoren och om de är rättvisa för den berörda arbetskraften, exempelvis adekvata löner, socialt skydd, en säker arbetsmiljö och social dialog, respekt för mänskliga rättigheter, lika behandling och lika möjligheter för alla, inklusive jämställdhet, inkludering och mångfald, bidrag till sociala initiativ, eller etiska åtaganden, såsom djurskydd. Vidare framgår att en produkts miljömässiga och sociala egenskaper ska förstås i vid bemärkelse och inbegripa produktens miljömässiga och sociala aspekter, konsekvenser och prestanda. Syftet är att konsumenter ska kunna fatta mer välgrundade beslut och att efterfrågan på och utbudet av mer hållbara varor ska stimuleras.

Bestämmelser som genomför artikel 6.1 finns i 10 § första och andra styckena marknadsföringslagen. Av första stycket framgår att en näringsidkare vid marknadsföringen inte får använda sig av felaktiga påståenden eller andra framställningar som är vilseledande i fråga om näringsidkarens egen eller någon annans näringsverksamhet. I andra stycket anges vilka typer av framställningar som förbudet särskilt rör.

I fråga om vilseledande miljöpåståenden aktualiseras främst 10 § andra stycket 2 som anger att förbudet mot vilseledande marknadsföring särskilt gäller framställningar som rör produktens ursprung, användning och risker såsom inverkan på hälsa och miljö. Hänvisningen till risker hänförliga till produktens inverkan på hälsa och miljö har inte haft någon motsvarighet i direktivet om otillbörliga affärsmetoder i dess ursprungliga lydelse. Hänvisningen fanns i den tidigare marknadsföringslagen (1995:450) och fördes över till den nuvarande marknadsföringslagen när direktivet om otillbörliga affärsmetoder skulle genomföras i svensk rätt. Det nuvarande förbudet omfattar alltså påståenden som är vilseledande, t.ex. i fråga om en produkts miljöfördelar.

Det kan mot denna bakgrund ifrågasättas om inte Sverige redan lever upp till de krav som artikel 1.2 i direktivet om mer konsumentmakt ställer. Detta gäller särskilt med beaktande av att den uppräknings som bestämmelsen tar sikte på endast är exemplifierande. Enligt utredningens bedömning är det samtidigt angeläget att det tillägg som nu har gjorts i artikel 6.1 b, för att säkerställa ett korrekt genomförande av direktivet, kommer till tydligt uttryck i marknadsföringslagen. Detta bör lämpligen ske genom en ändring i 10 § andra stycket 2. Av bestämmelsen bör det framgå att en näringsidkare vid marknads-

föring inte får använda sig av vilseledande framställningar som rör produktens miljömässiga och sociala egenskaper samt cirkularitetsaspekter såsom hållbarhet, reparerbarhet eller återvinningsbarhet.

Det som i punkten 2 för närvarande sägs om produktens ursprung, användning och risker bör flyttas till punkten 3 och ordet miljö bör tas bort från den bestämmelsen. De föreslagna ändringarna innebär att även de nuvarande punkterna 3–10 behöver numreras om.

5.5 Påståenden om framtida miljöprestanda

Utredningens förslag

En ny paragraf, 14 b §, om påståenden som rör framtida miljöprestanda införs i marknadsföringslagen. En näringsidkare ska vid marknadsföring som riktas till konsumenter inte få använda sig av ett miljöpåstående om framtida miljöprestanda utan att påståendet stöds av tydliga, objektiva, allmänt tillgängliga och kontrollerbara åtaganden i en genomförandeplan.

Genomförandeplanen ska vara realistisk och innehålla mätbara och tidsbundna mål. Den ska även innehålla andra relevanta och nödvändiga delar för att stödja dess genomförande. Näringsidkaren ska se till att en oberoende sakkunnig regelbundet kontrollerar hur planen följs och att slutsatserna görs allmän tillgängliga.

Genom direktivet om mer konsumentmakt har artikel 6.2 i direktivet om otillbörliga affärsmetoder fått ett nytt led (d). Enligt bestämmelsen ska en affärsmetod anses vara vilseledande om det vid marknadsföring lämnas miljöpåståenden som hänför sig till framtida miljöprestanda utan att det finns tydliga, objektiva, allmänt tillgängliga och kontrollerbara åtaganden i en detaljerad och realistisk genomförandeplan som innehåller mätbara och tidsbundna mål och andra relevanta och nödvändiga delar för att stödja dess genomförande, till exempel resursfördelning, och som regelbundet kontrolleras av en oberoende expert vars slutsatser görs tillgängliga för konsumenterna.

Bakgrunden till bestämmelsen är att miljöpåståenden, särskilt klimatrelaterade, ofta tar sikte på framtida prestanda. Det kan exempelvis röra sig om påståenden om övergång till koldioxid- och kli-

matneutralitet. Sådana påståenden ger konsumenter intrycket av att de bidrar till en koldioxidsnål ekonomi genom att köpa sådana produkter. De ska vara tillbörliga och tillförlitliga. Genom ändringen ska säkerställas att näringsidkare endast gör miljöpåståenden som hänför sig till framtida miljöprestanda om detta omfattar tydliga åtaganden. Påståenden om framtida miljöprestanda ska vara förbjudna om de inte styrks genom tydliga, objektiva, allmänt tillgängliga och kontrollerbara åtaganden och mål från näringsidkaren som anges i en detaljerad och realistisk genomförandeplan som visar hur dessa åtaganden och mål kommer att uppnås och tilldelar resurser för detta. En sådan genomförandeplan ska innehålla alla relevanta delar som krävs för att fullgöra åtagandena, exempelvis budgetresurser och teknisk utveckling och vara förenlig med unionsrätten. Påståendena ska även kontrolleras av en oberoende expert som är självständig i förhållande till näringsidkaren och fri från intressekonflikter. Denne ska ha erfarenhet av och kompetens i miljöfrågor och ska ha möjlighet att regelbundet övervaka näringsidkarens framsteg när det gäller åtagandena och målen, inbegripet delmålen för att uppnå dem. Näringsidkaren bör tillse att expertens regelbundna iakttagelser är tillgängliga för konsumenten. (Se skäl 4 till direktivet om mer konsumentmakt.)

Bestämmelser om vilseledande marknadsföring finns i marknadsföringslagen. Enligt 8 § är marknadsföring som är vilseledande enligt någon av bestämmelserna i 9, 10 eller 12–17 §§ marknadsföringslagen att anse som otillbörlig om den påverkar eller sannolikt påverkar mottagarens förmåga att fatta ett välgrundat affärsbeslut. I fråga om vilseledande miljöpåståenden aktualiseras främst 10 §.

Av rättspraxis framgår att det ställs höga krav på marknadsföringens vederhäftighet när det gäller marknadsföring med miljöargument. I sammanhanget har domstolarna bl.a. framhållit att miljöargument har ett betydande kommersiellt värde men att det samtidigt ofta torde vara svårt för konsumenterna att kritiskt värdera och bedöma rimligheten i påståenden om produkternas. (Se t.ex. PMÖD 2022:3 med hänvisning till MD 2011:12 och MD 2014:9.)

I tillämpningen har domstolarna bl.a. hänvisat till ICC:s Regler för reklam och marknadskommunikation. Där har det framgått att vaga eller ospecifika påståenden om en viss positiv miljöpåverkan (så som ”miljövänlig”, ”ekologiskt säker”, ”grön”, ”hållbar”, ”klimatsmart”) får användas endast om de utan reservation är giltiga under alla rimligen förutsägbara förhållanden. Det har vidare framgått att

påståenden som ger intryck av att en produkt eller verksamhet inte har någon – eller endast en positiv – miljöpåverkan, får användas utan kvalificering bara om de kan verifieras med mycket betryggande bevisning. Härtill har reglerna angett att påståenden om metoder för att mäta hållbarhet eller för att bekräfta att hållbarhet har uppnåtts får användas endast om det finns utarbetade, generellt accepterade metoder för detta. (Se artikel E1 i reglerna från år 2011.)

I rättspraxis har också hänvisats till Kommissionens tillkännagivande – Vägledning om tolkningen och tillämpningen av Europaparlamentets och rådets direktiv 2005/29/EG om otillbörliga affärsmetoder som tillämpas av näringsidkare gentemot konsumenter på den inre marknaden. Det har, med hänvisning till kommissionens vägledning, konstaterats att det i allmänhet inte räcker att endast kortfattat hänvisa till en certifiering som innefattar ett miljöpåstående. I stället bör näringsidkare informera konsumenterna om innebörden av certifieringen i samband med påståendet i fråga, genom en hänvisning till var all information om certifieringen kan hittas, inbegripet om certifieringen görs av en tredje part eller inte. Utan ytterligare preciseringar kan en hänvisning göras i vissa fall, däribland om en produkt omfattas av en licens att använda ett miljömärke från ett offentligt miljömärkesprogram, t.ex. EU-miljömärket eller det nordiska miljömärket ”Svanen”, eller andra robusta och ansedda märkningssystem som ska kontrolleras av tredje part. (Se Patent- och marknadsöverdomstolens dom den 5 september 2022 i mål PMT 1782-21.)

När det gäller påståenden om att en vara är miljövänlig måste näringsidkaren precisera vilka miljöeffekter som avses och jämförelser som görs måste ge en rättvisande totalbild, se MD 2004:4. Dessutom har beaktats att allmänt hållna påståenden om miljöfördelar lätt uppfattas gälla en produkts hela livscykel och krävts att bevisningen ska avse ett sådant helhetsperspektiv. Se MD 2010:9. Därutöver kan framhållas avgöranden MD 2004:4 och MD 2004:12 där miljöpåståenden vid marknadsföring av personbilar prövades (exempelvis påståendet ”En bil som renar luften från skadligt ozon”). I dessa fall ansågs inte fordonsföretagen ha styrkt sina påståenden.

Det kan alltså konstateras att det i svensk rättstillämpning ställs höga krav på vederhäftigheten av miljöpåståenden i marknadsföring. Den nya bestämmelsen ställer dock upp vissa specifika krav, däribland om att miljöpåståenden ska stärkas upp genom en genomförandeplan med det konkreta innehåll som anges i direktivet. Även om många

av de fall som direktivet i denna del tar sikte på omfattas av det hitillsvarande förbudet förutsätts för ett korrekt genomförande av direktivet och av tydlighetsskäl att det införs en ny bestämmelse om vilseledande miljöpåståenden. Den bör lämpligen införas i en ny paragraf (14 b §) i anslutning till de övriga bestämmelserna om vilseledande marknadsföring. I syfte att säkerställa en direktivkonform tillämpning bör lagtexten utformas i relativt nära anslutning till direktivtexten, dock med vissa språkliga justeringar. Bl.a. bör ordet sakkunnig användas i stället för ordet expert. I avsnitt 5.2 föreslår utredningen att begreppet miljöpåstående definieras i marknadsföringslagen.

I enlighet med övervägandena i avsnitt 5.3 föreslår utredningen att bestämmelsen endast ska gälla vid marknadsföring som riktas mot konsumenter.

5.6 Påståenden om irrelevanta fördelar

Utredningens förslag

En ny paragraf, 14 c §, om irrelevanta fördelar införs i marknadsföringslagen. Bestämmelsen innebär att en näringsidkare vid marknadsföringen inte får använda sig av påståenden om fördelar för konsumenter som är irrelevanta och som inte är motiverade av någon egenskap hos produkten eller näringsidkarens verksamhet.

Genom direktivet om mer konsumentmakt har artikel 6.2 i direktivet om otillbörliga affärsmetoder fått ett nytt led (e). Enligt den nya bestämmelsen ska en affärsmetod anses vara vilseledande om den medför eller sannolikt kommer att medföra att genomsnittskonsumenten fattar ett affärsbeslut som denne normalt inte skulle ha fattat och metoden innebär marknadsföring av fördelar gentemot konsumenter vilka är irrelevanta och inte följer av någon egenskap hos produkten eller företaget.

I skäl 5 till direktivet om mer konsumentmakt anges att påståenden om fördelar som är irrelevanta och inte direkt knutna till en egenskap hos produkten eller verksamheten på ett vilseledande sätt kan få konsumenter att tro att produkten respektive verksamheten är mer fördelaktig för konsumenter, miljön eller samhället än andra produkter eller näringsidkares verksamheter av samma typ. Som ex-

empel nämns påståenden om att påstå att ett visst varumärke av buteljerat vatten är glutenfritt eller att ett pappersark inte innehåller plast.

De exempel som finns i direktivet tar sikte på påståenden om produktens miljömässiga eller sociala egenskaper. Bestämmelsens ordalydelse är dock inte begränsad till just sådana påståenden. Förutom fördelar för miljön eller samhället nämns i direktivskälen att det kan vara fråga om fördelar för konsumenter. Enligt utredningens bedömning bör bestämmelsen förstås så att den inte är begränsad till produkters miljömässiga eller sociala egenskaper utan att det även kan vara fråga om andra typer av påståenden.

Enligt 5 § marknadsföringslagen ska marknadsföring stämma överens med god marknadsföringssed. Paragrafen, som är en generalklausul, genomför artikel 5.1 och del av 5.2 i direktivet om otillbörliga affärsmetoder. Därutöver finns bestämmelser om bl.a. vilseledande marknadsföring. Marknadsföring som är vilseledande enligt någon av bestämmelserna i 9, 10 eller 12–17 §§ marknadsföringslagen är att anse som otillbörlig om den påverkar eller sannolikt påverkar mottagarens förmåga att fatta ett välgrundat affärsbeslut (8 § marknadsföringslagen).

Ändringen av direktivet tar sikte på påståenden om fördelar som saknar betydelse. Det är fråga om påståenden som i sig kan vara korrekta men trots det vilseledande, t.ex. för att en egenskap eller avsaknad av en egenskap framstår som utmärkande i förhållande till produkter av samma slag när den i själva verket är ovidkommande.

Framställningar som rör produktens förekomst, art, mängd, kvalitet och andra utmärkande egenskaper omfattas av 10 § första stycket 1 marknadsföringslagen. Om de påståenden som den nya direktivbestämmelsen avser ger konsumenten intrycket att fördelen är relevant eller att den är knuten till en egenskap hos den specifika produkten eller verksamheten, trots att så inte är fallet, rör det sig om ett vilseledande påstående. De situationer som den nya direktivbestämmelsen tar sikte på torde alltså träffas av redan gällande regler i marknadsföringslagen. I syfte att säkerställa ett korrekt genomförande av direktivet föreslår utredningen dock att det införs en ny paragraf om irrelevanta fördelar, lämpligen en ny 14 c §. Utredningen föreslår att bestämmelsen formuleras så att en näringsidkare vid marknadsföringen inte få använda sig av påståenden om fördelar för konsumenter som är irrelevanta och som inte är motiverade av på någon egenskap hos produkten eller näringsidkarens verksamhet.

5.7 Tjänster som jämför produkter

Utredningens förslag

En ny paragraf, 12 d §, om tjänster som jämför produkter införs i marknadsföringslagen. Om en näringsidkare tillhandahåller en tjänst som jämför produkter och ger konsumenter information om miljömässiga eller sociala egenskaper eller om cirkularitetsaspekter såsom hållbarhet, reparerbarhet eller återvinningsbarhet när det gäller produkterna eller leverantörerna av dem, ska näringsidkaren informera konsumenten om den jämförelsemetod som används, de produkter som jämförs och deras leverantörer och om de åtgärder som vidtas för att hålla informationen uppdaterad.

Informationen ska anses vara väsentlig vid tillämpningen av 10 § tredje stycket marknadsföringslagen.

Artikel 7 i direktivet om otilbörliga affärsmetoder handlar om s.k. vilseledande underlåtenhet. En affärsmetod ska anses vara vilseledande om den, i sitt sammanhang och med beaktande av alla dess särdrag och omständigheterna kring den samt av kommunikationsmediets begränsningar, innebär att näringsidkaren underlåter att lämna väsentlig information som genomsnittskonsumenten, beroende på sammanhanget, behöver för att fatta ett välgrundat affärsbeslut och därigenom medför, eller sannolikt kommer att medföra, att genomsnittskonsumenten fattar ett affärsbeslut som denne annars inte skulle ha fattat (punkten 1). Det ska även anses vara vilseledande underlåtenhet om en näringsidkare med hänsyn till de omständigheter som sägs i punkt 1 döljer sådan väsentlig information som avses i den punkten eller ger sådan information på ett oklart, obegripligt, tvetydigt eller olämpligt sätt, eller inte anger affärsmetodens kommersiella syfte om detta inte redan framgår av sammanhanget och när något av dessa fall innebär eller sannolikt kommer att innebära, att genomsnittskonsumenten fattar ett affärsbeslut som denne annars inte skulle ha fattat (punkten 2).

I punkterna 4–6 i artikeln anges vilken information som ska anses som väsentlig vid tillämpning av artikeln.

Genom direktivet om mer konsumentmakt har det införts en ny punkt 7 i artikeln. Den nya bestämmelsen handlar om situationer där

en näringsidkare tillhandahåller en tjänst som jämför produkter och tillhandahåller information om miljömässiga eller sociala egenskaper eller om cirkularitetsaspekter, såsom hållbarhet, reparerbarhet och återvinningsbarhet, med avseende på produkterna eller leverantörerna av dessa produkter. Information om jämförelsemetoden, de produkter som jämförs och leverantörerna av dessa produkter samt de åtgärder som vidtagits för att hålla informationen uppdaterad ska då anses vara väsentlig information.

I skäl 6 till direktivet om mer konsumentmakt framhålls att det har blivit en allt vanligare marknadsföringsteknik att jämföra produkter på grundval av deras miljömässiga eller sociala egenskaper eller cirkularitetsaspekter. Sådan marknadsföring kan vara vilseledande eftersom konsumenten inte alltid kan bedöma tillförlitligheten av sådan information. Konsumenten ska därför informeras om jämförelsemetoden, de produkter som jämförs och produkternas leverantörer samt åtgärderna för att hålla informationen uppdaterad. På detta sätt säkerställs att jämförelserna är objektiva genom att särskilt jämföra produkter som har samma funktion, använda en gemensam metod och gemensamma antaganden och jämföra väsentliga och kontrollerbara egenskaper hos de produkter som jämförs.

Det ska noteras att den nya bestämmelsen riktar sig mot den näringsidkare som tillhandahåller jämförelsetjänster, inte mot leverantörerna av produkterna. Det ska vidare noteras att artikel 7 förutsätter att affärsmetoden medför eller sannolikt kommer att medföra att genomsnittskonsumenten fattar ett affärsbeslut som denne annars inte skulle ha fattat och att med affärsbeslut avses beslut som rör produkten (se artikel 2 k). För att den som tillhandahåller jämförelsetjänsten ska anses ha tillämpat en vilseledande affärsmetod krävs alltså normalt att marknadsföringen påverkar eller sannolikt påverkar mottagarens förmåga att fatta ett välgrundat affärsbeslut med avseende på något av de produkter som jämförelsen omfattar.

Ytterligare en förutsättning för att artikel 7 ska vara tillämplig är att agerandet utgör en affärsmetod, något som förutsätter att det sker i direkt relation till marknadsföring, försäljning eller leverans av en produkt till en konsument (se artikel 2 d). Det lär alltså krävas att de åtgärder som den som tillhandahåller jämförelsetjänsten vidtar eller underlåter, med de ord som används i marknadsföringslagen, är ägnade att främja avsättningen av och tillgången till produkter (se definitionen av begreppet marknadsföring i 3 §).

I sammanhanget ska vidare noteras att marknadsföringsbegreppet omfattar åtgärder som är av rent kommersiell karaktär. Åtgärden ska ha lämnats i kommersiell verksamhet och med kommersiellt syfte och ha haft rent kommersiella förhållanden till föremål. (Se prop. 1970:57 s. 65–67, NJA 1975 s. 589, NJA 1977 s. 751, NJA 2007 s. 142, MD 2002:34 och MD 2005:11.) Ingreppet med stöd av marknadsföringslagen kan inte göras mot framställningar som är inriktade på att bibringa allmänheten vissa värderingar eller påverka allmänhetens beteende i viss riktning. Vid tveksamhet ska tryck- och yttrandefriheten ges företräde. (Se prop. 1973:123 s. 10 och 11 samt jfr NJA 1999 s. 749, NJA 2001 s. 319, NJA 2007 s. 142, MD 2002:18, MD 2002:34 och MD 2007:31.)

För att genomföra den nya bestämmelsen krävs en motsvarande bestämmelse med detta informationskrav i marknadsföringslagen. Utredningen föreslår att det införs en ny paragraf, 12 d §, i anslutning till de övriga bestämmelserna om vilseledande underlåtenhet (12–12 c §§).

I enlighet med övervägandena i avsnitt 5.3 föreslår utredningen att bestämmelsen endast ska gälla vid marknadsföring som riktas mot konsumenter.

Av paragrafen bör framgå att informationen ska anses vara väsentlig vid tillämpningen av 10 § tredje stycket marknadsföringslagen.

5.8 Bilaga I till direktivet om otillbörliga affärsmetoder (svarta listan)

Utredningens förslag

De nya punkterna i bilaga I till direktivet om otillbörliga affärsmetoder (svarta listan) gäller automatiskt som svensk lag enligt 4 § marknadsföringslagen. Regeringen ska tillkännage den nya lydelsen av bilagan i svensk författningssamling.

I 4 § tredje stycket marknadsföringslagen anges att bestämmelserna i svarta listan endast gäller marknadsföring som riktas till konsumenter.

5.8.1 Direktivregleringen

Genom artikel 1.4 i direktivet om mer konsumentmakt ändras bilaga I till direktivet om otillbörliga affärsmetoder, den s.k. svarta listan. Det införs tolv nya punkter med affärsmetoder som under alla förhållanden ska anses otillbörliga. Detta innebär att det inte krävs att metoderna påverkar eller sannolikt påverkar mottagarens förmåga att fatta ett välgrundat affärsbeslut, utan de är otillbörliga oavsett vilket resultat de lett till. Av artikel 5.5 i direktivet framgår att förteckningen i bilagan till direktivet ska gälla i alla medlemsländer och att den får ändras endast genom en översyn av direktivet.

Nedan redogörs översiktligt för de nya punkterna i svarta listan.

Hållbarhetsmärkningar som inte grundas på ett certifieringssystem eller fastställts av myndigheter

Enligt en ny punkt 2 a i svarta listan är det under alla omständigheter otillbörligt att uppvisa en hållbarhetsmärkning som inte grundas på ett certifieringssystem eller som inte fastställts av offentliga myndigheter.

Hållbarhetsmärkning ges till produkter eller tjänster som uppfyller vissa hållbarhetskriterier. Dessa kriterier kan relatera till miljöpåverkan, samhälleligt ansvar och ekonomisk hållbarhet. Miljömärkning är en typ av hållbarhetsmärkning som huvudsakligen fokuserar på miljömässiga egenskaper. Exempel på hållbarhetsmärkningar som grundas på certifieringssystem vid marknadsföring är Svanen, Krav, Bra miljöval och EU Ecolabel. Det finns i dag omkring 40 000 Svanenmärkta produkter uppdelat på 2 500 licensinnehavare. I Norden finns det omkring 20 000 produkter som har märket EU Ecolabel uppdelat på 50 licenser.

I skäl 7 till direktivet om mer konsumentmakt framhålls att en hållbarhetsmärkning kan avse många egenskaper hos en produkt, process eller affärsverksamhet. Det är därför viktigt att en hållbarhetsmärkning är transparent och tillförlitlig. Näringsidkaren ska säkerställa att en hållbarhetsmärkning enligt certifieringssystemets allmänt tillgängliga villkor uppfyller minimivillkoren för transparens och tillförlitlighet, inbegripet en objektiv övervakning av efterlevnaden av systemkraven.

Allmänna miljöpåståenden som inte kan styrkas

Enligt en ny punkt 4 a är det otillbörligt att göra ett allmänt miljöpåstående för vilket näringsidkaren inte kan styrka erkänd utmärkt miljöprestanda som är relevant för påståendet.

I skäl 9 till direktivet om mer konsumentmakt anges att allmänna miljöpåståenden bör förbjudas när erkänd utmärkt miljöprestanda inte kan styrkas. Exempel på allmänna miljöpåståenden är "miljövänlig", "ekovänlig", "grön", "naturvänlig", "ekologisk", "miljömäsigst korrekt", "klimatvänlig", "skonsam mot miljön", "koldioxidvänlig", "energieffektiv", "biologiskt nedbrytbar", "biobaserad" eller liknande påståenden som antyder eller ger intryck av utmärkt miljöprestanda.

När ett miljöpåstående specificeras tydligt och väl synligt på samma medium anses det inte utgöra ett allmänt miljöpåstående. Av direktivskälen framhålls som exempel att "klimatvänlig förpackning" är ett allmänt påstående, medan påståendet "100 % av den energi som används för att producera denna förpackning kommer från förnybara källor" är ett särskilt påstående. Det senare omfattas inte av det aktuella förbudet men kan omfattas av andra bestämmelser.

Ifall näringsidkaren kan styrka erkänd utmärkt miljöprestanda som är relevant för påståendet är allmänna miljöpåståenden tillåtna. Erkänd utmärkt miljöprestanda hänvisar till produkter eller tjänster som uppfyller strikta miljökriterier under hela sin livscykel. I direktivskälen exemplifieras hur erkänd utmärkt miljöprestanda kan visas av en näringsidkare. Det kan ske genom efterlevnad av förordningen (EG) nr 66/2010³, officiellt erkända EN ISO 14024-miljömärkesprogram i medlemsstaterna eller genom motsvarighet till högsta miljöprestanda för en särskild miljöegenskap i enlighet med annan tillämplig unionsrätt. Den erkända utmärkta miljöprestandan i fråga ska vara relevant för hela påståendet.

I Norden är den mest kända miljömärkningen Svanen med 97 procent kännedom och inom Europeiska unionen är det EU:s miljömärkning EU Ecolabel. Märken ges till produkter och tjänster som uppfyller höga miljöskydds krav och har låg miljöpåverkan. Detta innebär att miljömärkta produkter eller tjänster på marknaden har en genomsnittligt lägre miljöpåverkan och utgör de miljömässigt bästa valen.

³ Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 66/2010 av den 25 november 2009 om ett EU-miljömärke.

Miljöpåståenden som är för omfattande

Enligt en ny punkt 4 b är det otillbörligt att göra ett miljöpåstående om hela produkten eller näringsidkarens hela affärsverksamhet när det faktiskt hänför sig bara till vissa aspekter av produkten eller en specifik del av näringsidkarens affärsverksamhet.

Av skäl 11 till direktivet om mer konsumentmakt framgår att förbudet skulle kunna vara tillämpligt om en produkt marknadsförs som ”tillverkad av återvunnet material” men påståendet endast gäller förpackningen. Sådana påståenden ger då sken av att gälla hela produkten. Förbudet bör inte hindra en näringsidkare från att göra miljöpåståenden om hela sin affärsverksamhet om de är korrekta och kontrollerbara och inte överdriver miljöfördelarna.

Påståenden om utsläpp av växthusgaser

Enligt en ny punkt 4 c i svarta listan är det otillbörligt att påstå, baserat på kompensation av växthusgasutsläpp, att en produkt har en neutral, minskad eller positiv miljöpåverkan när det gäller utsläpp av växthusgaser.

I skälen till direktivet framhålls att näringsidkare kan lämna påståenden såsom ”klimatneutral”, ”certifierad som koldioxidneutral”, ”koldioxidpositiv”, ”nettonollutsläpp av växthusgaser”, ”klimatkompenserad”, ”minskad klimatpåverkan” och ”begränsat koldioxidavtryck”. Sådana påståenden kan vara vilseledande för konsumenten som förmå tro att de är kopplade till produkten eller tillhandahållandet och tillverkningen av produkten. Påståendena kan också ge ett felaktigt intryck av att användning av produkten inte har någon miljöpåverkan. Sådana påståenden är dock tillåtna om de baseras på den berörda produktens faktiska livscykelinverkan och inte på kompensation av växthusgasutsläpp utanför produktens värdekedja. Näringsidkare bör inte hindras från att marknadsföra miljöinitiativ så länge informationen inte är vilseledande (skäl 12 till direktivet om mer konsumentmakt).

Påståenden om lagreglerade krav

Enligt en ny punkt 10 a i svarta listan är det otillbörligt att framställa krav som enligt lag gäller för samtliga produkter inom den relevanta produktkategorin på unionsmarknaden som utmärkande för näringsidkarens erbjudande.

Av skäl 15 till direktivet om mer konsumentmakt framgår att förbudet är tillämpligt om en näringsidkare gör reklam för att en produkt inte innehåller ett visst kemiskt ämne som redan är förbjudet inom unionen. Omvänt bör förbudet inte omfatta affärsmetoder som marknadsför att näringsidkaren eller produkten iakttar lagstadgade krav som är tillämpliga endast på vissa produkter men inte på andra eller konkurrerande produkter inom samma kategori på unionsmarknaden, till exempel produkter som inte härstammar från unionen. Det kan vara så att vissa produkter på marknaden ska uppfylla vissa rättsliga krav medan andra produkter inom samma produktkategori inte måste uppfylla de kraven.

Undanhållande av information om programvaruuppdateringar

Enligt en ny punkt 23 d i svarta listan är det otillbörligt att undanhålla konsumenten information om att en programvaruuppdatering kommer att inverka negativt på funktionen hos varor med digitala delar eller användningen av digitalt innehåll eller digitala tjänster.

Av skäl 17 till direktivet om mer konsumentmakt framgår att näringsidkare inte bör få undanhålla information att en uppdatering av exempelvis en smarttelefon inverkar negativt på produktens funktion, till exempel batteriet eller vissa applikationers funktioner, eller gör telefonen i dess helhet långsammare. Förbudet omfattar alla uppdateringar, även sådana som gäller säkerhet och funktionalitet.

Påståenden om nödvändiga programvaruuppdateringar

Enligt en ny punkt 23 e i svarta listan är det otillbörligt att framställa en programvaruuppdatering som nödvändig när den bara förbättrar funktionaliteten.

Programvaruuppdateringar som utgör säkerhetsuppdateringar är enligt skäl 18 till direktivet om mer konsumentmakt nödvändiga för

en säker användning av produkten. Det är däremot inte uppdateringar för en förbättrad funktionalitet. Näringsidkaren får därför inte presentera programvaruuppdateringar som nödvändiga för att upprätthålla produktens överensstämmelse även om uppdateringen bara förbättrar funktionaliteten.

Varor med egenskaper som begränsar hållbarheten

Enligt en ny punkt 23 f i svarta listan är alla kommersiella meddelanden för en vara med en egenskap som införts för att begränsa dess hållbarhet trots att näringsidkaren har tillgång till information om egenskapen och dess konsekvenser för varans hållbarhet otillbörliga.

Enligt skäl 19 till direktivet kan det exempelvis vara programvara som medför att varan slutar att fungera eller begränsar varans funktionalitet efter en viss period, eller maskinvara som är utformad för att sluta att fungera efter en viss period. Det kan även avse ett konstruktions- eller tillverkningsfel som leder till för tidiga fel på varan. Förbudet bör främst riktas mot tillverkare då dessa fastställer varans hållbarhet. Andra näringsidkare, till exempel säljare, bör omfattas av förbudet om de har tillgång till tillförlitlig information om egenskapen och dess konsekvenser för hållbarheten.

Felaktiga påståenden om hållbarhet

Enligt en ny punkt 23 g i svarta listan är det otillbörligt att felaktigt påstå att en vara under normala användningsförhållanden har en viss hållbarhet i fråga om användningstid eller användningsintensitet.

De åtgärder som är förbjudna är enligt skäl 20 till direktivet om mer konsumentmakt exempelvis att framhålla en viss förväntad hållbarhet av en vara som är överskattad i förhållande till normal användning. Som exempel nämns att en tvättmaskin förväntas hålla ett visst antal tvättar om den faktiska användningen visar att uppgifterna inte är korrekta. Påståenden av detta slag görs i regel av tillverkare som förväntas vara medvetna om falska påståenden. Säljare av varor bör förlita sig på uppgifter som de får från en tillverkare.

Felaktiga påståenden om reparerbarhet

Enligt en ny punkt 23 h i svarta listan är det otillbörligt att framställa det som att en vara går att reparera när så inte är fallet.

Förbudet i denna punkt ger enligt skäl 22 till direktivet om mer konsumentmakt konsumentskyddsmyndigheter verktyg vid tillsyn av efterlevnaden för bättre skydd av konsumentintresset när näringsidkare inte uppfyller de krav på varornas hållbarhet och reparerbarhet som föreskrivs i produktspecifik unionsrätt.

Påståenden om utbyte eller påfyllnad av förbrukningsvaror

Enligt en ny punkt 23 i i svarta listan är det otillbörligt att förmå konsumenten att byta ut eller fylla på förbrukningsvaror för en vara tidigare än vad som är nödvändigt av tekniska skäl.

Enligt skäl 23 till direktivet om mer konsumentmakt kan metoder för att förmå konsumenten till för tidigt utbyte av förbrukningsvaror vilseleda konsumenter att tro att varorna inte längre kommer att fungera om inte förbrukningsvarorna byts ut. Detta leder till onödiga inköp. Som exempel på sådana metoder nämns skrivarinställningar som får konsumenter att byta ut bläckpatroner som inte är tomma.

Information om bristfällig funktionalitet vid användning av förbrukningsvaror, reservdelar eller tillbehör

Enligt en ny punkt 23 j i svarta listan är det otillbörligt att undanhålla information om en varas bristfälliga funktionalitet vid användning av förbrukningsvaror, reservdelar eller tillbehör som inte tillhandahålls av den ursprungliga tillverkaren eller att felaktigt påstå att sådana brister kommer att uppstå.

Förbudet gäller enligt skäl 24 till direktivet om mer konsumentmakt i två situationer. Den ena är att näringsidkaren undanhåller en varas bristfälliga funktionalitet vid användning av förbrukningsvaror, reservdelar eller tillbehör som inte tillhandahålls av den ursprungliga tillverkaren. Om en skrivare t.ex. är utformad så att dess funktionalitet begränsas vid användning av bläckpatroner som inte tillhandahålls av skrivarens ursprungliga tillverkare bör den informationen inte döljas för konsumenten eftersom en sådan affärsmetod skulle kunna

vilseleda konsumenten att köpa alternativa bläckpatroner som inte kan användas för den skrivaren.

Den andra situationen är att vilseleda konsumenten att tro att användning av förbrukningsvaror, laddare eller tillbehör som inte tillhandahålls av den ursprungliga tillverkaren försämrar en varas funktion om detta inte är fallet.

5.8.2 Överväganden

Av 4 § första stycket marknadsföringslagen framgår att bilagan med den s.k. svarta listan i direktivet gäller som svensk lag. Bilagan kompletterar på detta sätt de allmänna bestämmelserna i marknadsföringslagen. Listan är uppdelad i två avsnitt med förbud mot vilseledande respektive aggressiv marknadsföring. Bestämmelserna i bilagan tillämpas i svensk rätt även när marknadsföringsmetoderna används mot näringsidkare.

I samband med införandet av marknadsföringslagen beslutades att svarta listan skulle utgöra svensk lag genom en hänvisning i marknadsföringslagen. Detta innebär att de nya punkterna automatiskt gäller som svensk lag från och med det datum som direktivet om mer konsumentmakt börjar gälla, vilket enligt artikel 4.1 är den 27 mars 2026. Det behövs alltså ingen ändring i marknadsföringslagen för att genomföra artikel 1.4 i direktivet om mer konsumentmakt i svensk rätt. Det krävs dock i enlighet med 4 § marknadsföringslagen att regeringen tillkännager den nya lydelsen av bilagan i SFS.

Enligt marknadsföringslagen ska bestämmelserna i punkterna 1–31 i bilagan tillämpas även om marknadsföringen riktar sig mot näringsidkare (4 § tredje stycket). Som har redogjorts för i avsnitt 5.3 bedömer utredningen att svarta listan i sin helhet endast bör gälla för marknadsföring som riktas till konsumenter. I syfte att åstadkomma detta skulle det möjligen vara tillräckligt att helt ta bort bestämmelsen i 4 § tredje stycket. Med hänsyn till att utgångspunkten i marknadsföringslagen är att den skyddar såväl konsumenters som näringsidkarens intressen föreslår utredningen dock av tydlighetsskäl att bestämmelsen i 4 § tredje stycket marknadsföringslagen ändras så att det framgår att bilagan endast gäller marknadsföring som riktas mot konsumenter.

6 Utökade informationskrav vid konsumentavtal

6.1 Inledning

I artikel 5 och 6 i konsumenträttighetsdirektivet finns bestämmelser om informationskrav för näringsidkare i förhållande till konsumenter innan ett avtal ingås. Artikel 6 gäller för distansavtal och avtal utanför affärslokaler och artikel 5 gäller för andra avtal. Informationsskyldigheten i artikel 5 har genomförts i 22 a § marknadsföringslagen. Artikel 6 har genomförts i 2 kap. 2 § distansavtalslagen.

Genom direktivet om mer konsumentmakt har artiklarna 5 och 6 i konsumenträttighetsdirektivet ändrats i flera avseenden, vilket aktualiserar behovet av ändringar i marknadsföringslagen och distansavtalslagen. I kapitlet redovisar utredningen sina bedömningar i denna del. I avsnitt 6.2 behandlas näringsidkarens skyldighet att informera konsumenten om sitt ansvar enligt lag för varans avtalsenlighet och om vissa garantier från tillverkaren. I avsnitt 6.3 berörs skyldigheten att informera om miljövänliga leveransalternativ. Avsnitt 6.4 handlar om information rörande reparerbarhetsindex och tillgång till reservdelar m.m. Avsnitt 6.5 berör information om programvaruuppdateringar och avsnitt 6.6 särskilda informationskrav vid avtal som ingås på näringsidkarens webbplats.

6.2 Information om näringsidkarens ansvar för en varas avtalsenlighet och om garantier från tillverkaren

Utredningens förslag

I 22 a § marknadsföringslagen och 2 kap. 2 § första stycket distansavtalslagen införs en skyldighet för näringsidkaren att innan ett avtal ingås informera konsumenten om

- näringsidkarens ansvar för en varas avtalsenlighet genom ett harmoniserat meddelande,
- garantier och liknande utfästelser som innebär att tillverkaren av en vara svarar för varans hållbarhet under en längre tid än två år, baserat på uppgifter från tillverkaren, genom en harmoniserad märkning,
- näringsidkarens ansvar enligt lag för avtalsenlighet i fråga om digitalt innehåll och digitala tjänster.

I marknadsföringslagen och distansavtalslagen införs definitioner av begreppet tillverkare.

Utredningens bedömning

Det saknas behov av att i de berörda lagarna definiera begreppet kommersiell hållbarhetsgaranti. Det saknas behov av att distansavtalslagen definiera ordet hållbarhet.

6.2.1 Direktivregleringen

Information om näringsidkarens ansvar enligt lag och garantier från tillverkaren

Enligt artikel 5.1 e och artikel 6.1 l i konsumenträttighetsdirektivet är näringsidkaren skyldig att informera om att det finns en rättslig garanti om avtalsenlighet för varor, digitalt innehåll och digitala tjänster. Enligt artikel 5.1 e ska näringsidkaren även informera om

den service efter försäljningen och de kommersiella garantier som gäller samt villkoren för dessa, om tillämpligt.

Genom direktivet om mer konsumentmakt har dessa bestämmelser ändrats så att näringsidkaren ska ge konsumenten en påminnelse om att det finns en rättslig garanti om avtalsenlighet för varor och deras huvudsakliga delar, inbegripet den minsta löptiden på två år enligt varudirektivet. Informationen ska visas på ett väl synligt sätt med hjälp av ett sådant harmoniserade meddelande som avses i artikel 22 a i direktivet.

I artiklarna 5 och 6 i konsumenträttighetsdirektivet har bestämmelser också införts om kommersiella hållbarhetsgarantier. Det är fråga om en tillverkares kommersiella hållbarhetsgaranti i den mening som avses i artikel 17 i varudirektivet. Enligt denna artikel är tillverkaren direkt ansvarig mot konsumenten under hela löptiden för reparation eller utbyte av varorna i enlighet med artikel 14 i varudirektivet, när varornas hållbarhet inte upprätthålls (se definitionen i artikel 2.14 a i konsumenträttighetsdirektivet). Den nya informationsskyldigheten tar sikte på situationer där tillverkaren utan ytterligare kostnad erbjuder en kommersiell hållbarhetsgaranti som täcker hela varan och med en löptid på mer än två år och gör informationen tillgänglig för näringsidkaren (dvs. säljaren). I sådana fall ska näringsidkaren (säljaren) informera konsumenten om att varan omfattas av garantin och dess löptid samt påminna om att det även finns en rättslig garanti om avtalsenlighet. Informationen ska lämnas på ett väl synligt sätt genom en sådan harmoniserad märkning som avses i artikel 22 a i konsumenträttighetsdirektivet (se artikel 5.1 ea och artikel 6.1 la i konsumenträttighetsdirektivet).

De ändringar som har gjorts i artikel 5.1 e och 6.1 l innebär också att regleringen om rättsliga garantier för digitalt innehåll och digitala tjänster har flyttats till artikel 5.1 eb och 6.1 lb. Bestämmelsen i artikel 5.1 e om information om service efter försäljningen och andra kommersiella garantier har flyttats till en ny punkt ec.

I den nya artikel 22 a i konsumenträttighetsdirektivet finns bestämmelser om harmoniserade meddelanden och harmoniserade märkningar. Kommissionen ska genom en särskild genomförandeakt bestämma utformningen av och innehållet i det harmoniserade meddelandet och i den harmoniserade märkningen.

När det gäller syftet med regleringen framhålls i skälen till direktivet om mer konsumentmakt att tillverkarens kommersiella håll-

barhetsgaranti är en bra indikator för en varas hållbarhet. Det är ett åtagande om att varan inom ramen för normal användning kommer att upprätthålla de funktioner och den prestanda som krävs. För att informera konsumenter om att en hållbarhetsgaranti erbjuds för en viss vara bör denna information ges till konsumenten med hjälp av en harmoniserad märkning. Näringsidkare som säljer varor bör, om tillverkaren gör denna information tillgänglig för näringsidkaren, vara skyldig att informera konsumenter om förekomsten av och löptiden för en kommersiell hållbarhetsgaranti som tillverkaren erbjuder utan ytterligare kostnader för hela varan och för mer än två år. Vidare framhålls att konsumenter ofta är omedvetna om sina lagstadgade rättigheter enligt varudirektivet. Genom ett harmoniserat meddelande påminns konsumenterna om att det finns en rättslig garanti om avtalsenlighet och dess huvudsakliga delar, inbegripet dess minsta löptid på två år samt en allmän hänvisning till att den rättsliga garantin om avtalsenlighet eventuellt kan vara längre enligt nationell rätt. (Se skäl 26 och 27.)

Nya definitioner

Genom direktivet om mer konsumentmakt har en definition av begreppet tillverkare införts i konsumenträttighetsdirektivet. Den anknyter till definitionen i artikel 2.4 i varudirektivet. Tillverkare definieras där som den som tillverkar varor eller importerar varor till unionen eller den som uppger sig vara tillverkare genom att sätta sitt namn, varumärke eller annat eget kännetecken på varorna.

I konsumenträttighetsdirektivet har även införts en definition av begreppet kommersiell hållbarhetsgaranti. Det avser en tillverkares kommersiella hållbarhetsgaranti i den mening som avses i artikel 17 i varudirektivet, enligt vilken tillverkaren är direkt ansvarig gentemot konsumenten under hela löptiden för den kommersiella hållbarhetsgarantin för reparation eller utbyte av varorna, i enlighet med artikel 14 i varudirektivet, när varornas hållbarhet inte upprätthålls.

Dessutom har en definition införts av begreppet hållbarhet. Det har samma innebörd som i artikel 2.13 i varudirektivet, dvs. varors förmåga att behålla sina funktioner och sin prestanda under normal användning.

Kommissionens genomförandeakt

Enligt artikel 5.1 e, och artikel 6.1 l i direktivet om mer konsumentmakt ska information om den rättsliga garantin ges genom ett harmoniserat meddelande. I de fall en kommersiell hållbarhetsgaranti lämnas ska information om detta lämnas genom en harmoniserad märkning.

Av artikel 22 a framgår att kommissionen i genomförandeakter ska specificera utformningen av och innehållet i det harmoniserade meddelandet respektive den harmoniserade märkningen. Detta har skett genom Kommissionen genomförandeförordning (EU) 2025/1960 av den 25 september 2025 om utformningen av och innehållet i det harmoniserade meddelandet om den rättsliga garantin om avtalsenlighet (reklamationsrätt) och den harmoniserade märkningen för den kommersiella hållbarhetsgarantin (se vidare avsnitt 6.2.4).

6.2.2 Information om näringsidkarens ansvar för varans avtalsenlighet

Artikel 5.1 e och artikel 6.1 l i konsumenträttighetsdirektivet har genomförts i 22 a § första stycket 6 och 7 marknadsföringslagen respektive 2 kap. 2 § första stycket 9 och 13 distansavtalslagen. Enligt 22 a § första stycket 6 marknadsföringslagen respektive 2 kap. 2 § första stycket 9 distansavtalslagen ska näringsidkaren informera om den rätt som konsumenten har att reklamera enligt lag.

Den nya direktivbestämmelsen om näringsidkarens rättsliga garanti för varor tar sikte på näringsidkarens ansvar för bristande avtalsenlighet vid den tidpunkt då varorna levereras och som framkommer inom två år från den tidpunkten (artikel 10.1 i varudirektivet). Direktivbestämmelsen har genomförts i 4 kap. 14 § första stycket konsumentköplagen. Näringsidkaren ansvarar enligt bestämmelsen för fel på varan som visar sig inom tre år från det att varan avlämnades. Sverige har valt den möjlighet som finns att ha en förlängd ansvarstid (artikel 10.3 i varudirektivet). Till skillnad från vad som gällde enligt den tidigare konsumentköplagen från 1990 är bestämmelsen i den nya konsumentköplagen inte formulerad som en yttersta reklamationsfrist (preskriptionsfrist) utan i stället som en yttersta ansvarstid.

I direktivet används uttrycket ”rättslig garanti om avtalsenlighet för varor och dess huvudsakliga delar”. Syftet är att särskilja detta från

så kallade ”kommersiella garantier”. Som har konstaterats i tidigare lagstiftningssammanhang används dock varken begreppet rättslig garanti eller kommersiell garanti i svensk förmögenhetsrättslig lagstiftning (se prop. 2021/22:85 s. 99). Enligt utredningens bedömning bör dessa uttryck undvikas vid utformningen av den svenska lagtexten. När det gäller näringsidkarens ansvar enligt artikel 10.1 i varudirektivet och 4 kap. 14 § konsumentköplagen bör informationsbestämmelsen i stället utformas så att den gäller näringsidkarens ansvar för varans avtalsenlighet. Att ansvaret även gäller varans huvudsakliga delar och att det enligt direktivet har en minsta löptid på två år framgår av det harmoniserade meddelandet och behöver inte dessutom anges i lagtexten.

Utredningen föreslår sammantaget att lagtexten utformas så att information ska ges om näringsidkarens ansvar för varans avtalsenlighet på ett tydligt sätt genom ett harmoniserat meddelande. Bestämmelser om detta bör införas i 2 kap. 2 § första stycket 13 distansavtalslagen respektive 22 a § 7 marknadsföringslagen. Det som för närvarande anges om att näringsidkaren ska informera om den rätt som konsumenten har att reklamera enligt lag bör tas bort. Däremot bör det som sägs om hur reklamationen kan göras behållas. I denna del genomförs vissa andra bestämmelser i konsumenträttighetsdirektivet.

Genom direktivet om mer konsumentmakt har det i artikel 5.1 eb respektive artikel 6.1 lb i konsumenträttighetsdirektivet införts bestämmelser om att information ska lämnas om att det finns en rättslig garanti om avtalsenlighet för digitalt innehåll och digitala tjänster. Ändringen bör införas genom nya punkter i 22 a § 11 marknadsföringslagen respektive 2 kap. 2 § 9 distansavtalslagen.

6.2.3 Information om garantier och liknande utfästelser från tillverkaren

Enligt 22 a § första stycket 7 marknadsföringslagen respektive 2 kap. 2 § första stycket 13 distansavtalslagen ska näringsidkaren informera om åtaganden från näringsidkaren eller tillverkaren om att, utöver vad som följer av lag, betala tillbaka det som betalats för varan, byta ut eller reparera den eller utföra någon form av service på den, ifall varan inte överensstämmer med uppgifter som lämnats i utfästelser eller marknadsföring eller om det finns andra avvikelser från uppgifter som lämnats på ett sådant sätt.

De nya direktivbestämmelserna i artikel 5.1 ea och artikel 6.1 la om kommersiella hållbarhetsgarantier tar sikte på situationer där en tillverkare erbjuder konsumenten en garanti för hållbarhet för en vara. Bestämmelserna gäller garantier som täcker hela varan och som har en löptid på mer än två år. Tillverkaren är i sådana fall direkt ansvarig mot konsumenten under garantiperioden för reparation eller utbyte av varorna (se artikel 17.1 i varudirektivet som har genomförts i 4 kap. 22 § andra stycket konsumentköplagen). När det gäller distansavtal och avtal utanför affärslokaler täcks andra kommersiella garantier från näringsidkaren, tillverkaren eller någon annan av de sedan tidigare gällande bestämmelsen i artikel 5.1 m. Den är nu inte föremål för några ändringar. I fråga om andra konsumentavtal täcks sådana kommersiella garantier av artikel 5.1 ec.

Frågan är hur direktivregleringen i denna del bör genomföras. Utredningen anser att begreppet tillverkare bör definieras i lagen. Den omfattar utöver den som tillverkar varan även den som genom att sätta sitt namn, varumärke eller annat kännetecken på varor uppger sig vara tillverkare, eller den som importerar varor till Europeiska ekonomiska samarbetsområdet. För en korrekt tillämpning där även en importör omfattas av tillverkarbegreppet bör begreppet definieras i lag.

Varken begreppet garanti eller begreppet kommersiell garanti används i dag i de berörda bestämmelserna i marknadsföringslagen och distansavtalslagen. Informationsskyldigheten är i stället formulerad så att näringsidkaren ska informera om åtaganden från näringsidkaren eller tillverkaren om att, utöver vad som följer av lag, betala tillbaka det som betalats för varan, byta ut eller reparera den eller utföra någon form av service på den, ifall varan inte överensstämmer med uppgifter som lämnats i utfästelser eller marknadsföring eller om det finns andra avvikelser från uppgifter som lämnats på ett sådant sätt. Innan den 1 maj 2020 var bestämmelserna i stället formulerade så att information skulle ges om garantier eller liknande utfästelser.

Bakgrunden till detta är att kommissionen hade ifrågasatt genomförandet av konsumenträttighetsdirektivet och att den definition av begreppet garanti som finns i direktivet inte hade fått någon motsvarighet i marknadsföringslagen och distansavtalslagen. I det lagstiftningsärende som föranleddes av kommissionens synpunkter konstaterades dock att begreppen kommersiell garanti inte används i

svensk förmögenhetsrättslig lagstiftning och att det inte heller var helt givet vad uttrycket innebär. Det ansågs oklart vad direktivets garantibegrepp tog sikte på och hur de olika begreppen garanti (kommersiell garanti och rättslig garanti) förhöll sig till varandra. I syfte att förtydliga vad som avsågs ändrades bestämmelserna så att det i lagtexten utförligt redovisas vad som avses med begreppet garanti (se prop. 2019/20:63 s. 29 f.).

Efter detta aktualiserades frågan om användandet av begreppet garanti i samband med att den nya konsumentköplagen infördes. Även i varudirektivet finns en liknande definition av garanti. Det konstaterades då att diskussionerna under EU-förhandlingarna om behovet av definitioner tog sin utgångspunkt i att den garanti som avses är en näringsidkares frivilliga åtagande mot en konsument utöver de legala rättigheter som varudirektivet annars anförtror konsumenten. Bedömningen gjordes att konsumentköplagens regler var väl etablerade och att det står klart att direktivets definition rymms inom vad som normalt utgör en garanti eller liknande utfästelse enligt svensk förmögenhetsrätt. Vidare framhölls att det inte heller i sak råder någon begreppsförvirring utan att det t.ex. var tydligt enligt svensk rätt att sådana försäkringar som kan tecknas mot betalning inte utgör garantier. Att ta in direktivets definition av garanti i lagen ansågs riskera att ge intryck av att en garanti inte kan omfatta mer eller utfärdas av andra, vilket i förlängningen skulle kunna begränsa garantiernas betydelse för konsumentskyddet. Sammantaget bedömdes att begreppet garanti kunde användas i konsumentköplagen och att det saknades behov av att definiera begreppet (prop. 2021/22:85 s. 98 och 99). Lagtexten formulerades så att en vara är felaktig om näringsidkaren eller någon annan för näringsidkaren genom en garanti eller liknande utfästelse har åtagit sig att under en viss tid svara för varan eller en del av varan eller för en egenskap hos varan (se 4 kap. 21 § konsumentköplagen).

De överväganden som gjordes i samband med att konsumentköplagen infördes gör sig gällande även när det gäller utformningen av informationsbestämmelserna i marknadsföringslagen och distansavtalslagen. Också i dessa sammanhang bör ordet garanti kunna användas i lagtexten utan någon närmare förklaring. Regleringen blir på så sätt mer överskådlig och lättare att förena med de nya bestämmelserna om vissa garantier från tillverkaren. Utredningen föreslår att skyldigheten att informera om de aktuella garantierna från till-

verkaren genom en harmoniserad märkning införs i 22 a § 8 marknadsföringslagen respektive 2 kap. 2 § 14 distansavtalslagen. Bestämmelserna bör utformas så att näringsidkaren ska informera om garantier och liknande utfästelser som innebär att tillverkaren av en vara svarar för varans hållbarhet under en längre tid än två år, baserat på uppgifter från tillverkaren. Det bör också framgå att informationen ska visas på ett tydligt sätt genom en harmoniserad märkning. Enligt utredningens bedömning finns det inte behov av att införa en särskild definition av begreppet kommersiell hållbarhetsgaranti.

När det gäller ordet hållbarhet har utredningen föreslagit att en definition införs i marknadsföringslagen med anledning av de ändringar som skett i direktivet om otillbörliga affärsmetoder (se avsnitt 5.2). Den nya bestämmelsen i 2 § distansavtalslagen om garantier och liknande utfästelser beträffande en varas hållbarhet motiverar enligt utredningens bedömning inte att en definition av hållbarhet också införs i den lagen. Det är av sammanhanget uppenbart vad som avses.

Konsumenträttighetsdirektivet innebär, liksom tidigare, att information även ska ges om andra garantier som gäller och villkoren för dessa (se artikel 5.1 ec och artikel 6.1 m). Dessa bestämmelser bör lämpligen komma till uttryck i 22 a § första stycket 10 marknadsföringslagen och 2 kap. 2 § första stycket 16 distansavtalslagen.

6.2.4 Det harmoniserade meddelandet och den harmoniserade märkningen

Som beskrivits ska informationen om näringsidkarens rättsliga ansvar för varans avtalsenlighet och i förekommande fall information om de aktuella garantierna från tillverkaren lämnas genom ett harmoniserat meddelande respektive en harmoniserad märkning. Genom den harmoniserade märkningen ska det identifieras vilken vara som omfattas. Detta kan ske direkt på varans förpackning, på hyllan eller omedelbart bredvid bilden av varan vid onlineförsäljning (skäl 28 i direktivet om mer konsumentmakt). Det harmoniserade meddelandet bör visas på ett väl synligt sätt, exempelvis på en affisch på en vägg i butiken, bredvid kassan eller, vid onlineförsäljning, som en allmän påminnelse på webbplatsen.

Utformningen av märkningen respektive meddelandet har fastställts genom Kommissionens genomförandeförordning (EU) 2025/1960 av den 25 september 2025 om utformningen av och inne-

hållet i det harmoniserade meddelandet om den rättsliga garantin om avtalsenlighet (reklamationsrätt) och den harmoniserade märkningen för den kommersiella hållbarhetsgarantin.

Genomförandenförordningen finns i *bilaga 4* till betänkandet.

Av skälen till genomförandeförordningen framgår att det harmoniserade meddelandet är ett obligatoriskt meddelande vid försäljningsstället, vars syfte är att öka konsumenternas medvetenhet om sina lagstadgade garantirättigheter. I motsats till detta är den harmoniserade märkningen en frivillig kommersiell hållbarhetsgaranti som erbjuds av tillverkare som vill försäkra konsumenter om varornas hållbarhet (skäl 2 i genomförandeförordningen). Det harmoniserade meddelandet om den rättsliga garantin om avtalsenlighet (reklamationsrätt) ska påminna om de avhjälpande åtgärder som är möjliga och att säljare är skyldiga att tillhandahålla sådana avhjälpande åtgärder i vissa fall. Meddelandet ska informera om att den rättsliga garantin eventuellt kan vara längre enligt nationell rätt. För att konsumenterna ska förstå skillnaderna mellan den rättsliga garantin om avtalsenlighet och andra garantier ska information lämnas om att näringsidkare kan lämna ytterligare garantier, inbegripet en kommersiell hållbarhetsgaranti (skäl 5 och 6 i genomförandeförordningen).

Om en tillverkare lämnar en kommersiell hållbarhetsgaranti som täcker hela varan och med en löptid på mer än två år och om denna information görs tillgänglig för näringsidkaren ska information lämnas genom en harmoniserad märkning

Det harmoniserade meddelandet och den harmoniserade märkningen ska vara lätta att känna igen, begripliga för konsumenter samt lätta att använda och reproducera för näringsidkare. De innehåller QR-koder som leder konsumenterna till en portal (Your Europe) där ytterligare användbar information finns (skäl 10 och 11 i genomförandeförordningen).

I lagtexten görs en hänvisning till kommissionens genomförandeförordning. För att utformningen av märkningen och meddelandet ska vara lättillgänglig bör Konsumentverket lämna information om det harmoniserade meddelandet och den harmoniserade märkningen i anslutning till den information som Konsumentverket har att genomföra i anledning av reparationsdirektivet (se avsnitt 11.2).

6.3 Information om miljövänliga leveransalternativ

Utredningens förslag

I 2 kap. 2 § första stycket distansavtalslagen införs en skyldighet för näringsidkaren att i förekommande fall lämna konsumenten information om tillgång till miljövänliga leveransalternativ.

Enligt artikel 6.1 g i konsumenträttighetsdirektivet är näringsidkaren skyldig att ge konsumenten information om sätten för betalning, leverans, fullgörande, datum för när näringsidkaren åtar sig leverera varan eller tillhandahålla tjänsten samt, i förekommande fall, näringsidkarens reklamationshantering.

Genom direktivet om mer konsumentmakt har artikel 6.1 g ändrats så att ledet som börjar med ordet leverans ersätts med "leverans inbegripet tillgången till miljövänliga leveransalternativ". Näringsidkare ska i förekommande fall informera om tillgången till miljövänliga leveransalternativ, såsom leverans av varor via lastcyklar eller elfordon eller möjligheten till kombinerade transportalternativ.

Artikel 6.1 g har genomförts i 2 kap. 2 § första stycket 7 distansavtalslagen. Bestämmelsen behöver nu ändras så att den överensstämmer med direktivets nya lydelse när det gäller information om miljövänliga leveransalternativ.

6.4 Information om reparerbarhetsindex och tillgången till reservdelar m.m.

Utredningen förslag

I 2 kap. 2 § första stycket distansavtalslagen och 22 a § första stycket marknadsföringslagen införs en skyldighet för näringsidkaren att, baserat på uppgifter från tillverkaren, informera om en varas reparerbarhetsindex eller, om ett sådant inte finns, om

- a) tillgången till samt beräknad kostnad och förfarandet för att beställa reservdelar som är nödvändiga för att upprätthålla avtalsenligheten hos varan,
- b) tillgången till reparations- och underhållsanvisningar samt
- c) reparationsbegränsningar.

I marknadsföringslagen och distansavtalslagen införs definitioner av begreppet reparerbarhetsindex.

Genom direktivet om mer konsumentmakt har det i artikel 5.1 i–j och 6.1 u–v i konsumenträttighetsdirektivet införts en skyldighet för näringsidkare att i förekommande fall informera konsumenten om en varas reparerbarhetsindex. I de fall ett reparerbarhetsindex inte finns ska, förutsatt att tillverkaren gör sådan information tillgänglig för näringsidkaren, information i stället ges om tillgången till och beräknad kostnad och förfarande för att beställa reservdelar som är nödvändiga för att upprätthålla avtalsenligheten hos varan, om tillgången till reparations- och underhållsanvisningar samt om reparationsbegränsningar.

I konsumenträttighetsdirektivet införs en definition av begreppet reparerbarhetsindex. Det avser ett index som uttrycker möjligheterna att reparera varan och som baseras på harmoniserade krav som fastställts på unionsnivå.

Kommissionen har genom delegerade förordningar fastställt krav på reparerbarhetsindex för vissa varor. För närvarande finns metoder för beräkning av reparerbarhetsindex för smarttelefoner och surf-

plattor.¹ Ett reparerbarhetsindex beräknas på visst sätt. Indexet är ett värde mellan 1 och 10 som baseras på en sammanvägning mellan ett antal olika parametrar. Dessa parametrar är för smarttelefoner och surfplattor bl.a. hur lätt varan är att demontera, om det krävs specialverktyg för reparation, tillgången till reservdelar, hur länge programvaruuppdateringar garanteras och tillgången till information för att utföra en reparation. En sammanvägning av dessa parametrar leder till ett värde som i sin tur ligger till grund för varans reparerbarhetsklass. Reparerbarhetsklassen anges från A (mest reparerbar) till E (minst reparerbar) som ska anges genom en märkning på produkten. För torktumlare för hushållsbruk ska reparerbarhetsindex tas fram.²

De nya leden artikel 5.1 i–j och 6.1 u–v motsvaras inte av några i dag gällande bestämmelser. Utredningen föreslår att den nya skyldigheten att informera om en varas reparerbarhetsindex eller, om ett sådant inte finns, tillgången till reservdelar m.m. införs genom nya punkter i 2 kap. 2 § distansavtalslagen respektive 22 a § marknadsföringslagen.

En definition av begreppet reparerbarhetsindex bör införas i de berörda lagarna och utformas i nära anslutning till direktivtexten.

6.5 Information om programvaruuppdateringar m.m.

Utredningens förslag

I 2 kap. 2 § första stycket distansavtalslagen och 22 a § första stycket marknadsföringslagen införs en skyldighet för näringsidkaren att för varor med digitala delar, digitalt innehåll och digitala tjänster informera om den minimitid under vilken tillverkaren eller leverantören tillhandahåller kostnadsfria programvaruuppdateringar, baserat på uppgifter som tillverkaren eller leverantören tillgängliggjort för näringsidkaren.

En definition av begreppet programvaruuppdatering införs i marknadsföringslagen och distansavtalslagen.

¹ Kommissionens delegerade förordning (EU) 2023/1669 av den 16 juni 2023 om komplettering av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2017/1369 vad gäller energimärkning av smarttelefoner och surfplattor.

² Kommissionens delegerade förordning (EU) 2023/2534 av den 13 juli 2023 om komplettering av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2017/1369 vad gäller energimärkning av torktumlare för hushållsbruk och om upphävande av kommissionens delegerade förordning (EU) nr 392/2012.

Genom direktivet om mer konsumentmakt har det i artikel 5.1 ed och 6.1 lc i konsumenträttighetsdirektivet införts bestämmelserna som tar sikte på varor med digitala delar, digitalt innehåll och digitala tjänster. Näringsidkaren ska för dessa varor upplysa om den minimiperiod, antingen uttryckt som en period eller genom hänvisning till ett datum, under vilken, tillverkaren eller leverantören tillhandahåller programvaruuppdateringar, om tillverkaren eller leverantören gör sådan information tillgänglig för näringsidkaren.

Syftet är att stimulera efterfrågan på mer hållbara varor och att sådana varor tillhandahålls.

Genom direktivet om mer konsumentmakt har det också införts definitioner av begreppet programvaruuppdatering i såväl konsumenträttighetsdirektivet som direktivet om otillbörliga affärsmetoder. Definitionerna är inte helt enhetliga. I konsumenträttighetsdirektivet anges att det ska vara fråga om en kostnadsfri programvaruuppdatering, inbegripet en säkerhetsuppdatering som är nödvändig för att säkerställa att varor med digitala delar, digitalt innehåll och digitala tjänster förblir avtalsenliga i enlighet med varudirektivet. I direktivet om otillbörliga affärsmetoder anges att det är fråga om en uppdatering som är nödvändig för att säkerställa att varor med digitala delar, digitalt innehåll och digitala tjänster förblir avtalsenliga, inbegripet en säkerhetsuppdatering eller en funktionalitetsuppdatering.

Bakgrunden till de något olika formuleringarna framstår inte som klar. Utredningen konstaterar dock att ordet programvaruuppdatering även förekommer i bilaga I till direktivet om otillbörliga affärsmetoder, den s.k. svarta listan.

Enligt utredningens bedömning bör en enhetlig definition användas i marknadsföringslagen och distansavtalslagen. För att säkerställa ett korrekt genomförande av direktivet om otillbörliga affärsmetoder bör det i lagarna inte anges att en programvaruuppdatering ska vara kostnadsfri. Detta ord bör i stället anges i de aktuella bestämmelserna som genomför konsumenträttighetsdirektivet. Utredningen bedömer vidare att det i definitionerna bör anges att en programvaruuppdatering inbegriper såväl säkerhetsuppdateringar som funktionalitetsuppdateringar (se om detta även avsnitt 5.2.).

Utredningen föreslår att den nya skyldigheten att ge information införs genom nya punkter i 2 kap. 2 § distansavtalslagen respektive

22 a § marknadsföringslagen. Med anledning av detta behöver följdändringar göras i 2 kap. 3 § andra och tredje stycket distansavtalslagen.

6.6 Särskilda informationskrav vid distansavtal som ingås på en webbplats

Utredningens förslag

Bestämmelsen i 2 kap. 3 § tredje stycket distansavtalslagen om att konsumenten vid avtal som ingås på näringsidkarens webbplats särskilt ska uppmärksammas på viss information begränsas till att gälla avtal som innebär en betalningsförpliktelse för konsumenten.

I bestämmelsen görs ett tillägg om att konsumenten särskilt ska uppmärksammas på information om sådana garantier och liknande utfästelser som innebär att tillverkaren av en vara svarar för hela varans hållbarhet under en längre tid än två år.

Artikel 8.2 i konsumenträttighetsdirektivet är tillämplig vid avtal som ingås elektroniskt och som innebär en betalningsskyldighet för konsumenten. I sådana fall ska näringsidkaren tydligt och väl synligt göra konsumenten uppmärksam på viss information som utgör det huvudsakliga inslaget i avtalet. Det är fråga om varans eller tjänstens huvudsakliga egenskaper, det sammanlagda priset för varan eller tjänsten inklusive tillkommande kostnader, eventuell personanpassning av priset, avtalets löptid, i tillämpliga fall avtalets kortaste giltighetstid samt villkoren för uppsägning av avtalet.

Bestämmelsen innebär att näringsidkaren har ett utökat informationskrav i förhållande till det som följer av artikel 6 i konsumenträttighetsdirektivet. Informationen ska visas omedelbart intill den bekräftelse som krävs för att beställningen ska kunna göras (se skäl 39 i konsumenträttighetsdirektivet).

Genom direktivet om mer konsumentmakt har ett tillägg gjorts i artikel 8.2 i konsumenträttighetsdirektivet som tar sikte på information om sådana garantier från tillverkaren som avses i artikel 6.1 la och som ska lämnas genom en harmoniserad märkning, dvs. garantier som täcker hela varan och med en löptid på mer än två år. Även dessa ska konsumenten alltså särskilt uppmärksammas på.

Artikel 8.2 i konsumenträttighetsdirektivet har genomförts i 2 kap. 3 § tredje stycket distansavtalslagen. Enligt den bestämmelsen ska konsumenten, om avtalet ska ingås på näringsidkarens webbplats, särskilt uppmärksammas på innehållet i den information som ges enligt 2 § första stycket 2–5 och 16–18.

I bestämmelsen behöver det nu göras ett tillägg så att det även omfattar information om sådana garantier från tillverkaren som sägs i direktivet.

I sammanhanget konstaterar utredningen att den svenska lagtexten inte helt överensstämmer med direktivet. Det särskilda informationskravet i distansavtalslagen gäller inte alla distansavtal som ingås elektroniskt utan endast de som träffas på näringsidkarens webbplats. Detta innebär att informationskravet inte gäller vid avtal som ingås på andra typer av onlinegränssnitt, t.ex. genom sms eller en applikation. I samband med genomförandet av konsumenträttighetsdirektivet gjordes bedömningen att artikeln var svår att tillämpa på vissa andra elektroniska avtal, t.ex. en sms-biljett för bussen, och att det fanns skäl att tolka den så att den enbart avser sådana elektroniska avtal som ingås på en näringsidkarens webbplats (se prop. 2013/14:15 s. 45). Det finns i detta sammanhang inte anledning att göra någon annan bedömning.

Den svenska lagtexten skiljer sig dock från direktivet även i ett annat avseende, nämligen på så sätt att den inte endast gäller avtal som innebär en betalningsförpliktelse för konsumenten. Här noterar utredningen att det år 2022 gjordes vissa ändringar i distansavtalslagen i syfte att genomföra direktiv (EU) 2019/2161 om bättre upprätthållande och modernisering av unionens konsumentskyddsregler. Ändringarna innebar att tillämpningsområdet för 2 kap. justerades. För det första kom kapitlet att gälla avtal genom vilket en näringsidkare mot betalning överlåter eller upplåter lös egendom till eller utför en tjänst åt en konsument. För det andra kom kapitlet att gälla avtal genom vilket en näringsidkare i utbyte mot endast konsumentens personuppgifter ska tillhandahålla ett digitalt innehåll på något annat sätt än på ett fysiskt medium eller en digital tjänst åt en konsument. Detta gäller dock inte om personuppgifterna behandlas av näringsidkaren endast för att uppfylla rättsliga krav som gäller för denne eller för att tillhandahålla det digitala innehållet eller den digitala tjänsten (se 2 kap. 1 §).

Det särskilda informationskravet i 2 kap. 3 § tredje stycket vid avtal som ingås på näringsidkarens webbplats gäller i dag även i de fall ett avtal inte innebär en betalningsförpliktelse för konsumenten. Såvitt utredningen kan se är detta inte förenligt med direktivregleringen. Frågan har inte berörts i förarbetena och kan möjligen bero på ett förbiseende (se prop. 2013/14:15 och prop. 2021/22:174). Under alla förhållanden är det lämpligt att bestämmelsen nu ändras så att den begränsas till att gälla avtal som innebär en betalningsförpliktelse för konsumenten. Utredningen föreslår alltså detta.

7 Ändringar i konsumentköplagen

7.1 Inledning

Genom reparationsdirektivet har ändringar gjorts i direktiv 2019/771/EU (varudirektivet). I kapitlet behandlas behovet av lagändringar för att genomföra de nya bestämmelserna i direktivet. Inledningsvis berörs en fråga om reparerbarhet som ett köprättsligt krav på varan (avsnitt 7.2). Därefter behandlas frågor om en förlängd ansvarstid för säljaren (i fortsättningen benämnd näringsidkaren) när en vara repareras som avhjälpande åtgärd och en skyldighet att informera konsumenten om det (avsnitt 7.3 och 7.4). Sedan berörs frågor om näringsidkarens möjlighet att låna ut en ersättningsvara under reparationstiden och att tillhandahålla en rekonditionerad vara vid omleverans (avsnitt 7.5 och 7.6). Avslutningsvis behandlas behovet av sanktioner (7.7).

7.2 Reparerbarhet som köprättsligt krav på en vara

Utredningens förslag

Vid konsumentköp ska en vara ha de egenskaper och andra särdrag i fråga om reparerbarhet som är normalt förekommande för varor av samma slag och som konsumenten med fog kan förutsätta med hänsyn till varans art. Ett tillägg om detta görs i 4 kap. 2 § 3 konsumentköplagen.

7.2.1 Direktivreglering

Enligt artikel 5 i varudirektivet ska säljaren tillhandahålla konsumenten varor som uppfyller de krav som följer av artiklarna 6–8 i direktivet. I artikel 6 regleras avtalade (subjektiva) krav på varan. Utöver de subjektiva kraven ska varan också uppfylla de objektiva krav på avtalsenlighet som regleras i artikel 7. I artikel 7.1 anges genom en punktlista ett antal objektiva krav på varan. Dessa krav ska som utgångspunkt vara uppfyllda oavsett vad avtalet anger. De objektiva krav som uppställs i varudirektivet är i korthet att varan ska lämpa sig för de ändamål för vilka varor av samma typ normalt skulle användas (punkten a). Varan ska vara av den kvalitet och motsvara beskrivningen av ett prov eller en modell som näringsidkaren har gjort tillgänglig för konsumenten innan avtalet ingicks (punkten b). Varan ska levereras tillsammans med sådana tillbehör som konsumenten rimligen kan förvänta sig (punkten c). Dessutom ska varan föreligga i den kvantitet och besitta de egenskaper och andra särdrag, bl.a. i fråga om hållbarhet, funktionalitet, kompatibilitet och säkerhet, som är normala för varor av samma typ och som konsumenten rimligen kan förvänta sig med hänsyn till varornas art och med beaktande av eventuella offentliga uttalanden som gjorts av bland annat näringsidkaren (punkten d).

Genom reparationsdirektivet har artikel 7.1 d i varudirektivet ändrats på så sätt att ordet reparerbarhet har lagts till. En vara ska alltså ha de särdrag i fråga om reparerbarhet som är normala för varor av sammatyp och som konsumenten rimligen kan förvänta sig.

7.2.2 Överväganden

Bestämmelserna i artikel 7.1 i varudirektivet har genomförts i 4 kap. 2 § konsumentköplagen. Där regleras de objektiva kraven för avtalsenlighet. Det är alltså fråga om krav på en vara som gäller oavsett vad parterna avtalat om. Att en vara ska stämma överens med vad parterna avtalat om följer av 4 kap. 1 § konsumentköplagen.

I 4 kap. 2 § konsumentköplagen finns fem punkter med objektiva krav på varan. Varan ska enligt punkten 1 vara ägnad för de ändamål för vilka varor av samma slag i allmänhet används utifrån en genomsnittlig konsuments förutsättningar. Enligt punkten 2 ska varan stämma överens med prov eller modell med avseende på kvalitet och den be-

skrivning som tillgängliggjorts före köpet. Enligt punkten 3 ska varan ha den mängd och de egenskaper och andra särdrag i fråga om hållbarhet, funktionalitet, kompatibilitet, säkerhet och särdrag i övrigt, som är normalt förekommande för varor av samma slag och som konsumenten med fog kan förutsätta med hänsyn till varans art. Enligt punkten 4 ansvarar näringsidkaren för att varan stämmer överens med vad som har angetts i marknadsföring eller annars före köpet i de fall där uppgifterna har lämnats av näringsidkaren, någon i tidigare säljled eller för näringsidkarens räkning. Av punkten 5 framgår att varan ska åtföljas av den förpackning och andra tillbehör samt anvisningar för installation, montering, användning, förvaring och skötsel som konsumenten med fog kan förutsätta.

Det kan diskuteras om inte redan den nuvarande utformningen av 4 kap. 2 § 3 uppfyller direktivets krav. Att en vara visar sig inte vara reparerbar på det sätt som är normalt förekommande för varor av samma slag bör redan i dag kunna utgöra ett objektiva fel på en vara, förutsatt att en konsument med fog kan förutsätta att en vara av den aktuella arten kan repareras. Ett tillägg av ordet reparerbarhet framhåller dock syftet med reparationsdirektivet, dvs. att varor ska repareras till förmån för kassering, och sätter fokus på denna fråga. Genom ett tillägg säkerställs ett korrekt genomförande av direktivet. Utredningen föreslår därför att ordet reparerbarhet läggs till i 4 kap. 2 § 3 efter ordet hållbarhet.

7.3 En förlängd ansvarstid vid fel på varan

Utredningens förslag

Om näringsidkaren avhjälpert ett fel på varan förlängs den tid inom vilken näringsidkaren svarar för fel på varan från tre till fyra år.

7.3.1 Direktivreglering

Enligt varudirektivet ansvarar näringsidkaren för bristande avtalsenlighet som förelåg vid den tidpunkt då varan levererades och som framkommer inom två år från den tidpunkten (artikel 10.1 i varudirektivet). Enligt artikel 10.3 får medlemsstaterna behålla eller införa längre tidsfrister. Av artikel 11 framgår att brister som visar sig

inom ett år från leveransen anses ha förelegat vid den tidpunkten om inte motsatsen bevisas eller en sådan presumtion är oförenlig med varornas karaktär eller den bristande avtalsenlighetens natur. I stället för den ettårsperiod som föreskrivs får medlemsstaterna behålla eller införa en period av två år från och med leverans (artikel 11.2).

Varudirektivet innehåller fyra artiklar om påföljder vid bristande avtalsenlighet. Enligt artikel 13.1 ska konsumenten vid fel ha rätt att få varan återställd till avtalsenligt skick genom reparation eller utbyte, få ett proportionellt prisavdrag eller häva köpeavtalet. De primära påföljderna är reparation och utbyte. Konsumenten har i princip inte rätt till prisavdrag eller hävning utan att näringsidkaren har haft tid och möjlighet till reparation eller utbyte. Förutsättningarna för de olika påföljderna följer av artikel 13.2–13.5. De kompletteras av artikel 14 om reparation eller utbyte av varan, artikel 15 om prisavdrag och artikel 16 om hävning av avtalet.

Enligt artikel 13.2 får konsumenten som utgångspunkt välja mellan avhjälpande och omleverans, såvida inte den av konsumenten valda åtgärden skulle vara omöjlig eller, jämfört med den avhjälpande åtgärden, skulle orsaka säljaren oproportionerliga kostnader. Säljaren får vägra att återställa varan till avtalsenlighet om det inte går att reparera eller byta ut varan eller om det skulle orsaka säljaren oproportionella kostnader (artikel 13.3).

Enligt artikel 14.1 ska reparation eller utbyte utföras kostnadsfritt, inom skälig tid från den tidpunkt då konsumenten har informerat näringsidkaren om den bristande avtalsenligheten och utan väsentlig olägenhet för konsumenten, med beaktande av varans natur och det ändamål för vilket konsumenten behövde varan.

Genom reparationsdirektivet har nya bestämmelser införts i artikel 10 i varudirektivet. Av artikel 10.2 a framgår att om reparation i enlighet med artikel 13.2 äger rum som avhjälpande åtgärd för att återställa varorna till avtalsenlighet ska ansvarsperioden förlängas en gång med tolv månader. Enligt punkten 10.3 får medlemsstaterna ha längre tidsfrister.

I artikel 10.5 a i varudirektivet har även vissa bestämmelser införts som gäller medlemsstater som inte föreskriver fasta tidsfrister för näringsidkarens ansvar eller endast föreskriver en preskriptionsfrist för de avhjälpande åtgärderna. Så är inte fallet i svensk rätt, varför bestämmelsen inte får någon betydelse för svenska förhållanden.

Av skälen till reparationsdirektivet framgår att konsumenter ska ges ett incitament för att välja reparation som avhjälpande åtgärd. I dessa fall bör ansvarstiden förlängas med tolv månader, vilket bör läggas till den återstående ansvarsperioden för varan. Förlängningen ska tillämpas en gång men medlemsstaterna får behålla eller införa längre perioder. Vid förlängning av ansvarsperioden ska näringsidkaren vara ansvarig för all bristande avtalsenlighet som förelåg vid den tidpunkt då varorna levererades och som framkommer under den återstående ansvarsperiod för varan, inbegripet förlängningsperioden (se skäl 40 i direktivet).

7.3.2 Överväganden

I svensk rätt har direktivregleringen om fel på varan och påföljder vid fel på varan genomförts genom bestämmelser i 4 och 5 kap. konsumentköplagen. Enligt 4 kap. 14 § svarar näringsidkaren för fel på varan som har funnits vid avlämnandet och som visar sig inom tre år från denna tidpunkt. Enligt 4 kap. 17 § gäller en omvänd bevisbörda under två år. Fel som visar sig inom två år efter det att varan avlämnades ska anses vara ett fel som näringsidkaren svarar för, om inte näringsidkaren visar något annat eller detta är oförenligt med varans eller felets art. Sverige har alltså gått utöver minimikraven såväl när det gäller näringsidkarens ansvarstid som den tid då omvänd bevisbörda gäller. I förarbetena betonas som skäl för valet av en längre tidsfrist framför allt att det stärker konsumentskyddet. En förlängning av fristen bedömdes vidare kunna styra marknaden mot högre kvalitet och mer hållbara varor (se prop. 2021/22:85 s. 93 f.).

Frågan är hur den nu aktuella ändringen av varudirektivet bör genomföras i svensk rätt. När det gäller ansvarstidens förlängning har medlemsstaterna möjlighet att välja. Enligt direktivet ska ansvarstiden i vart fall förlängas vid ett tillfälle med tolv månader. Medlemsstaterna kan alltså välja mellan att förlänga ansvarstiden med en längre tid än tolv månader. Det skulle t.ex. vara möjligt att förlänga ansvarstiden med 24 månader. Medlemsstaterna kan också välja att förlänga ansvarstiden inte bara vid ett tillfälle utan vid två eller ännu flera tillfällen. Som exempel kan nämnas att varan visar sig vara felaktig och repareras med följd att ansvarstiden förlängs tolv månader. Efter ett sådant avhjälpande visar sig ett nytt fel, för vilket näringsidkaren

ansvar. Om varan även denna gång repareras är det förenligt med reparationsdirektivet att ansvarstiden förlängs ytterligare en gång.

Redan en förlängning av näringsidkarens felansvarstid på det sätt som direktivet minimalt kräver innebär ett starkare konsumentskydd än i dag. För att utsträcka ansvarstiden så att den går utöver det som krävs enligt direktivet – t.ex. genom att ansvarstiden förlängs med två år – talar att det ytterligare skulle stärka konsumentskyddet. Det kan antas att konsumenter i allmänhet ser ett större värde av reparation som felpåföljd om detta leder till en längre ansvarstid än fyra år. En så lång ansvarstid kan ytterligare antas förstärka incitamenten att använda avhjälpande som felpåföljd. Den skulle också kunna påverka näringsidkare att skapa mer hållbara och reparbara varor.

Som har beskrivits valde Sverige vid införandet av konsumentköplagen en längre ansvarstid än den som krävdes enligt direktivet, dvs. en ansvarstid om tre år. Detta innebär att redan genom en förlängning av ansvarstiden om tolv månader, om reparation sker som felpåföljd, kan ansvarstiden uppgå till fyra år, vilket i sammanhanget måste bedömas vara en relativt lång tid.

Mot ett utnyttjande av möjligheterna att utsträcka ansvaret ännu längre talar framför allt att detta skulle innebära ökade kostnader och regelbörda för näringsidkare som säljer varor till konsumenter. Näringsidkare skulle under en ännu längre period behöva avsätta resurser för att kunna avhjälpa fel, vilket bl.a. skulle inkludera hållande av reservdelslager. Näringsidkare skulle även drabbas av att konsumenter begär omleverans, prisavdrag och häver köp under en längre tidsperiod. Längre ansvarstider innebär negativa konsekvenser för företag, vilka kan få sämre konkurrensförutsättningar jämfört med företag i andra medlemsstater som väljer att inte utsträcka ansvaret mer än vad som krävs och även jämfört med företag som är etablerade i tredje länder.

Till detta kommer att det kan ifrågasättas vilken nytta en ännu längre ansvarsperiod än fyra år i praktiken skulle ha ur ett konsumentperspektiv. I samband med att konsumentköplagen infördes framhölls att det är ovanligt att ursprungliga fel visar sig senare än två år efter avlämnandet (se prop. 2021/22:85 s. 87). Enligt utredningens bedömning kan det i många fall antas vara förenat med svårigheter för konsumenter att bevisa att ett fel är ursprungligt när det visar sig efter så lång tid som mer än fyra år.

Utredningens sammantagna bedömning är att Sverige inte bör använda sig av möjligheten att gå längre än direktivregleringen kräver

utan att ansvarstiden bör förlängas en gång med tolv månader. Detta innebär att ansvarsperioden i 4 kap. 14 § första stycket förlängs så att näringsidkaren svarar för fel på varan som har funnits vid avlämnandet och som visar sig inom fyra år från den tidpunkten. Om näringsidkaren har åtagit sig att som ett led i att fullgöra köpet installera varan, gäller ansvaret för fel från när installationen har utförts av näringsidkaren eller av någon annan för dennes räkning. Tidsfristen i 14 § andra stycket för en vara med digitala delar där det digitala innehållet eller den digitala tjänsten tillhandahålls kontinuerligt under en period, förlängs så att näringsidkaren svarar för fel på innehållet eller tjänsten som uppstår eller visar sig under fyra år efter det att varan med digitala delar avlämnades eller den längre tid som avtalet löper.

Bestämmelsen i varudirektivet om en förlängd ansvarsperiod avser situationer där en reparation äger rum enligt artikel 13.2. Av den bestämmelsen framgår att konsumenten under vissa förutsättningar har rätt att välja mellan avhjälpande och omleverans. Formuleringen skulle möjligen kunna tyda på att näringsidkarens ansvarstid endast är avsedd att förlängas om konsumenten väljer avhjälpande som åtgärd, men däremot inte om det är näringsidkaren som tar initiativ till avhjälpandet. En sådan situation kan aktualiseras enligt 5 kap. 4 § konsumentköplagen. Utredningen konstaterar dock att en sådan tolkning av direktivet skulle innebära praktiska tillämpningssvårigheter. Det kan i praktiken vara oklart vem som har tagit initiativet till att ett avhjälpande äger rum. I många fall sker valet av åtgärd i samförstånd mellan näringsidkaren och konsumenten. Med hänsyn till syftet med direktivet, att främja avhjälpande av fel, bör direktivet förstås så att en förlängning av felansvarstiden aktualiseras i alla situationer där ett avhjälpande äger rum, oberoende av vem som har valt åtgärden. Ett genomförande av direktivet med den utgångspunkten bedöms vara förenlig med direktivet och även den mest lämpliga.

Den förlängda ansvarsperioden för näringsidkaren bör regleras i en ny paragraf (4 kap. 14 a §) i anslutning till den gällande 14 §. Bestämmelsen bör formuleras så att den är tillämplig om näringsidkaren avhjälper ett fel på varan. I sådant fall förlängs den tid inom vilken näringsidkaren enligt 14 § första och andra styckena svarar för fel till fyra år från de tidpunkter som anges där. Det blir med denna formulering klart att en förlängning av ansvarstiden endast kan ske en gång.

7.4 Konsumentens rätt till information

Utredningens förslag

Innan näringsidkaren avhjälper ett fel på varan eller gör en omleverans ska näringsidkaren informera konsumenten om rätten att välja mellan dessa åtgärder och om den förlängning av näringsidkarens ansvarsperiod som ett avhjälpande innebär.

Enligt reparationsdirektivet införs en ny bestämmelse i artikel 13.2 a i varudirektivet. Näringsidkaren ska innan avhjälpande åtgärder vidtas informera konsumenten om konsumentens rätt att välja mellan reparation och utbyte samt om den möjliga förlängningen av ansvarsperioden. Syftet är att öka konsumentens medvetenhet om alternativen och fördelen med att välja reparation. Informationskravet ska främja hållbar konsumtion och bidra till en cirkulär ekonomi (se skäl 41 till reparationsdirektivet).

Skyldigheten för näringsidkaren att lämna denna information har inte någon motsvarighet i konsumentköplagen. Det krävs därför en ny bestämmelse om detta. Den bör lämpligen införas i en ny paragraf (5 kap. 4 a §) i anslutning till 4 § som reglerar rätten till avhjälpande eller omleverans. Utredningen föreslår att paragrafen utformas så att näringsidkaren, innan denne vidtar en åtgärd enligt 4 §, ska informera konsumenten om rätten att välja mellan ett avhjälpande och en omleverans och om den förlängning av näringsidkarens ansvarstid som ett avhjälpande innebär enligt 4 kap. 14 a §.

I avsnitt 7.7 redogör utredningen för hur informationsskyldigheten bör sanktioneras.

7.5 Möjligheten att låna ut en ersättningsvara under reparationstiden

Utredningens bedömning

Det finns inte behov av någon bestämmelse i konsumentköplagen om att näringsidkaren får låna ut en ersättningsvara till konsumenten under reparationstiden.

Genom reparationsdirektivet har det i artikel 14.1 i varudirektivet införts en bestämmelse som innebär att näringsidkaren under reparationen, beroende på den relevanta varukategoriens särdrag, särskilt konsumentens behov av att ha sådana varor permanent tillgängliga, kostnadsfritt får tillhandahålla konsumenten en ersättningsvara, inbegripet en rekonditionerad vara, som lån.

Syftet är att näringsidkaren ska bistå konsumenten och ge incitament till reparation. Lånet ska undvika olägenheter för konsumenten. Näringsidkaren ska dock inte ha rätt till någon längre tid för reparation än vad som hade varit fallet om konsumenten inte hade erbjudits en ersättningsvara (se skäl 42 i reparationsdirektivet).

Det skäl som kan tala för att artikeln bör författningsregleras är att näringsidkare i större utsträckning skulle göras medvetna om möjligheten att erbjuda ersättningsvaror under tiden en vara repareras. Vidare skulle det framhålla fördelarna med att välja reparation framför omleverans.

Utredningen konstaterar dock att bestämmelsen enbart ger en möjlighet för näringsidkaren att erbjuda en ersättningsvara under reparationstiden. Bestämmelsen är inte förenad med några skyldigheter för näringsidkaren i förhållande till konsumenten. Det står enligt svensk rätt redan i dag klart att en näringsidkare får låna ut en ersättningsvara till konsumenten under den tid en felaktig vara repareras. Enligt utredningens bedömning finns det inte behov av att klargöra det i konsumentköplagen. Det finns redan i dag incitament för en näringsidkare att erbjuda en ersättningsvara under en reparation. Ett erbjudande om en ersättningsvara kan t.ex. ha betydelse när det gäller näringsidkarens ekonomiska ansvar i förhållande till konsumenten. Brister i en varas avtalsenlighet kan innebära skadeståndsskyldighet för näringsidkaren. Skadeståndet kan bl.a. omfatta ersättning för olika typer av utgifter som konsumenten orsakas på grund

av att varan är felaktig. Om en konsument t.ex. har köpt en bil och den på grund av ett fel inte kan användas, kan det tänkas att konsumenten orsakas kostnader för hyra av en bil eller för att använda andra färdmedel. Ifall en näringsidkare erbjuder en ersättningsvara kan detta begränsa skadan för konsumenten och näringsidkarens skadeståndsskyldighet. Om konsumenten avböjer erbjudandet kan rätten till skadestånd sättas ner (se 8 kap. 1 § konsumentköplagen).

Sammantaget bedömer utredningen att det inte finns behov av att införa en särskild lagregel som ger uttryck för att näringsidkaren får låna ut en ersättningsvara.

7.6 Tillhandahållande av en rekonditionerad vara vid omleverans

Utredningens bedömning

Det finns inte behov av någon lagregel om möjligheten för en näringsidkare att erbjuda konsumenten en rekonditionerad vara vid omleverans.

Genom reparationsdirektivet har det i artikel 14.1 i varudirektivet införts en möjlighet för näringsidkaren att på konsumentens uttryckliga begäran tillhandahålla en rekonditionerad vara för att fullgöra sin skyldighet att vidta omleverans.

I 5 kap. konsumentköplagen finns bestämmelser om omleverans. Begreppet definieras inte i lagen. I förarbetena till den tidigare konsumentköplagen från 1990 år förklaras omleverans avse utbyte av den felaktiga varan mot en annan felfri (prop. 1989/90:89 s. 34). Detta innebär att om konsumenten har köpt en ny vara ska omleverans som regel ske med en ny vara. Att undantag kan gälla om konsumenten samtycker till omleverans genom en rekonditionerad vara står klart redan i dag. Även om konsumentköplagen är tvingande är parterna vid tillämpning av påföljdsbestämmelserna oförhindrade att komma överens om exempelvis hur ett fel i en vara ska avhjälpas. När en rättighet för konsumenten aktualiserats står det konsumenten fritt att ingå en överenskommelse med näringsidkaren som innebär en reglering på annat sätt än enligt konsumentköplagens påföljdsregler.¹

¹ NJA 2021 s. 597 punkt 7 med hänvisning till prop. 1989/90:89 s. 66.

Ifall konsumenten i stället har köpt en rekonditionerad vara bör regleringen i konsumentköplagen förstås så att omleverans som utgångspunkt ska ske med en liknande rekonditionerad vara. För detta krävs inget särskilt samtycke från konsumenten.

Sammantaget bedömer utredningen att det inte finns behov av lagreglering om möjligheten för en näringsidkare att erbjuda konsumenten en rekonditionerad vara vid omleverans.

7.7 Sanktioner

Utredningens förslag

En underlåtenhet att informera konsumenten om rätten att välja mellan ett avhjälpande och en omleverans samt om den möjliga förlängningen av ansvarstiden ska sanktioneras genom marknadsföringslagens påföljdssystem. Informationen ska anses vara väsentlig vid tillämpningen av 10 § tredje stycket marknadsföringslagen.

I kapitlet har behandlats ändringar i varudirektivet. Av artikel 19.1 i varudirektivet framgår att medlemsstaterna ska se till att det finns lämpliga och effektiva medel för att säkerställa efterlevnaden av direktivet. Av artikel 19.2 framgår att medlen ska omfatta bestämmelser varigenom ett eller flera av vissa angivna typer av organ enligt nationell rätt får väcka talan inför domstol eller behöriga förvaltningsmyndigheter för att se till att de bestämmelser som genomför direktivet tillämpas.

I enlighet med detta konstaterar utredningen att det bör finnas en sanktion kopplad till den föreslagna bestämmelsen i 5 kap. 4 a § konsumentköplagen om en skyldighet för näringsidkaren att informera om möjligheten att välja mellan avhjälpande och omleverans och möjligheten till förlängning av ansvarstiden vid ett avhjälpande. Det finns inget i direktivet som talar för att det behöver vara fråga om en civilrättslig sanktion, t.ex. i form av en skadeståndsskyldighet för näringsidkaren. Enligt utredningens bedömning skulle en skadeståndsskyldighet inte vara särskilt effektiv som sanktion. En enskild konsument kan i många fall antas ha svårt att bevisa att konsumenten orsakats en skada på grund av att han eller hon inte informerats av de aktuella lagreglerna.

Det bedöms i stället som den mest lämpliga lösningen att knyta en marknadsrättslig sanktion till den nya bestämmelsen. En sådan typ av sanktion förekommer visserligen inte i övrigt när det gäller reglerna i konsumentköplagen men ter sig väl motiverad i detta fall. Detta kan åstadkommas genom att den aktuella informationen ska anses vara väsentlig vid tillämpningen av 10 § tredje stycket marknadsföringslagen. Begreppet marknadsföring är vidsträckt och omfattar även näringsidkarens åtgärder och beteende efter ett köp såsom vid reklamationshantering (se prop. 2007/08:115 s. 140). Om en näringsidkare inte lämnar informationen kan det då bli fråga om ett vilseledande utelämnande. För att ett sådant vilseledande ska vara otillbörligt krävs också att det påverkar eller sannolikt påverkar mottagarens förmåga att fatta ett välgrundat affärsbeslut (se 8 § marknadsföringslagen). En näringsidkare som underlåter att iaktta informations-skyldigheten kan bl.a. åläggas vid vite att lämna informationen (se 24 § marknadsföringslagen). Talan om detta kan föras av Konsumentombudsmannen vid Patent- och marknadsdomstolen.

När det gäller övriga förslag gör utredningen följande bedömning. När varudirektivet genomfördes konstaterades att det svenska regelverket uppfyllde kraven på sanktioner. I förarbetena till konsumentköplagen framhölls att tvister i anledning av köp kan prövas av allmän domstol. Vidare kan en konsument biträdas av Konsumentombudsmannen (se lagen [2011:1211] om Konsumentombudsmannens medverkan i vissa tvister). Konsumentombudsmannen och en ideell förening som tillvaratar konsumentintressen kan väcka en offentlig grupptalan. En konsument kan vidare vända sig till Allmänna reklationsnämnden (prop. 2021/22:85 s. 224–226).

Utredningen ansluter sig till dessa överväganden och konstaterar att de lagändringar som sker i konsumentköplagen i övrigt inte kräver några lagstiftningsåtgärder.

8 Ett europeiskt formulär för reparationsinformation

8.1 Inledning

I reparationsdirektivet finns bestämmelser om ett europeiskt formulär för reparationsinformation. Formuläret, som finns i bilaga I till direktivet, kan användas av en reparatör vid ingående av avtal om en reparationstjänst med en konsument.

I avsnitt 8.2 beskrivs direktivregleringen översiktligt. I avsnitt 8.3 redovisas utredningens överväganden om hur regleringen bör genomföras. I avsnitt 8.4 behandlas frågor om förutsättningarna för att använda reparationsformuläret och i avsnitt 8.5 berörs frågor om kostnader vid användande av formuläret. Avsnitt 8.6 handlar om näringsidkarens avtalsrättsliga bundenhet. För det fall näringsidkaren använder sig av formuläret är vissa informationskrav i andra lagar uppfyllda. Detta behandlas i avsnitt 8.7. Avslutningsvis behandlas i avsnitt 8.8 frågor som rör efterlevandeåtgärder.

8.2 Direktivregleringen

I artikel 4 i reparationsdirektivet finns bestämmelser som möjliggör att reparatörer i förhållande till konsumenter får använda ett europeiskt formulär för reparationsinformation inför det att ett avtal om reparation ingås. Formuläret är frivilligt att använda. Om näringsidkaren använder formuläret gäller vissa villkor till förmån för konsumenten. En konsument som vänder sig till en reparatör ska kunna tillhandahållas formuläret inför ett eventuellt avtal om en reparations-tjänst.

Enligt artikel 4.1 i direktivet får reparatörer ge konsumenter det europeiska formulär för reparationsinformation som anges i bilaga I till

reparationsdirektivet. Det ska tillhandahållas inom skäligen tid från konsumentens begäran, på ett varaktigt medium och innan konsumenten blir bunden av ett avtal. Formuläret ska tillhandahållas kostnadsfritt. Konsumenten kan dock under vissa förutsättningar behöva betala för en diagnostiktjänst. Detta gäller om en undersökning behövs för att identifiera felets art och typen av reparation och för att uppskatta reparationspriset. I sådana fall får näringsidkaren begära att konsumenten betalar de nödvändiga kostnaderna för diagnostiktjänsten (se artikel 4.2 och 4.3).

I artikel 4.4 anges vad som ska framgå av reparationsformuläret, bl.a. uppgifter om reparatören, vilken vara som ska repareras, felets natur och typ av reparation som föreslås, tidsåtgång samt priset eller beräkningsgrund för priset. Dessa uppgifter finns med i formuläret. Reparationsformulärets utformning framgår av bilaga I till reparationsdirektivet.

I artikel 4.5 finns bestämmelser om innebörden av att reparatören har tillhandahållit konsumenten ett formulär. Reparatören får då inte ändra reparationsvillkoren under 30 dagar. Parterna kan enas om längre giltighetstid. Accepterar konsumenten villkoren under giltighetstiden är reparatören skyldig att utföra reparationstjänsten på angivna villkor.

Om formuläret används innebär detta att vissa skyldigheter enligt bl.a. konsumenträttsdirektivet och marknadsrättsdirektivet ska anses uppfyllda. Detta klargörs i artikel 4.6.

Syftet med bestämmelserna är att konsumenterna ska ha goda förutsättningar att jämföra olika reparatörers erbjudanden och vara väl-informerade vid valet av reparatör. Reparatörer ska på frivillig basis kunna använda reparationsformuläret. I formuläret ska information ges om sådant som kan påverka konsumentens beslut om att låta reparera varan, bl.a. näringsidkarens bedömning om felets natur, priset och den tid inom vilken reparatören åtar sig att slutföra reparationen. Om reparatören erbjuder ytterligare tjänster, som t.ex. transport, ska kostnaderna för dessa tjänster anges (se skäl 10 i direktivet). Formuläret ska t.ex. kunna användas när konsumenterna begär in anbud från företag som är anslutna till den europeiska onlineplattformen för reparation (se skäl 33 i direktivet).

8.3 Nya bestämmelser i konsumenttjänstlagen

Utredningens förslag

Direktivets bestämmelser om det europeiska formuläret för reparationsinformation bör genomföras i konsumenttjänstlagen.

Reparationsformuläret gör det möjligt för en näringsidkare att lämna ett erbjudande till en konsument om utförande av en tjänst varvid vissa uppgifter om tjänsten specificeras, bl.a. uppdragets art, priset eller beräkningsgrunden för priset och tiden för att slutföra tjänsten. Erbjudandet är bindande för näringsidkaren under 30 dagar.

Direktivregleringen i denna del saknar direkt motsvarighet i svensk lag. Det är i praktiken fråga om ett skriftligt anbud som näringsidkaren lämnar till en konsument. Generella bestämmelser om ingående av avtal finns i lagen (1915:218) om avtal och andra rättshandlingar på förmögenhetsrättens område (avtalslagen). Enligt 1 § avtalslagen är den som har lämnat ett anbud bunden av detta. Anbudsgivaren kan enligt 2 § avtalslagen ange en frist inom vilket ett anbud ska accepteras. I 3 § finns bestämmelser om s.k. legal acceptfrist. De ger uttryck för att ett skriftligt anbud, om parterna inte kommit överens om annat, ska antas inom den tid som skäligen kan beräknas åtgå. Tiden är beroende av omständigheterna i det enskilda fallet, varvid bland annat ska beaktas avtalets beskaffenhet och att näringsidkare i allmänhet behöver mindre betänketid än konsumenter (se rättsfallet NJA 2004 s. 862).

Av betydelse i sammanhanget är även bestämmelserna i konsumenttjänstlagen (1985:716). När en konsument beställer en reparation av en vara av en näringsidkare omfattas avtalet i regel av den lagen. I konsumenttjänstlagen regleras bl.a. hur tjänsten ska utföras. Näringsidkaren ska utföra tjänsten fackmässigt. I de fall parterna inte avtalat om priset ska konsumenten betala vad som är skäligt med hänsyn till tjänstens art, omfattning och utförande, gängse pris eller prisberäkningssätt för motsvarande tjänster vid avtalstillfället samt omständigheterna i övrigt. Har en ungefärlig prisuppgift lämnats får den normalt inte överskridas med mer än 15 procent om parterna inte avtalat om annat (se 36 §).

För att genomföra direktivregleringen behöver ett antal frågor regleras i lag. Det behövs bestämmelser om hur och när reparations-

formuläret får ges. Det behöver också regleras under vilka förutsättningar näringsidkaren får kräva ersättning av konsumenten. Dessutom behövs bestämmelser om den civilrättsliga verkan som formuläret har mellan parterna.

Eftersom det i grunden handlar om hur ett avtal ingås, bl.a. med en legal acceptfrist om 30 dagar, skulle det kunna övervägas om direktivet i denna del bör genomföras i avtalslagen. Mot detta talar dock att frågorna är begränsade till att gälla vissa specifika avtal om utförande av tjänster mellan näringsidkare och konsumenter. Med hänsyn till att det just är fråga om sådana avtal som omfattas av konsumenttjänstlagen är det enligt utredningens bedömning lämpligast att regleringen införs i konsumenttjänstlagen. Utredningen föreslår att bestämmelserna införs sist i konsumenttjänstlagen under en ny rubrik ”Det europeiska formuläret för reparationsinformation”.

8.4 Förutsättningarna för att använda formuläret

Utredningens förslag

I en ny paragraf (62 §) i konsumenttjänstlagen anges att en näringsidkare som utför reparationer av lösa saker får ge konsumenter det europeiska formulär för reparationsinformation som avses i bilaga I till reparationsdirektivet.

Formuläret ska ges i en handling eller i någon annan läsbar och varaktig form som är tillgänglig för konsumenten. Formuläret ska ges inom skälig tid från den tidpunkt då konsumenten begär det och innan konsumenten blir bunden av ett avtal om utförande av reparationstjänsten.

Utredningens bedömning

Det saknas behov av att i konsumenttjänstlagen definiera orden reparatör, reparation, vara och varaktigt medium.

Av reparationsdirektivet framgår att det är frivilligt att använda det europeiska formuläret för reparationsinformation. Om en näringsidkare använder formuläret ska det utformas på det sätt som framgår av bilaga I till reparationsdirektivet. Det ska bl.a. innehålla in-

formation om reparatörens identitet, adress- och kontaktuppgifter, uppgifter om den vara som ska repareras och vilken åtgärd som föreslås, priset eller beräkningsgrunden för priset samt tidsåtgång (se artikel 4.4 och bilagan till direktivet).

Om konsumenten begär det europeiska formuläret för reparationsinformation ska det tillhandahållas på ett varaktigt medium och inom skälig tid från den tidpunkt då begäran gjordes och innan konsumenten blir bunden av ett avtal om tillhandahållande av reparationstjänsten (artikel 4.1 i direktivet). Utredningen föreslår att dessa bestämmelser genomförs i en ny paragraf i konsumenttjänstlagen (62 §). När det gäller utformningen av lagtexten gör utredningen följande överväganden.

Av artikel 1.1 framgår att reparationsdirektivet gäller reparation av varor. Detta måste innebära att reglerna om det europeiska formuläret för reparationsinformation ska tillämpas i dessa fall, dvs. när det gäller avtal med en konsument om reparation av en vara. Enligt direktivet ska den som får förse konsumenten med formuläret vara reparatör. I artikel 2 i reparationsdirektivet definieras reparatör som en fysisk eller juridisk person som, i anknytning till den personens närings- eller yrkesverksamhet, tillhandahåller reparationstjänster, inbegripet tillverkare och säljare som tillhandahåller reparationstjänster och leverantörer av reparationstjänster, oavsett om de är oberoende eller knutna till sådana tillverkare eller säljare. När det gäller ordet reparation hänvisas till en definition i artikel 2.20 i ekodesignförordningen. Reparation definieras där som en eller flera åtgärder som vidtas för att återföra en defekt produkt eller avfall till ett skick där produkten eller avfallet uppfyller sitt avsedda syfte.

Varken ordet reparatör eller reparation förekommer i dag i konsumenttjänstlagen. Där används i stället det mer generella begreppet näringsidkare, som bl.a. omfattar reparatörer i den mening som sägs i direktivet. Lagen gäller avtal om tjänster som näringsidkare utför åt konsumenter i fall då tjänsten avser bl.a. arbete på lösa saker. Ordet vara förekommer inte i lagen.

Det står klart att ordet vara har samma innebörd som lös sak (se definitionen i artikel 2 i reparationsdirektivet som hänvisar till varudirektivet, se även t.ex. 1 kap. 2 § konsumentköplagen). Eftersom begreppet lös sak används generellt i konsumenttjänstlagen är det lämpligt att det används även när det gäller de här föreslagna nya

bestämmelserna. Det finns därför inte behov av att definiera ordet vara i lagen.

Enligt utredningens bedömning bör tillämpningsområdet för de nya bestämmelserna om det europeiska formuläret uttryckas så att en näringsidkare som utför reparationer av lösa saker får ge konsumenter formuläret. En sådan utformning ligger i linje med definitionen av reparatör i direktivet. Det som i definitionen sägs om att näringsidkaren kan vara tillverkare, säljare som tillhandahåller reparationstjänster eller leverantör av sådana tjänster behöver enligt utredningens bedömning inte särskilt anges i lagen. Detta står klart även utan ett särskilt omnämnande. Med den föreslagna utformningen av lagtexten finns det inte behov av att definiera ordet reparatör i lagen. Enligt utredningens bedömning står det i en svensk kontext klart vad som avses med en reparation. Det finns därför inte heller behov av att definiera det ordet i konsumenttjänstlagen.

Det bör av lagtexten framgå hur formuläret ska ges. På samma sätt som i andra lagar på det konsumenträttsliga området bör begreppet varaktigt medium undvikas i lagtexten (jfr prop. 2021:22:85 s. 52). I stället bör bestämmelsen formuleras så det att förklaras vad som menas, dvs. att formuläret ska ges i en handling eller i någon annan läsbar och varaktig form som är tillgänglig för konsumenten (jfr t.ex. 9 kap. 20 § konsumentköplagen, 6 b, 8 och 9 a §§ konsumentkreditlagen samt 2 kap. 4 § distansavtalagen). Någon särskild definition av varaktigt medium behöver därför inte införas i konsumenttjänstlagen.

Det bör i lagtexten anges att formuläret ska ges inom skälig tid från den tidpunkt då konsumenten begärde det och innan konsumenten blir bunden av ett avtal om utförande av reparationstjänsten. Redan av allmänna avtalsrättsliga principer följer att en avtalspart inte blir bunden av villkor som införs efter det att ett avtal har ingåtts. Att detta tydliggörs i bestämmelsen kan dock vara en fördel ur konsumentskyddssynpunkt. I syfte att inskräpa betydelsen av detta och att säkerställa ett korrekt genomförande av direktivet föreslår utredningen att det anges i lagtexten att formuläret ska ges innan konsumenten blir bunden av avtalet.

8.5 Kostnader vid användande av formuläret

Utredningens förslag

Av en ny paragraf (63 §) i konsumenttjänstlagen ska framgå att det europeiska formuläret för reparationsinformation ska tillhandahållas utan kostnad för konsumenten. Det ska vidare framgå att näringsidkaren, om en undersökning behövs för att identifiera felets art och uppskatta priset för tjänsten, får begära att konsumenten betalar kostnaden för undersökningen. Näringsidkaren ska före undersökningen informera konsumenten om kostnaden. Konsumenten är annars inte skyldig att ersätta den.

Enligt artikel 4.2 i reparationsdirektivet ska det vara kostnadsfritt för konsumenten att begära det europeiska formuläret för reparationsinformation. Det finns dock situationer där reparatören behöver inspektera varan för att identifiera felets natur eller typen av reparation innan ett anbud kan ges (i direktivet kallat diagnostiktjänst). Det kan vara en fysisk undersökning eller en undersökning på distans, t.ex. genom att titta på bilder som konsumenten skickar till näringsidkaren. Reparatören ska då enligt artikel 4.3 ha rätt att begära att konsumenten betalar kostnaderna för undersökningen.

Bestämmelsen kommenteras i skäl 12 i direktivet. Det framgår att näringsidkaren ska informera konsumenten om kostnaderna för undersökningen innan konsumenten begär undersökningen (diagnostiktjänsten) och innan det europeiska formuläret för reparationsinformation tillhandahålls. Tanken är att konsumenten ska kunna avstå från att begära diagnostiktjänsten om han eller hon t.ex. anser att kostnaderna är för höga. Näringsidkaren har alltså rätt att ta ut en kostnad för undersökningen endast om näringsidkaren på förhand har informerat konsumenten om kostnaden.

Bestämmelserna i direktivet bör komma till uttryck i en ny paragraf i konsumenttjänstlagen, lämpligen 63 §. När det gäller utformningen av lagtexten bedömer utredningen att ordet undersökning bör användas i stället för diagnostiktjänst. Det finns inte behov av att i lagtexten särskilt ange att det kan vara en fysisk undersökning eller en undersökning på distans. För att det vid tillämpningen inte ska råda någon oklarhet om innebörden av bestämmelsen finns det anledning att i lagtexten ange att näringsidkaren ska informera kon-

sumenten om kostnaden för undersökningen före undersökningen och att konsumenten annars inte är skyldig att ersätta den.

8.6 Näringsidkarens avtalsrättsliga bundenhet

Utredningens förslag

Enligt en ny paragraf (64 §) i konsumenttjänstlagen ska näringsidkaren inte få ändra villkoren i det europeiska formuläret under en period om 30 dagar från den dag då formuläret lämnades till konsumenten. Näringsidkaren och konsumenten får dock komma överens om en längre giltighetstid. Om konsumenten inom giltighetstiden godtar villkoren i formuläret ska näringsidkaren vara skyldig att utföra tjänsten på dessa villkor.

I artikel 4.5 i reparationsdirektivet finns en bestämmelse som innebär att reparatören inte får ändra de reparationsvillkor som anges i det europeiska formuläret för reparationsinformation under en period av 30 kalenderdagar från den dag då formuläret lämnades till konsumenten. Reparatören och konsumenten får komma överens om en längre giltighetstid. Om konsumenten inom giltighetstiden godtar de villkor som anges i formuläret ska reparatören vara skyldig att utföra tjänsten på dessa villkor.

Tanken är att konsumenten ska få möjlighet att begära formulär från olika reparatörer och jämföra deras erbjudanden. Om ett avtal om tillhandahållande av en tjänst ingås med användande av formuläret blir informationen i formuläret om bl.a. villkor för reparationen och priset en del av avtalet. På så sätt klargörs reparatörens skyldigheter enligt avtalet (se skäl 13 i direktivet).

Bestämmelser om den rättsliga verkan av formuläret behöver införas i konsumenttjänstlagen i anslutning till de övriga bestämmelserna om det europeiska formuläret, lämpligen i en ny 64 §. Bestämmelserna bör i huvudsak formuleras på samma sätt som i direktivet. Det bör framgå att näringsidkaren inte får ändra villkoren i formuläret under en period om 30 dagar från den dag då formuläret lämnades till konsumenten. Att det är fråga om kalenderdagar behöver inte särskilt anges i lagtexten. Av lagtexten bör framgå att parterna har möjlighet att komma överens om en längre giltighetstid. Vidare

bör det anges att näringsidkaren, om konsumenten inom giltighetstiden godtar villkoren i formuläret, är skyldig att utföra tjänsten på dessa villkor. Detta följer i och för sig redan av allmänna avtalsrättsliga principer. Frågan om näringsidkarens prestationsskyldighet är dock särskilt reglerad i direktivbestämmelsen. Enligt utredningens bedömning bör detta av tydlighetsskäl även komma till uttryck i lagtexten.

8.7 Uppfyllande av vissa informationskrav i andra lagar

Utredningens bedömning

Att en näringsidkare som använder sig av det europeiska formuläret för reparationsinformation uppfyller vissa informationskrav i andra lagar behöver inte anges i konsumenttjänstlagen.

Av artikel 4.6 i reparationsdirektivet framgår att en reparatör som tillhandahåller en konsument ett fullständigt och korrekt europeiskt formulär för reparationsinformation har uppfyllt vissa krav i andra direktiv. Det gäller konsumenträttighetsdirektivet, tjänstedirektivet och direktivet om elektronisk handel. De informationskrav som näringsidkaren uppfyller genom att använda formuläret enligt reparationsdirektivet är:

1. Informationskraven avseende reparationstjänstens huvudsakliga egenskaper enligt artiklarna 5.1 a och 6.1 a i konsumenträttighetsdirektivet och artikel 22.1 j i tjänstedirektivet.
2. Informationskraven avseende reparatörens identitet och kontaktuppgifter enligt artiklarna 5.1 b och 6.1 b och c i konsumenträttighetsdirektivet, artikel 22.1 a i tjänstedirektivet och artikel 5.1 a, b och c i direktivet om elektronisk handel.
3. Informationskraven avseende priset enligt artiklarna 5.1 c och artikel 6.1 e i konsumenträttighetsdirektivet och artikel 22.1 i) och 22.3 a i tjänstedirektivet.

4. Informationskraven avseende arrangemangen för utförandet av och den tid som krävs för att utföra reparationstjänsten enligt artiklarna 5.1 d och 6.1 g i konsumenträttighetsdirektivet.

De direktiv som artikel 4.6 i reparationsdirektivet hänvisar till är genomförda i svensk rätt. De aktuella bestämmelserna i konsumenträttighetsdirektivet är genomförda genom 2 kap. 2 § distansavtalslagen och 22 a § marknadsföringslagen. Artikel 22 i tjänstedirektivet är genomfört genom 16 och 17 §§ lagen (2009:1079) om tjänster på den inre marknaden. Artikel 5.1 i direktivet om elektronisk handel är genomfört genom 8 § lagen (2002:562) om elektronisk handel och andra informationssamhällets tjänster. Av de nämnda bestämmelserna lag framgår att en näringsidkare är skyldig att ge viss information innan ett avtal ingås. Informationskraven är dock mer omfattande än de som anges genom det europeiska formuläret för reparationsinformation.

Det kan övervägas om det bör finnas en motsvarande bestämmelse i konsumenttjänstlagen, i anslutning till de övriga bestämmelserna om det europeiska formuläret för reparationsinformation. En sådan bestämmelse skulle tydliggöra vilka informationskrav som en näringsidkare som använder sig av formuläret har uppfyllt i annan lagstiftning. Utredningen konstaterar dock att de krav som en näringsidkare uppfyller genom användande av formuläret för reparationsinformation inte fullt ut motsvarar kraven i de nämnda andra lagarna. Dessutom skulle en särskild lagbestämmelse om detta endast vara av informativ karaktär. En näringsidkare som använder formuläret kommer att uppfylla informationskraven även om en särskild lagbestämmelse om detta saknas. Utredningen bedömer därför att det saknas behov av en lagreglering i denna del. Det skulle i praktiken inte underlätta, utan snarast försvåra, för näringsidkare att få en överblick över den redan komplicerade och delvis överlappande regleringen på området.

8.8 Efterlevandeåtgärder

Utredningens bedömning

Det finns lämpliga och effektiva medel för att säkerställa att bestämmelserna följs. Någon ytterligare reglering behöver inte införas för att säkerställa EU-direktivets genomförande i svensk rätt.

Enligt artikel 15 i reparationsdirektivet ska medlemsstaterna fastställa regler om sanktioner för överträdelse av nationella bestämmelser som har antagits enligt bl.a. artikel 4 och vidta alla nödvändiga åtgärder för att säkerställa att de tillämpas. Sanktionerna ska vara effektiva, proportionella och avskräckande.

Enligt artikel 11 i direktivet ska medlemsstaterna säkerställa att det finns lämpliga och effektiva medel för att säkerställa efterlevnaden av direktivet. Medlen ska omfatta bestämmelser som möjliggör för ett eller flera av vissa angivna typer av organ att vidta åtgärder enligt nationell rätt vid medlemsstaternas domstolar eller behöriga förvaltningsmyndigheter för att säkerställa att de bestämmelser som genomför direktivet tillämpas. De organ som avses är offentliga organ och deras företrädare, konsumentorganisationer och yrkessammanslutningar.

Det europeiska formuläret för reparationsinformation är frivilligt att använda för parterna. Sanktioner är endast aktuella i de fall formuläret använts. Innebörden av att formuläret används är att reparatören har lämnat ett civilrättsligt bindande anbud och är skyldig att utföra reparationstjänsten på de villkor som framgår av formuläret. Om företaget inte skulle stå fast vid anbudet följer det av allmänna civilrättsliga principer att konsumenten har rätt till ersättning för den skada som han eller hon därigenom kan ha orsakats (se Grönfors m.fl., Avtalslagen, En kommentar, JUNO, kommentaren till 1 § avtalslagen). Om konsumenten accepterar anbudet (villkoren i formuläret) har ett avtal ingåtts. För det fall företaget inte skulle fullgöra sina förpliktelser enligt avtalet genom dröjsmål eller fel i tjänsten följer det av bestämmelserna i konsumenttjänstlagen att konsumenten kan ha rätt till olika typer av civilrättsliga påföljder. Konsumenten kan kräva att företaget fullgör sina förpliktelser, avhjälpande av fel, prisavdrag och hävning. Konsumenten får dessutom kräva skadestånd av företaget (se 16 och 25 §§ konsumenttjänstlagen).

Tvister gällande konsumenttjänster av den aktuella typen kan prövas i allmän domstol. Konsumentombudsmannen kommer att ha möjlighet att biträda en konsument i en domstolsprocess om tvisten är av betydelse för rättstillämpningen eller om det annars finns ett allmänt konsumentintresse av att tvisten prövas (se lagen [2011:1211], om Konsumentombudsmannens medverkan i vissa tvister). Konsumentombudsmannen får också väcka en offentlig grupptalan enligt 6 § lagen (2002:599) om grupprättegång som företrädare för en grupp konsumenter (se 5 § 2 förordningen [2009:607] med instruktion för Konsumentverket). Vidare får en talan enligt 5 § lagen om grupprättegång väckas av en ideell förening som i enlighet med sina stadgar tillvaratar konsumentintressen i tvister mellan konsumenter och en näringsidkare om någon vara eller tjänst.

Reparationsdirektivet läggs nu till i den lista av rättsakter som omfattas av direktivet om grupptalan för att skydda konsumenters kollektiva intressen (se artikel 17 i reparationsdirektivet och avsnitt 11.4). Detta innebär bl.a. att godkända enheter med stöd av direktivet kan föra talan i nationell domstol (se 19 och 22 §§ lagen [2023:730] om grupptalan till skydd för konsumenters kollektiva intressen).

Konsumentverket har i uppgift att säkerställa efterlevnaden av sådana regler som myndigheten har tillsyn över, bl.a. som behörig myndighet enligt Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2017/2394 av den 1 december 2017 om samarbete mellan de nationella myndigheter som har tillsynsansvar för konsumentskyddslagstiftningen och om upphävande av förordning (EG) 2006/2004, (se 3 § 7 förordningen med instruktion för Konsumentverket). Enligt artikel 18 i reparationsdirektivet läggs direktivet till i bilagan till förordningen, vilket innebär att tillsynsbefogenheter som följer av förordningen kommer att vara tillämpliga vid överträdelser av direktivet.

Vid sidan av prövning i allmän domstol kan en konsument vända sig till Allmänna reklamationsnämnden. Nämnden är en statlig myndighet var huvuduppgift är att på ett opartiskt sätt pröva tvister mellan konsumenter och näringsidkare som bl.a. härrör från ett avtal om köp av en vara eller tjänst. Nämndens beslut är en rekommendation om hur tvisten bör lösas.

Sammantaget gör utredningen bedömningen att den svenska regleringen är tillräcklig för att leva upp till kraven i artiklarna 11 och 15 i reparationsdirektivet och att några författningsändringar därför inte krävs.

9 En ny lag om reparation av konsumenters varor

9.1 Inledning

I reparationsdirektivet finns bestämmelser om att medlemsstaterna ska säkerställa att konsumenter kan få vissa typer av varor reparerade av tillverkaren. Vidare finns en bestämmelse om att tillverkaren ska ge konsumenter information om reparationstjänsterna.

I kapitlet redogör utredningen för sina förslag när det gäller genomförandet av direktivet i denna del. I avsnitt 9.2 redogörs för direktivregleringen. Därefter följer utredningens bedömningar när det gäller införandet av en ny lag och behovet av definitioner i lagen (avsnitt 9.3 och 9.4). Sedan behandlas konsumentens rätt till reparation av en vara och förbud mot avvikande avtalsvillkor (avsnitt 9.5–9.7). Efter detta berörs frågor om tillverkarens skyldighet att ge information till konsumenter och ansvaret för representanter, importörer och distributörer (avsnitt 9.8 och 9.9). Därefter redogörs för utredningens bedömningar i fråga om en skyldighet för tillverkare att tillhandahålla reservdelar och verktyg till ett skäligt pris och ett förbud mot avtalsvillkor och tekniker som hindrar reparation (avsnitt 9.10 och 9.11). Slutligen berörs frågor om åtgärder för efterlevande av bestämmelserna i direktivet (avsnitt 9.12).

9.2 Direktivregleringen

Enligt artikel 5 i reparationsdirektivet ska medlemsstaterna säkerställa att tillverkare på konsumentens begäran ska reparera varor för vilka och den utsträckning krav på reparerbarhet föreskrivs i de unionsrättsakter som förtecknas i bilaga II till direktivet. Av artikeln framgår bl.a. att reparation ska ske gratis eller mot skälig ersättning och

inom skälig tid. Tillverkare ska ge information om vägledande priser för typiska reparationer. Tillverkare som tillhandahåller reservdelar och verktyg för de varor som omfattas ska tillhandahålla dessa till skäligt pris. Tillverkare får inte använda avtalsvillkor och tekniker som förhindrar reparation om det inte är motiverat av legitima och objektiva skäl. För det fall tillverkaren är etablerad utanför unionen finns bestämmelser om att vissa andra aktörer (auktoriserade representanter, importörer och distributörer) ansvarar för tillverkarens skyldigheter.

Enligt artikel 6 är i första hand tillverkaren skyldig att tillhandahålla information om reparationstjänsterna.

Syftet med regleringen är att motverka att varor som inte längre omfattas av säljarens köprättsliga ansvar kasseras trots att det är möjligt att reparera dem. Konsumenter ska uppmuntras att låta reparera sina varor i sådana fall. Bestämmelserna är inte direkt kopplade till säljarens felansvar utan omfattar alla typer av brister i varan som uppkommer eller visar sig efter ett köp.

I bilaga II till direktivet finns en förteckning över de varor som omfattas av reparationskravet och övriga skyldigheter i artikel 5 och 6. Det är bland annat tvättmaskiner, diskmaskiner för hushållsbruk, kyl-/frysprodukter, dammsugare, mobiltelefoner, surfplattor och batterier för lätta transportmedel. Gemensamt för de aktuella typerna av varor är att de omfattas av unionsakter om krav på reparerbarhet. Med detta avses krav enligt de unionsrättsakter som förtecknas i bilaga II, vilka gör det möjligt att reparera en vara. Det är fråga om krav som rör förutsättningar för enkel demontering och krav som gäller tillgång till reservdelar, reparationsrelaterad information och verktyg.

De varor som omfattas av reparationsskyldigheten är med ett undantag produkter antagna under Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/125/EG av den 21 oktober 2009 om upprättande av en ram för att fastställa krav på ekodesign för energirelaterade produkter, det s.k. ekodesigndirektivet (se närmare om detta i avsnitt 3.2.4). Ekodesigndirektivet ger ramar för hur krav ska tas fram och vad som kan regleras. De specifika kraven på produktnivå beslutas av kommissionen i produktförordningar. Den enda vara i bilaga II som inte är antagen under ekodesigndirektivet är ”batterier för lätta transportmedel” som regleras genom Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2023/1542 av den 12 juli 2023 om batterier och förbrukade batterier (batteriförordningen). Av artikel 11 i batteriförordningen

följer krav bl.a. på att dessa batterier lätt ska kunna avlägsnas och ersättas under produktens livslängd, att det ska kunna ske av slutanvändaren utan specialverktyg och att det ska finnas bruksanvisningar.

Avsikten är att typen av varor i bilaga II till reparationsdirektivet ska utökas efter hand. Det kan antas att merparten av varor som kommer att tillföras är sådana antagna under ekodesigndirektivet eller som kommer antas under den nya ekodesignförordningen (se angående den avsnitt 3.2.5. Sedan reparationsdirektivet antagits har kommissionen presenterat ett utkast till rättsakt som innebär att rumsvärmare ska tillföras bilaga II.¹

9.3 En ny lag om reparation av konsumenters varor

Utredningens förslag

En ny lag införs om reparation av konsumenters varor. Lagen ska gälla varor som omfattas av de unionsrättsakter om krav på reparbarhet som anges i bilaga II till reparationsdirektivet.

Det saknas i dag bestämmelser i svensk lag om det som regleras i artikel 5 och 6 i reparationsdirektivet. Nya regler om detta behövs alltså. Frågan är hur genomförandet ska ske.

Skyldigheten för tillverkaren att reparera varor på begäran av en konsument är av civilrättslig karaktär. Med hänsyn till detta och då reparationsskyldigheten är avsedd att komplettera säljarens köprättsliga ansvar för varor skulle det kunna övervägas att införa de bestämmelser som behövs i konsumentköplagen. Ett alternativ skulle kunna vara konsumenttjänstlagen som är tillämplig gällande avtal om tjänster som näringsidkare utför åt konsumenter då tjänsten avser arbete på lösa saker (se 1 § första stycket 1 konsumenttjänstlagen).

Mot dessa lösningar talar dock att reparationsansvaret inte utgår från något avtal med konsumenten utan att det är fråga om ett utomobligatoriskt ansvar. Det finns inte någon direkt koppling vare sig till säljarens felansvar eller tillverkarens ansvar enligt garantier och andra liknande utfästelser. Vidare är de bestämmelser som behöver

¹ Utkast till Commission delegated directive amending Annex II to Directive (EU) 2024/1799 promoting the repair of goods to include domestic local space heaters as provided in Commission Regulation (EU) 2024/1103 as regards ecodesign requirements for local space heaters and separate related controls, <https://eur-lex.europa.eu/eli/reg/2024/1103/oj/eng> (läst 2025-11-03).

genomföras delvis av marknadsrättslig karaktär och aktualiserar enligt utredningens bedömning andra typer av sanktioner än de som regleras i konsumentköplagen och konsumenttjänstlagen (se om detta avsnitt 9.12 nedan). Dessutom står det klart att de nya reglerna endast ska gälla vissa specifika typer av varor och att de på så sätt har ett relativt smalt tillämpningsområde. Sammantaget bedömer utredningen att de nya bestämmelserna om reparation av varor inte passar särskilt bra vare sig i konsumentköplagen, konsumenttjänstlagen eller någon annan befintlig lag på det konsumenträttsliga området. De bör i stället genomföras i en ny lag. Den bör lämpligen ha rubriken lag om reparation av konsumenters varor.

I enlighet med vad som gäller enligt reparationsdirektivet bör det av en inledande paragraf i lagen framgå att den gäller reparation av varor som köps av konsumenter (jfr artikel 1.2 i direktivet).

Skyldigheterna i artikel 5 i reparationsdirektivet gäller i sin helhet endast sådana varor som omfattas av de unionsrättsakter om krav på reparerbarhet som förtecknas i bilaga II till direktivet. Eftersom det är fråga om ett s.k. fullharmoniseringsdirektiv bör den nya lagen ha samma tillämpningsområde, dvs. endast omfatta de typer av varor som regleras i direktivet.

Som har nämnts är utgångspunkten att listan över varor i bilaga II kommer att utökas i framtiden genom nya rättsakter som utfärdas av kommissionen. Frågan är hur tillämpningsområdet för lagen bör lösas lagstiftningstekniskt.

En möjlighet är att i en inledande paragraf ange de varor och unionsrättsakter som omfattas. Det skulle dock bli en lång lista som skulle tynga lagtexten och som återkommande skulle behöva utökas genom lagändringar. Med hänsyn till att lagen rör förhållandet mellan enskilda bedöms det inte förenligt med regeringsformen att bemyndiga regeringen att genom förordning ange vilka varor som lagen omfattar.

Utredningen bedömer i stället att det i lagen bör finnas en hänvisning till direktivbilagan på så sätt att det anges att lagen gäller sådana varor som omfattas av de unionsakter om krav på reparerbarhet som finns i bilagan. En sådan hänvisning till en EU-rättsakt kan göras statisk eller dynamisk. En statisk hänvisning innebär att hänvisningen avser EU-rättsakten i en viss angiven lydelse, medan en dynamisk hänvisning innebär att hänvisningen avser EU-rättsakten i den vid varje tidpunkt gällande lydelsen.

Genom en statisk hänvisningsteknik framgår den gällande lydelsen av bilagan direkt av lagen. Nackdelen med en statisk hänvisning är att det krävs lagstiftning i de fall nya varor tillförs bilaga II i direktivet. De kommer annars inte att omfattas av lagens tillämpningsområde. Det har i vissa andra sammanhang bedömts att en dynamisk hänvisning som utgångspunkt inte bör ske när det gäller EU-direktiv i de fall den svenska författningstexten ges ett materiellt innehåll. Skäl för en statisk hänvisningsteknik kan vara att ändringar i ett direktiv kan aktualisera överväganden från lagstiftaren om behovet av ändringar i den berörda nationella lagstiftningen (se prop. 2021/22:224 s. 73 och prop. 2015/16:197 s. 63).

Även om hänvisningar till ett direktiv ofta är statiska har dynamiska hänvisningar inte ansetts uteslutna. En sådan finns t.ex. i 4 § marknadsföringslagen när det gäller bilaga I till direktivet om otillbörliga affärsmetoder (den s.k. svarta listan). Enligt utredningens bedömning bör det finnas förutsättningar för en sådan hänvisningsteknik även i detta fall. I bilaga II till reparationsdirektivet anges endast de varor som omfattas av lagens tillämpningsområde. De materiella bestämmelserna i lagen kommer inte att påverkas av att det tillkommer nya varor i bilagan. För de varor som omfattas av bilagan kommer det att finnas EU-rättsakter med specifika krav på varorna. Några överväganden från lagstiftaren i fråga om lagens materiella innehåll kommer inte att behöva ske. Vid ett genomförandemöte som Europeiska kommissionen anordnat har det också framkommit att de flesta medlemsstater avser att tillämpa en dynamisk hänvisning till bilaga II.

Sammantaget föreslår utredningen att det av en inledande paragraf i den nya lagen ska framgå att lagen gäller varor som omfattas av de unionsrättsakter om krav på reparerbarhet som anges i bilaga II till reparationsdirektivet. Hänvisningen till direktivbilagan är dynamisk. Detta innebär att det inte krävs ny lagstiftning när produkter tillförs listan.

9.4 Ord och uttryck i lagen

Utredningens förslag

I den nya lagen införs definitioner av begreppen auktoriserad representant, distributör, importör, konsument, krav på reparerbarhet, tillverkare och vara.

I reparationsdirektivet finns ett flertal definitioner av olika ord och uttryck. Flera av dessa har betydelse för tillämpningen av artikel 5 och 6, dvs. de artiklar som genomförs genom den föreslagna lagen om reparation av konsumenters varor. Flera av definitionerna i reparationsdirektivet hänvisar till definitioner i ekodesignförordningen. Det rör sig om följande ord och uttryck.

Auktoriserad representant

Reparationsdirektivet hänvisar till ekodesignförordningens definition av vilken framgår att med auktoriserad representant avses en fysisk eller juridisk person som är etablerad i unionen och som enligt skriftlig fullmakt från en tillverkare har rätt att i tillverkarens ställe utföra särskilda uppgifter med avseende på tillverkarens skyldigheter.

Enligt reparationsdirektivet har en auktoriserad representant i vissa fall de skyldigheter som åvilar en tillverkare. Begreppet har därför betydelse vid tillämpningen av den föreslagna lagen. En definition av begreppet bör finnas i den nya lagen. Definitionen bör utformas på motsvarande sätt som i ekodesignförordningen.

Distributör

Reparationsdirektivet hänvisar till ekodesignförordningens definition, av vilken framgår att med distributör avses varje fysisk eller juridisk person i leveranskedjan, utom tillverkaren eller importören, som tillhandahåller en produkt på marknaden.

Enligt reparationsdirektivet har en distributör i vissa fall de skyldigheter som åvilar en tillverkare. Begreppet har därför betydelse vid tillämpningen av den föreslagna lagen. En definition av begreppet

bör finnas i lagen. Definitionen bör utformas på motsvarande sätt som i ekodesignförordningen.

Importör

Reparationsdirektivet hänvisar till ekodesignförordningens definition, av vilken framgår att med importör avses varje fysisk eller juridisk person som är etablerad i unionen och som släpper ut en produkt från ett tredjeland på unionsmarknaden.

Enligt reparationsdirektivet har en importör i vissa fall de skyldigheter som åvilar en tillverkare. Begreppet har därför betydelse vid tillämpningen av den föreslagna lagen. En definition av begreppet bör finnas i lagen. Definitionen bör utformas på motsvarande sätt som i ekodesignförordningen.

Konsument

Reparationsdirektivet hänvisar till varudirektivets definition, av vilken framgår att med konsument avses varje fysisk person som, i samband med avtal som omfattas av detta direktiv, agerar för ändamål som faller utanför den egna handels-, företags-, hantverks- eller yrkesverksamheten.

Enligt artikel 1.2 i reparationsdirektivet framgår att direktivet är tillämpligt för sådana varor som är köpta av konsument. Av den föreslagna lagen framgår också att den är tillämplig då en konsument begär reparation. Begreppet konsument bör därför definieras. Varudirektivet har genomförts genom konsumentköplagen. En definition av begreppet bör finnas i den nya lagen. Begreppet bör definieras på samma sätt som i konsumentköplagen, dvs. en fysisk person som handlar huvudsakligen för ändamål som faller utanför näringsverksamhet.

Krav på reparerbarhet

Uttrycket krav på reparerbarhet definieras i reparationsdirektivet som krav enligt de unionsrättsakter som förtecknas i bilaga II som gör det möjligt att reparera en vara, inbegripet krav som rör förbätt-

rade förutsättningar för enkel demontering och krav som gäller tillgång till reservdelar, reparationsrelaterad information och verktyg, vilka är tillämpliga på varor eller specifika komponenter i varor.

Enligt utredningens bedömning är av betydelse för förståelsen av lagens tillämpningsområde att uttrycket krav på reparerbarhet definieras. En sådan definition bör alltså finnas i lagen.

Tillverkare

Reparationsdirektivet hänvisar till ekodesignsförordningens definition, av vilken framgår att med tillverkare avses varje fysisk eller juridisk person som tillverkar en produkt eller som låter konstruera eller tillverka en produkt och saluför produkten under sitt eget namn eller eget varumärke

Enligt reparationsdirektivet bestämmelser om reparation är det i första hand tillverkare som har skyldighet att reparera. Begreppet tillverkare bör därför definieras. Definitionen bör utformas på motsvarande sätt som i ekodesignförordningen.

Vara

Reparationsdirektivet hänvisar till varudirektivets definition, av vilken framgår att med vara avses alla lösa saker; vatten, gas och elektricitet anses också vara varor i direktivets mening när de saluförs i begränsad volym eller bestämd kvantitet och alla lösa saker som integrerar eller är sammankopplade med digitalt innehåll eller en digital tjänst på ett sådant sätt att frånvaron av det digitala innehållet eller den digitala tjänsten gör att varorna inte fungerar (varor med digitala delar).

Reparationsskyldigheten gäller för varor, låt vara att det endast avser varor i bilaga II. Begreppet vara förekommer i den föreslagna lagen. Begreppet bör därför definieras på samma sätt som i bl.a. konsumentköplagen, dvs. lös sak, med eller utan digitala delar.

9.5 Konsumentens rätt till reparation av en vara

Utredningens förslag

Av den nya lagen ska framgå att tillverkaren av en vara på begäran av en konsument ska reparera varan under den tid som varan omfattas av krav på reparerbarhet.

Skyldigheten att reparera varan ska endast gälla om en reparation är möjlig. En reparation får inte vägras endast av den anledning att varan tidigare har reparerats av någon annan än tillverkaren.

Utredningens bedömning

Det finns inte behov av att ange att tillverkaren får lägga ut reparationer på entreprenad eller att konsumenten får begära reparation hos en valfri reparatör.

I artikel 5.1 och 5.7–8 i reparationsdirektivet finns bestämmelser om tillverkares skyldighet att reparera en vara.

Enligt artikel 5.1 ska tillverkaren på konsumentens begäran reparera varor för vilka och i den utsträckning krav på reparerbarhet föreskrivs i de unionsrättsakter som förtecknas i bilaga II. Tillverkaren ska inte vara skyldig att reparera sådana varor om reparation är omöjlig. Tillverkaren får lägga ut reparationer på entreprenad för att fullgöra sin reparationsskyldighet. Enligt artikel 5.7 får en tillverkare inte vägra att reparera varor enbart av det skälet att en tidigare reparation har utförts av andra reparatörer eller av andra personer. Enligt artikel 5.8 får konsumenten begära reparation hos en valfri reparatör.

Direktivets bestämmelse om tillverkarens reparationsskyldighet i artikel 5.1 behöver få sin motsvarighet i den nya föreslagna lagen. Skyldigheten att reparera bör liksom övriga bestämmelser i lagen endast vara tillämplig på sådana varor som omfattas av de unionsrättsakter om krav på reparerbarhet som förtecknas i bilaga II till reparationsdirektivet.

Frågan är hur direktivet bör förstås när det gäller gränserna för tillverkarens reparationsskyldighet. Enligt artikel 5.1 är tillverkaren skyldig att reparera en vara i den utsträckning som krav på reparer-

barhet gäller för varuslaget. Uttrycket krav på reparerbarhet är definierat i direktivet. Det inbegriper bl.a. utformningskriterier som ger bättre möjligheter att demontera varorna och tillgängliggörande av reservdelar och verktyg under en viss period. Enligt de aktuella unionsrättsakterna gäller sådana krav för de olika varuslagen under den tid som tillverkaren gör varan tillgänglig på marknaden. Även efter detta kan tillverkaren vara skyldig att tillhandahålla reservdelar under ett visst antal år. Under den tiden gäller krav på reparerbarhet. Enligt utredningens bedömning måste regleringen i direktivet förstås så att tillverkaren under denna tid också är skyldig att reparera varan. När det inte längre finns krav på reparerbarhet för en viss vara är tillverkaren inte heller skyldig att reparera den. Bestämmelsen i den nya lagen bör lämpligen utformas så att tillverkaren under den tid som varan omfattas av krav på reparerbarhet ska reparera en vara på begäran av en konsument.

Enligt artikel 5.1 i direktivet ska en tillverkare inte vara skyldig att reparera en vara om en reparation är omöjlig. Så kan vara fallet i många situationer beroende på felets art och omfattning. Tillverkaren ska dock inte kunna vägra reparation av rent ekonomiska skäl, t.ex. på grund av kostnader för reservdelar. I direktivskälen framhålls att kriteriet ”omöjlighet” även förekommer i varudirektivet och att det tillämpas av nationella domstolar (se skäl 24). Av direktivbestämmelsen framgår också att tillverkaren får lägga ut reparationer på entreprenad för att fullgöra sin reparationsskyldighet. Innebörden av detta är att det står tillverkaren fritt att bestämma om reparations-skyldigheten ska utföras av tillverkaren själv eller av någon annan som anlitas för detta. Ansvar kan dock inte med befriande verkan överlåtas till den som i så fall anlitas för att göra reparationen (se skäl 17 i direktivet).

Utredningen konstaterar att bestämmelsen om en reparations omöjlighet behöver komma till uttryck i den nya lagen. Med hänsyn till att kriteriet omöjlighet har sin motsvarighet i varudirektivet (som för svensk del har genomförts i konsumentköplagen) är det lämpligt att lagtexten formuleras på liknande sätt som i konsumentköplagen, dvs. att tillverkaren är skyldig att reparera varan endast om en reparation är möjlig (jfr 5 kap. 4 § första stycket konsumentköplagen).

Enligt utredningens bedömning finns det inte anledning att i lagtexten särskilt ange att tillverkaren får lägga ut reparationen på en-

treprenad. Detta står för svensk del klart även utan en särskild lagregel.

Enligt artikel 5.7 i direktivet får tillverkaren inte vägra att reparera varor i bilaga II enbart av det skälet att en tidigare reparation har utförts av andra reparatörer eller av andra personer. I direktivskälen anförts att metoder som innebär att en näringsidkare ger konsumenten intryck att en vara inte kan repareras om den inspekterats eller reparerats av en oberoende reparatör, icke-professionell aktör eller slutanvändare eller falska påståenden om risker med sådana reparationer kan vara vilseledande och utgöra en otillbörlig affärsmetod (se skäl 19 i direktivet). Behovet av en motsvarande bestämmelse i den nya lagen kan diskuteras. Redan av bestämmelsen om att tillverkaren inte är skyldig att reparera varan ifall en reparation är omöjlig bör motsatsvis följa att tillverkaren inte får ställa upp andra begränsningar eller villkor för en reparation. För att säkerställa ett korrekt genomförande av direktivet föreslår utredningen dock att direktivbestämmelsen bör få sin motsvarighet i den nya lagen. Som anförts i direktivskälen kan felaktiga påståenden från en näringsidkare i dessa avseenden kunna utgöra vilseledande affärsmetoder, vilket kan sanktioneras genom marknadsföringslagens bestämmelser.

Enligt artikel 5.8 i direktivet får konsumenten, utan att det påverkar skyldigheten att reparera enligt artikeln, begära reparation hos valfri reparatör utan att det påverkar skyldigheten att reparera varor. Utredningen konstaterar att innehållet i bestämmelsen är en självklarhet. Direktivet rör i denna del endast rättigheter för konsumenten i förhållanden till tillverkaren av en vara. Det finns inte behov av att reglera frågan i någon särskild bestämmelse i den föreslagna lagen.

9.6 Villkoren för reparationen

Utredningens förslag

En reparation ska utföras kostnadsfritt eller till ett skäligt pris och inom skälig tid från det att tillverkaren får tillgång till varan.

Utredningens bedömning

Det finns inte behov av att i lagen ange att tillverkaren får tillhandahålla konsumenten en ersättningsvara under reparationen eller att tillverkaren, om en reparation är omöjlig, får erbjuda konsumenten en rekonditionerad vara.

I artikel 5.2 i reparationsdirektivet regleras villkoren för en reparation. Reparationen ska enligt artikel 5.2 a utföras kostnadsfritt eller till ett skäligt pris. Av skälen till direktivet framgår att ett skäligt pris innefattar arbetskostnader, kostnader för reservdelar, driftskostnader och sedvanlig marginal. Det bör även kunna vara fråga om transportkostnader. Vidare anges att det är fördelaktigt att reparation kan ske nära konsumenten för att undvika onödiga transportkostnader samt att konsumenter sannolikt kommer välja oberoende reparatörer i närheten innan de kontakter tillverkaren som finns längre bort och där priset kan vara högre på grund av transportkostnader (skäl 17 och 23). Ett skäligt pris ska inte avskräcka konsumenten från att ta i anspråk sin rätt till reparation. Reparationen kan göras kostnadsfritt t.ex. om felet omfattas av en garanti från tillverkaren (skäl 16).

Ett avtal om utförande av en reparationstjänst omfattas av konsumenttjänstlagen. För det fall ett bestämt pris inte följer av avtalet framgår av 36 § i den lagen att konsumenten ska betala vad som är skäligt med hänsyn till tjänstens art, omfattning och utförande, gängse pris eller prisberäkningssätt för motsvarande tjänster vid avtalstillfället samt omständigheterna i övrigt. Bestämmelsen i konsumenttjänstlagen täcker dock inte det fallet att ett bestämt pris är avtalat. Den motsvarar på det sättet inte artikel 5.2 a i reparationsdirektivet. Ett avtalsvillkor får enligt 36 § avtalslagen jämkas eller lämnas utan avseende, om villkoret är oskäligt med hänsyn till bl.a. avtalets innehåll. Ifall det är fråga om priset för en tjänst förutsätter

detta att det rör sig om en väsentlig avvikelse från ett fast marknadspris (Grönfors och Dotevall, Avtalslagen [22 juni 2023, Version 6, Juno], kommentaren till 36 § avsnitt 31). Möjligheterna att justera ett överenskommet pris för en tjänst med stöd av 36 § avtalslagen måste i praktiken anses vara begränsade. För att säkerställa ett korrekt genomförande av direktivet bedömer utredningen att det av den nya lagen bör framgå att reparationen ska utföras kostnadsfritt eller till ett skäligt pris.

Av artikel 5.2 b i direktivet framgår att en reparation ska utföras inom skälig tid från den tidpunkt då tillverkaren fysiskt förfogar över varan, har mottagit varan eller har fått tillgång till varan av konsumenten.

Bakgrunden till formuleringen förklaras inte i direktivskälen. Att tillverkaren fysiskt förfogar över varan skulle dock kunna vara fallet t.ex. om konsumenten överlämnar varan direkt till tillverkaren eller om tillverkaren hämtar varan direkt från konsumenten. Att tillverkaren mottar varan skulle kunna vara fallet om konsumenten skickar varan med post och den kommer i näringsidkarens besittning utan att näringsidkaren fysiskt förfogar över varan eller om ett överlämnande av varan sker till mellanhänder. Att tillverkaren fått tillgång till varan skulle kunna vara fallet om konsumenten förklarat att exempelvis ett kylskåp som står i konsumentens bostad är tillgänglig för reparation.

Enligt utredningens bedömning kan formuleringen i direktivet riskera att skapa en viss osäkerhet vid rättstillämpningen. Utredningen föreslår i stället att det i lagtexten anges att reparationen ska utföras inom skälig tid från det att tillverkaren får tillgång till varan. Detta bör innefatta såväl situationer där tillverkaren fysiskt förfogar över varan eller mottar varan som andra fall där tillverkaren får tillgång till varan.

Under reparationen får tillverkaren enligt artikel 5.2 c kostnadsfritt eller mot en avgift tillhandahålla en ersättningsvara. Om en reparation är omöjlig får tillverkaren enligt punkten d erbjuda konsumenten en rekonditionerad vara. Syftet med bestämmelserna är att främja reparation av varor och att få tillverkare att i större utsträckning erbjuda ersättningsvaror respektive rekonditionerade varor.

Det är i dessa delar endast fråga om möjligheter för tillverkaren. Konsumenten får inga rättigheter och näringsidkaren får inga motsvarande skyldigheter. Enligt svensk rätt står det även utan en lag-

reglering klart att tillverkaren får erbjuda en ersättningsvara under reparationstiden. Det finns inte heller någon tvekan om att tillverkaren får erbjuda en rekonditionerad vara om en reparation inte är möjlig. Enligt utredningens bedömning finns det inte något behov av att uttryckligen reglera detta i den nya lagen. (Se avsnitt 7.5 och 7.6 gällande liknande bestämmelser i varudirektivet.)

9.7 Förbud mot avvikande avtalsvillkor

Utredningens förslag

Avtalsvillkor som i jämförelse med bestämmelserna om rätt till reparation är till nackdel för konsumenten är utan verkan mot denne.

Enligt artikel 14 i reparationsdirektivet ska avtal som är till konsumentens nackdel i förhållande till direktivets och de nationella bestämmelser som införlivar detta direktiv inte vara bindande för konsumenten. Däremot är avtalsvillkor som avviker till konsumentens fördel tillåtna.

I många fall har skyldigheterna för tillverkare och andra enligt artikel 5 i direktivet inte sin grund i något avtal med en konsument. Konsumenten har ofta köpt varan av någon annan än tillverkaren. Det kan dock uppkomma situationer där en rätt till reparation riktas direkt mot avtalsparten, t.ex. ifall konsumenten har köpt varan av tillverkaren eller om säljaren är distributör och tillverkaren inte är etablerad inom EU. I sådana fall skulle det kunna finnas avtalsvillkor som är till nackdel för konsumenten i förhållande till de rättigheter som denne har enligt artikel 5. Det bör därför framgå av den nya lagen att avtalsvillkor som i jämförelse med bestämmelserna om reparation av varor är till nackdel för konsumenten är utan verkan mot denne.

9.8 Tillverkarens skyldighet att informera om reparationstjänsten

Utredningens förslag

Tillverkaren av en vara ska ge konsumenter kostnadsfri information om reparationstjänsten på ett lättillgängligt, klart och begripligt sätt under den tid som reparationstjänsten gäller.

Vägledande information om priser för typiska reparationer ska ges på en fritt tillgänglig webbplats.

Enligt artikel 5.5 i reparationsdirektivet ska tillverkare eller, i tillämpliga fall, auktoriserade representanter, importörer eller distributörer som har en skyldighet att reparera varor säkerställa att konsumenterna via en fritt tillgänglig webbplats kan få tillgång till information om de vägledande priser som tas ut för typiska reparationer av varor som omfattas av reparationsskyldigheten. Det finns i direktivskälen ingen närmare vägledning av vad som avses med typiska reparationer. Uttrycket indikerar dock att inte alla typer av reparationer som kan tänkas uppstå ska anges med vägledande priser. Avsikten torde vara att ge kostnadsinformation för åtgärdande av fel som exempelvis uppkommer genom långvarigt brukande och som typiskt sätt uppkommer till följd av ålder och bruk.

Enligt artikel 6 ska tillverkaren kostnadsfritt tillhandahålla information om reparationstjänsterna på ett lättillgängligt, tydligt och begripligt sätt, åtminstone under hela den tid då reparationsskyldighet gäller. Syftet är att öka konsumenternas medvetenhet om tillgången till reparation, vilket ska öka sannolikheten för att varor för vilket reparationsskyldighet föreligger repareras. Skyldigheten gäller under den tid som varan släppts ut på marknaden till dess kravet på reparerbarhet löper ut. Det ska framgå vilka varor som omfattas av reparationsskyldighet, omfattningen av reparationsskyldigheten och om reparation tillhandahålls genom underleverantör. Informationen ska vara tillgänglig på ett lättillgängligt, tydligt och begripligt sätt utan att konsumenten behöver begära den varvid kraven i Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2019/882 av den 17 april 2019 om tillgänglighetskrav för produkter och tjänster ska iakttas. Den som har skyldighet att lämna information bör bestämma hur informationen ska lämnas, exempelvis via en webbplats, via ett digitalt produkt-

pass eller på försäljningsstället. Informationen bör lämnas i enlighet med tillgänglighetskraven i Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2019/882 av den 17 april 2019 om tillgänglighetskrav för produkter och tjänster (skäl 25 i reparationsdirektivet).

Av reparationsdirektivet framgår att informationen ska lämnas på ett lättillgängligt, klart och begripligt sätt med bl.a. hänvisning till tillgänglighetsdirektivet. Det direktivet är genomfört i svensk rätt genom lagen (2023:254) om vissa produkters och tjänsters tillgänglighet vars syfte är att produkter och tjänster ska vara utformade så att de är tillgängliga för fler, till exempel äldre personer och personer med funktionsnedsättning. Exempel på tillgänglighetskrav är att information ska kunna uppfattas med mer än ett sinne, presenteras på ett begripligt sätt, presenteras i ett typsnitt med lämplig storlek och form, och med tillräcklig kontrast samt justerbart avstånd mellan bokstäver, rader och stycken (prop. 2022/23:42 s. 1).

Utredningen konstaterar att skyldigheterna att informera konsumenter om reparationstjänsterna behöver regleras i den nya lagen. De bör lämpligen samlas i en och samma paragraf med den mer generella informationsskyldigheten i ett första stycke och den mer specifika skyldigheten avseende priser för typiska reparationer i ett andra stycke. Informationsskyldigheten bör vara marknadsrättsligt sanktionerad (se avsnitt 9.12.3).

9.9 Ansvar för representanter, importörer och distributörer

Utredningens förslag

Om tillverkaren av en vara inte är etablerad i EU ska tillverkarens auktoriserade representant i unionen ansvara för skyldigheterna att reparera varan och att informera om reparationstjänsten.

Om tillverkaren inte har någon auktoriserad representant i EU ska i stället importören av varan eller, om det inte finns någon importör, distributören av varan ansvara för skyldigheterna.

Om en tillverkare av en vara är etablerad utanför Europeiska unionen följer av artikel 5.3 i reparationsdirektivet att tillverkarens skyldigheter enligt artikel 5.1 att reparera varor i stället åläggs annan part. Enligt artikel 5.5 gäller att skyldigheten att lämna information om vägledande priser också i tillämpliga fall ankommer på subsidiära aktörer. Det framgår av artikel 6 att skyldigheten att informera om reparations-tjänster också kan åläggas annan part.

Primärt är det i dessa fall tillverkarens auktoriserade representant som har ansvaret. En auktoriserad representant är en aktör inom unionen som enligt fullmakt har att utföra särskilda uppgifter med avseende på tillverkarens skyldigheter enligt ekodesignförordningen. Om tillverkaren inte har någon auktoriserad representant i unionen ska importören av den berörda varan fullgöra tillverkarens skyldighet. Om det inte finns någon importör ska distributören av den berörda varan fullgöra tillverkarens skyldighet.

I reparationsdirektivet finns ingen definition av uttrycket etablerad i unionen. Innebörden bör dock vara densamma som i 2 § i ekodesignförordningen (EU) 2024/1781 (se även definitionen av etablering i t.ex. artikel 4 i direktiv 2006/123/EG om tjänster på den inre marknaden).

Syftet med det subsidiära ansvaret för importörer m.fl. i situationer där tillverkaren är etablerad utanför unionen är att säkerställa att konsumenten även i sådana fall kan göra gällande sina rättigheter. I skälen till direktivet framhålls att regleringen gör det möjligt för tillverkare utanför unionen att organisera och fullgöra sin reparationsskyldighet inom unionen (se skäl 20).

Av direktivet framgår inte att rätten till reparation endast får riktas mot en näringsidkare. Såvitt utredningen kan se skulle det subsidiära ansvaret kunna innefatta även privatimport av varor från länder utanför EU. Det skulle kunna innebära att en konsument kan blir ansvarig i egenskap av importör vid överlåtelse av den importerade varan till annan. Vid ett genomförandemöte anordnat av kommissionen har framkommit att en privatimportör i och för sig skulle kunna vara ansvarig men att en reparation i ett sådant fall som regel inte torde vara möjlig då reservdelar för varan inte är tillgängliga ²

Enligt utredningens bedömning bör direktivets bestämmelser om skyldigheter för andra än tillverkare regleras i en särskild paragraf i

² Jfr Marknadskontrollrådets uttalanden om privatimport, <https://marknadskontroll.se/for-konsumenter/for-dig-som-handlar-pa-natet/se-upp-for-privatimport/> (läst 2025-10-07).

den föreslagna lagen. När det gäller omfattningen av det subsidiära ansvaret konstaterar utredningen att skyldigheten att tillhandahålla reservdelar och verktyg (artikel 5.4) och förbudet mot avtalsvillkor och tekniker som hindrar reparation (artikel 5.6) endast riktar sig mot tillverkaren. I dessa delar av artikeln finns det ingen hänvisning till något ansvar för representanter, importörer eller distributörer. Direktivet måste alltså förstås så att dessa aktörer inte omfattas av de nämnda skyldigheterna. Någon hänvisning till tillverkarens skyldigheter i dessa avseenden föreslås därför inte i den föreslagna paragrafen om det subsidiära ansvaret.

9.10 Tillhandahållande av reservdelar och verktyg till skäligt pris

Utredningens förslag

Tillverkare som tillhandahåller reservdelar och verktyg till en vara ska erbjuda dessa till ett skäligt pris.

Enligt artikel 5.4 i reparationsdirektivet ska tillverkare som tillhandahåller reservdelar och verktyg för varor som omfattas av de unionsrättsakter som förtecknas i bilaga II erbjuda dessa till ett skäligt pris som inte avskräcker från reparation.

Av skälen till direktivet framgår att enligt de krav som fastställs i delegerade unionsrättsakter, vilka antagits enligt ekodesignförordningen eller genomförandeåtgärder antagna enligt ekodesigndirektivet ska tillverkare ge tillgång till reservdelar, reparations- och underhållsinformation eller reparationsrelaterade programvaruverktyg, fast programvara eller liknande hjälpmedel. Dessa krav säkerställer att reparationer är tekniskt genomförbara, inte bara för tillverkaren utan även för andra reparatörer. Till följd av detta kommer reparatörerna och i tillämpliga fall konsumenter att ha tillgång till reservdelar, reparationsrelaterad information och verktyg i enlighet med unionens rättsakter, och konsumenter kommer att ha ett större urval av reparatörer eller, i tillämpliga fall, möjlighet att reparera själva. Oavsett om tillhandahållande av reservdelar och verktyg sker frivilligt eller i enlighet med rättsliga skyldigheter enligt unionsrätten bör tillverkaren kunna ta ut ett skäligt pris som inte hindrar tillgång till reservdelar

och verktyg och därigenom förhindrar reparation (se skäl 18 i direktivet).

Tillverkarens skyldigheter att tillhandahålla reservdelar och liknande framgår av delegerade akter. I dessa kan det finnas skyldigheter för tillverkare att tillhandahålla reservdelar, vilka specificeras i rättsakterna, till professionella reparatörer och konsumenter. Reservdelar som ska tillhandahållas konsumenter är färre än de som ska tillhandahållas en professionell reparatör. Som exempel kan nämnas diskmaskiner för hushållsbruk som är en sådan vara som omfattas av bilaga II. Av bilaga II 5.1 i produktförordningen framgår att tillverkare av under minst sju år efter det att den sista enheten av modellen har släppts ut på marknaden ska ge professionella reparatörer tillgång till bl.a. motor, cirkulations- och avloppspump, kretskort, termostater och givare. Under minst tio år efter det att den sista enheten av modellen har släppts ut på marknaden ska professionella reparatörer och slutanvändare ges tillgång till åtminstone reservdelar i form av gångjärn och tätningar till bl.a. luckor, sprutarmar, tömningsfilter, och kringutrustning av plast såsom korgar och luckor.³

Skyldigheten för tillverkaren att erbjuda reservdelar och verktyg till skäligt pris bör komma till uttryck i en bestämmelse i den nya lagen. Som redogörs för i avsnitt 9.12.3 nedan bedömer utredningen att det till skyldigheten bör knytas marknadsrättsliga sanktioner. Skyldigheten kommer alltså inte att vara av civilrättslig karaktär.

Frågan är om direktivbestämmelsen endast är avsett att gälla i förhållande till konsumenter eller även i förhållande till andra näringsidkare. För det senare talar att ordalydelsen inte är begränsad till konsumentförhållanden. Skälen till direktivet ger stöd för att även näringsidkare omfattas av bestämmelsens skyddsområde. Skyldigheten har ett nära samband med ekodesignregleringen som innefattar en skyldighet att tillhandahålla reservdelar och verktyg såväl mot konsumenter som näringsidkare. Med hänsyn till detta bedömer utredningen att bestämmelsen i den nya lagen formuleras så att skyldigheten inte är begränsad till att gälla i förhållande till konsumenter.

³ Kommissionens förordning (EU) 2019/2022 av den 1 oktober 2019 om fastställande av krav på ekodesign för diskmaskiner för hushållsbruk i enlighet med Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/125/EG.

9.11 Förbud mot avtalsvillkor och teknik som hindrar reparation

Utredningens förslag

Tillverkaren av en vara ska inte få använda avtalsvillkor eller hårdvaru- eller programtekniker som hindrar andra än tillverkaren från att reparera en vara, om det inte är motiverat av legitima och objektiva skäl.

Enligt artikel 5.6 i reparationsdirektivet får tillverkare inte använda några avtalsklausuler eller hårdvaru- eller programvarutekniker som hindrar reparation av varor som omfattas av de unionsrättsakter som förtecknas i bilaga II till direktivet, såvida det inte är motiverat av legitima och objektiva faktorer inbegripet skyddet av immateriella rättigheter i enlighet med unionsrätten och nationell rätt. Tillverkarna får särskilt inte hindra oberoende reparatörer från att använda originalreservdelar eller begagnade reservdelar, kompatibla reservdelar och reservdelar som skapats genom 3D-printing om dessa reservdelar uppfyller kraven i unionsrätt eller nationell rätt, till exempel krav på produktsäkerhet, och efterlever immateriella rättigheter. Denna punkt påverkar inte de särskilda kraven i de unionsrättsakter som förtecknas i bilaga II och påverkar inte heller tillämpningen av unionsrätten och nationell rätt som föreskriver skydd av immateriella rättigheter.

Av direktivskälen framgår att skyldigheten att reparera ska kompletteras med förbud mot avtalsvillkor och tekniker som hindrar reparation. Avtalsvillkor och tekniker som är hindrande för reparation får användas om de är motiverade av legitima och objektiva faktorer, inbegripet för att förhindra eller begränsa obehörig användning av verk och andra alster som skyddas av immateriella rättigheter enligt unionsrättsakter och nationella rättsakter. Det som kan motivera att avtalsvillkor eller hårdvaru- eller programvarutekniker används är exempelvis bestämmelser till skydd för immateriella rättigheter.⁴ Det framhålls att förbud mot avtalsvillkor eller hårdvaru- eller pro-

⁴ Europaparlamentets och rådets direktiv 2001/29/EG av den 22 maj 2001 om harmonisering av vissa aspekter av upphovsrätt och närstående rättigheter i informationssamhället, Europaparlamentets och rådets direktiv 2004/48/EG av den 29 april 2004 om säkerställande av skyddet för immateriella rättigheter och Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2019/790 av den 17 april 2019 om upphovsrätt och närstående rättigheter på den digitala inre marknaden.

gramvarutekniker som hindrar reparation av varor bör främja konkurrensen och gynna konsumenterna genom bättre tjänster och lägre reparationspriser (se skäl 18 i direktivet).

Direktivbestämmelsen bör komma till uttryck i den nya lagen. Även i denna del bedömer utredningen att regleringen bör vara av marknadsrättslig karaktär (se avsnitt 9.12.3 nedan). Liksom skyldigheten att erbjuda reservdelar och verktyg till skäligt pris bör även förbudet mot avtalsvillkor gälla i förhållande inte bara till konsumenter utan även i förhållande till andra näringsidkare. Det kan här konstateras att direktivbestämmelsens ordalydelse inte är begränsad till konsumentförhållanden. Av direktivskälen framgår att bestämmelsen är avsedd att främja konkurrens genom bättre tjänster och lägre reparationspriser. Avtalsvillkor som hindrar oberoende reparatörer från att använda originalreservdelar m.m. förekommer så vitt utredningen kan se framför allt mellan näringsidkare, t.ex. en tillverkare och en återförsäljare. Utredningen gör därför bedömningen att direktivbestämmelsen måste förstås så att den tar sikte även på avtalsklausuler som används mellan näringsidkare.

Bestämmelser om förbud mot oskäliga avtalsvillkor finns i lagen (1994:1512) om avtalsvillkor i konsumentförhållanden och lagen (1984:292) om avtalsvillkor mellan näringsidkare. Det kan t.ex. röra sig om villkor i standardavtal som väsentligen avviker från dispositiv rätt eller villkor som är oklara. En tillämpning av dessa lagar skulle kunna aktualiseras i fråga om avtalsvillkor som hindrar reparation. Det är dock fråga om en specifik typ av villkor. För att säkerställa att direktivets bestämmelse genomförs på ett korrekt sätt bedömer utredningen att förbudet bör komma till uttryck i den nya lagen, lämpligen i samma paragraf som förbudet mot tekniker som hindrar reparation. Lagtexten bör utformas så att det framgår att tillverkare inte får använda avtalsvillkor eller hårdvaru- eller programvarutekniker som hindrar andra än tillverkaren från att reparera en vara, om det inte är motiverat av legitima och objektiva skäl. Det bedöms vara tillräckligt att de tillämpningsexempel som nämns i artikeln i direktivet framgår av författningskommentaren.

9.12 Efterlevandeåtgärder

9.12.1 Direktivregleringen

Enligt artikel 11.1 i reparationsdirektivet ska medlemsstaterna säkerställa att det finns lämpliga och effektiva medel för att säkerställa efterlevnaden av direktivet. Av artikel 11.2 framgår att medlen ska omfatta bestämmelser som möjliggör för ett eller flera av vissa angivna typer av organ att vidta åtgärder enligt nationell rätt vid medlemsstaternas domstolar eller behöriga förvaltningsmyndigheter för att säkerställa att de bestämmelser som genomför direktivet tillämpas. De organ som avses är offentliga organ och deras företrädare, konsumentorganisationer och yrkessammanslutningar. Artikel 11 har sin motsvarighet i flera andra direktiv på det civilrättsliga området, t.ex. artikel 19 i varudirektivet och artikel 21 i digitaldirektivet.

Vidare framgår av artikel 15 i direktivet att medlemsstaterna ska fastställa regler om sanktioner för överträdelse av nationella bestämmelser som har antagits enligt bl.a. artikel 5 och 6 och vidta alla nödvändiga åtgärder för att säkerställa att de tillämpas. Sanktionerna ska vara effektiva, proportionella och avskräckande.

9.12.2 Efterlevnaden av konsumentens rätt till reparation

Utredningens bedömning

Det bedöms finnas lämpliga och effektiva medel för att säkerställa att konsumentens rätt till reparation av en vara efterföljs. Någon ytterligare reglering behöver inte införas om detta.

Skyldigheten i direktivet för tillverkaren av en vara att reparera den på begäran av en konsument måste förstås så att det är fråga om en rättighet för den enskilda konsumenten i förhållande till tillverkaren. Det är alltså en rättighet av civilrättslig karaktär som konsumenten kan göra gällande mot tillverkaren. Detsamma gäller konsumentens rätt i förhållande till auktoriserade representanter, importörer och distributörer.

Av allmänna processrättsliga regler följer att rättigheten kan bli föremål för prövning i allmän domstol på ansökan av en konsument. En sådan talan kan utformas som en fullgörelsetalan eller en faststäl-

lelsetalan enligt 13 kap. rättegångsbalken. Inom ramen för en fullgörelsetalan kan konsumenten yrka att tillverkaren, eller i tillämpliga fall vissa andra, ska förpliktas att fullgöra reparationsskyldigheten. En dom med ett sådant innehåll är verkställbar. Kronofogdemyndigheten kan vid verkställighet förelägga vite för verkställighetens genomförande. Det är också möjligt för en part att framställa ett sådant yrkande i domstol, dvs. att reparation ska utföras vid äventyr av vite.

I en domstolsprocess om reparationsskyldighet enligt den föreslagna lagen kommer Konsumentombudsmannen att ha möjlighet att biträda en konsument om tvisten är av betydelse för rättstillämpningen eller om det annars finns ett allmänt konsumentintresse av att tvisten prövas (se lagen [2011:1211] om Konsumentombudsmannens medverkan i vissa tvister).

Konsumentombudsmannen får också väcka en offentlig grupptalan enligt 6 § lagen (2002:599) om grupprättegång som företrädare för en grupp konsumenter (se 5 § 2 förordningen [2009:607] med instruktion för Konsumentverket). Enligt 5 § lagen om grupprättegång får en talan vidare väckas av en ideell förening som i enlighet med sina stadgar tillvaratar konsumentintressen i tvister mellan konsumenter och en näringsidkare om någon vara eller tjänst.

Reparationsdirektivet förs till den lista av rättsakter som omfattas av direktivet om grupptalan för att skydda konsumenters kollektiva intressen. Detta innebär att godkända enheter med stöd av det direktivet kan föra talan i nationell domstol eller, i förekommande fall, i andra länder. En godkänd enhet kan också föra talan direkt mot en förvaltningsmyndighet i syfte att initiera en åtgärd som innebär att näringsidkare ska upphöra med eller förbjudas att fortsätta med en överträdelse (18–22 §§ lagen [2023:730] om grupptalan till skydd för konsumenters kollektiva intressen). Konsumentverket är en sådan godkänd enhet (se 3 § förordningen [2009:607] med instruktion för Konsumentverket). I avsnitt 11.4 konstaterar utredningen att denna lag måste ändras då reparationsdirektivet lägg till i förteckningen över rättsakter som kan omfattas en grupptalan.

En fråga som utredningen har övervägt är om reparationsskyldigheten borde kopplas till en rätt för konsumenten att få ersättning för skada som han eller hon orsakas om skyldigheten inte iakttas. Utgångspunkten i svensk rätt är dock att ren förmögenhetsskada inte ersätts utanför avtalsförhållanden, även om det finns vissa undantag från denna princip (se t.ex. 37 § marknadsföringslagen). Det prak-

tiska behovet av en skadeståndssanktion måste i detta fall anses vara begränsat. Som har beskrivits kommer det att finnas möjlighet för en konsument att väcka talan i domstol om fullgörelse av tillverkarens skyldighet och en sådan talan kan förenas med vite. Utredningen bedömer alltså att det inte finns anledning att sanktionera reparations-skyldigheten med en rätt till skadestånd.

Sammantaget bedömer utredningen att gällande rätt uppfyller kraven i artikel 11 i reparationsdirektivet om lämpliga och effektiva medel för att säkerställa efterlevnaden av tillverkarens skyldighet att reparera varor. Även kravet om att vissa organ ska kunna vidta åtgärder vid domstolar är uppfyllt. Det finns inte skäl att införa några nya bestämmelser om detta (jfr bedömningarna i prop. 2021/22:85 s. 226 i fråga om varudirektivet och digitaldirektivet).

9.12.3 Tillsyn och sanktioner

Utredningens förslag

Konsumentverket ska utöva tillsyn över att bestämmelserna om informationsskyldighet, tillhandahållande av reservdelar m.m. samt förbud mot avtalsvillkor och teknik som hindrar reparation följs.

Konsumentverket ska få meddela de förelägganden som behövs för att bestämmelserna ska följas. Ett föreläggande ska förenas med vite om det inte av särskilda skäl är obehövligt.

Konsumentverket ska få förelägga var och en att lämna upplysningar och tillhandahålla handlingar som behövs i ett ärende om tillämpningen av lagen.

Konsumentverkets beslut ska få överklagas till allmän förvaltningsdomstol. Prövningstillstånd ska krävas vid överklagande till kammarrätt.

Som har beskrivits bedömer utredningen att tillverkarens skyldighet att reparera en vara på begäran av en konsument är av civilrättslig karaktär och att det redan enligt gällande rätt finns lämpliga och effektiva medel för att säkerställa konsumentens rätt. Frågan är vilka sanktioner som bör vara kopplade till bestämmelserna i övrigt i den nya lagen, dvs. om informationsskyldighet, tillhandahållande av verk-

tyg och reservdelar till skäligt pris samt förbud mot avtalsvillkor och teknik som hindrar reparation.

Direktivet innehåller inga särskilda regler om vilka sanktionerna ska vara utan det är upp till varje medlemsstat att ta ställning till. Enligt utredningens bedömning är skyldigheterna av sådan karaktär att det knappast är tillräckligt med civilrättsliga sanktioner. Bestämmelserna har ett nära samband med ekodesignregleringen, vilken är av marknadsrättslig karaktär. Med hänsyn till detta och för att säkerställa effektiva och avskräckande sanktioner bedömer utredningen att det finns det anledning att knyta marknadsrättsliga sanktioner till den nya regleringen, inbegripet att en myndighet får ansvar att utöva tillsyn över att regleringen efterföljs.

De varor som, med ett undantag, omfattas av skyldigheterna i den nya föreslagna lagen berörs även av lagen om ekodesign. Beträffande den lagen är i dag Statens Energimyndighet tillsynsmyndighet (3 § förordning (2016:187) om ekodesign). Tillsynen över de här aktuella skyldigheterna kräver enligt utredningens bedömning dock inte den särskilda tekniska kompetens som finns hos Statens Energimyndighet. Den myndighet som framstår som lämpligast är i stället Konsumentverket. Fråga är om en reglering på det konsumenträttsliga området. Den har en tydlig koppling till annan marknadsrättslig reglering som verket utövar tillsyn över. Utredningen föreslår därför att Konsumentverket ska utöva tillsyn över bestämmelserna i lagen.

Tänkbara sanktioner för efterlevnaden av bestämmelserna kan vara sanktionsavgifter eller vitesförelägganden. Dessa kan också kombineras. En sanktionsavgift är en ekonomisk sanktion som kan åläggas en fysisk eller juridisk person på grund av ett rättsstridigt beteende. Vite är en erinran om att betalningsansvar kan uppkomma om ett föreläggande eller förbud inte följs. När det gäller tillsyn och marknadskontroll som sker enligt lagen om ekodesign har tillsynsmyndigheten möjlighet att besluta om förelägganden vid äventyr av vite. I den lagen finns inga bestämmelser om sanktionsavgifter.

Enligt utredningens bedömning måste föreläggande vid vite anses vara ett tillräckligt ingripande rättsmedel för att säkra efterlevnaden av de nu aktuella bestämmelserna. Konsumentverket bör ges möjlighet att meddela förelägganden. Det kan t.ex. vara fråga om att en tillverkare föreläggs att informera om vägledande priser för typiska reparationer av en vara eller att en tillverkare föreläggs att upphöra med avtalsvillkor som hindrar reparation. Ett sådant föreläggande bör också

kunna riktas mot den aktör som subsidiärt har att svara för tillverkarens informationsskyldighet. Utgångspunkten bör vara att föreläggandena ska förenas med vite. Endast om det inte av särskilda skäl är obehövt bör detta kunna underlåtas.

För att kunna utöva en effektiv tillsynsverksamhet bör Konsumentverket kunna förelägga var och en att lämna upplysningar och tillhandahålla handlingar som behövs i ett ärende om tillämpningen av de marknadsrättsliga bestämmelserna i lagen. Liknande bestämmelser om tillsynsmyndighetens befogenheter finns i bl.a. 26 § produktsäkerhetslagen (2004:451) och 15 § lagen (2008:112) om ekodesign. Enligt utredningens bedömning finns det i detta sammanhang inte behov av någon särskild reglering om interimistiska förordnanden.

Om ett myndighetsbeslut kan antas påverka en enskilds situation på ett inte obetydligt sätt följer det av allmänna förvaltningsrättsliga principer samt 41 och 42 §§ förvaltningslagen (2017:900) att sådana beslut får överklagas av den som beslutet har gått emot (se prop. 2016/17:180 s. 248, 251 och 252, se även prop. 2010/11:65 s. 84. Konsumentverkets beslut bör alltså kunna överklagas.

Utgångspunkten bör vara att förvaltningsrättsliga beslut överklagas till allmän förvaltningsdomstol (se 40 § förvaltningslagen). Det kan dock finnas avvikande forumbestämmelser som innebär att myndighetsbeslut överklagas till annan domstol eller till förvaltningsmyndighet, (se 4 § förvaltningslagen).

När det gäller den här föreslagna lagen skulle det kunna övervägas om Konsumentverkets beslut bör överklagas till Patent- och marknadsdomstolen. Den domstolen handlägger bl.a. marknadsföringsrättsliga mål och har expertis och erfarenhet av bl.a. om näringslivets villkor och konsumentförhållanden. Enligt utredningens bedömning finns det i detta fall inte tillräckliga skäl för en sådan ordning. Förelägganden och beslut meddelade enligt bl.a. lagen om ekodesign överklagas till allmän förvaltningsdomstol. Detsamma bör lämpligen gälla för beslut enligt den här föreslagna lagen om reparation av varor. Prövningstillstånd bör krävas vid överklagande till kammarrätten.

10 En europeisk onlineplattform för reparation

10.1 Inledning

Genom reparationsdirektivet inrättas en europeisk onlineplattform där konsumenterna ska kunna söka efter reparatörer av varor. Det övergripande syftet är att uppmuntra till reparation och på så sätt främja en mer hållbar konsumtion och cirkularitet i ekonomin. Genom onlineplattformen ska konsumenterna i förekommande fall kunna begära det europeiska formuläret för reparationsinformation (se avsnitt 8). Onlineplattformen ska inrättas av och hanteras av kommissionen. Enligt direktivet ska kommissionen inrätta en expertgrupp bestående av företrädare för alla medlemsstater för att bistå kommissionen i fråga om onlineplattformen. Medlemsstaterna ska också utse en nationell kontaktpunkt för plattformen.

Utredningens uppdrag i denna del är att föreslå en eller flera myndigheter att ansvara för att upprätta ett nationellt avsnitt i den europeiska onlineplattformen eller en nationell plattform som kan länkas till den europeiska onlineplattformen, att utföra de uppgifter som en kontaktpunkt har enligt direktivet och att delta i expertgruppen.

I kapitlet redogörs inledningsvis för den aktuella direktivregleringen som rör onlineplattformen (avsnitt 10.2). Därefter presenteras myndigheter med ansvar av relevans för uppdraget att vara nationell kontaktpunkt och ingå i kommissionens expertgrupp som kan vara tänkbara för uppdraget (avsnitt 10.3). Slutligen redovisas utredningens överväganden om valet av myndighet (avsnitt 10.4).

10.2 Direktivregleringen

10.2.1 Den europeiska onlineplattformen för reparation

Genom den europeiska onlineplattformen för reparation ska konsumenter med hjälp av en sökfunktion kunna hitta reparatörer. Tanken är att detta kan hjälpa konsumenterna att bedöma och jämföra fördelarna med olika leverantörer av reparationstjänster och därmed ge dem incitament till att välja reparation. Plattformen kan om medlemsstaten så väljer, utvidgas till att omfatta även säljare av rekonditionerade varor, köpare av defekta varor för rekonditionering och lokalt ledda reparationsinitiativ. Plattformen ska bestå av nationella delar där det gemensamma onlinegränssnittet används och ska innehålla länkar till vissa nationella onlineplattformar för reparation (se artikel 7.1).

Kommissionen ska senast den 31 juli 2027 ha utvecklat det gemensamma onlinegränssnittet för den europeiska onlineplattformen. Kommissionen ska säkerställa det tekniska underhållet av det gemensamma onlinegränssnittet (artikel 7.2).

Medlemsstaterna ska använda det gemensamma onlinegränssnittet. Medlemsstater som har en nationell onlineplattform, offentlig eller privat, som omfattar hela deras territorium och uppfyller kraven enligt artikel 7.6 får i stället använda den genom att den länkas till den europeiska onlineplattformen (artikel 7.3).

Medlemsstaterna får utvidga tillämpningsområdet till att omfatta inte bara reparatörer utan även säljare av rekonditionerade varor och köpare av defekta varor för rekonditionering och lokalt ledda reparationsinitiativ (artikel 7.4).

Användningen ska vara kostnadsfri för konsumenterna. Registrering ska vara frivillig för reparatörer och, i tillämpliga fall, säljare och köpare av defekta varor för rekonditionering och lokalt ledda reparationsinitiativ (artikel 7.5).

I artikel 7.6 anges hur det gemensamma onlinegränssnittet och de nationella onlineplattformarna ska utformas. De ska

- omfatta sökfunktioner avseende varor, uppgift om platsen för reparationstjänster, inbegripet en kartbaserad funktion, tillhandahållande av gränsöverskridande tjänster, reparationsvillkor, inbegripet den tid som krävs för att slutföra reparationen, tillgången till tillfälliga ersättningsvaror och den plats där konsumenten över-

lämnar varorna för reparation, tillgång till och villkor för stödtjänster, inbegripet avlägsnande, installation och transport, som erbjuds av reparatörer, och tillämpliga europeiska eller nationella kvalitetsstandarder för reparation,

- i tillämpliga fall, innehålla en funktion för sökning efter säljare av varor som har genomgått rekonditionering, köpare av defekta varor för rekonditionering och lokalt ledda reparationsinitiativ,
- göra det möjligt för konsumenterna att begära det europeiska formuläret för reparationsinformation från reparatörer som erbjuder det,
- göra det möjligt för reparatörer att göra regelbundna uppdateringar av kontaktuppgifter och tjänster,
- göra det möjligt för reparatörer att ange att de följer tillämpliga unionskvalitetsstandarder eller nationella kvalitetsstandarder,
- möjliggöra tillgänglighet via nationella webbplatser som är anslutna till den gemensamma digitala ingång som inrättats genom Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2018/1724,
- säkerställa tillgång för personer med funktionsnedsättning, och
- tillhandahålla kontaktformulär så att användare kan rapportera tekniska problem som rör den europeiska onlineplattformens funktion samt felaktigheter i den information som tillhandahålls av reparatörer och, i tillämpliga fall, av säljare av varor som har genomgått rekonditionering, köpare av defekta varor för rekonditionering och lokalt ledda reparationsinitiativ.

I artikel 2 finns definitioner av begreppen säljare och rekonditionering. Dessa begrepp förekommer endast i artikel 7 och 9 som berör den europeiska onlineplattformen. Begreppet säljare anknyter till varudirektivets definition. Det avser en fysisk eller en juridisk person, antingen privatägd eller offentligägd, som agerar för ändamål som faller inom ramen för den fysiska eller juridiska personens handels-, företags-, hantverks- eller yrkesverksamheten samt varje person som agerar i dennes namn eller för dennes räkning. Begreppet rekonditionering anknyter till ekodesignförordningen och definieras som åtgärder som vidtas för att förbereda, rengöra, testa, underhålla och vid behov reparera en produkt eller en kasserad produkt i syfte att

återställa dess prestanda eller funktion inom det avsedda användningsområde och prestandaområde som ursprungligen planerades på designstadiet vid tidpunkten för utsläppandet av produkten på marknaden.

För att öka konsumenternas medvetenhet om den europeiska onlineplattformen ska kommissionen och medlemsstaterna vidta lämpliga åtgärder för att informera konsumenter, ekonomiska aktörer och säljare om att plattformen finns, till exempel tagga plattformen på relaterade nationella webbplatser eller genomföra kommunikationskampanjer (se skäl 34 i direktivet).

Tanken är alltså att kommissionen ska inrätta onlineplattformen samt ansvara för att säkerställa IT-underhållet av det gemensamma onlinegränssnittet och svara på tekniska eller andra frågor från användare om plattformen eventuellt inte fungerar korrekt. Kommissionen ska också säkerställa att konsumenter lätt och kostnadsfritt får tillgång till plattformen. Konsumenter ska kunna använda sökfunktioner för att filtrera efter olika egenskaper såsom varukategorier, tillgång till tillfälliga ersättningsvaror, kvalitetsindikatorer och alla villkor för reparation, inbegripet var reparatören befinner sig och möjligheten till gränsöverskridande tillhandahållande av tjänster (se skäl 31 i direktivet). Den sökfunktion som baseras på varor kan hänvisa till varutypen eller varumärket (se skäl 32 i direktivet).

Plattformen ska vara i drift först 2027. Den närmare utformningen av plattformen och hur registreringen ska ske är därför inte känd för utredningen. Vid ett genomförandemöte som kommissionen anordnat har framkommit att onlineplattformen planeras att nås genom portalen Your Europe. Registrering ska ske via onlineplattformen. Innan företag förs upp på onlineplattformen kan den nationella kontaktpunkten behöva godkänna registreringen, förutsatt att medlemsstaten krävt villkor för anslutning. I detta fall har utredningen erfarit att eventuella kontakter mellan den nationella kontaktpunkten och det företag som ansöker om registrering ska ske utanför plattformen.

10.2.2 En expertgrupp och en nationell kontaktpunkt

Enligt artikel 8 ska kommissionen inrätta och leda en expertgrupp som ska bestå av företrädare för alla medlemsstater. Expertgruppen ska ge råd om utformningen av den europeiska onlineplattformen

och dess funktionen. Syftet är att underlätta samordningen mellan kommissionen och medlemsstaterna (se skäl 29 i direktivet).

Medlemsstaterna ska senast den 31 juli 2026 informera kommissionen om den nationella kontaktpunkt de utsett för den europeiska plattformen. För det fall en nationell plattform inrättas eller kommer inrättas ska i stället information om detta lämnas (artikel 9.1).

Medlemsstater som använder de nationella delarna av plattformen får anta villkor för tillgång till plattformen. Sådana villkor får särskilt innehålla bestämmelser om den nationella kontaktpunktens förhandsgodkännande av registreringen i den nationella delen och krav på yrkeskvalifikationer (artikel 9.2). I skäl 26 till direktivet anges som exempel på villkor att företag uppfyller kriterier för yrkeskvalifikation eller visar att man följer tillämpliga frivilliga europeiska eller nationella kvalitetsstandarder för reparation. Sådana villkor ska vara icke-diskriminerande och förenliga med unionsrätten. Medlemsstater som tillämpar villkor får ytterligare sex månader på sig att göra sin nationella del operativ (artikel 9.3).

Av artikel 9.4 framgår vilka uppgifter den nationella kontaktpunkten har. Den ska ansvara för att tillhandahålla tillgång till den nationella delen för registrering för reparatörer och, i tillämpliga fall, säljare av varor som har genomgått rekonditionering, köpare av defekta varor för rekonditionering och lokalt ledda reparationsinitiativ och säkerställande av efterlevnad av eventuella villkor för tillgång som medlemsstaterna fastställer. Den nationella kontaktpunkten ska vidare utgöra stöd till kommissionen vad gäller driften av den europeisk onlineplattformen.

Kontaktpunkten bör övervaka uppgifterna i den nationella delen i syfte att upptäcka, identifiera och avlägsna ogiltiga uppgifter i enlighet med unionsrätten (se skäl 30 i direktivet).

10.3 Myndigheter med ansvar av relevans för uppdraget att vara nationell kontaktpunkt och ingå i kommissionens expertgrupp

Utredningen har i uppdrag att överväga vilken eller vilka svenska myndigheter som kan vara nationell kontaktpunkt enligt artikel 9 i direktivet och ingå i kommissionens expertgrupp enligt artikel 8.

I detta avsnitt redogörs för de myndigheter som i dag har ett saksansvar som åtminstone delvis sammanfaller med eller som är närliggande de uppgifter som den nationella kontaktpunkten ska ha enligt artikel 9.4, eller som har samma skyddssyfte. De skyddssyften som avses är framför allt ett stärkt konsumentskydd, den inre marknadens funktion, en ökad cirkularitet i ekonomin och att bidra till den gröna omställningen.

För uppdraget som nationell kontaktpunkt är det vidare viktigt att myndigheten har erfarenhet av och internationellt samarbete och då särskilt på EU-nivå. I redogörelsen för myndigheter med relevant ansvarsområde kommer det därför även att beröras i vad mån myndigheterna i fråga har sådan erfarenhet.

De myndigheter som enligt utredningens bedömning kan vara av särskild relevans är Konsumentverket, Naturvårdsverket, Tillväxtverket, Kommerskollegium. Energimyndigheten och Kammarkollegiet.

Konsumentverket

Konsumentverket är förvaltningsmyndighet för konsumentfrågor med ansvar för att bland annat utöva tillsyn, inklusive marknadskontroll, enligt de konsumentskyddande regler som ligger inom myndighetens ansvarsområde. Konsumentverket ska tillgängliggöra information och vägledning om konsumenters rättigheter och skyldigheter samt annan information som ger konsumenter goda förutsättningar att ta till vara sina intressen, om ingen annan myndighet har den uppgiften. Utöver detta ska verket stärka konsumenternas ställning på marknaden genom kontakter med privata aktörer. Konsumentverket är kontaktmyndighet inom EU för samarbete i konsumentrelaterade frågor som rör informationssamhällets tjänster enligt lagen (2002:562) om elektronisk handel och andra informationssamhällets tjänster (e-handelslagen) och utövar tillsyn enligt samma lag (1 och 3 §§ förordning (2009:607) med instruktion för Konsumentverket).

Konsumentverkets har tillsyn över att näringsidkare följer konsumentskyddslagstiftning, vilket innefattar bl.a. marknadsföringslagen och avtalsvillkorslagen. Om en näringsidkare inte ändrar sin marknadsföring eller avtalsvillkor kan Konsumentverket komma att vidta rättsliga åtgärder. Motsvarande uppgifter ankommer på Konsument-

verket enligt produktsäkerhetslagen. Vidare har Konsumentverket ansvar för att konsumenter ska känna till och använda sina rättigheter enligt konsumentskyddslagstiftningen.

I förhållande till de syften som ligger bakom den europeiska onlineplattformen kan särskilt betonas att Konsumentverkets ansvarar för konsumentfrågor.

Kommerskollegium

Kommerskollegium är förvaltningsmyndighet för frågor som rör utrikeshandel, EU:s inre marknad och EU:s handelspolitik. Myndighetens främsta uppgift är att på olika sätt förbättra möjligheten för internationell handel. Kommerskollegium ska verka för frihandel, fri rörlighet på EU:s inre marknad samt utgå ifrån det samlade svenska ekonomiska intresset mot bakgrund av regeringens övergripande mål för tillväxt och sysselsättning. Myndigheten ska även beakta näringslivets och konsumenternas intressen. Kommerskollegium ska också stärka tillväxten genom ökade handelsmöjligheter (1 och 2 §§ förordning (2012:990) med instruktion för Kommerskollegium).

Inom området EU:s inre marknad arbetar Kommerskollegium för att den inre marknaden ska fungera, att informera företag om krav på varor och tjänster i Sverige samt att via EU-portalen Solvit ge hjälp till företag och privatpersoner som fått problem i ett annat EU-land på grund av att landet inte följer EU:s regler om fri rörlighet. Av myndigheten instruktion följer att myndigheten inom området EU:s inre marknad ska myndigheten särskilt ska ansvara för och utveckla EU:s kontaktpunkter för varor och tjänster (2 § förordningen (2012:990) med instruktion för Kommerskollegium). Kommerskollegium verkar vidare för att minska omotiverade handelshinder, förenkla handelsprocedurer vid gränsöverskridande handel.

I förhållande till de syften som ligger bakom den europeiska onlineplattformen kan särskilt betonas att myndigheten har ett ansvar för EU:s inre marknad och har erfarenhet av internationella handelsfrågor, särskilt det EU-rättsliga samarbetet. Myndigheten ska också beakta såväl näringslivets som konsumenträttsliga intressen samt stärka tillväxten genom ökade handelsmöjligheter.

Naturvårdsverket

Naturvårdsverket är förvaltningsmyndighet i frågor om klimat och luft, mark, biologisk mångfald, förorenade områden, kretslopp och avfall, miljöövervakning samt miljöforskning. Naturvårdsverket har en central roll i miljöarbetet och ska vara pådrivande, stödjande och samlande vid genomförandet av miljöpolitiken (1 § förordningen [2012:989] med instruktion för Naturvårdsverket).

Naturvårdsverket ska bl.a. verka för en samhällsekonomiskt effektiv omställning till en cirkulär ekonomi (3 § 18 p i den nämnda förordningen). Myndigheten betraktar cirkulär ekonomi som ett verktyg i omställningen till ett resurseffektivt samhälle och ett sätt att bidra till uppfyllande av miljö- och klimatmål. Bland Naturvårdsverkets insatser inom cirkulär ekonomi återfinns bl.a. Sveriges avfallsförebyggande program, ansvar inom producentansvar samt regeringsuppdrag att ta fram nationellt program för cirkularitet av kritiska råmaterial respektive framtagande av riktlinjer för användande av massor med naturligt förhöjda halter av skadliga ämnen. Myndigheten är väl förtrogen med att representera Sverige i Europeiska kommissionens expertgrupper och annat internationellt arbete.

I förhållande till de syften som ligger bakom den europeiska onlineplattformen kan särskilt betonas att myndigheten har ett tydligt uppdrag att verka för omställning till en cirkulär ekonomi.

Tillväxtverket

Tillväxtverket ska främja näringslivets konkurrenskraft och ska bl.a. främja entreprenörskap och verka för fler och växande företag (1 och 2 §§ förordningen [2009:145] med instruktion för Tillväxtverket). Tillväxtverket har i dag uppgifter som ska främja näringslivets konkurrenskraft genom förenkling. Tillväxtverket genomför insatser som främjar näringslivets konkurrenskraft och strukturomvandling. Insatserna handlar också om ökat entreprenörskap, industriell omvandling, förenkling för företag och hållbar tillväxt och utveckling av företag. Tillväxtverket ansvarar vidare för samordning, förvaltning och utveckling av Europeiska regionala utvecklingsfonden.

Tillväxtverket är gemensam kontaktpunkt för tillhandahållande av elektronisk information om tjänsteleverantörer och tjänstemottagare, 3 § 7 förordning (2009:145) med instruktion för Tillväxt-

verket och förordningen (2009:1078) om tjänster på den inre marknaden.

I förhållande till de syften som ligger bakom den europeiska onlineplattformen kan särskilt betonas att myndigheten ska verka för att förenkla för företagare i olika avseenden.

Energimyndigheten

Energimyndigheten ska bevaka, analysera och främja omställningen till ett fossilfritt energisystem, främja en trygg energiförsörjning, verka för en samhällsekonomiskt effektiv energiförsörjning och en energianvändning som förenar försörjningstrygghet, konkurrenskraft och ekologisk hållbarhet (förordning [2025:784] med instruktion för Statens energimyndighet).

Energimyndigheten ska främja en effektivare energianvändning, en trygg energiförsörjning och stödja forskning och innovation inom energiområdet. Myndigheten säkerställer att Sverige har en robust energiförsörjning.

Energimyndigheten utövar tillsyn enligt 13 § lagen (2008:112) om ekodesign, vilket innebär att myndigheten utövar tillsyn över att tillverkaren eller tillverkarens representanter uppfyller krav på ekodesign eller energimärkning.

I förhållande till de syften som ligger bakom den europeiska onlineplattformen kan särskilt betonas att myndigheten har ett uppdrag att verka för ekologisk hållbarhet.

Kammarkollegiet

Kammarkollegiet har till uppgift att tillhandahålla service inom det statliga området, främst avseende ekonomi, juridik, kapitalförvaltning, riskhantering och administration. Kammarkollegiet har uppgifter avseende bland annat att föra allmänhetens talan i miljöprocesser, försäkring av statlig verksamhet, studenter och statsanställda, ingående av ramavtal i syfte att effektivisera den offentliga förvaltningen, hanteringar av den statliga resegarantin, registrering av trossamfund, registrering av idéburna organisationer, fastställande av avgiftssatser inom begravningsområdet och auktorisation av tolkar och översät-

tare (1 § förordning [2007:824] med instruktion för Kammarkollegiet).

I förhållande till de syften som ligger bakom den europeiska onlineplattformen kan särskilt betonas att myndigheten har serviceuppgifter inom det statliga området innefattande bl.a. vissa registreringsuppgifter.

10.4 Naturvårdsverket bör vara nationell kontaktpunkt

Utredningens förslag

Naturvårdsverket ska vara nationell kontaktpunkt för den europeiska onlineplattformen och utse någon eller några personer att ingå i den expertgrupp som kommissionen ska inrätta för detta. Ett tillägg om uppgiften som kontaktpunkt görs i förordningen (2012:989) med instruktion till Naturvårdsverket.

Utredningens bedömning

Det finns inte behov av att i lag definiera orden säljare eller rekonditionering.

Några utgångspunkter

Utredningens uppdrag är i denna del att föreslå vilken eller vilka myndigheter som bör ansvara för att upprätta ett nationellt avsnitt i den europeiska onlineplattformen eller en nationell plattform enligt artikel 7 och för att utföra de uppgifter som anges i artikel 8 i reparationsdirektivet.

Som har beskrivits kommer den europeiska onlineplattformen att innehålla nationella avsnitt. Om det redan finns en nationell plattform som uppfyller kraven i direktivet behöver ett nationellt avsnitt inte skapas. Det finns i Sverige ingen nationell plattform av det slag som avses. För svensk del bör det alltså röra sig om en nationell del på den europeiska plattformen. Kommissionen kommer att upprätta nationella delar och ansvara för den IT-mässiga strukturen av plattformen.

Den nationella kontaktpunktens uppgifter kommer framför allt att vara att ge tillgång till den svenska delen för företag som erbjuder reparationstjänster. Kontaktpunkten kommer också att ha till uppgift att ge stöd till kommissionen när det gäller driften av den svenska delen.

Medlemsstaterna får enligt direktivet uppställa villkor för anslutning till plattformen. I direktivskälen nämns som möjliga villkor att det t.ex. kan vara fråga om krav på särskilda yrkeskvalifikationer och följsamhet mot frivilliga europeiska eller nationella kvalitetsstandarder. Det ingår inte i utredningens uppdrag att ta ställning till om sådana villkor bör uppställas för anslutning. Frågan torde i stället få övervägas av den myndighet som får i uppdrag att vara kontaktpunkt. För ett uppställande av någon typ av villkor talar att det skulle kunna bidra till att näringsidkare som ansluter sig är seriösa på så sätt att de utför tjänster med en hög kvalitet och följsamhet mot lagstiftning i fråga om bl.a. konsumentskydd. Särskilt med hänsyn till att det är fråga om en åtgärd på initiativ av EU som även nationella myndigheter kommer att ansvara för framstår det som eftersträvänsvärt att tilltron till företag på plattformen är hög.

Samtidigt bör en målsättning med den svenska delen på plattformen vara att anslutningen blir bred. Detta gynnar konkurrensen på konsumentmarknaden inom unionen och därigenom även konsumenterna. Ett stort urval av företag kommer att göra plattformen mer attraktiv för konsumenter och förbättra möjligheterna för konsumenter att jämföra tjänsters innehåll, priser och tider för reparation m.m. till grund för väl avvägda ställningstaganden när det gäller valet av reparatör.

Vid möten ledda av kommissionen om genomförandet av direktivet har en övervägande andel av medlemsstaterna, bl.a. med hänvisning till de angivna skälen, förklarat att de inte överväger några särskilda villkor för anslutning.

Utredningens överväganden

Som redogjorts för har det bedömts att onlineplattformen kommer att tas i drift 2027. Processen för hur företag kommer att kunna ansluta sig är ännu inte klar och inte heller hur plattformen närmare kommer se ut. Enligt utredningens bedömning är det naturligt att

den myndighet som utses att vara nationell kontaktpunkt också utser någon eller några personer att ingå i den expertgrupp som kommissionen ska inrätta enligt artikel 8.

Utredningen bedömer att uppgiften att vara kontaktpunkt – oavsett vilken myndighet som utses – inte kommer att vara särskilt resurskrävande. Myndigheten kommer att ha viss kontakt med företag som är intresserade av att ansluta sig.

Onlineplattformen syftar till att konsumenter lättare ska kunna hitta reparatörer. Det är en åtgärd på konsumentmarknaden och riktar sig till konsumenter som användare. Det ligger därför nära till hands att Konsumentverket utses till nationell kontaktpunkt. Konsumentverket föreslås också bl.a. få i uppdrag att utföra informationsinsatser mot konsumenter och näringsidkare enligt reparationsdirektivet (se avsnitt 11.2–3). Samtidigt finns det skäl som talar mot Konsumentverket som nationell kontaktpunkt. Konsumentverket har ett brett marknadsrättsligt tillsynsansvar när det gäller företag som erbjuder tjänster till konsumenter och ska agera i konsumenters intresse. Tillsynsansvaret omfattar bl.a. företags marknadsföring och avtalsvillkor. En reparatör som ansluter sig till plattformen gör detta i syfte att attrahera kunder, dvs. att marknadsföra sin verksamhet. Det kan inte uteslutas att en ansluten reparatör är eller kan bli föremål för Konsumentverkets tillsyn. Verket kan behöva vidta åtgärder mot en näringsidkare som finns på onlineplattformen. Utredningen bedömer att det ur förtroendesynpunkt framstår som mindre lämpligt att Konsumentverket är nationell kontaktpunkt för en onlineplattform som omfattar näringsidkare, vilka kan vara föremål för myndighetens sanktionsåtgärder. Vidare kan konstateras att uppgiften som kontaktpunkt inte primärt kommer att innefatta kontakter med konsumenter utan med näringsidkare som vill ansluta sig till plattformen. Även detta talar för att uppgiften som kontaktpunkt bör läggas på någon annan myndighet än Konsumentverket.

Utifrån att syftet med plattformen är att främja den inre marknads funktion ligger detta inom Kommerskollegiums ansvarsområde. Kommerskollegium är förvaltningsmyndighet för frågor som rör utrikeshandel, EU:s inre marknad och EU:s handelspolitik. Myndigheten ska beakta såväl näringslivets som konsumenternas intressen. Kommerskollegium är dock en myndighet under Utrikesdepartementet och verksamheten är i princip uteslutande inriktat mot gränsöverskridande handel. Det kan röra sig om att bistå svenska företag som möter hin-

der i andra länder. Reparationsplattformen har enligt utredningens bedömning inte ett så påtagligt gränsöverskridande moment att Kommerskollegium framstår som en lämplig myndighet.

Utredningens bedömning är i stället att Naturvårdsverket bör utses som nationell kontaktpunkt och få i uppdrag att utse någon eller några personer att ingå i kommissionens expertgrupp. Syftet med plattformen är primärt att främja den gröna omställningen och den cirkulära ekonomin inom EU, i detta fall genom att minska nyinköp till förmån för reparation. Naturvårdsverket ska enligt sin instruktion verka för en samhällsekonomiskt effektiv omställning till en cirkulär ekonomi. Myndigheten har redan i dag en bred verksamhet när det gäller cirkulär ekonomi, hållbar konsumtion och produktion. Utredningen bedömer att uppgiften som kontaktpunkt för onlineplattformen ligger väl i linje med Naturvårdsverkets ansvarsområde när det gäller den gröna omställningen och cirkulär ekonomi. Myndigheten bedöms ha sådan kompetens, erfarenhet och sådana resurser att den är väl lämpad att anförtros uppgiften. Det framstår också som en rimlig lösning att uppgifterna enligt reparationsdirektivet delas upp så att Konsumentverket får tillsynsansvaret för den nya lagen om reparation av konsumenters varor och vissa informationsuppdrag (se kapitel 8 och 10) medan Naturvårdsverket blir nationell kontaktpunkt för onlineplattformen.

Utredningen föreslår därför att Naturvårdsverket ska vara nationell kontaktpunkt och få i uppdrag att utse någon eller några personer att ingå i kommissionens expertgrupp. Ett tillägg om uppgiften som kontaktpunkt bör göras i förordningen (2012:989) med instruktion för Naturvårdsverket.

I sammanhanget konstaterar utredningen att det i reparationsdirektivet införs definitioner av orden säljare och rekonditionering. Dessa ord förekommer endast i artikel 7 och 9, vilka berör den europeiska onlineplattformen. De blir aktuella för det fall medlemsstaten väljer att låta plattformen omfatta bl.a. säljare av rekonditionerade varor. Orden kommer enligt utredningens bedömning inte att förekomma i någon av de lagar som ska genomföra reparationsdirektivet. Det finns därför inte behov av att i lag definiera dessa.

11 Övriga frågor i anslutning till reparationsdirektivet

11.1 Inledning

I kapitlet behandlar utredningen vissa frågor kopplade till reparationsdirektivet som inte behandlats i tidigare kapitel.

I avsnitt 11.2 berörs medlemsstaternas skyldigheter att enligt artikel 12 informera konsumenter om deras rättigheter enligt direktivet. I avsnitt 11.3 tar utredningen ställning till vilken myndighet som ska ansvara för uppgiften enligt artikel 13 i direktivet som innebär att medlemsstaterna ska vidta minst en åtgärd för att främja reparation. Slutligen behandlas i avsnitt 11.4 och 11.5 frågor om att reparationsdirektivet läggs till i listor över rättsakter i direktivet om grupptalan för att skydda konsumenters kollektiva intressen och i den s.k. CPC-förordningen.

11.2 Konsumentinformation

Utredningens bedömning

Konsumentverket har redan i dag ansvar för att konsumenter får tillgång till information om konsumenters rättigheter och information om medel för att hävda dessa rättigheter. Någon ytterligare reglering behöver inte införas.

Enligt artikel 12 i reparationsdirektivet ska medlemsstaterna vidta lämpliga åtgärder för att säkerställa att information om konsumenternas rättigheter enligt direktivet och om hur dessa rättigheter kan genomdrivas finns tillgänglig för konsumenter, inbegripet på nationella webbplatser som är anslutna till den gemensamma digitala in-

gång som inrättats genom Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2018/1724 av den 2 oktober 2018 om inrättande av en gemensam digital ingång för tillhandahållande av information, förfaranden samt hjälp- och problemlösningstjänster. Förordningen syftar till att på ett samlat sätt tillhandahålla information, förfaranden samt hjälp- och problemlösningstjänster för privatpersoner och företag i samband med att de utövar rätten till fri rörlighet inom EU:s inre marknad. Av bilaga I till förordningen framgår inom vilka områden som informations ska lämnas. Bilagan är uppdelad i områden där område H gäller konsumenträttigheter. Av listan framgår att det i dag finns informationsskyldighet i fråga om bl.a. konsumenternas rättigheter och garantier i samband med köp av varor och tjänster, inbegripet förfaranden för lösning av konsumenttvister och gottgörelse i detta sammanhang.

Enligt förordningen (2022:127) med kompletterande bestämmelser till EU:s förordning om en gemensam digital ingång framgår att Myndigheten för Digital förvaltning är nationell samordnare. Ett stort antal myndigheter har i dag nationellt ansvar. Det ankommer på myndigheterna att själva identifiera sig som behöriga myndigheter inom sina områden enligt förordningen (se prop. 2023/24:40).

Det ligger i utredningens uppdrag att föreslå vilken myndighet som ska utföra uppgiften enligt artikel 12 i reparationsdirektivet. Information ska lämnas om konsumenternas rättigheter enligt reparationsdirektivet och om hur dessa rättigheter kan genomdrivas. Det innebär bl.a. information om rätten till reparation gentemot tillverkaren, formuläret för reparationsinformation och den europeiska onlineplattformen för reparation. Det gäller också den förlängda ansvarsperioden för säljare vid avhjälpande av fel på en vara.

Konsumentverket har enligt 1 § 2 och 3 § 3 förordningen (2009:607) med instruktion för Konsumentverket ansvar för att tillgängliggöra information och vägledning om konsumenters rättigheter och skyldigheter. Myndigheten ska med utbildning och information stödja kommunernas konsumentverksamhet i frågor som rör konsumentskydd och konsumentlagstiftning. Konsumentverket har i dag motsvarande informationsansvar enligt flera av områden i bilaga I såvitt avser konsumenträttigheter (område H)¹.

¹ <https://www.digg.se/styrning-och-samordning/sdg---en-gemensam-digital-ingang-till-europa/forteckning-over-behoriga-myndigheter/statliga-myndigheter> (läst 2025-11-04).

Utredningen konstaterar att Konsumentverket redan enligt sin nuvarande instruktion ansvarar för att lämna information till konsumenter. Det är en naturlig utgångspunkt att Konsumentverket inom ramen för sina redan existerande uppgifter även svarar för att information om konsumenters rättigheter enligt reparationsdirektivet ges. Någon ändring av gällande reglering behövs mot den bakgrunden inte för att genomföra artikel 12 i reparationsdirektivet (jfr bedömningen vid genomförandet av varudirektivet i SOU 2020:51 s. 176 f.).

11.3 En åtgärd för att främja reparation

Utredningens bedömning

Konsumentverket bör få i uppdrag att ansvara för uppgiften i artikel 13 i reparationsdirektivet som innebär att en åtgärd ska vidtas i syfte att främja reparation. Någon särskild författningsreglering behöver inte införas för detta.

Enligt artikel 13 i reparationsdirektivet ska medlemsstaterna vidta minst en åtgärd för att främja reparation. Medlemsstaterna ska senast den 31 juli 2029 till kommissionen anmäla en eller flera åtgärder som vidtagits.

Av skälen till reparationsdirektivet framgår att den åtgärd som ska genomföras kan vara av finansiell eller icke-finansiell karaktär. Icke-finansiella åtgärder kan vara informationskampanjer eller stöd till reparationsinitiativ såsom att upplåta utrymme. Finansiella åtgärder kan vara reparationskuponger, reparationsfonder, finansiering av utbildningsprogram för förvärv av specifika färdigheter i reparation samt av beskattningsåtgärder såsom en lägre mervärdesskattesats för reparationstjänster (skäl 36 i reparationsdirektivet).

I utredningens uppdrag ligger att föreslå vilken myndighet som ska utföra uppgiften enligt artikel 13 i direktivet.

Utredningen konstaterar att ekonomiska incitament kan antas leda till ett större intresse för konsumenter att reparera varor till förmån för nyinköp och därmed större miljöfördelar. Finansiella åtgärder kräver dock mer ingående utredningsåtgärder för att därigenom kunna bedöma bl.a. vilka ekonomiska och miljömässiga konsekvenser detta

kan leda till. En alternativ åtgärd är en informationsinsats riktad till konsumenter om fördelarna med och möjligheterna till reparation av varor. Utredningen har i avsnitt 11.2 bedömt att Konsumentverket bör ansvara för att konsumenter får tillgång till information om sina rättigheter enligt reparationsdirektivet. Även uppgiften att ansvara för en åtgärd i syfte att främja reparation ligger väl i linje med Konsumentverkets ansvarsområde. Utredningen föreslår därför att Konsumentverket ska ansvara för att utföra uppgiften enligt artikel 13 och att myndigheten bör ges ett särskilt uppdrag i detta syfte. Uppdraget är av sådan karaktär att det inte behöver komma till uttryck i myndighetens instruktion. Någon ytterligare författningsreglering behövs alltså inte.

11.4 Ändring av direktivet om grupptalan för att skydda konsumenters kollektiva intressen

Utredningens förslag:

Lagen om grupptalan till skydd för konsumenters kollektiva intressen ändras så att den omfattar överträdelser av bestämmelser som genomför reparationsdirektivet.

Enligt artikel 17 i reparationsdirektivet ändras bilagan till direktivet om grupptalan för att skydda konsumenters kollektiva intressen på så sätt att reparationsdirektivet läggs till i förteckningen.

I avsnitt 3.2.7 finns en översiktlig beskrivning av direktivet om grupptalan för att skydda konsumenters kollektiva intressen. Genom att reparationsdirektivet nu läggs till innebär detta att godkända enheter kan föra en grupptalan med anledning av påstådda överträdelser enligt direktivet.

I lagen (2023:730) om grupptalan till skydd för konsumenters kollektiva intressen finns i 1 § en hänvisning till direktivet om grupptalan för att skydda konsumenters kollektiva intressen. Det är fråga om en statisk hänvisning. För att genomföra artikel 17 i reparationsdirektivet krävs att hänvisningen i den andra strecksatsen till direktivet om grupptalan i lagen till direktivet uppdateras så att lagen omfattar även reparationsdirektivet.

11.5 Ändring av CPC-förordningen

Utredningens bedömning

Den ändring som har gjorts i den s.k. CPC-förordningen medför inget behov av lagändringar.

Enligt artikel 18 i reparationsdirektivet ändras bilagan till Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2017/2394 av den 12 december 2017 om samarbete mellan de nationella myndigheter som har tillsynsansvar för konsumentskyddslagstiftningen och om upphävande av förordning (EG) nr 2006/2004 (den s.k. CPC-förordningen) på så sätt att reparationsdirektivet lägg till i förteckningen.

I avsnitt 3.2.6 finns en översiktlig beskrivning av CPC-förordningen. Ändringen innebär att reparationsdirektivet tillförs listan över sådana rättsakter som omfattas av konsumentförordningen. Denna ändring aktualiserar inte några följdändringar i svensk lag.

12 Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

Utredningens förslag

Den nya lagen om reparation av konsumenters varor och ändringarna i andra lagar ska träda i kraft den 1 januari 2027. Ändringen i förordningen (2012:989) med instruktion för Naturvårdsverket ska träda i kraft den 31 juli 2026.

I fråga om konsumenttjänstlagen och konsumentköplagen ska äldre bestämmelser gälla för avtal som har ingåtts före ikraftträdandet.

I fråga om distansavtalslagen ska äldre bestämmelser gälla för avtal som har ingåtts före ikraftträdandet. Detsamma ska gälla för information som näringsidkaren till grund för avtalet har lämnat före ikraftträdandet.

I fråga om marknadsföringslagen ska äldre bestämmelser gälla för marknadsföring som har vidtagits före ikraftträdandet.

Enligt artikel 4.1 i direktivet om mer konsumentmakt ska medlemsstaterna senast den 27 mars 2026 anta och offentliggöra de bestämmelser som är nödvändiga för att följa detta direktiv. Bestämmelserna ska tillämpas från och med den 27 september 2026. Enligt artikel 22.1 i reparationsdirektivet ska medlemsstaterna senast den 31 juli 2026 anta och offentliggöra de bestämmelser som är nödvändiga för att följa detta direktiv. Bestämmelserna ska tillämpas från och med den dagen.

Den tidigaste möjliga tidpunkten som den nya lagen om reparation av varor av konsumenters varor och övriga föreslagna lagändringar kan träda i kraft bedömer utredningen vara den 1 januari 2027. Utredningen föreslår därför ett ikraftträdande den dagen.

I avsnitt 10.4 föreslår utredningen att Naturvårdsverket ska vara nationell kontaktpunkt för den europeiska onlineplattformen för reparation. Enligt artikel 9.1 i reparationsdirektivet ska medlemsstaterna senast den 31 juli 2026 informera kommissionen om den kontaktpunkt som utsetts. Utredningen föreslår därför en förordningsändring i myndighetens förordning ska träda i kraft den 31 juli 2026.

Den grundläggande principen i svensk förmögenhetsrätt är att ny lag inte ska få retroaktiv verkan. Huvudprincipen är att nya bestämmelser bara är tillämpliga på avtal som ingåtts efter ikraftträdandet. Denna princip har inte ansetts behöva komma till uttryck i lagtext om det är fråga om nya bestämmelser som inte samtidigt upphäver äldre. Om det däremot är fråga om att ge äldre bestämmelser ett nytt innehåll, kan det finnas skäl för särskilda övergångsbestämmelser med innebörd att äldre bestämmelser ska tillämpas på avtal som har ingåtts före ikraftträdandet (se t.ex. prop. 2019/20: 63 s. 46 och prop. 1984/85:110 s. 366 f.). När det gäller ändringarna i varudirektivet framgår det av artikel 21 i reparationsdirektivet att de nya reglerna inte ska tillämpas på köpeavtal som ingås efter direktivets ikraftträdande.

De skyldigheter som åläggs i första hand tillverkare enligt den föreslagna lagen om reparation av konsumenters varor är nya. Reparationsdirektivet innehåller i denna del inte någon särskild övergångsregel. Rätten att få en vara reparerad har som utgångspunkt inte sin grund i något avtalsförhållande mellan tillverkaren och konsumenten. Enligt utredningens bedömning måste direktivet förstås så att tillverkarens och i förekommande fall andra aktörers skyldigheter ska gälla oavsett när en vara är tillverkad och även oavsett när en konsument har förvärvat varan. Det behövs inte någon särskild övergångsregel för att detta ska gälla.

Utredningen ser inte heller i övrigt något behov av övergångsregler när det gäller den nya lagen. Skyldigheten att tillhandahålla reservdelar och verktyg till ett skäligt pris kommer endast att gälla reservdelar och verktyg som köps efter ikraftträdandet. Förbudet mot att använda avtalsvillkor som hindrar reparation av varor kommer endast att gälla avtalsvillkor som används efter ikraftträdandet. Förbudet mot att använda hårdvaru- eller programvarutekniker som hindrar reparation kommer att gälla varor som säljs efter ikraftträdandet. Detta står klart även utan särskilda övergångsregler.

I konsumenttjänstlagen införs bestämmelser om det europeiska reparationsformuläret. Att använda formuläret innebär att parterna ingår eller överväger att ingå ett avtal. De nya bestämmelserna bör endast vara tillämpliga i fråga om avtal som ingås efter ikraftträdandet. Detta bör klargöras genom en övergångsregel.

I konsumentköplagen och distansavtalslagen bör det införas övergångsbestämmelser som innebär att äldre bestämmelser ska gälla för avtal som har ingåtts före ikraftträdandet. I distansavtalslagen bör det dessutom klargöras att äldre bestämmelser gäller även för avtal som har ingåtts efter ikraftträdandet men där den information som näringsidkaren till grund för avtalet har lämnat har skett före ikraftträdandet (angående en sådan övergångslösning se prop. 2021/22:174 s. 170).

I marknadsföringslagen införs nya strängare regler i flera avseenden. En övergångsregel bör införas som innebär att äldre bestämmelser gäller för marknadsföring som har vidtagits före ikraftträdandet.

När det gäller ändringarna i marknadsföringslagen och distansavtalslagen har från kommersiella aktörer framförts att det behövs särskilda övergångsregler för varor som har tillverkats eller märkts före ikraftträdandet men som marknadsförs först efter ikraftträdandet. Marknadsföring av sådana varor kan annars komma att bli otillåten. Att paketera om eller märka om varor kommer att medföra kostnader. Utredningen konstaterar dock att direktivet om mer konsumentmakt inte innehåller någon övergångsbestämmelse som möjliggör att t.ex. varor som tillverkats, släppts ut på marknaden eller märkts före ett visst datum ska omfattas av äldre bestämmelser. Det är fråga om ett s.k. fullharmoniseringsdirektiv som inte ger utrymme för medlemsstaterna att frångå regleringen. En sådan typ av övergångsregel skulle alltså inte vara förenlig med direktivet. Utredningen föreslår därför inte detta.

13 Konsekvensanalys

Utredningens bedömning

Lagförslagen till följd av direktivet om mer konsumentmakt innebär att det ställs tydligare krav på marknadsföring, särskilt miljörelaterade påståenden, samt utökade krav på vilken information som ska ges före ett konsumentköp. Förslagen till följd av reparationsdirektivet innebär bl.a. skyldigheter för tillverkare att reparera vissa typer av varor på begäran av en konsument.

Åtgärderna syftar till att bidra till mer miljömässigt hållbara konsumtionsmönster och att minska förtida kassering av fungerande varor, vilket leder till minskade utsläpp av växthusgaser. Konsekvenserna för miljön bedöms positiva.

För konsumenter bedöms förslagen leda till bättre köpbeslut som gynnar hållbar konsumtion och den cirkulära ekonomin. Förslagen bedöms innebära kostnadsbesparingar för konsumenter eftersom varor i större utsträckning kan förväntas repareras till förmån för nyinköp. En ökad konkurrens när det gäller reparations-tjänster är ägnad att leda till lägre priser för sådana tjänster.

Förslagen kommer att gynna företag som erbjuder miljömässigt hållbara produkter. Företag som säljer varor till konsumenter kan få vissa kostnader, främst initiala, för att anpassa marknadsföring och information. Förslagen förväntas leda till en minskad omsättning av vissa typer av nya varor till följd av att konsumenter i stället låter reparera varor. Reparatörer bör kunna få en ökad omsättning.

13.1 Utgångspunkter

I utredningens uppdrag ingår att analysera konsekvenserna av lämnade förslag och i förekommande fall föreslå finansiering (se 14 och 15 §§ kommittéförordningen [1998:1474]). Närmare bestämmelser om konsekvensutredningen finns i förordning (2024:183) om konsekvensutredningar. Av den följer att utredningen bl.a. ska redovisa en beskrivning av problemet och vad utredningen vill uppnå med en viss regeländring, vilka alternativa lösningar som finns för att uppnå det önskade resultatet, konsekvenser om ingen åtgärd vidtas (nollalternativet) och en beskrivning av förslagets kostnader och intäkter för staten, kommuner, regioner, företag och andra enskilda. Utredningen ska om möjligt även redovisa en beräkning av andra relevanta konsekvenser. Det senare kan vara exempelvis påverkan på konkurrensvillkor och andra verksamhetsmässiga konsekvenser än företagens intäkter såsom lönsamhet, omsättning, anställningsbehov, kompetensbrist och omorganisationsbehov. Det ska beaktas om förslagen påverkar företag olika beroende på deras storlek.

Konsekvensanalysen har gjorts med utgångspunkt i att utredningens uppgift har varit att analysera och föreslå de författningsändringar som krävs för att genomföra två EU-direktiv, som i stora delar är fullharmoniserande. De resultat som ska uppnås är bindande för medlemsstaterna och måste genomföras i svensk rätt. I de fall medlemsstaterna har möjlighet att gå längre än direktiven har utredningen föreslagit att detta inte ska utnyttjas.

13.2 Utredningens förslag

Utredningens uppdrag är att föreslå hur två EU-direktiv ska genomföras i svensk rätt. Det gäller direktivet om mer konsumentmakt och reparationsdirektivet. Direktiven är en del av EU:s gröna giv. Ett av fokusområdena i den gröna given är en cirkulär ekonomi innebärande att varor ska återanvändas, repareras och återvinnas för att minska avfallet och bevara naturresurser.

Direktivet om mer konsumentmakt

Direktivet om mer konsumentmakt innebär ändringar av direktivet om otillbörliga affärsmetoder och konsumenträttighetsdirektivet. De senare direktiven har genomförts genom marknadsföringslagen och distansavtalslagen. Direktivet om mer konsumentmakt innebär bl.a. att det ställs tydligare krav på näringsidkares marknadsföring, särskilt miljörelaterade påståenden samt ökade krav på vilken information som ska lämnas före ett konsumentköp.

Utredningen föreslår att det i marknadsföringslagen förtydligas att en näringsidkare vid marknadsföring inte får använda sig av vilseledande framställningar som rör produkters miljömässiga eller sociala egenskaper eller cirkularitetsaspekter såsom hållbarhet, reparerbarhet eller återvinningsbarhet.

Vidare föreslås en bestämmelse om att en näringsidkare vid marknadsföring inte får använda sig av ett miljöpåstående som gäller framtida miljöprestanda utan att påståendet stöds samt en bestämmelse som innebär att en näringsidkare vid marknadsföringen inte får använda sig av påståenden om fördelar för konsumenter som är irrelevanta och inte motiverade av någon egenskap hos produkten eller företaget. Därutöver föreslås en ny bestämmelse om jämförelsetjänster som innebär att näringsidkare, vilka tillhandahåller sådana tjänster och ger information om miljömässiga eller sociala egenskaper eller om cirkularitetsaspekter ska informera om jämförelsemetoden. Nya bestämmelser införs också i den s.k. svarta listan.

Mot bakgrund av ändringarna i konsumenträttighetsdirektivet föreslår utredningen att det i marknadsföringslagen och distansavtalslagen införs bestämmelser som innebär att säljaren ska ge viss ytterligare information till en konsument innan ett avtal ingås. Bland annat ska säljaren av en vara genom ett harmoniserat meddelande ge information om sitt rättsliga ansvar för varans avtalsenlighet. Säljaren ska vidare genom en harmoniserad märkning informera om eventuella garantier från tillverkaren som gäller under en längre tid än två år. Information ska även lämnas om miljövänliga leveransalternativ, en varas reparerbarhet och om den tid som kostnadsfria programvaruuppdateringar tillhandahålls.

Reparationsdirektivet

Reparationsdirektivet innebär införande av en ny lag om reparation av konsumenters varor samt ändringar i konsumenttjänstlagen och konsumentköplagen. Den nya lagen omfattar ett tiotal varor som anges i bilaga till direktivet. För dessa varor är i första hand tillverkare skyldiga att på en konsuments begäran reparera dessa. För detta får skälig ersättning tas ut. Utöver detta finns andra bestämmelser, bl.a. om att tillverkare som tillhandahåller reservdelar till sådana varor ska dessa erbjudas till skäligt pris.

I konsumenttjänstlagen föreslås nya bestämmelser om ett europeiskt reparationsformulär. Formuläret är frivilligt att använda men ska förenkla för parterna att ingå reparationsavtal. Reparationsformuläret innehåller vissa ifyllningsbara uppgifter.

Utredningens förslag innebär också ändringar i konsumentköplagen, framför allt på det sättet att säljarens ansvar för fel på en vara förlängs från tre till fyra år om säljaren avhjälpert ett fel på varan. Bestämmelsen kompletteras med en skyldighet för säljaren att i förväg informera konsumenten om den möjliga förlängningen.

Genom direktivet införs en europeisk onlineplattform för reparation där konsumenter kan hitta reparatörer. Naturvårdsverket föreslås bli nationell kontaktpunkt för den svenska delen av plattformen.

Konsumentverket ska utföra uppgifterna enligt artikel 12 och 13 i reparationsdirektivet. Det handlar om att informera konsumenter om deras rättigheter enligt direktivet och att ansvara för åtagandena för medlemsstaterna att vidta minst en åtgärd för att främja reparation.

13.3 Europeiska kommissionens konsekvensbedömningar

Europeiska kommissionen har i samband med utarbetandet av direktivförslagen presenterat vissa konsekvensbedömningar. Förslagen ger en bild av hur kommissionen på unionsnivå bedömt kostnaderna för företag, besparingar för konsumenter samt påverkan på miljö.

När det gäller direktivet om mer konsumentmakt bedömdes konsekvenserna av förslagen medföra kostnadsbesparingar för konsumenter. För ett genomsnittligt företag bedömdes förslagen kosta omkring 550 euro som engångskostnad och omkring 64–79 euro per år. Kommissionen bedömde dock att för företag skulle förslagen

innebära fördelar i form av likvärdiga konkurrensvillkor. Kostnaderna för offentlig tillsyn bedömdes till omkring 500 000 euro per medlemsstat och år. De miljömässiga konsekvenserna bedömdes leda till en minskning motsvarande 5–7 miljoner ton koldioxidekvivalenter under en 15-årsperiod. (Se COM[2022] 143 final s. 13.)

När det gäller reparationsdirektivet bedömde kommissionen att förslagen skulle påverka konsumenternas beteende i riktning mot mer hållbar konsumtion som en följd av att antalet reparationer ökar. Förslagen bedömdes bidra till ökad sysselsättning, investeringar och konkurrens inom EU:s reparationssektor. Företagens intäkter bedömdes minska på grund av utebliven försäljning och minskad produktion av nya varor. För konsumenter bedömdes kostnadsbesparingarna till 25 euro per konsument och år. De miljömässiga konsekvenserna bedömdes spara 18,4 miljoner ton koldioxidekvivalenter per år under en 15-årsperiod. (Se COM[2023] 155 final s. 8.)

13.4 Konsekvenser för miljön

De båda direktiven som omfattas av utredningens uppdrag är en del av EU:s gröna giv och de nya bestämmelserna syftar till att minska negativa miljökonsekvenser, bl.a. genom en omställning av konsumtionsmönster där reparation i stället för nyinköp ska uppnås. De bestämmelser som finns i de båda direktivet syftar till att påverka den s.k. efterfrågesidan. Direktivet om mer konsumentmakt innehåller ändringar som ändrar hur marknadsföring får ske samt vilken förköpsinformation som ska lämnas till konsumenter. Detta ska leda till bättre information till konsumenter så att de därigenom kan göra medvetna konsumtionsval. Reparationsdirektivet innehåller bestämmelser som syftar till göra det enklare att reparera varor.

Utredningen bedömer att förslagen kommer att få positiva konsekvenser för miljön. Genom de föreslagna ändringarna i marknadsföringslagen och distansavtalslagen kommer konsumenter att få bättre förutsättningar att göra miljömässigt hållbara val vid inköp av varor. Ett ökat fokus på dessa frågor är ägnat att leda till att företag väljer att producera mer miljömässigt hållbart. Utbudet blir generellt mer miljövänligt genom att konsumenter exempelvis väljer att köpa reparerbara varor. Åtgärderna till följd av reparationsdirektivet är ägnade att minska förtida kassering av fungerande varor genom bestämmel-

ser som syftar till att varorna repareras. Skyldigheten att reparera vissa varor är exempel på detta liksom inrättandet av den europeiska onlineplattformen för reparation.

Sammantaget bedöms att förslagen kommer att främja hållbar konsumtion genom att konsumenter kan lita på att företags miljöinformation är korrekt samt fokus på en livscykel för varor som inbegriper återanvändning, reparation och rekonditionering. Förslagen bedöms leda till ett minskat behov av nya varor och mindre avfall. Då det krävs mindre resurser för tillverkning av nya varor och att ta hand om avfall bedöms detta leda till minskade utsläpp av växthusgaser och en lättad avfallshantering. Europeiska kommissionen har i sina konsekvensbeskrivningar gjort bedömningar av de minskade utsläppen på unionsnivå, vilka indikerar en förväntad påverkan på nationell nivå. För att överföra kommissionens antaganden om utsläppsminskningar på unionsnivå i ett 15-årsperspektiv skulle utsläppsminskningarna i Sverige, högt räknat, kunna uppgå till 7 000–10 000 ton per år.

13.5 Konsekvenser för företag

Bestämmelser som genomför direktivet om mer konsumentmakt

Direktivet om mer konsumentmakt innebär ändringar i distansavtalslagen och marknadsföringslagen. Det är dels ändringar om hur marknadsföring får ske, dels ändringar om förköpsinformation.

Enligt Statistiska centralbyrån finns det omkring 1,8 miljoner företag i Sverige och av dessa är 70 000 i företagsregistret uppförda som detaljhandelsföretag. Utredningens bedömning är att det är företrädesvis inom denna kategori som företag berörs av de ändringar som handlar om förköpsinformation. Avsevärt fler företag kommer att omfattas av ändringarna om otillbörlig marknadsföring. En mycket bred grupp av företag kommer att beröras. Inte bara säljare av varor utan även tjänsteföretag som använder sig av miljöpåståenden i marknadsföring mot konsument omfattas, exempelvis hotell, restauranger, försäljare av resor eller städföretag.

Lagändringarna innebär förutsättningar att beivra vilseledande marknadsföring, vilket kommer att gynna företag som erbjuder miljömässigt hållbara produkter genom att bestämmelserna kan antas medföra en ökad efterfrågan på dessa produkter. Förslagen mot-

verkar företag som i dag använder sig av miljömässigt vilseledande metoder.

Ändringarna innebär en ökad harmonisering inom EU. Regleringen för företag som bedriver gränsöverskridande verksamhet blir mer tydlig och enhetlig, vilket underlättar och effektiviserar verksamheten för dessa företag.

För företag som i sin marknadsföring gör miljöpåståenden ställs det krav på att dessa får stöd av en genomförandeplan som regelbundet kontrolleras av en oberoende sakkunnig, vars slutsatser görs tillgängliga för konsumenter. Eftersom sådana processer kan vara annorlunda än de som används i dag är det troligt att dessa krav är förenade med kostnader för företag. Det kan få till följd att företag som i dag inte lever upp till kraven avstår från att göra miljöpåståenden. Företag som uppfyller kraven bedöms kunna få konkurrensfördelar i förhållande till andra företag.

Bestämmelserna om utökade krav på information som ska lämnas till konsumenter innan avtal ingås kan innebära utökade kostnader för företag. Genom att det införs ett harmoniserat meddelande och harmoniserad märkning ändras något förutsättningarna för hur informationen ska lämnas till en konsument. Kostnaderna bedöms vara begränsade och framför allt initiala.

De sammantagna kostnaderna när det gäller anpassningen till de nya reglerna för ett enskilt företag beror på många olika faktorer och är därför svåra att uppskatta. Utredningen har från näringslivshåll efterfrågat uppgifter om uppskattade kostnader. Från Svensk Handel har som ett exempel angetts att en butikskedja uppskattat kostnaderna till 23 miljoner. Uppskattningen har uppgetts inbegripa kostnader för bl.a. tryckning material och arbete ned förändringar i butiker. Utredningen har dock inte fått några uppgifter om vilken butikskedja det rör sig om eller storleken på den. Uppgiften är därför svår att värdera. Några andra exempel än detta har inte lämnats. Enligt utredningens bedömning bör kostnaderna för ett enskilt företag vara betydligt lägre. Det har inom ramen för uppdraget inte varit möjligt att göra några närmare beräkningar om detta.

Som närmare beskrivs i avsnitt 12 saknas det övergångsbestämmelser i direktivet om mer konsumentmakt, vilket kan påverka bl.a. säljare av varor som tillverkats eller märkts före ikraftträdandet. Livsmedelsföretagen har till utredningen uppgett att två av deras medlemsföretag uppskattat dessa kostnader till 3 miljoner kr per före-

tag. Kostnaderna omfattar ändring av förpackningar och kassering av förpackningsmaterial som inte uppfyller kraven enligt de nya reglerna. Om befintliga produkter inte skulle få fortsätta att säljas efter ikraftträdandet kommer även kassation av livsmedel bli följden, men detta är det omöjligt att uppskatta kostnaden för.

Bestämmelser som genomför reparationsdirektivet

Reparationsskyldigheten

Reparationsskyldigheten omfattar i första hand tillverkare. Skyldigheten är begränsad till tio varor som finns i en bilaga till reparationsdirektivet. Det är svårt att göra några säkra prognoser om vilken påverkan den föreslagna nya lagen kommer få för företag eftersom det förutsätter att konsumenter i större utsträckning faktiskt utnyttjar rätten till reparation.

När det gäller antalet berörda företag som kan komma att omfattas av reparationsskyldigheten finns det omkring 50 företag som är klassificerade inom kategorin industri för hushållsmaskiner och hushållsapparater. Eftersom skyldigheterna enligt lagen sekundärt kan gälla andra kommer dock avsevärt fler att beröras. Som jämförelse fanns det enligt Statistiska centralbyrån omkring 3 900 svenska företag kodade som partihandelsföretag inom elektronikvaror samt partihandel med hushållsapparater och elartiklar.

År 2023 var omsättning bland partihandlare med elektronik 165,4 miljarder kr och för partihandlare med vitvaror och hushållsapparater 301,9 miljarder kr. Det finns företag som inte återfinns inom dessa kategorier men som ändå är leverantörer av elektronikvaror. Det kan bero på felklassificering eller att företagen har en annan huvudsaklig verksamhetsinriktning. Utöver partihandelsföretag finns det mellan 2 000 och 3 000 elektronikföretag inom detaljhandeln, som huvudsakligen säljer elektronikvaror eller vitvaror till konsumenter. Detaljhandeln med elektronik och vitvaror som huvudsaklig inriktning omsatte 66 miljarder kronor år 2024. Eftersom skyldigheten för reparation i vissa fall kan läggas på annan än tillverkaren bör nämnas att elektronikvaror säljs inom andra grenar av detaljhandeln, t.ex. på bredsorimentsvaruhus, på byggvaruhus, i heminredningsbutiker eller på stormarknader inom dagligvaruhandeln.

Initialt kan kostnader uppkomma för att knyta till sig kompetens gällande reparation av varor. För större företag finns sådan kompetens redan i dag i stor utsträckning genom att de redan har egen reparationsverksamhet. Det kan antas att framför allt mindre företag kommer att behöva anpassa sig till det nya regelverket.

Enligt direktivet ska kostnaderna för företagen finansieras genom en rätt att ta ut en skälig avgift av konsumenten för reparation. Det innebär att det inte ska uppkomma några kostnader för dessa företag att iaktta skyldigheterna. Avsikten är i stället att företagen ska kunna tillgodogöra sig en vinst på att utföra reparationer. Trots detta bedömer utredningen att det kan krävas vissa initiala kostnader för att anpassa verksamheten till lagens krav.

Förlängningen av säljarens felansvarstid

Utredningens förslag innebär att den tid under vilken säljaren av en vara ansvarar för fel på varan förlängs från tre till fyra år ifall säljaren avhjälpert ett fel på varan. Förslaget berör alla näringsidkare som säljer varor och tjänster till konsumenter, såväl e-handelsföretag som näringsidkare med affärslokaler. Totalt finns det 74 000 företag som är registrerade som detaljhandelsföretag. Det kan dock konstateras att ett stort antal varor till sin natur är sådana att de inte berörs av ändringarna eftersom de har kortare hållbarhetstid.

Utredningen har i avsnitt 7.3.2 gjort vissa överväganden i fråga om ansvarstiden. Sverige har möjlighet att gå längre än en ettårig förlängning. Denna möjlighet har inte utnyttjats bl.a. eftersom det skulle kunna medföra sämre konkurrensförutsättningar jämfört med företag i andra medlemsstater som väljer att inte utsträcka ansvaret längre. I samma avsnitt har konstaterats att det är ovanligt att ursprungliga fel visar sig senare än två år efter avlämnandet.

Då den förlängda ansvarstiden endast gäller om avhjälpande skett och omfattar ursprungliga fel som visar sig mellan det tredje och fjärde året kommer det endast vara en marginell del av alla sålda varor som berörs. Beroende på vilken typ av vara och fel det är fråga om kan det i många fall antas bli svårt för en konsument att i ett sådant fall bevisa att felet förelåg vid avlämnandet. Företag kan dock behöva hålla lager av reservdelar under en längre tid. För många av de berörda varorna gäller ekodesignkrav som innebär att näringsidkare redan i dag ska till-

handahålla reservdelar under en avsevärt länge tid än ansvarstiden. Ändringarna berör därför framför allt varor för vilket det inte finns några krav på ekodesign. Det ska även beaktas att det kan finnas garantier som är längre än fyra år. Sammantaget bedöms kostnadspåverkan på företagen bli ytterst liten. En viss administrativ börda uppkommer dock i och med att företag behöver administrera reklamationer under en längre tid.

Reparationsformuläret

Det europeiska formuläret för reparationsinformation är ett formulär som kan användas av företag. Syftet är att förenkla och underlätta för näringsidkare och konsumenter att ingå reparationsavtal. På detta sätt kan det antas att antalet reparationer kommer att öka till följd av förekomsten av formuläret. För framför allt små och medelstora reparationsföretag bedöms förslaget vara positivt och gynna konkurrensen inom reparationsbranschen. Förslaget bedöms inte innebära några kostnader för företag.

Konsekvenser i övrigt

Den förväntade effekten av reparationsdirektivet inom EU är att det kommer att leda till en minskad omsättning av framför allt vissa typer av nya varor, vilket påverkar företag som tillverkar och säljer sådana varor. Detta eftersom konsumenter ska förmås att reparera i stället för att köpa nytt. Enligt utredningens bedömning är det dock tveksamt om denna påverkan blir särskilt stor eller att den ens uppstår. Konsumenter kan nämligen vara beredda att betala mer för hållbara varor eftersom den totala kostnaden per år kan bli lägre. Företag som säljer hållbara varor skulle alltså kunna påverkas positivt. Reparatörer kan få en ökad omsättning om intresset för reparationer ökar. Det är vanligare att reparatörer är små och medelstora företag medan tillverkare oftare är större företag.

Konsekvenserna för företag är i stor utsträckning beroende av i vilken utsträckning de nya reglerna kommer att påverka konsumenters beteenden. De varor som omfattas av reparationsskyldigheten berör endast tio varukategorier. För det fall en reparation i förhållande till ett nyinköp inte är billigare och enklare kan det antas att en stor andel

av konsumenterna väljer att avstå från en reparation. Sammantaget bedöms att endast en marginell förskjutning av omsättningen kommer att kunna förväntas från säljledet till förmån för reparatörer.

Genomgående syftar de nya bestämmelserna till att på olika sätt främja reparation av varor till förmån för nyinköp. För säljare av varor kan det medföra en minskad omsättning. Företag som utför reparationstjänster kan få en intäktsökning. Ett ökat intresse för och medvetenhet för reparationer av varor kan förväntas leda till nya företag inom reparationssektorn. En intäktsminskning i tillverkarledet kan i viss mån uppvägas av en ökning av intäkterna för sådana reparationer som tillverkarna är skyldiga att utföra på begäran av en konsument.

13.6 Konsekvenser för konsumenter

De föreslagna lagändringarna syftar till att stärka konsumentskyddet och att leda till mer hållbara konsumtionsmönster. Detta då konsumenter får ökade möjligheter att göra informerade och självständiga val.

När det gäller marknadsföring ska de nya bestämmelserna motverka att konsumenter vilseleds om produkters påverkan på miljön. En enhetlig reglering inom unionen på dessa områden kan leda till förbättrad konkurrens och bättre villkor för konsumenter. Risken att drabbas av sanktioner medför att företag får starkare incitament att följa regelverket. Detta är ägnat att motverka förekomsten av oseriösa företag vilket innebär fördelar för konsumenterna.

Konsumenter bedöms få ekonomiska fördelar. Genom bestämmelser som på olika sätt uppmuntrar till reparation kan konsumenter undvika kostsamma nyinköp samtidigt som de bidrar till hållbara konsumtionsmönster. Genom onlineplattformen för reparation blir det lättare för konsumenter att hitta företag som reparerar varor och att hämta in anbud från olika företag. Kommissionen har i sin konsekvensanalys bedömt en årlig besparing om 25 euro per konsument och år. Vilket det faktiska genomslaget kan förväntas bli är svårt att bedöma. Beroende på i vilken utsträckning konsumenter förändrar sitt köpbeteende kan den förväntade besparingen bli såväl högre som lägre än kommissionens bedömningar.

Sammantaget innebär förslagen positiva konsekvenser för konsumenter.

13.7 Konsekvenser för det allmänna

Utredningens förslag innebär att Konsumentverket ska utöva tillsyn över att vissa bestämmelser i den nya lagen om reparation av konsumenters varor följs. Vidare tillkommer nya bestämmelser i marknadsföringslagen och distansavtalslagen.

Enligt utredningens bedömning kommer de nya bestämmelserna inte att innebära någon nämnvärd ytterligare belastning för myndigheten. Ändringarna i marknadsföringslagen och distansavtalslagen rör sådana frågor som Konsumentverket redan i dag ansvarar för och beträffande vilka myndigheten redan utövar en omvärldsbevakning. Det rör sig huvudsakligen om förtydliganden av det befintliga regelverket. Den nya lagen om reparation av varor omfattar endast vissa särskilt uppräknade varor. Antalet tillverkare av sådana varor med verksamhet i Sverige är begränsat och det kan förväntas att berörda företag anpassar sig och följer den nya lagen.

Utredningen föreslår också att Konsumentverket ska ansvara för att informera konsumenter om deras rättigheter till följd av reparationsdirektivet och för en åtgärd att främja reparation, t.ex. en kampanj rörande reparation av varor. Förslagen kommer i denna del att ta i anspråk vissa initiala resurser inom Konsumentverket. Dessa bedöms dock vara begränsade. Sammantaget bedömer utredningen att de kostnadsökningar som kan uppstå för myndigheten ryms inom befintliga anslagsramar.

Naturvårdsverket kommer enligt utredningens förslag att vara kontaktpunkt för den europeiska onlineplattformen för reparation och att ingå i den expertgrupp som ska bistå kommissionen. Som närmare har beskrivits i avsnitt 10.4 ligger det i uppgiften framför allt att ge företag som erbjuder reparationstjänster tillgång till den svenska delen för registrering på plattformen. Det kan också bli fråga om att ge stöd till kommissionen vad gäller driften av den nationella delen av plattformen. Det är däremot kommissionen som ansvarar för plattformens IT-struktur. Detta kommer kontaktpunkten alltså inte att behöva göra. Ett eventuellt inrättande av ett tillståndsförfarande inom Naturvårdsverket kan uppskattningsvis ta i anspråk resurser motsvarande en till tre heltidsanställda, beroende på utformningen av villkoren. För det fall ett tillståndsförfarande inte inrättas för svensk del bedömer utredningen att konsekvenserna för Naturvårdsverket blir

mycket begränsade. De bör i sådant fall kunna rymmas inom befintliga anslagsramar.

Utredningen bedömer att domstolarna inte kommer att få någon nämnvärd ökad måltillströmning på grund av de nya bestämmelserna. Bestämmelserna om otillbörlig marknadsföring tar i stor utsträckning sikte på affärsmetoder som redan i dag omfattas av regleringen i marknadsföringslagen. Den nya lagen om reparation har ett mycket begränsat tillämpningsområde och kan på sin höjd förväntas leda till ett fåtal mål i allmän förvaltningsdomstol. De eventuella kostnadsökningar som kan uppkomma bör rymmas inom befintliga anslagsramar. Arbetsbelastningen i stort hos domstolarna bedöms inte påverkas. Förslagen bedöms sammantaget inte ha någon inverkan på statens inkomster eller utgifter.

13.8 Överensstämmelse med EU-rätten

Utredningens förslag bedöms överensstämma med EU-rätten. Direktivet om mer konsumentmakt och reparationsdirektivet är i huvudsak fullharmoniseringsdirektiv. Medlemsstaterna får inte behålla eller införa bestämmelser som avviker från direktivet om direktivet inte tillåter det. Genom reparationsdirektivet ges en möjlighet för medlemsstaterna att förlänga den s.k. felansvarstiden för en säljare under en längre tid än ett år. Utredningen har bedömt att den möjligheten inte bör utnyttjas (se avsnitt 7.3.2).

13.9 Konsekvenser ur ett jämställdhetsperspektiv

Konsumenter som berörs av förslagen bedöms vara till lika stor del kvinnor som män. De föreslagna bestämmelserna bedöms inte ha någon påverkan på jämställdheten mellan kvinnor och män.

13.10 Konsekvenser om inga åtgärder vidtas

Om inga nya nationella bestämmelser införs (nollalternativet) innebär det att Sverige inte fullt ut genomför de krav som följer av direktivet om mer konsumentmakt och reparationsdirektivet. I ett unionsrättsligt perspektiv skulle nollalternativet innebära att Sverige inte

uppfyller direktivets minimikrav. Detta kan leda till att Europeiska kommissionen inleder ett överträdelseförfarande mot Sverige, vilket kan resultera i ekonomiska sanktioner.

Vidare skulle nollalternativet innebära att syftet med direktiven inte uppnås, nämligen att stärka konsumenters möjlighet att göra miljömedvetna val och att underlätta reparation och återanvändning av varor. Det kan också innebära att antalet reparationer inte ökar, vilket medför att den förväntade positiva påverkan på miljön inte uppnås. För företag som har verksamhet i flera länder i unionen kan det innebära en osäkerhet om vilken nationell ordning som gäller.

13.11 Informationsinsatser och uppföljning

Enligt 7 § 4 och 5 förordningen (2024:183) om konsekvensutredningar ska en bedömning göras om tidpunkten för ikraftträdande och om det finns behov av speciella informationsinsatser samt en beskrivning av hur och när konsekvenserna av förslagen kan utvärderas.

Den tidigaste möjliga tidpunkten som den nya lagen om reparation av varor och övriga föreslagna lagändringar kan träda i kraft är den 1 januari 2027 (se avsnitt 12 om detta och behovet av övergångsregler). Först när det har gått ett antal år bedömer utredningen att det går att utvärdera konsekvenserna av förslagen. Det gäller bl.a. om det har skett en påverkan när det gäller antalet reparationer av varor och konsumtionsmönster i övrigt. I de båda direktiven finns särskilda bestämmelser om översyn och rapportering som innebär att kommissionen ska lämna en rapport om de båda direktiven år 2031. Utredningen bedömer att det är rimligt att det först då går att utvärdera konsekvenserna av förslagen.

14 Författningskommentar

14.1 Förslaget till lag (2026:000) om reparation av konsumenters varor

I lagen finns bestämmelser som ger en konsument rätt att få en vara reparerad av den som har tillverkat varan. Genom lagen genomförs artikel 5 och 6 i direktiv (EU) 2024/1799 om gemensamma regler för att främja reparation av varor och om ändring av förordning (EU) 2017/2394 och direktiven (EU) 2019/771 och (EU) 2020/1828 (reparationsdirektivet).

Tillsammans med andra bestämmelser som genomför reparationsdirektivet syftar lagen till att skapa miljönytta genom att främja en livscykel för varor som inbegriper återanvändning, reparation och rekonditionering. Bestämmelserna är ägnade att ge fördelar för konsumenter genom att kostnader i samband med nya inköp undviks. Lagen syftar till att undanröja hinder som gör att konsumenten inte väljer att reparera en vara (se skäl 3 och 4 i reparationsdirektivet).

Lagens tillämpningsområde

1 § I denna lag finns bestämmelser om reparation av varor som köps av konsumenter.

Lagen gäller varor som omfattas av de unionsrättsakter om krav på reparerbarhet som anges i bilaga II till Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2024/1799 av den 13 juni 2024 om gemensamma regler för att främja reparation av varor och om ändring av förordning (EU) 2017/2394 och direktiven (EU) 2019/771 och (EU) 2020/1828.

Av paragrafen framgår lagens tillämpningsområde. Bestämmelsen genomför artikel 5 i reparationsdirektivet. Övervägandena finns i avsnitt 9.3.

I *första stycket* anges att det i lagen finns bestämmelser om reparation av varor som köps av konsumenter. Säljaren av en vara har enligt konsumentköplagen ett ansvar för fel på varan som har funnits vid avlämnandet och som visar sig inom tre år från den tidpunkten. När denna tid har löpt ut kan konsumenten i princip inte längre rikta några anspråk mot säljaren. Detta kan innebära att konsumenten väljer att kassera defekta men i övrigt fungerande varor. I lagen finns bestämmelser som ger en konsument rätt att även i sådana fall få varan reparerad av tillverkaren. Rätten är oberoende av eventuella rättigheter som konsumenten enligt konsumentköplagen kan ha mot säljaren av varan. Köparen kan även under säljarens ansvarstid rikta ett anspråk mot tillverkaren enligt den nya lagen.

Av *andra stycket* framgår att lagens tillämpningsområde är begränsat på så sätt att lagen endast gäller vissa specifika typer av varor. Det är fråga om sådana varor som omfattas av de unionsrättsakter om krav på reparerbarhet som förtecknas i bilaga II till reparationsdirektivet. I direktivbilagan anges vilka varuslag det är fråga om med en hänvisning till den aktuella unionsrättsakten. I unionsrättsakterna finns bestämmelser om så kallad ekodesign för varuslaget, vilket bl.a. omfattar krav på reparerbarhet. Kraven gör det möjligt att reparera en vara och inbegriper krav som rör förbättrade förutsättningar för enkel demontering och krav som gäller tillgång till reservdelar, reparationsrelaterad information och verktyg (se definitionen i 2 §). Lagen är endast tillämplig under den tid som någon form av krav på reparerbarhet fortfarande gäller för ett visst varuslag enligt den aktuella unionsrättsakten.

Genom hänvisningen till bilaga II i reparationsdirektivet framgår att lagen gäller bland annat tvättmaskiner för hushållsbruk och kombinerade tvättmaskiner/torktumlare för hushållsbruk, diskmaskiner för hushållsbruk, kyl- och frysprodukter, elektroniska bildskärmar, mobiltelefoner och surfplattor. Vidare omfattas servrar och data-lagringsprodukter, svetsutrustning, dammsugare, torktumlare för hushållsbruk och batterier för lätta transportmedel.

Hänvisningen till direktivbilagan är en dynamisk hänvisning, vilket innebär att den gäller även i förhållande till unionsrättsakter som kan komma att läggas till genom ändringar av direktivbilagan efter direktivets ikraftträdande.

Ord och uttryck i lagen

2 § I denna lag avses med

auktoriserad representant: en fysisk eller juridisk person som är etablerad i Europeiska unionen och som enligt skriftlig fullmakt från en tillverkare har rätt att i tillverkarens ställe utföra särskilda uppgifter avseende tillverkarens skyldigheter enligt förordning (EU) 2024/1781,

distributör: varje fysisk eller juridisk person i leveranskedjan, utom tillverkaren eller importören, som tillhandahåller en vara på marknaden,

importör: varje fysisk eller juridisk person som är etablerad i unionen och som släpper ut en vara från ett tredjeland på unionsmarknaden,

konsument: en fysisk person som handlar huvudsakligen för ändamål som faller utanför näringsverksamhet,

krav på reparerbarhet: krav enligt de unionsrättsakter som förtecknas i bilaga II till direktiv (EU) 2024/1799 som gäller varor eller komponenter i varor och som gör det möjligt att reparera en vara, inbegripet krav som rör förbättrade förutsättningar för enkel demontering och krav som gäller tillgång till reservdelar, reparationsrelaterad information och verktyg,

tillverkare: varje fysisk eller juridisk person som tillverkar en vara eller som låter konstruera eller tillverka en vara och saluför den under sitt eget namn eller eget varumärke,

vara: lös sak, med eller utan digitala delar.

I paragrafen finns definitioner av olika ord och uttryck som används i lagen. Genom paragrafen genomförs delar av artikel 2 i reparationsdirektivet. Övervägandena finns i avsnitt 9.4.

Begreppet *auktoriserad representant* är utformat i enlighet med definitionen i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2024/1781 av den 13 juni 2024 om upprättande av en ram för att fastställa ekodesignkrav för hållbara produkter, om ändring av direktiv (EU) 2020/1828 och förordning (EU) 2023/1542 och om upphävande av direktiv 2009/125/EG (ekodesignförordningen). En auktoriserad representant är en fysisk eller juridisk person som är etablerad inom unionen och som enligt skriftlig fullmakt från en tillverkare har rätt att i dennes ställe utföra sådana uppgifter som enligt ekodesignförordningen annars ankommer på tillverkaren. Det kan exempelvis handla om att varor som släpps ut på marknaden uppfyller tillämpliga ekodesignkrav. Det kan också gälla att säkerställa att det finns CE-märkning eller annan märkning och att vara kontaktpunkt gentemot tillsynsmyndigheter (se artiklarna 27 och 28 i ekodesignförordningen). Ordet etablerad har samma innebörd som i artikel 2 i ekodesignförordningen (EU) 2024/1781.

Begreppet *distributör* avser en fysisk eller juridisk person i leveranskedjan som tillhandahåller en vara men som inte är tillverkare eller importör. Det kan t.ex. vara den som säljer en vara till en konsument. Det finns inget krav på att den som tillhandahåller varan ska vara etablerad i unionen. Det kan alltså vara fråga om en fysisk eller juridisk person som endast är etablerad i något annat land. Definitionen har sin motsvarighet i ekodesignförordningen.

Begreppet *importör* avser varje fysisk eller juridisk person som är etablerad i unionen och som släpper ut en vara från ett tredjeland på unionsmarknaden. Definitionen har sin motsvarighet i ekodesignförordningen.

Begreppet *konsument* avser en fysisk person som handlar huvudsakligen för ändamål som faller utanför näringsverksamhet. Definitionen överensstämmer med definitionen av konsument i bl.a. konsumentköplagen.

Begreppet *krav på reparerbarhet* avser krav enligt de unionsrättsakter som förtecknas i bilaga II till reparationsdirektivet och som gör det möjligt att reparera en vara. Det är fråga om krav som rör förbättrade förutsättningar för enkel demontering. Vidare avses krav som gäller tillgång till reservdelar och verktyg samt reparationsrelaterad information. Exempelvis följer det av förordning (EU) 2019/2022 om fastställande av krav på ekodesign för diskmaskiner för hushållsbruk att tillverkaren av en diskmaskin som omfattas av förordningen ska ge tillgång till vissa reservdelar under en tid av 10 år från det att den sista enheten av modellen har släppts ut på marknaden. Innan tidsperioden har löpt ut omfattas varan av krav på reparerbarhet.

Begreppet *krav på reparerbarhet* används för att avgränsa lagens tillämpningsområde. Bestämmelserna i lagen är endast tillämpliga under den tid som någon form av krav på reparerbarhet fortfarande gäller för en vara. Detta innebär bl.a. att tillverkaren av en vara under den tid som krav på reparerbarhet gäller enligt den aktuella EU-rättsakten i bilaga II är skyldig att reparera varan på begäran av en konsument. Under den tiden är tillverkaren också skyldig att ge viss information om reparationstjänsten. Vidare gäller under denna tid skyldigheten att erbjuda reservdelar till skäligt pris och förbudet mot avtalsvillkor och teknik som hindrar reparation.

Begreppet *tillverkare* avser en fysisk eller juridisk person som tillverkar en produkt eller som låter konstruera eller tillverka en pro-

dukt och saluför produkten under sitt eget namn eller eget varumärke. Till skillnad från definitionen av tillverkare i 1 kap. 2 § konsumentköplagen omfattas inte importörer.

Ordet *vara* avser alla lösa saker med eller utan digitala delar. Bestämmelserna i lagen är alltså även tillämpliga på varor med digitala delar. Definitionen överensstämmer med den definition som finns i 1 kap. 2 § konsumentköplagen.

Konsumentens rätt till reparation av en vara

3 § Tillverkaren av en vara ska på begäran av en konsument reparera varan under den tid som varan omfattas av krav på reparerbarhet.

Skyldigheten att reparera varan gäller endast om en reparation är möjlig. En reparation får inte vägras endast av den anledningen att varan tidigare har reparerats av någon annan än tillverkaren.

I paragrafen finns bestämmelser om konsumentens rätt till reparation av en vara. Paragrafen genomför artikel 5.1 och 5.7 i reparationsdirektivet. Övervägandena finns i avsnitt 9.5.

Bestämmelsen i *första stycket* innebär att tillverkaren av en vara har att tillmötesgå en begäran från en konsument om reparation av en vara. Om en konsument vänder sig till tillverkaren med en sådan begäran är tillverkaren alltså skyldig att ingå ett avtal om utförande av en reparationstjänst med konsumenten. Skyldigheten att reparera gäller sådana varuslag som anges i bilaga II till reparationsdirektivet. Den gäller endast under den tidsperiod som varan omfattas av krav på reparerbarhet i den aktuella unionsrättsakten. Av definitionen av krav på reparerbarhet i 2 § framgår att kraven på reparerbarhet bland annat avser den tid under vilken tillverkaren enligt unionsrättsakten ska tillhandahålla reservdelar och verktyg till varan. Under den tiden gäller alltså krav på reparerbarhet och är tillverkaren också skyldig att reparera varan. Exempelvis gäller för en diskmaskin krav på reparerbarhet upp till tio år efter det att den sista enheten av modellen har släppts ut på marknaden (se Kommissionens förordning [EU] 2019/2022 om fastställande av ekodesign för diskmaskiner för hushållsbruk). Under denna tid är tillverkaren alltså som utgångspunkt skyldig att reparera varan på begäran av en konsument.

Begreppet konsument definieras i 2 §. Rätten att begära reparation förutsätter inte att konsumenten har köpt varan just av tillverkaren.

Konsumenten kan ha köpt varan av någon annan, antingen en näringsidkare eller en konsument. Om en konsument som har köpt varan ger den i gåva till någon annan konsument kan även han eller hon rikta krav mot tillverkaren.

Hur tillverkaren väljer att utföra sin reparationsskyldighet står denne fritt. Tillverkaren kan reparera varan själv eller uppdra åt någon annan att utföra reparationstjänsten. Ansvaret kan dock inte med befriande verkan överlätas till annan (se artikel 5. 1 och skäl 17 i reparationsdirektivet). När det gäller avtalet mellan tillverkaren och konsumenten gäller bestämmelserna i konsumenttjänstlagen i den utsträckning inget annat följer av denna lag. Konsumenttjänstlagen gäller alltså bl.a. ifråga om tillverkarens ansvar för fel i reparations-tjänsten.

I andra stycket anges vissa förutsättningar för tillverkarens reparationsskyldighet. Tillverkaren är skyldig att reparera en vara endast om det är möjligt. En reparation kan vara omöjlig på grund av faktiska eller rättsliga hinder (jfr kravet på att en åtgärd är möjlig i 5 kap. 4 § konsumentköplagen och skäl 24 till reparationsdirektivet). En reparation kan t.ex. vara omöjlig för att felet på varan är av sådan art att den inte går att reparera. En reparation får däremot inte vägras av ekonomiska skäl, t.ex. på grund av kostnader för reservdelar. Skyldigheten att få tjänsten utförd är i detta avseende mer långtgående än vad som följer av 28 § konsumenttjänstlagen och gäller framför denna mer allmänna bestämmelse. Tillverkaren har dock en skyldighet att avråda konsumenten från tjänsten under de förutsättningar som följer av 6 § konsumenttjänstlagen.

En reparation får inte vägras endast av det skälet att varan tidigare har reparerats av någon annan än tillverkaren. Även i ett sådant fall måste tillverkaren alltså tillmötesgå en begäran från en konsument om att reparera varan. Situationen skulle dock kunna vara så att en tidigare reparation av någon annan än tillverkaren har gjorts på ett icke fackmässigt sätt med följd att en ytterligare reparation inte är möjlig. I ett sådant fall följer det av bestämmelsen i första stycket att tillverkaren inte är skyldig att reparera varan.

4 § En reparation ska utföras kostnadsfritt eller till ett skäligt pris och inom skälig tid från det att tillverkaren får tillgång till varan.

I paragrafen finns en bestämmelse om kostnader för reparationstjänsten. Paragrafen genomför artikel 5.2 i reparationsdirektivet. Övervägandena finns i avsnitt 9.6.

En reparationstjänst enligt 4 § ska utföras kostnadsfritt eller till ett skäligt pris. Tillverkaren har alltså rätt att välja mellan dessa alternativ. Att en reparation sker kostnadsfritt kan till exempel bero på att tillverkaren har utställt en garanti som omfattar felet. Om tillverkaren begär ett pris för tjänsten ska priset vara skäligt. Detta gäller oavsett om ett bestämt pris följer av avtalet mellan parterna eller om så inte är fallet. Bestämmelsen har på detta sätt en vidare betydelse än regeln om skäligt pris i 36 § konsumenttjänstlagen som endast gäller i den mån priset inte följer av avtalet.

När det gäller bedömningen av vad som är ett skäligt pris kan hänsyn behöva tas till arbetskostnader, kostnader för reservdelar, driftskostnader för reparationsanläggningen och sedvanlig marginal (se skäl 16 till direktivet). Även transportkostnader bör beaktas (se skäl 23 till direktivet). Det bör utöver detta finnas skäl att beakta tjänstens art, omfattning och utförande, gängse pris eller prisberäkningssätt för motsvarande tjänster vid avtalstillfället samt omständigheterna i övrigt (jfr 36 § konsumenttjänstlagen).

En reparation ska ske inom skälig tid från det att tillverkaren får tillgång till varan. Detta gäller oavsett om parterna kommer överens om en bestämd tid då reparationen ska vara avslutad eller om så inte är fallet. Tiden ska alltid vara skälig. Bedömningen av vad som är skälig tid får göras med hänsyn till vad som är normalt för en tjänst av samma art och omfattning (jfr 24 § konsumenttjänstlagen).

Tillverkaren kan få tillgång till varan på olika sätt. Det kan t.ex. vara så att tillverkaren själv eller en tredje part som reparerar varan på uppdrag av tillverkaren hämtar den hos konsumenten, eventuellt genom en anlitad transportör. Det kan också vara så att konsumenten skickar varan till tillverkaren eller till en sådan tredje part och att tillverkaren på så sätt mottar varan. Ett annat exempel är att konsumenten håller varan tillgänglig för reparation i sin bostad. (Jfr artikel 5.2 b i direktivet som är formulerad så att tidsfristen gäller från det att tillverkaren fysiskt förfogar över varan, har mottagit varan eller fått tillgång till varan.) I samtliga dessa fall har tillverkaren fått

tillgång till varan på ett sådant sätt att det är utgångspunkten för den tidsfrist som följer av bestämmelsen.

Vid dröjsmål på näringsidkarens sida får konsumenten göra gällande påföljder på grund av dröjsmål enligt 25 § konsumenttjänstlagen.

5 § Avtalsvillkor som i jämförelse med bestämmelserna i 3 och 4 §§ är till nackdel för konsumenten är utan verkan mot denne.

Enligt paragrafen är avtalsvillkor som är till konsumentens nackdel jämfört med 3 och 4 §§ utan verkan mot denne. Bestämmelsen genomför artikel 14 i reparationsdirektivet. Övervägandena finns i avsnitt 9.8.

Skyldigheterna enligt lagen att reparera en vara förutsätter inget avtal mellan tillverkaren – eller den som är subsidiärt ansvarig enligt lagen – och konsumenten. Så kan dock vara fallet om en konsument köper en vara direkt av tillverkaren eller av någon annan som är subsidiärt ansvarig enligt lagen, t.ex. en importör eller distributör. Bestämmelsen innebär att avtalsvillkor som begränsar konsumentens rättigheter enligt lagen är utan verkan. Det är alltså inte möjligt att avtala bort skyldigheten att reparera en vara eller att ställa villkor för en reparation som avviker från 3 eller 4 §.

6 § Tillverkaren av en vara ska ge konsumenter kostnadsfri information om reparationstjänsten på ett lättillgängligt, klart och begripligt sätt under den tid som reparationsskyldigheten gäller.

Vägledande information om priser för typiska reparationer ska ges på en fritt tillgänglig webbplats.

I paragrafen finns bestämmelser om tillverkarens skyldighet att informera om sin reparationstjänst. Paragrafen genomför artikel 5.5 och 6 i reparationsdirektivet. Övervägandena finns i avsnitt 9.9.

Av *första stycket* framgår att tillverkaren ska ge konsumenter kostnadsfri information om reparationstjänsten enligt 3 §. Informations-skyldigheten, som är av marknadsrättslig karaktär, börjar när varan släpps ut på marknaden och upphör när det inte längre finns något krav på reparerbarhet enligt den unionsrättsakt som avser varuslaget i bilaga II till reparationsdirektivet.

Informationen ska tillhandahållas utan kostnad för konsumenten. Den ska vidare vara lättillgänglig och tillhandahållas på ett tydligt och begripligt sätt, utan att konsumenten behöver begära den. Det står tillverkaren fritt att bestämma på vilket sätt informationen ska ges, t.ex. via en webbplats på ett synligt och framträdande sätt,

via det digitala produktpasset eller på försäljningsstället om tillverkaren är säljare (se skäl 25 till reparationsdirektivet).

I *andra stycket* finns en särskild bestämmelse som rör vägledande information om priser för typiska reparationer av varan. Denna information ska finnas på en fritt tillgänglig webbplats. Det står tillverkaren fritt att dessutom ange informationen på annat sätt. Vad som är en typisk reparation beror på vilken vara det rör sig om. Det kan exempelvis vara fråga om att byta ut vanliga slitagedelar. I de aktuella unionsrättsakterna nämns vissa sådana reservdelar som en tillverkare är skyldig att ha.

Överträdelser av paragrafen kan aktualisera marknadsrättsliga sanktioner (föreläggande vid vite) enligt 11 §.

7 § Om tillverkaren av en vara inte är etablerad i Europeiska unionen ansvarar tillverkarens auktoriserade representant i unionen för skyldigheterna enligt 3, 4 och 6 §§.

Om tillverkaren inte har någon auktoriserad representant i Europeiska unionen ansvarar importören av varan eller, om det inte finns någon importör, distributören av varan för de skyldigheter som avses i första stycket.

I paragrafen regleras ansvaret för auktoriserade representanter, importörer och distributörer. Paragrafen genomför artikel 5.3 och delar av artikel 5.5 och 6 i reparationsdirektivet. Övervägandena finns i avsnitt 9.11.

Paragrafen är tillämplig i de fall tillverkaren av en vara inte är etablerad inom EU. Med uttrycket etablerad inom EU avses detsamma som i artikel 2 i ekodesignförordningen (EU) 2024/1781 (jfr även definitionen i artikel 4 i direktiv 2006/123/EG om tjänster på den inre marknaden).

Det subsidiära ansvaret gäller skyldigheten att reparera en vara (3 och 4 §§) och skyldigheten att informera om reparationstjänsten (6 §). Tillverkarens skyldigheter enligt 8 och 9 §§ omfattas däremot inte av något subsidiärt ansvar för annan än tillverkaren.

Av första stycket följer att det i första hand är tillverkarens auktoriserade representant som är ansvarig i stället för tillverkaren. En auktoriserad representant definieras i 2 §.

Om det inte finns någon auktoriserad representant inom unionen innebär bestämmelsen i *andra stycket* att det i första hand är importören som har ansvaret. Ifall det inte finns någon importör ansvarar i sista hand distributören. Det kan t.ex. vara en näringsidkare med

säte utanför EU som tillhandahåller varor på en marknadsplats online riktad till konsumenter inom EU. En konsument kan i ett sådant fall rikta krav på reparation av varan mot den näringsidkare som tillhandahåller marknadsplatsen online. Orden importör och distributör definieras i 2 §.

Tillhandahållande av reservdelar och verktyg

8 § En tillverkare som tillhandahåller reservdelar och verktyg till en vara ska erbjuda dessa till ett skäligt pris.

I paragrafen finns en bestämmelse om tillhandahållande av reservdelar och verktyg till skäligt pris. Paragrafen genomför artikel 5.4 i reparationsdirektivet. Övervägandena finns i avsnitt 9.7.

I de rättsakter på unionsnivå som förtecknas i bilaga II till reparationsdirektivet finns bestämmelser som innebär att tillverkare är skyldiga att tillhandahålla vissa reservdelar och verktyg för slutanvändare. Kraven säkerställer att reparationer av varor är tekniskt genomförbara, inte bara för tillverkaren utan även för andra. Bestämmelsen i paragrafen innebär att sådana reservdelar och verktyg som tillverkaren tillhandahåller enligt unionsrättsakterna ska erbjudas till ett skäligt pris.

Bestämmelsen gäller oavsett om köparen av reservdelen eller verktyget är konsument eller näringsidkare. Det kan t.ex. vara fråga om en oberoende reparatör. Vid bedömningen av vad som är ett skäligt pris bör hänsyn tas till varans art och beskaffenhet, gängse pris vid tiden för köpet och omständigheterna i övrigt.

Bestämmelsen är av marknadsrättslig karaktär. Skyldigheten för tillverkaren är sanktionerad på det sätt som framgår av 10 och 11 §§.

Förbud mot avtalsvillkor och teknik som hindrar reparation

9 § Tillverkaren av en vara får inte använda avtalsvillkor eller hårdvaru- eller programvarutekniker som hindrar andra än tillverkaren från att reparera en vara, om det inte är motiverat av legitima och objektiva skäl.

Genom paragrafen förbjuds tillverkare att använda avtalsvillkor eller hårdvaru- eller programvarutekniker som hindrar reparation av varor. Paragrafen genomför artikel 5.6 i reparationsdirektivet. Övervägandena finns i avsnitt 9.10.

Bestämmelsen innebär att tillverkare inte får använda avtalsklausuler eller hårdvaru- eller programvarutekniker som begränsar andra än tillverkaren från att reparera varor. Förbudet omfattar sådana varor för vilka det enligt bilaga II till reparationsdirektivet finns krav på reparerbarhet.

Förbudet gäller i förhållande till såväl konsumenter som andra näringsidkare. Avtalsvillkor som hindrar reparation kan handla om att konsumenter eller oberoende reparatörer inte får använda originalreservdelar eller begagnade reservdelar, kompatibla reservdelar och reservdelar som skapats genom 3D-printing, trots att de uppfyller krav på produktsäkerhet (se artikel 5.6 och skäl 18 i reparationsdirektivet). Tillverkaren får inte heller genom användande av hårdvaru- eller programvarutekniker hindra sådan användning av reservdelar m.m.

Undantag från förbuden i bestämmelsen gäller om det är motiverat av legitima och objektiva skäl. Det kan vara fråga om att förhindra eller begränsa obehörig användning av verk och andra alster som skyddas av immateriella rättigheter.

Bestämmelsen är av marknadsrättslig karaktär. Förbudet är sanktionerad på det sätt som framgår av 10 och 11 §§.

Tillsyn och sanktioner

10 § Konsumentverket ska utöva tillsyn över att bestämmelserna i 6, 8 och 9 §§ följs.

I paragrafen finns en bestämmelse om tillsyn över de marknadsrättsliga bestämmelserna i lagen. Det gäller skyldigheten för tillverkare att ge konsumenter information (6 §) och att tillhandahålla reservdelar och verktyg till en vara till ett skäligt pris (8 §). Det gäller också förbudet mot avtalsvillkor och teknik som hindrar reparation (9 §). Av 7 § framgår att skyldigheten att ge information i vissa situationer kan ligga på en auktoriserad representant, en importör eller en distributör.

Det är Konsumentverket som utövar tillsynen. Konsumentverket har vid sin tillsyn de befogenheter som anges i 11 och 12 §§.

Bestämmelsen genomför artikel 15 i reparationsdirektivet. Övervägandena finns i avsnitt 9.12.3.

11 § Konsumentverket får meddela de förelägganden som behövs för att bestämmelserna i 6, 8 och 9 §§ ska följas.

Ett föreläggande enligt första stycket ska förenas med vite om det inte av särskilda skäl är obehövligt.

I paragrafen finns bestämmelser om Konsumentverkets möjligheter att meddela förelägganden vid överträdelser av lagen. Övervägandena finns i avsnitt 9.12.3.

Av första stycket framgår att Konsumentverket får meddela de förelägganden som behövs för att bestämmelserna i 6, 8 och 9 §§ ska följas. Ett föreläggande ska utformas så att det anges vad som krävs för att följa bestämmelserna och inom vilken tid detta ska göras. Föreläggandet kan t.ex. gå ut på att en näringsidkare ska uppfylla sin skyldighet att informera om reparationstjänsten eller att näringsidkaren ska upphöra med att använda ett avtalsvillkor som hindrar reparation av en vara.

Förelägganden som Konsumentverket meddelar mot näringsidkare med stöd av lagen ska enligt *andra stycket* förenas med vite. Endast om det av särskilda skäl är obehövligt kan vite underlåtas.

12 § Konsumentverket får förelägga var och en att lämna upplysningar och tillhandahålla de handlingar som behövs i ett ärende om tillämpningen av denna lag.

Ett föreläggande enligt första stycket får förenas med vite.

I paragrafen finns bestämmelser om Konsumentverkets tillsynsverksamhet. Övervägandena i denna del finns i avsnitt 9.11.3.

Enligt första stycket har Konsumentverket möjlighet att förelägga var och en att lämna upplysningar och att tillhandahålla handlingar som behövs i ett ärende om tillämpning av lagen. Det kan i första hand vara lämpligt att myndigheten tar kontakt med den som berörs under hand och kommer överens om t.ex. utlämnande av handlingar. Det kan t.ex. vara tillverkaren av en vara eller ett företag som är ansvarig enligt 7 §. Om myndigheten förvägras detta kan det finnas skäl att meddela ett föreläggande.

Förelägganden med stöd av denna bestämmelse ska enligt *andra stycket* kunna förenas med vite.

Överklagande

13 § Konsumentverkets beslut enligt 11 och 12 §§ får överklagas till allmän förvaltningsdomstol.

Prövningstillstånd krävs vid överklagande till kammarrätten.

Av paragrafen framgår att beslut som Konsumentverket har meddelat med stöd av lagen får överklagas till allmän förvaltningsdomstol. Övervägandena i denna del finns i avsnitt 9.12.3.

Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2027.

Övervägandena finns i kapitel 12.

Reparationsskyldigheten enligt 3 § gäller oavsett om en vara köps före eller efter lagens ikraftträdande. Även om varan köps före ikraftträdandet är tillverkaren alltså skyldig att reparera den på begäran av en konsument. Reparationsskyldigheten gäller en begäran som framställs efter ikraftträdandet.

Skyldigheten i 8 § att tillhandahålla reservdelar och verktyg till skäligt pris gäller avtal som ingås efter ikraftträdandet. Förbudet i 9 § mot att använda avtalsvillkor som hindrar reparation av varor gäller vid användande av avtalsvillkor efter ikraftträdandet. Det är däremot inte tillämpligt om användningen av avtalsvillkoren har upphört före ikraftträdandet. Förbudet i samma paragraf mot att använda hårdvaru- eller programvarutekniker som hindrar reparation gäller varor som säljs efter ikraftträdandet. Även detta gäller utan särskilda övergångsregler.

14.2 Förslaget till lag om ändring i konsumenttjänstlagen (1985:716)

Det europeiska formuläret för reparationsinformation

62 §

En näringsidkare som utför reparationer av lösa saker får ge konsumenter det europeiska formulär för reparationsinformation som avses i bilaga I till Europaparlamentet och rådets direktiv (EU) 2024/1799 av den 13 juni 2024 om gemensamma regler för att främja reparation av varor och om ändring av förordning (EU) 2017/2394 och direktiven (EU) 2019/771 och (EU) 2020/1828.

Formuläret ska ges i en handling eller i någon annan läsbar och varaktig form som är tillgänglig för konsumenten. Formuläret ska ges inom skälig tid från den tidpunkt då konsumenten begärde det och innan konsumenten blir bunden av ett avtal om utförande av reparationstjänsten.

I paragrafen, som är ny, finns bestämmelser om det europeiska formuläret för reparationsinformation. Övervägandena finns i avsnitt 8.4. Paragrafen genomför artikel 4.1 och 4.4 i reparationsdirektivet.

Enligt *första stycket* får en näringsidkare som utför reparationer av lösa saker åt konsumenter använda sig av det europeiska formuläret för reparationsinformation. Det är frivilligt för näringsidkare att använda sig av formuläret. En näringsidkare behöver alltså inte tillmötesgå en begäran från en konsument om användande av formuläret.

Formuläret finns i bilaga I till reparationsdirektivet. I formuläret ska näringsidkaren fylla i information om bl.a. felets natur, priset för tjänsten och den tid inom vilken näringsidkaren åtar sig att slutföra tjänsten. Om reparatören erbjuder ytterligare tjänster, som transport, ska kostnaderna för dessa tjänster anges separat.

Formuläret får t.ex. ges av den som har tillverkat den lösa saken (varan) eller den som har sålt varan till konsumenten. Det kan också vara en annan näringsidkare som i sin verksamhet utför reparations-tjänster. Syftet är att formuläret ska underlätta för konsumenten att kunna fatta ett välinformerat beslut om en reparationstjänst. Konsumenten kan t.ex. begära ett formulär från flera olika näringsidkare och jämföra erbjudandena.

För en näringsidkare som lämnar formuläret innebär detta att vissa informationskrav i andra lagar uppfylls. Det gäller informationskraven avseende reparationstjänstens huvudsakliga egenskaper, reparatörens identitet och kontaktuppgifter, priset och arrangemangen för utföran-

det av och den tid som krävs för att utföra reparationstjänsten. Bestämmelser om sådana krav finns i 2 kap. 2 § distansavtalslagen, 22 a § marknadsföringslagen,¹⁶ och 17 §§ lagen (2009:1079) om tjänster på den inre marknaden och 8 § lagen (2002:562) om elektronisk handel och andra informationssamhällets tjänster. Utöver dessa krav finns det andra krav som näringsidkaren måste uppfylla enligt dessa lagar men som inte framgår av reparationsformuläret.

Enligt *andra stycket* ska formuläret ges i en handling eller i någon annan läsbar och varaktig form som är tillgänglig för konsumenten. Detta uttryck förekommer även i andra sammanhang (t.ex. i 2 kap. 2 § första stycket 1 och 4 § distansavtalslagen) och omfattar bl.a. USB-minnen, e-post och sms. Informationen kan t.ex. ges i en bifogad fil till ett e-postmeddelande. Även en webbplats på internet där informationen lagras kan uppfylla kraven förutsatt att informationen med säkerhet bevaras i ursprungligt skick och i det enskilda fallet är tillgänglig för konsumenten så länge informationen är relevant (se t.ex. prop. 2013/14:15 s. 84 och prop. 2021/22:174 s. 161). Uttrycket läsbar och varaktig form motsvaras i reparationsdirektivet av uttrycket varaktigt medium som definieras i artikel 1.12.

Formuläret ska ges inom skälig tid från det att konsumenten begärde det. Det ska ges inom kortast möjliga tidsperiod efter det att konsumenten begärt formuläret och innan konsumenten blir bunden av ett avtal om tillhandahållande av reparationstjänster (se skäl 11 till reparationsdirektivet).

63 §

Det europeiska formuläret för reparationsinformation ska ges utan kostnad för konsumenten.

Om en undersökning behövs för att identifiera felets art och typen av reparation samt för att uppskatta priset för tjänsten, får näringsidkaren begära att konsumenten betalar kostnaden för undersökningen. Näringsidkaren ska före undersökningen informera konsumenten om kostnaden. Konsumenten är annars inte skyldig att ersätta den.

I paragrafen, som är ny, finns bestämmelser om näringsidkarens möjligheter att begära ersättning av konsumenten i samband med att det europeiska formuläret för reparationsinformation används. Paragrafen genomför artikel 4.2 och 4.3 i reparationsdirektivet. Övervägandena finns i avsnitt 8.5.

Av *första stycket* framgår att reparationsformuläret ska ges utan kostnad. Näringsidkaren får alltså inte begära någon särskild ersättning av konsumenten för att lämna formuläret utan det ska lämnas kostnadsfritt.

I *andra stycket* berörs den situationen att näringsidkaren behöver undersöka varan för att identifiera felets art, typen av reparation och för att uppskatta priset för tjänsten. Det kan vara så att näringsidkaren måste ha fysisk tillgång till varan för att kunna göra detta. I andra fall kan varan och felets art undersökas med hjälp av fotografier eller bildfiler som konsumenten skickar till näringsidkaren. Om en sådan undersökning i någon form behövs får näringsidkaren kräva att konsumenten betalar kostnaden för den. Det kan till exempel vara fråga om kostnader för arbete, resa till konsumenten eller transport av varan till näringsidkaren.

Näringsidkaren får begära ersättning för en undersökning av varan endast om konsumenten på förhand har informerats om att en sådan kostnad kan tas ut. Informationen måste ha lämnats innan undersökningen påbörjas. Konsumenten är annars inte skyldig att betala för kostnaden.

64 §

Näringsidkaren får inte ändra villkoren i det europeiska formuläret för reparationsinformation under en period av 30 dagar från den dag då formuläret lämnades till konsumenten. Näringsidkaren och konsumenten får dock komma överens om en längre giltighetstid.

Om konsumenten inom giltighetstiden godtar villkoren i formuläret är näringsidkaren skyldig att utföra tjänsten på dessa villkor.

I paragrafen, som är ny, finns bestämmelser om hur avtal ingås med hjälp av det europeiska formuläret för reparationsinformation. Övervägandena finns i avsnitt 8.6. Paragrafen genomför artikel 4.5 i reparationsdirektivet.

Enligt *första stycket* får näringsidkaren inte ändra villkoren i det europeiska formuläret för reparationsinformation under en period om 30 dagar. Under denna tid, en s.k. legal acceptfrist, är näringsidkaren bunden av sitt anbud och de villkor som anges i formuläret. Tiden räknas från det att formuläret lämnades till konsumenten. Med dagar avses kalenderdagar.

Näringsidkaren och konsumenten får komma överens om en längre giltighetstid för formuläret. Konsumenten kan på det sättet ges bättre möjlighet att jämföra olika reparationserbjudanden. Det är inte möjligt att komma överens om en kortare giltighetstid.

I *andra stycket* regleras konsumentens accept. Om konsumenten inom giltighetstiden godtar villkoren i formuläret är näringsidkaren skyldig att utföra tjänsten på dessa villkor. Villkoren i formuläret när det gäller bl.a. typ av reparation, pris och tiden för att slutföra reparationen utgör en integrerad del av parternas avtal (se skäl 13 i reparationsdirektivet). Om en oren accept lämnas, dvs. om konsumenten gör ändringar eller tillägg i förhållande till formuläret, exempelvis föreslår ett lägre pris, följer det av 6 § första stycket lagen (1915:218) om avtal och andra rättshandlingar på förmögenhetsrättens område att ett bindande avtal inte har ingåtts. Det ankommer i så fall på näringsidkaren att välja om denne vill acceptera ändringen.

Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

1. Denna lag träder i kraft den 1 januari 2027.
2. Äldre bestämmelser gäller för avtal som har ingåtts före ikraftträdandet.

Övervägandena finns i kapitel 12.

Övergångsbestämmelsen innebär att endast avtal som ingås efter lagens ikraftträdande omfattas av de nya bestämmelserna. De gäller alltså om en näringsidkare lämnar ett erbjudande med användande av det europeiska formuläret för reparationsinformation efter lagens ikraftträdande.

14.3 Förslaget till lag om ändring i lagen (2005:59) om distansavtal och avtal utanför affärslokaler

1 kap.

2 §

I lagen avses med

affärslokal: fast eller rörligt affärsställe där näringsidkaren varaktigt eller vanligen driver verksamhet,

avtal utanför affärslokaler: avtal som ingås

– då näringsidkaren och konsumenten samtidigt är närvarande på någon annan plats än i näringsidkarens affärslokal eller efter det att konsumenten lämnat ett anbud på en sådan plats,

– i näringsidkarens affärslokal eller med hjälp av ett medel för distanskommunikation i omedelbar anslutning till att konsumenten kontaktats av näringsidkaren på någon annan plats där de samtidigt varit närvarande, eller

– under en utflykt som har organiserats av näringsidkaren i marknadsförings- eller försäljningssyfte,

digitalt innehåll: data som framställs och tillhandahålls i digital form,

digital tjänst: en tjänst som gör det möjligt för konsumenten att skapa, bearbeta, lagra eller få tillgång till uppgifter i digital form, eller att utbyta uppgifter eller interagera på annat sätt med uppgifter i digital form som laddas upp eller skapas av konsumenten eller av andra användare av tjänsten,

distansavtal: avtal som ingås inom ramen för ett av näringsidkaren organiserat system för att träffa avtal på distans, om kommunikationen uteslutande sker på distans,

driftskompatibilitet: förmåga att fungera med annan hårdvara eller programvara än sådan som normalt används med samma typ av varor med digitala delar, digitalt innehåll eller digitala tjänster,

kompatibilitet: förmåga att utan konvertering fungera med sådan hårdvara eller programvara som normalt används med samma typ av varor med digitala delar, digitalt innehåll eller digitala tjänster,

konsument: en fysisk person som handlar huvudsakligen för ändamål som faller utanför näringsverksamhet,

marknadsplats online: en tjänst som använder programvara, inbegripet en webbplats, en del av en webbplats eller en applikation, som administreras av en näringsidkare eller för dennes räkning och som gör det möjligt för konsumenten att ingå distansavtal med andra näringsidkare eller konsumenter,

näringsidkare: en fysisk eller juridisk person som handlar för ändamål som har samband med den egna näringsverksamheten,

personuppgifter: sådan information som avses i artikel 4.1 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/679 av den 27 april 2016 om skydd för fysiska personer med avseende på behandling av personuppgifter och om det fria flödet av sådana uppgifter och om upphävande av direktiv 95/46/EG (allmän dataskyddsförordning),

programvaruuppdatering: en uppdatering som är nödvändig för att säkerställa att varor med digitala delar, digitalt innehåll och digitala tjänster förblir avtalsenliga, inbegripet en säkerhetsuppdatering eller en funktionalitetsuppdatering,

reparerbarhetsindex: ett index som uttrycker möjligheterna att reparera varan och som fastställts inom den Europeiska unionen,

tillverkare: den som tillverkar varor eller som genom att sätta sitt namn, varumärke eller annat kännetecken på varor uppger sig vara tillverkare, eller den som importerar varor till Europeiska ekonomiska samarbetsområdet,

vara: lös sak, med eller utan digitala delar,

vara med digitala delar: lös sak som är integrerad eller sammankopplad med ett digitalt innehåll eller en digital tjänst på ett sådant sätt att avsaknaden av det digitala innehållet eller den digitala tjänsten gör att varan inte kan användas på det sätt som är avsett.

Paragrafen innehåller definitioner av uttryck som förekommer i lagen. Ändringarna innebär att det införs vissa nya definitioner. Ändringarna genomför den nya lydelsen av artikel 2 i direktiv 2011/83/EU (konsumenträttighetsdirektivet). Övervägandena finns i avsnitt 6.4, 6.5 och 6.2.3.

Med programvaruuppdatering avses en uppdatering som är nödvändig för att säkerställa att varor med digitala delar, digitalt innehåll och digitala tjänster förblir avtalsenliga. Detta inbegriper säkerhetsuppdateringar och funktionalitetsuppdateringar. Definitionen har betydelse vid tillämningen av 2 kap. 2 § första stycket 16. Informationskravet där gäller kostnadsfria programvaruuppdateringar.

Med *reparerbarhetsindex* avses ett index som uttrycker möjligheterna att reparera varan och som fastställts inom EU. För närvarande finns sådana fastställda metoder för beräkning av reparerbarhetsindex för smarttelefoner och surfplattor. Indexet är ett värde mellan 1 och 10 som baseras på en sammanvägning mellan ett antal olika parametrar, bl.a. hur lätt varan är att demontera, om det krävs specialverktyg för reparation och tillgången till reservdelar. Definitionen har betydelse vid tillämningen av 2 kap. 2 § första stycket 25 där ordet reparerbarhetsindex förekommer.

Med *tillverkare* avses den som tillverkar varor eller som genom att sätta sitt namn, varumärke eller annat kännetecken på varor uppger sig vara tillverkare. Det kan också vara den som importerar varor till Europeiska ekonomiska samarbetsområdet. Bestämmelsen har betydelse vid tillämningen av bestämmelserna i 2 kap. 2 § första stycket 14, 16 och 25.

2 kap.

2 §

Innan ett avtal ingås ska näringsidkaren ge konsumenten information om

1. sitt namn, organisationsnummer, telefonnummer, adress, e- postadress och andra medel för kommunikation via internet som näringsidkaren tillhandahåller och som gör det möjligt för konsumenten att bevara uppgifter i en läsbar och varaktig form, och, om näringsidkaren agerar för någon annans räkning, motsvarande uppgifter för den näringsidkaren,

2. varans eller tjänstens huvudsakliga egenskaper i den omfattning som är lämplig med hänsyn till varan eller tjänsten och till hur informationen ges,

3. varans eller tjänstens pris, inbegripet skatter och avgifter, eller, om priset inte kan anges i förväg, hur priset beräknas; om avtalet löper på obegränsad tid eller avser en prenumeration, ska även kostnaderna per faktureringsperiod och per månad anges,

4. personanpassning av priset på grund av automatiserat beslutsfattande,

5. kostnader för leverans eller porto och andra tillkommande kostnader,

6. kostnaden för att ett medel för distanskommunikation används, om inte kostnaden är beräknad efter normaltaxa,

7. villkoren för betalning samt för leverans, *inbegripet tillgången till miljövänliga leveransalternativ*, eller fullgörande på något annat sätt och tidpunkt för leverans eller fullgörande; om avtalet ska ingås på näringsidkarens webbplats, ska det i början av beställningsprocessen anges vilka betalningssätt som godtas och om det finns några begränsningar för leveransen,

8. handpenning eller andra ekonomiska garantier som konsumenten ska lämna och de villkor som gäller för detta,

9. hur reklamation kan göras och gatuadressen till det verksamhetsställe dit konsumenten kan vända sig för att framställa klagomål,

10. huruvida och under vilka förutsättningar det finns en ångerrätt, tidsfristen och övriga villkor för ångerrätten, hur ångerrätten utövas samt att det finns ett standardformulär för utövande av ångerrätten,

11. den skyldighet konsumenten vid utövande av ångerrätten kan ha att på egen bekostnad återsända varan samt, vid distansavtal, kostnaden för att återsända varan om den är sådan att den inte kan återsändas med post,

12. huruvida konsumenten är skyldig att ersätta näringsidkaren enligt 15 § 3 eller 4,

13. *näringsidkarens ansvar för varans avtalsenlighet på ett tydligt sätt genom ett sådant harmoniserat meddelande som avses i Kommissionens genomförandeförordning (EU) 2025/1960 av den 25 september 2025 om utformningen av och innehålllet i det harmoniserade meddelandet om den rättsliga garantin om avtalsenlighet (reklamationsrätt) och den harmoniserade märkningen för den kommersiella hållbarhetsgarantin,*

14. *garantier och liknande utfästelser som innebär att tillverkaren av en vara svarar för varans hållbarhet under en längre tid än två år, baserat på uppgifter från tillverkaren, på ett tydligt sätt genom en sådan harmoniserad märkning som avses i Kommissionens genomförandeförordning (EU) 2025/1960,*

15. näringsidkarens ansvar enligt lag för avtalsenligheten i fråga om digitalt innehåll och digitala tjänster,

16. den assistans och service som gäller efter försäljningen samt andra garantier och liknande utfästelser än de som avses i punkten 14,

17. för varor med digitala delar, digitalt innehåll och digitala tjänster, den minimiperiod under vilken tillverkaren eller leverantören tillhandahåller kostnadsfria programvaruuppdateringar, baserat på uppgifter som tillverkaren eller leverantören tillgängliggjort för näringsidkaren,

18. uppförandekoder som gäller för näringsidkaren och hur konsumenten kan ta del av dem,

19. avtalets löptid,

20. kortaste giltighetstid för konsumentens skyldigheter enligt avtalet,

21. villkoren för att säga upp avtalet, om det gäller tills vidare eller förnyas automatiskt,

22. funktionen hos en vara med digitala delar, digitalt innehåll eller en digital tjänst, inbegripet tekniska skyddsåtgärder,

23. kompatibilitet och driftskompatibilitet mellan varor med digitala delar, digitalt innehåll och digitala tjänster, i den utsträckning näringsidkaren känner till eller borde känna till det, och

24. vilka möjligheter som finns att få en tvist med näringsidkaren prövad utanför domstol,

25. varans reparerbarhetsindex eller om ett sådant inte finns, baserat på uppgifter som tillverkaren tillgängliggjort för näringsidkaren, information om

a) tillgång till samt beräknad kostnad och förfarandet för att beställa reservdelar som är nödvändiga för att upprätthålla varans avtalsenlighet,

b) tillgång till reparations- och underhållsanvisningar samt

c) reparationsbegränsningar.

Vid en auktion får informationen enligt första stycket 1 ersättas med motsvarande uppgifter om auktionsförrättaren, om det är möjligt att delta i auktionen även på ett annat sätt än genom att använda ett medel för distanskommunikation. Under samma förutsättning får information enligt första stycket 9 om gatuadressen till det verksamhetsställe dit konsumenten kan framställa klagomål avse auktionsförrättarens verksamhetsställe.

Paragrafen handlar om vilken information näringsidkaren ska ge till konsumenten innan ett avtal ingås. Ändringarna genomför den nya lydelsen av artikel 6 i konsumenträttighetsdirektivet. Övervägandena finns i avsnitt 6.2 (punkterna 9, 13–15 och 16), 6.3 (punkten 7), 6.5 (punkten 17) och 6.4 (punkten 25).

I punkten 7 görs ett tillägg om att näringsidkaren ska informera om tillgången till miljövänliga leveransalternativ, t.ex. leverans via lastcykel eller elfordon. Det kan också vara fråga om kombinerade transportalternativ. Informationskravet förutsätter att näringsidkaren i det enskilda fallet faktiskt erbjuder sådana leveransalternativ (se skäl 37 i direktivet om mer konsumentmakt).

Enligt *punkten 9* ska näringsidkaren inte längre informera om den rätt som konsumenten har att reklamera enligt lag. Information om detta ska i stället lämnas enligt *punkten 13* som är formulerad på ett något annorlunda sätt och som innebär att informationen ska lämnas genom ett harmoniserat meddelande.

Enligt *punkten 13* ska näringsidkaren informera om sitt ansvar för varans avtalsenlighet genom ett sådant harmoniserat meddelande som avses i kommissionens genomförandeförordning. Meddelandet finns i bilaga I till förordningen. Av meddelandet framgår att konsumenten har minst två års reklamationsrätt vid köp av en vara som köps inom EU. Det framgår också att reklamationstiden i vissa länder kan vara längre. Genom att skanna en QR-kod kan konsumenten genom en webbsida få information om sina rättigheter i ett visst land. På det sättet kan konsumenten t.ex. få information om att näringsidkaren enligt svensk lag har ett ansvar för fel på varan som visar sig inom tre år från varans avlämnande (se 4 kap. 14 § första stycket konsumentköplagen).

Det harmoniserade meddelandet ska visas på ett tydligt sätt, till exempel på en väl synlig affisch i butiken eller, vid onlineförsäljning, på näringsidkarens webbplats (se skäl 28 i direktivet om mer konsumentmakt).

Punkten 14, som är ny, gäller avtal om köp av varor som omfattas av vissa garantier eller liknande utfästelser från tillverkaren där denne åtar sig att svara för varans hållbarhet. Konsumenten har i sådana fall alltid rätt att kräva att tillverkaren avhjälper ett fel eller företar omleverans (se 4 kap. 22 § andra stycket konsumentköplagen). Bestämmelsen gäller garantier och liknande utfästelser från tillverkaren som täcker hela varan och som har en löptid på mer än två år. Att informationen baseras på uppgifter från tillverkaren innebär att säljaren har rätt att utgå från uppgifter som tillverkaren lämnar om garantin och att säljaren inte är skyldig att särskilt kontrollera dessa.

Informationen ska ges genom en sådan harmoniserad märkning som avses i kommissionens genomförandeförordning. Utformningen av och innehållet i den harmoniserade märkningen framgår av bilaga II till förordningen. Den harmoniserade märkningen ska visas på ett tydligt sätt, till exempel genom att märkningen placeras direkt på varan eller varans förpackning. Märkningen kan också visas på ett väl synligt sätt på hyllan där de varor som omfattas av en sådan garanti placeras eller, vid försäljning på en webbplats, omedelbart bredvid bilden av

varan. (se skäl 28 till direktivet om mer konsumentmakt). När det gäller försäljning på en webbplats se även informationskravet i 3 § tredje stycket.

Enligt *punkten 15*, som är ny, ska näringsidkaren informera om sitt ansvar enligt lag för avtalsenligheten i fråga om digitalt innehåll och digitala tjänster. Det gäller alltså näringsidkarens ansvar för fel på det digitala innehållet eller den digitala tjänsten enligt 9 kap. 7 § konsumentköplagen.

Punkten 16 (tidigare punkten 14) görs ett tillägg om att näringsidkaren, utöver den assistans och service som gäller efter försäljningen, ska informera om andra garantier och liknande utfästelser än de som avses i punkten 14. Det kan vara fråga om garantier från näringsidkaren själv (säljaren), tillverkaren eller någon annan. Garantier från tillverkaren som innebär att denne svarar för hela varans hållbarhet under en längre tid än två år omfattas i stället av punkten 14.

I *punkten 17*, som är ny, gäller varor med digitala delar, digitalt innehåll och digitala tjänster. I sådana fall ska näringsidkaren informera om den minimiperiod under vilken tillverkaren av varan eller leverantören av det digitala innehållet/den digitala tjänsten tillhandahåller kostnadsfria programvaruuppdateringar. Ordet programvaruuppdateringar definieras i 1 kap. 2 § och inkluderar bl.a. säkerhetsuppdateringar. Den tid under vilken uppdateringar tillhandahålls kan uttryckas som en period eller genom hänvisning till ett datum (skäl 25 och 33 i direktivet om mer konsumentmakt). Att informationen baseras på uppgifter som tillverkaren eller leverantören har tillgängliggjort för näringsidkaren (säljaren) innebär att säljaren har rätt att utgå från uppgifter som dessa har lämnat om garantin och att säljaren inte är skyldig att särskilt kontrollera dessa.

Enligt *punkten 25*, som är ny, ska näringsidkaren informera om varans reparerbarhetsindex. Ordet reparerbarhetsindex avser ett index som uttrycker möjligheterna att reparera varan och som fastställts inom den Europeiska unionen (se definitionen i 1 kap. 2 §). En sådan reglering finns i kommissionens delegerade förordning (EU) 2023/1669 av den 16 juni 2023 om komplettering av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2017/1369 vad gäller energimärkning av smarttelefoner och surfplattor.

Även beträffande varor för vilka det inte fastställts ett särskilt reparerbarhetsindex ska näringsidkaren informera om möjligheterna att reparera varan. Informationen ska i sådant fall omfatta det som

sägs i punkterna a–c i bestämmelsen. Att informationen baseras på uppgifter om tillverkaren tillgängliggjort för näringsidkaren (säljaren) innebär att säljaren har rätt att utgå från uppgifter som tillverkaren lämnar om garantin. Säljaren är alltså inte skyldig att särskilt kontrollera dessa.

3 §

I fråga om distansavtal ska informationen enligt 2–2 b §§ ges klart och begripligt och på ett sätt som är anpassat till det medel för distanskommunikation som används. Särskild hänsyn ska tas till behoven hos underåriga och andra särskilt utsatta personer. Informationen enligt 2 b § 1 ska ges i ett särskilt avsnitt i onlinegränssnittet och vara direkt och lätt tillgänglig från den plats där sökresultaten presenteras.

Om avtalet ska ingås genom ett sådant medel för distanskommunikation som gör att information endast kan ges i begränsad omfattning eller under begränsad tid, ska åtminstone information enligt 2 § första stycket 1, i fråga om näringsidkarens namn och organisationsnummer, 2–5, 19 och 21 ges med hjälp av det kommunikationsmedlet. Om det finns en ångerrätt, ska information enligt 2 § första stycket 10 också ges med hjälp av kommunikationsmedlet. Övrig information enligt 2 § första stycket och 2 a § ska ges på något annat lämpligt sätt i enlighet med kraven i första stycket i denna paragraf.

Om avtalet ska ingås på näringsidkarens webbplats *och medför en betalningsförpliktelse för konsumenten*, ska konsumenten särskilt uppmärksammas på innehållet i den information som ges enligt 2 § första stycket 2–5, 14 och 19–21.

I paragrafen regleras hur informationen enligt bl.a. 2 § ska lämnas inför ingående av distansavtal. Övervägandena såvitt gäller tredje stycket finns i avsnitt 6.6.

Ändringarna i *andra stycket* görs till följd av den ändrade numreringen av bestämmelserna i 2 kap. 2 §. De innebär ingen ändring i sak.

Bestämmelsen i *tredje stycket* gäller avtal som ingås på en näringsidkares webbplats. I sådana fall ska konsumenten särskilt uppmärksammas på innehållet i viss information enligt 2 § första stycket. I bestämmelsen införs ett nytt informationskrav som gäller garantier av tillverkare genom en harmoniserad märkning (se 2 § första stycket 14). För att informationsskyldigheten ska vara uppfylld ska uppgifterna finnas tydligt synliga för konsumenten i samband med att denne genomför sin beställning (se prop. 2013/14:15 s. 84). Det

är alltså inte tillräckligt att informationen lämnas genom länkar till andra webbsidor eller i allmänna avtalsvillkor.

Ett tillägg görs även om att bestämmelsen endast är tillämplig för avtal som medför en betalningsförpliktelse för konsumenten. Det innebär att konsumenten enligt avtalet ska betala ett pris. Priset kan vara uttryckt som ett penningbelopp. Ett betalningssätt som förekommer är även värderepresentationer som t.ex. elektroniska kuponger (se prop. 2021/22:174 s. 158). Ändringen innebär att gåvor och grattistjänster inte längre omfattas av bestämmelsen. Den är inte heller tillämplig för avtal genom vilka en näringsidkare i utbyte mot endast konsumentens personuppgifter ska tillhandahålla digitalt innehåll på något annat sätt än på ett fysiskt medium eller en digital tjänst åt en konsument (se 2 kap. 1 § första stycket). I sådana fall behöver konsumenten alltså inte särskilt uppmärksammas på den aktuella informationen.

Ändringar görs också till följd av den ändrade numreringen av bestämmelserna i 2 kap. 2 §.

Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

1. Denna lag träder i kraft den 1 januari 2027.

2. Äldre bestämmelser gäller för avtal som har ingåtts före ikraftträdandet. Äldre bestämmelser gäller även om avtalet har ingåtts efter ikraftträdandet för information som näringsidkaren till grund för avtalet har lämnat före ikraftträdandet.

Enligt *punkten 1* träder lagändringarna i kraft den 1 januari 2027. De nya bestämmelserna är alltså tillämpliga i och med ikraftträdandet. Övervägandena finns i avsnitt 12.

I *punkten 2* tydliggörs, i enlighet med allmänna principer inom avtalsrätten, att äldre bestämmelser tillämpas på avtal som ingåtts före ikraftträdandet. Vidare klargörs att äldre bestämmelser tillämpas om ett avtal har ingåtts efter ikraftträdandet men information till grund för avtalet har lämnats dessförinnan.

14.4 Förslaget till lag om ändring i marknadsföringslagen (2008:486)

3 §

I denna lag och i direktivbilagan enligt 4 § avses med

allmänt miljöpåstående: ett miljöpåstående som inte ingår i en hållbarhetsmärkning och som inte specificeras tydligt och väl synligt på mediet,

affärsbeslut: ett beslut som fattas av en konsument eller en näringsidkare om huruvida, hur och under vilka förutsättningar en produkt ska köpas, om hela eller delar av köpesumman ska betalas, om produkten ska behållas eller överlåtas, eller om en avtalsenlig rättighet i samband med produkten ska utnyttjas, oavsett om konsumenten eller näringsidkaren beslutar att handla eller att avstå från att handla,

certifieringssystem: ett kontrollsystem från tredje part som intygar att en produkt, en process eller en affärsverksamhet uppfyller krav för användning av en hållbarhetsmärkning på villkor som är allmänt tillgängliga och som uppfyller följande kriterier.

a) Systemet är tillgängligt på transparenta, rättvisa och inte diskriminerande villkor för näringsidkare som vill och kan uppfylla systemets krav.

b) Systemets krav utarbetas av systemets ägare i samråd med sakkunniga och berörda parter.

c) Systemet fastställer förfaranden för att hantera bristande efterlevnad av systemets krav och föreskriver återkallande eller tillfälligt inställande av näringsidkarens användning av hållbarhetsmärkningen vid bristande efterlevnad av systemets krav.

d) Övervakning av näringsidkarens efterlevnad av systemets krav sker inom ramen för ett objektivet förfarande och genomförs av en tredje part vars kompetens och oberoende i förhållande till systemets ägare och näringsidkaren grundar sig på standarder och förfaranden på internationell nivå, unionsnivå eller nationell nivå,

digitalt innehåll: data som framställs och tillhandahålls i digital form,

digital tjänst: en tjänst som gör det möjligt för konsumenten att skapa, bearbeta, lagra eller få tillgång till uppgifter i digital form, eller att utbyta uppgifter eller interagera på annat sätt med uppgifter i digital form som laddas upp eller skapas av konsumenten eller av andra användare av tjänsten,

driftskompatibilitet: förmåga att fungera med annan hårdvara eller programvara än sådan som normalt används med samma typ av varor med digitala delar, digitalt innehåll eller digitala tjänster,

elektronisk post: ett adresserat eller på något annat sätt individualiserat elektroniskt meddelande i form av text, röst, ljud eller bild som sänds via ett allmänt elektroniskt kommunikationsnät och som kan lagras i nätet eller i mottagarens terminalutrustning tills mottagaren hämtar det,

erkänd utmärkt miljöprestanda: miljöprestanda som uppfyller kraven i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 66/2010 av den 25 november 2009 om ett EU-miljömärke eller i nationella eller regionala EN ISO 14024 typ I miljömärkesprogram som är officiellt erkända i medlemsstaterna eller krav på högsta miljöprestanda i annan unionsrätt,

förbrukningsvara: en komponent i en vara som återkommande förbrukas och som behöver bytas ut eller fyllas på för att varan ska fungera på avsett vis,
god marknadsföringssed: god affärssed eller andra vedertagna normer som syftar till att skydda konsumenter och näringsidkare vid marknadsföring av produkter,

hållbarhet: en varas förmåga att behålla sin funktion och prestanda under normal användning,

hållbarhetsmärkning: en förtroendemärkning, kvalitetsmärkning eller motsvarande som syftar till att särskilja och marknadsföra en produkt, en process eller en affärsverksamhet med hänvisning till dess miljömässiga eller sociala egenskaper och som inte uppfyller något krav inom Europeiska unionen eller i nationell rätt,

kompatibilitet: förmåga att utan konvertering fungera med sådan hårdvara eller programvara som normalt används med samma typ av varor med digitala delar, digitalt innehåll eller digitala tjänster,

konsument: en fysisk person som handlar huvudsakligen för ändamål som faller utanför näringsverksamhet,

marknadsföring: reklam och andra åtgärder i näringsverksamhet som är ägnade att främja avsättningen av och tillgången till produkter inbegripet en näringsidkares handlande, underlåtenhet eller någon annan åtgärd eller beteende i övrigt före, under eller efter försäljning eller leverans av produkter till konsumenter eller näringsidkare,

marknadsplats online: en tjänst som använder programvara, inbegripet en webbplats, en del av en webbplats eller en applikation, som administreras av en näringsidkare eller för dennes räkning och som gör det möjligt för konsumenten att ingå distansavtal med andra näringsidkare eller konsumenter,

miljöpåstående: en framställning som inte uppfyller ett krav inom Europeiska unionen eller i nationell rätt, inbegripet text, bilder, grafik eller symboler, och som anger eller antyder att en produkt, en produktkategori, ett varumärke eller en näringsidkare

a) har positiv eller ingen miljöpåverkan eller är mindre skadlig för miljön än andra produkter, produktkategorier, varumärken eller näringsidkare, eller
b) har förbättrat sin påverkan på miljön över tid,

näringsidkare: en fysisk eller juridisk person som handlar för ändamål som har samband med den egna näringsverksamheten,

produkter: alla typer av varor och tjänster, även digitala tjänster, digitalt innehåll, fast egendom och rättigheter och skyldigheter,

programvaruuppdatering: en uppdatering som är nödvändig för att säkerställa att varor med digitala delar, digitalt innehåll och digitala tjänster förblir avtalsenliga, inbegripet en säkerhetsuppdatering eller en funktionalitetsuppdatering,

rankning: den relativa position som en näringsidkare tilldelar produkter så som de presenteras, organiseras eller vidarebefordras, oberoende av vilka tekniska medel som används för sådan presentation, organisation eller vidarebefordran,

reparerbarhetsindex: ett index som uttrycker möjligheterna att reparera en vara och som fastställts inom Europeiska unionen,

tillverkare: den som tillverkar varor eller som genom att sätta sitt namn, varumärke eller annat kännetecken på varor uppger sig vara tillverkare eller den som importerar varor till Europeiska ekonomiska samarbetsområdet,

vara: lös sak, med eller utan digitala delar,

vara med digitala delar: lös sak som är integrerad eller sammankopplad med ett digitalt innehåll eller en digital tjänst på ett sådant sätt att avsaknaden av det digitala innehållet eller den digitala tjänsten gör att varan inte kan användas på det sätt som är avsett.

Paragrafen innehåller definitioner av uttryck som förekommer i lagen. Ändringarna innebär att det införs tio nya definitioner. De genomför den nya lydelsen av artikel 2 i direktiv 2005/29/EG (direktivet om otillbörliga affärsmetoder). I fråga om begreppen reparerbarhetsindex och tillverkare genomförs den nya lydelsen av artikel 2 i direktiv EU 2011/83/EU (konsumenträttighetsdirektivet). Övervägandena finns i avsnitt 5.2 förutom när det gäller begreppen reparerbarhetsindex och tillverkare där övervägandena finns i avsnitt 6.4 (reparerbarhetsindex) och 6.2.3 (tillverkare).

Ändringen i *första stycket* tydliggör att definitionerna i paragrafen tar sikte inte endast på ord och uttryck som förekommer i paragrafer i lagen utan även i den direktivbilaga som avses i 4 §, den s.k. svarta listan. Flera av de nya definitionerna hänför sig endast till bilagan. Det gäller definitionerna av allmänt miljöpåstående, certifierings-system, erkänt utmärkt miljöprestanda, förbrukningsvara och hållbarhetsmärkning.

Med *allmänt miljöpåstående* avses ett miljöpåstående som inte ingår i en hållbarhetsmärkning och som inte specificeras tydligt och väl synligt på mediet. Påståendet kan vara i skriftlig eller muntlig form, även genom t.ex. ett audiovisuellt medium. Exempel på allmänna miljöpåståenden är "miljövänlig", "ekovänlig", "grön", "naturvänlig", "ekologisk", "miljömässigt korrekt", "klimatvänlig", "skonsam mot miljön", "koldioxidvänlig", "energieffektiv", "biologiskt nedbrytbar", "biobaserad" eller liknande påståenden som antyder eller ger intryck av utmärkt miljöprestanda. Som exempel kan även nämnas att "klimatvänlig förpackning" är ett allmänt påstående medan påståendet "100 % av den energi som används för att producera denna förpackning kommer från förnybara källor" inte är det (se skäl 9 i direktivet om mer konsumentmakt). Begreppet allmänt miljöpåstående har betydelse vid tillämpningen av den nya punkten 4 a i svarta listan, av vilket följer att ett allmänt miljöpåstående endast får lämnas under vissa förutsättningar.

Med *certifieringssystem* avses ett kontrollsystem från tredje part som intygar att en produkt, en process eller en affärsverksamhet uppfyller krav för användning av en hållbarhetsmärkning på villkor som är allmänt tillgängliga och som uppfyller de kriterier som anges i punkterna a–d. Det är fråga om en kontroll av en oberoende part som bedömer och bekräftar vissa fördefinierade standarder eller krav. Kontrollen kan inkludera inspektioner, tester och revisioner. Begreppet certifieringssystem förekommer i den nya punkten 2 a i svarta listan.

Definitionen har betydelse på så sätt att en näringsidkare får använda sig av en hållbarhetsmärkning bl.a. under förutsättning att den har kontrollerats av ett certifieringssystem. Ett sådant ska vara transparent och tillförlitligt och inbegripa en objektiv övervakning av efterlevnaden av systemkraven. Övervakningen ska utföras av en tredje part vars kompetens och oberoende i förhållande till såväl systemets ägare som näringsidkaren säkerställs på grundval av standarder och förfaranden på internationell nivå, unionsnivå eller nationell nivå, till exempel genom överensstämmelse med relevanta internationella standarder, såsom ISO 17065 Bedömning av överensstämmelse – Krav på organ som certifierar produkter, processer och tjänster, eller genom de mekanismer som föreskrivs i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 765/2008 om krav för ackreditering och upphävande av förordning (EEG) nr 339/93. (Se skäl 7 till direktivet om mer konsumentmakt.)

Med *erkänd utmärkt miljöprestanda* avses miljöprestanda som uppfyller de krav som anges i de tre strecksatserna. Erkänd utmärkt miljöprestanda hänvisar till produkter eller tjänster som uppfyller strikta miljökriterier under hela sin livscykel. Erkänd utmärkt miljöprestanda kan visas genom efterlevnad av förordning (EG) nr 66/2010¹, officiellt erkända EN ISO 14024, miljömärkesprogram i medlemsstaterna eller genom motsvarighet till högsta miljöprestanda för en särskild miljöegenskap i enlighet med annan tillämplig unionsrätt. EN ISO 14024 är en standard genom vilken det fastställs principer och förfaranden för miljömärkningar och certifieringar som omfattar oberoende verifiering. Den erkända utmärkta miljöprestandan i fråga ska vara relevant för hela påståendet (se skäl 10 till direktivet om mer konsumentmakt). Enligt punkten 4 a i svarta listan får en näringsidkare inte lämna ett

¹ Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 66/2010 av den 25 november 2009 om ett EU-miljömarke.

allmänt miljöpåstående om det saknas erkänd utmärkt miljöprestanda som är relevant för påståendet.

Med *förbrukningsvara* avses en komponent i en vara som återkommande förbrukas och behöver bytas ut eller fyllas på för att varan ska fungera på avsett vis. Begreppet förekommer i de nya punkterna 23 i och 23 j i svarta listan. En bläckpatron till en skrivare är ett exempel på en förbrukningsvara (se skäl 23 till direktivet om mer konsumentmakt).

Med *hållbarhet* avses en varas förmåga att behålla sin funktion och prestanda under normal användning. Begreppet förekommer i de nya bestämmelserna i 10 § andra stycket 2 och 12 d § och de nya punkterna 23 f och 23 g i svarta listan.

Med *hållbarhetsmärkning* avses en förtroendemärkning, kvalitetsmärkning eller motsvarande som syftar till att särskilja och marknadsföra en produkt, en process eller en affärsverksamhet med hänvisning till dess miljömässiga eller sociala egenskaper och som inte uppfyller något krav enligt unionsrätten eller nationell rätt.

Hållbarhetsmärkningar kan finnas av olika slag. De kan vara offentliga eller privata. Hållbarhetsmärkningar kan avse kriterier relaterade till miljöpåverkan, samhälleligt ansvar och ekonomisk hållbarhet. Den kan ta sikte på en produkt, process eller affärsverksamhet. Begreppet förekommer i punkten 2 a i svarta listan enligt vilket det är en otillbörlig affärsmetod att uppvisa en hållbarhetsmärkning som inte grundas på ett certifieringssystem eller fastställts av offentliga myndigheter.

Med *miljöpåstående* avses en framställning som inte uppfyller ett krav enligt unionsrätten eller nationell rätt och som anger eller antyder det som sägs i punkterna a och b i bestämmelsen. Det kan vara fråga om text, bilder, grafik eller symboler såsom en märkning av en produkt, ett varumärkesnamn, ett företagsnamn eller ett produktnamn. Det förutsätts att påståendet utgör en form av marknadsföring i den mening som avses i 3 §.

Begreppet miljöpåstående förekommer i den nya bestämmelsen i 14 b § och i de nya punkterna 4 a i och 4 b i svarta listan.

Med *programvaruuppdatering* avses en uppdatering som är nödvändig för att säkerställa att varor med digitala delar, digitalt innehåll och digitala tjänster förblir avtalsenliga. En programvaruuppdatering kan vara en säkerhetsuppdatering som är nödvändig för en säker användning av produkten. Det kan också vara fråga om en funktiona-

litetsuppdatering. Begreppet förekommer i 22 a § och i den nya bestämmelsen i punkten 23 d i svarta listan.

Med *reparerbarhetsindex* avses ett index som uttrycker möjligheterna att reparera varan och som fastställts inom Europeiska unionen. För närvarande finns sådana fastställda metoder för beräkning av reparerbarhetsindex för smarttelefoner och surfplattor. Indexet är ett värde mellan 1 och 10 som baseras på en sammanvägning mellan ett antal olika parametrar, bl.a. hur lätt varan är att demontera, om det krävs specialverktyg för reparation och tillgången till reservdelar. Bestämmelsen har betydelse för tillämningen av 22 a § andra stycket 16 där ordet reparerbarhetsindex förekommer.

Med *tillverkare* avses den som tillverkar varor eller som genom att sätta sitt namn, varumärke eller annat kännetecken på varor uppger sig vara tillverkare, eller den som importerar varor till Europeiska ekonomiska samarbetsområdet. Bestämmelsen har betydelse för tillämningen av 22 a § andra stycket 8, 11 och 16.

4 §

Bilaga I till Europaparlamentets och rådets direktiv 2005/29/EG av den 11 maj 2005 om otillbörliga affärsmetoder som tillämpas av näringsidkare gentemot konsumenterna på den inre marknaden och om ändring av rådets direktiv 84/450/EEG och Europaparlamentets och rådets direktiv 97/7/EG, 98/27/EG och 2002/65/EG samt Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 2006/2004 ska gälla som lag i Sverige. Regeringen tillkännager den aktuella bilagan i Svensk författningssamling.

Vid en prövning enligt någon av bestämmelserna i bilaga I till direktivet ska denna lag tillämpas.

Bestämmelserna i punkterna 1–31 i bilaga I till direktivet *gäller endast marknadsföring som riktas till konsumenterna*.

Bestämmelsen i punkt 14 i bilaga I till direktivet ska tillämpas på åtgärder som skett i strid med denna punkt om inte åtgärden omfattas av spellagen.

Paragrafen innehåller bestämmelser om bilaga I till direktivet om otillbörliga affärsmetoder (den så kallade svarta listan). Ändringen i tredje stycket innebär att punkterna i svarta listan endast är tillämpliga vid marknadsföring som riktas till konsumenterna. Om marknadsföringen uteslutande riktas till andra näringsidkare gäller de alltså inte. Övervägandena finns i avsnitt 5.3.

10 §

En näringsidkare får vid marknadsföringen inte använda sig av felaktiga påståenden eller andra framställningar som är vilseledande i fråga om näringsidkarens egen eller någon annans näringsverksamhet.

Första stycket gäller särskilt framställningar som rör

1. produktens förekomst, art, mängd, kvalitet och andra utmärkande egenskaper,
2. *produktens miljömässiga och sociala egenskaper samt cirkularitetsaspekter såsom hållbarhet, reparerbarhet och återvinningsbarhet,*
3. produktens ursprung, användning och risker såsom inverkan på hälsa,
4. kundservice, reklamationshantering samt metod och datum för tillverkning eller tillhandahållande,
5. produktens pris, grunderna för prisberäkningen, särskilda prisfördelar och betalningsvillkoren,
6. näringsidkarens egna eller andra näringsidkares kvalifikationer, ställning på marknaden, åtaganden, varumärken, varunamn, kännetecken och andra rättigheter,
7. belöningar och utmärkelser som har tilldelats näringsidkaren,
8. leveransvillkor för produkten,
9. behovet av service, reservdelar, byte eller reparation,
10. näringsidkarens åtagande att följa uppförandekoder, och
11. konsumentens rättigheter enligt lag eller annan författning.

En näringsidkare får inte heller utelämna väsentlig information i marknadsföringen av sin egen eller någon annans näringsverksamhet. Med vilseledande utelämnande avses även sådana fall när den väsentliga informationen ges på ett oklart, obegripligt, tvetydigt eller annat olämpligt sätt.

Paragrafen innehåller i första stycket ett förbud mot användning av vilseledande påståenden och andra framställningar. I andra stycket anges vilka typer av framställningar förbudet särskilt gäller. Ändringarna innebär att en ny punkt 2 införs, att efterföljande punkter numreras om och att en ändring görs i den nya punkten 3. Ändringarna genomför ändringar i artikel 6.1 b i direktivet om otillbörliga affärsmetoder. Övervägandena finns i avsnitt 5.4.

Enligt den nya bestämmelsen i *andra stycket* 2 gäller förbudet mot vilseledande marknadsföring särskilt framställningar som rör produktens miljömässiga och sociala egenskaper samt cirkularitetsaspekter såsom hållbarhet, reparerbarhet och återvinningsbarhet. Begreppet cirkularitet tar sikte på att bevara värdet av resurser genom att återanvända, reparera och återvinna dem. Ordet hållbarhet definieras i 3 § som en varas förmåga att behålla sin funktion och prestanda under normal användning. Påståenden om en produkts sociala egenskaper kan avse kvaliteten på arbetsvillkoren och om de är rättvisa för den

berörda arbetskraften genom t.ex. adekvata löner, socialt skydd och en säker arbetsmiljö. Det kan också vara fråga om respekt för mänskliga rättigheter, lika behandling, jämställdhet, mångfald, bidrag till sociala initiativ eller etiska åtaganden, såsom djurskydd (se skäl 3 till direktivet om mer konsumentmakt).

Bestämmelsen i *andra stycket 3* (tidigare 2) ändras så att ordet miljö utgår. Ändringen görs med anledning av den nya punkten 2 som gäller framställningar som rör produkters miljömässiga egenskaper.

Tjänster som jämför produkter

12 d §

Om en näringsidkare tillhandahåller en tjänst som jämför produkter och som ger konsumenter information om miljömässiga eller sociala egenskaper eller om cirkularitetsaspekter såsom hållbarhet, reparerbarhet eller återvinningsbarhet, när det gäller produkterna eller deras leverantörer, ska näringsidkaren informera konsumenten om

- den jämförelsemetod som används,*
- de produkter som jämförs och deras leverantörer, och*
- de åtgärder som vidtas för att hålla informationen uppdaterad.*

Informationen enligt första stycket ska anses vara väsentlig vid tillämpningen av 10 § tredje stycket.

I paragrafen, som är ny, finns informationskrav för näringsidkare som tillhandahåller tjänster som jämför produkter på vissa sätt. Paragrafen genomför artikel 7.7 i direktivet om otillbörliga affärsmetoder. Övervägandena finns avsnitt 5.7.

Bestämmelsen i *första stycket* gäller om en näringsidkare tillhandahåller en tjänst som jämför produkter och ger konsumenter information om miljömässiga eller sociala egenskaper eller om cirkularitetsaspekter såsom hållbarhet, reparerbarhet eller återvinningsbarhet, när det gäller produkterna eller deras leverantörer.

Informationsskyldigheten riktar sig till den näringsidkare som tillhandahåller en jämförelsetjänst, däremot inte till leverantörer av produkter som jämförs. En förutsättning för att bestämmelsen ska vara tillämplig är att handlandet (jämförelsetjänsten) utgör marknadsföring i den mening som avses i 3 §. Det ska alltså vara fråga om en åtgärd som är ägnad att främja avsättningen av och tillgången till produkter.

Ordet hållbarhet tar sikte på en varas förmåga att behålla sin funktion och prestanda under normal användning (se definitionen av hållbarhet i 3 §). Information om en produkts sociala egenskaper kan avse kvaliteten på arbetsvillkoren och om de är rättvisa för den berörda arbetskraften genom t.ex. adekvata löner, socialt skydd och en säker arbetsmiljö. Det kan också vara fråga om respekt för mänskliga rättigheter, lika behandling, jämställdhet, inkludering, mångfald, bidrag till sociala initiativ eller etiska åtaganden, såsom djurskydd.

Av informationen ska framgå vilka produkter som jämförs och vilken metod som näringsidkaren har använt vid sin jämförelse. Det ska också framgå vem som är leverantör av de olika produkter som jämförs. Ordet leverantör definieras inte i direktivet. Det bör kunna vara fråga om den som tillhandahåller en vara på marknaden. Dessutom ska information ges om de åtgärder som vidtagits för att hålla informationen uppdaterad.

Av *andra stycket* framgår att informationen enligt första stycket ska anses vara väsentlig vid tillämpningen av 10 § tredje stycket. Det kan alltså bli fråga om ett vilseledande utelämnande om en näringsidkare inte lämnar informationen. För att ett vilseledande ska vara otillbörligt krävs dessutom att det påverkar eller sannolikt påverkar mottagarens förmåga att fatta ett välgrundat affärsbeslut (se 8 § första stycket).

Påståenden om framtida miljöprestanda

14 b §

En näringsidkare får vid marknadsföring som riktas till konsumenter inte använda sig av ett miljöpåstående om framtida miljöprestanda utan att påståendet stöds av tydliga, objektiva, allmänt tillgängliga och kontrollerbara åtaganden i en genomförandeplan.

Genomförandeplanen ska vara realistisk och innehålla mätbara och tidsbundna mål. Den ska även innehålla andra relevanta och nödvändiga delar för att stödja dess genomförande. Näringsidkaren ska se till att en oberoende sakkunnig regelbundet kontrollerar hur genomförandeplanen följs och att slutsatserna görs allmänt tillgängliga.

I paragrafen, som är ny, finns en bestämmelse om påståenden som gäller framtida miljöprestanda. Paragrafen genomför det nya ledet d i artikel 6.2 i direktivet om otillbörliga affärsmetoder. Övervägandena finns avsnitt 5.5.

Enligt *första stycket* ställs det vissa krav på en näringsidkare som använder sig av miljöpåståenden om framtida miljöprestanda. Begreppet miljöpåstående definieras i 3 §. Av definitionen framgår att det kan vara ett påstående om en produkt, en produktkategori, ett varumärke eller en näringsidkare. Att ett miljöpåstående gäller framtida miljöprestanda innebär att det ska hänföra sig till en påverkan på den framtida miljön i något bestämt avseende. Så kan t.ex. vara fallet om påståendet gäller en övergång till koldioxid- och klimatneutralitet via åtgärder som inte är fullständigt genomförda vid tiden för påståendet eller ett liknande mål till ett visst datum (se skäl 4 till direktivet om mer konsumentmakt).

För att säkerställa att påståenden om framtida miljöprestanda är tillbörliga ska de stödjas av tydliga, objektiva, allmänt tillgängliga och kontrollerbara åtaganden i en genomförandeplan. Att planen är allmänt tillgänglig innebär att den t.ex. kan finnas på näringsidkarens webbplats eller på andra tillgängliga platser.

Av *andra stycket* framgår vad en genomförandeplan ska innehålla. Den ska vara realistisk och innehålla mätbara och tidsbundna mål. Den ska också innehålla andra relevanta och nödvändiga delar för att stödja dess genomförande. I skälen till direktivet framhålls att planen bör innehålla alla relevanta delar som krävs för att fullgöra åtagandena, såsom budgetresurser och teknisk utveckling när det är lämpligt och förenligt med unionsrätten (se skäl 4 i direktivet om mer konsumentmakt).

Näringsidkaren ska se till att en oberoende sakkunnig regelbundet kontrollerar hur genomförandeplanen följs och att dennes slutsatser görs tillgängliga för konsumenter. Att den sakkunnige är oberoende innebär att han eller hon ska vara självständig i förhållande till näringsidkaren och fri från intressekonflikter. Den sakkunnige ska ha erfarenhet av och kompetens i miljöfrågor och möjlighet att regelbundet övervaka näringsidkarens framsteg när det gäller åtagandena och målen, inbegripet delmålen för att uppnå dem. Den sakkunniges slutsatser bör t.ex. kunna göras tillgängliga på näringsidkarens webbplats.

Påståenden om irrelevanta fördelar

14 c §

En näringsidkare får vid marknadsföringen inte använda sig av påståenden om fördelar för konsumenter som är irrelevanta och som inte är motiverade av någon egenskap hos produkten eller näringsidkarens verksamhet.

Paragrafen, som är ny, handlar om påståenden om irrelevanta fördelar. Paragrafen genomför det nya ledet e i artikel 6.2 i direktivet om otillbörliga affärsmetoder. Övervägandena finns avsnitt 5.6.

Enligt bestämmelsen får en näringsidkare vid marknadsföringen inte använda sig av påståenden om fördelar för konsumenter som är irrelevanta och som inte är baserade på någon egenskap hos produkten eller näringsidkarens verksamhet. Det är fråga om påståenden som på ett vilseledande sätt framställer en produkt eller verksamhet som fördelaktig jämfört med andra produkter eller verksamheter av liknande typ. Det kan gälla påståenden om miljömässiga eller sociala aspekter men även andra typer av påståenden.

Exempel på påståenden som saknar betydelse är att ett buteljerat vatten är glutenfritt eller att ett pappersark är plastfritt. Påståendena är i och för sig korrekta. De lämnas dock på ett sådant sätt att det framstår som att näringsidkarens produkt i jämförelse med andra produkter av samma slag har särskiljande och för konsumenten mer positiva egenskaper (se skäl 5 i direktivet om mer konsumentmakt).

22 a §

Vid andra avtal än distansavtal och avtal utanför affärslokaler enligt 1 kap. 2 § lagen (2005:59) om distansavtal och avtal utanför affärslokaler ska näringsidkaren innan avtalet ingås ge konsumenten klar och begriplig information om

1. sitt namn och telefonnummer samt sin gatuadress och e-postadress,
2. produktens huvudsakliga egenskaper i den omfattning som är lämplig med hänsyn till produkten och till hur informationen ges,
3. produktens pris, inbegripet skatter och avgifter, eller, om priset inte kan anges i förväg, hur priset beräknas,
4. kostnader för leverans eller porto och andra tillkommande kostnader,
5. villkoren för betalning samt för leverans eller fullgörande på något annat sätt och tidpunkt för leverans eller fullgörande,
6. hur reklamation kan göras,

7. näringsidkarens ansvar enligt lag för varans avtalsenlighet på ett tydligt sätt genom ett sådant harmoniserat meddelande som avses i Kommissionens genomförandeförordning (EU) 2025/1960 av den 25 september 2025 om utformningen av och innehållet i det harmoniserade meddelandet om den rättsliga garantin om avtalsenlighet (reklamationsrätt) och den harmoniserade märkningen för den kommersiella hållbarhetsgarantin,

8. garantier och liknande utfästelser som innebär att tillverkaren av en vara svarar för varans hållbarhet under en längre tid än två år, baserat på uppgifter från tillverkaren, på ett tydligt sätt genom en sådan harmoniserad märkning som avses i Kommissionens genomförandeförordning (EU) 2025/1960,

9. näringsidkarens ansvar enligt lag för avtalsenligheten i fråga om digitalt innehåll och digitala tjänster,

10. den assistans och service som gäller efter försäljningen, samt andra garantier och liknande utfästelser än de som sägs i punkten 8,

11. för varor med digitala delar, digitalt innehåll och digitala tjänster, den minimiperiod under vilken tillverkaren eller leverantören tillhandahåller kostnadsfria programvaruuppdateringar, baserat på uppgifter som tillverkaren eller leverantören tillgängliggjort för näringsidkaren,

12. avtalets löptid,

13. villkoren för att säga upp avtalet, om det gäller tills vidare eller förnyas automatiskt,

14. funktionen hos en vara med digitala delar, digitalt innehåll eller en digital tjänst, inbegripet tekniska skyddsåtgärder,

15. kompatibilitet och driftskompatibilitet mellan varor med digitala delar, digitalt innehåll och digitala tjänster, i den utsträckning näringsidkaren känner till eller borde känna till det,

16. varans reparerbarhetsindex eller om ett sådant inte finns, baserat på uppgifter som tillverkaren tillgängliggjort för näringsidkaren, information om

a) tillgången till samt beräknad kostnad och förfarandet för att beställa reservdelar som är nödvändiga för att upprätthålla avtalsenligheten hos varan,

b) tillgången till reparations- och underhållsanvisningar samt

c) reparationsbegränsningar.

Informationsskyldigheten enligt första stycket gäller inte, om informationen framgår av sammanhanget. Informationsskyldigheten gäller inte heller i fråga om

1. avtal som inte innebär en betalningsförpliktelse för konsumenten eller, i fråga om avtal om digitalt innehåll som levereras på något annat sätt än på ett fysiskt medium eller digitala tjänster, att konsumenten ska tillhandahålla personuppgifter på det sätt som anges i 2 kap. 1 § andra stycket lagen om distansavtal och avtal utanför affärslokaler,

2. vardagliga avtal som fullgörs omedelbart,

3. andra avtal om fast egendom än sådana som avser uthyrning av fast egendom, eller

4. avtal som anges i 2 kap. 1 a § första stycket 1, 2 och 6–8 samt andra stycket och i 3 kap. lagen om distansavtal och avtal utanför affärslokaler.

Paragrafen handlar om vilken information en näringsidkare ska ge till konsumenten innan ett avtal ingås. Ändringarna genomför den nya lydelsen av artikel 6 i konsumenträttighetsdirektivet. Övervägandena finns i avsnitt 6.2 (punkterna 6–10), 6.5 (punkten 11) och 6.4 (punkten 16).

Enligt *punkten 6* ska näringsidkaren inte längre informera om den rätt som konsumenten har att reklamera enligt lag. Information om detta ska i stället lämnas enligt punkten 7 som formuleras på ett något annorlunda sätt och som innebär att informationen ska lämnas genom ett harmoniserat meddelande.

Enligt *punkten 7* ska näringsidkaren informera om sitt ansvar för varans avtalsenlighet genom ett sådant harmoniserat meddelande som avses i kommissionens genomförandeförordning. Meddelandet finns i bilaga I till förordningen. Av meddelandet framgår att konsumenten har minst två års reklamationsrätt vid köp av en vara som köps inom EU. Det framgår också att reklamationstiden i vissa länder kan vara längre. Genom att skanna en QR-kod kan konsumenten genom en webbsida få information om sina rättigheter i ett visst land. På det sättet kan konsumenten t.ex. få information om att näringsidkaren enligt svensk lag har ett ansvar för fel på varan som visar sig inom tre år från varans avlämnande (se 4 kap. 14 § första stycket konsumentköplagen).

Det harmoniserade meddelandet ska visas på ett tydligt sätt, till exempel på en väl synlig affisch i butiken (se skäl 28 i direktivet om mer konsumentmakt).

Punkten 8 gäller avtal om köp av varor som omfattas av vissa garantier eller liknande utfästelser från tillverkaren där denne åtar sig att svara för varans hållbarhet. Konsumenten har i sådana fall alltid rätt att kräva att tillverkaren avhjälper ett fel eller företar omleverans (se 4 kap. 22 § andra stycket konsumentköplagen). Informationsbestämelsen gäller garantier och liknande utfästelser från tillverkaren som täcker hela varan och som har en löptid på mer än två år. Att informationen baseras på uppgifter från tillverkaren innebär att säljaren har rätt att utgå från uppgifter som tillverkaren lämnar om garantin och att säljaren inte är skyldig att särskilt kontrollera dessa.

Informationen ska ges genom en sådan harmoniserad märkning som avses i kommissionens genomförandeförordning. Utformningen av och innehållet i den harmoniserade märkningen framgår av bilaga II till förordningen. Den harmoniserade märkningen ska visas på ett tyd-

ligt sätt, till exempel genom att märkningen placeras direkt på varan eller varans förpackning. Märkningen kan också visas på ett väl synligt sätt på hyllan där de varor som omfattas av en sådan garanti placeras (se skäl 28 till direktivet om mer konsumentmakt).

Enligt *punkten 9* ska näringsidkaren informera om sitt ansvar enligt lag för avtalsenligheten i fråga om digitalt innehåll och digitala tjänster. Det gäller alltså näringsidkarens ansvar för fel på det digitala innehållet eller den digitala tjänsten enligt 9 kap. 7 § konsumentköplagen.

I *punkten 10 (tidigare 8)* görs ett tillägg om att näringsidkaren, utöver den assistans och service som gäller efter försäljningen, ska informera om andra garantier och liknande utfästelser än de som avses i punkten 14. Det kan vara fråga om garantier från näringsidkaren själv (säljaren), tillverkaren eller någon annan. Garantier från tillverkaren som innebär att denne svarar för hela varans hållbarhet under en längre tid än två år omfattas i stället av punkten 8.

Bestämmelsen i *punkten 11* gäller varor med digitala delar, digitalt innehåll och digitala tjänster. I sådana fall ska näringsidkaren informera om den minimiperiod under vilken tillverkaren av varan eller leverantören av det digitala innehållet eller den digitala tjänsten tillhandahåller kostnadsfria programvaruuppdateringar. Ordet programvaruuppdatering definieras i 3 § och inkluderar bl.a. säkerhetsuppdateringar. Den tid under vilken uppdateringar tillhandahålls kan uttryckas som en period eller genom hänvisning till ett datum (skäl 25 och 33 i direktivet om mer konsumentmakt). Att informationen baseras på uppgifter som tillverkaren eller leverantören har tillgängliggjort för näringsidkaren (säljaren) innebär att säljaren har rätt att utgå från uppgifter som dessa har lämnat om garantin och att säljaren inte är skyldig att särskilt kontrollera dessa.

Enligt *punkten 16*, som är ny, ska näringsidkaren informera om varans reparerbarhetsindex. Ordet reparerbarhetsindex avser ett index som uttrycker möjligheterna att reparera varan och som fastställts inom den Europeiska unionen (se definitionen i 1 kap. 2 §). En sådan reglering finns i kommissionens delegerade förordning (EU) 2023/1669 av den 16 juni 2023 om komplettering av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2017/1369 vad gäller energimärkning av smarttelefoner och surfplattor.

Även beträffande varor för vilka det inte fastställts ett särskilt reparerbarhetsindex ska näringsidkaren informera om möjligheterna

att reparera varan. Informationen ska i sådant fall omfatta det som sägs i punkterna a–c i bestämmelsen. Att informationen baseras på uppgifter som tillverkaren tillgängliggjort för näringsidkaren (säljaren) innebär att säljaren har rätt att utgå från uppgifter som tillverkaren lämnar om garantin. Säljaren är alltså inte skyldig att särskilt kontrollera dessa.

Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

1. Denna lag träder i kraft den 1 januari 2027.
2. Äldre bestämmelser gäller för marknadsföring som har vidtagits före ikraftträdandet.

Enligt *punkten 1* träder lagändringarna i kraft den 1 januari 2027. De nya bestämmelserna är alltså tillämpliga i och med ikraftträdandet. Övervägandena finns i avsnitt 12.

Enligt *punkten 2* tydliggörs, i enlighet allmänna avtalsrättsliga principer, att äldre bestämmelser tillämpas på avtal som ingåtts före ikraftträdandet.

14.5 Förslaget till lag om ändring i konsumentköplagen (2022:260)

4 kap.

2 §

Varan ska, utöver vad som följer av 1 §,

1. vara ägnad för de ändamål för vilka varor av samma slag i allmänhet används,
2. stämma överens med kvaliteten på och näringsidkarens beskrivning av ett prov eller en modell som har gjorts tillgänglig för konsumenten före köpet,
3. ha den mängd och de egenskaper och andra särdrag i fråga om hållbarhet, *reparerbarhet*, funktionalitet, kompatibilitet, säkerhet och särdrag i övrigt, som är normalt förekommande för varor av samma slag och som konsumenten med fog kan förutsätta med hänsyn till varans art,
4. stämma överens med sådana uppgifter om varans egenskaper och andra särdrag eller användning som näringsidkaren eller någon i ett tidigare säljled eller för näringsidkarens räkning har lämnat vid marknadsföringen av varan eller annars före köpet, och

5. åtföljas av den förpackning och andra tillbehör samt anvisningar för installation, montering, användning, förvaring och skötsel som konsumenten med fog kan förutsätta.

I paragrafen anges de objektiva kraven för avtalsenlighet, dvs. krav på varan utöver vad som följer av parternas avtal. En ändring har gjorts i punkten 3. Ändringen genomför den nya lydelsen av artikel 7.1 d i varudirektivet. Övervägandena finns i avsnitt 7.2.2.

Enligt punkten 3 ska varan ha den mängd och de egenskaper och andra särdrag som är normalt förekommande för varor av samma slag och som köparen med fog kan förutsätta med hänsyn till varans art. Ordet reparerbarhet införs som en tillkommande sådan egenskap. Att en vara inte kan repareras på ett sätt som är normalt förekommande för varor av samma slag och som konsumenten med fog kan förutsätta innebär alltså att varan som utgångspunkt är felaktig (se 4 kap. 5 §).

14 a §

Om näringsidkaren avhjälper ett fel på varan, förlängs den tid inom vilken näringsidkaren enligt 14 § första och andra styckena svarar för fel på varan till fyra år från de tidpunkter som anges där.

Paragrafen, som är ny, handlar om en förlängning av den tid under vilken näringsidkaren ansvar för fel på varan. Övervägandena finns i avsnitt 7.3.2. Paragrafen genomför artikel 10.2 a i varudirektivet.

Paragrafen är tillämplig i situationer där en vara är felaktig och näringsidkaren avhjälper felet på varan. Bestämmelser om avhjälpande av fel finns i 5 kap. 4 §. Av dessa framgår att ett avhjälpande kan komma i fråga om konsumenten kräver det och förutsättningar för ett avhjälpande finns, dvs. åtgärden är möjlig och kan vidtas utan oskälig kostnad för näringsidkaren. Det kan också vara så att konsumenten kräver en omleverans men att näringsidkaren har rätt att motsätta sig en sådan åtgärd och att felet därför i stället avhjälpas eller att konsumenten helt avstår från sin rätt att välja åtgärd och att näringsidkaren väljer ett avhjälpande. Bestämmelsen om förlängd ansvarstid gäller i samtliga dessa fall, dvs. oavsett om det är konsumenten eller näringsidkaren som väljer avhjälpande som felpåföljd. Om felet på varan kvarstår trots försök att reparera den kan konsumenten enligt 5 kap. 8 § i stället ha rätt till prisavdrag eller hävning. Ifall en annan

felpåföljd än avhjälpande på så sätt blir aktuell är bestämmelsen om förlängd ansvarstid inte tillämplig.

Om näringsidkaren avhjälpande ett fel på varan förlängs den tid inom vilken näringsidkaren enligt 14 § första och andra styckena svarar för fel på varan till fyra år från de tidpunkter som anges där. Hänvisningen till 14 § innebär att näringsidkaren svarar för fel på varan som visar sig inom fyra år från avlämnandet. Om näringsidkaren har åtagit sig att installera varan svarar näringsidkaren för fel som visar sig inom fyra år från när installationen har utförts (14 § första stycket). För en vara med digitala delar där det digitala innehållet eller den digitala tjänsten tillhandahålls kontinuerligt under en period svarar näringsidkaren för fel på innehållet eller tjänsten som uppstår eller visar sig under fyra år efter det att varan med digitala delar avlämnades eller den längre tid som avtalet löper (14 § andra stycket).

Att ansvarstiden förlängs innebär att näringsidkaren svarar för fel som fanns vid den tidpunkt då varan avlämnades och som visar sig under den återstående ansvarsperioden för varan, inbegripet den förlängda tiden.

Näringsidkarens ansvarstid kan endast förlängas vid ett tillfälle. Även om nya fel skulle visa sig efter det att ansvarstiden har förlängts kan det alltså inte bli fråga om ytterligare förlängningar.

5 kap.

4 a §

Innan näringsidkaren vidtar en åtgärd enligt 4 § ska näringsidkaren informera konsumenten om rätten att välja mellan ett avhjälpande och en omleverans samt om den förlängning av näringsidkarens ansvarstid som ett avhjälpande innebär enligt 4 kap. 14 a §.

Informationen enligt första stycket ska anses vara väsentlig vid tillämpningen av 10 § tredje stycket marknadsföringslagen (2008:486).

I paragrafen, som är ny, finns en bestämmelse om vissa informationskrav som riktar sig till näringsidkaren. Paragrafen genomför den nya bestämmelsen i artikel 13.2a i varudirektivet. Övervägandena finns i avsnitt 7.4 och 7.7.

Bestämmelsen i *första stycket* gäller om näringsidkaren ska vidta en åtgärd enligt 4 §, dvs. avhjälpande ett fel eller vidta en omleverans.

Näringsidkaren är då skyldig att informera konsumenten om hans eller hennes rätt att välja mellan de båda felpåföljderna. Denna valmöjlighet regleras i 4 § första stycket. Näringsidkaren ska dessutom informera om den möjliga förlängning av näringsidkarens ansvarstid som ett avhjälpande innebär enligt 4 kap. 14 a §.

Informationen ska ges innan näringsidkaren vidtar åtgärden så att konsumenten uppmärksammas på sin rätt att välja felpåföljd. Informationen kan t.ex. ges i samband med att konsumenten reklamerar ett fel. Det finns inga särskilda krav beträffande i vilken form informationen ska ges. Den kan ges muntligen eller skriftligen. Den bör dock ges på ett tydligt sätt.

Av *andra stycket* framgår att informationen enligt första stycket ska anses vara väsentlig vid tillämpningen av 10 § tredje stycket marknadsföringslagen. Det är alltså fråga om ett vilseledande utelämnande om en näringsidkare inte lämnar information enligt första stycket. För att ett vilseledande ska vara otillbörligt krävs också att det påverkar eller sannolikt påverkar mottagarens förmåga att fatta ett välgrundat affärsbeslut (se 8 § marknadsföringslagen).

Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

1. Denna lag träder i kraft den 1 januari 2027.
2. Äldre bestämmelser gäller för avtal som har ingåtts före ikraftträdandet.

Enligt *punkten 1* träder lagändringarna i kraft den 1 januari 2027. De nya bestämmelserna är alltså tillämpliga i och med ikraftträdandet. Överväganden finns i avsnitt 12.

I *punkten 2* tydliggörs, i enlighet med allmänna principer inom avtalsrätten, att äldre bestämmelser tillämpas på avtal som ingåtts före ikraftträdandet.

14.6 Förslaget till lag om ändring i lagen (2023:730) om grupptalan till skydd för konsumenters kollektiva intressen

1 §

Denna lag tillämpas i fråga om grupptalan till skydd för konsumenters kollektiva intressen i domstolar eller vid förvaltningsmyndigheter avseende överträdelser av

– bestämmelser i förordningar som omfattas av Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2020/1828 av den 25 november 2020 om grupptalan för att skydda konsumenters kollektiva intressen och om upphävande av direktiv 2009/22/EG, i lydelsen enligt Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2022/2065 av den 19 oktober 2022, och bestämmelser som kompletterar dessa, och

– bestämmelser som genomför direktiv som omfattas av Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2020/1828, i lydelsen enligt Europaparlamentets och rådets *direktiv (EU) 2024/1799* av den 13 juni 2024.

Lagen tillämpas också i fråga om godkännande av enheter för att väcka sådan grupptalan.

I paragrafen regleras lagens tillämpningsområde. En ändring görs i första stycket. Den genomför artikel 17 i reparationsdirektivet. Övervägandena finns i avsnitt 11.4.

En grupptalan enligt lagen får avse överträdelser av bestämmelser i EU-förordningar som finns i bilaga I till grupptalandirektivet och bestämmelser som kompletterar dessa i svensk rätt samt överträdelser av bestämmelser som genomför de direktiv som omfattas av grupptalandirektivet. Tillämpningsområdet bestäms av bilaga I till grupptalandirektivet. Där finns ett stort antal direktiv och EU-förordningar angivna. Gemensamt för dem är att de innehåller bestämmelser som är avsedda att skydda konsumenters kollektiva intressen.

Ändringen i första stycket innebär att hänvisningen i den andra strecksatsen till grupptalandirektivet uppdateras så att den hänvisar till den lydelse som direktivet har enligt reparationsdirektivet. Godkända enheter kan därmed föra en grupptalan med anledning av överträder av bestämmelser som genomför reparationsdirektivet. Det kan t.ex. vara fråga om överträdelser av bestämmelser i den nya lagen om reparation av konsumenters varor. Enligt 18 § kan en godkänd enhet ansöka hos en förvaltningsmyndighet om en åtgärd som innebär att näringsidkaren ska upphöra med eller förbjudas att fortsätta

med en överträdelse. Enligt 22 § kan en godkänd enhet väcka talan vid domstol om åtgärd för gottgörelse. Det kan bl.a. avse civilrättsliga anspråk som kan tas upp av domstol enligt reglerna i rättegångsbalken om tvistemål (prop. 2022/23:136 s. 154).

Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2027.

Lagändringen träder i kraft den 1 januari 2027. Övervägandena finns i avsnitt 12.

Kommittédirektiv 2025:13

Genomförande av två EU-direktiv för att främja en mer hållbar konsumtion

Beslut vid regeringssammanträde den 20 februari 2025.

Sammanfattning

En särskild utredare ska analysera EU-direktiven om gemensamma regler för att främja reparation av varor och om mer konsumentmakt i den gröna omställningen, och föreslå de författningsändringar som behövs för att genomföra dem i svensk rätt.

Utredaren ska bland annat

- analysera de nya EU-direktiven och ta ställning till hur de bör genomföras i svensk rätt,
- föreslå vilken eller vilka myndigheter som bör ansvara för att upprätta ett nationellt avsnitt i den europeiska onlineplattformen, alternativt en nationell plattform, enligt direktivet om gemensamma regler för att främja reparation av varor, och
- lämna nödvändiga författningsförslag.

Uppdraget ska redovisas senast den 15 december 2025.

Uppdraget att föreslå hur direktivet om gemensamma regler för att främja reparation av varor ska genomföras

Direktivets innehåll

Allmänt

Det är vanligt att konsumenter byter ut i stället för att låta reparera varor som går sönder i förtid. Förutom att det kan vara kostsamt för konsumenterna är det också skadligt för klimatet och miljön. Hållbar konsumtion och omställning till en mer cirkulär ekonomi är en viktig del i att minska klimatutsläppen och annan miljöpåverkan. För att göra det lättare för en konsument att välja att reparera varan i stället för att köpa en ny och för att ge tillverkare och säljare incitament att ta fram mer hållbara affärsmodeller har Europaparlamentet och rådet antagit direktivet 2024/1799 av den 13 juni 2024 om gemensamma regler för att främja reparation av varor och om ändring av förordning (EU) 2017/2394 och direktiven (EU) 2019/771 och (EU) 2020/1828. Direktivet utgör en del av ett större lagpaket inom ramen för den europeiska gröna given.

Det nya direktivet om reparation av varor innehåller ändringar i bland annat direktivet (EU) 2019/771 om vissa aspekter på avtal om försäljning av varor (varudirektivet), som reglerar säljarens ansvar att reparera varor som säljs till konsumenter. Det nya direktivet innehåller också regler som saknar motsvarighet i tidigare direktiv, bland annat en skyldighet för tillverkare att reparera vissa varor som säljs till konsumenter.

Direktivet reglerar frågor om avtal mellan en näringsidkare och en konsument. Det är i grunden fullharmoniserande men medlemsstaterna ges möjlighet att i vissa fall ha nationella regler som är mer gynnsamma för konsumenten.

När säljarens ansvarstid fortfarande gäller enligt varudirektivet kommer säljaren att vara skyldig att informera konsumenten om hans eller hennes rätt att vid bristande avtalsenlighet välja mellan att få varan reparerad eller utbytt. Information ska också lämnas om att ansvarstiden förlängs när varan repareras. Direktivet innebär nämligen att säljarens ansvarstid vid reparation förlängs med minst tolv månader utöver den ansvarstid som gäller i berörd medlemsstat.

När ansvarstiden har löpt ut ger direktivet konsumenten rätt att kräva att tillverkaren ska reparera varor som omfattas av särskilda

krav på reparerbarhet i unionens rättsakter, exempelvis tvättmaskiner och tv-apparater. Det ska göras antingen utan ersättning eller till ett rimligt pris. Tillverkaren ska också informera konsumenter om reparationsskyldigheten samt på sina webbplatser tillhandahålla information om indikativa priser för reparation av varor som omfattas av krav på reparerbarhet i unionens rättsakter.

Direktivet fastställer också ett europeiskt formulär för reparationsinformation som tillverkare, säljare och andra reparatörer kan använda för att informera konsumenterna om villkoren för en möjlig reparation. Enligt direktivet gäller vidare att medlemsstaterna ska fastställa sanktioner vid överträdelser av nationella bestämmelser som har antagits enligt direktivet.

Medlemsstaterna ska ha genomfört det nya direktivet senast två år efter dess ikraftträdande.

Särskilt om den europeiska onlineplattformen för reparationer och andra närliggande frågor

För att uppmuntra till reparation ska kommissionen enligt direktivet upprätta en europeisk onlineplattform för reparationer. Plattformen ska bland annat innehålla nationella avsnitt, som ska upprättas av medlemsstaterna. Syftet är att konsumenter ska paras ihop med reparatörer samt, i tillämpliga fall, även med säljare av rekonditionerade varor. Om det redan finns en nationell plattform som uppfyller kraven i direktivet behöver ett nationellt avsnitt inte skapas.

Medlemsstaterna kan välja att låta plattformen inkludera inte endast reparatörer utan även säljare av rekonditionerade varor, köpare av defekta varor för rekonditionering och lokalt ledda reparationsinitiativ. Förutom de krav som ställs på nationella avsnitt och nationella plattformar kan medlemsstaterna även ställa upp villkor för reparatörernas och andra företags tillträde till plattformen, såsom krav på yrkeskvalifikationer eller kvalitetsstandarder för reparation. Sådana villkor får inte vara diskriminerande och ska vara förenliga med unionsrätten i övrigt. Konsumenterna ska ha en enkel och kostnadsfri tillgång till plattformen.

Enligt direktivet gäller vidare att medlemsstaterna ska utse en företrädare som ska ingå i en expertgrupp som ska inrättas av kommissionen för att ge råd om utformningen av den europeiska online-

plattformen och dess nationella avsnitt, i syfte att underlätta samordningen mellan kommissionen och medlemsstaterna.

Medlemsstaterna ska också utse nationella kontaktpunkter som ska förvalta de nationella avsnitten i den europeiska plattformen. Dessa nationella kontaktpunkter bör, i tillämpliga fall, övervaka uppgifterna i de nationella avsnitten i syfte att upptäcka, identifiera och avlägsna uppgifter som strider mot unionsrätten.

Medlemsstaterna och kommissionen ska dessutom vidta lämpliga åtgärder för att öka konsumenternas kunskaper om sina rättigheter enligt direktivet och om den europeiska onlineplattformen. Exempel på sådana åtgärder kan enligt direktivets skäl vara att tagga den europeiska onlineplattformen på relaterade nationella webbplatser eller genomföra kommunikationskampanjer. I direktivet anges vidare att medlemsstaterna ska vidta åtminstone en åtgärd för att främja reparation. En sådan åtgärd kan vara av finansiell eller icke-finansiell karaktär, såsom reparationsfonder eller informationskampanjer.

Den europeiska onlineplattformen och dess nationella avsnitt eller nationella plattformar ska vara i drift senast tre år efter direktivets ikraftträdande.

Nuvarande svenska regler

De flesta av det nya direktivets regler saknar motsvarighet i svensk rätt, exempelvis de regler som rör tillverkares skyldighet att reparera vissa varor. Även bestämmelserna i direktivet om att tillverkare och andra reparatörer får tillhandahålla ett europeiskt formulär för reparationsinformation saknar motsvarighet i svensk rätt. I dessa delar kan det bli nödvändigt att införa nya lagregler.

Direktivets ändringar i varudirektivet påverkar däremot befintlig svensk lagstiftning. Varudirektivet har genomförts i huvudsak genom konsumentköplagen (2022:260). I det här sammanhanget är det främst den lagens regler om fel i varan som är relevanta. Näringsidkaren ansvarar för fel på varan som har funnits vid avlämnandet och som visar sig inom tre år därefter. Konsumenten har rätt att kräva att näringsidkaren avhjälper ett fel på varan eller gör en omleverans. Konsumenten får välja mellan åtgärderna, men näringsidkaren är skyldig att avhjälpa felet eller göra en omleverans endast om åtgärden är möjlig och kan vidtas utan oskälig kostnad för näringsidkaren.

Det nya direktivet ändrar i flera bestämmelser i varudirektivet och kan motivera motsvarande ändringar i konsumentköplagen.

Utredarens uppdrag

Utredaren ska ta ställning till hur det nya direktivet om gemensamma regler för att främja reparation av varor ska genomföras i Sverige. I uppdraget ingår att analysera hur svensk rätt förhåller sig till direktivet och lämna de författningsförslag som behövs för att genomföra direktivet. Utredaren är oförhindrad att överväga andra närliggande frågor.

I uppdraget ingår att analysera, jämföra och ta ställning till de valmöjligheter som EU-direktivet erbjuder, exempelvis när det gäller ansvarstidens längd när konsumenten väljer att få varan reparerad. Utredaren ska för varje ställningstagande redovisa för- och nackdelar med alternativen och göra en bedömning av vilket av alternativen som bör väljas.

Utredaren bör som utgångspunkt fokusera på de delar av direktivet där det krävs nya svenska regler eller att befintliga regler ändras. I de fall utredaren bedömer att det, utöver vad som redan följer av svensk rätt, finns anledning att gå längre än vad direktivet föreskriver ska detta motiveras med en analys som tar hänsyn till EU-rätten och då särskilt den fria rörligheten.

Utredarens utgångspunkt ska vara att svensk konkurrenskraft ska bibehållas eller stärkas, och att förslagen genomförs på ett sätt som inte bidrar till att ökade kostnader eller regelbörda läggs på företag i onödan.

Direktivet ger en medlemsstat möjlighet att välja mellan att upprätta ett nationellt avsnitt i den europeiska onlineplattformen för reparation eller upprätta en egen nationell plattform som uppfyller kraven i direktivet. När det gäller bestämmelserna i direktivet som rör inrättandet av onlineplattformen och andra närliggande frågor ska utredaren föreslå vilken myndighet som bör ansvara för dessa uppgifter och motivera sitt förslag. Myndigheten ska även delta i kommissionens expertgrupp som har till uppgift att ge kommissionen råd om utformningen av plattformen. Dessutom behöver nationella kontaktpunkter inrättas med uppgift att bland annat stödja kommissionen vad gäller driften av de nationella delarna av den europeiska onlineplattformen. I direktivet anges även att medlemsstaterna ska vidta

lämpliga åtgärder för att öka konsumenternas kunskaper om sina rättigheter enligt direktivet och föreslå en eller flera åtgärder som ska vidtas för att främja reparation.

Utredaren ska därför

- analysera det nya direktivet om gemensamma regler för att främja reparation av varor och ta ställning till hur direktivet bör genomföras i svensk rätt,
- analysera, jämföra och ta ställning till de valmöjligheter som direktivet erbjuder,
- föreslå vilken eller vilka myndigheter som bör ansvara för att upprätta ett nationellt avsnitt i den europeiska onlineplattformen eller en nationell plattform enligt artikel 7 och utföra de uppgifter som anges i artikel 8, 9, 12 och 13,
- bedöma vilka författningsändringar och andra åtgärder som behövs för att genomföra direktivet i svensk rätt, och
- lämna nödvändiga författningsförslag.

Uppdraget att föreslå hur direktivet om mer konsumentmakt i den gröna omställningen ska genomföras

Direktivets innehåll

Allmänt

Marknadsföring där olika typer av miljöpåståenden används har blivit allt vanligare. För att motverka vilseledande miljöpåståenden i marknadsföring samt att främja reparerbarhet av varor och motverka så kallat planerat åldrande har Europaparlamentet och rådet antagit direktivet 2024/825 av den 28 februari 2024 om ändring av direktiven 2005/29/EG och 2011/83/EU vad gäller mer konsumentmakt i den gröna omställningen genom bättre skydd mot otillbörliga affärsmetoder och bättre information. Även detta direktiv utgör en del av ett större lagpaket inom ramen för den europeiska gröna given.

Det nya direktivet om mer konsumentmakt innebär ändringar i bestämmelserna om definitioner, vilseledande affärsmetoder och konsumentinformation. Vidare innehåller direktivet krav på rapportering och översyn av direktivets tillämpning, införlivande och ikraft-

trädande. Direktivet är fullharmoniserande och medlemsstaterna ska ha genomfört det nya direktivet senast två år efter dess ikraftträdande. Bestämmelserna ska tillämpas sex månader därefter.

Ändringar i direktivet om otillbörliga affärsmetoder

I direktivet om otillbörliga affärsmetoder (2005/29/EG) införs nya definitioner kopplade till miljöpåståenden och hållbarhet. Dessutom ställs krav på att miljöpåståenden ska kunna styrkas och på den information som ska lämnas om verktyg som näringsidkare tillhandahåller för jämförelse av nya produkter. Det införs tolv nya punkter med affärsmetoder som under alla förhållanden ska anses otillbörliga i bilaga I till direktivet, den så kallade svarta listan. Bland annat införs ett förbud mot att göra ett allmänt miljöpåstående för vilket näringsidkaren inte kan styrka erkänd utmärkt miljöprestanda som är relevant för påståendet.

Ändringar i direktivet om konsumenträttigheter

I direktivet om konsumenträttigheter (2011/83/EU) införs nya definitioner kopplade till hållbarhet och reparerbarhet. Dessutom införs informationskrav om kommersiella garantier som lämnas av näringsidkare, om reparerbarhet och tillgång till reservdelar och om tillgång till uppdateringar.

Nuvarande svenska regler

Direktivet om otillbörliga affärsmetoder och direktivet om konsumenträttigheter har genomförts huvudsakligen genom marknadsföringslagen (2008:486) och lagen (2005:59) om distansavtal och avtal utanför affärslokaler. Dessa lagar behöver anpassas till det nya direktivet. Det behöver bland annat övervägas i vilken utsträckning definitioner av nya begrepp bör införas. De delar av det nya direktivet som saknar motsvarighet i svensk rätt, t.ex. de regler som rör jämförelse av hållbarhetsaspekter respektive informationskraven om kommersiella garantier och reparerbarhet, kan medföra behov av ändringar i både

marknadsföringslagen och lagen om distansavtal och avtal utanför affärslokaler.

Utredarens uppdrag

Utredaren ska ta ställning till hur det nya direktivet om mer konsumentmakt i den gröna omställningen ska genomföras i Sverige. I uppdraget ingår att analysera hur svensk rätt förhåller sig till direktivet och lämna nödvändiga författningsförslag samt förslag på andra åtgärder som behövs för att genomföra direktivet. Utredaren är oförhindrad att överväga andra närliggande frågor.

Utredaren ska därför

- analysera det nya direktivet om mer konsumentmakt i den gröna omställningen och ta ställning till hur direktivet bör genomföras i svensk rätt,
- bedöma vilka författningsändringar och andra åtgärder som behövs för att genomföra direktivet i svensk rätt, och
- lämna nödvändiga författningsförslag.

Allmänt om genomförande av EU-direktiv

Ett EU-direktiv är bindande för medlemsstaterna när det gäller det resultat som ska uppnås, men medlemsstaterna får bestämma de närmare formerna för hur detta ska ske. Sverige har alltså vid genomförandet av de aktuella direktiven ett visst utrymme att anpassa reglerna till svensk rätt i övrigt. Vid utformningen av förslagen ska utredaren ansluta till den systematik och terminologi som används i svensk rätt. Förslagen bör dessutom utformas på ett sätt som går att förena med grundläggande civilrättsliga principer. Liksom vid all lagstiftning bör enkelhet, överskådlighet och konsekvens eftersträvas.

De förslag som utredaren lämnar bör sammantaget ge en väl balanserad reglering. I detta ligger att utredaren ska ta hänsyn till både näringsidkares intressen och intresset av en hög konsumentskyddsnivå och att konsumenterna kan göra mer miljömedvetna val. Med denna utgångspunkt ska utredaren utforma förslagen så att företagens och myndigheternas administrativa kostnader hålls så låga som möjligt.

Förslagen bör utformas så att cirkulära affärsmodeller kan främjas på ett samhällsekonomiskt effektivt sätt.

Konsekvensbeskrivningar

Utredaren ska bedöma och beskriva förslagens ekonomiska konsekvenser, innefattande samhällsekonomiska konsekvenser, och konsekvenser i övrigt för enskilda, företag och det allmänna. Utredaren ska även beskriva och beräkna eventuella offentligfinansiella konsekvenser, däribland eventuella konsekvenser för berörda myndigheter. Utredaren ska beräkna påverkan på statens inkomster och utgifter. Om förslag som lämnas innebär offentligfinansiella kostnader, ska förslag till finansiering lämnas. Förslagen ska även i övrigt redovisas enligt vad som anges i kommittéförordningen (1998:1474) och förordningen (2024:183) om konsekvensutredningar.

En miljöbedömning av förslagen ska redovisas. Utredaren ska också redovisa om förslagen har någon påverkan på jämställdheten mellan kvinnor och män.

Kontakter och redovisning av uppdraget

Utredaren ska följa genomförandet av direktiven i de berörda nordiska länderna och i de andra länder som utredaren bedömer vara av intresse.

Utredaren ska också hålla sig informerad om och beakta relevant arbete som pågår i Regeringskansliet.

Utredaren ska i den utsträckning det är lämpligt inhämta synpunkter från berörda myndigheter, såsom Konkurrensverket, Konsumentverket och Naturvårdsverket, och från berörda organisationer och företag.

Uppdraget ska redovisas senast den 15 december 2025.

(Justitiedepartementet)

2024/825

6.3.2024

EUROPAPARLAMENTETS OCH RÅDETS DIREKTIV (EU) 2024/825

av den 28 februari 2024

om ändring av direktiven 2005/29/EG och 2011/83/EU vad gäller mer konsumentmakt i den gröna omställningen genom bättre skydd mot otillbörliga affärsmetoder och bättre information

(Text av betydelse för EES)

EUROPAPARLAMENTET OCH EUROPEISKA UNIONENS RÅD HAR ANTAGIT DETTA DIREKTIV

med beaktande av fördraget om Europeiska unionens funktionssätt, särskilt artikel 114,

med beaktande av Europeiska kommissionens förslag,

efter översändande av utkastet till lagstiftningsakt till de nationella parlamenten,

med beaktande av Europeiska ekonomiska och sociala kommitténs yttrande ⁽¹⁾,i enlighet med det ordinarie lagstiftningsförfarandet ⁽²⁾, och

av följande skäl:

- (1) För att bidra till en välfungerande inre marknad, med utgångspunkt i en hög konsument- och miljöskyddsnivå, och för att föra den gröna omställningen framåt, är det viktigt att konsumenter kan fatta välgrundade köpbeslut och därmed bidra till mer hållbara konsumtionsmönster. Det innebär att näringsidkare har ett ansvar för att tillhandahålla tydlig, relevant och tillförlitlig information. Därför bör särskilda regler införas i unionens konsumenträtt för att bemöta otillbörliga affärsmetoder som vilseleder konsumenter och hindrar dem från att göra hållbara konsumtionsval, såsom metoder förknippade med förkortad livslängd för varor, vilseledande miljöpåståenden (*grönmalning*), vilseledande information om produkters, eller näringsidkares verksamheters sociala egenskaper eller icke-transparent och otillförlitlig hållbarhetsmärkning. Dessa regler kommer att göra det möjligt för behöriga nationella organ att hantera sådana metoder på ett effektivt sätt. Genom att säkerställa att miljöpåståenden är tillbörliga, begripliga och tillförlitliga kommer näringsidkare att kunna verka på lika villkor och konsumenter kommer att kunna välja produkter som faktiskt är bättre för miljön än konkurrerande produkter. Därigenom uppmuntras konkurrens som leder till miljömässigt mer hållbara produkter, så att de negativa miljökonsekvenserna minskar.
- (2) Dessa nya regler bör införas genom ändringar av artiklarna 6 och 7 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2005/29/EG ⁽³⁾, när det gäller affärsmetoder som ska anses vilseledande och således förbjudna på grundval av en prövning i det enskilda fallet, och genom ändring av bilaga I till direktiv 2005/29/EG med tillägg för särskilda vilseledande metoder som under alla omständigheter anses otillbörliga och därför är förbjudna. Såsom redan fastställts i direktiv 2005/29/EG bör det fortfarande vara möjligt att anse att en affärsmetod är otillbörlig på grundval av artiklarna 5–9 i det direktivet, även om metoden i fråga inte förtecknas som en otillbörlig affärsmetod i bilaga I till direktiv 2005/29/EG.
- (3) För att konsumenter ska kunna fatta mer välgrundade beslut, och på så vis stimulera efterfrågan på och utbudet av mer hållbara varor, bör de inte vilseledas om produkters miljömässiga eller sociala egenskaper eller cirkularitetsaspekter, såsom hållbarhet, reparerbarhet eller återvinningsbarhet, genom den samlade presentationen av en produkt. Artikel 6.1 i direktiv 2005/29/EG bör därför ändras genom att en produkts miljömässiga och sociala

⁽¹⁾ EUT C 443, 22.11.2022, s. 75.⁽²⁾ Europaparlamentets ståndpunkt av den 17 januari 2024 (ännu ej offentliggjord i EUT) och rådets beslut av den 20 februari 2024.⁽³⁾ Europaparlamentets och rådets direktiv 2005/29/EG av den 11 maj 2005 om otillbörliga affärsmetoder som tillämpas av näringsidkare gentemot konsumenterna på den inre marknaden och om ändring av rådets direktiv 84/450/EEG och Europaparlamentets och rådets direktiv 97/7/EG, 98/27/EG och 2002/65/EG samt Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 2006/2004 (direktiv om otillbörliga affärsmetoder) (EUT L 149, 11.6.2005, s. 22).

egenskaper och cirkularitetsaspekter läggs till i förteckningen över produktens utmärkande egenskaper med avseende på vilka en näringsidkares metoder kan anses vara vilsedande, efter en prövning i det enskilda fallet. Information från näringsidkare om en produkts sociala egenskaper genom hela värdekedjan kan till exempel avse kvaliteten på arbetsvillkoren och huruvida de är rättvisa för den berörda arbetskraften, såsom adekvata löner, socialt skydd, en säker arbetsmiljö och social dialog. Sådan information kan också avse respekt för mänskliga rättigheter, lika behandling och lika möjligheter för alla, inklusive jämställdhet, inkludering och mångfald, bidrag till sociala initiativ, eller etiska åtaganden, såsom djurskydd. En produkts miljömässiga och sociala egenskaper kan förstås i vid bemärkelse, och inbegripa produktens miljömässiga och sociala aspekter, konsekvenser och prestanda.

- (4) Miljöpåståenden, särskilt klimatrelaterade påståenden, hänför sig alltmer till framtida prestanda i form av en övergång till koldioxid- och klimatneutralitet, eller ett liknande mål, till ett visst datum. Genom sådana påståenden ger näringsidkare intryck av att konsumenterna bidrar till en koldioxidsnål ekonomi genom att köpa deras produkter. För att säkerställa att sådana påståenden är tillbörliga och tillförlitliga bör artikel 6.2 i direktiv 2005/29/EG ändras i syfte att förbjuda sådana påståenden, efter en prövning i det enskilda fallet, när de inte styrks genom tydliga, objektiva, allmänt tillgängliga och kontrollerbara åtaganden och mål från näringsidkaren som anges i en detaljerad och realistisk genomförandeplan som visar hur dessa åtaganden och mål kommer att uppnås och tilldelar resurser för detta. Genomförandeplanen bör innehålla alla relevanta delar som krävs för att fullgöra åtagandena, såsom budgetresurser och teknisk utveckling, när så är lämpligt och förenligt med unionsrätten. Sådana påståenden bör även kontrolleras av en oberoende expert, som bör vara självständig i förhållande till näringsidkaren och fri från intressekonflikter, med erfarenhet och kompetens i miljöfrågor, och som bör ha möjlighet att regelbundet övervaka näringsidkarens framsteg när det gäller åtagandena och målen, inbegripet delmålen för att uppnå dem. Näringsidkare bör säkerställa att den oberoende expertens regelbundna iakttagelser är tillgängliga för konsumenterna.
- (5) En annan potentiellt vilsedande affärsmetod som bör läggas till de särskilda metoder som avses i artikel 6.2 i direktiv 2005/29/EG är att gentemot konsumenterna marknadsföra fördelar som är irrelevanta och inte direkt knutna till en egenskap hos den specifika produkten eller verksamheten och som på ett vilsedande sätt kan få konsumenterna att tro att produkten respektive verksamheten är mer fördelaktig för konsumenterna, miljön eller samhället än andra produkter eller näringsidkarens verksamheter av samma typ, till exempel genom att påstå att ett visst varumärke av buteljertat vatten är glutenfritt eller påstå att pappersark inte innehåller plast.
- (6) Att jämföra produkter på grundval av deras miljömässiga eller sociala egenskaper eller cirkularitetsaspekter, såsom hållbarhet, reparerbarhet eller återvinningsbarhet, har blivit en allt vanligare marknadsföringsteknik som kan vara vilsedande för konsumenterna, eftersom de inte alltid kan bedöma informationens tillförlitlighet. För att säkerställa att konsumenterna inte vilsleds genom sådana jämförelser bör artikel 7 i direktiv 2005/29/EG ändras så att det krävs att konsumenterna erhåller information om jämförelsemetoden, de produkter som jämförs och produkternas leverantörer samt åtgärderna för att hålla informationen uppdaterad. Detta bör säkerställa att konsumenterna fattar mer välgrundade affärsbeslut när de förlitar sig på sådana jämförelser. Det bör säkerställas att sådana jämförelser är objektiva genom att särskilt jämföra produkter som har samma funktion, använda en gemensam metod och gemensamma antaganden och jämföra väsentliga och kontrollerbara egenskaper hos de produkter som jämförs.
- (7) Hållbarhetsmärkning kan avse många egenskaper hos en produkt, process eller affärsverksamhet och det är viktigt att säkerställa att den är transparent och tillförlitlig. Uppvisandet av hållbarhetsmärkning som inte grundas på ett certifieringssystem eller som inte fastställs av offentliga myndigheter bör därför förbjudas genom att sådana metoder inkluderas i förteckningen i bilaga I till direktiv 2005/29/EG. Innan näringsidkaren uppvisar en hållbarhetsmärkning bör den säkerställa att märkningen enligt certifieringssystemets allmänt tillgängliga villkor uppfyller minimivillkoren för transparens och tillförlitlighet, inbegripet en objektiv övervakning av efterlevnaden av systemkraven. Sådan övervakning bör utföras av en tredje part vars kompetens och oberoende i förhållande till såväl systemets ägare som näringsidkaren säkerställs på grundval av standarder och förfaranden på internationell nivå, unionsnivå eller nationell nivå, till exempel genom överensstämmelse med relevanta internationella

standarder, såsom ISO 17065 *Bedömning av överensstämmelse – Krav på organ som certifierar produkter, processer och tjänster*, eller genom de mekanismer som föreskrivs i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 765/2008 ⁽⁴⁾. Uppvisande av hållbarhetsmärkning är fortfarande möjlig utan ett certifieringssystem när sådan märkning har fastställts av en offentlig myndighet, eller när ytterligare uttrycks- och presentationsformer av livsmedel används i enlighet med artikel 35 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1169/2011 ⁽⁵⁾.

Exempel på hållbarhetsmärkning som fastställts av offentliga myndigheter är logotyper som tilldelas när märkningen uppfyller kraven i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1221/2009 ⁽⁶⁾ eller (EG) nr 66/2010 ⁽⁷⁾. Vissa kontrollmärken, enligt definitionen i artikel 27 i Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2015/2436 ⁽⁸⁾, kan också fungera som hållbarhetsmärkning om de marknadsför en produkt, process eller affärsverksamhet med hänvisning till exempelvis dess miljömässiga eller sociala egenskaper eller bådadera. Näringsidkaren bör kunna uppvisa sådana kontrollmärken endast om de har fastställts av offentliga myndigheter eller grundar sig på ett certifieringssystem. Den bestämmelsen kompletterar punkt 4 i bilaga 1 till direktiv 2005/29/EG, vilken förbjuder påståenden om att en näringsidkare, dennes affärsmetoder eller en produkt har godkänts, rekommenderats eller sanktionerats av ett offentligt eller privat organ när så inte är fallet eller påstå detta utan att villkoren för godkännandet, rekommendationen eller sanktioneringen iaktas. Frivilliga marknadsbaserade standarder och frivilliga offentliga standarder för gröna och hållbara obligationer riktar sig inte i första hand till icke-professionella investerare och omfattas av särskild lagstiftning. Av dessa skäl bör sådana standarder inte anses utgöra hållbarhetsmärkning enligt det här direktivet. Det är viktigt att offentliga myndigheter, så långt det är möjligt och i enlighet med unionsrätten, främjar åtgärder för att underlätta tillgång till hållbarhetsmärkning för små och medelstora företag.

- (8) I situationer där uppvisandet av hållbarhetsmärkning omfattar kommersiella meddelanden som antyder eller ger intryck av att en produkt har positiv eller ingen miljöpåverkan eller är mindre skadlig för miljön än konkurrerande produkter, ska denna hållbarhetsmärkning även anses utgöra ett miljöpåstående.
- (9) Bilaga I till direktiv 2005/29/EG bör även ändras för att förbjuda ett allmänt miljöpåstående om det saknas erkänd utmärkt miljöprestanda som är relevant för påståendet. Exempel på allmänna miljöpåståenden inkluderar "miljövänlig", "ekovänlig", "grön", "naturvänlig", "ekologisk", "miljömässigt korrekt", "klimatvänlig", "skonsam mot miljön", "koldioxidvänlig", "energieffektiv", "biologiskt nedbrytbar", "biobaserad" eller liknande påståenden som antyder eller ger intryck av utmärkt miljöprestanda. Sådana allmänna miljöpåståenden bör förbjudas när erkänd utmärkt miljöprestanda inte kan styrkas. När miljöpåståendet specificeras tydligt och väl synligt på samma medium, såsom samma reklamslag, produktens förpackning eller gränssnitt för onlineförsäljning, anses miljöpåståendet inte utgöra ett allmänt miljöpåstående. Exempelvis utgör påståendet "klimatvänlig förpackning" ett allmänt påstående, medan påståendet "100 % av den energi som används för att producera denna förpackning kommer från förnybara källor" är ett särskilt påstående, vilket inte skulle omfattas av detta förbud, med förbehåll för tillämpningen av andra bestämmelser i direktiv 2005/29/EG som fortfarande är tillämpliga på sådana särskilda påståenden. Vidare skulle ett påstående som görs i skriftlig form eller muntligen i kombination med implicita påståenden såsom färger eller bilder kunna utgöra ett allmänt miljöpåstående.

⁽⁴⁾ Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 765/2008 av den 9 juli 2008 om krav för ackreditering och upphävande av förordning (EEG) nr 339/93 (EUT L 218, 13.8.2008, s. 30).

⁽⁵⁾ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1169/2011 av den 25 oktober 2011 om tillhandahållande av livsmedelsinformation till konsumenterna, och om ändring av Europaparlamentets och rådets förordningar (EG) nr 1924/2006 och (EG) nr 1925/2006 samt om upphävande av kommissionens direktiv 87/250/EEG, rådets direktiv 90/496/EEG, kommissionens direktiv 1999/10/EG, Europaparlamentets och rådets direktiv 2000/13/EG, kommissionens direktiv 2002/67/EG och 2008/5/EG samt kommissionens förordning (EG) nr 608/2004 (EUT L 304, 22.11.2011, s. 18).

⁽⁶⁾ Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1221/2009 av den 25 november 2009 om frivilligt deltagande för organisationer i gemenskapens miljölednings- och miljörevisionsordning (Emas) och om upphävande av förordning (EG) nr 761/2001 och kommissionens beslut 2001/681/EG och 2006/193/EG (EUT L 342, 22.12.2009, s. 1).

⁽⁷⁾ Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 66/2010 av den 25 november 2009 om ett EU-miljömärke (EUT L 27, 30.1.2010, s. 1).

⁽⁸⁾ Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2015/2436 av den 16 december 2015 för tillnärmning av medlemsstaternas varumärkeslagstiftning (EUT L 336, 23.12.2015, s. 1).

- (10) Erkänd utmärkt miljöprestanda kan visas genom efterlevnad av förordning (EG) nr 66/2010, officiellt erkända EN ISO 14024-miljömärkesprogram i medlemsstaterna eller genom motsvarighet till högsta miljöprestanda för en särskild miljöegenskap i enlighet med annan tillämplig unionsrätt, såsom klass A i enlighet med Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2017/1369 ⁽⁹⁾. Den erkända utmärkta miljöprestandan i fråga bör vara relevant för hela påståendet. Exempelvis är det möjligt att göra ett allmänt miljöpåstående såsom "energieffektiv" på grundval av erkänd utmärkt miljöprestanda i enlighet med förordning (EU) 2017/1369. Däremot kan ett allmänt miljöpåstående såsom "biologiskt nedbrytbar" inte baseras på erkänd utmärkt miljöprestanda i enlighet med förordning (EG) nr 66/2010, eftersom det inte fastställs några kriterier för biologisk nedbrytbarhet i de särskilda EU-miljömärkeskriterier som hänför sig till produkten i fråga. På samma sätt bör en näringsidkare inte göra ett allmänt påstående – till exempel "medveten", "hållbar" eller "ansvarsfull" – som baseras uteslutande på erkänd utmärkt miljöprestanda, eftersom sådana påståenden avser andra egenskaper utöver miljöegenskaper, såsom sociala egenskaper.
- (11) En annan vilseledande affärsmetod, som bör förbjudas under alla omständigheter och således läggas till i förteckningen i bilaga I till direktiv 2005/29/EG, är när näringsidkaren gör ett miljöpåstående om hela produkten eller näringsidkarens hela affärsverksamhet, när det de facto endast hänför sig till vissa aspekter av produkten eller en specifik, icke-representativ del av näringsidkarens affärsverksamhet. Det förbudet skulle vara tillämpligt exempelvis om en produkt marknadsförs som "tillverkad av återvunnet material", vilket ger intrycket av att hela produkten är gjord av återvunnet material, när det i praktiken endast gäller förpackningen, eller när en näringsidkare ger intryck av att den använder uteslutande förnybara energikällor när flera av näringsidkarens affärslokaler faktiskt fortfarande använder fossila bränslen. Således bör förbudet inte hindra en näringsidkare från att göra miljöpåståenden i om hela sin affärsverksamhet, förutsatt att dessa påståenden är korrekta och kontrollerbara och att de inte överdriver miljöfördelarna, vilket skulle vara fallet i det andra av dessa exempel, om den näringsidkaren skulle rapportera en minskad användning av fossila bränslen i sin verksamhet överlag.
- (12) Det är särskilt viktigt att förbjuda påståenden, baserade på kompensation av växthusgasutsläpp, om att en produkt, antingen en vara eller en tjänst, har en neutral, minskad eller positiv miljöpåverkan när det gäller utsläpp av växthusgaser. Sådana påståenden bör under alla omständigheter vara förbjudna och läggas till i förteckningen i bilaga I till direktiv 2005/29/EG eftersom de vilseleder konsumenterna genom att få dem att tro att dessa påståenden avser själva produkten, eller tillhandahållandet och tillverkningen av produkten, eller eftersom de ger konsumenterna ett felaktigt intryck av att konsumtionen av produkten inte har någon miljöpåverkan. Exempel på sådana påståenden är "klimatneutral", "certifierad som koldioxidneutral", "koldioxidpositiv", "nettonollutsläpp av växthusgaser", "klimatkompenenserad", "minskad klimatpåverkan" och "begränsat koldioxidavtryck". Sådana påståenden bör tillåtas endast om de baseras på den berörda produktens faktiska livscykelinverkan och inte på kompensation av växthusgasutsläpp utanför produktens värdekedja, eftersom den förstnämnda och den sistnämnda inte är likvärdiga. Ett sådant förbud bör inte hindra företag från att marknadsföra sina investeringar i miljöinitiativ, inbegripet koldioxidkreditprojekt, så länge de tillhandahåller sådan information på ett sätt som inte är vilseledande och som uppfyller kraven i unionsrätten.
- (13) Ytterligare krav på miljöpåståenden måste fastställas i specifika unionsrättsakter. Dessa nya krav kommer att bidra till målet för kommissionens meddelande av den 11 december 2019 om den europeiska gröna given att göra det möjligt för köpare att fatta mer hållbara beslut och minska risken för grönmålning genom tillförlitlig, jämförbar och kontrollerbar information.
- (14) Marknadsföring i medlemsstaterna av varor såsom identiska varor när deras sammansättning eller egenskaper i själva verket skiljer sig åt väsentligt kan vilseleda konsumenterna och få dem att fatta affärsbeslut som de annars inte skulle ha fattat. Sådana marknadsföringsmetoder behandlas uttryckligen i artikel 6.2 c i direktiv 2005/29/EG, som infördes genom Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2019/2161 ⁽¹⁰⁾ och som medlemsstaterna måste tillämpa från den 28 maj 2022. Kommissionen kommer under 2024 att bedöma och rapportera om tillämpningen

⁽⁹⁾ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2017/1369 av den 4 juli 2017 om fastställande av en ram för energimärkning och om upphävande av direktiv 2010/30/EU (EUT L 198, 28.7.2017, s. 1).

⁽¹⁰⁾ Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2019/2161 av den 27 november 2019 om ändring av rådets direktiv 93/13/EEG och Europaparlamentets och rådets direktiv 98/6/EG, 2005/29/EG och 2011/83/EU vad gäller bättre upprätthållande och modernisering av unionens konsumentskyddsregler (EUT L 328, 18.12.2019, s. 7).

av direktiv (EU) 2019/2161, inbegripet artikel 6.2 c i direktiv 2005/29/EG, och huruvida dessa metoder bör omfattas av strängare krav, inbegripet förbud i bilaga I. De nya bestämmelserna mot grönmålning i det här direktivet bör även omfatta sådana metoder där versioner av samma produkt marknadsförs såsom identiska i olika medlemsstater trots väsentliga skillnader i den mening som avses i artikel 6.2 c i direktiv 2005/29/EG.

- (15) Framställandet av krav som enligt lag gäller för samtliga produkter inom den relevanta produktkategorin på unionsmarknaden, inbegripet importerade produkter, som utmärkande för näringsidkarens erbjudande bör förbjudas under alla omständigheter och således läggas till i förteckningen i bilaga I till direktiv 2005/29/EG. Detta förbud bör exempelvis vara tillämpligt när en näringsidkare gör reklam för att en viss produkt inte innehåller ett särskilt kemiskt ämne när detta ämne redan är förbjudet enligt lag för samtliga produkter i denna produktkategori i unionen. Omvänt bör förbudet inte omfatta affärsmetoder som marknadsför att näringsidkaren eller produkten iakttar lagstadgade krav som är tillämpliga endast på vissa produkter men inte på andra, konkurrerande produkter inom samma kategori på unionsmarknaden, till exempel produkter som inte härstammar från unionen. Det kan vara så att vissa produkter på marknaden ska uppfylla vissa rättsliga krav medan andra produkter inom samma produktkategori inte måste uppfylla de kraven. Till exempel skulle det, för fiskprodukter som framställs hållbart i enlighet med unionsrätten, vara tillåtet att framhäva dessa produkters hållbarhetsegenskaper som uppfyller unionens rättsliga krav, om fiskprodukter som har sitt ursprung i tredjeländer som erbjuds på unionsmarknaden inte behöver uppfylla dessa krav enligt unionsrätten.
- (16) För att förbättra konsumenters välbefinnande bör ändringarna av direktiv 2005/29/EG också ta itu med ett antal metoder som syftar till förkortad produktlivslängd, inbegripet metoder för planerat åldrande, med vilket avses en kommersiell metod som innebär att man medvetet planerar eller utformar en produkt så att den har en begränsad livslängd, vilket leder till att den blir föråldrad eller slutar att fungera efter en viss period eller efter en förutbestämd användningsintensitet. Det är till nackdel för konsumenter att köpa produkter som förväntas hålla längre än de faktiskt gör. Vidare har metoder som syftar till förkortad produktlivslängd sammantaget negativ miljöpåverkan i form av ökat avfall och ökad användning av energi och material. Genom att komma till rätta med information som avser metoder som syftar till förkortad produktlivslängd kommer också mängden avfall sannolikt att minska, vilket bidrar till en mer hållbar konsumtion.
- (17) Förbud bör också införas, i bilaga I till direktiv 2005/29/EG, mot att undanhålla konsumenter information om att en programvaruuppdatering kommer att inverka negativt på funktionen hos varor med digitala delar eller användningen av digitalt innehåll eller digitala tjänster. I allmänhet förväntas näringsidkare som ansvarar för utvecklingen av programvaruuppdateringar ha sådan information, medan näringsidkare i andra fall kan förlita sig på tillförlitlig information från till exempel programvaruutvecklare, leverantörer eller behöriga nationella myndigheter. Om konsumenten exempelvis uppmanas att uppdatera operativsystemet på sin smarttelefon bör näringsidkaren inte undanhålla konsumenten information att en sådan uppdatering kommer att inverka negativt på någon av smarttelefonens funktioner, till exempel batteriet eller vissa applikationers funktioner, eller göra smarttelefonen i dess helhet långsammare. Förbudet bör omfatta alla uppdateringar, också vad gäller säkerhet och funktionalitet. Uppdateringar, däribland säkerhetsuppdateringar, som är nödvändiga för att upprätthålla varans, det digitala innehållets och den digitala tjänstens överensstämmelse, omfattas även av artikel 8 i Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2019/770⁽¹⁾ och artikel 7 i Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2019/771⁽²⁾. Detta påverkar inte tillämpningen av artikel 19 i direktiv (EU) 2019/770.

⁽¹⁾ Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2019/770 av den 20 maj 2019 om vissa aspekter på avtal om tillhandahållande av digitalt innehåll och digitala tjänster (EUT L 136, 22.5.2019, s. 1).

⁽²⁾ Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2019/771 av den 20 maj 2019 om vissa aspekter på avtal om försäljning av varor, om ändring av förordning (EU) 2017/2394 och direktiv 2009/22/EG samt om upphävande av direktiv 1999/44/EG (EUT L 136, 22.5.2019, s. 28).

- (18) Programvaruuppdateringar som utgör säkerhetsuppdateringar är nödvändiga för en säker användning av produkten, medan uppdateringar som rör förbättrad funktionalitet inte är det. Därför bör direktiv 2005/29/EG förbjuda att en programvaruuppdatering presenteras som nödvändig för att upprätthålla produktens överensstämmelse även om den uppdateringen bara förbättrar funktionaliteten.
- (19) Kommersiella meddelanden för varor med en egenskap som införts för att begränsa deras hållbarhet är en affärsmetod som är till skada för konsumenter och miljön, eftersom de uppmuntrar till försäljning av sådana varor, vilket leder till högre kostnader för konsumenter och onödig resursanvändning, avfallsgenerering och utsläpp av växthusgaser. Sådana kommersiella meddelanden bör därför förbjudas när näringsidkaren har tillgång till information om egenskapen och dess konsekvenser för varans hållbarhet. Exempel på sådana egenskaper kan vara programvara som medför att varan slutar att fungera eller begränsar varans funktionalitet efter en viss period, eller maskinvara som är utformad för att sluta att fungera efter en viss period. Det kan också röra sig om ett konstruktions- eller tillverkningsfel som, även om det inte införs som en egenskap för detta ändamål, leder till för tidiga fel på varan, om det inte rättas till när näringsidkaren har fått tillgång till information om förekomsten och konsekvenserna av egenskapen i fråga. Vad gäller detta förbud inbegriper kommersiella meddelanden sådana meddelanden som är avsedda att direkt eller indirekt marknadsföra varorna. Tillverkning av varor och tillhandahållande på marknaden utgör inte ett kommersiellt meddelande.

Detta förbud bör främst syfta till att omfatta näringsidkare som även tillverkar varorna eftersom det är de som fastställer varornas hållbarhet. När en vara fastställs innehålla en egenskap för att begränsa hållbarheten förväntas tillverkaren av varan därför i allmänhet vara medveten om egenskapen och dess konsekvenser för varans hållbarhet. Näringsidkare som inte tillverkar varorna, till exempel säljare, bör inte desto mindre omfattas av det förbudet om de har tillgång till tillförlitlig information om egenskapen och dess konsekvenser för hållbarheten, såsom ett uttalande från en behörig nationell myndighet eller information från tillverkaren. Så snart sådan information är tillgänglig för näringsidkaren bör förbudet därför gälla oavsett om näringsidkaren de facto känner till informationen eller inte, till exempel genom att underlåta att ta del av den. För att en sådan affärsmetod ska anses vara otillbörlig bör det inte vara nödvändigt att styrka att syftet med egenskapen är att stimulera ett utbyte av varan, utan det skulle vara tillräckligt att bevisa att egenskapen har införts för att begränsa varans hållbarhet. Detta förbud kompletterar, och påverkar inte, de avhjälpande åtgärder som är tillgängliga för konsumenter vid bristande avtalsenlighet enligt direktiv (EU) 2019/771. Användningen av egenskaper som begränsar varans hållbarhet bör särskiljas från tillverkningsmetoder där material eller processer av allmänt låg kvalitet används, vilket medför att varan får begränsad hållbarhet. Bristande avtalsenlighet hos en vara som beror på användning av material av låg kvalitet bör fortsatt omfattas av de regler om bristande avtalsenlighet som fastställs i direktiv (EU) 2019/771.

- (20) En annan affärsmetod som bör förbjudas i bilaga I till direktiv 2005/29/EG är metoden att felaktigt påstå att en vara har en viss hållbarhet i fråga om användningstid eller användningsintensitet under normala användningsförhållanden. Detta skulle exempelvis vara fallet om en näringsidkare informerar konsumenten om att en tvättmaskin förväntas hålla ett visst antal tvättar, i enlighet med normal förväntad användning enligt bruksanvisningen, medan den faktiska användningen av tvättmaskinen under de föreskrivna förhållandena visar att så inte är fallet. Sådana påståenden görs till stor del av tillverkarna, eftersom de fastställer varornas hållbarhet. Näringsidkare som också är tillverkare av varorna förväntas därför i allmänhet vara medvetna om falska påståenden om varornas hållbarhet, medan andra näringsidkare, till exempel säljare, bör förlita sig på tillförlitlig information som de har tillgång till, exempelvis på grundval av ett uttalande från en behörig nationell myndighet eller information från tillverkaren. Bristande avtalsenlighet hos en vara som beror på tillfälliga fel i tillverkningen av en vara bör fortsatt omfattas av de regler om bristande avtalsenlighet som fastställs i direktiv (EU) 2019/771.
- (21) På samma sätt bör bilaga I till direktiv 2005/29/EG även ändras så att det blir förbjudet att presentera produkter såsom möjliga att reparera när detta inte är fallet.
- (22) Förbudet mot sådana metoder i samband med hållbarhet och reparerbarhet i direktiv 2005/29/EG skulle ge medlemsstaternas konsumentskyddsmyndigheter ett ytterligare verktyg vid deras tillsyn av efterlevnaden för bättre skydd av konsumentintresset i fall där näringsidkare inte uppfyller de krav på varornas hållbarhet och reparerbarhet som föreskrivs i produktspecifik unionsrätt.

- (23) En annan metod med koppling till förkortad produktlivslängd som bör förbjudas och läggas till i förteckningen i bilaga I till direktiv 2005/29/EG är att förmå konsumenten att byta ut eller fylla på förbrukningsvaror i en produkt tidigare än vad som annars skulle vara nödvändigt av tekniska skäl. Sådana metoder vilseleder konsumenter att tro att varorna inte längre kommer att fungera om inte förbrukningsvarorna byts ut, vilket får konsumenter att köpa mer förbrukningsvaror än nödvändigt. Exempelvis bör metoder som uppmanar konsumenten, via inställningar i skrivaren, att byta ut skrivarens bläckpatroner innan de faktiskt är tomma för att stimulera inköp av ytterligare bläckpatroner vara förbjudna.
- (24) Bilaga I till direktiv 2005/29/EG bör även ändras så att det införs ett förbud mot att undanhålla konsumenten information om en varas bristfälliga funktionalitet vid användning av förbrukningsvaror, reservdelar eller tillbehör som inte tillhandahålls av den ursprungliga tillverkaren. Om en skrivare exempelvis är utformad så att dess funktionalitet begränsas vid användning av bläckpatroner som inte tillhandahålls av skrivarens ursprungliga tillverkare bör den informationen inte döljas för konsumenten eftersom en sådan affärsmetod skulle kunna vilseleda konsumenten att köpa alternativa bläckpatroner som inte kan användas för den skrivaren, vilket leder till onödiga avfallsströmmar eller ytterligare kostnader för konsumenten. Om en smart enhet är utformad på ett sådant sätt att dess funktionalitet begränsas vid användning av laddare eller reservdelar som inte tillhandahålls av den ursprungliga tillverkaren bör inte heller den informationen döljas för konsumenten vid tidpunkten för köpet. Det bör också vara förbjudet att vilseleda konsumenten att tro att användning av förbrukningsvaror, laddare eller tillbehör som inte tillhandahålls av den ursprungliga tillverkaren kommer att försämra en varas funktion om detta inte är fallet. Näringsidkare som även är tillverkare av sådana varor förväntas ha denna information, medan andra näringsidkare, till exempel säljare, bör förlita sig på tillförlitlig information som de har tillgång till, exempelvis på grundval av ett uttalande från en behörig nationell myndighet eller information från tillverkaren.
- (25) För att konsumenter ska kunna fatta mer välinformerade beslut och stimulera efterfrågan på, och tillhandahållandet av, mer hållbara varor, bör särskild information om en produkts hållbarhet och reparierbarhet lämnas för alla typer av varor innan avtalet ingås. När det gäller varor med digitala delar, digitalt innehåll och digitala tjänster bör konsumenter erhålla information om den period under vilken kostnadsfria programvaruuppdateringar är tillgängliga. Därför bör Europaparlamentets och rådets direktiv 2011/83/EU ⁽¹⁾ ändras så att konsumenter erhåller förhandsinformation om hållbarhet, reparierbarhet och tillgång till uppdateringar. Informationen bör tillhandahållas konsumenter på ett tydligt och begripligt sätt och i överensstämmelse med tillgänglighetskraven i Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2019/882 ⁽²⁾. Skyldigheten att tillhandahålla konsumenter denna information kompletterar, och påverkar inte, de konsumenträttigheter som tillhandahålls i direktiven (EU) 2019/770 och (EU) 2019/771.
- (26) Tillverkarens kommersiella hållbarhetsgaranti i den mening som avses i artikel 17 i direktiv (EU) 2019/771 utgör en bra indikator för en varas hållbarhet. Tillverkarens kommersiella hållbarhetsgaranti är en tillverkarens åtagande gentemot konsumenten om varans hållbarhet. Närmare bestämt är det ett åtagande om att varan inom ramen för normal användning kommer att upprätthålla de funktioner och den prestanda som krävs. För att informera konsumenter om att en hållbarhetsgaranti erbjuds för en viss vara bör denna information ges till konsumenten med hjälp av en harmoniserad märkning. Näringsidkare som säljer varor bör, om tillverkaren gör denna information tillgänglig för näringsidkaren, vara skyldiga att informera konsumenter om förekomsten av och löptiden för en kommersiell hållbarhetsgaranti som tillverkaren erbjuder utan ytterligare kostnader för hela varan och för mer än två år. Näringsidkaren bör inte vara skyldig att aktivt söka efter sådan information från tillverkaren, till exempel genom att söka på produktspecifika webbplatser. För att undvika att konsumenter förväxlar den kommersiella hållbarhetsgarantin med den rättsliga garantin om avtalsenlighet bör konsumenter i den harmoniserade märkningen påminnas om att de också omfattas av den rättsliga garantin om avtalsenlighet.

⁽¹⁾ Europaparlamentets och rådets direktiv 2011/83/EU av den 25 oktober 2011 om konsumenträttigheter och om ändring av rådets direktiv 93/13/EEG och Europaparlamentets och rådets direktiv 1999/44/EG och om upphävande av rådets direktiv 85/577/EEG och Europaparlamentets och rådets direktiv 97/7/EG (EUT L 304, 22.11.2011, s. 64).

⁽²⁾ Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2019/882 av den 17 april 2019 om tillgänglighetskrav för produkter och tjänster (EUT L 151, 7.6.2019, s. 70).

- (27) Aktuella rapporter har visat att konsumenter ofta är omedvetna om sina lagstadgade rättigheter enligt direktiv (EU) 2019/771. Ett harmoniserat meddelande bör därför påminna konsumenter om att det finns en rättslig garanti om avtalsenlighet och dess huvudsakliga delar, inbegripet dess minsta löptid på två år samt en allmän hänvisning till att den rättsliga garantin om avtalsenlighet eventuellt kan vara längre enligt nationell rätt. Detta kommer att förhindra möjlig sammanblandning med informationen om den kommersiella hållbarhetsgarantin.
- (28) Den harmoniserade märkningen bör visas på ett väl synligt sätt och användas så att det är möjligt för konsumenter att lätt identifiera vilken specifik vara som omfattas av en kommersiell hållbarhetsgaranti som tillverkaren erbjuder utan ytterligare kostnad och som täcker hela varan i mer än två år, till exempel genom att märkningen placeras direkt på en specifik varus förpackning, genom att märkningen visas på ett väl synligt sätt på hyllan där de varor som omfattas av en sådan garanti placeras, eller genom att den placeras omedelbart bredvid bilden av varan vid onlineförsäljning. Tillverkare som erbjuder sådana hållbarhetsgarantier kan själva placera den harmoniserade märkningen direkt på den berörda varan eller på dess förpackning, i syfte att dra nytta av en kommersiell fördel. Näringsidkare bör säkerställa att den harmoniserade märkningen är tydligt synlig. Samtidigt bör det harmoniserade meddelandet innehålla en allmän påminnelse till konsumenter om den rättsliga garantin om avtalsenlighet som gäller för alla varor i enlighet med direktiv (EU) 2019/771. Det harmoniserade meddelandet bör visas på ett väl synligt sätt, till exempel på en affisch på ett iögonfallande sätt på en vägg i butiken, bredvid kassan eller, vid onlineförsäljning, som en allmän påminnelse på webbplatsen för den näringsidkare som säljer varor.
- (29) Kommissionen bör tilldelas genomförandebefogenheter när det gäller utformningen av och innehållet i den harmoniserade märkningen och det harmoniserade meddelandet. Dessa genomförandebefogenheter bör utövas i enlighet med Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 182/2011 ⁽¹⁹⁾.
- (30) Mot bakgrund av den minsta löptid på två år för den rättsliga garantin om avtalsenlighet enligt direktiv (EU) 2019/771 och det faktum att många fel i produkter uppkommer efter den tidpunkten, bör näringsidkarens skyldighet att genom en harmoniserad märkning informera konsumenter om förekomsten av och löptiden för den kommersiella hållbarhetsgaranti som tillverkarna tillhandahåller vara tillämplig enbart på kommersiella hållbarhetsgarantier som erbjuds för en period som är längre än två år. Dessutom bör den harmoniserade märkningen också påminna konsumenter om att det finns en rättslig garanti om avtalsenlighet.
- (31) För att göra det lättare för konsumenter att fatta välgrundade affärsbeslut när de jämför varor innan ett avtal ingås, bör näringsidkare informera konsumenter om förekomsten av och löptiden för en kommersiell hållbarhetsgaranti från tillverkaren för hela varan och inte för specifika delar av varan.
- (32) Det bör stå tillverkaren och säljaren fritt att erbjuda andra typer av kommersiella garantier och service efter försäljningen. Den information som tillhandahålls konsumenten om andra kommersiella garantier eller tjänster bör emellertid inte vilseleda konsumenten när det gäller förekomsten av och löptiden för en kommersiell hållbarhetsgaranti som tillverkaren erbjuder utan ytterligare kostnad, som omfattar hela varan, och med en löptid som är längre än två år samt för vilken en harmoniserad märkning används.
- (33) För att konsumenter ska kunna fatta mer välgrundade beslut och för att främja konkurrens mellan tillverkare när det gäller hållbarheten för varor med digitala delar bör näringsidkare som säljer sådana varor informera konsumenter om den minimiperiod under vilken tillverkaren åtar sig att tillhandahålla programvaruuppdateringar för sådana varor, antingen uttryckt som en period eller genom hänvisning till ett datum. Likaså bör näringsidkare som erbjuder digitalt innehåll och digitala tjänster även informera konsumenter om den minimiperiod under vilken leverantören av det digitala innehållet eller den digitala tjänsten åtar sig att tillhandahålla programvaruuppdateringar, inbegripet

⁽¹⁹⁾ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 182/2011 av den 16 februari 2011 om fastställande av allmänna regler och principer för medlemsstaternas kontroll av kommissionens utövande av sina genomförandebefogenheter (EUT L 55, 28.2.2011, s. 13).

säkerhetsuppdateringar, som är nödvändiga för att säkerställa att det digitala innehållet och de digitala tjänsterna förblir avtalsenliga. Denna skyldighet bör säkerställa att konsumenter får denna information på ett enkelt och tydligt sätt så att de kan jämföra olika minimiperioder. Detta påverkar inte de skyldigheter som fastställs i unionsrätten, särskilt i direktiven (EU) 2019/770 och (EU) 2019/771 och, i tillämpliga fall, produktspecifik unionsrätt. Informationen om programvaruuppdateringar bör tillhandahållas på ett sätt som inte är vilseledande enligt direktiv 2005/29/EG. Näringsidkaren bör vara skyldig att tillhandahålla denna information endast om tillverkaren eller leverantören har gjort sådan information tillgänglig.

- (34) Enligt artiklarna 5.1 e och 6.1 m i direktiv 2011/83/EU är näringsidkare innan konsumenter blir bundna av avtalet skyldiga att informera konsumenter om den service efter försäljningen, inbegripet reparationstjänster, som gäller samt villkoren för dessa, om sådana tjänster tillhandahålls. För att göra det möjligt för konsumenter att fatta ett välgrundat affärsbeslut och välja varor som är lättare att reparera, i förekommande fall, bör näringsidkare dessutom, innan konsumenter är bundna av avtalet, tillhandahålla det reparerbarhetsindex för varan som tillverkaren har tillhandahållit och som fastställts på unionsnivå.
- (35) För att säkerställa att konsumenter är välinformerade om inköpta varors reparerbarhet, om ett reparerbarhetsindex inte har fastställts på unionsnivå, bör näringsidkare tillhandahålla annan relevant reparationsinformation som tillverkaren har gjort tillgänglig, såsom information om tillgången till, beräknade kostnad och förfarande för att beställa reservdelar som är nödvändiga för att upprätthålla avtalsenligheten hos varorna, om tillgången till reparations- och underhållsanvisningar samt reparationsbegränsningar.
- (36) Näringsidkare bör tillhandahålla konsumenter den harmoniserade märkningen och information om minimiperioden för uppdateringar och annan reparationsinformation än reparerbarhetsindex, ifall tillverkaren eller leverantören av det digitala innehållet eller den digitala tjänsten, om denne är en annan än näringsidkaren, gör den relevanta informationen tillgänglig. Särskilt, när det gäller varor, bör näringsidkaren förmedla den information som tillverkaren har tillhandahållit till näringsidkaren eller som tillverkaren på annat sätt har avsett att göra lätt tillgänglig för konsumenten innan avtalet ingicks, genom att ange den på själva produkten, dess förpackning eller etiketter och märkning som konsumenten normalt sett skulle beakta innan avtalet ingås. Näringsidkaren bör inte vara skyldig att aktivt söka efter sådan information från tillverkaren, till exempel på produktspecifika webbplatser. Samtidigt skulle det ligga i tillverkarnas intresse att proaktivt tillhandahålla sådan information för att dra nytta av en kommersiell fördel.
- (37) Näringsidkarna bör, i tillämpliga fall, informera konsumenter om tillgången till miljövänliga leveransalternativ, såsom leverans av varor via lastcyklar eller elfordon eller möjligheten till kombinerade transportalternativ.
- (38) Om ett distansavtal som ska ingås elektroniskt innebär en betalningsskyldighet för konsumenten bör näringsidkaren tydligt och väl synligt göra konsumenten uppmärksam på den harmoniserade märkningen, när sådan tillhandahålls, omedelbart innan konsumenten gör en beställning, för att säkerställa att konsumenten beaktar informationen i fråga.
- (39) Direktiven 2005/29/EG och 2011/83/EU bör fortsätta att fungera som ett "säkerhetsnät" som säkerställer att en hög konsumentskyddsnivå kan upprätthållas inom alla sektorer, genom att komplettera sektor- och produktspecifik unionsrätt som har företräde vid en konflikt.
- (40) Eftersom målen för detta direktiv, nämligen att göra det möjligt för konsumenter att fatta mer välgrundade affärsbeslut för att främja hållbar konsumtion, att undanröja affärsmetoder som skadar den hållbara ekonomin och hindrar konsumenter från att göra hållbara konsumtionsval och att säkerställa en bättre och mer enhetlig tillämpning av unionens konsumentregelverk, inte i tillräcklig utsträckning kan uppnås av medlemsstaterna utan snarare, på grund av problemets unionsomfattande art, kan uppnås bättre på unionsnivå, kan unionen vidta åtgärder i enlighet med subsidiaritetsprincipen i artikel 5 i fördraget om Europeiska unionen. I enlighet med proportionalitetsprincipen i samma artikel går detta direktiv inte utöver vad som är nödvändigt för att uppnå dessa mål.

- (41) I enlighet med den gemensamma politiska förklaringen av den 28 september 2011 från medlemsstaterna och kommissionen om förklarande dokument ⁽⁴⁹⁾, har medlemsstaterna åtagit sig att, när det är motiverat, låta anmälan av införlivandeåtgärder åtföljas av ett eller flera dokument som förklarar förhållandet mellan de olika delarna i direktivet och motsvarande delar i de nationella instrumenten för införlivande. Lagstiftaren anser att det är motiverat att sådana dokument översänds avseende detta direktiv.
- (42) För att underlätta en korrekt tillämpning av detta direktiv är det viktigt att kommissionen uppdaterar vägledningsdokumenten om direktiven 2005/29/EG och 2011/83/EU för att ta hänsyn till innehållet i det här direktivet.

HÄRIGENOM FÖRESKRIVS FÖLJANDE.

Artikel 1

Ändringar av direktiv 2005/29/EG

Direktiv 2005/29/EG ska ändras på följande sätt:

1. I artikel 2 ska första stycket ändras på följande sätt:

a) Följande punkt ska införas:

"ca) varor: varor enligt definitionen i artikel 2.5 i Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2019/771 ^(*).

^(*) Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2019/771 av den 20 maj 2019 om vissa aspekter på avtal om försäljning av varor, om ändring av förordning (EU) 2017/2394 och direktiv 2009/22/EG samt om upphävande av direktiv 1999/44/EG (EUT L 136, 22.5.2019, s. 28)."

b) Följande led ska läggas till:

"o) *miljöpåstående*: meddelande eller representation som inte är ett obligatorium enligt unionsrätten eller nationell rätt, i någon form, inbegripet representation genom text, bilder, grafik eller symboler, såsom märkning, varumärkesnamn, företagsnamn eller produktnamn, i samband med ett kommersiellt meddelande och i vilket anges eller antyds att en produkt, en produktkategori, ett varumärke eller en näringsidkare har positiv eller ingen miljöpåverkan eller är mindre skadlig för miljön än andra produkter, produktkategorier, varumärken eller näringsidkare, eller har förbättrat sin påverkan över tid.

p) *allmänt miljöpåstående*: ett miljöpåstående i skriftlig eller muntlig form, även genom audiovisuella medier, som inte ingår i en hållbarhetsmärkning, där påståendet inte specificeras tydligt och väl synligt på samma medium.

q) *hållbarhetsmärkning*: frivillig förtroendemärkning, kvalitetsmärkning eller motsvarande, antingen offentlig eller privat, som syftar till att särskilja och marknadsföra en produkt, en process eller en affärsverksamhet med hänvisning till dess miljömässiga eller sociala egenskaper eller både och, med uteslutande av obligatorisk märkning som krävs enligt unionsrätten eller nationell rätt.

r) *certifieringssystem*: ett kontrollsystem från tredje part som intygar att en produkt, en process eller en affärsverksamhet uppfyller vissa krav som tillåter användning av en motsvarande hållbarhetsmärkning, vars villkor, inklusive krav, är allmänt tillgängliga och uppfyller följande kriterier:

i) Systemet är tillgängligt på transparenta, rättvisa och icke-diskriminerande villkor för samtliga näringsidkare som vill och kan uppfylla systemets krav.

ii) Systemets krav utarbetas av systemets ägare i samråd med relevanta experter och berörda parter.

⁽⁴⁹⁾ EUT C 369, 17.12.2011, s. 14.

- iii) Systemet fastställer förfaranden för att hantera bristande efterlevnad med systemets krav och föreskriver återkallande eller tillfälligt inställande av näringsidkarens användning av hållbarhetsmärknings i händelse av bristande efterlevnad av systemets krav.
- iv) Övervakning av näringsidkarens efterlevnad av systemets krav sker inom ramen för ett objektiva förfarande och genomförs av en tredje part vars kompetens och oberoende i förhållande till både systemets ägare och näringsidkaren grundar sig på standarder och förfaranden på internationell nivå, unionsnivå eller nationell nivå.
- s) *erkänd utmärkt miljöprestanda*: miljöprestanda som uppfyller kraven i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 66/2010 (*), eller i nationella eller regionala EN ISO 14024 typ I miljömärkesprogram som är officiellt erkända i medlemsstaterna eller enligt högsta miljöprestanda i enlighet med annan tillämplig unionsrätt.
- t) *hållbarhet*: hållbarhet enligt definitionen i artikel 2.13 i direktiv (EU) 2019/771.
- u) *programvaruuppdatering*: en uppdatering som är nödvändig för att säkerställa att varor med digitala delar, digitalt innehåll och digitala tjänster förblir avtalsenliga i enlighet med Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2019/770 (**) och direktiv (EU) 2019/771, inbegripet en säkerhetsuppdatering, eller en funktionalitetsuppdatering.
- v) *förbrukningsvara*: varje komponent från en vara som återkommande förbrukas och behöver bytas ut eller fyllas på för att varan ska fungera som avsett.
- w) *funktionalitet*: funktionalitet enligt definitionen i artikel 2.9 i direktiv (EU) 2019/771.

(*) Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 66/2010 av den 25 november 2009 om ett EU-miljömärke (EUT L 27, 30.1.2010, s. 1).

(**) Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2019/770 av den 20 maj 2019 om vissa aspekter på avtal om tillhandahållande av digitalt innehåll och digitala tjänster (EUT L 136, 22.5.2019, s. 1)."

2. Artikel 6 ska ändras på följande sätt:

a) I punkt 1 ska led b ersättas med följande:

"b) Produktens utmärkande egenskaper, som till exempel dess tillgänglighet, fördelar, risker, utförande, sammansättning, miljömässiga eller sociala egenskaper, tillbehör, cirkularitetsaspekter, såsom hållbarhet, reparerbarhet eller återvinningsbarhet, kundservice efter försäljning och reklamationshantering, metod och datum för tillverkning eller tillhandahållande, leverans, ändamålsenlighet, användningsområde, kvantitet, specifikation, geografiskt eller kommersiellt ursprung eller det resultat som kan förväntas av användningen, eller resultat och egenskaper som framkommit vid provningar eller undersökningar som utförts på produkten i fråga."

b) I punkt 2 ska följande led läggas till:

- "d) miljöpåståenden som hänför sig till framtida miljöprestanda utan tydliga, objektiva, allmänt tillgängliga och kontrollerbara åtaganden i en detaljerad och realistisk genomförandeplan som innehåller mätbara och tidsbundna mål och andra relevanta och nödvändiga delar för att stödja dess genomförande, till exempel resursfördelning, och som regelbundet kontrolleras av en oberoende expert vars slutsatser görs tillgängliga för konsumenterna,
- e) marknadsföring av fördelar gentemot konsumenter vilka är irrelevanta och inte följer av någon egenskap hos produkten eller företaget."

3. I artikel 7 ska följande punkt läggas till:

"7. När en näringsidkare tillhandahåller en tjänst som jämför produkter och tillhandahåller konsumenten information om miljömässiga eller sociala egenskaper eller om cirkularitetsaspekter, såsom hållbarhet, reparerbarhet och återvinningsbarhet, med avseende på produkterna eller leverantörerna av dessa produkter, ska information om jämförelsemetoden, de produkter som jämförs och leverantörerna av dessa produkter samt de åtgärder som vidtagits för att hålla informationen uppdaterad anses vara väsentlig information."

4. Bilaga I ska ändras i enlighet med bilagan till detta direktiv.

Artikel 2

Ändringar av direktiv 2011/83/EU

Direktiv 2011/83/EU ska ändras på följande sätt:

1. Artikel 2 ska följande punkter införas:

"14a. *kommersiell hållbarhetsgaranti*: en tillverkares kommersiella hållbarhetsgaranti i den mening som avses i artikel 17 i direktiv (EU) 2019/771, enligt vilken tillverkaren är direkt ansvarig gentemot konsumenten under hela löptiden för den kommersiella hållbarhetsgarantin för reparation eller utbyte av varorna, i enlighet med artikel 14 i direktiv (EU) 2019/771, när varornas hållbarhet inte upprätthålls.

14b. *hållbarhet*: hållbarhet enligt definitionen i artikel 2.13 i direktiv (EU) 2019/771.

14c. *tillverkare*: tillverkare enligt definitionen i artikel 2.4 i direktiv (EU) 2019/771.

14d. *reparerbarhetsindex*: ett index som uttrycker möjligheterna att reparera varan och som baseras på harmoniserade krav som fastställts på unionsnivå.

14e. *programvaruuppdatering*: en kostnadsfri uppdatering, inbegripet en säkerhetsuppdatering, som är nödvändig för att säkerställa att varor med digitala delar, digitalt innehåll och digitala tjänster förblir avtalsenliga i enlighet med direktiven (EU) 2019/770 och (EU) 2019/771."

2. Artikel 5 ska punkt 1 ändras på följande sätt:

a) Led e ska ersättas med följande:

"e) En påminnelse om att det finns en rättslig garanti om avtalsenlighet för varor samt dess huvudsakliga delar, inbegripet dess minsta löptid på två år enligt direktiv (EU) 2019/771, visad på ett väl synligt sätt, med hjälp av det harmoniserade meddelande som avses i artikel 22a i det här direktivet."

b) Följande led ska införas:

"ea) Om tillverkaren utan ytterligare kostnad erbjuder en kommersiell hållbarhetsgaranti som täcker hela varan och med en löptid på mer än två år och gör denna information tillgänglig för näringsidkaren, information om att den varan omfattas av en sådan garanti, dess löptid och en påminnelse om att det finns en rättslig garanti om avtalsenlighet, visad på ett väl synligt sätt, med hjälp av den harmoniserade märkning som avses i artikel 22a.

eb) En påminnelse om att det finns en rättslig garanti om avtalsenlighet för digitalt innehåll och digitala tjänster.

ec) I tillämpliga fall, förekomsten av service efter försäljningen och kommersiella garantier samt villkoren för dessa.

ed) För varor med digitala delar, för digitalt innehåll och för digitala tjänster, den minimiperiod, antingen uttryckt som en period eller genom hänvisning till ett datum, under vilken tillverkaren eller leverantören tillhandahåller programvaruuppdateringar, om tillverkaren eller leverantören gör sådan information tillgänglig för näringsidkaren."

c) Följande led ska läggas till:

"i) I förekommande fall, reparerbarhetsindex för varorna.

j) Om led i inte är tillämpligt och förutsatt att tillverkaren gör sådan information tillgänglig för näringsidkaren, information om tillgången till, och beräknad kostnad och förfarande för att beställa reservdelar som är nödvändiga för att upprätthålla avtalsenligheten hos varan, om tillgången till reparations- och underhållsanvisningar samt om reparationsbegränsningar."

3. I artikel 6 ska punkt 1 ändras på följande sätt:

a) Led g ska ersättas med följande:

"g) Sätten för betalning, leverans inbegripet tillgången till miljövänliga leveransalternativ i förekommande fall, fullgörande, datum för när näringsidkaren åtar sig att leverera varorna eller fullgöra tjänsterna samt, i tillämpliga fall, näringsidkarens reklamationshantering."

b) Led l ska ersättas med följande:

"l) En påminnelse om att det finns en rättslig garanti om avtalsenlighet för varor samt dess huvudsakliga delar, inbegripet dess minsta löptid på två år enligt direktiv (EU) 2019/771, visad på ett väl synligt sätt, med hjälp av det harmoniserade meddelande som avses i artikel 22a i det här direktivet."

c) Följande led ska införas:

"la) Om tillverkaren utan ytterligare kostnad erbjuder en kommersiell hållbarhetsgaranti som täcker hela varan och med en löptid på mer än två år och tillverkaren gör denna information tillgänglig för näringsidkaren, information om att den varan omfattas av en sådan garanti, dess löptid och en påminnelse om att det finns en rättslig garanti om avtalsenlighet, visad på ett väl synligt sätt, med hjälp av den harmoniserade märkning som avses i artikel 22a.

lb) En påminnelse om att det finns en rättslig garanti om avtalsenlighet för digitalt innehåll och digitala tjänster.

lc) För varor med digitala delar, för digitalt innehåll och för digitala tjänster, den minimiperiod, antingen uttryckt som en period eller genom hänvisning till ett datum, under vilken, tillverkaren eller leverantören tillhandahåller programvaruuppdateringar, om tillverkaren eller leverantören gör sådan information tillgänglig för näringsidkaren."

d) Följande led ska läggas till:

"u) I förekommande fall, reparerbarhetsindex för varorna.

v) Om led u inte är tillämpligt och förutsatt att tillverkaren gör sådan information tillgänglig för näringsidkaren, information om tillgången till, och beräknad kostnad och förfarande för att beställa reservdelar som är nödvändiga för att upprätthålla avtalsenligheten hos varan, om tillgången till reparations- och underhållsansvisningar samt om reparationsbegränsningar."

4. I artikel 8.2 ska första stycket ersättas med följande:

"2. Om ett distansavtal som ska ingås elektroniskt innebär en betalningsskyldighet för konsumenten ska näringsidkaren tydligt och väl synligt göra konsumenten uppmärksam på den information som ingår i artikel 6.1 a, e, la, o och p, omedelbart innan konsumenten gör beställningen."

5. Följande artikel ska införas i kapitel V:

"Artikel 22a

Harmoniserat meddelande och harmoniserad märkning

1. För att säkerställa att konsumenterna är välinformerade och lätt förstår sina rättigheter i hela unionen ska ett harmoniserat meddelande användas för tillhandahållande av information enligt artiklarna 5.1 e och 6.1 l och en harmoniserad märkning ska användas för tillhandahållande av information enligt artiklarna 5.1 ea och 6.1 la.

2. Senast den 27 september 2025 ska kommissionen genom genomförandeakter specificera utformningen av och innehållet i det harmoniserade meddelande som avses i punkt 1.

3. Det harmoniserade meddelandet ska innehålla de huvudsakliga delarna i den rättsliga garantin om avtalsenlighet, inbegripet dess minsta löptid på två år enligt direktiv (EU) 2019/771 och en allmän hänvisning till möjligheten att den rättsliga garantin om avtalsenlighet är längre enligt nationell rätt.

SV

EUT L, 6.3.2024

4. Senast den 27 september 2025 ska kommissionen genom genomförandeakter specificera utformningen av och innehållet i den harmoniserade märkning som avses i punkt 1.
5. Det harmoniserade meddelandet och den harmoniserade märkningen ska vara lätta att känna igen och begripliga för konsumenter samt lätta att använda och reproducera för näringsidkare.
6. Denna genomförandeakt ska antas i enlighet med det granskningsförfarande som avses i artikel 27a."
6. Följande artikel ska införas:

"Artikel 27a

Kommittéförfarande

1. Kommissionen ska biträdas av en kommitté. Denna kommitté ska vara en kommitté i den mening som avses i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 182/2011 (*).
2. När det hänvisas till denna punkt ska artikel 5 i förordning (EU) nr 182/2011 tillämpas.

(*) Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 182/2011 av den 16 februari 2011 om fastställande av allmänna regler och principer för medlemsstaternas kontroll av kommissionens utövande av sina genomförandebefogenheter (EUT L 55, 28.2.2011, s. 13."

Artikel 3

Rapportering och översyn från kommissionens sida

Senast den 27 september 2031 ska kommissionen lämna en rapport om tillämpningen av detta direktiv till Europaparlamentet och rådet.

Rapporten ska innehålla en bedömning av detta direktivs bidrag till att stärka konsumenternas rättigheter, särskilt den harmoniserade märkningens och det harmoniserade meddelandets ändamålsenlighet när det gäller att förbättra konsumenternas tillgång till och förståelse av kommersiella hållbarhetsgarantier samt konsumenternas medvetenhet om sina rättigheter enligt den rättsliga garantin. Rapporten ska dessutom innehålla en bedömning av detta direktivs övergripande bidrag till konsumenternas deltagande i den gröna omställningen och dess inverkan på näringsidkarna.

Rapporten ska vid behov åtföljas av relevanta lagstiftningsförslag.

Artikel 4

Införlivande

1. Medlemsstaterna ska senast den 27 mars 2026 anta och offentliggöra de bestämmelser som är nödvändiga för att följa detta direktiv. De ska genast underrätta kommissionen om detta.

De ska tillämpa dessa bestämmelser från och med den 27 september 2026.

När en medlemsstat antar dessa bestämmelser ska de innehålla en hänvisning till detta direktiv eller åtföljas av en sådan hänvisning när de offentliggörs. Närmare föreskrifter om hur hänvisningen ska göras ska varje medlemsstat själv utfärda.

2. Medlemsstaterna ska underrätta kommissionen om texten till de centrala bestämmelser i nationell rätt som de antar inom det område som omfattas av detta direktiv.

Artikel 5

Ikraftträdande

Detta direktiv träder i kraft den tjugonde dagen efter det att det har offentliggjorts i *Europeiska unionens officiella tidning*.

Artikel 6

Adressater

Detta direktiv riktar sig till medlemsstaterna.

Utfärdat i Strasbourg den 28 februari 2024.

På Europaparlamentets vägnar
R. METSOLA
Ordförande

På rådets vägnar
M. MICHEL
Ordförande

BILAGA

Bilaga I till direktiv 2005/29/EG ska ändras på följande sätt:

1. Följande led ska införas:

"2a) Uppvisa en hållbarhetsmärkning som inte grundas på ett certifieringssystem eller som inte fastställts av offentliga myndigheter."

2. Följande led ska införas:

"4a) Göra ett allmänt miljöpåstående för vilket näringsidkaren inte kan styrka erkänd utmärkt miljöprestanda som är relevant för påståendet.

4b) Göra ett miljöpåstående om hela produkten eller näringsidkarens hela affärsverksamhet när det faktiskt hänför sig bara till vissa aspekter av produkten eller en specifik del av näringsidkarens affärsverksamhet.

4c) Påstå, baserat på kompensation av växthusgasutsläpp, att en produkt har en neutral, minskad eller positiv miljöpåverkan när det gäller utsläpp av växthusgaser."

3. Följande led ska införas:

"10a) Framställa krav som enligt lag gäller för samtliga produkter inom den relevanta produktkategorin på unionsmarknaden som utmärkande för näringsidkarens erbjudande."

4. Följande led ska införas:

"23d) Undanhålla konsumenten information om att en programvaruuppdatering kommer att inverka negativt på funktionen hos varor med digitala delar eller användningen av digitalt innehåll eller digitala tjänster.

23e) Framställa en programvaruuppdatering som nödvändig när den bara förbättrar funktionaliteten.

23f) Alla kommersiella meddelanden för en vara med en egenskap som införts för att begränsa dess hållbarhet trots att näringsidkaren har tillgång till information om egenskapen och dess konsekvenser för varans hållbarhet.

23g) Felaktigt påstå att en vara under normala användningsförhållanden har en viss hållbarhet i fråga om användningstid eller användningsintensitet.

23h) Framställa det som att en vara går att reparera när så inte är fallet.

23i) Förmå konsumenten att byta ut eller fylla på förbrukningsvaror för en vara tidigare än vad som är nödvändigt av tekniska skäl.

23j) Undanhålla information om en varas bristfälliga funktionalitet vid användning av förbrukningsvaror, reservdelar eller tillbehör som inte tillhandahålls av den ursprungliga tillverkaren, eller felaktigt påstå att sådana brister kommer att uppstå."

2024/1799

10.7.2024

EUROPAPARLAMENTETS OCH RÅDETS DIREKTIV (EU) 2024/1799

av den 13 juni 2024

om gemensamma regler för att främja reparation av varor och om ändring av förordning (EU) 2017/2394 och direktiven (EU) 2019/771 och (EU) 2020/1828

(Text av betydelse för EES)

EUROPAPARLAMENTET OCH EUROPEISKA UNIONENS RÅD HAR ANTAGIT DETTA DIREKTIV

med beaktande av fördraget om Europeiska unionens funktionssätt, särskilt artikel 114,

med beaktande av Europeiska kommissionens förslag,

efter översändande av utkastet till lagstiftningsakt till de nationella parlamenten,

med beaktande av Europeiska ekonomiska och sociala kommitténs yttrande ⁽¹⁾,med beaktande av Regionkommitténs yttrande ⁽²⁾,i enlighet med det ordinarie lagstiftningsförfarandet ⁽³⁾, och

av följande skäl:

- (1) Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2019/771 ⁽⁴⁾ syftar till att förbättra den inre marknadens funktion och samtidigt uppnå en hög konsumentskyddsnivå och ökad cirkularitet i ekonomin. Inom ramen för den gröna omställningen syftar det här direktivet till att förbättra den inre marknadens funktion och samtidigt främja en mer hållbar konsumtion, och det kompletterar därmed det mål som eftersträvas med direktiv (EU) 2019/771.
- (2) För att uppnå dessa mål, och i synnerhet för att underlätta gränsöverskridande tillhandahållande av tjänster och konkurrens mellan reparatörer av varor köpta av konsumenterna på den inre marknaden, är det nödvändigt att fastställa enhetliga regler för att främja reparation av varor som köpts av konsumenterna inom och utanför säljarens ansvar enligt direktiv (EU) 2019/771. Medlemsstaterna har redan infört eller överväger att införa regler som främjar reparation och återanvändning av varor köpta av konsumenterna utanför säljarens befintliga ansvar enligt direktiv (EU) 2019/771. Olika tvingande nationella regler på detta område utgör faktiska eller potentiella hinder för den inre marknadens funktion och inverkar negativt på gränsöverskridande transaktioner som utförs av ekonomiska aktörer som agerar på den marknaden. Dessa operatörer kan behöva anpassa sina tjänster för att följa olika tvingande nationella regler och kan drabbas av ytterligare transaktionskostnader för att erhålla nödvändig juridisk rådgivning rörande de krav i lagstiftningen i den medlemsstat där konsumenten har sin vanliga vistelseort som är tillämpliga enligt Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 593/2008 ⁽⁵⁾, och anpassa sina avtal om tillhandahållande av reparationstjänster i enlighet med detta. Detta kommer i första hand att påverka små och medelstora företag, som utgör den största delen av reparationssektorn. Rättslig fragmentering kan också inverka negativt på konsumenternas förtroende för gränsöverskridande reparationer på grund av osäkerhet om faktorer som är viktiga för beslutet att reparera varor.
- (3) För att minska förtida kassering av fungerande varor köpta av konsumenterna och för att uppmuntra konsumenterna att använda sina varor under längre tid är det nödvändigt att stärka bestämmelserna om reparation av varor, så att konsumenterna kan söka reparationer till överkomliga priser från en leverantör av reparationstjänster som de själva väljer. Reparationer bör leda till hållbar konsumtion, eftersom det sannolikt kommer att generera mindre avfall av kasserade varor, mindre efterfrågan på resurser, inklusive energi, som orsakas av tillverkning och försäljning av nya

⁽¹⁾ EUT C 293, 18.8.2023, s. 77.⁽²⁾ EUT C, C/2023/1330, 22.12.2023, ELI: <http://data.europa.eu/eli/C/2023/1330/oj>.⁽³⁾ Europaparlamentets ståndpunkt av den 23 april 2024 (ej ännu offentliggjord i EUT) och rådets beslut av den 30 maj 2024.⁽⁴⁾ Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2019/771 av den 20 maj 2019 om vissa aspekter på avtal om försäljning av varor, om ändring av förordning (EU) 2017/2394 och direktiv 2009/22/EG samt om upphävande av direktiv 1999/44/EG (EUT L 136, 22.5.2019, s. 28).⁽⁵⁾ Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 593/2008 av den 17 juni 2008 om tillämplig lag för avtalsförpliktelser (Rom I) (EUT L 177, 4.7.2008, s. 6).

varor som ersätter defekta varor, samt minskade utsläpp av växthusgaser. Detta direktiv främjar hållbar konsumtion i syfte att skapa miljönytta – genom att främja en livscykel för varor som inbegriper återanvändning, reparation och rekonditionering – och samtidigt uppnå fördelar för konsumenterna genom att kostnader i samband med nya inköp undviks på kort sikt.

- (4) Konsumenternas beteende består av många olika aspekter. Vid valet mellan reparation och köp av en ny vara spelar beslutskriterier som ekonomiska fördelar, hållbarhet, tillgänglighet och närhet till reparationstjänsten och den tid som krävs för reparation en viktig roll. Olika hinder kan göra att konsumenterna inte väljer reparation. Syftet med detta direktiv är att ta itu med vissa av dessa hinder.
- (5) I Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2024/1781 ⁽⁶⁾ fastställs särskilt krav på utbudssidan som syftar till en mer hållbar produktdesign under produktionsfasen. I Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2024/825 ⁽⁷⁾ fastställs krav på efterfrågesidan som säkerställer bättre information om varors hållbarhet och reparierbarhet på försäljningsstället, vilket bör göra det möjligt för konsumenterna att fatta välgrundade och hållbara köpbeslut. Detta direktiv har som syfte att komplettera dessa krav på utbuds- och efterfrågesidan genom att främja reparation och återanvändning under eftermarknadsfasen utanför säljarens ansvar. Dessutom bör direktiv (EU) 2019/771 ändras för att främja reparation inom säljarens ansvar. Direktivet syftar således till att inom ramen för den europeiska gröna given främja en mer hållbar konsumtion, en cirkulär ekonomi och den gröna omställningen.
- (6) Detta direktiv bör inte påverka medlemsstaternas frihet att reglera andra aspekter av avtal om tillhandahållande av reparationstjänster än de som harmoniseras genom unionsrätten. Detta direktiv bör varken påverka medlemsstaternas frihet att reglera allmänna avtalsrättsliga aspekter, såsom regler om avtals utformning, giltighet, ogiltighet eller verkningar, inbegripet konsekvenserna av hävnning av ett avtal, i den mån de inte regleras i detta direktiv, eller rätten till skadestånd. Detta direktiv bör inte påverka tillämpningen av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2023/988 ⁽⁸⁾, särskilt inte vad gäller produktsäkerhetsåterkallelse.
- (7) Om det är förenligt med de skyldigheter som fastställs i detta direktiv och annan tillämplig unionsrätt bör det även fortsättningsvis stå medlemsstaterna fritt att behålla eller införa bestämmelser om andra aspekter av främjande av reparation av varor som kan komplettera reglerna i detta direktiv, till exempel när det gäller kommersiella garantier, förekomsten av centrum för reparationstjänster eller ekonomiska incitament till reparation.
- (8) För att fördelarna med detta direktiv ska kunna utnyttjas fullt ut bör direktivet tillämpas på alla varor. De bestämmelser om reparations- och informationsskyldigheter som anges i detta direktiv bör dock endast tillämpas på varor för vilka krav på reparierbarhet föreskrivs i unionens rättsakter.
- (9) Kraven på reparierbarhet bör omfatta alla krav i unionens rättsakter som säkerställer att varor kan repareras, inbegripet men inte begränsat till krav enligt den ram för ekodesign som avses i förordning (EU) 2024/1781, för att omfatta ett brett spektrum av varor samt framtida utveckling på andra unionsrättsliga områden.
- (10) Reparatörer ska ge konsumenterna viktig information om sina reparationstjänster. För att göra det lättare för konsumenten att utöva sin valfrihet att besluta vem som ska reparera varorna och hjälpa till att identifiera och välja lämpliga reparationstjänster bör reparatörer på frivillig basis kunna använda det standardiserade europeiska formuläret för reparationsinformation som tillhandahålls i bilaga I till detta direktiv. Det europeiska formuläret för reparationsinformation bör omfatta de nyckelparametrar som påverkar konsumenternas beslut om reparation,

⁽⁶⁾ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2024/1781 av den 13 juni 2024 om upprättande av en ram för att fastställa ekodesignkrav för hållbara produkter, om ändring av direktiv (EU) 2020/1828 och förordning (EU) 2023/1542 och om upphävande av direktiv 2009/125/EG (EUT L, 2024/1781, 28.6.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1781/oj>).

⁽⁷⁾ Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2024/825 av den 28 februari 2024 om ändring av direktiven 2005/29/EG och 2011/83/EU vad gäller mer konsumentmakt i den gröna omställningen genom bättre skydd mot otillbörliga affärsmetoder och bättre information (EUT L, 2024/825, 6.3.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2024/825/oj>).

⁽⁸⁾ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2023/988 av den 10 maj 2023 om allmän produktssäkerhet, ändring av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1025/2012 och Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2020/1828 och om upphävande av Europaparlamentets och rådets direktiv 2001/95/EG och rådets direktiv 87/357/EEG (EUT L 135, 23.5.2023, s. 1).

såsom felets natur, priset och den tid inom vilken reparatören åtar sig att slutföra reparationen. Om reparatören erbjuder ytterligare tjänster, såsom transport, bör de individuella kostnaderna för dessa tjänster anges. Informationen i det europeiska formuläret för reparationsinformation bör tillhandahållas konsumenterna på ett tydligt och begripligt sätt och i enlighet med tillgänglighetskraven i Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2019/882⁽⁹⁾. Det europeiska formuläret för reparationsinformation kan göra det möjligt för konsumenterna att bedöma och enkelt jämföra reparationstjänster, inbegripet alternativa reparationserbjudanden, och underlätta tillhandahållandet av information om reparationstjänster, särskilt för mikroföretag och små och medelstora företag. Reparatörer skulle få större rättssäkerhet eftersom de genom att korrekt använda och fylla i det europeiska formuläret för reparationsinformation skulle anses fullgöra sina rättsliga skyldigheter, särskilt när det gäller tillhandahållande av viss förhandsinformation enligt Europaparlamentets och rådets direktiv 2011/83/EU⁽¹⁰⁾. En standardiserad presentation av viktig information via det europeiska formuläret för reparationsinformation skulle förbättra tydligheten och insynen och bidra till att öka konsumenternas förtroende för reparationstjänster.

- (11) Om reparatören tillhandahåller det europeiska formuläret för reparationsinformation bör reparatören göra detta inom skälig tid, vilket bör motsvara kortast möjliga tidsperiod efter begäran och innan konsumenten blir bunden av ett avtal om tillhandahållande av reparationstjänster. Om inget europeiskt formulär för reparationsinformation tillhandahålls bör en konsument också kunna ingå ett avtal om tillhandahållande av reparationstjänster med en reparatör enligt förhandsinformation som tillhandahålls på annat sätt i enlighet med direktiv 2011/83/EU.
- (12) Det europeiska formuläret för reparationsinformation bör tillhandahållas kostnadsfritt. Det finns dock situationer där en reparatör måste utföra en diagnostiktjänst, dvs. inspektera varorna för att identifiera felets natur eller typen av reparation. I sådana fall bör reparatören kunna begära att konsumenten betalar de nödvändiga kostnader som detta medför, inbegripet arbets- eller transportkostnader. I linje med förhandsinformationen och andra krav i direktiv 2011/83/EU bör reparatören informera konsumenten om sådana kostnader innan konsumenten begär diagnostiktjänsten och innan det europeiska formuläret för reparationsinformation tillhandahålls. Konsumenterna bör kunna avstå från att begära diagnostiktjänsten om de anser att kostnaderna för att erhålla diagnostiktjänsten är för höga. Om konsumenten väljer att låta reparera varan bör reparatören kunna dra av sådana kostnader från reparationspriset. Detta påverkar inte medlemsstaternas regler om obligatoriskt avdrag för sådana kostnader. Avdraget kan meddelas genom det europeiska formuläret för reparationsinformation.
- (13) Reparatörer bör inte ändra de villkor för reparation som anges i det europeiska formuläret för reparationsinformation, inbegripet reparationspriset, under en minimiperiod på 30 kalenderdagar. Reparatören och konsumenten bör dock kunna komma överens om en längre period. Detta skulle säkerställa att konsumenterna ges tillräckligt med tid för att jämföra olika reparationserbjudanden. Om ett avtal om tillhandahållande av reparationstjänster ingås på grundval av det europeiska formuläret för reparationsinformation bör informationen om villkor för reparation och pris i detta formulär utgöra en integrerad del av avtalet om tillhandahållande av reparationstjänster och därmed definiera reparatörens skyldigheter enligt avtalet. Underlåtenhet att uppfylla dessa avtalsförpliktelser regleras av tillämplig nationell rätt.
- (14) En reparatör som beslutar att tillhandahålla det europeiska formuläret för reparationsinformation bör, om konsumenten godtar de villkor som anges i detta, vara skyldig att reparera. Medlemsstaterna bör föreskriva proportionella och effektiva rättsmedel för konsumenter om reparatören inte utför reparationstjänsten efter det att konsumenten har godtagit det europeiska formuläret för reparationsinformation. Sådana rättsmedel kan inbegripa ersättning för den kostnad som betalats för diagnostiktjänsten.
- (15) I direktiv (EU) 2019/771 föreskrivs en skyldighet för säljare att reparera varor vid bristande avtalsenlighet som förelåg vid den tidpunkt då varorna levererades och som framkommer under ansvarsperioden. När den skyldigheten inte gäller kasseras ett stort antal defekta men i övrigt fungerande varor i förtid. För att uppmuntra konsumenterna att låta reparera sina varor i sådana situationer bör detta direktiv lägga tillverkarna en skyldighet att på

⁽⁹⁾ Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2019/882 av den 17 april 2019 om tillgänglighetskrav för produkter och tjänster (EUT L 151, 7.6.2019, s. 70).

⁽¹⁰⁾ Europaparlamentets och rådets direktiv 2011/83/EU av den 25 oktober 2011 om konsumenträttigheter och om ändring av rådets direktiv 93/13/EEG och Europaparlamentets och rådets direktiv 1999/44/EG och om upphävande av rådets direktiv 85/577/EEG och Europaparlamentets och rådets direktiv 97/7/EG (EUT L 304, 22.11.2011, s. 64).

konsumentens begäran reparera varor som omfattas av krav på reparerbarhet enligt unionens rättsakter, eftersom dessa krav på reparerbarhet riktar sig till dem. Denna skyldighet bör gälla för tillverkare både inom och utanför unionen i fråga om varor som släpps ut på unionsmarknaden. Dessutom bör detta direktiv inte ifrågasätta tillverkarens ekonomiska valfrihet att upphöra med tillverkningen av en vara, utan att det i tillämpliga fall påverkar skyldigheten att tillhandahålla reservdelar och verktyg enligt unionsrätten.

- (16) Eftersom den reparationskyldighet som åläggs tillverkare enligt detta direktiv omfattar fel som inte beror på att varorna avviker från ett köpeavtal, bör tillverkarna kunna tillhandahålla reparationer antingen mot att konsumenten betalar ett pris eller kostnadsfritt. Möjligheten att debitera ett pris bör uppmuntra tillverkare att utveckla hållbara affärsmodeller, inbegripet tillhandahållande av reparationstjänster. Ett sådant pris kan exempelvis ta hänsyn till arbetskostnader, kostnader för reservdelar, driftskostnader för reparationsanläggningen och sedvanlig marginal. Priset bör vara skäligt, vilket innebär att det bör fastställas på ett sådant sätt att konsumenterna inte avsiktligt avskräcks från att dra nytta av tillverkarnas reparationskyldighet. Priset och villkoren för reparation bör överenskommas i ett avtal mellan konsumenten och tillverkaren, och det bör även fortsättningsvis stå konsumenten fritt att besluta huruvida detta pris och dessa villkor är godtagbara. Behovet av ett sådant avtal och konkurrenstrycket från andra reparatörer bör uppmuntra tillverkare som har reparationskyldighet att hålla priset på en nivå som konsumenten kan godta. Reparationskyldigheten kan också fullgöras kostnadsfritt om ett fel omfattas av en kommersiell garanti, till exempel i fråga om en varas garanterade hållbarhet. För att ge konsumenterna incitament att låta reparera sina varor utanför den rättsliga garantin bör en tillverkare under den tid då reparationen utförs kunna erbjuda lån av en jämförbar vara, som förväntas återlämnas när konsumenten får den reparerade varan.
- (17) Det skulle vara fördelaktigt om reparationen kunde utföras så nära konsumenten som möjligt för att undvika onödiga transportkostnader och utsläpp. Tillverkare och, i tillämpliga fall, auktoriserade representanter, importörer och distributörer, bör kunna fullgöra sin reparationskyldighet genom att lägga ut reparationer på entreprenad, till exempel om de inte har reparationsinfrastrukturen för detta eller om reparationen kan utföras av en reparatör närmare konsumenten. De bör dock förbli ansvariga för reparationskyldigheten.
- (18) Enligt de krav som fastställs i delegerade akter som antagits enligt förordning (EU) 2024/1781 eller genomförandeåtgärder som antagits enligt Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/125/EG⁽¹⁾, ska tillverkare ge tillgång till reservdelar, reparations- och underhållsinformation eller reparationsrelaterade programvaruverktyg, fast programvara eller liknande hjälpmedel. Dessa krav säkerställer att reparationerna är tekniskt genomförbara, inte bara för tillverkaren utan även för andra reparatörer. Till följd av detta kommer reparatörerna och i tillämpliga fall konsumenterna att ha tillgång till reservdelar, reparationsrelaterad information och verktyg i enlighet med unionens rättsakter, och konsumenterna kommer att ha ett större urval av reparatörer eller, i tillämpliga fall, möjlighet att reparera själva. Reservdelar bör göras tillgängliga åtminstone under den tidsperiod som anges i unionens rättsakter. Tillverkare som gör reservdelar och verktyg tillgängliga för varor som omfattas av rättsakter som förtecknas i bilaga II till detta direktiv bör, oavsett om detta sker frivilligt eller i enlighet med motsvarande rättsliga skyldigheter enligt unionsrätten, ta ut ett skäligt pris som inte hindrar tillgång till sådana reservdelar och verktyg och därigenom förhindrar reparation. För att komplettera dessa åtgärder bör tillverkarna inte använda några avtalsklausuler eller hårdvaru- eller programvarutekniker som hindrar reparation av varor för vilka det finns krav på reparerbarhet som fastställs i de unionsrättsakter som förtecknas i bilaga II till detta direktiv, såvida de inte är motiverade av legitima och objektiva faktorer, inbegripet för att förhindra eller begränsa obehörig användning av verk och andra alster som skyddas av immateriella rättigheter enligt unionsrättsakter och nationella rättsakter, särskilt Europaparlamentets och rådets direktiv 2001/29/EG⁽²⁾, 2004/48/EG⁽³⁾ och (EU) 2019/790⁽⁴⁾. Detta bör följaktligen främja konkurrensen och gynna konsumenterna genom bättre tjänster och lägre reparationspriser.

⁽¹⁾ Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/125/EG av den 21 oktober 2009 om upprättande av en ram för att fastställa krav på ekodesign för energirelaterade produkter (EUT L 285, 31.10.2009, s. 10).

⁽²⁾ Europaparlamentets och rådets direktiv 2001/29/EG av den 22 maj 2001 om harmonisering av vissa aspekter av upphovsrätt och närstående rättigheter i informationssamhället (EGT L 167, 22.6.2001, s. 10).

⁽³⁾ Europaparlamentets och rådets direktiv 2004/48/EG av den 29 april 2004 om säkerställande av skyddet för immateriella rättigheter (EUT L 157, 30.4.2004, s. 45).

⁽⁴⁾ Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2019/790 av den 17 april 2019 om upphovsrätt och närstående rättigheter på den digitala inre marknaden och om ändring av direktiven 96/9/EG och 2001/29/EG (EUT L 130, 17.5.2019, s. 92).

- (19) Näringsidkares metoder som förleder konsumenterna att tro att deras varor inte kan repareras på grund av att de tidigare reparerats eller inspekterats av en oberoende reparatör, en icke-professionell reparatör eller slutanvändare, eller falska påståenden som gör gällande att en sådan reparation eller inspektion medför säkerhetsrisker och som därmed vilseleder konsumenterna, kan i tillämpliga fall utgöra otillbörliga affärsmetoder enligt Europaparlamentets och rådets direktiv 2005/29/EG⁽¹³⁾.
- (20) Reparationsskyldigheten bör också gälla i fall där tillverkaren är etablerad utanför unionen. För att göra det möjligt för konsumenterna att vända sig till en ekonomisk aktör som är etablerad i unionen för att få denna skyldighet fullgjord föreskrivs i detta direktiv en rad alternativa ekonomiska aktörer som är skyldiga att fullgöra tillverkarens reparationsskyldighet i sådana fall. Detta bör göra det möjligt för tillverkare utanför unionen att organisera och fullgöra sin reparationsskyldighet inom unionen.
- (21) För att undvika att tillverkarna överbelastas och säkerställa att de kan fullgöra sin reparationsskyldighet bör denna skyldighet begränsas till de varor för vilka och i den utsträckning som krav på reparerbarhet föreskrivs i unionens rättsakter. Kraven på reparerbarhet tvingar inte tillverkarna att reparera defekta varor utan säkerställer att varorna är sådana att de kan repareras. Exempel på unionsrättsakter som fastställer krav på reparerbarhet är delegerade akter som antagits enligt förordning (EU) 2024/1781 eller genomförandeåtgärder som antagits enligt direktiv 2009/125/EG, som skapar en ram för att förbättra produkters miljömässiga hållbarhet, eller andra relevanta unionsrättsakter såsom Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2023/1542⁽¹⁴⁾. Denna begränsning av reparationsskyldigheten bör säkerställa att endast de varor som är utformade för att kunna repareras omfattas av en sådan skyldighet. Relevanta krav på reparerbarhet innebär utformningskriterier som ger bättre möjligheter att demontera varorna och tillgängliggöra dem av en rad reservdelar under en minimiperiod. Omfattningen av reparationsskyldigheten bör motsvara den för kraven på reparerbarhet, och till exempel kan ekodesignkraven endast gälla vissa komponenter i varan eller en viss tidsperiod fastställas för att göra reservdelar tillgängliga. Reparationsskyldigheten enligt detta direktiv, som gör det möjligt för konsumenten att under eftermarknadsfasen vända sig direkt till tillverkaren med krav på reparation, bör komplettera de krav på reparerbarhet på utbudssidan som fastställs i exempelvis förordning (EU) 2024/1781, vilket stimulerar konsumenternas efterfrågan på reparation.
- (22) För att säkerställa rättsäkerhet bör detta direktiv i bilaga II förteckna unionsrättsakter som innehåller krav på reparerbarhet för relevanta kategorier av varor. I syfte att säkerställa överensstämmelse med den framtida utvecklingen av regelverket bör befogenheten att anta akter i enlighet med artikel 290 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt delegeras till kommissionen med avseende på tillägg av unionsrättsakter i bilaga II till detta direktiv när nya krav på reparerbarhet antas. Kommissionen bör lägga till dessa rättsakter så snart som möjligt, dock senast tolv månader efter det att de har offentliggjorts. Det är särskilt viktigt att kommissionen genomför lämpliga samråd under sitt förberedande arbete, inklusive på expertnivå, och att dessa samråd genomförs i enlighet med principerna i det interinstitutionella avtalet av den 13 april 2016 om bättre lagstiftning⁽¹⁵⁾. För att säkerställa lika stor delaktighet i förberedelsen av delegerade akter erhåller Europaparlamentet och rådet alla handlingar samtidigt som medlemsstaternas experter, och deras experter ges systematiskt tillträde till möten i kommissionens expertgrupper som arbetar med förberedelse av delegerade akter.
- (23) Detta direktiv ålägger tillverkaren reparationsskyldighet, men det underlättar också konsumenternas val av reparationstjänster från andra reparatörer. Detta val kommer att underlättas genom det europeiska formulär för reparationsinformation som tillhandahålls på frivillig basis inte bara av tillverkaren utan även av reparatörer såsom säljaren eller oberoende reparatörer eller genom sökning via en onlinebaserad reparationsplattform. Eftersom konsumenterna skulle behöva betala för reparationen kommer de sannolikt att jämföra reparationsmöjligheter för

⁽¹³⁾ Europaparlamentets och rådets direktiv 2005/29/EG av den 11 maj 2005 om otillbörliga affärsmetoder som tillämpas av näringsidkare gentemot konsumenterna på den inre marknaden och om ändring av rådets direktiv 84/450/EEG och Europaparlamentets och rådets direktiv 97/7/EG, 98/27/EG och 2002/65/EG samt Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 2006/2004 (direktiv om otillbörliga affärsmetoder) (EUT L 149, 11.6.2005, s. 22).

⁽¹⁴⁾ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2023/1542 av den 12 juli 2023 om batterier och förbrukade batterier, om ändring av direktiv 2008/98/EG och förordning (EU) 2019/1020 och om upphävande av direktiv 2006/66/EG (EUT L 191, 28.7.2023, s. 1).

⁽¹⁵⁾ EUT L 123, 12.5.2016, s. 1.

att välja de reparationstjänster som är bäst lämpade för deras behov. Det är därför sannolikt att de kontakter oberoende reparatörer i närheten eller säljaren innan de vänder sig till tillverkare som till exempel kan finnas längre bort och för vilka priset kan vara högre på grund av transportkostnader.

- (24) I linje med direktiv (EU) 2019/771 bör en tillverkare undantas från reparationsskyldigheten om reparation är faktiskt eller rättsligt omöjlig. Därför bör tillverkaren inte kunna vägra reparation av rent ekonomiska skäl, såsom kostnader för reservdelar, eller enbart på grund av att en tidigare reparation har utförts av andra reparatörer eller, i tillämpliga fall, av konsumenten. I den nationella rätt som genomför direktiv (EU) 2019/771 eller föregående Europaparlamentets och rådets direktiv 1999/44/EG⁽¹⁸⁾ används redan kriteriet om huruvida reparation är omöjlig, och det tillämpas av nationella domstolar.
- (25) För att öka konsumenternas medvetenhet om tillgången till reparation och därmed sannolikheten för att reparation kommer till stånd bör tillverkare eller, i tillämpliga fall, auktoriserade representanter, importörer eller distributörer informera konsumenterna genom att tillgängliggöra information om reparationsskyldigheten och reparations-tjänsterna. Informationen bör finnas tillgänglig åtminstone under hela den tid då reparationsskyldigheten gäller, vilket kan tolkas som att den börjar vid tidpunkten för utsläppandet på marknaden och slutar när kraven på reparerbarhet löper ut. Informationen bör innehålla uppgifter om de varor som omfattas av denna skyldighet, tillsammans med en förklaring om att och i vilken utsträckning reparationer tillhandahålls för dessa varor, till exempel genom underleverantörer. Denna information bör vara lättillgänglig för konsumenten och tillhandahållas på ett tydligt och begripligt sätt, utan att konsumenten behöver begära den, och i enlighet med tillgänglighetskraven i direktiv (EU) 2019/882. Det bör stå tillverkarna fritt att bestämma på vilket sätt de informerar konsumenten, till exempel via en webbplats på ett synligt och framträdande sätt, via det digitala produktpasset eller på försäljningsstället, till exempel om tillverkaren är säljare.
- (26) För att uppmuntra till reparation bör kommissionen inrätta en europeisk onlineplattform för reparation (*den europeiska onlineplattformen*). Den europeiska onlineplattformen bör bestå av nationella delar som bygger på ett gemensamt onlinegränssnitt och innehålla länkar till nationella onlineplattformar för reparation (*de nationella onlineplattformarna*) som uppfyller kriterierna i detta direktiv. I detta syfte bör kommissionen utveckla ett gemensamt onlinegränssnitt för den europeiska onlineplattformen. Kommissionen bör också ansvara för att säkerställa it-underhållet av det gemensamma onlinegränssnittet och svara på tekniska eller andra frågor från användare om den europeiska onlineplattformen eventuellt inte fungerar korrekt. Konsumenterna bör ha kostnadsfri tillgång till den europeiska onlineplattformen. Den bör också, i tillämpliga fall, kunna ta emot säljare av rekonditionerade varor, köpare av defekta varor för rekonditionering eller kompletterande marknadsbaserade instrument, såsom lokalt ledda reparationsinitiativ. Medlemsstaterna bör antingen använda det gemensamma onlinegränssnittet för att skapa sina nationella delar på den europeiska onlineplattformen eller inrätta, eller i tillämpliga fall behålla, nationella onlineplattformar som uppfyller kriterierna i detta direktiv. När medlemsstaterna använder den europeiska onlineplattformen bör det överlåtas åt medlemsstaterna att själva välja hur de nationella delarna ska fyllas i, till exempel genom självregistrering, import av bulkdata från befintliga databaser med reparatörernas samtycke eller genom att kräva förhandsgodkännande för registrering. Om medlemsstaterna anser det nödvändigt bör de kunna fastställa villkor för tillgång till de nationella delarna, såsom att uppfylla kriterier för yrkeskvalifikationer eller visa att man följer tillämpliga frivilliga europeiska eller nationella kvalitetsstandarder för reparation. Sådana villkor bör vara icke-diskriminerande och förenliga med unionsrätten. Medlemsstater som väljer att i sina nationella delar fastställa villkor för tillgång bör få ytterligare sex månader på sig att göra sin nationella del operativ.
- (27) Vissa medlemsstater eller företag har investerat resurser i utvecklingen av nationella onlineplattformar för att främja reparation. För att undvika att skapa en alltför stor administrativ börda och för att möjliggöra lämplig flexibilitet bör medlemsstaterna också kunna välja att behålla en befintlig nationell onlineplattform som uppfyller kraven i detta direktiv. Om en medlemsstat behåller eller inrättar en nationell onlineplattform bör den inte vara skyldig att inrätta en nationell del på den europeiska onlineplattformen eller att utse nationella kontaktpunkter. Medlemsstaterna bör välja mellan att inrätta en nationell del på den europeiska onlineplattformen eller att inrätta en nationell

⁽¹⁸⁾ Europaparlamentets och rådets direktiv 1999/44/EG av den 25 maj 1999 om vissa aspekter rörande försäljning av konsumentvaror och härmed förknippade garantier (EGT L 171, 7.7.1999, s. 12).

onlineplattform som uppfyller villkoren i detta direktiv och informera kommissionen om detta senast den 31 juli 2026. Sådana nationella onlineplattformar kommer att vara tillgängliga via en länk från den europeiska onlineplattformen om de är i drift senast den 31 juli 2027. De kan vara privata, offentliga eller onlineplattformar som är offentlig-privata partnerskap.

- (28) Den europeiska onlineplattformen bör omfatta användarvänliga verktyg för att söka efter reparatörer per medlemsstat. Detta kan hjälpa konsumenterna att bedöma och jämföra fördelarna med olika leverantörer av reparationstjänster och därmed ge dem incitament till att välja reparation. Den europeiska onlineplattformen syftar till att underlätta sökandet efter reparationstjänster i förbindelser mellan företag och konsument, men för att främja hållbar konsumtion bör medlemsstaterna kunna utvidga omfattningen av sin nationella del på den europeiska onlineplattformen till säljare av rekonditionerade varor, köpare av defekta varor för rekonditionering och lokalt ledda reparationsinitiativ, såsom reparationskaféer.
- (29) Medlemsstaterna bör utse en företrädare som ska ingå i en expertgrupp som inrättats av kommissionen för att ge råd om utformningen av den europeiska onlineplattformen och dess funktion, i syfte att underlätta samordningen mellan kommissionen och medlemsstaterna.
- (30) Medlemsstaterna bör också utse nationella kontaktpunkter med ansvar för uppgifter som gäller förvaltningen av deras nationella del. De nationella kontaktpunkter som utsetts av medlemsstaterna bör, i tillämpliga fall, övervaka uppgifterna i den nationella delen i syfte att upptäcka, identifiera och avlägsna ogiltiga uppgifter i enlighet med unionsrätten.
- (31) Kommissionen bör säkerställa att konsumenterna lätt och kostnadsfritt får tillgång till den europeiska onlineplattformen. Den europeiska onlineplattformen bör göra det möjligt för konsumenter att hitta lämpliga reparationstjänster för sina defekta varor och, i tillämpliga fall, säljare av rekonditionerade varor, köpare av defekta varor för rekonditionering eller lokalt ledda reparationsinitiativ såsom reparationskaféer. Konsumenterna bör kunna använda sökfunktioner för att filtrera efter olika egenskaper såsom varukategorier, tillgång till tillfälliga ersättningsvaror, kvalitetsindikatorer och alla villkor för reparation, inbegripet var reparatören befinner sig och möjligheten till gränsoverskridande tillhandahållande av tjänster. Den europeiska onlineplattformen bör också vara tillgänglig för utsatta konsument, inbegripet personer med funktionsnedsättning, i enlighet med tillämplig unionsrätt om tillgänglighet.
- (32) Den sökfunktion som baseras på varor kan hänvisa till varutypen eller varumärket. Eftersom reparatörer inte kan känna till det specifika felet innan en begäran om reparation har gjorts, bör det vara tillräckligt att de på den europeiska onlineplattformen tillhandahåller allmän information om centrala aspekter av sina reparationstjänster för att konsumenterna ska kunna besluta om de ska låta reparera varan i fråga, särskilt den genomsnittliga tiden för att slutföra reparationen, tillgången till tillfälliga ersättningsvaror, den plats där konsumenten ska överlämna varorna för reparation och tillgången till stödtjänster. Reparatörer och, i tillämpliga fall, säljare av rekonditionerade varor, köpare av defekta varor för rekonditionering och lokalt ledda reparationsinitiativ såsom reparationskaféer bör uppmuntras att regelbundet uppdatera sin information på den europeiska onlineplattformen. För att bygga upp konsumenternas förtroende för de reparationstjänster som finns tillgängliga på den europeiska onlineplattformen bör reparatörer kunna visa att de följer vissa reparationsstandarder.
- (33) För att göra det europeiska formuläret för reparationsinformation mer lättillgängligt bör den europeiska onlineplattformen ge konsumenterna möjlighet att direkt begära detta formulär från reparatören via den europeiska onlineplattformen, i de fall då reparatören frivilligt gör formuläret tillgängligt.
- (34) För att öka konsumenternas medvetenhet om den europeiska onlineplattformen bör kommissionen och medlemsstaterna vidta lämpliga åtgärder, till exempel tagga den europeiska onlineplattformen på relaterade nationella webbplatser eller genomföra kommunikationskampanjer.
- (35) Medlemsstaterna bör säkerställa att deras nationella lagstiftning, inbegripet när de införlivar detta direktiv, är helt i linje med de grundläggande friheterna att tillhandahålla tjänster och etableringsfrihet enligt fördragen. Det här direktivet bör inte påverka tillämpningen av Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2018/958⁽¹⁹⁾.

⁽¹⁹⁾ Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2018/958 av den 28 juni 2018 om proportionalitetsprövning före antagandet av ny reglering av yrken (EUT L 173, 9.7.2018, s. 25).

- (36) Medlemsstaterna bör vidta åtminstone en åtgärd för att främja reparation. Sådana åtgärder kan vara av finansiell eller icke-finansiell karaktär. Åtgärder av icke-finansiell karaktär kan omfatta informationskampanjer, stöd till lokalt ledde reparationsinitiativ genom direkta insatser såsom att tillhandahålla utrymme för så kallade "reparationslaboratorier" eller mötesplatser, till exempel i lokala samhällscentrum eller kulturella centrum. Åtgärder av finansiell karaktär kan till exempel utgöras av reparationskuponger, reparationsfonder, stöd till eller skapande av lokala eller regionala onlineplattformar för reparation, organisation eller finansiering av utbildningsprogram för förvärv av specifika färdigheter i reparation samt av beskattningsåtgärder. När det gäller beskattningsåtgärder kan medlemsstaterna, i tillämpliga fall, i enlighet med bilaga III till rådets direktiv 2006/112/EG⁽²⁰⁾, beroende på vad som är tillämpligt, välja att föreskriva en reducerad mervärdesskattesats för tillhandahållande av reparationstjänster för hushållsapparater, skor och lädervaror, kläder och hushållstextilier, inbegripet lagning och ändring. I detta sammanhang kan kommissionen överväga att vid behov lägga fram ett förslag till ändring av bilaga III till det direktivet. Dessa åtgärder kan vidtas på nationell, regional eller lokal nivå. Medlemsstaterna bör underrätta kommissionen om en eller flera åtgärder som vidtas för att främja reparation, i syfte att underlätta utbyte av bästa praxis. Kommissionen bör offentliggöra information om sådana åtgärder.
- (37) Medlemsstaterna måste fastställa sanktioner vid överträdelse av nationella bestämmelser som har antagits enligt detta direktiv och säkerställa att dessa verkställs. Sanktionerna bör vara effektiva, proportionella och avskräckande.
- (38) Kommissionen bör möjliggöra utvecklingen av en frivillig europeisk kvalitetsstandard för reparationstjänster, till exempel genom att uppmuntra och underlätta frivilligt samarbete om en standard mellan företag, offentliga myndigheter och andra berörda parter, såsom oberoende reparatörer och lokalt ledde reparationsinitiativ, eller genom att utfärda en begäran om standardisering till de europeiska standardiseringsorganisationerna. En europeisk kvalitetsstandard för reparationstjänster kan stärka konsumenternas förtroende för reparationstjänster i hela unionen. En sådan standard kan omfatta aspekter som påverkar konsumenternas beslut om reparation, såsom tiden för att slutföra reparationen, tillgången till tillfälliga ersättningsvaror, kvalitetsgarantier såsom en kommersiell garanti för reparation och tillgången till stödtjänster som erbjuds av reparatörer såsom avlägsnande, installation och transport.
- (39) De bestämmelser om efterlevnad som fastställs i detta direktiv påverkar inte tillämpningen av Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2020/1828⁽²¹⁾.
- (40) För att ge konsumenterna incitament till att välja reparation för att varor ska återställas till avtalsenlighet inom säljarens ansvar och därmed främja reparation, där konsumenten väljer reparation som avhjälpande åtgärd för att varorna ska återställas till avtalsenlighet, bör direktiv (EU) 2019/771 ändras så att ansvarsperioden förlängs med tolv månader, vilket bör läggas till den återstående ansvarsperioden för varan. Denna förlängning bör tillämpas en gång. Medlemsstaterna skulle dock kunna ge ytterligare incitament till reparation genom att föreskriva ytterligare förlängningar av säljarens ansvar om reparation sker på nytt. Medlemsstaterna skulle också kunna införa eller behålla regler för att förlänga säljarens ansvar vid reparation med perioder som är längre än tolv månader. I linje med direktiv (EU) 2019/771 bör säljaren, i de fall då förlängning av ansvarsperioden är tillämplig, vara ansvarig för all bristande avtalsenlighet som förelåg vid den tidpunkt då varorna levererades och som framkommer under den återstående ansvarsperiod för varan, inbegripet förlängningen. Förlängningen av ansvarsperioden bör inte påverka de konsumenträttigheter som föreskrivs i direktiv (EU) 2019/771. Det här direktivet bör inte påverka medlemsstaternas införande eller behållande av bestämmelser som föreskriver en längre förlängning av ansvarsperioden enbart för reparerade delar i enlighet med direktiv (EU) 2019/771. Med beaktande av den flexibilitet som direktiv (EU) 2019/771 ger bör de medlemsstater som inte föreskriver fasta tidsfrister för säljarens ansvar, eller endast föreskriver en preskriptionsfrist för de avhjälpande åtgärderna, säkerställa att säljarens ansvar eller preskriptionsfristen för de avhjälpande åtgärderna vid reparation motsvarar minst två år och tolv månader, vilket motsvarar den minimiansvarsperiod för säljaren som fastställs i direktiv (EU) 2019/771 och minimiförlängningen av denna period vid reparation. Förlängning av ansvarsperioden skulle främja hållbar konsumtion och bidra till en cirkulär ekonomi.
- (41) För att främja reparation inom säljarens ansvar, till förmån för konsumenterna och för skyddet av miljön, bör direktiv (EU) 2019/771 ändras ytterligare så att det införs en ny skyldighet att informera konsumenten om rätten att

⁽²⁰⁾ Rådets direktiv 2006/112/EG av den 28 november 2006 om ett gemensamt system för mervärdesskatt (EUT L 347, 11.12.2006, s. 1).

⁽²¹⁾ Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2020/1828 av den 25 november 2020 om grupptalan för att skydda konsumenters kollektiva intressen och om upphävande av direktiv 2009/22/EG (EUT L 409, 4.12.2020, s. 1).

välja mellan reparation och utbyte samt en förlängning av ansvarsperioden om konsumenten väljer reparation, för att på så sätt öka medvetenheten om båda alternativen och fördelen med att välja reparation. Detta informationskrav skulle främja hållbar konsumtion och bidra till en cirkulär ekonomi.

- (42) För att bistå konsumenterna och ge incitament till reparation kan säljaren, beroende på den relevanta varukategoriens särdrag, till konsumenten låna ut en ersättningsvara, om reparationen inte slutförs inom skälig tid eller utan väsentlig olägenhet. Denna ersättningsvara kan också vara en rekonditionerad vara. Under alla omständigheter bör den ersättningsvara som tillfälligt lånas ut till konsumenten vara kostnadsfri. Dessutom bör säljaren fortfarande genomföra reparationen inom skälig tid. Genom att tillhandahålla en vara på lån under den tid då reparationen utförs kan man undvika väsentlig olägenhet för konsumenten, men detta kan inte motivera en oskäligt lång reparationsperiod. Vid utbyte som avhjälpande åtgärd och på konsumentens begäran kan säljaren dessutom förse konsumenten med en rekonditionerad vara.
- (43) För att möjliggöra kontroll av efterlevnaden av bestämmelserna i detta direktiv genom grupptalan är det nödvändigt att ändra bilaga I till direktiv (EU) 2020/1828. För att de behöriga myndigheter som utsetts av sina medlemsstater ska samarbeta och samordna åtgärder med varandra och med kommissionen för att säkerställa att reglerna i detta direktiv efterlevs är det nödvändigt att ändra bilagan till Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2017/2394 ⁽²²⁾.
- (44) För att de ekonomiska aktörerna ska kunna anpassa sig bör övergångsbestämmelser om tillämpningen av vissa artiklar i detta direktiv införas. Ändringen av direktiv (EU) 2019/771 bör endast tillämpas på köpeavtal som ingås efter den 31 juli 2026 för att säkerställa rättssäkerhet och ge säljarna tillräckligt med tid för att anpassa sig till de ändrade avhjälpande åtgärderna för reparation och utbyte.
- (45) I enlighet med den gemensamma politiska förklaringen av den 28 september 2011 från medlemsstaterna och kommissionen om förklarande dokument ⁽²³⁾, har medlemsstaterna åtagit sig att, när det är motiverat, låta anmälan av införlivandeåtgärder åtföljas av ett eller flera dokument som förklarar förhållandet mellan de olika delarna i direktivet och motsvarande delar i de nationella instrumenten för införlivande. Lagstiftaren anser att det är motiverat att sådana dokument översänds avseende detta direktiv.
- (46) Främjandet av reparation av varor köpta av konsument, i syfte att bidra till en väl fungerande inre marknad och samtidigt tillhandahålla en hög nivå av miljö- och konsumentskydd, kan inte i tillräcklig utsträckning uppnås av medlemsstaterna på egen hand. Nya nationella tvingande regler som främjar hållbar konsumtion genom reparation av fel utanför tillämpningsområdet för direktiv (EU) 2019/771 kommer sannolikt att dra åt olika håll och leda till fragmentering av den inre marknaden. Medlemsstaterna kan inte ändra de fullständigt harmoniserade regler om fel inom säljarens ansvar som fastställs i direktiv (EU) 2019/771. Syftet med detta direktiv kan snarare, på grund av dess omfattning och verkningar, uppnås bättre på unionsnivå genom fullt harmoniserade gemensamma regler som främjar reparation inom och utanför säljarens ansvar enligt direktiv (EU) 2019/771. Unionen kan därför anta åtgärder i enlighet med subsidiaritetsprincipen i artikel 5 i fördraget om Europeiska unionen. I enlighet med proportionalitetsprincipen i samma artikel går detta direktiv inte utöver vad som är nödvändigt för att uppnå dessa mål.
- (47) Detta direktiv står i överensstämmelse med de grundläggande rättigheterna och friheterna och syftar till att säkerställa full respekt för särskilt artiklarna 16, 26, 37, 38 och 47 i Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna (*stadgan*). Det bidrar till en förbättring av miljöns kvalitet i enlighet med artikel 37 i stadgan genom att främja hållbar konsumtion av varor och därigenom minska de negativa miljöeffekterna av förtida kassering av fungerande varor. Detta direktiv säkerställer full respekt för artikel 38 om konsumentskydd genom att stärka konsumenternas rättigheter vid fel som uppstår eller framkommer utanför säljarens ansvar enligt direktiv (EU) 2019/771. Det säkerställer också respekten för näringsfriheten i enlighet med artikel 16 i stadgan genom att skydda avtalsfriheten och uppmuntra utvecklingen av reparationstjänster på den inre marknaden. Detta

⁽²²⁾ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2017/2394 av den 12 december 2017 om samarbete mellan de nationella myndigheter som har tillsynsansvar för konsumentskyddslagstiftningen och om upphävande av förordning (EG) nr 2006/2004 (EUT L 345, 27.12.2017, s. 1).

⁽²³⁾ EUT C 369, 17.12.2011, s. 14.

SV

EUT L, 10.7.2024

direktiv bidrar till integreringen av personer med funktionsnedsättning i enlighet med artikel 26 i stadgan genom att underlätta tillgång till den europeiska onlineplattformen för personer med funktionsnedsättning. Detta direktiv syftar till att säkerställa full respekt för stadgans artikel 47, om rätten till ett effektivt rättsmedel och till en opartisk domstol genom effektiva medel för verkställighet.

HÄRIGENOM FÖRESKRIVS FÖLJANDE.

Artikel 1

Innehåll, mål och tillämpningsområde

1. I detta direktiv fastställs gemensamma regler för att stärka bestämmelserna om reparation av varor i syfte att bidra till en väl fungerande inre marknad och samtidigt sörja för en hög konsument- och miljöskyddsnivå.
2. Detta direktiv ska tillämpas på reparation av varor köpta av konsumenter, i händelse av ett fel hos varorna som uppstår eller framkommer utanför säljarens ansvar enligt artikel 10 i direktiv (EU) 2019/771.
3. Artiklarna 5 och 6 ska endast tillämpas på varor för vilka och i den mån krav på reparerbarhet föreskrivs i de unionsrättsakter som förtecknas i bilaga II.
4. Detta direktiv påverkar inte tillämpningen av direktiv (EU) 2018/958.

Artikel 2

Definitioner

I detta direktiv gäller följande definitioner:

1. *konsument*: konsument enligt definitionen i artikel 2.2 i direktiv (EU) 2019/771.
2. *reparatör*: en fysisk eller juridisk person som, i anknytning till den personens närings- eller yrkesverksamhet, tillhandahåller reparationstjänster, inbegripet tillverkare och säljare som tillhandahåller reparationstjänster och leverantörer av reparationstjänster, oavsett om de är oberoende eller knutna till sådana tillverkare eller säljare.
3. *reparation*: reparation enligt definitionen i artikel 2.20 i förordning (EU) 2024/1781.
4. *säljare*: säljare enligt definitionen i artikel 2.3 i direktiv (EU) 2019/771.
5. *tillverkare*: tillverkare enligt definitionen i artikel 2.42 i förordning (EU) 2024/1781.
6. *auktoriserad representant*: auktoriserad representant enligt definitionen i artikel 2.43 i förordning (EU) 2024/1781.
7. *importör*: importör enligt definitionen i artikel 2.44 i förordning (EU) 2024/1781.
8. *distributör*: distributör enligt definitionen i artikel 2.45 i förordning (EU) 2024/1781.
9. *varor*: varor enligt definitionen i artikel 2.5 i direktiv (EU) 2019/771, utom vatten, gas och elektricitet.
10. *rekonditionering*: rekonditionering enligt definitionen i artikel 2.18 i förordning (EU) 2024/1781.
11. *krav på reparerbarhet*: krav enligt de unionsrättsakter som förtecknas i bilaga II som gör det möjligt att reparera en vara, inbegripet krav som rör förbättrade förutsättningar för enkel demontering och krav som gäller tillgång till reservdelar, reparationsrelaterad information och verktyg, vilka är tillämpliga på varor eller specifika komponenter i varor.

12. varaktigt medium: varaktigt medium enligt definitionen i artikel 2.11 i direktiv (EU) 2019/771.

Artikel 3

Grad av harmonisering

Medlemsstaterna får inte behålla eller införa bestämmelser i sin nationella lagstiftning som avviker från bestämmelserna i detta direktiv.

Artikel 4

Det europeiska formuläret för reparationsinformation

1. Reparatörer får förse konsumenten med det europeiska formulär för reparationsinformation som anges i bilaga I. Det europeiska formuläret för reparationsinformation ska tillhandahållas på ett varaktigt medium och inom skälig tid från den tidpunkt då begäran gjordes och innan konsumenten blir bunden av ett avtal om tillhandahållande av reparationstjänster.

2. Det europeiska formuläret för reparationsinformation ska tillhandahållas kostnadsfritt.

3. Genom undantag från punkt 2, om en diagnostiktjänst, även om det är en fysisk undersökning eller en undersökning på distans, behövs för att identifiera felets art och typen av reparation och för att uppskatta reparationspriset, får reparatören begära att konsumenten betalar de nödvändiga kostnaderna för denna tjänst.

Utan att det påverkar tillämpningen av direktiv 2011/83/EU ska reparatören informera konsumenten om kostnaderna för diagnostiktjänsten

4. I det europeiska formuläret för reparationsinformation ska följande reparationsvillkor anges på ett tydligt och begripligt sätt:

- a) Reparatörens identitet.
- b) Den geografiska adress där reparatören är etablerad samt reparatörens telefonnummer och e-postadress och, i förekommande fall, andra kommunikationsmedel online som gör det möjligt för konsumenten att kontakta och kommunicera med reparatören på ett snabbt, effektivt och lättillgängligt sätt.
- c) Den vara som ska repareras.
- d) Felets natur och den typ av reparation som föreslås.
- e) Priset för reparationen eller, om priset rimligen inte kan beräknas i förväg, det sätt på vilket priset ska beräknas och det högsta pris som reparationen kan komma att uppgå till.
- f) Den tid som behövs för att slutföra reparationen.
- g) Tillgången till tillfälliga ersättningsvaror under reparationstiden och eventuella kostnader för tillfälligt utbyte för konsumenten.
- h) Den plats där konsumenten ska överlämna varan för reparation.
- i) I tillämpliga fall, tillgången till stödtjänster, såsom avlägsnande, installation och transport, som erbjuds av reparatören och specificerade eventuella kostnader för dessa tjänster för konsumenten.
- j) Giltighetstiden för det europeiska formuläret för reparationsinformation.
- k) I tillämpliga fall ytterligare information.

5. Reparatören får inte ändra de reparationsvillkor som anges i det europeiska formuläret för reparationsinformation under en period av 30 kalenderdagar från den dag då detta formulär lämnades till konsumenten. Reparatören och konsumenten får komma överens om en längre giltighetstid för det europeiska formuläret för reparationsinformation. Om konsumenten inom giltighetstiden godtar de villkor som anges i det europeiska formuläret för reparationsinformation ska reparatören vara skyldig att utföra reparationstjänsten på dessa villkor.

6. Om reparatören har tillhandahållit konsumenten ett fullständigt och korrekt europeiskt formulär för reparationsinformation ska följande krav anses vara uppfyllda:

- a) Informationskraven avseende reparationstjänstens huvudsakliga egenskaper enligt artiklarna 5.1 a och 6.1 a i Europaparlamentets och rådets direktiv 2011/83/EU och artikel 22.1 j i Europaparlamentets och rådets direktiv 2006/123/EG⁽²⁴⁾.
- b) Informationskraven avseende reparatörens identitet och kontaktuppgifter enligt artiklarna 5.1 b och 6.1 b och c i Europaparlamentets och rådets direktiv 2011/83/EU, artikel 22.1 a i Europaparlamentets och rådets direktiv 2006/123/EG och artikel 5.1 a, b och c i Europaparlamentets och rådets direktiv 2000/31/EG⁽²⁵⁾.
- c) Informationskraven avseende priset enligt artiklarna 5.1 c och artikel 6.1 e i direktiv 2011/83/EU och artikel 22.1 i) och 22.3 a i direktiv 2006/123/EG.
- d) Informationskraven avseende arrangemangen för utförandet av och den tid som krävs för att utföra reparationstjänsten enligt artiklarna 5.1 d och 6.1 g i direktiv 2011/83/EU.

Artikel 5

Skyldighet att reparera

1. Medlemsstaterna ska säkerställa att tillverkaren på konsumentens begäran reparerar varor för vilka och i den utsträckning krav på reparerbarhet föreskrivs i de unionsrättsakter som förtecknas i bilaga II. Tillverkaren ska inte vara skyldig att reparera sådana varor om reparation är omöjlig. Tillverkaren får lägga ut reparationer på entreprenad för att fullgöra sin reparationsskyldighet.

2. Reparationen enligt punkt 1 ska utföras på följande villkor:

- a) Den ska genomföras antingen kostnadsfritt eller för ett skäligt pris.
- b) Den ska utföras inom skälig tid från den tidpunkt då tillverkaren fysiskt förfogar över varan, har mottagit varan eller har fått tillgång till varan av konsumenten.
- c) Tillverkaren får kostnadsfritt eller mot en skälig avgift under reparationstiden tillhandahålla konsumenten en ersättningsvara till utlåning.
- d) Om reparation är omöjlig får tillverkaren erbjuda konsumenten en rekonditionerad vara.

3. Om den tillverkare som är skyldig att reparera enligt punkt 1 är etablerad utanför unionen ska dess auktoriserade representant i unionen fullgöra tillverkarens skyldighet. Om tillverkaren inte har någon auktoriserad representant i unionen ska importören av den berörda varan fullgöra tillverkarens skyldighet. Om det inte finns någon importör ska distributören av den berörda varan fullgöra tillverkarens skyldighet. Den auktoriserade representanten, importören och distributören får lägga ut reparationer på entreprenad för att fullgöra sin reparationsskyldighet.

4. Tillverkare som tillhandahåller reservdelar och verktyg för varor som omfattas av de unionsrättsakter som förtecknas i bilaga II ska erbjuda dessa reservdelar och verktyg till ett skäligt pris som inte avskräcker från reparation.

5. Tillverkare eller, i tillämpliga fall, auktoriserade representanter, importörer eller distributörer som har en skyldighet att reparera enligt denna artikel ska säkerställa att konsumenterna via en fritt tillgänglig webbplats kan få tillgång till information om de vägledande priser som tas ut för typiska reparationer av varor som omfattas av de unionsrättsakter som förtecknas i bilaga II.

⁽²⁴⁾ Europaparlamentets och rådets direktiv 2006/123/EG av den 12 december 2006 om tjänster på den inre marknaden (EUT L 376, 27.12.2006, s. 36).

⁽²⁵⁾ Europaparlamentets och rådets direktiv 2000/31/EG av den 8 juni 2000 om vissa rättsliga aspekter på informationssamhällets tjänster, särskilt elektronisk handel, på den inre marknaden ("Direktiv om elektronisk handel") (EGT L 178, 17.7.2000, s. 1).

6. Tillverkarna får inte använda några avtalsklausuler eller hårdvaru- eller programvarutekniker som hindrar reparation av varor som omfattas av de unionsrättsakter som förtecknas i bilaga II, såvida det inte är motiverat av legitima och objektiva faktorer inbegripet skyddet av immateriella rättigheter i enlighet med unionsrätten och nationell rätt. Tillverkarna får särskilt inte hindra oberoende reparatörer från att använda originalreservdelar eller begagnade reservdelar, kompatibla reservdelar och reservdelar som skapats genom 3D-printing om dessa reservdelar uppfyller kraven i unionsrätt eller nationell rätt, till exempel krav på produktsäkerhet, och efterlever immateriella rättigheter. Denna punkt påverkar inte de särskilda kraven i de unionsrättsakter som förtecknas i bilaga II och påverkar inte heller tillämpningen av unionsrätten och nationell rätt som föreskriver skydd av immateriella rättigheter.

7. Tillverkare får inte vägra att reparera varor som omfattas av de unionsrättsakter som förtecknas i bilaga II enbart av det skälet att en tidigare reparation har utförts av andra reparatörer eller av andra personer.

8. Utan att det påverkar skyldigheten att reparera enligt denna artikel får konsumenterna begära reparation hos valfri reparatör.

9. Kommissionen ska anta delegerade akter i enlighet med artikel 20 för att ändra bilaga II genom att uppdatera förteckningen över unionsrättsakter som fastställer krav på reparerbarhet mot bakgrund av utvecklingen av regelverket. Kommissionen ska anta sådana delegerade akter utan onödigt dröjsmål efter offentliggörande av respektive unionsrättsakt och senast tolv månader efter ett sådant offentliggörande.

Artikel 6

Information om skyldighet att reparera

Medlemsstaterna ska säkerställa att tillverkaren eller, i tillämpliga fall, den auktoriserade representanten, importören eller distributören kostnadsfritt tillhandahåller information om reparationstjänsterna på ett lättillgängligt, tydligt och begripligt sätt, åtminstone under hela den tid då reparationsskyldighet gäller enligt artikel 5.

Artikel 7

Den europeiska onlineplattformen för reparation

1. En europeisk onlineplattform för reparation (*den europeiska onlineplattformen*) ska inrättas för att göra det möjligt för konsumenter att hitta reparatörer och, i tillämpliga fall, säljare av rekonditionerade varor, köpare av defekta varor för rekonditionering och lokalt ledda reparationsinitiativ. Den europeiska onlineplattformen ska bestå av de nationella delar där det gemensamma onlinegränssnittet används och ska innehålla länkar till de nationella onlineplattformar för reparation som avses i punkt 3 (*de nationella onlineplattformarna*).

2. Senast den 31 juli 2027 ska kommissionen ha utvecklat det gemensamma onlinegränssnittet för den europeiska onlineplattformen. Det gemensamma onlinegränssnittet ska uppfylla kraven i punkt 6 och finnas tillgängligt på alla officiella unionsspråk. Kommissionen ska därefter säkerställa det tekniska underhållet av det gemensamma onlinegränssnittet.

3. Medlemsstaterna ska använda det gemensamma onlinegränssnitt som avses i punkt 2 för sina nationella delar. Medlemsstater som har åtminstone en nationell onlineplattform, oavsett om den är offentlig eller privat, som omfattar hela deras territorium och uppfyller bestämmelserna i punkt 6 är dock inte skyldiga att inrätta en nationell del på den europeiska onlineplattformen. I stället ska den europeiska onlineplattformen innehålla länkar till dessa nationella onlineplattformar. Medlemsstaterna ska säkerställa att deras nationella onlineplattformar kan tas i drift senast den 31 juli 2027.

4. Medlemsstaterna får utvidga tillämpningsområdet för den nationella delen på den europeiska onlineplattformen eller, i tillämpliga fall, den nationella onlineplattformen till att omfatta inte bara reparatörer utan även säljare av varor som har genomgått rekonditionering, köpare av defekta varor för rekonditionering och lokalt ledda reparationsinitiativ.

5. Användningen av nationella delar och nationella onlineplattformar på den europeiska onlineplattformen ska vara kostnadsfri för konsumenterna. Registreringen ska vara frivillig för reparatörer och, i tillämpliga fall, säljare av varor som har genomgått rekonditionering, köpare av defekta varor för rekonditionering och lokalt ledda reparationsinitiativ.

6. De nationella delar där det gemensamma onlinegränssnittet används och de nationella onlineplattformarna ska
 - a) omfatta sökfunktioner avseende varor, uppgift om platsen för reparationstjänster, inbegripet en kartbaserad funktion, tillhandahållande av gränsoverskridande tjänster, reparationsvillkor, inbegripet den tid som krävs för att slutföra reparationen, tillgången till tillfälliga ersättningsvaror och den plats där konsumenten överlämnar varorna för reparation, tillgång till och villkor för stödtjänster, inbegripet avlägsnande, installation och transport, som erbjuds av reparatörer, och tillämpliga europeiska eller nationella kvalitetsstandarder för reparation,
 - b) i tillämpliga fall, innehålla en funktion för sökning efter säljare av varor som har genomgått rekonditionering, köpare av defekta varor för rekonditionering och lokalt ledda reparationsinitiativ,
 - c) göra det möjligt för konsumenterna att begära det europeiska formuläret för reparationsinformation från reparatörer som erbjuder det,
 - d) göra det möjligt för reparatörer att göra regelbundna uppdateringar av kontaktuppgifter och tjänster,
 - e) göra det möjligt för reparatörer att ange att de följer tillämpliga unionskvalitetsstandarder eller nationella kvalitetsstandarder,
 - f) möjliggöra tillgänglighet via nationella webbplatser som är anslutna till den gemensamma digitala ingång som inrättats genom Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2018/1724 ⁽²⁹⁾,
 - g) säkerställa tillgång för personer med funktionsnedsättning, och
 - h) tillhandahålla kontaktformulär så att användare kan rapportera tekniska problem som rör den europeiska onlineplattformens funktion samt felaktigheter i den information som tillhandahålls av reparatörer och, i tillämpliga fall, av säljare av varor som har genomgått rekonditionering, köpare av defekta varor för rekonditionering och lokalt ledda reparationsinitiativ.
7. Den europeiska onlineplattformen ska göra det möjligt att samla in icke-personuppgifter om de nationella delarnas funktion.
8. Medlemsstaterna och kommissionen ska vidta lämpliga åtgärder för att informera konsumenter, relevanta ekonomiska aktörer och säljare om att den europeiska onlineplattformen är tillgänglig.

Artikel 8

Expertgrupp

Kommissionen ska inrätta en expertgrupp som består av företrädare för alla medlemsstater och som leds av en företrädare för kommissionen. Expertgruppens uppgift ska vara att ge kommissionen råd om utformningen och av den europeiska onlineplattformen och dess funktion samt om dess nationella delar.

Artikel 9

Nationella kontaktpunkter

1. Senast den 31 juli 2026 ska medlemsstaterna informera kommissionen om
 - a) den nationella kontaktpunkt som de har utsett för den europeiska onlineplattformen, eller
 - b) de nationella onlineplattformar som de har inrättat eller kommer att inrätta i enlighet med artikel 7.3.
2. Senast den 31 juli 2026 får medlemsstater som använder de nationella delarna av den europeiska onlineplattformen anta villkor, i enlighet med unionsrätten, för tillgången till de nationella delarna för registrering för reparatörer och, i tillämpliga fall, säljare av varor som har genomgått rekonditionering, köpare av defekta varor för rekonditionering och lokalt ledda reparationsinitiativ. Sådana villkor får särskilt innehålla bestämmelser om den nationella kontaktpunktens förhållande till registrering i den nationella delen och krav på yrkeskvalifikationer. Dessa medlemsstater ska senast den dagen underrätta kommissionen om eventuella antagna villkor.

⁽²⁹⁾ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2018/1724 av den 2 oktober 2018 om inrättande av en gemensam digital ingång för tillhandahållande av information, förfaranden samt hjälp- och problemlösningstjänster och om ändring av förordning (EU) nr 1024/2012 (EUT L 295, 21.11.2018, s. 1).

EUT L, 10.7.2024

SV

3. De medlemsstater som använder de nationella delarna av den europeiska onlineplattformen och tillämpar de villkor som avses i punkt 2 i denna artikel ska säkerställa att deras nationella del kan tas i drift senast sex månader från den dag då kommissionen tillhandahåller det gemensamma onlinegränssnitt som föreskrivs i artikel 7.2.

4. Den nationella kontaktpunkten ska ansvara för följande uppgifter:

- a) Tillhandahållande av tillgång till den nationella delen för registrering för reparatörer och, i tillämpliga fall, säljare av varor som har genomgått rekonditionering, köpare av defekta varor för rekonditionering och lokalt ledda reparationsinitiativ.
- b) Säkerställande av efterlevnad av de villkor för tillgång som medlemsstaterna fastställer enligt punkt 2.
- c) Stöd till kommissionen vad gäller driften av de nationella delarna av den europeiska onlineplattformen.

Artikel 10

Åtgärder för mikroföretag och små och medelstora företag

När så är lämpligt ska kommissionen anta riktlinjer för att bistå särskilt mikroföretag och små och medelstora företag att uppfylla de krav och skyldigheter som fastställs i detta direktiv.

Artikel 11

Efterlevnad

1. Medlemsstaterna ska säkerställa att det finns lämpliga och effektiva medel för att säkerställa efterlevnaden av detta direktiv.

2. De medel som avses i punkt 1 ska omfatta bestämmelser som möjliggör för ett eller flera av följande organ, i enlighet med vad som fastställs i nationell rätt, att vidta åtgärder i enlighet med nationell rätt vid medlemsstatens domstolar eller behöriga förvaltningsmyndigheter för att säkerställa att de nationella bestämmelser som införlivar detta direktiv tillämpas:

- a) Offentliga organ och deras företrädare.
- b) Organisationer som har ett berättigat intresse av att skydda konsumenterna och miljön.
- c) Yrkessammanslutningar som har ett berättigat intresse att vidta åtgärder.

Artikel 12

Konsumentinformation

Medlemsstaterna ska vidta lämpliga åtgärder för att säkerställa att information om konsumenternas rättigheter enligt detta direktiv och om hur dessa rättigheter kan genomdrivas finns tillgänglig för konsumenterna, inbegripet på nationella webbplatser som är anslutna till den gemensamma digitala ingång som inrättats genom förordning (EU) 2018/1724.

Artikel 13

Medlemsstaternas åtgärder för att främja reparation

1. Medlemsstaterna ska vidta åtminstone en åtgärd för att främja reparation.
2. Senast den 31 juli 2029 ska medlemsstaterna till kommissionen anmäla en eller flera åtgärder som vidtagits i enlighet med punkt 1. Kommissionen ska offentliggöra information om de åtgärder som har anmälts av medlemsstaterna.

Artikel 14

Tvingande natur

1. Om inte annat föreskrivs i detta direktiv ska inget avtal som, till konsumentens nackdel, utesluter tillämpningen av nationella bestämmelser som införlivar detta direktiv, avviker från dem eller ändrar deras verkan vara bindande för konsumenten.
2. Detta direktiv ska inte hindra reparatören från att erbjuda konsumenten avtalsvillkor som ger ett bättre skydd än vad som föreskrivs i detta direktiv.

SV

EUT L, 10.7.2024

Artikel 15

Sanktioner

Medlemsstaterna ska fastställa regler om sanktioner för överträdelse av nationella bestämmelser som har antagits enligt artiklarna 4, 5 och 6 och vidta alla nödvändiga åtgärder för att säkerställa att de tillämpas. Sanktionerna ska vara effektiva, proportionella och avskräckande. Medlemsstaterna ska till kommissionen anmäla dessa regler och åtgärder senast den 31 juli 2026 samt utan dröjsmål eventuella ändringar som berör dem.

Artikel 16

Ändring av direktiv (EU) 2019/771

Direktiv (EU) 2019/771 ska ändras på följande sätt:

1. I artikel 7.1 ska led d ersättas med följande:

"d) föreligga i den kvantitet och besitta de egenskaper och andra särdrag, bl.a. i fråga om hållbarhet, reparerbarhet, funktionalitet, kompatibilitet och säkerhet, som är normala för varor av samma typ och som konsumenten rimligen kan förvänta sig med hänsyn till varornas art och med beaktande av eventuella offentliga uttalanden som gjorts av eller på uppdrag av säljaren eller andra personer i tidigare led i transaktionskedjan, inbegripet tillverkaren, särskilt i reklam eller på märkningar."

2. Artikel 10 ska ändras på följande sätt:

a) Följande punkt ska införas:

"2a. Om reparation i enlighet med artikel 13.2 äger rum som avhjälpande åtgärd för att återställa varorna till avtalsenlighet ska ansvarsperioden förlängas en gång med tolv månader."

b) Punkt 3 ska ersättas med följande:

"3. Medlemsstaterna får behålla eller införa längre tidsfrister än de som avses i punkterna 1, 2 och 2a."

c) Följande punkt ska införas:

"5a. Medlemsstater som i enlighet med punkt 3 eller 5 inte föreskriver fasta tidsfrister för säljarens ansvar eller endast föreskriver en preskriptionsfrist för de avhjälpande åtgärderna, får avvika från punkt 2a under förutsättning att de säkerställer att säljarens ansvar eller preskriptionsfristen för avhjälpande åtgärder vid reparation motsvarar minst tre år."

3. I artikel 13 ska följande punkt införas:

"2a. Innan säljaren vidtar den avhjälpande åtgärden för att återställa varan till avtalsenlighet ska säljaren informera konsumenten om konsumentens rätt att välja mellan reparation och utbyte samt om den möjliga förlängning av ansvarsperioden som föreskrivs i artikel 10.2a."

4. Artikel 14.1 ska ersättas med följande:

"1. En reparation eller ett utbyte ska utföras

a) kostnadsfritt,

b) inom skälig tid från den tidpunkt då konsumenten har informerat säljaren om den bristande avtalsenligheten, och

c) utan väsentlig olägenhet för konsumenten, med beaktande av varans natur och det ändamål för vilket konsumenten behövde varan.

Under reparationen får säljaren, beroende på den relevanta varukategoriens särdrag, särskilt konsumentens behov av att ha sådana varor permanent tillgängliga, kostnadsfritt tillhandahålla konsumenten en ersättningsvara, inbegripet en rekonditionerad vara, som lån.

EUT L, 10.7.2024

SV

Säljaren får på konsumentens uttryckliga begäran tillhandahålla en rekonditionerad vara för att fullgöra sin skyldighet att ersätta varan."

Artikel 17

Ändring av direktiv (EU) 2020/1828

I bilaga I till direktiv (EU) 2020/1828 ska följande punkt läggas till:

"69. Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2024/1799 av den 13 juni 2024 om gemensamma regler för att främja reparation av varor och om ändring av förordning (EU) 2017/2394 och direktiven (EU) 2019/771 och (EU) 2020/1828 (EUT L, 2024/1799, 10.7.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2024/1799/oj>)."

Artikel 18

Ändring av förordning (EU) 2017/2394

I bilagan till förordning (EU) 2017/2394 ska följande punkt läggas till:

"29. Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2024/1799 av den 13 juni 2024 om gemensamma regler för att främja reparation av varor och om ändring av förordning (EU) 2017/2394 och direktiven (EU) 2019/771 och (EU) 2020/1828 (EUT L, 2024/1799, 10.7.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2024/1799/oj>)."

Artikel 19

Rapportering från kommissionen samt översyn

1. Senast den 31 juli 2031 ska kommissionen lägga fram en rapport om tillämpningen av detta direktiv. Rapporten ska innehålla en bedömning av hur detta direktiv, särskilt artiklarna 5 och 16, bidrar till att främja reparation på den inre marknaden, inbegripet reparation av varor som omfattas av reparerbarhetskrav utanför den rättsliga garantin och konsumenternas val av reparation inom ramen för den rättsliga garantin samt dess inverkan på företag och konsumenter.
2. Rapporten ska också innehålla en bedömning av ändamålsenligheten i incitamenten för val av reparation, inbegripet utvidgningen av den rättsliga garantin, och behovet av att främja kommersiella garantier för reparationstjänster och att anta regler om reparatörernas ansvar för reparation.
3. När det gäller artikel 7 ska rapporten innehålla en bedömning av den europeiska onlineplattformens ändamålsenlighet på grundval av information om antalet aktiva leverantörer av reparationstjänster och antalet konsumenter som har använt den europeiska onlineplattformen.
4. Kommissionen ska översända rapporten till Europaparlamentet, rådet, Europeiska ekonomiska och sociala kommittén samt Regionkommittén. Medlemsstaterna ska förse kommissionen med den information som är nödvändig för utarbetandet av rapporten. Rapporten ska vid behov åtföljas av ett lagstiftningsförslag.
5. Den harmoniseringsnivå som krävs för att säkerställa lika villkor för företag på den inre marknaden, inbegripet överensstämmelsen och skillnaderna mellan nationell lagstiftning i medlemsstaterna genom vilken detta direktiv införlivas, särskilt när det gäller ansvarsperioder, ska bedömas i samband med den översyn som föreskrivs i artikel 25 i direktiv (EU) 2019/771.

Artikel 20

Utövande av delegeringen

1. Befogenheten att anta delegerade akter ges till kommissionen med förbehåll för de villkor som anges i denna artikel.
2. Den befogenhet att anta delegerade akter som avses i artikel 5.9 ska ges till kommissionen för en period av sex år från och med den 31 augusti 2024. Kommissionen ska utarbeta en rapport om delegeringen av befogenhet senast nio månader före utgången av perioden på sex år. Delegeringen av befogenhet ska genom tyst medgivande förlängas med perioder av samma längd, såvida inte Europaparlamentet eller rådet motsätter sig en sådan förlängning senast tre månader före utgången av perioden i fråga.

ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2024/1799/oj>

17/20

SV

EUT L, 10.7.2024

3. Den delegering av befogenhet som avses i artikel 5.9 får när som helst återkallas av Europaparlamentet eller rådet. Ett beslut om återkallelse innebär att delegeringen av den befogenhet som anges i beslutet upphör att gälla. Beslutet får verkan dagen efter det att det offentliggörs i *Europeiska unionens officiella tidning*, eller vid ett senare i beslutet angivet datum. Det påverkar inte giltigheten av delegerade akter som redan har trätt i kraft.
4. Innan kommissionen antar en delegerad akt ska den samråda med experter som utsetts av varje medlemsstat i enlighet med principerna i det interinstitutionella avtalet av den 13 april 2016 om bättre lagstiftning.
5. Så snart kommissionen antar en delegerad akt ska den samtidigt delge Europaparlamentet och rådet denna.
6. En delegerad akt som antas enligt artikel 5.9 ska träda i kraft endast om varken Europaparlamentet eller rådet har gjort invändningar mot den delegerade akten inom en period på två månader från den dag då akten delgavs Europaparlamentet och rådet, eller om både Europaparlamentet och rådet, före utgången av den perioden, har underrättat kommissionen om att de inte kommer att invända. Denna period ska förlängas med två månader på Europaparlamentets eller rådets initiativ.

Artikel 21

Övergångsbestämmelser

Artikel 16 i detta direktiv ska inte tillämpas på köpeavtal som ingåtts före den 31 juli 2026.

Artikel 22

Införlivande

1. Medlemsstaterna ska sätta i kraft de lagar och andra författningar som är nödvändiga för att följa detta direktiv senast den 31 juli 2026. De ska genast underrätta kommissionen om detta.
- När en medlemsstat antar dessa bestämmelser ska de innehålla en hänvisning till detta direktiv eller åtföljas av en sådan hänvisning när de offentliggörs. Närmare föreskrifter om hur hänvisningen ska göras ska varje medlemsstat själv utfärda. Medlemsstaterna ska tillämpa dessa åtgärder från och med den 31 juli 2026.
2. Medlemsstaterna ska underrätta kommissionen om texten till de centrala bestämmelser i nationell rätt som de antar inom det område som omfattas av detta direktiv.

Artikel 23

Ikraftträdande

Detta direktiv träder i kraft den tjugonde dagen efter det att det har offentliggjorts i *Europeiska unionens officiella tidning*.

Artikel 24

Adressater

Detta direktiv riktar sig till medlemsstaterna.

Utfärdat i Bryssel den 13 juni 2024.

På Europaparlamentets vägnar
Ordförande
R. METSOLA

På rådets vägnar
Ordförande
M. MICHEL

BILAGA I

EUROPEISKT FORMULÄR FÖR REPARATIONSINFORMATION

Del I

Identitet och kontaktuppgifter för den reparatör som tillhandahåller reparationstjänsten

Reparatör	[Identitet]
Adress	[Geografisk adress som konsumenten ska använda]
Telefonnummer	
E-postadress	
Andra kommunikationsmedel online som gör det möjligt för konsumenten att snabbt och effektivt kontakta och kommunicera med reparatören, om sådana tillhandahålls av reparatören.	

Del II

Information om reparationstjänsten

Vara som ska repareras	[Identifiering av varan]
Felets natur	[Beskrivning av felet]
Typ av reparation som föreslås	[Vilka typer av åtgärder kommer att vidtas för att reparera felet]
Pris för reparation eller, om det inte går att beräkna, tillämplig beräkningsmetod och maximipris för reparationen	[Detta avser det totala beloppet eller, om detta inte är möjligt, beräkningsmetoden och pristaket för reparationstjänsten, i EUR/nationell valuta]
Tid för att slutföra reparationen	[Tid i antal dagar då reparatören åtar sig att utföra tjänsten]
Tillgång till tillfällig ersättningsvara	[Med tillfällig ersättningsvara förstås att konsumenten kommer att få en likvärdig vara för användning under reparationstiden, reparatören ska ange "Ja" eller "Nej".]
Om ja, ange i förekommande fall motsvarande kostnader:	[I EUR/nationell valuta].
Plats för överlämnande av varorna	[Den plats där konsumenten ska överlämna varan för reparation]
I förekommande fall, tillgången till stödtjänster	[Ange om och i vilken mån stödtjänster som flyttning, installation och transport erbjuds, eller "Inga" om ingen stödtjänst erbjuds för den berörda reparationen]
Om ja, ange i förekommande fall motsvarande kostnader:	[I EUR/nationell valuta, per erbjuden tjänst]
Giltighetstiden för det europeiska formuläret för reparationsinformation	[Giltighetstid på minst 30 dagar]
I förekommande fall, ytterligare information	

Texten inom hakparentes utgör förklarande information till reparatören och måste ersättas med motsvarande uppgifter.

BILAGA II

FÖRTECKNING ÖVER UNIONSRÄTTSAKTER OM KRAV PÅ REPARERBARHET

1. För tvättmaskiner för hushållsbruk och kombinerade tvättmaskiner/torktumlare för hushållsbruk, kommissionens förordning (EU) 2019/2023 ⁽¹⁾
2. För diskmaskiner för hushållsbruk, kommissionens förordning (EU) 2019/2022 ⁽²⁾
3. För kyl-/frysprodukter, kommissionens förordning (EU) 2019/2019 ⁽³⁾
4. För elektroniska bildskärmar, kommissionens förordning (EU) 2019/2021 ⁽⁴⁾
5. För svetsutrustning, kommissionens förordning (EU) 2019/1784 ⁽⁵⁾
6. För dammsugare, kommissionens förordning (EU) nr 666/2013 ⁽⁶⁾
7. För servrar och datalagringsprodukter, kommissionens förordning (EU) 2019/424 ⁽⁷⁾
8. För mobiltelefoner, trådlösa telefoner och surfplattor, kommissionens förordning (EU) 2023/1670 ⁽⁸⁾
9. För torktumlare för hushållsbruk, kommissionens förordning (EU) 2023/2533 ⁽⁹⁾
10. För varor som innehåller batterier för lätta transportmedel, Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2023/1542 ⁽¹⁰⁾

⁽¹⁾ Kommissionens förordning (EU) 2019/2023 av den 1 oktober 2019 om fastställande av krav på ekodesign för tvättmaskiner för hushållsbruk och kombinerade tvättmaskiner/torktumlare för hushållsbruk i enlighet med Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/125/EG, om ändring av kommissionens förordning (EG) nr 1275/2008 och om upphävande av kommissionens förordning (EU) nr 1015/2010 (EUT L 315, 5.12.2019, s. 285).

⁽²⁾ Kommissionens förordning (EU) 2019/2022 av den 1 oktober 2019 om fastställande av krav på ekodesign för diskmaskiner för hushållsbruk i enlighet med Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/125/EG, om ändring av kommissionens förordning (EG) nr 1275/2008 och om upphävande av kommissionens förordning (EU) nr 1016/2010 (EUT L 315, 5.12.2019, s. 267).

⁽³⁾ Kommissionens förordning (EU) 2019/2019 av den 1 oktober 2019 om fastställande av krav på ekodesign för kyl-/frysprodukter i enlighet med Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/125/EG och om upphävande av kommissionens förordning (EG) nr 643/2009 (EUT L 315, 5.12.2019, s. 187).

⁽⁴⁾ Kommissionens förordning (EU) 2019/2021 av den 1 oktober 2019 om fastställande av ekodesignkrav för elektroniska bildskärmar i enlighet med Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/125/EG, om ändring av kommissionens förordning (EG) nr 1275/2008 och om upphävande av kommissionens förordning (EG) nr 642/2009 (EUT L 315, 5.12.2019, s. 241).

⁽⁵⁾ Kommissionens förordning (EU) 2019/1784 av den 1 oktober 2019 om fastställande av ekodesignkrav för svetsutrustning i enlighet med Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/125/EG (EUT L 272, 25.10.2019, s. 121).

⁽⁶⁾ Kommissionens förordning (EU) nr 666/2013 av den 8 juli 2013 om genomförande av Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/125/EG vad gäller ekodesignkrav för dammsugare (EUT L 192, 13.7.2013, s. 24).

⁽⁷⁾ Kommissionens förordning (EU) 2019/424 av den 15 mars 2019 om fastställande av ekodesignkrav för servrar och datalagringsprodukter enligt Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/125/EG och om ändring av kommissionens förordning (EU) nr 617/2013 (EUT L 74, 18.3.2019, s. 46).

⁽⁸⁾ Kommissionens förordning (EU) 2023/1670 av den 16 juni 2023 om fastställande av krav på ekodesign för smarttelefoner, andra mobiltelefoner än smarttelefoner, trådlösa telefoner och surfplattor i enlighet med Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/125/EG och om ändring av kommissionens förordning (EU) 2023/826 (EUT L 214, 31.8.2023, s. 47).

⁽⁹⁾ Kommissionens förordning (EU) 2023/2533 av den 17 november 2023 om genomförande av Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/125/EG vad gäller krav på ekodesign för torktumlare för hushållsbruk, om ändring av kommissionens förordning (EU) 2023/826 och om upphävande av kommissionens förordning (EU) nr 932/2012 (EUT L, 2023/2533, 22.11.2023, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2023/2533/oj>).

⁽¹⁰⁾ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2023/1542 av den 12 juli 2023 om batterier och förbrukade batterier, om ändring av direktiv 2008/98/EG och förordning (EU) 2019/1020 och om upphävande av direktiv 2006/66/EG (EUT L 191, 28.7.2023, s. 1).

2025/1960

2.10.2025

KOMMISSIONENS GENOMFÖRANDEFÖRORDNING (EU) 2025/1960

av den 25 september 2025

om utformningen av och innehållet i det harmoniserade meddelandet om den rättsliga garantin om
avtalsenlighet (reklamationsrätt) och den harmoniserade märkningen för den kommersiella
hållbarhetsgarantin

(Text av betydelse för EES)

EUROPEISKA KOMMISSIONEN HAR ANTAGIT DENNA FÖRORDNING

med beaktande av fördraget om Europeiska unionens funktionssätt,

med beaktande av Europaparlamentets och rådets direktiv 2011/83/EU av den 25 oktober 2011 om konsumenträttigheter och om ändring av rådets direktiv 93/13/EEG och Europaparlamentets och rådets direktiv 1999/44/EG och om upphävande av rådets direktiv 85/577/EEG och Europaparlamentets och rådets direktiv 97/7/EG⁽¹⁾, särskilt artikel 22a.2 och 22a.4, och

av följande skäl:

- (1) Syftet med direktiv 2011/83/EU i dess ändrade lydelse enligt Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2024/825⁽²⁾ är bland annat att göra konsumenter mer medvetna om sina rättigheter så att de kan fatta mer hållbara köpbeslut och att stimulera såväl efterfrågan på som utbudet av mer hållbara varor. I detta syfte fastställs i direktiv 2011/83/EU ett harmoniserat meddelande om den rättsliga garantin om avtalsenlighet (reklamationsrätt) och en harmoniserad märkning för den kommersiella hållbarhetsgarantin som gör det möjligt för konsumenter att fatta välgrundade beslut.
- (2) Även om den rättsliga garantin om avtalsenlighet (reklamationsrätt) och den kommersiella hållbarhetsgarantin är två typer av garantier, oberoende av varandra, så har det harmoniserade meddelandet och den harmoniserade märkningen utformats för att komplettera varandra och de innehåller korshänvisningar som understryker skillnaderna mellan de två typerna av garantier. Det harmoniserade meddelandet är ett obligatoriskt meddelande vid försäljningsstället vars syfte är att öka konsumenternas medvetenhet om sina lagstadgade garantirättigheter. I motsats till detta är den harmoniserade märkningen en frivillig kommersiell hållbarhetsgaranti som erbjuds av tillverkare som vill försäkra konsumenter om varornas hållbarhet.
- (3) Enligt artiklarna 5.1 e och 6.1 i direktiv 2011/83/EU måste näringsidkare förse konsumenter, innan de blir bundna av ett avtal eller motsvarande erbjudande, med en påminnelse om att det finns en rättslig garanti om avtalsenlighet för varor. Påminnelsen måste innehålla de huvudsakliga delarna i garantin, inbegripet dess minsta löptid på två år, samt en allmän hänvisning till att den rättsliga garantin om avtalsenlighet eventuellt kan vara längre enligt nationell rätt. Denna information måste göras tillgänglig för konsumenten på ett väl synligt sätt genom det harmoniserade meddelande som avses i artikel 22a.1 och 22a.3 i direktiv 2011/83/EU.
- (4) I syfte att hjälpa konsumenter att bättre förstå sina rättigheter vad gäller de huvudsakliga delarna i den rättsliga garantin om avtalsenlighet bör det harmoniserade meddelandet påminna dem om vanliga situationer där de kan återropa dessa rättigheter.

⁽¹⁾ EUT L 304, 22.11.2011, s. 64, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2011/83/oj>.

⁽²⁾ Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2024/825 av den 28 februari 2024 om ändring av direktiven 2005/29/EG och 2011/83/EU vad gäller mer konsumentmakt i den gröna omställningen genom bättre skydd mot otillbörliga affärsmetoder och bättre information (ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2024/825/oj>).

- (5) Det harmoniserade meddelandet om den rättsliga garantin om avtalsenlighet (reklamationsrätt) bör påminna konsumenterna om vilka avhjälpande åtgärder som står till buds om en vara inte är avtalsenlig och det bör förklaras att säljare är skyldiga att tillhandahålla sådana avhjälpande åtgärder i vissa fall. Meddelandet bör även innehålla en allmän hänvisning till att den rättsliga garantin om avtalsenlighet eventuellt kan vara längre enligt nationell rätt. Dessutom bör meddelandet innehålla viss praktisk information om vilka steg som konsumenterna kan vidta i situationer då de har mottagit varor som inte är avtalsenliga och ange var de kan hitta ytterligare information.
- (6) I syfte att säkerställa att konsumenterna till fullo förstår skillnaden mellan den rättsliga garantin om avtalsenlighet och andra garantier bör det harmoniserade meddelandet om den rättsliga garantin om avtalsenlighet (reklamationsrätt) även ange att säljare och tillverkare kan erbjuda ytterligare garantier, inbegripet en kommersiell hållbarhetsgaranti.
- (7) En bra indikator på en varas hållbarhet är den kommersiella hållbarhetsgaranti som en tillverkare tillhandahåller i enlighet med artikel 17 i Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2019/771⁽⁹⁾. En sådan kommersiell hållbarhetsgaranti är ett åtagande från tillverkaren till konsumenten att varan kommer att behålla sina funktioner och sin prestanda under normal användning under en viss period.
- (8) Om en tillverkare utan ytterligare kostnad för en viss vara erbjuder en kommersiell hållbarhetsgaranti som täcker hela varan och med en löptid på mer än två år och om denna information görs tillgänglig för näringsidkaren föreskrivs enligt artiklarna 5.1 ea och 6.1 la i direktiv 2011/83/EU att den näringsidkare som säljer varan måste informera konsumenterna om att det finns en sådan garanti, och om dess löptid samt påminna konsumenterna om att de även omfattas av den rättsliga garantin om avtalsenlighet. Detta måste göras på ett väl synligt sätt med hjälp av den harmoniserade märkning som avses i artikel 22a.1 i direktiv 2011/83/EU.
- (9) Enligt artikel 22a.5 i direktiv 2011/83/EU måste både det harmoniserade meddelandet om den rättsliga garantin om avtalsenlighet (reklamationsrätt) och den harmoniserade märkningen om den kommersiella hållbarhetsgarantin vara lätta att känna igen och begripliga för konsumenterna samt lätta att använda och reproducera för näringsidkaren. I detta syfte har kommissionen samrått med berörda parter och genomfört en fältstudie med berörda konsumenterna, genom vilka synpunkter inhämtades i fråga om den slutliga utformningen av och innehållet i det harmoniserade meddelandet och den harmoniserade märkningen.
- (10) Det harmoniserade meddelandet om den rättsliga garantin om avtalsenlighet (reklamationsrätt) och den harmoniserade märkningen om den kommersiella hållbarhetsgarantin bör innehålla en QR-kod som leder konsumenterna till ytterligare användbar information på portalen Ditt Europa (Your Europe), i överensstämmelse med Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2018/1724⁽¹⁰⁾.
- (11) QR-koden på det harmoniserade meddelandet bör leda konsumenterna till närmare information om deras rättigheter enligt unionsrätten genom den rättsliga garantin om avtalsenlighet, såsom fastställs i direktiv (EU) 2019/771. Eftersom det är viktigt att konsumenterna är medvetna om sina landsspecifika rättigheter inom ramen för den rättsliga garantin om avtalsenlighet bör QR-koden även ge tillgång till medlemsstaternas portaler där närmare information finns tillgänglig.
- (12) Med tanke på att utrymmet på den harmoniserade märkningen för den kommersiella hållbarhetsgarantin är begränsat bör QR-koden på märkningen leda konsumenterna till närmare information. Det bör förklaras att den harmoniserade märkningen är en kommersiell hållbarhetsgaranti som tillverkaren utan ytterligare kostnad erbjuder konsumenten för en viss vara och att den täcker hela varan, inte bara en del av den, under en löptid på mer än två år.

⁽⁹⁾ Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2019/771 av den 20 maj 2019 om vissa aspekter på avtal om försäljning av varor, om ändring av förordning (EU) 2017/2394 och direktiv 2009/22/EG samt om upphävande av direktiv 1999/44/EG (EUT L 136, 22.5.2019, s. 28, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2019/771/oj>).

⁽¹⁰⁾ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2018/1724 av den 2 oktober 2018 om inrättande av en gemensam digital ingång för tillhandahållande av information, förfaranden samt hjälp- och problemlösningstjänster och om ändring av förordning (EU) nr 1024/2012 (EUT L 295, 21.11.2018, s. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2018/1724/oj>).

- (13) För att säkerställa att näringsidkare enkelt ska kunna använda och reproducera det harmoniserade meddelandet och den harmoniserade märkningen kan dessa vara antingen i färg eller i svartvitt när de presenteras som förhandsinformation inom ramen för andra avtal än distansavtal som ingåtts genom ett onlinegränssnitt.
- (14) Om avtalet däremot kommer att ingås genom ett onlinegränssnitt bör både meddelandet och märkningen vara i färg. För distansavtal som ingåtts genom ett onlinegränssnitt får märkningen visas i kapslat format.
- (15) Den harmoniserade märkningen har en språkneutral utformning som, i kombination med översättning, gör den lätt att använda och reproducera för näringsidkare och tillverkare i hela unionen. Märkningen består av titeln "GARAN" vilket står för "garanti" på flera av unionens språk, en bocksymbol som anger att varans hållbarhet garanteras, en kalendersymbol som står för löptiden på den kommersiella hållbarhetsgaranti som erbjuds, en visuell påminnelse om att det finns en rättslig garanti om avtalsenlighet, samt en QR-kod som ger åtkomst till ytterligare information. För att göra den harmoniserade märkningen lättare för konsumenterna att förstå bör den innehålla frasen "tillverkarens garanti i antal år" på alla unionens officiella språk; frasen bör placeras i nederkant. Kommissionen kan vid behov se över och anpassa den harmoniserade märkningen för den kommersiella hållbarhetsgarantin mot bakgrund av framtida användning av märkningen, hur konsumenterna förstår den och genomförandet av andra unionsinstrument.
- (16) Med tanke på att medlemsstaterna måste tillämpa de bestämmelser som införlivar direktiv (EU) 2024/825 från och med den 27 september 2026 bör denna förordning också börja tillämpas samma dag.
- (17) De åtgärder som föreskrivs i denna förordning är förenliga med yttrandet från kommittén för direktivet om mer konsumentmakt i den gröna omställningen.

HÄRIGENOM FÖRESKRIVS FÖLJANDE.

Artikel 1

Harmoniserat meddelande om den rättsliga garantin om avtalsenlighet (reklamationsrätt)

Det harmoniserade meddelande som avses i artikel 22a.1 i direktiv 2011/83/EU ska följa den utformning och det innehåll som anges i bilaga I till denna förordning.

Artikel 2

Harmoniserad märkning för den kommersiella hållbarhetsgarantin

Den harmoniserade märkning som avses i artikel 22a.1 i direktiv 2011/83/EU ska följa den utformning och det innehåll som anges i bilaga II till denna förordning.

SV

EUT L, 2.10.2025

*Artikel 3***Ikraftträdande och tillämpning**

Denna förordning träder i kraft den tjugonde dagen efter det att den har offentliggjorts i *Europeiska unionens officiella tidning*.

Den ska tillämpas från och med den 27 september 2026.

Denna förordning är till alla delar bindande och direkt tillämplig i alla medlemsstater.

Utfärdad i Bryssel den 25 september 2025.

På kommissionens vägnar
Ursula VON DER LEYEN
Ordförande

BILAGA I

HARMONISERAT MEDDELANDE OM DEN RÄTTSLIGA GARANTIN OM AVTALSENLIGHET
(REKLAMATIONSRÄTT)

Utformningen av och innehållet i det harmoniserade meddelande som avses i artikel 1 ska vara enligt följande:

Du har minst två års reklamationsrätt för en vara du köpt i EU.

Som konsument har du rätt att reklamera en vara om den till exempel

- ✓ inte motsvarar beskrivningen
- ✓ inte fungerar som avsett.

Säljaren är ansvarig för brister som fanns när varan levererades och som upptäcks inom den period som reklamationsrätten gäller. Säljaren måste i så fall erbjuda

- ✓ gratis reparation eller gratis byte av varan
- ✓ i vissa fall prisavdrag eller alla pengarna tillbaka.

I vissa länder kan reklamationsrätten vara längre än två år. För begagnade varor kan den vara kortare, men aldrig kortare än ett år.

För mer information om dina rättigheter i ett visst land kan du skanna qr-koden nedan eller fråga säljaren.

europa.eu/youreurope/reklamationsratt

Vad du ska göra om en vara är bristfällig

- 1 Kontakta säljaren så snart som möjligt och rapportera problemet.
- 2 Visa upp bevis på köpet, till exempel kvitto, faktura eller kontoutdrag.

GARAN ✓

Säljarna och tillverkarna kan ibland erbjuda kommersiella garantier som gäller oberoende av reklamationsrätten. Du kan till exempel se den här GARAN-märkningen för **hållbarhetsgarantier** som tillverkaren erbjuder utan kostnad och som omfattar hela varan.

Du har **minst två års reklamationsrätt** för en vara du köpt i EU.

Som konsument har du rätt att reklamera en vara om den till exempel

- ✓ inte motsvarar beskrivningen
- ✓ inte fungerar som avsett.

Säljaren är ansvarig för brister som fanns när varan levererades och som upptäcks inom den period som reklamationsrätten gäller. Säljaren måste i så fall erbjuda

- ✓ **gratis reparation eller gratis byte av varan**
- ✓ i vissa fall **prisavdrag eller alla pengarna tillbaka.**

I vissa länder kan reklamationsrätten vara längre än två år. För begagnade varor kan den vara kortare, men aldrig kortare än ett år.

För mer information om dina rättigheter i ett visst land kan du skanna qr-koden nedan eller fråga säljaren.

europa.eu/youreurope/reklamationsratt

Vad du ska göra om en vara är bristfällig

- 1 Kontakta säljaren så snart som möjligt och rapportera problemet.
- 2 Visa upp bevis på köpet, till exempel kvitto, faktura eller kontoutdrag.

GARAN

Säljarna och tillverkarna kan ibland erbjuda kommersiella garantier som gäller oberoende av reklamationsrätten. Du kan till exempel se den här **GARAN**-märkningen för **hållbarhetsgarantier** som tillverkaren erbjuder utan kostnad och som omfattar hela varan.

Anmärkningar:

- (1) Inga av delarna i det harmoniserade meddelandet kan redigeras.
- (2) Meddelandets referensfärger är följande:
 - a) Blått: Pantone Reflex Blue C, CMYK: C: 100 % M: 80 % Y: 0 % K: 0 %, RGB: R: 0 % G: 51 % B: 153 % HEX: #003399

- b) Gult: Pantone Yellow C, CMYK: C: 0 % M: 0 % Y: 100 % K: 0 %, RGB: R: 255 % G: 237 % B: 0 %, HEX: #FFED00
 - c) Svart: Pantone Black 6 C, CMYK: Svart, RGB: R: 0 % G: 0 % B: 0 %, HEX: #000000
 - d) Vitt: Pantone 000C, CMYK: Vitt, RGB: R: 255 % G: 255 % B: 255 %, HEX: #FFFFFF
- (3) QR-koden leder till det särskilda språkavsnittet i den rättsliga garantin om avtalsenlighet på portalen Your Europe. QR-koden ska gå att skanna i normala ljusförhållanden med hjälp av en mobil enhet av standardtyp.
- (4) För andra avtal än distansavtal som ingåtts genom ett onlinegränssnitt ska det harmoniserade meddelandet antingen vara i färg (CMYK) eller i svartvitt. Det harmoniserade meddelandets minsta storlek är A4 men det får även tryckas i större format (A3, A2, A1).
- (5) För distansavtal som ingåtts genom ett onlinegränssnitt ska det harmoniserade meddelandet om den rättsliga garantin om avtalsenlighet (reklamationsrätt) vara i färg (RGB).
-

SV

EUT L, 2.10.2025

BILAGA II

HARMONISERAD MÄRKNING FÖR DEN KOMMERSIELLA HÅLLBARHETSGARANTIN

Utformningen av och innehållet i den harmoniserade märkning som avses i artikel 2 ska vara enligt följande:

Anmärkningar:

- (1) Följande delar kan inte redigeras:
- I) Märkningens rubrik.
 - II) Den visuella påminnelsen om att det finns en rättslig garanti om avtalsenlighet.
 - III) Den QR-kod som leder till portalen Your Europe <https://europa.eu/youreurope/commercial-guarantee-durability/index.htm>.
 - IV) Kalendersymbolen som står för "år".
 - V) Översättningen av "tillverkarens garanti i antal år" på alla EU:s officiella språk.
- Följande delar kan redigeras:
- VI) Bokstäverna "XX" ska ersättas med motsvarande löptid i år för den kommersiella hållbarhetsgaranti som tillverkaren erbjuder.
 - VII) Orden "Brand/Trademark" ska ersättas med namnet på den tillverkare som erbjuder den kommersiella hållbarhetsgarantin.
 - VIII) Orden "Model identifier" ska ersättas med den modellbeteckning för vilken tillverkaren erbjuder den kommersiella hållbarhetsgarantin.
- (2) Märkningens referensfärger är följande:
- a) Blått: Pantone Reflex Blue C, CMYK: C: 100 %, M: 80 %, Y: 0 %, K: 0 %, RGB: R: 0 %, G: 51 %, B: 153 %, HEX: #003399.
 - b) Gult: Pantone Yellow C, CMYK: C: 0 %, M: 0 %, Y: 100 %, K: 0 %, RGB: R: 255 %, G: 237 %, B: 0 %, HEX: #FFED00.

- c) Svart: Pantone Black 6 C, CMYK: Svart, RGB: R: 0 %, G: 0 %, B: 0 %, HEX: #000000.
- d) Vitt: Pantone 000C, CMYK: Vitt, RGB: R: 255 %, G: 255 %, B: 255 %, HEX: #FFFFFF.
- (3) För andra avtal än distansavtal som ingåtts genom ett onlinegränssnitt är märkningens minsta storlek 95 x 100 mm. I linje med denna minsta storlek för märkningen är storleken på översättningens font 7 punkter, storleken på fonten för "Brand/Trademark" och "Model identifier" 9 punkter och storleken på fonten för "XX", och siffran som anger löptiden i år, 80 punkter. Om märkningen visas i större storlek måste hela märkningen visas utan att dess olika delar förvrängs, ändras eller separeras.
- (4) För andra avtal än distansavtal som ingåtts genom ett onlinegränssnitt ska den harmoniserade märkningen antingen vara i färg eller i svartvitt.
- (5) För distansavtal som ingåtts genom ett onlinegränssnitt ska den harmoniserade märkningen om den kommersiella hållbarhetsgarantin vara i färg.
- (6) Fonten, inbegripet för de fält i märkningen som kan redigeras, ska vara Inter (Regular, SemiBold och ExtraBold).
- (7) QR-koden ska gå att skanna i normala ljusförhållanden med hjälp av en mobil enhet av standardtyp.

För distansavtal som ingåtts genom ett onlinegränssnitt får den harmoniserade märkningen om den kommersiella hållbarhetsgarantin visas med en kapslad skärmbild, enligt bilden nedan.

Anmärkningar:

- (1) Bokstäverna "XX" ska ersättas med motsvarande löptid i år för den kommersiella hållbarhetsgaranti som tillverkaren erbjuder.
- (2) Om en kapslad skärmbild används ska den harmoniserade märkningen visas i sin helhet vid första musklicket, första gången markören förs över skärmen eller vid beröring av skärmen.

Den här texten är endast avsedd som ett dokumentationshjälpmedel och har ingen rättslig verkan. EU-institutionerna tar inget ansvar för innehållet. De autentiska versionerna av motsvarande rättsakter, inklusive ingresserna, publiceras i Europeiska unionens officiella tidning och finns i EUR-Lex. De officiella texterna är direkt tillgängliga via länkarna i det här dokumentet

► B **EUROPAPARLAMENTETS OCH RÅDETS DIREKTIV 2005/29/EG**

av den 11 maj 2005

om otillbörliga affärsmetoder som tillämpas av näringsidkare gentemot konsumenter på den inre marknaden och om ändring av rådets direktiv 84/450/EEG och Europaparlamentets och rådets direktiv 97/7/EG, 98/27/EG och 2002/65/EG samt Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 2006/2004

(direktiv om otillbörliga affärsmetoder)

(Text av betydelse för EES)

(EUT L 149, 11.6.2005, s. 22)

Ändrad genom:

Officiella tidningen

			nr	sida	datum
► <u>M1</u>	Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2019/2161 av den 27 november 2019		L 328	7	18.12.2019

▼B

EUROPAPARLAMENTETS OCH RÅDETS DIREKTIV 2005/29/EG

av den 11 maj 2005

om otillbörliga affärsmetoder som tillämpas av näringsidkare gentemot konsumenter på den inre marknaden och om ändring av rådets direktiv 84/450/EEG och Europaparlamentets och rådets direktiv 97/7/EG, 98/27/EG och 2002/65/EG samt Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 2006/2004

(direktiv om otillbörliga affärsmetoder)

(Text av betydelse för EES)

KAPITEL 1

ALLMÄNNA BESTÄMMELSER

Artikel 1

Syfte

Syftet med detta direktiv är att bidra till att den inre marknaden fungerar korrekt och att säkerställa en hög konsumentskyddsnivå genom att tillnärma medlemsstaternas lagar och andra författningar avseende otillbörliga affärsmetoder som skadar konsumenternas ekonomiska intressen.

Artikel 2

Definitioner

I detta direktiv används följande beteckningar med de betydelser som här anges:

- a) *konsument*: en fysisk person som, med avseende på affärsmetoder som omfattas av detta direktiv, handlar för ändamål som ligger utanför dennes näringsverksamhet, affärsverksamhet, hantverk eller yrke.
- b) *näringsidkare*: en fysisk eller juridisk person som, med avseende på de affärsmetoder som omfattas av detta direktiv, handlar för ändamål som ligger inom ramen för dennes näringsverksamhet, affärsverksamhet, hantverk eller yrke samt den som handlar i näringsidkarens namn eller för dennes räkning.

▼M1

- c) *produkt*: alla typer av varor och tjänster, även fast egendom, digitala tjänster och digitalt innehåll samt rättigheter och skyldigheter.

▼B

- d) *affärsmetoder som tillämpas av näringsidkare gentemot konsumenter* (nedan även kallade *affärsmetoder*): en näringsidkares handling, underlåtenhet, beteende, företrädande eller kommersiella meddelande (inklusive reklam och saluföring) i direkt relation till marknadsföring, försäljning eller leverans av en produkt till en konsument.
- e) *att avsevärt snedvrider konsumentens ekonomiska beteende*: att använda en affärsmetod i syfte att i märkbar mån försämra konsumentens förmåga att fatta ett välgrundat beslut och därmed få konsumenten att fatta ett annat affärsbeslut än vad som annars skulle ha varit fallet.
- f) *uppförandekod*: en överenskommelse eller en uppsättning regler som in

▼B

näringsidkare som förbinder sig att iaktta koden skall förhålla sig till en eller flera angivna affärsmetoder eller inom en eller flera angivna branscher.

- g) *kodutfärdare*: det organ, vilket även kan vara en näringsidkare eller en grupp av näringsidkare, som ansvarar för att utforma och se över en uppförandekod och/eller övervaka att koden efterlevs av dem som förbundit sig att iaktta den.
- h) *god yrkessed*: den nivå av fackmässighet och aktsamhet som en näringsidkare skäligen kan förväntas visa gentemot konsumenterna motsvarande hederlig marknadspraxis och/eller den allmänna principen om god tro i näringsidkarens bransch.
- i) *köperbjudande*: kommersiellt meddelande som beskriver en produkts egenskaper och pris, på ett sätt som är lämpligt för den typ av kommersiellt meddelande det gäller, och på så sätt gör det möjligt för en kund att köpa produkten.
- j) *otillbörlig påverkan*: utnyttjande av en maktställning i förhållande till konsumenten för att utöva påtryckning, även utan fysiskt våld eller hot om sådant, på ett sätt som avsevärt inskränker konsumentens förmåga att fatta ett välgrundat beslut.
- k) *affärsbeslut*: ett beslut som fattas av en konsument om huruvida, hur och under vilka förutsättningar en produkt skall köpas, om hela eller delar av köpesumman skall betalas, om produkten skall behållas eller överlätas eller om en avtalsenlig rättighet i samband med produkten skall utnyttjas oavsett om konsumenten beslutar att handla eller att avstå från att handla.
- l) *reglerat yrke*: en eller flera former av yrkesverksamhet där bestämda yrkeskvalifikationer direkt eller indirekt krävs genom lagar och andra författningar för tillträde till eller utövande av verksamheten eller någon form av denna.

▼M1

- m) *rankning*: den relativa position som tilldelas näringsidkarnas produkter såsom de presenteras, organiseras eller vidarebefordras av näringsidkaren, oberoende av vilka tekniska medel som används för sådan presentation, organisation eller vidarebefordran.
- n) *marknadsplats online*: en tjänst som använder programvara, inbegripet en webbplats, en del av en webbplats eller en applikation, som administreras av en näringsidkare eller för dennas räkning, som ger konsumenterna möjlighet att ingå distansavtal med andra näringsidkare eller konsumenter.

▼B*Artikel 3***Tillämpningsområde**

1. Detta direktiv skall tillämpas på otillbörliga affärsmetoder som tillämpas av näringsidkare gentemot konsumenter på det sätt som anges i artikel 5, före, under och efter en affärstransaktion som gäller en produkt.

▼B

2. Detta direktiv skall inte påverka avtalsrättslig lagstiftning, särskilt inte regler om avtals giltighet, ingående eller verkan.
3. Detta direktiv skall inte påverka några bestämmelser på gemenskapsnivå eller nationell nivå avseende produkters hälso- och säkerhetsaspekter.
4. Om bestämmelserna i detta direktiv står i strid med andra gemenskapsbestämmelser som reglerar specifika aspekter av otillbörliga affärsmetoder, skall de senare ha företräde och tillämpas på dessa specifika aspekter.

▼M1

5. Detta direktiv hindrar inte medlemsstaterna från att anta bestämmelser för att skydda konsumenternas berättigade intressen vad gäller aggressiva eller vilseledande marknadsförings- eller försäljningsmetoder, i samband med en näringsidkares icke begärda besök i konsumentens hem eller utflykter som organiseras av en näringsidkare, vars syfte eller resultat är marknadsföring eller försäljning av produkter till konsumenter. Sådana bestämmelser ska vara proportionella, icke-diskriminerande och motiverade med hänsyn till konsumentskyddet.
6. Medlemsstaterna ska till kommissionen utan dröjsmål anmäla eventuella nationella bestämmelser som antagits med stöd av punkt 5 samt eventuella ändringar. Kommissionen ska göra denna information lättillgänglig för konsumenter och näringsidkare på en särskild webbplats.

▼B

7. Detta direktiv skall inte påverka de bestämmelser som reglerar domstolars behörighet.
8. Detta direktiv skall inte påverka de villkor som medlemsstaterna enligt gemenskapslagstiftningen får lägga yrkesutövare för etablering eller auktorisation, etiska uppförandekoder eller andra särskilda bestämmelser för reglerade yrken som syftar till att vidmakthålla högt ställda integritetsnormer för yrkesutövaren.
9. När det gäller ”finansiella tjänster” enligt definitionen i direktiv 2002/65/EG och fast egendom får medlemsstaterna på det område som tillnärmas genom detta direktiv ställa mer inskränkande eller mer föreskrivande krav än enligt det här direktivet.
10. Detta direktiv skall inte gälla tillämpningen av medlemsstaternas lagar och andra författningar om certifiering och angivelse av finhalt för artiklar av ädelmetall.

*Artikel 4***Inre marknaden**

Medlemsstaterna får inte begränsa friheten att tillhandahålla tjänster eller den fria rörligheten för varor av anledningar som omfattas av det område som tillnärmas genom detta direktiv.

KAPITEL 2

OTILLBÖRLIGA AFFÄRSMETODER*Artikel 5***Förbud mot otillbörliga affärsmetoder**

1. ~~324~~ Otillbörliga affärsmetoder skall vara förbjudna.

▼B

2. En affärsmetod skall vara otillbörlig om den
 - a) strider mot god yrkessed,
 - och
 - b) innebär, eller sannolikt kommer att innebära, avsevärd snedvridning av det ekonomiska beteendet i förhållande till produkten hos den genomsnittskonsumert som affärsmetoden riktar sig till eller som nås av metoden, eller den genomsnittliga gruppmedlemmen om affärsmetoden riktar sig till en viss konsumentgrupp.
3. Affärsmetoder som sannolikt kommer att innebära avsevärd snedvridning av det ekonomiska beteendet endast hos en tydligt identifierbar grupp av konsumenter som på grund av mentala eller fysiska handikapp, ålder eller lättrogenhet är särskilt känsliga för metoden eller den produkt metoden avser, på ett sätt som näringsidkaren rimligen kan förväntas förutse, skall bedömas ur ett perspektiv som är representativt för den genomsnittliga medlemmen i denna grupp. Detta skall inte påverka sedvanlig och legitim praxis att i reklam göra överdrivna påståenden eller påståenden som inte är avsedda att uppfattas i bokstavlig mening.
4. Affärsmetoder skall anses otillbörliga om de
 - a) är vilseledande enligt artiklarna 6 och 7,
 - eller
 - b) aggressiva enligt artiklarna 8 och 9.
5. Bilaga I innehåller förteckningen över de affärsmetoder som under alla omständigheter skall betraktas som otillbörliga. Samma förteckning skall gälla i alla medlemsstater och får ändras endast genom en översyn av detta direktiv.

Avsnitt 1

Vilseledande affärsmetoder*Artikel 6***Vilseledande handlingar**

1. En affärsmetod skall anses vara vilseledande om den inbegriper oriktig information och således är falsk eller om den på något sätt, även genom den allmänna utformningen – även om informationen är korrekt i sak – vilseleder eller sannolikt kommer att vilseleda genomsnittskonsumerten i ett eller flera av följande avseenden, samt i endera fallet medför eller sannolikt kommer att medföra att denne fattar ett affärsbeslut som han annars inte skulle ha fattat:
 - a) Produktens förekomst eller beskaffenhet.
 - b) Produktens utmärkande egenskaper, som t.ex. dess tillgänglighet, fördelar, risker, utförande, sammansättning, tillbehör, kundservice efter försäljning och reklamationshantering, metod och datum för tillverkning eller tillhandahållande, leverans, ändamålsenlighet, användningsområde, kvantitet, specifikation, geografiskt eller kommersiellt ursprung eller det resultat som kan förväntas av användningen, eller resultat och egenskaper som framkommit vid provning eller undersökningar som utförts på produkten ifråga.
 - c) Omfattningen av näringsidkarens åtaganden, motivet för affärsmetoden och typen av säljförfarande, eventuella uttalanden eller symboler som gäller direkt eller indirekt stöd för eller godkännande av näringsidkaren eller produkten.

▼B

- d) Priset eller hur priset beräknas, eller förekomsten av särskilda prisfördelar.
 - e) Behovet av service, reservdelar, byte eller reparation.
 - f) Typen av näringsidkare eller agent, deras kännetecken och rättigheter, t.ex. identitet och tillgångar, meriter, status, godkännande, tillhörighet eller anslutning samt innehav av industriella, kommersiella eller immateriella rättigheter, eller priser och belöningar som näringsidkaren tilldelats.
 - g) Konsumentens rättigheter, inklusive bytes- eller återbetalningsrätt enligt Europaparlamentets och rådets direktiv 1999/44/EG av den 25 maj 1999 om vissa aspekter rörande försäljning av konsumentvaror och härmed förknippade garantier ⁽¹⁾, och de risker denne kan utsättas för.
2. En affärsmetod skall också anses vara vilseledande om den, i sitt sammanhang, med beaktande av alla dess särdrag och av omständigheterna kring den, medför eller sannolikt kommer att medföra att genomsnittskonsumenten fattar ett affärsbeslut som denne normalt inte skulle ha fattat, och metoden omfattar
- a) marknadsföring av en produkt, inbegripet jämförande reklam, som orsakar förväxling med en konkurrents produkter, varumärken, varunamn eller särskiljande kännetecken,
 - b) underlåtenhet från näringsidkarens sida att fullgöra åtaganden i uppförandekoder som näringsidkaren åtagit sig att följa, om
 - i) åtagandet inte utgör en målsättning utan är fast och kan kontrolleras,
 - och
 - ii) näringsidkaren inom ramen för en affärsmetod anger att han måste följa koden.

▼M1

- c) marknadsföring av en vara i en medlemsstat såsom en vara som är identisk med en vara som marknadsförs i andra medlemsstater, när dessa varors sammansättning eller egenskaper väsentligt skiljer sig åt, såvida det inte är motiverat av legitima och objektiva faktorer.

▼B*Artikel 7***Vilseledande underlåtenhet**

1. En affärsmetod skall anses vara vilseledande om den, i sitt sammanhang och med beaktande av alla dess särdrag och omständigheterna kring den samt av kommunikationsmediets begränsningar, innebär att näringsidkaren underlåter att lämna väsentlig information som genomsnittskonsumenten, beroende på sammanhanget, behöver för att fatta ett välgrundat affärsbeslut och därigenom medför, eller sannolikt kommer att medföra, att genomsnittskonsumenten fattar ett affärsbeslut som denne annars inte skulle ha fattat.

⁽¹⁾ EG **326** 171, 7.7.1999, s. 12.

▼B

2. Det skall även anses vara vilseledande underlåtenhet om en näringsidkare, med hänsyn till de omständigheter som beskrivs i punkt 1, döljer sådan väsentlig information som avses i den punkten eller ger sådan information på ett oklart, obegripligt, tvetydigt eller olämpligt sätt, eller inte anger affärsmetodens kommersiella syfte om detta inte redan framgår av sammanhanget och när något av dessa fall innebär, eller sannolikt kommer att innebära, att genomsnittskonsumenten fattar ett affärsbeslut som denne annars inte skulle ha fattat.

3. När det kommunikationsmedium som används för affärsmetoden medför begränsningar av utrymme eller tid, skall dessa begränsningar och de åtgärder som vidtagits av näringsidkaren för att på annat sätt delge konsumenterna informationen tas i beaktande för att avgöra huruvida information har utelämnats.

4. Vid ett köperbudande skall följande information anses som väsentlig, om den inte framgår av sammanhanget:

- a) Produktens utmärkande egenskaper i den omfattning som är lämplig för mediet och produkten.
- b) Näringsidkarens geografiska adress och identitet, till exempel företagsnamn och, där så är tillämpligt, geografisk adress och identitet för den näringsidkare på vars uppdrag han agerar.
- c) Priset inklusive skatter eller, om produktens art innebär att priset rimligen inte kan beräknas i förväg, det sätt på vilket priset beräknats och alla eventuella ytterligare kostnader för frakt, leverans eller porto eller, om dessa rimligen inte kan beräknas i förväg, uppgift om att sådana ytterligare kostnader kan tillkomma.

▼M1

- d) Närmare villkor för betalning, leverans och fullgörande, om de avviker från de krav god yrkessed innebär.

▼B

- e) Uppgift om ånger- eller hävningsrätt för produkter och transaktioner för vilka det finns en sådan rätt.

▼M1

- f) För produkter som erbjuds på en marknadsplats online, huruvida den tredje part som erbjuder produkterna är näringsidkare eller inte, på grundval av den tredje partens förklaring till leverantören av marknadsplatsen online.

4a. När konsumenterna ges möjlighet att söka efter produkter som erbjuds av olika näringsidkare eller av konsumenter på grundval av en sökning i form av ett nyckelord, en fras eller annan indata, oavsett var transaktionen slutligen ingås, ska allmän information, som tillhandahålls i ett särskilt avsnitt av onlinegränssnittet och är direkt och enkelt tillgänglig från den sida där sökresultaten presenteras, om de huvudparametrar som bestämmer rankingen av de produkter som presenteras för

▼M1

konsumenten till följd av sökningen och dessa parametrars relativa betydelse jämfört med andra parametrar anses som väsentlig. Denna punkt är inte tillämplig på leverantörer av sökmotorer enligt definitionen i artikel 2.6 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2019/1150 ⁽¹⁾.

▼B

5. Informationskrav som avser kommersiella meddelanden inklusive reklam eller marknadsföring och som har fastställts i gemenskapslagstiftningen – en icke uttömmande förteckning över denna lagstiftning återfinns i bilaga II – skall betraktas som väsentliga.

▼M1

6. Om en näringsidkare ger tillgång till konsumentrecensioner av produkter ska information om huruvida och på vilket sätt näringsidkaren säkerställer att de publicerade recensionerna härrör från konsumenter som faktiskt har använt eller köpt produkterna anses som väsentlig.

▼B

Avsnitt 2

Aggressiva affärsmetoder*Artikel 8***Aggressiva affärsmetoder**

En affärsmetod skall anses vara aggressiv om den, i sitt sammanhang och med beaktande av alla dess särdrag och av omständigheterna kring den, genom trakasseri, tvång, inbegripet fysiskt våld, eller otillbörlig påverkan avsevärt inskränker eller som sannolikt kommer att avsevärt inskränka genomsnittskonsumentens valfrihet eller handlande avseende produkten och därigenom medför eller sannolikt kommer att medföra att konsumenten fattar ett affärsbeslut som denne annars inte skulle ha fattat.

*Artikel 9***Trakasseri, tvång och otillbörlig påverkan**

När det skall fastställas om en affärsmetod innebär trakasseri, tvång, inbegripet fysiskt våld, eller otillbörlig påverkan skall följande beaktas:

- a) Tidpunkt, plats, art och varaktighet.
- b) Användningen av hotfullt eller kränkande språk eller beteende.
- c) Om näringsidkaren för att påverka konsumentens beslut avseende produkten utnyttjar ett speciellt missöde eller omständigheter som näringsidkaren känner till och som är av sådan vikt att de försämrar konsumentens omdöme.
- d) Betungande eller oproportionerliga hinder som inte följer av avtalet och som näringsidkaren använder sig av när en konsument vill utöva sina rättigheter enligt avtalet, inbegripet rätten att häva ett avtal eller att byta till en annan produkt eller en annan näringsidkare.
- e) Hot om att vidta åtgärder som inte lagligen kan genomföras.

⁽¹⁾ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2019/1150 av den 20 juni 2019 om främjande av rättvisa villkor och transparens för företagsanvändare av webbaserade förmedlingstjänster (EUT L 186, 11.7.2019, s. 57).

▼ B

KAPITEL 3

UPPFÖRANDEKODER

Artikel 10

Uppförandekoder

Detta direktiv utesluter inte att en kontroll – som medlemsstaterna kan uppmuntra – av otillbörliga affärsmetoder kan genomföras av kodutfärdare och inte heller att sådana organ anlitas av de personer eller organisationer som avses i artikel 11, om förfaranden vid sådana organ äger rum utöver de domstolsförfaranden eller förvaltningsförfaranden som avses i den artikeln.

Att ett sådant kontrollorgan anlitas skall aldrig innebära att rätten att vidta de rättsliga åtgärder eller förvaltningsåtgärder som avses i artikel 11 förverkas.

KAPITEL 4

SLUTBESTÄMMELSER

Artikel 11

Efterlevnad av bestämmelserna

1. Medlemsstaterna skall i konsumenternas intresse se till att det finns adekvata och effektiva metoder för att bekämpa otillbörliga affärsmetoder så att efterlevnaden av bestämmelserna i detta direktiv säkerställs.

Sådana medel skall innefatta rättsliga bestämmelser enligt vilka personer eller organisationer, som enligt den nationella lagstiftningen anses ha ett rättmätigt intresse av att otillbörliga affärsmetoder bekämpas, inbegripet konkurrenter, får

a) vidta rättsliga åtgärder mot otillbörliga affärsmetoder,

och/eller

b) anmäla sådana otillbörliga affärsmetoder till en förvaltningsmyndighet som är behörig antingen att fatta beslut rörande klagomål eller att inleda lämpliga rättsliga förfaranden.

Det skall ankomma på varje enskild medlemsstat att avgöra vilken av dessa möjligheter som skall tillämpas, och om domstolarna eller förvaltningsmyndigheterna skall få rätt att kräva att andra etablerade medel för att behandla klagomål först skall tillgripas, däribland de som nämns i artikel 10. Dessa möjligheter skall kunna utnyttjas oavsett om de berörda konsumenterna befinner sig i den medlemsstat där näringsidkaren finns eller i en annan medlemsstat.

Det skall ankomma på varje medlemsstat att avgöra

a) om dessa rättsliga medel får riktas mot en enskild näringsidkare eller mot en grupp näringsidkare från samma näringsgren,

och

b) om dessa rättsliga medel får riktas mot en kodutfärdare, om den tillämpliga koden gör det lättare att kringgå de rättsliga kraven.

▼B

2. Genom de bestämmelser som avses i punkt 1 skall medlemsstaterna, i de fall de anser sådana åtgärder nödvändiga, med hänsyn till alla inblandades och särskilt det allmännas intressen, ge domstolarna eller förvaltningsmyndigheterna befogenheter

a) att besluta att de otillbörliga affärsmetoderna skall upphöra, eller att inleda lämpligt rättsligt förfarande för att få fram ett sådant beslut,

eller

b) att besluta om förbud mot den otillbörliga affärsmetoden, om den ännu inte tillämpats men tillämpningen är nära förestående, eller inleda ett lämpligt rättsligt förfarande för att få fram ett sådant beslut,

även om det inte finns bevis för faktisk förlust eller skada eller för uppsåt eller vårdslöshet från näringsidkarens sida.

Medlemsstaterna skall också ombesörja att de åtgärder som avses i första stycket vidtas skyndsamt

— antingen med tillfällig verkan,

eller

— med slutgiltig verkan,

varvid varje enskild medlemsstat får avgöra vilket av de två alternativen som skall väljas.

För att förhindra fortsatt verkan av otillbörliga affärsmetoder, som skall upphöra enligt ett slutgiltigt beslut, kan medlemsstaterna vidare ge domstolarna eller förvaltningsmyndigheterna befogenhet

a) att kräva att detta beslut offentliggörs helt eller delvis, och i sådan form de bedömer lämplig,

b) att dessutom kräva publicering av ett beriktigande.

3. De förvaltningsmyndigheter som avses i punkt 1 skall

a) vara så sammansatta att det inte finns anledning att tvivla på deras opartiskhet,

b) när de behandlar ett klagomål, ha tillräckliga befogenheter att övervaka och säkerställa efterlevnaden av sina beslut,

c) som regel motivera sina beslut.

När de befogenheter som avses i punkt 2 utövas uteslutande av en förvaltningsmyndighet, skall skälen till besluten alltid anges. Vidare måste det i detta fall fastställas ett förfarande så att varje otillbörlig eller oskälig myndighetsutövning eller underlåtenhet att utöva dessa befogenheter kan bli föremål för rättslig prövning.

▼ M1*Artikel 11a***Möjligheter till kompensations**

1. Konsumenter som skadats av otillbörliga affärsmetoder ska ha tillgång till proportionella och effektiva avhjälpande åtgärder, inbegripet skadestånd för den skada som konsumenten har lidit och, i relevanta fall, prisavdrag eller rätt att avsluta avtalet. Medlemsstaterna får fastställa villkoren för tillämpningen av dessa avhjälpande åtgärder och deras effekt. Medlemsstaterna får i lämpliga fall ta hänsyn till den otillbörliga affärsmetodens allvar och art, den skada konsumenten har lidit samt andra relevanta omständigheter.
2. Dessa avhjälpande åtgärder ska inte påverka tillämpningen av andra avhjälpande åtgärder som finns tillgängliga för konsumenter enligt unionsrätten eller nationell rätt.

▼ B*Artikel 12***Domstolar och förvaltningsmyndigheter: styrkande av påståenden**

Medlemsstaterna skall ge domstolarna eller förvaltningsmyndigheterna befogenhet att i domstolsförfarandena eller förvaltningsförfarandena enligt artikel 11

- a) kräva att näringsidkaren lägger fram bevis för riktigheten av faktapåståenden om en affärsmetod under förutsättning att ett sådant krav, med beaktande av det rättmätiga intresse näringsidkaren eller annan part i förfarandet har, förefaller lämpligt mot bakgrund av omständigheterna i det särskilda fallet,

och

- b) betrakta faktapåståenden som oriktiga, om de bevis som begärts in enligt a inte läggs fram eller bedöms otillräckliga av domstolen eller förvaltningsmyndigheten.

▼ M1*Artikel 13***Sanktioner**

1. Medlemsstaterna ska fastställa regler om sanktioner för överträdelse av nationella bestämmelser som antagits enligt detta direktiv och vidta alla nödvändiga åtgärder för att säkerställa att de tillämpas. Sanktionerna ska vara effektiva, proportionella och avskräckande.
2. Medlemsstaterna ska säkerställa att följande icke-uttömmande och vägledande kriterier beaktas vid åläggandet av sanktioner, i lämpliga fall:
 - a) Överträdelsens art, allvar, omfattning och varaktighet.
 - b) Eventuella åtgärder som vidtagits av näringsidkaren för att mildra eller avhjälpa den skada som konsumenterna drabbats av.
 - c) Eventuella tidigare överträdelser som begåtts av näringsidkaren.
 - d) Den ekonomiska vinst som näringsidkaren erhållit eller förlust som denna undvikit på grund av överträdelsen, om relevanta uppgifter finns tillgängliga.

▼M1

e) I gränsöverskridande fall, sanktioner som näringsidkaren ålagts för samma överträdelse i andra medlemsstater i fall då information om sådana sanktioner finns tillgänglig via den mekanism som inrättats genom Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2017/2394 ⁽¹⁾.

f) Eventuella andra försvårande eller förmildrande faktorer som är tillämpliga på omständigheterna i fallet.

3. Medlemsstaterna ska säkerställa att när sanktioner ska åläggas i enlighet med artikel 21 i förordning (EU) 2017/2394 ska de inbegripa en möjlighet antingen att ålägga sanktionsavgifter via administrativa förfaranden eller att inleda rättsliga förfaranden för åläggande av sanktionsavgifter, eller båda; det högsta beloppet för sådana sanktionsavgifter ska vara minst 4 % av näringsidkarens årliga omsättning i den eller de berörda medlemsstaterna. Utan att det påverkar den förordningen får medlemsstaterna, av nationella konstitutionella skäl, begränsa åläggandet av sanktionsavgifter till

a) överträdelser av artiklarna 6, 7, 8 och 9 samt av bilaga I till detta direktiv, och

b) en näringsidkares fortsatta användning av en affärsmetod som den nationella behöriga myndigheten eller domstolen har konstaterat vara otillbörlig, när denna affärsmetod inte utgör en sådan överträdelse som avses i led a.

4. I fall där en sanktionsavgift ska åläggas i enlighet med punkt 3, men information om näringsidkarens årliga omsättning inte finns tillgänglig, ska medlemsstaterna införa en möjlighet att ålägga sanktionsavgifter till ett högsta belopp på minst 2 miljoner EUR.

5. Medlemsstaterna ska till kommissionen anmäla de regler och åtgärder som avses i punkt 1 senast den 28 november 2021, samt utan dröjsmål eventuella ändringar som berör dem.

▼B*Artikel 14***Ändringar av direktiv 84/450/EEG**

Direktiv 84/450/EEG ändras härmed på följande sätt:

1. Artikel 1 skall ersättas med följande:

”Artikel 1

Avsikten med detta direktiv är att skydda näringsidkarna mot vilseledande reklam och de otillbörliga följderna av denna, samt att ange under vilka förutsättningar jämförande reklam är tillåten.”

2. I artikel 2

— skall punkt 3 ersättas med följande:

⁽¹⁾ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2017/2394 av den 12 december 2017 om samarbete mellan de nationella myndigheter som har tillsynsansvar för konsumentskyddslagstiftningen och om upphävande av förordning (EG) 2006/2004 (EUT L 345, 27.12.2017, s. 1).

▼ B

”3. *säljare* eller *leverantör* (nedan kallad *näringsidkare*): en fysisk eller juridisk person som handlar för ändamål som ligger inom ramen för dennes näringsverksamhet, hantverk, affärsverksamhet eller yrke samt den som handlar i näringsidkarens namn eller för dennes räkning.”

— skall följande punkt läggas till:

”4. *kodutfärdare*: det organ, vilket även kan vara en näringsidkare eller en grupp av näringsidkare, som ansvarar för att utforma och se över en uppförandekod och/eller övervaka att koden efterlevs av dem som förbundet sig att iaktta den.”

3. Artikel 3a skall ersättas med följande:

”Artikel 3a

1. Jämförande reklam skall, såvitt avser själva jämförelsen, vara tillåten under förutsättning att

- a) den inte är vilseledande enligt artikel 2.2, artikel 3 och artikel 7.1 i detta direktiv eller artiklarna 6 och 7 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2005/29/EG av den 11 maj 2005 om otillbörliga affärsmetoder som tillämpas av näringsidkare gentemot konsumenterna på den inre marknaden (*),
- b) den jämför varor eller tjänster som svarar mot samma behov eller är avsedda för samma ändamål,
- c) den på ett objektivt sätt jämför en eller flera väsentliga, relevanta, kontrollerbara och utmärkande egenskaper hos dessa varor och tjänster, bland vilka även priset kan ingå,
- d) den varken misskrediterar eller uttrycker sig nedsättande om en konkurrents varumärken, firmanamn eller andra kännetecken, varor, tjänster, verksamhet eller förhållanden,
- e) den i fråga om produkter med ursprungsbeteckning alltid avser produkter med samma beteckning,
- f) den inte drar otillbörlig fördel av det anseende som en konkurrents varumärke, firmanamn eller andra kännetecken åtnjuter eller av en konkurrerande produkts ursprungsbeteckning,
- g) den inte framställer en vara eller tjänst som en imitation av eller ersättning för en vara eller tjänst som har ett skyddat varumärke eller firmanamn,
- h) den inte skapar förvirring bland näringsidkare, mellan annonsören och en konkurrent eller mellan annonsörens varumärken, firmanamn, andra utmärkande kännetecken, varor eller tjänster och en konkurrents.

(*) EUT L 149, 11.6.2005, s. 22.”

▼B

4. Artikel 4.1 skall ersättas med följande:

”1. Medlemsstaterna skall i näringsidkarnas liksom även i konkurrenternas intresse se till att det finns lämpliga och effektiva metoder för att bekämpa vilseledande reklam och att bestämmelserna om jämförande reklam följs. Sådana metoder skall innefatta rättsliga bestämmelser enligt vilka personer eller organisationer, som enligt den nationella lagstiftningen anses ha ett rättmätigt intresse av att bekämpa vilseledande reklam eller reglera jämförande reklam, får

a) vidta rättsliga åtgärder mot sådan reklam,

eller

b) anmäla sådan reklam till en förvaltningsmyndighet som är behörig antingen att besluta rörande klagomål eller att inleda lämpliga rättsliga förfaranden.

Det skall ankomma på varje enskild medlemsstat att avgöra vilken av dessa möjligheter som skall finnas tillgängliga, och om domstolarna eller förvaltningsmyndigheterna skall få rätt att kräva att andra etablerade medel för att behandla klagomål först skall tillgripas, däribland de som nämns i artikel 5.

Det skall ankomma på varje enskild medlemsstat att avgöra

a) om dessa rättsliga medel får riktas mot en enskild näringsidkare eller mot en grupp näringsidkare från samma näringsgren,

och

b) om dessa rättsliga medel får riktas mot en kodutfärdare om den tillämpliga koden gör det lättare att kringgå de rättsliga kraven.”

5. Artikel 7.1 skall ersättas med följande:

”1. Detta direktiv skall inte hindra medlemsstaterna från att bibehålla eller anta bestämmelser som avser att tillförsäkra näringsidkare och konkurrenter ett mera omfattande skydd avseende vilseledande reklam.”

Artikel 15

Ändring av direktiv 97/7/EG och 2002/65/EG

1. Artikel 9 i direktiv 97/7/EG skall ersättas med följande:

”Artikel 9

Leverans utan föregående beställning

Med beaktande av förbudet mot affärsmetoder som innebär leverans utan föregående beställning enligt Europaparlamentets och rådets direktiv 2005/29/EG av den 11 maj 2005 om otillbörliga affärsmetoder som tillämpas av näringsidkare gentemot konsumenterna på den inre marknaden (*) skall medlemsstaterna vidta nödvändiga åtgärder för att frita konsumenten från fullgörande av motprestation vid leverans utan föregående beställning eftersom ett uteblivet svar inte är liktydigt med samtycke.

(*) ~~334~~ L 149, 11.6.2005, s. 22.”

▼B

2. Artikel 9 i beslut 2002/65/EG skall ersättas med följande:

”Artikel 9

Med beaktande av förbudet mot affärsmetoder som innebär leverans utan föregående beställning enligt Europaparlamentets och rådets direktiv 2005/29/EG av den 11 maj 2005 om otillbörliga affärsmetoder som tillämpas av näringsidkare gentemot konsumenter på den inre marknaden (*) och utan att det påverkar medlemsstaternas bestämmelser om automatisk förlängning av distansavtal skall medlemsstaterna, när automatisk förlängning är tillåten enligt dessa bestämmelser, vidta åtgärder för att frita konsumenten från varje skyldighet vid leverans utan föregående beställning eftersom ett uteblivet svar inte är liktydigt med samtycke.

(*) EUT L 149, 11.6.2005, s. 22.”

*Artikel 16***Ändring av direktiv 98/27/EG och förordning (EG) nr 2006/2004**

1. I bilagan till direktiv 98/27/EG skall punkt 1 ersättas med följande:

”1. Europaparlamentets och rådets direktiv 2005/29/EG av den 11 maj 2005 om otillbörliga affärsmetoder som tillämpas av näringsidkare gentemot konsumenter på den inre marknaden (EUT L 149, 11.6.2005, s. 22).”

2. I bilagan till Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 2006/2004 av den 27 oktober 2004 om samarbete mellan de nationella tillsynsmyndigheter som ansvarar för konsumentskyddslagsstiftningen (”förordningen om konsumentskyddssamarbete”) ⁽¹⁾ skall följande punkt läggas till:

”16. Europaparlamentets och rådets direktiv 2005/29/EG av den 11 maj 2005 om otillbörliga affärsmetoder som tillämpas av näringsidkare gentemot konsumenter på den inre marknaden (EUT L 149, 11.6.2005, s. 22).”

*Artikel 17***Information**

Medlemsstaterna skall vidta lämpliga åtgärder för att informera konsumenterna om den nationella lag genom vilken detta direktiv införlivas och skall, där så är lämpligt, uppmuntra näringsidkare och kodutfärdare att informera konsumenter om sina uppförandekoder.

*Artikel 18***Översyn**

1. Senast den 12 juni 2011 skall kommissionen överlämna en sammanfattande rapport till Europaparlamentet och rådet om genomförandet av detta direktiv, särskilt artikel 3.9 och artikel 4 och bilaga I, om ramen

⁽¹⁾ EUT L 364, 9.12.2004, s. 1.

▼B

för ytterligare harmonisering och förenkling av gemenskapsrätten avseende konsumentskydd och, med beaktande av artikel 3.5, om åtgärder som behöver vidtas på gemenskapsnivå för att se till att lämpliga nivåer av konsumentskydd upprätthålls. Rapporten skall vid behov åtföljas av ett förslag om översyn av detta direktiv eller andra tillämpliga delar av gemenskapsrätten.

2. Europaparlamentet och rådet skall sträva efter att i enlighet med fördraget agera inom två år efter det att kommissionen har lagt fram ett förslag i enlighet med punkt 1.

*Artikel 19***Införlivande**

Medlemsstaterna skall anta och offentliggöra de bestämmelser i lagar och andra författningar som är nödvändiga för att följa detta direktiv senast den 12 juni 2007. De skall genast underrätta kommissionen om detta och om eventuella ändringar.

Medlemsstaterna skall tillämpa dessa bestämmelser senast den 12 december 2007. När en medlemsstat antar dessa bestämmelser skall de innehålla en hänvisning till detta direktiv eller åtföljas av en sådan hänvisning när de offentliggörs. Närmare föreskrifter om hur hänvisningen skall göras skall varje medlemsstat själv utfärda.

*Artikel 20***Ikraftträdande**

Detta direktiv träder i kraft dagen efter det att det har offentliggjorts i *Europeiska unionens officiella tidning*.

*Artikel 21***Adressater**

Detta direktiv riktar sig till medlemsstaterna.

▼B

BILAGA I

AFFÄRSMETODER SOM UNDER ALLA OMSTÄNDIGHETER ÄR OTILLBÖRLIGA

Vilseledande affärsmetoder

- 1) Påstå att näringsidkaren har undertecknat en uppförandekod när så inte är fallet.
- 2) Uppvisa en förtroendemärkning, kvalitetsmärkning eller motsvarande utan att ha erhållit det nödvändiga tillståndet.
- 3) Påstå att en uppförandekod rekommenderas av ett offentligt eller annat organ när så inte är fallet.
- 4) Påstå att en näringsidkare (inklusive dennes affärsmetoder) eller en produkt har godkänts, rekommenderats eller sanktionerats av ett offentligt eller privat organ när så inte är fallet eller påstå detta utan att villkoren för godkännandet, rekommendationen eller sanktioneringen iakttas.
- 5) Erbjudna produkter till ett angivet pris utan att näringsidkaren uppger att han har rimliga skäl att tro att han inte kommer att kunna leverera, själv eller med hjälp av underleverantör, dessa eller likvärdiga produkter till det angivna priset inom en tid och i sådan mängd som är rimligt med beaktande av produkten, omfattningen av reklamen för produkten och det pris som erbjudits (otillbörligt lockerbjudande).
- 6) Erbjudna produkter till ett angivet pris och sedan
 - a) vägra att visa konsumenten produkten ifråga,

eller
 - b) vägra att ta emot en beställning eller leverera produkten inom rimlig tid,

eller
 - c) förevisa ett defekt exemplar av den,

i avsikt att istället försöka sälja en annan produkt (en typ av otillbörligt lockerbjudande).
- 7) Oriktigt ange att en produkt kommer att vara tillgänglig enbart under mycket begränsad tid, eller att den kommer att vara tillgänglig enbart på särskilda villkor under en mycket begränsad tid, för att få konsumenten att fatta ett omedelbart beslut utan att ha tillräcklig tid eller möjlighet att fatta ett välgrundat beslut.
- 8) Åta sig att ge service efter försäljningen till kunder med vilka näringsidkaren före köpet har kommunicerat på ett språk som inte är ett officiellt språk i den medlemsstat där näringsidkaren är lokaliserad och sedan ge sådan service enbart på ett annat språk utan att tydligt informera konsumenten om detta innan denne förbinder sig att köpa produkten.
- 9) Ange eller på annat sätt skapa intryck av att det är lagligt att sälja en produkt när så inte är fallet.
- 10) Framställa konsumenters lagliga rättigheter som utmärkande för näringsidkarens erbjudande.

▼B

- 11) Använda material från medierna för att göra reklam för en produkt om näringsidkaren själv har betalat för materialet och detta inte framgår av reklamen eller av bilder eller ljud som tydligt kan identifieras av konsumenten (annons i redaktionell form). Detta skall inte påverka tillämpningen av direktiv 89/552/EEG ⁽¹⁾.

▼M1

- 11a) Tillhandahålla sökresultat som svar på en konsuments sökning på internet utan att i fall då det rör sig om betald reklam eller då betalning skett specifikt för att uppnå en högre ranking av produkter i sökresultaten tydligt informera om detta.

▼B

- 12) Göra ett i sak oriktigt påstående om arten och omfattningen av den risk konsumenten utsätter sig själv eller sin familj för om han eller hon inte köper produkten.
- 13) Försöka att sälja en produkt som liknar en annan produkt, som görs av en särskild tillverkare, på ett sätt som avsiktligt förespeglar konsumenten att produkten är gjord av samma tillverkare, trots att så inte är fallet.
- 14) Inrätta, driva eller göra reklam för pyramidspel där konsumenten lockas att delta på grund av möjligheten att få ersättning och denna främst grundas på att andra konsumenter värvas till spelet, snarare än på försäljning eller konsumtion av en produkt.
- 15) Oriktigt påstå att näringsidkaren står i begrepp att upphöra med sin verksamhet eller flytta till nya lokaler.
- 16) Påstå att produkter kan underlätta vinst i hasardspel.
- 17) Oriktigt påstå att en produkt förmår bota sjukdomar, funktionsrubbingar eller missbildningar.
- 18) Förmedla i sak oriktig information om marknadsvillkor eller möjligheten att finna produkten i avsikt att förmå konsumenten att förvärva produkten på mindre fördelaktiga villkor än de marknaden normalt kan erbjuda.
- 19) Som affärsmetod påstå sig anordna tävlingar eller säljfrämjande åtgärder med priser utan att dela ut de priser som beskrivs eller någon skälighetsmotvarighet till dessa.
- 20) Beskriva en produkt som "gratis", "kostnadsfri", "utan avgift" eller liknande om konsumenten måste betala annat än den oundvikliga kostnaden för att svara på affärsmetoden och hämta eller betala för leverans av produkten.
- 21) I marknadsföringsmaterialet inkludera en faktura eller liknande betalningshandling som ger konsumenten intryck av han redan har beställt den marknadsförda produkten när så inte är fallet.
- 22) Oriktigt påstå eller skapa intryck av att näringsidkaren inte agerar i syften som hänför sig till dennes näringsverksamhet, affärsverksamhet, yrkeskår eller yrkesområde, eller felaktigt uppträda som konsument.
- 23) Oriktigt skapa intryck av att produktservice efter försäljning är tillgänglig i en annan medlemsstat än den där produkten säljs.

⁽¹⁾ Rådets direktiv 89/552/EEG av den 3 oktober 1989 om samordning av vissa bestämmelser som fastställts i medlemsstaternas lagar och andra författningar om utförandet av sändningsverksamhet för television (EGT L 298, 17.10.1989, s. 23). Direktivet ändrat genom Europaparlamentets och rådets direktiv 97/36/EG (EGT L 202, 30.7.1997, s. 60).

▼M1

- 23a) Till konsumenter vidare sälja biljetter till kultur- och idrottsevenemang om näringsidkaren har förvärvat dem genom användning av automatiserade medel för att kringgå eventuella begränsningar av antalet biljetter som en person kan köpa eller andra regler som är tillämpliga på biljettköp.
- 23b) Uppge att recensioner av en produkt har lagts ut av konsumenter som faktiskt har använt eller köpt produkten utan att vidta rimliga och proportionella åtgärder för att säkerställa att recensionerna härrör från sådana konsumenter.
- 23c) Lägga ut eller ge en annan juridisk eller fysisk person i uppdrag att lägga ut falska konsumentrecensioner eller konsumentrekommendationer, eller ge en vilseledande bild av konsumentrecensioner eller konsumentrekommendationer på sociala medier för att göra reklam för produkter.

▼B

Aggressiva affärsmetoder

- 24) Ge intryck av att konsumenten inte kan lämna platsen innan ett avtal har utarbetats.
- 25) Göra personliga besök i konsumentens hem och ignorera dennes anmodan om att lämna hans hem eller inte komma tillbaka, utom under de omständigheter och i den utsträckning som enligt nationell lagstiftning är motiverat för att få en avtalsmässig skyldighet fullgjord.
- 26) Ta upprepade och oönskade kontakter per telefon, fax, e-post eller annat medium utom under de förhållanden och i den utsträckning som enligt nationell lagstiftning är motiverat för att få en avtalsmässig skyldighet fullgjord. Detta skall inte påverka tillämpningen av artikel 10 i direktiv 97/7/EG och direktiven 95/46/EG⁽¹⁾ och 2002/58/EG.
- 27) Kräva att en konsument, som gör anspråk på ersättning från en försäkring, lägger fram dokument som inte rimligen kan anses relevanta för huruvida anspråket är giltigt, eller systematiskt underlåta att svara på relevant korrespondens i ärendet, om detta sker i syfte att förmå konsumenten att avstå från att utöva sina avtalsenliga rättigheter.
- 28) Att i en annons direkt uppmana barn att köpa eller att övertala sina föräldrar eller andra vuxna att köpa de utannonserade produkterna åt dem. Denna bestämmelse påverkar inte tillämpningen av artikel 16 i direktiv 89/552/EEG om sändningsverksamhet för television.
- 29) Kräva omedelbar eller uppskjuten betalning för eller återsändande eller förvaring av produkter som näringsidkaren tillhandahållit men som konsumenten inte beställt (leverans utan föregående beställning) utom om produkten är en sådan ersättning som tillhandahållits i överensstämmelse med artikel 7.3 i direktiv 97/7/EG.
- 30) Uttryckligen informera konsumenten om att näringsidkarens arbete eller försörjning står på spel om konsumenten inte köper produkten eller tjänsten.
- 31) Oriktigt skapa intryck av att konsumenten redan har vunnit eller kommer att vinna ett pris eller annan motsvarande förmån, eventuellt efter att först ha utfört en särskild handling,
- när det i själva verket inte finns något pris eller någon annan motsvarande förmån,
 - eller
 - när möjligheten att göra anspråk på priset eller en annan motsvarande förmån är beroende av att konsumenten betalar pengar eller ådrar sig en kostnad.

⁽¹⁾ Europaparlamentets och rådets direktiv 95/46/EG av den 24 oktober 1995 om skydd för enskilda personer med avseende på behandling av personuppgifter och om det fria flödet av sådana uppgifter (EGT L 281, 23.11.1995, s. 31). Direktivet ändrat genom förordning (EG) nr 1882/2003 (EUT L 284, 31.10.2003, s. 1).

▼B

BILAGA II

GEMENSKAPSLAGSTIFTNING MED BESTÄMMELSER FÖR
REKLAM OCH MARKNADSKOMMUNIKATION

Artiklarna 4 och 5 i direktiv 97/7/EG

Artikel 3 i rådets direktiv 90/314/EEG av den 13 juni 1990 om paketresor, semesterpaket och andra paketarrangemang ⁽¹⁾

Artikel 3.3 i Europaparlamentets och rådets direktiv 94/47/EG av den 26 oktober 1994 om skydd för köparna vad avser vissa aspekter i avtal om nyttjanderätten till fast egendom på tidsdelningsbasis ⁽²⁾

Artikel 3.4 i Europaparlamentets och rådets direktiv 98/6/EG av den 16 februari 1998 om konsumentskydd i samband med prismärkning av varor som erbjuds konsumenterna ⁽³⁾

Artiklarna 86–100 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2001/83/EG av den 6 november 2001 om upprättande av gemenskapsregler för humanläkemedel ⁽⁴⁾

Artiklarna 5 och 6 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2000/31/EG av den 8 juni 2000 om vissa rättsliga aspekter på informationssamhällets tjänster, särskilt elektronisk handel, på den inre marknaden (direktiv om elektronisk handel) ⁽⁵⁾

Artikel 1 d i Europaparlamentets och rådets direktiv 98/7/EG av den 16 februari 1998 om ändring av rådets direktiv 87/102/EEG om tillnärming av medlemsstaternas lagar och andra författningar om konsumentkrediter ⁽⁶⁾

Artiklarna 3 och 4 i direktiv 2002/65/EG

Artikel 1.9 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2001/107/EG av den 21 januari 2002 om ändring av rådets direktiv 85/611/EEG om samordning av lagar och andra författningar som avser företag för kollektiva investeringar i överlåtbara värdepapper (fondföretag) i syfte att införa regler för förvaltningsbolag och förenklade prospekt ⁽⁷⁾

Artiklarna 12 och 13 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2002/92/EG av den 9 december 2002 om försäkringsförmedling ⁽⁸⁾

Artikel 36 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2002/83/EG av den 5 november 2002 om livförsäkring ⁽⁹⁾

Artikel 19 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2004/39/EG av den 21 april 2004 om marknader för finansiella instrument ⁽¹⁰⁾

⁽¹⁾ EGT L 158, 23.6.1990, s. 59.

⁽²⁾ EGT L 280, 29.10.1994, s. 83.

⁽³⁾ EGT L 80, 18.3.1998, s. 27.

⁽⁴⁾ EGT L 311, 28.11.2001, s. 67. Direktivet senast ändrat genom direktiv 2004/27/EG (EUT L 136, 30.4.2004, s. 34).

⁽⁵⁾ EGT L 178, 17.7.2000, s. 1.

⁽⁶⁾ EGT L 101, 1.4.1998, s. 17.

⁽⁷⁾ EGT L 41, 13.2.2002, s. 20.

⁽⁸⁾ EGT L 9, 15.1.2003, s. 3.

⁽⁹⁾ EGT L 345, 19.12.2002, s. 1. Direktivet ändrat genom rådets direktiv 2004/66/EG (EUT L 168, 1.5.2004, s. 35).

⁽¹⁰⁾ EUT L 145, 30.4.2004, s. 1.

▼B

Artiklarna 31 och 43 i rådets direktiv 92/49/EEG av den 18 juni 1992 om samordning av lagar och andra författningar som avser annan direkt försäkring än livförsäkring ⁽¹⁾ (tredje direktivet om annan direkt försäkring än livförsäkring)

Artiklarna 5, 7 och 8 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2003/71/EG av den 4 november 2003 om de prospekt som skall offentliggöras när värdepapper erbjuds till allmänheten eller tas upp till handel på en reglerad marknad ⁽²⁾

⁽¹⁾ EGT L 228, 11.8.1992, s. 1. Direktivet senast ändrat genom Europaparlamentets och rådets direktiv 2002/87/EG (EUT L 35, 11.2.2003, s. 1).

⁽²⁾ EUT L 345, 31.12.2003, s. 64.

Den här texten är endast avsedd som ett dokumentationshjälpmedel och har ingen rättslig verkan. EU-institutionerna tar inget ansvar för innehållet. De autentiska versionerna av motsvarande rättsakter, inklusive ingresserna, publiceras i Europeiska unionens officiella tidning och finns i EUR-Lex. De officiella texterna är direkt tillgängliga via länkarna i det här dokumentet

► **B**

EUROPAPARLAMENTETS OCH RÅDETS DIREKTIV 2011/83/EU

av den 25 oktober 2011

om konsumenträttigheter och om ändring av rådets direktiv 93/13/EEG och Europaparlamentets och rådets direktiv 1999/44/EG och om upphävande av rådets direktiv 85/577/EEG och Europaparlamentets och rådets direktiv 97/7/EG

(Text av betydelse för EES)

(EUT L 304, 22.11.2011, s. 64)

Ändrad genom:

Officiella tidningen

nr	sida	datum
----	------	-------

► **M1** Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2015/2302 av den L 326 1 11.12.2015
25 november 2015

► **M2** Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2019/2161 av den L 328 7 18.12.2019
27 november 2019

Rättad genom:

►C1 Rättelse, EUT L 90093, 9.2.2024, s. 1 (2011/83/EU)

▼B

**EUROPAPARLAMENTETS OCH RÅDETS DIREKTIV
2011/83/EU**

av den 25 oktober 2011

om konsumenträttigheter och om ändring av rådets direktiv 93/13/EEG och Europaparlamentets och rådets direktiv 1999/44/EG och om upphävande av rådets direktiv 85/577/EEG och Europaparlamentets och rådets direktiv 97/7/EG

(Text av betydelse för EES)

KAPITEL I

SYFTE, DEFINITIONER OCH TILLÄMPNINGSSOMRÅDE

*Artikel 1***Syfte**

Syftet med detta direktiv är att åstadkomma ett konsumentskydd på hög nivå och därigenom bidra till att den inre marknaden fungerar korrekt genom att tillnärma vissa aspekter av medlemsstaternas lagar och andra författningar avseende avtal som ingåtts mellan konsument och näringsidkare.

*Artikel 2***Definitioner**

I detta direktiv gäller följande definitioner:

1. *konsument*: varje fysisk person som i samband med avtal som omfattas av detta direktiv agerar för ändamål som faller utanför den egna närings- eller yrkesverksamheten.
2. *näringsidkare*: en fysisk eller juridisk person, antingen offentligägad eller privatägad, som i samband med avtal som omfattas av detta direktiv agerar för ändamål som faller inom ramen för den egna närings- eller yrkesverksamheten samt varje person som agerar i dennes namn eller för dennes räkning.

▼M2

3. *varor*: varor enligt definitionen i artikel 2.5 i Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2019/771 ⁽¹⁾.

▼B

4. *vara som tillverkas enligt konsumentens anvisningar*: en vara som inte är tillverkad på förhand och vars tillverkning sker på basis av konsumentens individuella val eller beslut.

⁽¹⁾ Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2019/771 av den 20 maj 2019 om vissa aspekter på avtal om försäljning av varor, om ändring av förordning (EU) 2017/2394 och direktiv 2009/22/EG samt om upphävande av direktiv 1999/44/EG (EUT L 136, 22.5.2019, s. 28).

▼M2

- 4a. *personuppgifter*: personuppgifter enligt definitionen i artikel 4.1 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/679 ⁽¹⁾.
5. *köpeavtal*: varje avtal där näringsidkaren överlåter eller åtar sig att överlåta äganderätten till varan till konsumenten, inbegripet avtal där avtalsföremålet är både varor och tjänster.
6. *tjänsteavtal*: varje avtal som inte är ett köpeavtal, där näringsidkaren tillhandahåller eller åtar sig att tillhandahålla en tjänst, inbegripet en digital tjänst, till konsumenten.

▼B

7. *distansavtal*: varje köpe- eller tjänsteavtal som ingås mellan näringsidkaren och konsumenten med stöd av ett organiserat system för distansförsäljning eller tillhandahållande av tjänster på distans, utan att näringsidkaren och konsumenten samtidigt är fysiskt närvarande, enbart med utnyttjande av ett eller flera medel för distanskommunikation fram till och inbegripet den tidpunkt då avtalet ingås.
8. *avtal utanför fasta affärslokaler*: varje avtal mellan näringsidkaren och konsumenten
- a) som ingås då näringsidkaren och konsumenten samtidigt är fysiskt närvarande, på en plats som inte är näringsidkarens affärslokaler,
 - b) för vilket konsumenten har lämnat ett anbud under samma omständigheter som avses i led a,
 - c) som ingås i näringsidkarens fasta affärslokaler eller med hjälp av något medel för distanskommunikation omedelbart efter det att konsumenten personligen och enskilt tilltalats på en annan plats än näringsidkarens fasta affärslokaler, varvid näringsidkaren och konsumenten samtidigt är fysiskt närvarande, eller
 - d) som ingås under en utflykt organiserad av näringsidkaren i syfte att marknadsföra och sälja varor eller tjänster till konsumenten.
9. *fasta affärslokaler*:
- a) fasta detaljhandelslokaler där näringsidkaren bedriver sin fasta verksamhet, eller
 - b) rörliga detaljhandelslokaler där näringsidkaren vanligtvis bedriver sin verksamhet.
10. *varaktigt medium*: varje medel som gör det möjligt för konsumenten eller näringsidkaren att bevara information som riktas till vederbörande personligen på sådant sätt att den är tillgänglig för användning i framtiden under en tid som är lämplig med hänsyn till vad som är avsikten med informationen och att den bevarade informationen kan återges oförändrad.

⁽¹⁾ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/679 av den 27 april 2016 om skydd för fysiska personer med avseende på behandling av personuppgifter och om det fria flödet av sådana uppgifter och om upphävande av direktiv 95/46/EG (allmän dataskyddsförordning) (EUT L 119, 4.5.2016, s. 1).

▼ M2

11. *digitalt innehåll*: digitalt innehåll enligt definitionen i artikel 2.1 i Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2019/770 ⁽¹⁾.

▼ B

12. *finansieUll tjänst*: alla banktjänster samt tjänster som avser krediter, försäkringar, privata individuella pensioner, investeringar eller betalningar.
13. *offentlig auktion*: en försäljningsmetod där näringsidkaren bjuder ut varor eller tjänster till försäljning till konsumenter, vilka personligen närvarar eller ges möjlighet att närvara vid auktionen, genom ett öppet budgivningsförfarande som sköts av en auktionsförrättare och där den som lämnar det vinnande budet måste köpa varorna eller tjänsterna.
14. *garanti*: varje utfästelse som näringsidkaren eller tillverkaren (garantigivaren), utöver sina rättsliga skyldigheter i fråga om avtalsenlighet, ger konsumenten om att återbetala det betalade priset eller att byta ut, reparera eller utföra någon form av service på varorna om de inte överensstämmer med specifikationerna i garantibeviset, eller andra eventuella krav som inte hänför sig till överensstämmelsen men ingår i garantibeviset, eller i den reklam som var tillgänglig vid den tidpunkt då avtalet ingicks eller före avtalets ingående.
15. *biavtal*: ett avtal genom vilket konsumenten förvärvar varor eller tjänster i samband med ett distansavtal eller ett avtal utanför fasta affärslokaler, när dessa varor levereras eller dessa tjänster tillhandahålls av näringsidkaren eller en tredje part på grundval av en överenskommelse mellan den tredje parten och näringsidkaren.

▼ M2

16. *digital tjänst*: en digital tjänst enligt definitionen i artikel 2.2 i direktiv (EU) 2019/770.
17. *marknadsplats online*: en tjänst som använder programvara, inbegripet en webbplats, en del av en webbplats eller en applikation, som administreras av en näringsidkare eller för dennas räkning, som gör det möjligt för konsumenter att ingå distansavtal med andra näringsidkare eller konsumenter.
18. *leverantör av en marknadsplats online*: en näringsidkare som tillhandahåller en marknadsplats online till konsumenter.
19. *kompatibilitet*: kompatibilitet enligt definitionen i artikel 2.10 i direktiv (EU) 2019/770.
20. *funktionalitet*: funktionalitet enligt definitionen i artikel 2.11 i direktiv (EU) 2019/770.
21. *driftskompatibilitet*: driftskompatibilitet enligt definitionen i artikel 2.12 i direktiv (EU) 2019/770.

⁽¹⁾ Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2019/770 av den 20 maj 2019 om vissa aspekter på avtal om tillhandahållande av digitalt innehåUll och digitala tjänster (EUT L 136, 22.5.2019, s. 1).

▼B*Artikel 3***Tillämpningsområde****▼M2**

1. Detta direktiv ska tillämpas, enligt de villkor och i den omfattning som anges i bestämmelserna i detta direktiv, på alla avtal som ingås mellan en näringsidkare och en konsument där konsumenten betalar eller åtar sig att betala priset. Det ska tillämpas på avtal om leverans av vatten, gas, el eller fjärrvärme, inklusive från offentliga leverantörer, till den del som dessa försörjningstjänster tillhandahålls på avtalsrättslig grund.

1a. Detta direktiv ska också tillämpas när näringsidkaren tillhandahåller eller åtar sig att tillhandahålla digitalt innehåll som inte levereras på ett fysiskt medium eller en digital tjänst till konsumenten och konsumenten tillhandahåller eller åtar sig att tillhandahålla personuppgifter till näringsidkaren, utom när de personuppgifter som konsumenten tillhandahåller behandlas av näringsidkaren enbart för att tillhandahålla det digitala innehåll som inte levereras på ett fysiskt medium eller den digitala tjänsten i enlighet med detta direktiv, eller för att göra det möjligt för näringsidkaren att uppfylla rättsliga krav som gäller för näringsidkaren, och näringsidkaren inte behandlar uppgifterna för något annat ändamål.

▼B

2. Om en bestämmelse i detta direktiv strider mot någon annan unionsakt som reglerar särskilda sektorer ska den andra unionsakten ha företräde och tillämpas på de särskilda sektorerna.

3. Detta direktiv ska inte tillämpas på avtal

- a) om sociala tjänster, inklusive subventionerat boende, barnomsorg och stöd till permanent eller tillfälligt behövande familjer och enskilda, inbegripet långtidsvård,
- b) om sådana hälso- och sjukvårdstjänster som definieras i artikel 3 a i direktiv 2011/24/EU, oavsett om de tillhandahålls via hälso- och sjukvårdsinrättningar eller inte,
- c) om spelverksamhet som innebär att insatser med penningvärde görs i hasardspel, t.ex. lotterier, kasinospel och vadslagningar,
- d) om finansiella tjänster,
- e) om skapande, förvärv eller överlåtelse av fast egendom eller av rättigheter till fast egendom,
- f) om uppförande av nya byggnader, omfattande ombyggnad av befintliga byggnader och bostadsuthyrning,

▼M1

- g) om paketresor enligt definitionen i artikel 3.2 i Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2015/2302 ⁽¹⁾.

⁽¹⁾ Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2015/2302 av den 25 november 2015 om paketresor och sammanlänkade researrangemang, om ändring av förordning (EG) nr 2006/2004 och Europaparlamentets och rådets direktiv 2011/83/EU samt om upphävande av rådets direktiv 90/314/EEG (EUT L 326, 11.12.2015, s. 1).

▼M1

Artiklarna 6.7, 8.2 och 8.6, 19, 21 och 22 i det här direktivet ska i tillämpliga delar tillämpas på paketresor enligt definitionen i artikel 3.2 i Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2015/2302 avseende resenärer enligt definitionen i artikel 3.6 i det direktivet,

▼B

- h) som omfattas av tillämpningsområdet för Europaparlamentets och rådets direktiv 2008/122/EG av den 14 januari 2009 om konsumentskydd vid vissa aspekter av avtal om tidsdelat boende, långfristiga semesterprodukter, återförsäljning och byte ⁽¹⁾,
- i) som upprättas enligt medlemsstaternas lagar under medverkan av en offentlig tjänsteman som enligt lag är förpliktad till oberoende och opartiskhet och som genom omfattande rättsliga upplysningar ska säkerställa att konsumenten ingår avtalet endast på grundval av moget övervägande och med kännedom om dess rättsliga betydelse,
- j) om tillhandahållande av livsmedel, drycker eller andra dagligvaror för hushållet, som fysiskt tillhandahålls av näringsidkare som gör frekventa och regelbundna utkörningsrundor till konsumentens hem, bostad eller arbetsplats,

▼M2

- k) om passagerartransporttjänster, med undantag för artiklarna 8.2, 19, 21 och 22,

▼B

- l) som ingås med hjälp av varuautomater eller automatiserade affärslokaler,
- m) distansavtal som ingås med teleoperatörer genom offentliga telefonautomater för användning av dessa eller som ingås för användning av en enda telefon-, internet- eller faxuppkoppling som utförs av en konsument,

▼M2

- n) om varor som säljs exekutivt eller på annat sätt tvångsvis med stöd av lag.

▼B

4. Medlemsstaterna får besluta att inte tillämpa detta direktiv eller att inte behålla eller införa motsvarande nationella bestämmelser i fråga om avtal utanför fasta affärslokaler, om den avtalsenliga betalning som ska erläggas av konsumenten inte överstiger 50 EUR. Medlemsstaterna får fastställa ett lägre värde i sin nationella lagstiftning.

5. Detta direktiv ska inte påverka nationell allmän avtalsrätt, till exempel bestämmelser om ett avtals giltighet, ingående eller verkan, om sådana allmänna avtalsrättsliga aspekter inte regleras i detta direktiv.

6. Detta direktiv ska inte hindra näringsidkare från att erbjuda konsumenterna avtalsvillkor som ger ett bättre skydd än vad som föreskrivs i detta direktiv.

⁽¹⁾ EU 34833, 3.2.2009, s. 10.

▼B*Artikel 4***Harmoniseringsnivå**

Medlemsstaterna får inte i sin nationella lagstiftning behålla eller införa bestämmelser som avviker från bestämmelserna i detta direktiv, inklusive strängare eller mindre stränga bestämmelser som ger en annan konsumentskyddsnivå om inget annat anges i detta direktiv.

KAPITEL II

**KONSUMENTINFORMATION I SAMBAND MED ANDRA AVTAL ÄN
DISTANSAVTAL ELLER AVTAL UTANFÖR FASTA
AFFÄRSLOKALER***Artikel 5***Informationskrav i samband med andra avtal än distansavtal eller
avtal utanför fasta affärslokaler**

1. Innan konsumenten blir bunden av ett annat avtal än ett distansavtal eller ett avtal utanför fasta affärslokaler, eller ett motsvarande erbjudande ska näringsidkaren klart och tydligt informera konsumenten om följande, såvida den informationen inte redan framgår av sammanhanget:

- a) Varornas eller tjänsternas huvudsakliga egenskaper, i en omfattning som är lämplig för mediet och för varorna eller tjänsterna.
- b) Näringsidkarens identitet, till exempel företagsnamn, geografisk adress för näringsidkarens etableringsställe samt telefonnummer.
- c) Det sammanlagda priset på varorna eller tjänsterna inklusive skatter och avgifter eller, om varan eller tjänsten är av sådan art att priset rimligen inte kan beräknas i förväg, det sätt på vilket priset beräknas och alla eventuella ytterligare kostnader för frakt, leverans eller porto eller, om dessa rimligen inte kan beräknas i förväg, uppgift om att sådana ytterligare kostnader kan tillkomma.
- d) I förekommande fall, sätten för betalning, leverans, fullgörande, datum för när näringsidkaren åtar sig att leverera varan eller tillhandahålla tjänsten samt näringsidkarens reklamationshantering.

▼M2

- e) Förutom en påminnelse om att det finns en rättslig garanti om avtalsenlighet för varor, digitalt innehåll och digitala tjänster, den kundassistans och produktservice som gäller efter försäljningen och de kommersiella garantier som gäller samt villkoren för dessa, om tillämpligt.

▼B

- f) Avtalets löptid, om tillämpligt, eller villkor för uppsägning av avtalet om löptiden är obegränsad eller avtalet förnyas automatiskt.

▼M2

- g) Om tillämpligt, funktionaliteten hos, inklusive användning av tekniska skyddsåtgärder för, varor med digitala delar, digitalt innehåll och digitala tjänster.

▼M2

- h) Om tillämpligt, relevant kompatibilitet och driftskompatibilitet mellan varor med digitala delar, digitalt innehåll och digitala tjänster enligt vad näringsidkaren känner till eller rimligen kan förväntas ha känt till.

▼B

2. Punkt 1 ska också tillämpas på avtal för leverans av vatten, gas och el i de fall när försäljningen inte sker i en begränsad volym eller en fastställd kvantitet samt på avtal om leverans av fjärrvärme och digitalt innehåll som inte levereras på ett fysiskt medium.
3. Medlemsstaterna ska inte vara skyldiga att tillämpa punkt 1 på avtal som innefattar vardagliga transaktioner och utförs omedelbart i samband med att de ingås.
4. Medlemsstaterna får anta eller behålla ytterligare krav på förhandsinformation som ska ges innan avtalet ingås beträffande avtal som omfattas av denna artikel.

KAPITEL III

**KONSUMENTINFORMATION OCH KONSUMENTENS ÅNGERRÄTT
VID DISTANSAVTAL OCH AVTAL UTANFÖR FASTA
AFFÄRSLOKALER***Artikel 6***Informationskrav vid distansavtal och avtal utanför fasta
affärslokaler**

1. Innan konsumenten blir bunden av ett distansavtal eller ett avtal utanför fasta affärslokaler eller ett motsvarande erbjudande ska näringsidkaren klart och tydligt ge konsumenten information om följande:
- a) Varornas eller tjänsternas huvudsakliga egenskaper, i en omfattning som är lämplig för mediet och för varorna eller tjänsterna.
- b) Näringsidkarens identitet, till exempel företagsnamn.

▼M2

- c) Geografisk adress där näringsidkaren är etablerad samt näringsidkarens telefonnummer och e-postadress; om näringsidkaren tillhandahåller andra medel för kommunikation via internet som garanterar att konsumenten kan lagra eventuell skriftlig korrespondens med näringsidkaren, inbegripet datum och tid för sådan korrespondens, på ett varaktigt medium ska informationen även omfatta uppgifter om dessa andra sätt; alla dessa medel för kommunikation som tillhandahålls av näringsidkaren ska göra det möjligt för konsumenten att snabbt kontakta och kommunicera effektivt med näringsidkaren; i förekommande fall ska näringsidkaren också tillhandahålla geografisk adress och identitet för den näringsidkare för vars räkning denna agerar.

▼B

- d) Om den avviker från den adress som uppgetts i enlighet med led c: geografisk adress till näringsidkarens affärsställe och i tillämpliga fall avseende den näringsidkare för vars räkning han eller hon agerar. Konsumenten kan vända sig med eventuella reklamationer.

▼B

- e) Det sammanlagda priset för varan eller tjänsten, inklusive skatter eller, om varan eller tjänsten är av sådan art att priset rimligen inte kan beräknas i förväg, det sätt på vilket priset beräknas och alla eventuella ytterligare kostnader för frakt, leverans eller porto och alla andra kostnader eller, om dessa rimligen inte kan beräknas i förväg, uppgift om att sådana ytterligare kostnader kan tillkomma. Om avtalet löper på obegränsad tid eller om avtalet gäller en prenumeration ska i det sammanlagda priset ingå de sammanlagda kostnaderna per faktureringsperiod. När sådana avtal debiteras enligt fastställda betalningsposter ska det sammanlagda priset också avse de sammanlagda månatliga kostnaderna. Om det inte rimligen går att beräkna den totala abonnemangskostnaden i förväg, ska prisberäkningsmetoden redovisas.

▼M2

- ea) Om tillämpligt, att priset har personanpassats på grundval av automatiserat beslutsfattande.

▼B

- f) Kostnaden för att använda medel för distanskommunikation för ingåendet av avtalet, när kostnaden inte är beräknad efter normaltaxa.
- g) I förekommande fall, sätten för betalning, leverans, fullgörande, datum för när näringsidkaren åtar sig leverera varan eller tillhandahålla tjänsten samt, i förekommande fall, näringsidkarens reklamationshantering.
- h) Om konsumenten har en ångerrätt, villkoren, tidsfristen och förfarandena för att utöva den, i enlighet med artikel 11.1, samt standardblanketten för utövande av ångerrätten enligt bilaga I B.
- i) I förekommande fall meddelande om att konsumenten vid utövande av ångerrätt är skyldig att betala kostnaderna för återsändande av varan samt, vid distansavtal, om varorna till följd av sin natur normalt inte kan återsändas per post, kostnaderna för återsändande av varan.
- j) Meddelande om att konsumenten, om denne utövar ångerrätt efter att ha gjort en begäran enligt artikel 7.3 eller 8.8, är skyldig att ersätta näringsidkaren för rimliga kostnader enligt artikel 14.3.
- k) Vid avsaknad av ångerrätt enligt artikel 16, meddelande om att konsumenten inte har någon ångerrätt, eller, i förekommande fall, besked om under vilka omständigheter konsumenten förlorar sin ångerrätt.

▼M2

- l) En påminnelse om att det finns en rättslig garanti om avtalsenlighet för varor, digitalt innehåll och digitala tjänster.

▼B

- m) Om tillämpligt, den kundassistans och produktservice som gäller efter försäljningen och de garantier som gäller och villkoren för dessa.
- n) Förekomsten av relevanta uppförandekoder, såsom de definieras i artikel 2 f i direktiv 2005/29/EG, och hur kopior av dem kan erhållas, om tillämpligt.

▼B

- o) Avtalets löptid, om tillämpligt, eller villkor för uppsägning av avtalet om löptiden är obegränsad eller avtalet förnyas automatiskt.
- p) Om tillämpligt, kortaste giltighetstid för konsumentens skyldigheter enligt avtalet.
- q) Om tillämpligt, den handpenning eller andra ekonomiska garantier som konsumenten ska betala eller lämna på begäran av näringsidkaren och villkoren i samband med detta.

▼M2

- r) Om tillämpligt, funktionaliteten hos, inklusive användning av tekniska skyddsåtgärder för, varor med digitala delar, digitalt innehåll och digitala tjänster.
- s) Om tillämpligt, relevant kompatibilitet och driftskompatibilitet mellan varor med digitala delar, digitalt innehåll och digitala tjänster enligt vad näringsidkaren känner till eller rimligen kan förväntas ha känt till.

▼B

- t) Om tillämpligt, möjligheten att anlita ett förfarande för klagomål och prövning utanför domstol, vilket näringsidkaren omfattas av, och villkoren för detta.

2. Punkt 1 ska också tillämpas på avtal för leverans av vatten, gas och el i de fall när försäljningen inte sker i en begränsad volym eller en fastställd kvantitet samt på avtal om leverans av fjärrvärme och digitalt innehåll som inte levereras på ett fysiskt medium.

3. Vid offentlig auktion får informationen i punkt 1 b, c och d ersättas med motsvarande uppgifter om auktionsförrättaren.

▼M2

4. Informationen i punkt 1 h, i och j i den här artikeln får lämnas med hjälp av mallen för information om ångerrätt i bilaga I A. Om näringsidkaren har tillhandahållit denna informationsblankett korrekt ifyllt till konsumenten är informationskraven i punkt 1 h, i och j i den här artikeln uppfyllda. Hänvisningarna till ångerfristen på 14 dagar i mallen för information om ångerrätt i bilaga I A ska ersättas med hänvisningar till en ångerfrist på 30 dagar i fall då medlemsstater har antagit bestämmelser i enlighet med artikel 9.1a.

▼B

5. Den information som avses i punkt 1 ska utgöra en integrerad del av distansavtalet eller avtalet utanför fasta affärslokaler och får inte ändras annat än genom uttrycklig överenskommelse mellan avtalsparterna.

6. Om näringsidkaren inte har uppfyllt informationskraven i fråga om ytterligare avgifter eller andra kostnader enligt punkt 1 e eller kostnaderna för återsändande av varan enligt punkt 1 i ska konsumenten inte betala dessa avgifter eller kostnader.

▼B

7. Medlemsstaterna får i nationell lagstiftning behålla eller införa språkrav i samband med krav på information vid avtals ingående för att säkerställa att informationen är lättbegriplig för konsumenten.

8. Informationskraven i detta direktiv gäller vid sidan av informationskraven i direktiv 2006/123/EG och direktiv 2000/31/EG och hindrar inte medlemsstaterna från att ställa ytterligare informationskrav i enlighet med dessa direktiv.

Om en bestämmelse i direktiv 2006/123/EG eller direktiv 2000/31/EG om innehållet i informationen och hur den ska tillhandahållas strider mot en bestämmelse i det här direktivet ska, utan att det påverkar tillämpningen av första stycket, bestämmelsen i det här direktivet ha företräde.

9. Bevisbördan för att informationsskyldigheten enligt detta kapitel fullgjorts ska åvila näringsidkaren.

▼M2*Artikel 6a***Ytterligare särskilda informationskrav för avtal som ingås på marknadsplatser online**

1. Innan en konsument blir bunden av ett distansavtal eller ett motsvarande erbjudande på en marknadsplats online ska leverantören av marknadsplatsen online, utan att det påverkar tillämpningen av direktiv 2005/29/EG, klart och tydligt, och på ett sätt som är lämpligt för medlet för distanskommunikation, ge konsumenten information om följande:

- a) Allmän information, som tillhandahålls i ett särskilt avsnitt av onlinegränssnittet och är direkt och enkelt tillgänglig från den sida där sökresultaten presenteras, om de huvudparametrar som bestämmer rankningen, enligt definitionen i artikel 2.1 m i direktiv 2005/29/EG, av erbjudanden som presenteras för konsumenten till följd av sökningen och dessa parametrars relativa betydelse jämfört med andra parametrar.
- b) Huruvida den tredje part som erbjuder varorna, tjänsterna eller det digitala innehållet är näringsidkare eller inte, på grundval av den tredje partens förklaring till leverantören av marknadsplatsen online.
- c) När den tredje part som erbjuder varorna, tjänsterna eller det digitala innehållet inte är en näringsidkare, att konsumenträttigheterna enligt unionens konsumentskyddslagstiftning inte är tillämpliga på avtalet.
- d) I tillämpliga fall, hur skyldigheterna enligt avtalet är uppdelade mellan den tredje part som erbjuder varorna, tjänsterna eller det digitala innehållet och leverantören av marknadsplatsen online; denna information påverkar inte det ansvar som leverantören av marknadsplatsen online eller tredjepartsnäringsidkaren har när det gäller avtalet enligt annan unionsrätt eller nationell rätt.

2. Utan att det påverkar tillämpningen av direktiv 2000/31/EG hindrar denna artikel inte medlemsstaterna från att införa ytterligare informationskrav för leverantörer av marknadsplatser online. Sådana bestämmelser ska vara proportionella, icke-diskriminerande och motiverade med hänsyn till konsumentskyddet.

▼B

Artikel 7

Formella krav för avtal utanför fasta affärslokaler

1. Vid avtal utanför fasta affärslokaler ska den information som föreskrivs i artikel 6.1 lämnas av näringsidkaren till konsumenten som papperskopia eller, om konsumenten samtycker, på ett annat varaktigt medium. Informationen ska vara väl läsbar och avfattad på ett klart och begripligt språk.

2. Näringsidkaren ska tillhandahålla konsumenten en kopia av det undertecknade avtalet eller bekräftelse av avtalet i pappersform eller, om konsumenten samtycker, på ett annat varaktigt medium, och där ska i tillämpliga fall ingå bekräftelse av konsumentens uttryckliga förhandssamtycke och medgivande i enlighet med artikel 16 m.

▼M2

3. Om en konsument vill att utförandet av tjänster eller leverans av vatten, gas eller el, i de fall när försäljningen inte sker i en begränsad volym eller en fastställd kvantitet, eller leverans av fjärrvärme ska inledas under den ångerfrist som föreskrivs i artikel 9.2, och avtalet innebär en betalningsskyldighet för konsumenten, ska näringsidkaren kräva att konsumenten inkommer med en uttrycklig begäran på ett varaktigt medium och begära att konsumenten medger att konsumentens ångerrätt går förlorad efter det att näringsidkaren fullständigt utfört avtalet.

▼B

4. Vid avtal utanför fasta affärslokaler då konsumenten uttryckligen begärt näringsidkarens tjänster för att utföra reparationer eller underhåll och näringsidkaren och konsumenten omedelbart utför sina avtalade skyldigheter och där den betalning som konsumenten ska erlagga inte överstiger 200 EUR

a) ska näringsidkaren tillhandahålla konsumenten den information som avses i artikel 6.1 b och c samt information om priset eller det sätt på vilket priset beräknas tillsammans med en uppskattning av det sammanlagda priset, i pappersform eller, med konsumentens samtycke, på ett annat varaktigt medium. Näringsidkaren ska tillhandahålla den information som avses i artikel 6.1 a, h och k, men behöver inte tillhandahålla den i pappersform eller på ett annat varaktigt medium om konsumenten uttryckligen samtycker till detta;

b) ska bekräftelsen av avtalet i enlighet med punkt 2 i denna artikel innehålla den information som avses i artikel 6.1.

Medlemsstaterna får besluta att inte tillämpa denna punkt.

5. Medlemsstaterna får inte ställa några ytterligare formella krav på förhandsinformation som ska ges före ingåendet av avtal för uppfyllandet av informationskraven i detta direktiv.

Artikel 8

Formella krav för distansavtal

1. Vid distansavtal ska den information som föreskrivs i artikel 6.1, av näringsidkaren, lämnas till eller göras tillgänglig för konsumenten på ett sätt som är lämpligt för det medel för distanskommunikation som används på ett klart och begripligt språk. Om informationen tillhandahålls på ett varaktigt medium, ska den vara i väl läsbar form.

▼B

2. Om ett distansavtal som ska ingås elektroniskt innebär en betalningsskyldighet för konsumenten ska näringsidkaren tydligt och väl synligt göra konsumenten uppmärksam på den information som ingår i artikel 6.1 a, e, o och p, innan konsumenten gör beställningen.

Näringsidkaren ska se till att konsumenten i samband med beställningen uttryckligen medger att beställningen är förenad med betalningsskyldighet. Om beställningen görs genom att trycka på en knapp eller aktivera någon liknande funktion ska knappen eller den motsvarande funktionen märkas i väl läsbar form endast med orden "beställning förenad med betalningsskyldighet" eller någon motsvarande otvetydig lydelse som anger att verkställandet av beställningen medför en betalningsskyldighet gentemot näringsidkaren. Om detta stycke inte följs av näringsidkaren ska konsumenten inte vara bunden av avtalet eller beställningen.

3. E-handelsplatser ska klart och läsbart ange, senast i början av beställningsprocessen, om det finns några begränsningar för leveransen samt vilka betalningssätt som godtas.

▼M2

4. Om avtalet ingås med hjälp av ett medel för distanskommunikation som medger ett begränsat utrymme eller en begränsad tid för att visa informationen ska näringsidkaren, på eller via det särskilda medlet, innan ett sådant avtal ingås åtminstone lämna förhandsinformation om varans eller tjänstens huvudsakliga egenskaper, näringsidkarens identitet, det sammanlagda priset, ångerrätten, avtalets löptid och, när det gäller avtal med obegränsad löptid, villkoren för uppsägning av avtalet i enlighet med artikel 6.1 a, b, e, h respektive o utom den standardblanketten för utövande av ångerrätten enligt bilaga I B som avses i led h. Övrig information som avses i artikel 6.1, inbegripet standardblanketten för utövande av ångerrätten, ska näringsidkaren lämna till konsumenten på lämpligt sätt i enlighet med punkt 1 i den här artikeln.

▼B

5. Om näringsidkaren kontaktar konsumenten per telefon i syfte att ingå ett distansavtal ska näringsidkaren, utan att det påverkar tillämpningen av punkt 4, i början av samtalet med konsumenten upplysa om vem han är och i förekommande fall på vems vägnar telefonsamtalet görs och det kommersiella syftet med telefonsamtalet.

6. Om ett distansavtal ska ingås per telefon får medlemsstaterna föreskriva att näringsidkaren ska bekräfta erbjudandet för konsumenten som är bunden först efter det att han undertecknat erbjudandet eller sänt sitt skriftliga samtycke. Medlemsstaterna får också föreskriva att sådana bekräftelser måste göras på ett varaktigt medium.

7. Näringsidkaren ska ge konsumenten bekräftelse på det ingångna avtalet på ett varaktigt medium, inom rimlig tid efter ingåendet av distansavtalet, och senast vid den tidpunkt då varorna levereras eller innan tjänsterna börjar utföras. Den bekräftelsen ska inkludera följande:

- a) All information som avses i artikel 6.1, såvida näringsidkaren inte redan har lämnat informationen till konsumenten på ett varaktigt medium innan distansavtalet ingicks.

▼B

- b) I förekommande fall, bekräftelse på konsumentens uttryckliga förhandssamtycke och medgivande i enlighet med artikel 16 m.

▼M2

8. Om en konsument vill att utförandet av tjänster eller leverans av vatten, gas eller el, i de fall när försäljningen inte sker i en begränsad volym eller en fastställd kvantitet, eller leverans av fjärrvärme ska inledas under den ångerfrist som föreskrivs i artikel 9.2, och avtalet innebär en betalningsskyldighet för konsumenten, ska näringsidkaren kräva att konsumenten inkommer med en uttrycklig begäran och begära att konsumenten medger att konsumentens ångerrätt går förlorad efter det att näringsidkaren fullständigt utfört avtalet.

▼B

9. Denna artikel ska inte påverka tillämpningen av bestämmelserna om ingående av avtal och beställningar på elektronisk väg enligt artiklarna 9 och 11 i direktiv 2000/31/EG.

10. Medlemsstaterna får inte ställa några ytterligare formella krav på information som ska ges före ingåendet av avtal för uppfyllandet av informationskraven i detta direktiv.

*Artikel 9***Ångerrätt**

1. Utom i de fall då de undantag som avses i artikel 16 är tillämpliga, ska konsumenten ha rätt att inom 14 dagar frånträda ett distansavtal eller avtal utanför fasta affärslokaler utan att behöva ange några skäl och utan några andra kostnader än de som anges i artiklarna 13.2 och 14.

▼M2

1a. I syfte att skydda konsumenternas berättigade intressen vad gäller aggressiva eller vilseledande marknadsförings- eller försäljningsmetoder, får medlemsstaterna anta bestämmelser om att den ångerfrist på 14 dagar som avses i punkt 1 förlängs till 30 dagar för avtal som ingås i samband med en näringsidkares icke begärda besök i konsumentens hem eller utflykter som organiseras av en näringsidkare, vars syfte eller resultat är marknadsföring eller försäljning av produkter till konsumenter. Sådana bestämmelser ska vara proportionella, icke-diskriminerande och motiverade med hänsyn till konsumentskyddet.

2. Utan att det påverkar tillämpningen av artikel 10 ska den ångerfrist som avses i punkt 1 i den här artikeln löpa ut efter 14 dagar eller, om medlemsstaterna har antagit bestämmelser i enlighet med punkt 1a i den här artikeln, 30 dagar räknat från

▼B

- a) för tjänsteavtal, den dag då avtalet ingås,
- b) för köpeavtal, den dag då konsumenten eller någon tredje part som konsumenten anger, dock ej transportföretaget, fysiskt tar varan i sin besittning, eller

▼B

- i) i händelse av att konsumenten beställt flera olika varor på samma gång och varorna levereras separat, den dag då konsumenten eller någon tredje part som konsumenten anger, dock ej transportföretaget, fysiskt tar den sista varan i sin besittning,
 - ii) i händelse av leverans av en vara som består av flera poster eller delar, den dag då konsumenten eller någon tredje part som konsumenten anger, dock ej transportföretaget, fysiskt tar den sista posten eller delen i sin besittning, eller
 - iii) i händelse av avtal om regelbunden leverans av varor under någon viss tidsperiod, den dag då konsumenten eller någon tredje part som konsumenten anger, dock ej transportföretaget, fysiskt tar den första varan i sin besittning,
- c) för avtal om leverans av vatten, gas och el i de fall när försäljningen inte sker i en begränsad volym eller en fastställd kvantitet, samt avtal om leverans av fjärrvärme och digitalt innehåll som inte levereras på ett fysiskt medium, dagen för avtalets ingående.

3. Medlemsstaterna får inte förbjuda avtalsparterna att fullgöra sina avtalsenliga skyldigheter under den tid då ångerfristen löper. Vid avtal utanför fasta affärslokaler får dock medlemsstaterna behålla befintlig nationell lagstiftning som förbjuder näringsidkaren att uppbära betalningen av konsumenten under en viss tid efter det att avtalet ingåtts.

*Artikel 10***Utelämnade av information om ångerrätten**

1. Om näringsidkaren i strid med artikel 6.1 h inte har informerat konsumenten om ångerrätten ska ångerfristen löpa ut 12 månader efter utgången av den ursprungliga ångerfristen, fastställd i enlighet med artikel 9.2.

▼M2

2. Om näringsidkaren har informerat konsumenten enligt punkt 1 i den här artikeln inom 12 månader räknat från den dag som avses i artikel 9.2 ska ångerfristen löpa ut 14 dagar eller, om medlemsstaterna har antagit bestämmelser i enlighet med artikel 9.1a, 30 dagar efter den dag då konsumenten mottagit informationen.

▼B*Artikel 11***Utövande av ångerrätten**

1. Innan ångerfristen löper ut ska konsumenten informera näringsidkaren om sitt beslut att frånträda avtalet. För detta ändamål får konsumenten antingen

- a) använda den standardblankett för utövande av ångerrätten som återfinns i bilaga I B eller
- b) lämna ett annat otvetydigt meddelande om sitt beslut att frånträda avtalet.

▼B

Medlemsstaterna får inte föreskriva några formella krav på denna standardblankett av annat slag än de som fastställs i bilaga I B.

2. Konsumenten har utövat sin ångerrätt inom den ångerfrist som avses i artiklarna 9.2 och 10 om konsumenten skickar sitt meddelande om utövandet av ångerrätten före tidsfristens utgång.

3. Näringsidkaren får, utöver de möjligheter som avses i punkt 1, ge konsumenten möjlighet att på näringsidkarens webbplats elektroniskt fylla i och lämna in antingen standardblanketten som återfinns i bilaga I B eller något annat otvetydigt formulerat meddelande. I dessa fall ska näringsidkaren utan dröjsmål lämna ett mottagningsbevis på frånträdet av avtalet på ett varaktigt medium till konsumenten.

4. Bevisbördan för att ångerrätten utövats i enlighet med vad som föreskrivs i denna artikel ska åvila konsumenten.

*Artikel 12***Ångerrättens verkan**

Utövande av ångerrätten ska innebära att parternas skyldigheter upphör i fråga om

- a) att fullgöra distansavtalet eller avtalet utanför fasta affärslokaler, eller
- b) att ingå ett distansavtal eller avtal utanför fasta affärslokaler, i de fall då konsumenten har lämnat ett anbud.

*Artikel 13***Näringsidkarens skyldigheter vid frånträde av avtal**

1. Näringsidkaren ska, utan onödigt dröjsmål och senast 14 dagar från och med den dag då näringsidkaren underrättats om konsumentens beslut att i enlighet med artikel 11 frånträda avtalet, betala tillbaka alla belopp som konsumenten har betalat, inklusive, där så är tillämpligt, leveranskostnaderna.

Näringsidkaren ska verkställa ersättningen enligt första stycket med samma betalningsmedel som konsumenten använt vid den inledande transaktionen, om inte konsumenten uttryckligen accepterat ett annat betalningsmedel och under förutsättning att konsumenten inte får vidräknas några kostnader till följd av ersättningen.

2. Utan hinder av punkt 1 ska näringsidkaren inte vara skyldig att ersätta förhöjda leveranskostnader om konsumenten uttryckligen valt leverans av annat slag än den minst kostsamma standardleverans som erbjuds av näringsidkaren.

3. Såvida inte näringsidkaren har erbjudit sig att hämta varorna från näringsidkaren vid köpeavtal hålla inne med återbetalningen tills han har fått tillbaka varorna, eller tills konsumenten har styrkt att han har skickat tillbaka varorna, beroende på vad som inträffar tidigast.

▼M2

4. Vad gäller konsumenternas personuppgifter ska näringsidkaren uppfylla de skyldigheter som är tillämpliga enligt förordning (EU) 2016/679.

5. Näringsidkaren ska avhålla sig från att använda något annat innehåll än personuppgifter som tillhandahållits eller skapats av konsumenten vid användning av det digitala innehåll eller den digitala tjänst som tillhandahålls av näringsidkaren, med undantag för innehåll som

- a) inte har något annat användningsområde än det digitala innehåll eller den digitala tjänst som tillhandahållits av näringsidkaren,
- b) endast rör konsumentens verksamhet vid användning av det digitala innehåll eller den digitala tjänst som tillhandahållits av näringsidkaren,
- c) har aggregerats med andra uppgifter av näringsidkaren och inte kan delas upp eller endast kan delas upp med oproportionella ansträngningar, eller
- d) har genererats gemensamt av konsumenten och andra, och andra konsumenter kan fortsätta att använda innehållet.

6. Med undantag för de situationer som avses i punkt 5 a, b eller c ska näringsidkaren, på konsumentens begäran, för konsumenten tillgängliggöra eventuellt annat innehåll än personuppgifter som tillhandahållits eller skapats av konsumenten vid användning av det digitala innehåll eller den digitala tjänst som tillhandahållits av näringsidkaren.

7. Konsumenten ska ha rätt att hämta detta digitala innehåll kostnadsfritt, utan hinder från näringsidkarens sida, inom skälig tid och i ett allmänt använt, maskinläsbart format.

8. Vid frånträde av avtalet får näringsidkaren förhindra varje framtida användning av det digitala innehållet eller den digitala tjänsten från konsumentens sida, särskilt genom att göra det digitala innehållet eller den digitala tjänsten otillgängligt för konsumenten eller genom att avaktivera konsumentens användarkonto, utan att det påverkar tillämpningen av punkt 6.

▼B*Artikel 14***Konsumentens skyldigheter vid frånträde av avtal**

1. Såvida näringsidkaren inte har erbjudit sig att själv hämta varorna ska konsumenten skicka tillbaka eller överlämna varorna till näringsidkaren eller till en person som näringsidkaren har gett befogenhet att ta emot varorna, utan dröjsmål och senast inom 14 dagar från den dag då konsumenten lämnar sitt meddelande om beslut att frånträda avtalet till näringsidkaren i enlighet med artikel 11. Tidsfristen ska anses ha iakttagits om konsumenten skickar tillbaka varorna innan denna fjortondagarsperiod löpt ut.

Konsumenten ska bära den direkta kostnaden för återlämnandet av varorna endast om näringsidkaren inte har gått med på att stå för denna kostnad eller näringsidkaren underlåtit att underrätta konsumenten om att konsumenten ska stå för den.

▼B

Vid avtal utanför fasta affärslokaler, där varorna levererats till konsumentens bostad när avtalet ingicks, ska näringsidkaren på egen bekostnad hämta sådana varor som på grund av sin karaktär normalt inte kan skickas tillbaka med post.

2. Konsumenten ska bara hållas ansvarig för varornas minskade värde till följd av annan hantering av varorna än vad som är nödvändigt för att fastställa varornas art, egenskaper och funktion. Konsumenten ska under inga omständigheter hållas ansvarig för varornas värdeminskning om näringsidkaren har underlåtit att upplysa om ångerrätten i enlighet med artikel 6.1 h.

▼M2

2a. Vid frånträde av avtalet ska konsumenten avhålla sig från att använda det digitala innehållet eller den digitala tjänsten och från att tillgängliggöra detta för tredje parter.

▼B

3. I de fall en konsument utövar sin ångerrätt efter att ha lämnat in en begäran i enlighet med artiklarna 7.3 eller 8.8 ska konsumenten betala näringsidkaren ett belopp som står i proportion till omfattningen av de tjänster som tillhandahållits, fram till dess att konsumenten underrättar näringsidkaren om att han utövar sin ångerrätt, jämfört med samtliga prestationer som föreskrivs i avtalet. Det proportionella beloppet som konsumenten ska betala till näringsidkaren ska beräknas utgående från det sammanlagda pris som överenskommits i avtalet. Om det sammanlagda priset är oskäligt högt ska det proportionella beloppet beräknas utgående från marknadsvärdet av det som levererats.

4. Konsumenten ska inte stå för några kostnader för

- a) delvis eller helt utförda tjänster under den tid ångerfristen löper, inklusive leverans av vatten, gas och el, i de fall när försäljningen inte sker i en begränsad volym eller en fastställd kvantitet, eller fjärrvärme, om
 - i) näringsidkaren inte gett sådan information som avses i artikel 6.1 h eller j eller
 - ii) om konsumenten inte uttryckligen begärt att tjänsterna ska börja utföras under ångerfristen i enlighet med artiklarna 7.3 och 8.8, eller
- b) tillhandahållande, helt eller delvis, av digitalt innehåll som inte tillhandahålls på ett fysiskt medium

▼M2

- i) om inte konsumenten gett sitt uttryckliga förhandssamtycke till att tjänsterna börjar utföras före utgången av den 14- eller 30-dagarsperiod som avses i artikel 9,

▼B

- ii) om inte konsumenten medgett att ångerrätten går förlorad i och med att konsumenten ger sitt samtycke, eller
- iii) om inte näringsidkaren gett bekräftelse i enlighet med artikel 7.2 eller 8.7.

5. Med undantag för vad som föreskrivs i artikel 13.2 och i denna artikel ska konsumenten inte ådra sig något ansvar till följd av utövan-

det av ~~369~~ ångerrätt.

▼B*Artikel 15***Verkan av utövad ångerrätt på biavtal**

1. Utan att det påverkar tillämpningen av artikel 15 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2008/48/EG av den 23 april 2008 om konsumentkreditavtal⁽¹⁾, ska biavtal automatiskt hävas utan kostnad för konsumenten, fränsett kostnader som föreskrivs i artiklarna 13.2 och 14 i detta direktiv, om konsumenten utövar sin ångerrätt och frånträder ett distansavtal eller ett avtal utanför fasta affärslokaler i enlighet med artiklarna 9–14 i detta direktiv.

2. Medlemsstaterna ska meddela närmare föreskrifter om hävning av sådana avtal.

*Artikel 16***Undantag från ångerrätten**

Medlemsstaterna får inte tillåta den ångerrätt som anges i artiklarna 9–15 när det gäller distansavtal och avtal utanför fasta affärslokaler med avseende på följande:

▼M2

- a) Tjänsteavtal efter det att tjänsten fullständigt utförts men, om avtalet innebär en betalningsskyldighet för konsumenten, enbart om tjänsten har börjat utföras med konsumentens uttryckliga förhandssamtycke och konsumenten medgett att ångerrätten går förlorad efter det att näringsidkaren fullständigt utfört avtalet.

▼B

- b) Tillhandahållande av varor eller tjänster vars pris beror på sådana svängningar på marknaden som näringsidkaren inte kan påverka och som kan uppstå under den tid då ångerfristen löper.
- c) Tillhandahållande av varor som har tillverkats enligt konsumentens anvisningar eller som har getts en tydlig personlig prägel.
- d) Tillhandahållande av varor som snabbt kan försämrats eller bli för gamla.
- e) Tillhandahållande av förslutna varor som av hälsoskydds- eller hygiensskäl inte lämpligen kan returneras och som öppnats av konsumenten efter det att de levererats.
- f) Tillhandahållande av varor som, till sin natur, efter leverans blandas med andra föremål på så sätt att de inte kan skiljas från varandra.
- g) Tillhandahållande av alkoholhaltiga drycker till ett pris som avtalades vid den tidpunkt då köpeavtalet ingicks, som endast kan levereras efter 30 dagar och vars faktiska värde beror på sådana svängningar på marknaden som näringsidkaren inte kan påverka.

⁽¹⁾ EUT L 133, 22.5.2008, s. 66.

▼B

- h) Avtal där konsumenten uttryckligen uppmanat näringsidkaren att uppsöka konsumenten i bostaden för att där vidta brådskan­de reparations- eller underhållsåtgärder. Om näringsidkaren vid ett sådant hembesök tillhandahåller andra tjänster än de som konsumenten uttryckligen begärt att få eller andra varor än reservdelar som är nödvändiga för utförandet av underhållet eller reparationerna ska ångerrätten gälla för dessa andra tjänster eller varor.
- i) Tillhandahållande av plomberade ljud- eller plomberade bildinspe­lingar eller datorprogram vars plombering brutits av konsumenten.
- j) Tillhandahållande av tidningar och tidskrifter, med undantag för avtal om prenumeration på sådana publikationer.
- k) Avtal som ingås vid en offentlig auktion.
- l) Tillhandahållande av logi för andra ändamål än permanent boende, varutransport, tjänster som avser biluthyrning, catering eller tjänster som avser fritidsverksamhet när det i avtalet anges att tjänsterna ska tillhandahållas en bestämd dag eller under en bestämd tidsperiod.

▼M2

- m) Avtal om tillhandahållande av digitalt innehåll som inte levereras på ett fysiskt medium om utförandet inletts och, om avtalet innebär en betalningsskyldighet för konsumenten, om
 - i) konsumenten har lämnat ett uttryckligt förhandssamtycke till att utförandet inleds under ångerfristen,
 - ii) konsumenten medgett att ångerrätten därigenom går förlorad, och
 - iii) näringsidkaren gett bekräftelse i enlighet med artikel 7.2 eller 8.7.

I syfte att skydda konsumenternas berättigade intressen vad gäller ag­gressiva eller vilseledande marknadsförings- eller försäljningsmetoder, får medlemsstaterna avvika från undantagen från ångerrätten enligt första stycket a, b, c och e i fråga om avtal som ingås i samband med en näringsidkares icke begärda besök i konsumentens hem eller utflykter som organiseras av en näringsidkare, vars syfte eller resultat är marknadsföring eller försäljning av produkter till konsumenter. Sådana bestämmelser ska vara proportionella, icke-diskriminerande och motive­rade med hänsyn till konsumentskyddet.

I fråga om tjänsteavtal som innebär en betalningsskyldighet för kon­sumenten, där konsumenten uttryckligen har begärt ett besök från nä­ringsidkaren i syfte att utföra reparationer, får medlemsstaterna före­skriva att konsumenterna förlorar ångerrätten efter det att tjänsten full­ständigt utförts, under förutsättning att tjänsten har börjat utföras med konsumentens uttryckliga förhandssamtycke.

▼B

KAPITEL IV

ANDRA KONSUMENTRÄTTIGHETER

Artikel 17

Tillämpningsområde

1. Artiklarna 18 och 20 ska tillämpas på köpeavtal. Artiklarna ska inte tillämpas på avtal för leverans av vatten, gas och el i de fall när försäljningen inte sker i en begränsad volym eller en fastställd kvantitet, inte heller på leveranser av fjärrvärme eller tillhandahållande av digitalt innehåll som inte levereras på ett fysiskt medium.
2. Artiklarna 19, 21 och 22 ska tillämpas på köpeavtal och tjänsteavtal samt avtal om tillhandahållande av vatten, gas, el, fjärrvärme eller digitalt innehåll.

Artikel 18

Leverans

1. Såvida parterna inte har kommit överens om något annat i fråga om leveranstiden ska näringsidkaren leverera varorna genom att överföra den fysiska besittningen av eller kontrollen över varorna till konsumenten utan onödigt dröjsmål och senast 30 dagar efter det att avtalet ingåtts.
2. Om näringsidkaren inte fullgör sin skyldighet att leverera varorna inom den tidsfrist som överenskommit med konsumenten eller inom den tidsfrist som anges i punkt 1, ska konsumenten uppmana näringsidkaren att genomföra leveransen inom en ytterligare tidsperiod som är lämplig mot bakgrund av omständigheterna. Om näringsidkaren inte levererar varorna inom denna ytterligare tidsperiod har konsumenten rätt att häva avtalet.

Första stycket är inte tillämpligt på köpeavtal där näringsidkaren har vägrat att leverera varorna eller där leverans inom den överenskomna fristen är avgörande med hänsyn tagen till alla omständigheter i samband med att avtalet ingicks eller där konsumenten informerar näringsidkaren, innan avtalet ingås, om att leverans en bestämd dag eller senast en bestämd dag är avgörande. I sådana fall ska konsumenten, om näringsidkaren inte levererar varorna inom den tidsfrist som överenskommit med konsumenten eller inom den tidsfrist som anges i punkt 1, ha rätt att omedelbart häva avtalet.
3. Då ett avtal hävs ska näringsidkaren utan onödigt dröjsmål återbetala alla belopp som erlagts i enlighet med avtalet.
4. Utöver att häva avtalet i enlighet med punkt 2 kan konsumenten eventuellt ha tillgång till andra medel som anges i nationell lagstiftning.

Artikel 19

Avgifter för olika betalningssätt

Medlemsstaterna ska förbjuda näringsidkarna att ta ut större avgifter av konsumenterna för användningen av något visst betalningssätt än vad näringsidkarna själva fått vidkännas till följd av att ifrågakvarande betalningssätt använts.

▼B

*Artikel 20***Riskens övergång**

Vid avtal där näringsidkaren sänder varorna till konsumenten ska risken för att varor kommer bort eller skadas övergå till konsumenten när konsumenten eller en tredje part, dock ej transportföretaget, som konsumenten har utsett för detta ändamål fysiskt har tagit varorna i besittning. Utan att det påverkar konsumentens rättigheter mot transportföretaget ska risken emellertid övergå till konsumenten efter leveransen till transportföretaget, om det är konsumenten som anlitat transportföretaget för transporten av varorna och det inte är näringsidkaren som erbjudit detta transportalternativ.

*Artikel 21***Telefonkommunikation**

Om näringsidkaren har en teleföntjänst för kundkontakter i anslutning till avtal som ingåtts ska medlemsstaterna se till att konsumenter som ringer upp näringsidkaren inte debiteras mer än grundläggande samtalstarriff.

Första stycket ska inte påverka rätten hos dem som tillhandahåller telekommunikationstjänster att ta ut avgifter för sådana samtal.

*Artikel 22***Tilläggsbetalningar**

Innan ett avtal eller erbjudande blir bindande för konsumenten ska näringsidkaren begära konsumentens uttryckliga samtycke till alla extra betalningar utöver den ersättning som avtalats för näringsidkarens huvudsakliga avtalsförpliktelse. Om näringsidkaren inte har fått konsumentens uttryckliga samtycke utan har utgått från detta genom att tillämpa standardval som konsumenten är tvungen att avvisa för att undvika kompletterande betalningar, ska konsumenten ha rätt att få tillbaka sådana betalningar.

KAPITEL V

ALLMÄNNA BESTÄMMELSER*Artikel 23***Efterlevnad av bestämmelserna**

1. Medlemsstaterna ska se till att det finns lämpliga och effektiva medel för att säkerställa efterlevnaden av bestämmelserna i detta direktiv.

2. De medel som avses i punkt 1 ska omfatta bestämmelser varigenom ett eller flera av följande organ, i enlighet med vad som fastställs i nationell lagstiftning, enligt den nationella lagstiftningen får väcka talan inför domstol eller behöriga förvaltningsmyndigheter för att se till att de nationella införlivandebestämmelserna för detta direktiv tillämpas:

364

a) Offentliga organ eller deras företrädare.

▼ B

- b) Konsumentorganisationer som har ett berättigat intresse av att skydda konsumenter.
- c) Branschorganisationer som har ett berättigat intresse av att vidta åtgärder.

▼ M2*Artikel 24***Sanktioner**

1. Medlemsstaterna ska fastställa regler om sanktioner för överträdelse av nationella bestämmelser som antagits enligt detta direktiv och vidta alla nödvändiga åtgärder för att säkerställa att de tillämpas. Sanktionerna ska vara effektiva, proportionella och avskräckande.

2. Medlemsstaterna ska säkerställa att följande icke-uttömmande och vägledande kriterier beaktas vid åläggandet av sanktioner, i lämpliga fall:

- a) Överträdelsens art, allvar, omfattning och varaktighet.
- b) Eventuella åtgärder som vidtagits av näringsidkaren för att mildra eller avhjälpa den skada som konsumenterna drabbats av.
- c) Eventuella tidigare överträdelser som begåtts av näringsidkaren.
- d) Den ekonomiska vinst som näringsidkaren erhållit eller förlust som denna undvikit på grund av överträdelsen, om relevanta uppgifter finns tillgängliga.
- e) I gränsöverskridande fall, sanktioner som näringsidkaren ålagts för samma överträdelse i andra medlemsstater i fall då information om sådana sanktioner finns tillgänglig via den mekanism som inrättas genom Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2017/2394 ⁽¹⁾.
- f) Eventuella andra försvårande eller förmildrande faktorer som är tillämpliga på omständigheterna i fallet.

3. Medlemsstaterna ska säkerställa att när sanktioner ska åläggas i enlighet med artikel 21 i förordning (EU) 2017/2394 ska de inbegripa en möjlighet antingen att ålägga sanktionsavgifter via administrativa förfaranden eller att inleda rättsliga förfaranden för åläggande av sanktionsavgifter, eller bådadera; det högsta beloppet för sådana sanktionsavgifter ska vara minst 4 % av näringsidkarens årliga omsättning i den berörda medlemsstaten eller de berörda medlemsstaterna.

4. I fall där en sanktionsavgift ska åläggas i enlighet med punkt 3, men information om näringsidkarens årliga omsättning inte finns tillgänglig, ska medlemsstaterna införa en möjlighet att ålägga sanktionsavgifter till ett högsta belopp på minst 2 miljoner EUR.

⁽¹⁾ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2017/2394 av den 12 december 2017 om samarbete mellan de nationella myndigheter som har tillsynsansvar för konsumentskyddslagstiftningen och om upphävande av förordning (EG) nr 2006/2004 (EUT L 345, 27.12.2017, s. 1).

▼M2

5. Medlemsstaterna ska till kommissionen anmäla de regler och åtgärder som avses i punkt 1 senast den 28 november 2021, samt utan dröjsmål eventuella ändringar som berör dem.

▼B*Artikel 25***Direktivets tvingande karaktär**

Om tillämplig lag på avtalet är lagen i en medlemsstat får konsumenterna inte avstå från de rättigheter som de ges genom de nationella bestämmelser som införlivar detta direktiv i nationell lagstiftning.

Eventuella avtalsvillkor som direkt eller indirekt åsidosätter eller inskränker de rättigheter som följer av detta direktiv ska inte vara bindande för konsumenten.

*Artikel 26***Information**

Medlemsstaterna ska vidta lämpliga åtgärder för att informera konsumenterna och näringsidkarna om de nationella bestämmelser genom vilka detta direktiv införlivas och ska, i förekommande fall, uppmuntra näringsidkare och kodutfärdare i enlighet med artikel 2 g i direktiv 2005/29/EG, att informera konsumenterna om sina uppförandekoder.

*Artikel 27***Leverans utan föregående beställning**

Konsumenten ska vara befriad från sin betalningsskyldighet vid leverans av varor, vatten, gas, el, fjärrvärme eller digitalt innehåll utan föregående beställning eller tillhandahållande av tjänster utan föregående beställning, i enlighet med förbudet i artikel 5.5 och punkt 29 i bilaga I till direktiv 2005/29/EG. I sådana fall ska ett uteblivet svar från konsumentens sida efter en sådan leverans eller ett sådant tillhandahållande utan föregående beställning inte anses innebära samtycke.

*Artikel 28***Införlivande**

1. Medlemsstaterna ska senast den 13 december 2013 anta och offentliggöra de bestämmelser i lagar och andra författningar som är nödvändiga för att följa detta direktiv. De ska genast överlämna texten till dessa åtgärder till kommissionen i form av dokument. Kommissionen ska använda dessa dokument för den rapport som avses i artikel 30.

De ska tillämpa dessa åtgärder från och med den 13 juni 2014.

När en medlemsstat antar dessa åtgärder ska de innehålla en hänvisning till detta direktiv eller åtföljas av en sådan hänvisning när de offentliggörs. Närmare föreskrifter om hur hänvisningen ska göras ska varje medlemsstat själv utfärda.

▼B

2. Bestämmelserna i detta direktiv ska vara tillämpliga på avtal som ingåtts efter den 13 juni 2014.

*Artikel 29***Rapporteringskrav****▼M2**

1. Om en medlemsstat utnyttjar något av de lagstiftningsval som avses i artiklarna 3.4, 6.7, 6.8, 7.4, 8.6, 9.1a och 9.3 samt artikel 16 andra och tredje styckena ska den informera kommissionen om detta senast den 28 november 2021 och om alla eventuella senare ändringar.

▼B

2. Kommissionen ska se till att de uppgifter som anges i punkt 1 är lätt tillgängliga för konsumenter och näringsidkare, t.ex. på en särskild webbplats.
3. Kommissionen ska översända den information som avses i punkt 1 till de övriga medlemsstaterna och Europaparlamentet. Kommissionen ska samråda med berörda parter om den informationen.

*Artikel 30***Rapportering och översyn från kommissionens sida**

Senast den 13 december 2016 ska kommissionen lämna en rapport om tillämpningen av detta direktiv till Europaparlamentet och rådet. Rapporten ska framför allt innefatta en utvärdering om direktivets bestämmelser om digitalt innehåll, bland annat om ångerrätten. Rapporten ska vid behov åtföljas av lagstiftningsförslag om anpassning av direktivet till utvecklingen inom området konsumenträttigheter.

KAPITEL VI

SLUTBESTÄMMELSER*Artikel 31***Upphävande**

Direktiv 85/577/EEG och direktiv 97/7/EG, ändrat genom Europaparlamentets och rådets direktiv 2002/65/EG av den 23 september 2002 om distansförsäljning av finansiella tjänster till konsumenter ⁽¹⁾ och genom direktiv 2005/29/EG och 2007/64/EG, ska upphöra att gälla från och med den 13 juni 2014.

Hänvisningar till de upphävda direktiven ska anses som hänvisningar till det här direktivet och ska läsas i enlighet med jämförelsetabellen i bilaga II.

⁽¹⁾ EGT L 271, 9.10.2002, s. 16.

▼B

Artikel 32

Ändring av direktiv 93/13/EEG

I direktiv 93/13/EEG ska följande artikel införas:

"Artikel 8a

1. När en medlemsstat antar bestämmelser i enlighet med artikel 8, ska den underrätta kommissionen om dem, liksom också om eventuella senare ändringar, framför allt om dessa bestämmelser

▼C1

— utvidgar oskälighetsprövningen till att gälla för individuellt förhandlade avtalsvillkor eller till att gälla lämpligheten för pris eller ersättning, eller

▼B

— innehåller förteckningar över vilka avtalsvillkor som ska anses oskäliga.

2. Kommissionen ska se till att de uppgifter som anges i punkt 1 är lätt tillgängliga för konsumenter och näringsidkare, t.ex. på en särskild webbplats.

3. Kommissionen ska översända den information som avses i punkt 1 till de övriga medlemsstaterna och Europaparlamentet. Kommissionen ska samråda med berörda parter om den informationen."

Artikel 33

Ändring av direktiv 1999/44/EG

I direktiv 1999/44/EG ska följande artikel införas:

*"Artikel 8a***Underrättelsesskyldighet**

1. Om en medlemsstat, i enlighet med artikel 8.2, antar striktare konsumentskyddsbestämmelser än de som anges i artiklarna 5.1–5.3 och 7.1 ska medlemsstaten underrätta kommissionen om dem, liksom om eventuella senare ändringar.

2. Kommissionen ska se till att de uppgifter som anges i punkt 1 är lätt tillgängliga för konsumenter och näringsidkare, t.ex. på en särskild webbplats.

3. Kommissionen ska översända den information som avses i punkt 1 till de övriga medlemsstaterna och Europaparlamentet. Kommissionen ska samråda med berörda parter om den informationen."

Artikel 34

Ikraftträdande

Detta direktiv träder i kraft den tjugonde dagen efter det att det har offentliggjorts i *Europeiska unionens officiella tidning*.

Artikel 35

Adressater

Detta direktiv riktar sig till medlemsstaterna.

▼B*BILAGA I***Information om utövandet av ångerrätten****A. Mall för information om ångerrätt**

Ångerrätt

Du har rätt att frånträda detta avtal utan att ange något skäl inom 14 dagar.

Ångerfristen löper ut 14 dagar efter dag [1].

▼M2

Vill du utöva ångerrätten ska du till näringsidkaren skicka [2] ett klart och tydligt meddelande om ditt beslut att frånträda avtalet (t.ex. ett brev som skickas per post eller e-post). Du kan använda den bifogade standardblanketten för utövande av ångerrätten, men det är inte ett krav. [3]

▼B

För att du ska hinna utöva din ångerrätt i tid räcker det med att du sänder in ditt meddelande om att du tänker utöva ångerrätten innan ångerfristen gått ut.

Verkan av utövad ångerrätt

Om du frånträder detta avtal kommer vi att betala tillbaka alla betalningar vi fått från dig, bland dem också leveranskostnader (men då räknas inte extra leveranskostnader till följd av att du valt något annat leveranssätt än den billigaste standardleverans vi erbjuder). Återbetalningen kommer att ske utan onödigt dröjsmål och i vilket fall som helst senast 14 dagar från och med den dag då vi underrättades om ditt beslut att frånträda avtalet. Vi kommer att använda samma betalningsmedel för återbetalningen som du själv har använt för den inledande affärshändelsen, om du inte uttryckligen kommit överens med oss om något annat. I vilket fall som helst kommer återbetalningen inte att kosta dig något. [4]

[5]

[6]

Instruktioner för komplettering av blanketten:

[1] Följande alternativ ska skrivas in:

- a) Vid tjänsteavtal eller avtal om leverans av vatten, gas eller el i de fall när försäljningen inte sker i en begränsad volym eller en fastställd kvantitet, eller leverans av fjärrvärme eller av digitalt innehåll som inte levereras på ett fysiskt medium: "då avtalet ingicks."
- b) Vid köpeavtal: "då du eller någon tredje part, dock ej transportföretaget, som du anger, tar varan i fysisk besittning".
- c) Vid avtal avseende flera varor som konsumenten beställt i en och samma beställning och som levereras var för sig: "då du eller någon tredje part, dock ej transportföretaget, som du anger, tar den sista varan i fysisk besittning".
- d) Vid avtal avseende en vara som består av flera poster eller delar: "då du eller någon tredje part, dock ej transportföretaget, som du anger, tar den sista posten eller delen i fysisk besittning".
- e) Vid avtal avseende regelbundet återkommande leverans av varor under en viss tid: "då du eller någon tredje part, dock ej transportföretaget, som du anger, tar den första varan i fysisk besittning".

▼M2

- [2.] Du ska skriva in ditt namn, din geografiska adress, ditt telefonnummer och din e-postadress.

▼B

- [3.] Om du ger konsumenten möjlighet att fylla i och lämna in standardångerblanketten elektroniskt på din webbplats, ska följande skrivas in: "Du kan också på vår webbplats [skriv in internetadressen] elektroniskt fylla i och skicka in standardblanketten för utövande av ångerrätten eller något annat otvetydigt meddelande. Om du väljer det här alternativet kommer vi utan dröjsmål att på ett varaktigt medium (till exempel med hjälp av e-post) bekräfta att vi tagit emot ditt beslut om att utöva ångerrätten."

- [4.] Vid köpeavtal om du inte erbjudit dig att hämta tillbaka varan i händelse av att kunden vill frånträda avtalet, ska följande skrivas in: "Vi får vänta med återbetalningen tills vi fått tillbaka varan från dig eller tills du sänt in ett bevis på att du återsänt varan, beroende på vilket som inträffar först."

- [5.] Om konsumenten har tagit emot varor i samband med avtalet, ska följande skrivas in:

a) Följande ska skrivas in:

- "Vi kommer och hämtar varan" eller
- "Du ska återsända varan till oss eller överlämna den till ... [skriv i förekommande fall in namn och geografisk adress på den person ni bemyndigat att ta emot varan] utan onödigt dröjsmål och i vart fall senast 14 dagar efter den dag då du meddelat oss om ditt beslut att frånträda avtalet. Ångerfristen ska anses ha iakttagits om du skickar tillbaka varorna innan denna fjortondagarsperiod löpt ut."

b) Följande ska skrivas in:

- "Vi kommer att betala kostnaderna för återsändandet av varan."
- "Du kommer att få betala de direkta kostnaderna för återsändandet av varan."
- Om det handlar om ett distansavtal och du inte erbjuder dig att betala kostnaderna för återsändandet av varan och varan till följd av sin natur normalt inte kan återsändas per post: "Du kommer att få betala de direkta kostnaderna för återsändandet av varan, dvs. ... EUR [skriv in beloppet]" eller om kostnaderna för återsändandet av varan inte rimligtvis kan förhandsberäknas: "Du kommer att få betala de direkta kostnaderna för återsändandet av varan. Kostnaderna uppskattas till maximalt cirka ... EUR [skriv in beloppet]." eller
- Vid avtal utanför fasta affärslokaler, där varorna levererats till konsumentens bostad när avtalet ingicks och på grund av sin karaktär inte kan skickas tillbaka på normalt sätt med post: "Vi kommer och hämtar varan på vår egen bekostnad."

- c) "Du är ansvarig endast för varornas minskade värde till följd av annan hantering än vad som är nödvändigt för att fastställa varornas art, egenskaper och funktion."

- [6.] Vi 370 nsteavtal eller avtal om leverans av vatten, gas och el i de fall när försäljningen inte sker i en begränsad volym eller en fastställd kvantitet, eller

▼ B

leverans av fjärrvärme ska följande skrivas in: "Om du bett att tjänsterna ska börja utföras eller vatten/gas/el/fjärrvärme börja levereras [stryk det som inte gäller] redan under ångerfristen ska du betala ett belopp som står i proportion till vad du mottagit till dess att du meddelade oss din avsikt att frånträda avtalet, jämfört med hela omfattningen av avtalet."

B. Mall för ångerblankett

(Blanketten ska fyllas i och återsändas bara om du vill frånträda avtalet)

- ► **M2** Till [här ska näringsidkaren skriva in sitt namn, sin geografiska adress och sin e-postadress]: ◀
- Jag/Vi (*) meddelar härmed att jag/vi (*) frånträder mitt/vårt (*) köpeavtal avseende följande varor (*)/tjänster (*)
- Beställdes den (*)/mottogs den (*)
- Konsumentens/konsumenternas namn:
- Konsumentens/konsumenternas adress:
- Konsumentens/konsumenternas underskrift (endast om denna blankett meddelas på papper)
- Datum:

(*) Stryk det som inte är tillämpligt.

▼B

BILAGA II

Jämförelsetabell

Direktiv 85/577/EEG	Direktiv 97/7/EG	Detta direktiv
Artikel 1		Artikel 3 jämförd med artikel 2.8 och 2.9 och artikel 16 h
	Artikel 1	Artikel 1 jämförd med artikel 2.7
Artikel 2		Artikel 2.1 och 2.2
	Artikel 2.1	Artikel 2.7
	Artikel 2.2	Artikel 2.1
	Artikel 2.3	Artikel 2.2
	Artikel 2.4 första meningen	Artikel 2.7
	Artikel 2.4 andra meningen	—
	Artikel 2.5	—
Artikel 3.1		Artikel 3.4
Artikel 3.2 a		Artikel 3.3 e och f
Artikel 3.2 b		Artikel 3.3 j
Artikel 3.2 c		—
Artikel 3.2 d		Artikel 3.3 d
Artikel 3.2 e		Artikel 3.3 d
Artikel 3.3		—
	Artikel 3.1 första strecksatsen	Artikel 3.3 d
	Artikel 3.1 andra strecksatsen	Artikel 3.3 l
	Artikel 3.1 tredje strecksatsen	Artikel 3.3 m
	Artikel 3.1 fjärde strecksatsen	Artikel 3.3 e och f
	Artikel 3.1, femte strecksatsen	Artikel 6.3 och artikel 16 k jämförd med artikel 2.13
	Artikel 3.2 första strecksatsen	Artikel 3.3 j
	Artikel 3.2 andra strecksatsen	Artikel 3.3 f (för bostadsuthyrning), 3.3 g (paketresor), 3.3 h (tidsdelat boende), 3.3 k (passagerartransporttjänster med vissa undantag) och artikel 16 l (undantag från ångerrätten)
Artikel 4 första meningen		Artikel 6.1 b, c och h och artikel 7.1 och 7.2
Artikel 4 andra meningen		Artikel 6.1 a och artikel 7.1

▼B

Direktiv 85/577/EEG	Direktiv 97/7/EG	Detta direktiv
Artikel 4 tredje meningen		Artikel 6.1
Artikel 4 fjärde meningen		Artikel 10
	Artikel 4.1 a	Artikel 6.1 b och c
	Artikel 4.1 b	Artikel 6.1 a
	Artikel 4.1 c	Artikel 6.1 e
	Artikel 4.1 d	Artikel 6.1 e
	Artikel 4.1 e	Artikel 6.1 g
	Artikel 4.1 f	Artikel 6.1 h
	Artikel 4.1 g	Artikel 6.1 f
	Artikel 4.1 h	—
	Artikel 4.1 i	Artikel 6.1 o och p
	Artikel 4.2	Artikel 6.1 jämförd med artikel 8.1, 8.2 och 8.4
	Artikel 4.3	Artikel 8.5
	Artikel 5.1	Artikel 8.7
	Artikel 5.2	Artikel 3.3 m
	Artikel 6.1	Artikel 9.1 och 9.2, artikel 10, artikel 13.2, artikel 14
	Artikel 6.2	Artikel 13 och artikel 14.1 andra och tredje styckena
	Artikel 6.3 första strecksatsen	Artikel 16 a
	Artikel 6.3 andra strecksatsen	Artikel 16 b
	Artikel 6.3 tredje strecksatsen	Artikel 16 c och d
	Artikel 6.3 fjärde strecksatsen	Artikel 16 i
	Artikel 6.3 femte strecksatsen	Artikel 16 j
	Artikel 6.3 sjätte strecksatsen	Artikel 3.3 c
	Artikel 6.4	Artikel 15
	Artikel 7.1	Artikel 18.1 (för köpeavtal)
	Artikel 7.2	Artikel 18.2, 18.3 och 18.4
	Artikel 7.3	—
	Artikel 8	—
	Artikel 9	Artikel 27
	Artikel 10	— (se artikel 13 i direktiv 2002/58/EG)
	Artikel 11.1	Artikel 23.1
	Artikel 11.2	Artikel 23.2
	Artikel 11.3 a	Artikel 6.9 för bevisbördan när det gäller förhandsinformation som ska ges innan avtalet ingås; för resterande del: —
	Artikel 11.3 b	Artikel 24.1
	Artikel 11.4	—

▼B

Direktiv 85/577/EEG	Direktiv 97/7/EG	Detta direktiv
	Artikel 12.1	Artikel 25
	Artikel 12.2	—
	Artikel 13	Artikel 3.2
	Artikel 14	Artikel 4
	Artikel 15.1	Artikel 28.1
	Artikel 15.2	Artikel 28.1
	Artikel 15.3	Artikel 28.1
	Artikel 15.4	Artikel 30
	Artikel 16	Artikel 26
	Artikel 17	—
	Artikel 18	Artikel 34
	Artikel 19	Artikel 35
Artikel 5.1		Artiklarna 9 och 11
Artikel 5.2		Artikel 12
Artikel 6		Artikel 25
Artikel 7		Artiklarna 13, 14 och 15
Artikel 8		Artikel 4

Bilagan till Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 2006/2004 av den 27 oktober 2004 om samarbete mellan de nationella tillsynsmyndigheter som ansvarar för konsumentskyddslagstiftningen ("förordningen om konsumentskyddssamarbete") ⁽¹⁾	Ska anses som en hänvisning till
Punkterna 2 och 11	Detta direktiv

⁽¹⁾ EUT L 364, 9.12.2004, s. 1.

Statens offentliga utredningar 2025

Kronologisk förteckning

1. Skärpta krav för svenskt medborgarskap. Ju.
2. Några frågor om grundläggande fri- och rättigheter. Ju.
3. Skatteincitament för forskning och utveckling. En översyn av FoU-avdraget och expertskattereglerna. Fi.
4. Moderna och enklare skatteregler för arbetslivet. Fi.
5. Avgift för områdessamverkan – och andra åtgärder för trygghet i byggd miljö. LI.
6. Plikten kallar! En modern personalförsörjning av det civila försvaret. Fö.
7. Ny kärnkraft i Sverige – effektivare tillståndsprövning och ändamålsenliga avgifter. KN.
8. Bättre förutsättningar för trygghet och studiero i skolan. U.
9. På språklig grund. U.
10. En förändrad abortlag – för en god, säker och tillgänglig abortvård. S.
11. Straffbarhetsåldern. Ju.
12. AI-kommissionens Färdplan för Sverige. Fi.
13. En effektivare organisering av mindre myndigheter – analys och förslag. Fi.
14. En skärpt miljöstraffrätt och ett effektivt sanktionssystem. KN.
15. Stärkta drivkrafter och möjligheter för biståndsmottagare. Volym 1 och 2. S.
16. Ett nytt regelverk för uppsikt och förvar. Ju.
17. Anpassning av svensk rätt till EU:s avskogningsförordning. LI.
18. Ett likvärdigt betygssystem. Volym 1 och 2. U.
19. Kunskap för alla – nya läroplaner med fokus på undervisning och lärande. U.
20. Kommunal anslutning till Utbetalningsmyndighetens verksamhet. Fi.
21. Miljömålsberedningens förslag om en strategi för hur Sverige ska leva upp till EU:s åtaganden inom biologisk mångfald respektive nettoupptag av växthusgaser från markanvändningssektorn (LULUCF). KN.
22. Förbättrad konkurrens i offentlig och privat verksamhet. KN.
23. Ersättningsregler med brottsoffret i fokus. Ju.
24. Publiken i fokus – reformer för ett starkare filmland. Ku.
25. Arbetslivskriminalitet – upplägg, verktyg och åtgärder, fortsatt arbete. A.
26. Tid för undervisningsuppgifter – åtgärder för god undervisning och läraryrkenas attraktivitet. U.
27. En socionomutbildning i tiden. U.
28. Frihet från våld, förtryck och utnyttjande. En jämställdhetspolitisk strategi mot våld och en stärkt styrning av centrala myndigheter. A.
29. Ökad kvalitet hos Samhall och fler vägar till skyddat arbete. A.
30. Enklare mervärdesskatteregler vid försäljning av begagnade varor och donation av livsmedel. Fi.
31. Utmönstring av permanent uppehållstillstånd och vissa anpassningar till miniminivån enligt EU:s migrations- och asylpakt. Ju.
32. Vissa förändringar av jaktlagstiftningen. LI.
33. Skärpta och tydligare krav på vandel för uppehållstillstånd. Ju.
34. Ett modernare konsumentskydd vid distansavtal. Ju.
35. Etableringsboendelagen – ett nytt system för bosättning för vissa nyanlända. A.

36. Skydd för biologisk mångfald i havsområden utanför nationell jurisdiktion. UD.
37. Skärpta villkor för friskolesektorn. U.
38. Att omhänderta barn och unga. S.
39. Digital teknik på lika villkor.
En reglering för socialtjänsten och verksamhet enligt LSS. S.
40. Säkrare tivoli. Ju.
41. Pensionsnivåer och pensionsavgiften – analyser på hundra års sikt. S.
42. Säkerhetsskyddslagen – ytterligare kompletteringar. Ju.
43. Säkerställ tillgången till läkemedel – förordnande och utlämnande i bristsituationer. S.
44. Förbättrat stöd i skolan. U.
45. Ökat informationsutbyte mellan myndigheter – några anslutande frågor. Ju.
46. Tryggare idrottsarrangemang. Ju.
47. Spänning i tillvaron – hur säkrar vi vår framtida elförsörjning? KN.
48. Stärkt pandemiberedskap. S.
49. Säkerhetspolisens behandling av personuppgifter. Ju.
50. En ny nationell myndighet för viltförvaltning. LI.
51. Bättre förutsättningar för klimatanpassning. KN.
52. Ökad insyn i politiska processer. Ju.
53. Kvalificering till socialförsäkring och ekonomiskt bistånd för vissa grupper. S.
54. Ett skärpt regelverk om utvisning på grund av brott. Ju.
55. En reformerad samhällsorientering för bättre integration. A.
56. Stärkt skydd för domstolarnas och domarnas oberoende. Ju.
57. Polisiär beredskap i fred, kris och krig. Ju.
58. En stärkt hästnäring – för företagande, jämställdhet, jämlikhet och folkhälsa. LI.
59. Stärkt lagstiftning mot hedersrelaterat våld och förtryck. Ju.
60. En starkare fondmarknad. Fi.
61. Sveriges internationella adoptionsverksamhet – lärdomar och vägen framåt. Volym 1 och 2. S.
62. Ansvar för hälso- och sjukvården. Volym 1 Bedömningar och förslag. Volym 2 Underlagsrapporter. S.
63. Stärkt patientsäkerhet genom rätt kompetens – utifrån hälso- och sjukvårdens och tandvårdens behov. S.
64. En ny kontrollorganisation i livsmedelskedjan – för ökad effektivitet, likvärdighet och konkurrenskraft. LI.
65. En mer flexibel hyresmarknad. Ju.
66. En straffreform. Volym 1, 2, 3 och 4. Ju.
67. Arlanda – en viktig port för det svenska välbefindandet. Åtgärder som stärker konkurrenskraften för Arlanda flygplats. LI.
68. Nya samverkansformer, modern byggnads- och reparationsberedskap – för ökad försörjningsberedskap. KN.
69. Effektivare samverkan för djur- och folkhälsa. LI.
70. Längre liv, längre arbetsliv – förlängd rätt att kvarstå i anställningen. A.
71. Fortsatt utveckling av en nationell läkemedelslista – en del i en ny nationell infrastruktur för datadelning. Del 1 och 2. S.
72. Verktyg för en mer likvärdig resursfördelning till skolan. U.
73. En arbetsmiljöstrategi för ett förändrat arbetsliv. A.
74. Ny reglering för den arbetsmarknadspolitiska verksamheten. A.
75. Folkbokföringsverksamhet, biometri och brottsbekämpning. Fi.
76. Det handlar om oss – så bryter vi utanförskapet och bygger en starkare gemenskap. A.
77. En översyn av den statliga lönegarantin. A.
78. En reformerad underrättelseverksamhet. Fö.
79. Samlade förmågor för ökad cybersäkerhet. Fö.
80. Koordinatbestämda fastighetsgränser. Ju.

81. En ny organisation av ekobrottsbekämpningen. Ju.
82. Sysselsättning och boende på landsbygden – Juridiska personers förvärv av jordbruksmark och en effektiv tillämpning av glesbygdsbestämmelserna. LI.
83. Ett nationellt förbud mot tiggeri. Ju.
84. Hem för barn och unga. För en trygg, säker och meningsfull vård. S.
85. Ökad tydlighet, stärkt samverkan – förutsättningar för framtidens utvecklingspolitik. LI.
86. Redo! En utredning om personalförsörjningen av det militära försvaret. För.
87. Straffrättsliga åtgärder mot korruption och tjänstefel. Ju.
88. Tidigt besked om lämplig användning av mark och vatten. KN.
89. En moderniserad fiskelagstiftning. Volym 1 och 2. LI.
90. Förmedling av post till personer med skydd i folkbokföringen. Fi.
91. Nya regler om arv och testamente – bland annat ett testamentsregister i offentlig regi och ett stärkt skydd för efterlevande sambor. Ju.
92. En kulturkanon för Sverige. Ku.
93. En robust skogspolitik för aktivt skogsbruk. Del 1 och 2. LI.
94. En säkrare utrikesförvaltning. UD.
95. Skärpta villkor för anhöriginvandring. Ju.
96. Fler möjligheter till ökat välbefinnande. Fi.
97. Krishantering och ändrade rörelse regler för försäkringsföretag. Volym I, II, III & IV. Fi.
98. En bättre organisering av fastighetsbildningsverksamheten. LI.
99. Ändring av permanent uppehållstillstånd för vissa utlänningar. Ju.
100. Åtgärder mot illegal ip-tv. Ku.
101. Anpassningar till AI-förordningen – säker användning, effektiv kontroll och stöd för innovation. Fi.
102. Bättre ansvarsfördelning. Ju.
103. En ny produktansvarslag. Ju.
104. Ny kärnkraft i Sverige – ett samlat system för omhändertagande av radioaktivt avfall. KN.
105. Om överföring av Första AP-fondens verksamhet och tillgångar till Tredje och Fjärde AP-fonderna. Fi.
106. Om överföring av Sjätte AP-fondens verksamhet och tillgångar till Andra AP-fonden. Fi.
107. Sveriges nationella klimatmål – uppdaterat etappmål till 2030. KN.
108. Ett datalyft mot fel, fusk och frånvaro. S.
109. Särskilda provocativa åtgärder. Ju.
110. Snabbare bredband i hela landet – åtgärder för effektivare utbyggnad av gigabitinfrastruktur. Fi.
111. Rättssäkerhetens pris. Ju.
112. Verktyg för skydd av EU-medel. Rättsliga förutsättningar för svenska myndigheter att använda Arachne och Edes. Fi.
113. En förbättrad elevhälsa. U.
114. Skärpningar i lagen om särskild kontroll av vissa utlänningar och utlänningslagen. Volym 1 och 2. Ju.
115. Kompletterande bestämmelser till EU:s cyberresiliensförordning. Fi.
116. Distribution av radio och tv i det nya medielandskapet. Ku.
117. Fondandelsbolag – för en mer konkurrenskraftig fondmarknad. Volym 1 och 2. Fi.
118. Ökad och rättvis tillgång till data – kompletterande bestämmelser till EU:s dataförordning. Fi.
119. Ett nytt brott och andra åtgärder mot människohandel. Ju.
120. Effektivare organisering och genomförande av statlig väg och järnväg. LI.
121. Bodelning och betänketid – en effektivare process. Ju.
122. En kortare instanskedja för mark- och miljöärenden. KN.
123. Skärpta villkor för friskolesektorn – ytterligare förslag. U.
124. Åtgärder för en mer hållbar konsumtion. Ju.

Statens offentliga utredningar 2025

Systematisk förteckning

Arbetsmarknadsdepartementet

- Arbetslivskriminalitet – upplägg, verktyg och åtgärder, fortsatt arbete. [25]
- Frihet från våld, förtryck och utnyttjande. En jämställdhetspolitisk strategi mot våld och en stärkt styrning av centrala myndigheter. [28]
- Ökad kvalitet hos Samhall och fler vägar till skyddat arbete. [29]
- Etableringsboendelagen – ett nytt system för bosättning för vissa nyanlända. [35]
- En reformerad samhällsorientering för bättre integration. [55]
- Längre liv, längre arbetsliv – förlängd rätt att kvarstå i anställningen. [70]
- En arbetsmiljöstrategi för ett förändrat arbetsliv. [73]
- Ny reglering för den arbetsmarknads-politiska verksamheten. [74]
- Det handlar om oss
 - så bryter vi utanförskapet och bygger en starkare gemenskap. [76]
- En översyn av den statliga löne-garantin. [77]

Finansdepartementet

- Skatteincitament för forskning och utveckling. En översyn av FoU-avdraget och expertskatte-reglerna. [3]
- Moderna och enklare skatteregler för arbetslivet. [4]
- AI-kommissionens Färdplan för Sverige. [12]
- En effektivare organisering av mindre myndigheter – analys och förslag. [13]
- Kommunal anslutning till Utbetalnings-myndighetens verksamhet. [20]
- Enklare mervärdesskatte-regler vid försäljning av begagnade varor och donation av livsmedel. [30]
- En starkare fondmarknad. [60]

- Folkbokföringsverksamhet, biometri och brottsbekämpning. [75]
- Förmedling av post till personer med skydd i folkbokföringen. [90]
- Fler möjligheter till ökat välbstånd. [96]
- Krishantering och ändrade rörelseregler för försäkringsföretag. Volym I, II, III & IV. [97]
- Anpassningar till AI-förordningen – säker användning, effektiv kontroll och stöd för innovation. [101]
- Om överföring av Första AP-fondens verksamhet och tillgångar till Tredje och Fjärde AP-fonderna. [105]
- Om överföring av Sjätte AP-fondens verksamhet och tillgångar till Andra AP-fonden. [106]
- Snabbare bredband i hela landet – åtgärder för effektivare utbyggnad av gigabitinfrastruktur. [110]
- Verktyg för skydd av EU-medel. Rättsliga förutsättningar för svenska myndig-heter att använda Arachne och Edes. [112]
- Kompletterande bestämmelser till EU:s cyberresiliensförordning. [115]
- Fondandelsbolag – för en mer konkurrens-kraftig fondmarknad. Volym 1 och 2. [117]
- Ökad och rättvis tillgång till data – kompletterande bestämmelser till EU:s dataförordning. [118].

Försvarsdepartementet

- Plikten kallar! En modern personal-försörjning av det civila försvaret. [6]
- En reformerad underrättelse-verksamhet. [78]
- Samlade förmågor för ökad cybersäkerhet. [79]
- Redo! En utredning om personalförsörj-ningen av det militära försvaret. [86]

Justitiedepartementet

Skärpta krav för svenskt medborgarskap. [1]

Några frågor om grundläggande fri- och rättigheter. [2]

Straffbarhetsåldern. [11]

Ett nytt regelverk för uppsikt och förvar. [16]

Ersättningsregler med brottsoffret i fokus. [23]

Utmönstring av permanent uppehållstillstånd och vissa anpassningar till miniminivån enligt EU:s migrations- och asylpakt. [31]

Skärpta och tydligare krav på vandel för uppehållstillstånd. [33]

Ett modernare konsumentskydd vid distansavtal. [34]

Säkrare tivoli. [40]

Säkerhetsskyddslagen – ytterligare kompletteringar. [42]

Ökat informationsutbyte mellan myndigheter – några anslutande frågor. [45]

Tryggare idrottsarrangemang. [46]

Säkerhetspolisens behandling av personuppgifter. [49]

Ökad insyn i politiska processer. [52]

Ett skärpt regelverk om utvisning på grund av brott. [54]

Stärkt skydd för domstolarnas och domarnas oberoende. [56]

Polisiär beredskap i fred, kris och krig. [57]

Stärkt lagstiftning mot hedersrelaterat våld och förtryck. [59]

En mer flexibel hyresmarknad. [65]

En straffreform. Volym 1, 2, 3 och 4. [66]

Koordinatbestämda fastighetsgränser. [80]

En ny organisation av ekobrottsbekämpningen. [81]

Ett nationellt förbud mot tiggeri. [83]

Straffrättsliga åtgärder mot korruption och tjänstefel. [87]

Nya regler om arv och testamente – bland annat ett testamentsregister i offentlig regi och ett stärkt skydd för efterlevande sambor. [91]

Skärpta villkor för anhöriginvandring. [95]

Ändring av permanent uppehållstillstånd för vissa utlänningar. [99]

Bättre ansvarsfördelning. [102]

En ny produktansvarslag. [103]

Särskilda provokativa åtgärder. [109]

Rättssäkerhetens pris. [111]

Skärpningar i lagen om särskild kontroll av vissa utlänningar och utlänningslagen. Volym 1 och 2. [114]

Ett nytt brott och andra åtgärder mot människohandel. [119]

Bodelning och betänketid – en effektivare process. [121]

Åtgärder för en mer hållbar konsumtion. [124]

Klimat- och näringslivsdepartementet

Ny kärnkraft i Sverige – effektivare tillståndsprövning och ändamålsenliga avgifter. [7]

En skärpt miljöstraffrätt och ett effektivt sanktionssystem. [14]

Miljömålsberedningens förslag om en strategi för hur Sverige ska leva upp till EU:s åtaganden inom biologisk mångfald respektive nettoupptag av växthusgaser från markanvändningssektorn (LULUCF). [21]

Förbättrad konkurrens i offentlig och privat verksamhet. [22]

Spänning i tillvaron – hur säkrar vi vår framtida elförsörjning? [47]

Bättre förutsättningar för klimatanpassning. [51]

Nya samverkansformer, modern byggnads- och reparationsberedskap – för ökad försörjningsberedskap. [68]

Tidigt besked om lämplig användning av mark och vatten. [88]

Ny kärnkraft i Sverige – ett samlat system för omhändertagande av radioaktivt avfall. [104]

Sveriges nationella klimatmål – uppdaterat etappmål till 2030. [107]

En kortare instanskedja för mark- och miljöärenden. [122]

Kulturdepartementet

- Publiken i fokus – reformer för ett starkare filmland. [24]
- En kulturkanon för Sverige. [92]
- Åtgärder mot illegal ip-tv. [100]
- Distribution av radio och tv i det nya medielandskapet. [116]

Landsbygds- och infrastrukturdepartementet

- Avgift för områdessamverkan – och andra åtgärder för trygghet i byggd miljö. [5]
- Anpassning av svensk rätt till EU:s avskogningsförfordning. [17]
- Vissa förändringar av jaktlagstiftningen. [32]
- En ny nationell myndighet för viltförvaltning. [50]
- En stärkt hästnäring – för företagande, jämställdhet, jämlikhet och folkhälsa. [58]
- En ny kontrollorganisation i livsmedelskedjan – för ökad effektivitet, likvärdighet och konkurrenskraft. [64]
- Arlanda – en viktig port för det svenska välståndet. Åtgärder som stärker konkurrenskraften för Arlanda flygplats. [67]
- Effektivare samverkan för djur- och folkhälsa. [69]
- Sysselsättning och boende på landsbygden – Juridiska personers förvärv av jordbruksmark och en effektiv tillämpning av glesbygdsbestämmelserna. [82]
- Ökad tydlighet, stärkt samverkan – förutsättningar för framtidens utvecklingspolitik. [85]
- En moderniserad fiskelagstiftning. Volym 1 och 2. [89]
- En robust skogspolitik för aktivt skogsbruk. Del 1 och 2. [93]
- En bättre organisering av fastighetsbildningsverksamheten. [98]
- Effektivare organisering och genomförande av statlig väg och järnväg. [120]

Socialdepartementet

- En förändrad abortlag – för en god, säker och tillgänglig abortvård. [10]
 - Stärkta drivkrafter och möjligheter för biståndsmottagare Volym 1 och 2. [15]
 - Att omhänderta barn och unga. [38]
 - Digital teknik på lika villkor. En reglering för socialtjänsten och verksamhet enligt LSS. [39]
 - Pensionsnivåer och pensionsavgiften – analyser på hundra års sikt. [41]
 - Säkerställ tillgången till läkemedel – förordnande och utlämnande i bristsituationer. [43]
 - Stärkt pandemiberedskap. [48]
 - Kvalificering till socialförsäkring och ekonomiskt bistånd för vissa grupper. [53]
 - Sveriges internationella adoptionsverksamhet – lärdomar och vägen framåt. Volym 1 och 2. [61]
 - Ansvar för hälso- och sjukvården. Volym 1 Bedömningar och förslag. Volym 2 Underlagsrapporter. [62]
 - Stärkt patientsäkerhet genom rätt kompetens – utifrån hälso- och sjukvårdens och tandvårdens behov. [63]
 - Fortsatt utveckling av en nationell läkemedelslista – en del i en ny nationell infrastruktur för datadelning. Del 1 och 2. [71]
 - Hem för barn och unga. För en trygg, säker och meningsfull vård. [84]
 - Ett datalyft mot fel, fusk och frånvaro. [108]
- ## Utbildningsdepartementet
- Bättre förutsättningar för trygghet och studiero i skolan. [8]
 - På språklig grund. [9]
 - Ett likvärdigt betygssystem Volym 1 och 2. [18]
 - Kunskap för alla – nya läroplaner med fokus på undervisning och lärande. [19]
 - Tid för undervisningsuppdraget – åtgärder för god undervisning och läraryrkenas attraktivitet. [26]

En socionomutbildning i tiden. [27]
Skärpta villkor för friskolesektorn. [37]
Förbättrat stöd i skolan. [44]
Verktyg för en mer likvärdig
resursfördelning till skolan. [72]
En förbättrad elevhälsa. [113]
Skärpta villkor för friskolesektorn
– ytterligare förslag. [123]

Utrikesdepartementet

Skydd för biologisk mångfald i
havsområden utanför nationell
jurisdiktion. [36]
En säkrare utrikesförvaltning. [94]